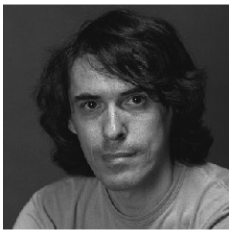

Mircea Cărtărescu

Jurnal II

1997–2003

book
HUMANITAS

MIRCEA CĂRTĂRESCU s-a născut pe 1 iunie 1956 în Bucureşti. A absolvit Facultatea de Limba şi Literatura Română a Universităţii din Bucureşti în 1980. În prezent este conferenţiar dr. în cadrul Facultăţii de Litere a Universităţii din Bucureşti. Este poet, prozator, eseist, critic literar şi publicist, membru al Uniunii Scriitorilor, al PEN-Clubului român şi al ASPRO.

A publicat următoarele volume: *Faruri, vitrine, fotografii*, poeme, Cartea Românească, Bucureşti, 1980; *Poeme de amor*, Cartea Românească, Bucureşti, 1982; *Totul*, poeme, Cartea Românească, Bucureşti, 1984; *Visul* (în ediţiile următoare *Nostalgia*), povestiri, Cartea Românească, Bucureşti, 1989; Humanitas, Bucureşti, 1993 (tradusă în franceză, germană, italiană, suedeză, norvegiană, spaniolă şi maghiară, în curs de apariţie în engleză şi slovenă); *Levantul*, poem epic, Cartea Românească, Bucureşti, 1990; Humanitas, Bucureşti, 1998; *Visul chimeric*, studiu critic, Litera, Bucureşti, 1991; *Travesti*, roman, Humanitas, Bucureşti, 1994 (tradus în franceză, olandeză, norvegiană, spaniolă şi maghiară); *Dragostea*, poeme, Humanitas, Bucureşti, 1994; *Orbitor* vol. I, roman, Humanitas, Bucureşti, 1996 (tradus în franceză, suedeză, maghiară şi bulgară); *Dublu CD*, poeme, Humanitas, Bucureşti, 1998; *Postmodernismul românesc*, studiu critic, Humanitas, Bucureşti, 1999; *Jurnal*, Humanitas, Bucureşti, 2001; *Orbitor* vol. II, roman,

Humanitas, Bucureşti, 2002 (tradus în bulgară şi în curs de apariţie în franceză şi suedeză); *Enciclopedia zmeilor*, carte pentru copii, Humanitas, Bucureşti, 2002; *Pururi tânăr, înfăşurat în pixeli*, publicistică, Humanitas, Bucureşti, 2003; *Parfumul aspru al ficţiunii*, audiobook, Humanitas, Bucureşti, 2003. *Plurivers* vol. I şi II, poeme, Humanitas, Bucureşti, 2003; *Cincizeci de sonete,* poeme, Brumar, Timişoara, 2003; *De ce iubim femeile*, povestiri şi audiobook, Humanitas, Bucureşti, 2004. Volume de versuri de Mircea Cărtărescu au mai fost publicate în Irlanda, Statele Unite, Italia şi Germania.

Cărţile sale au fost premiate de Academia română, Uniunea Scriitorilor din România şi din Republica Moldova, ASPRO, Asociaţia Scriitorilor din Bucureşti, Asociaţia Editorilor din România, precum şi de revistele *Cuvântul, Ateneu, Flacăra* şi *Tomis*. Au fost nominalizate în Franţa pentru premiile Médicis, Le meilleur livre étranger, Prix Union Latine. *Nostalgia* este nominalizată în prezent pentru premiul italian Giovanni Acerbi.

Mircea
Cărtărescu
Jurnal II
1997–2003

1997

2 ian. Stranie zi, ca un început al unui fapt din care nu răzbate decât o geană de lumină. Dar începutul a ce? Al cărei dezvoltări? E, de fapt, o presimţire: voi începe să scriu. Nu foarte curând, dar inevitabil. Simt o setare, o însetare în acea slabă durere pe care-o numesc „lăuntrul meu“. Se face acolo, şi se aşază instrumente complicate în ordinea logică a folosirii lor. Dimineaţa am rămas mult în pat, intimidat de frigul camerei, într-o autohipnoză în care am pipăit înc-o dată pietricelele şi nimicurile muzeului meu: amintiri netede din toate timpurile şi cu toate gradele de realitate, minuscule, unele pur şi simplu fără substanţă, sticluţe de abur verde umplute cu abur trandafiriu: fulgurări de memorie adevărată, bruioane din vise, mici scene din cărţi sau din filme, toate uniformizate de un fel de negură emotivă de care atârnau ca ornamentele într-un brad de Crăciun, dar care şi-ar fi secretat singur, ca pe fructe şi ca pe cleiul răşinos, globurile şi beteala. Apoi am băut două căni de cafea şi mi-am prelungit reveria-n bucătărie, cu coatele pe muşamaua roşie-n carouri florale şi-n aburul sfârâitor al oalelor cu mâncare. Zac aici complet infantilizat, mai citesc, fără să-nţeleg nimic, din *Orbitor*, privesc geamurile aburite până sus, pe care se caţără fasolea Ioanei… N-am nici o orientare, nici o atitudine, n-am existenţă, deşi mâna mea cu pix se detaşează pe pagină hiperrealist, ca o tentaculă mecanică de alien, de alienat… Sunt alienat mintal, mă desprind încet de pelicula realităţii, care păstrează pete şi fâşii şi sânge de pe trupul meu. Şi fire de păr. E doar 3, dar atmosfera-i de seară, şi tristeţea iernii e aici, acum.

Aseară-am ieşit toţi trei în parcul Ghica, ne-am bătut cu zăpadă şi ne-am dat cu sania până s-a-

ntunecat de tot, când ne-am întors, râzând ca nebunii, uzi pân-la piele şi frânţi de oboseală, în casa noastră micuţă, în care n-avem loc decât strânşi unu-n altul.

Cei patru înspăimântători H de la Club Dada din Berlin: Hausmann (Raoul), Huelsenbeck, Heartfield, Herzfeld.

4 ian. Ceva mă trage, aproape zilnic acum, spre caietu-ăsta ce se-apropie de obştescul sfârşit, care-n cazul lui va veni prin ciocnirea cu banchiza finalului lui O. Ştiu şi ce mă face să deschid mecanic, la oră fixă, paginile astea croşetate atât de egal: iresponsabilitatea. E un răspuns cam lung, dar adecvat, fiindcă, într-adevăr, cafeaua şi la mauvaise conscience mă vâră-n priză, şi tremur de nevoia de a scrie, dar n-am deocamdată nici forţa şi curajul să reîncep O., nici disciplina şi stoicismul necesare pentru doctorat. Atunci aleg minima rezistenţă: umplu foile-astea placide care nu sunt nimic, file fără feed-back, nenecesare, randomizate, smulse, ca o metaforă a aleatoriului nopţilor şi zilelor, din cotorul unde-au fost doar superficial lipite. (Caietu-ăsta e o varză plină de pământ şi melcişori umezi, roasă pân' la cotor de albiliţe. Aici e uşor să aterizezi, aici fuselajul pixului se cufundă în foietaje şi-şi lasă dâra albastră, încolăcită, în urmă. Din ce-o fi făcută pasta de pix?) Nu simt nevoia să spun ceva, ci să fiu aici, mă folosesc de fiecare pagină ca de-o lentilă care-mi focalizează o stare interioară, altfel indescifrabilă, ca de-o grilă într-un rebus abstrus. Într-un fel, foaia însăşi e cea care scrie, care-şi revelează cerneala simpatică la lumina caldă a gândirii mele. Orice foaie e pre-scrisă şi conţine-ntr-un fel, în grosimea ei, holografic, toate textele. Tu doar o luminezi sub un anume unghi, care e toată contribuţia ta. Dar poţi căuta toată viaţa acea unică înclinaţie, în lipsa căreia totul e ecolalie, palilalie, glosolalie, balbism.

Citesc cu plăcerea visătoare dintotdeauna primele scrieri ale lui Dostoievski. Acum *Oameni sărmani*, unde drama centrală a vieţii şi scrisului lui F. D., violul comis asupra unei fetiţe inocent-ispititoare, urmat de sinuciderea ei, îşi lasă prima dată umbra: e legătura dintre Varenka şi studentul ce locuia cu chirie în aceeaşi casă. De fapt, e aici tot Dostoievski in nuce.

5 ian. Pentru că, vorba şeea, ursul nu joacă de bunăvoie, încep şi eu azi redactarea propriu-zisă a lucrării de doctorat. Cum schema e, în linii mari, făcută, nu am, la drept vorbind, decât să umplu pătrăţelele goale, lăsând ca restul documentaţiei, completările etc. să le adaug în varianta computerizată, din martie încolo. Să privesc lucrurile pozitiv: e o temă, o obligaţie de serviciu. Nu e opera vieţii mele, ci un lucru modest care trebuie făcut la un nivel acceptabil. Dar trebuie neapărat făcut, printr-un lucru continuu şi lejer de 7–8 luni.

Oribile primele zile ale anului, dar azi a ieşit soarele, prima dată după zece zile de umbră deasă şi răcoare, şi sunt mai lucid şi mai stăpân pe mine. Deşi 2–3 nopţi la rând am putut adormi doar spre dimineaţă.

Omul dedublat, poem petersburghez.

OK, am dat drumul capitolului teoretic principal al lucrării, care merge încetişor şi, sper, sigur. Rareori gândul că trebuie să fac ceva perfect inutil şi departe de preocupările mele (o salahorie, de fapt) m-a chinuit şi m-a neliniştit mai tare. Acum, dacă o să lucrez constant, o să fiu şi cu conştiinţa-mpăcată şi o să pot să-mi văd şi de roman cu mai multă siguranţă.

10 ian. Starea jalnică a dinţilor mei — în care am descoperit iar găuri nu se ştie cum camuflate pân-acum — mi-a provocat o deprimare cum n-am mai simţit de mult. Cum dracu să plec la drum în starea asta? Cum să rezolv atâtea probleme cu

oscioarele astea demente în aşa scurtă vreme? Multe alte lucruri mă-ngrijorează, mă sperie până la o panică vecină cu agonia: corpul mi se şubrezeşte, are anomalii ciudate, tot mai multe, mintea nu mai reuşeşte să iasă dintr-o abulie uscată — sunt la pământ cu toată bucata asta de carne şi gândire. Nu mai trăiesc în nici un fel pentru mine, nu mă mai pot bucura de nimic. Tot mai mult mi se scurge vitalitatea, tot mai puţin îmi regăsesc reflexele de prădător psihic. Dimpotrivă, devin victimă, jegoasă şi meschină, nici măcar demnă de vreo agresiune.

În plus, am o mulţime de prostii de făcut, am seminarii, în casă e insuportabil de frig, …şi n-am mai scris un rând de jumătate de an… n-am mai scris nici la doctorat… Ce e mai grav e că nu mă mai pot bucura de nimic din tot ce mă ţinea altădată în competiţie, şi nu vorbesc de nebunia unui vers sau de perfecţiunea unei proze, ci de lucruri mult mai neînsemnate: apariţia unei cărţi, a unei traduceri. Lumea se închide în jurul meu, mă simt tot mai ciudat, mai ilegitim. Nu văd de unde-o să iau puterea de a trăi mai departe. Nu am decât o justificare pentru asta: fetele mele. În lipsa lor sunt convins că aş fi fost mort de mult.

Nopţi albe mi s-a părut acum insuportabil. Nu ştiu cum am putut să-l admir atât de mult altădată (dar atât de mult încât mi se părea, şi o spuneam în gura mare, „cel mai frumos roman de dragoste scris vreodată“). E, de fapt, o melodramă superioară, trădată în fiecare moment, în intuiţiile ei cu adevărat profunde şi poetice, de torente de vorbe care acoperă totul cu valuri subţiri şi galbene. Exaltarea aproape epileptică e, totuşi, la locul ei aici, asta-i ciudăţenia, şi totuşi distruge valoarea în absolut a povestirii, fiindcă e prea la locul ei, prea localizabilă. Datează şi trage poema visătorului în uitare.

Acum, a nu ştiu câta oară, *Omul din subterană*.

11 ian. Citesc şi recitesc din O.: ştiu fiecare pasaj şi fiecare cuvânt, şi totuşi parcă nu e cartea mea. Nu-mi amintesc, cum mi se-ntâmpla înainte doar în vise, când am scris pasajele, capitolele, rândurile pe care le parcurg. Şi de ce le-am scris. Cred că tocmai inconştienţa asta de termită, orbirea la întreg şi semnificaţie, concentrarea totală pe fiecare bucăţică m-a făcut să duc pân-la capăt astea 350 de pagini îndesate ca nişte covoare persane, din cele cu un milion de noduri pe metru pătrat. Şi poate tocmai stângăcia asta arhitecturală mă va împinge către a mia pagină şi spre cuvântul mistic, scris cu lumina dementă a oboselii: Sfârşit. Mă voi simţi ca un hiper-zeu când voi avea în bibliotecă, una lângă alta, cele trei cărţi ale mele, fie şi peste zece ani de-aici înainte.

Dar pentru a ajunge acolo mă tem că o să am nevoie de escale tot mai lungi în cine ştie ce limburi. Va trebui să uit, periodic, până şi că scriu la această carte, până şi că am scris vreo pagină vreodată, până şi că există scrisul.

Cum lumina becului cade exact de deasupra, pe toată foaia am acum umbra buclelor şi şuviţelor din pletele mele (ajunse extrem de lungi), răsucindu-se ca un scris ideografic sau ca un ornament art-nouveau. Fotonii s-au oprit pe şuviţe, pe câte-o singură fibră de păr, lăsând astfel, în carnea compactă a luminii, câte-o pieliţă de umbră, a cărei secţiune subţire, precisă, filiformă se-ncâlceşte cu toate celelalte pe foaia tot mai maculată de sus în jos. Acum sunt la treimea ei, şi cele două feluri de scris încep să interfereze: dârele de pix şi dârele de umbră.

12 ian. Fiecare partidă de scris (sau de rămas cu gura căscată în faţa foii albe, fără să detectez în ghiozdănelul de tablă al minţii mele nimic mai mult decât e pictat pe el: pitici şi ciupercuţe) o încep — şi de cele mai multe ori o şi închei — cu jurnalul, mai ales în ultimul timp, de când văd cum

fluviul incolor şi inodor dintre codrii jurnalieri şi faleza romanescă se îngustează cu fiecare rând scris ca şi când aş vâsli spre ţărm şi fiecare literă n-ar fi decât vârtejul vâslelor în apa tuturor şanselor şi neşanselor. Deja pân-acolo nu mai am decât câteva opinteli, după care voi încheia şi caietul albastru, cel mai smuls şi mai dezordonat, cu intarsii electronice şi abulii voluntariste, cu senzaţii, percepţii şi reprezentări… Cu atât de multe puncte de suspensie, că ai putea reconstitui cu ele harta cerului înstelat în luna iunie, când ele-s mai multe decât poţi vedea cu radiotelescopul liber.

Nu mai visez aproape nimic şi asta mă irită şi mă dezamăgeşte. Doar din când în când, citind câte ceva, mă fulgeră câte-o amintire: am visat pietre! sau o coborâre într-o grotă. Amintirea e atât de vagă şi mintea mea se împotriveşte atât de încăpăţânat să-i întărească mai mult contururile, încât nu trec mai mult de câteva secunde până reuşesc să uit din nou totul, tot norul colorat ambiguu al embrionului mnezic, ca să-mi rămână doar un cuvânt, rece şi uscat, noţional, mai mirosind vag a arsură ca acele pietre netede pe care le ciocneşti ca să iasă scântei: „pietre“; „grotă“. Atunci recitesc textul care-mi deşteptase amintirea visului, mă agăţ de fiecare cuvânt, dar e ca şi când nu acele sintagme şi cuvinte în sine, prin cine ştie ce asociaţii, ar fi declanşat reminiscenţa, ci un fel de desen negativ, făcut din golurile dintre litere, de albul din cerculeţele „o“-urilor şi „e“-urilor, din combinaţii între litere din rânduri diferite, în fine, ceva ce nu se poate vedea decât o dată, aşa cum poţi nimeri, din întâmplare, cifrul complicat al unui zăvor. Nu mai reuşesc pătrunderea şi totul rămâne pierdut. După câteva minute, altă străfulgerare, mai palidă: amintirea amintirii unui vis. În orice caz, pare să fi rămas în urmă încă o etapă onirică a vieţii mele, după cea a „visului esenţial“ (să mă hazardez la o

periodizare? hai, foarte nesigur: între 18 şi 26 de ani) şi cea a „vizitatorilor“ (29–33 de ani): perioada viselor cu case ale copilăriei mele, cu disperate încercări de reconstituire/reconstruire a trecutului meu literalmente imemorial (35–40 de ani). Totul e de altfel mult mai complicat, căci, legând aceste mari zone împreună, sunt şi alte vârtejuri de virtualitate: visele feeric-panoramice, poate cele mai minunate ce se pot imagina: cel de la 29 de ani, cu marea şi dealurile încărcate de temple şi pagode, cel cu enorma coastă a Africii, cel cu castelul roşu şi panorama golfului, cel cu strâmtoarea Magellan… Apoi cele cu escaladarea munţilor şi turnurilor, cu zboruri extatice (dar terminate pe la 20 de ani), cu o sexualitate polimorfă. Toate astea sunt risipite din copilărie şi până azi, ca şi multe, multe altele, intersectându-se, repetându-se şi colaborând, formând o textură infinit mai bogată decât a vieţii mele diurne, ca şi când covorul vieţii mele ar fi fost aşezat pe podea, din greşeală sau perversitate, cu faţa în jos.

2 feb. 1997 Scriu pe o măsuţă cu intarsii florale sub cristal, aşa cum n-am văzut niciodată în realitate, dar cum apare des în prozele mele. O fereastră cu canaturi albe, încadrată de draperii de pânză şi mai albă se deschide spre chiparoşii prelungi, funerari, răsăriţi dintre măslinii cu frunze cenuşii, totul pe fondul ceţos al lacului Como. Căci mă aflu în vila Maranese, sub Alpii care ieri pâlpâiau, abia vizibili, în zare. Liniştea şi tristeţea sunt absolute, căci frumuseţea într-adevăr întristează. Ieri am ieşit în Bellaggio, cu faţadele lui gălbui şi grena lucind în seară pe malul lacului, şi cu uliţele lui strâmte urcând şi coborând trepte printre ziduri străvechi, vopsite-n acelaşi galben murdar şi cărămiziu. Enorme faţade ruinate, de foste vile ale viconţilor locului, cu palmieri şi alei de oleandri înainte, cu garduri de fier forjat acum aplecate. Anticariate cu vase antice şi porţelanuri

cu culorile alterate de vreme. Pizzerii şi magazine de vinuri şi tabac, arătând ca din secolul trecut. O bisericuţă în stil roman, de piatră goală, cu un turn ca un fenomen carstic. Balustrade strunjite în granit pe malul lacului, cu intrânduri de unde poţi vedea mai bine apele uluitor de transparente (lac glaciar) incendiate de soarele în amurg şi celălalt mal, încărcat şi el de căsuţe la fel de gălbui şi roşietice, albăstrite uşor, ca şi munţii, de boarea depărtării. Un fiord, ai putea spune, dar unul meridional şi de aceea cu o tristeţe mai proaspătă şi mai parfumată. „Un loc ca ăsta nu poate fi real", îi spuneam Cristinei privind lacul şi munţii, şi-ntr-adevăr e ciudat să trăieşti într-un ulei din secolele cele vechi şi adevărate. Şi pentru că nimic nu-i real în vilele şi grădinile astea din jur, în grotele astea artificiale, în grădinarii joviali în salopete albastre, ele nici nu se pot descrie, căci într-un fel ele sunt propria lor descriere: scrii „chiparos", „grădină italiană", „renaştere", „îngeri", şi fiecare cuvânt e un bloc semantic integral şi indestructibil ca într-un joc de construit oraşe. Chiar şi emoţia în faţa lor e compactă, inscrutabilă, fără nimic individual. Cea mai convenţională dintre arte, pictura italiană renascentistă, *este* acest peisaj, nu îl descrie şi cu atât mai puţin îl înţelege. Şi manierismul care-a urmat nu-i decât exasperarea de a nu putea concura cu mistica adâncă şi liniştită a lumii reale. Cu transparenţa, transparentă ea însăşi, prin care transpar aceste vile, aceste turnuri, aceşti chiparoşi.

N-am mai scris nici o pagină de peste jumătate de an, şi-n timpu-ăsta viaţa mea a fost informă, asemănătoare tremurăturilor dezorganizate ale panicii sau agoniei. M-am simţit mai vid şi mai neînsemnat ca oricând, mai sudat în obiecte şi zile, fără aer şi fără să mă pot mişca altfel decât prin rostogolirea şi târârea lucrurilor dimprejur, ce curg insesizabil ca gheţarii ducând morenele organelor noastre. Mi-am oprit mintea oarecum deliberat,

dacă mă gândesc că, deşi ea şi nu eu a luat decizia asta, a fost cu acordul (sau fără protestul) meu. Să fi continuat să scriu la O. ar fi fost să fiu acum mort şi plin de viermi, poate. Mi-a(m) interzis aproape orice activitate mentală, am fost zile şi săptămâni în şir nimeni, dar absolut nimeni, cum nu poate fi nici un hamal, nici un contabil. Cred că nici n-am putut fi văzut din afară. Iar dinăuntru nu a fost nimeni să mă poată vedea. Într-un fel, doar coaja de sticlă a minţii mele şi-a mai pipăit uneori contururile tari ca elitrele insectelor, de parc-aş fi rămas doar una dintre acele imago de chitină translucidă din care insecta a ieşit demult. Din cauza asta scriu aşa cum scriu. Nu eu sunt în rândurile astea, pentru că eu *nu sunt*; trec cu pixul peste contururi deja existente, de parcă puterea mea ar fi o hârtie de calc, imaculată şi străvezie, pe care-aş aşeza-o peste scrierile şi desenele altcuiva, şi-aş copia apoi totul, literă cu literă, frunzuliţă cu frunzuliţă, val cu val. Şi până şi truda asta mecanică mă extenuează ca o meditaţie asupra luminii şi harului.

Acasă, cu câteva zile-n urmă, am avut alte două vise cu case în care mai trăisem odată şi-n care eram fericit şi emoţionat ca un copil să mă aflu din nou. Mai întâi era o mansardă cu două camere, cu pereţii vopsiţi în oliv şi plini de ţevi şi robinete. Se vedea şi-n alte camere dacă deschideai uşa de la intrare, căci era acolo un coridor îngust, la capătul unei scări. Tocmai mă uitam în odaia unei femei ce trebuie să fi mirosit a mâncare, când ea a tras brusc o draperie veche şi-nflorată în dreptul uşii. Eram leşinat de emoţie: „Nu mai plec de-aici, îmi ziceam, rămân aici întotdeauna!“ Nici nu-mi mai puteam imagina un „afară“. La fel de fermecat am fost şi-n alt vis, unde odaia cobora de data asta la subsol, şi era atât de-ngustă, între pereţi acoperiţi de rafturi de cărţi, încât te-ntrebai unde-ar putea încăpea acolo o fiinţă omenească…

Am continuat dostoievskiada mea periodică şi-am fost din nou dezamăgit de *Karamazovi*, carte tezistă, scrisă şters, rezistând doar prin episoade izolate. „Matură“, fireşte, dar nu genială, ca *Idiotul* sau *Crimă şi pedeapsă*. Acum abia aştept să intru iarăşi într-o lume posibilă, cu anatomia şi fiziologia ei, cu exobiologia ei proprie, prin Márquez, *Dragostea în vremea holerei*. Sper să nu am aceeaşi surpriză somnolentă ca la *Generalul în labirintul său*. Vreau să recitesc şi Sábato, cu eroii şi mormintele şi orbii lui. Încerc să rezist, să mă regăsesc, să redeschid ochii.

5 feb. E destul de meschin, dar parcă mi-aş aduce aminte că ilustrul meu strămoş virtual, Witold Czartorysky, marele-poet-polonez-din-secolul-al-optsprezecelea (deh!), a zăbovit o vreme, ca şi mine, la Bellagio, şi a locuit, poate, chiar la vila Serbelloni… Cu cine-a schimbat aici vorbe mândre şi priviri dulci nu poci a ştire for the moment, trebuie să mă documentez din pântecoasa monografie ce zace pe cristalul cu computer din study. Mi-ar plăcea, oricum, să ia şi el un bac din Bellagio, să privească, de la pupa (va fi acolo în compania unui anume Manoil?), faţadele încălecate, strălucind în soare, ale orăşelului, privind toate cu ochi mari către lac, pe când deasupra se arcuieşte coama dealului cu chiparoşi şi platani, să abia zărească, dincolo de lacul scânteietor, sub fantomele Alpilor, alte orăşele risipite pe ţărm, minuscule în depărtare, şi vile suite deasupra lor, solitare, în mijlocul grădinilor labirintice pline de statui groteşti, mâncate de vreme, să acosteze la Catennabia şi să se cufunde în spaţiile nespus de înguste dintre case, prin ganguri şi pe trepte, ca să ajungă în locul unde…

Nu se trezeşte şi nu adoarme nimic în mine. În oglindă am expresia fără expresie (oboseală, puţină tristeţe, un mic zâmbet timid) a bărbatului la patruzeci de ani, care plânge în somn când se

simte foarte bătrân. E o prostie, căci nu sunt deloc aşa şi aş fi fericit să fiu măcar aşa decât să nu fiu deloc, să nu fiu nimeni şi nimic, ca acum. Mă închid, se-nchid pe rând în mine carierele de altădată, ironia şi invenţia, nebunia agresivă a poetului care-am fost. Totul în mine e acum defensiv şi contemplă nimicul, tot ce e sincer în mine.

Pictura trompe l'œil marqueziană: fină, decorativă şi fără cusur, încât, deşi nu-i profundă şi nici puternică, nici chiar foarte imaginativă aici, este artă mare, arta unui mare maestru pierdut, din altă vreme, printre moderni. Aproape totul e convenţional şi minunat deodată, şi nu poţi înţelege cum Dumnezeu, sub vernis-ul melancolic, patinat şi înroşit de amurg, clişeul cel mai limpede — „o iubire nepieritoare" — îşi pierde ghilimelele şi devine chiar ceea ce este. E meserie mai mult decât artă, sau ceea ce unea noţiunile de meserie şi artă departe-n renaştere şi-n manierism: l'ingegno, ştiinţa minunării.

6 (sau 7?) feb. Splendoare fără limite afară, într-un soare ca de luna mai, în care ciorchini de boboci se desfac pe nuielele copacilor bizari, necunoscuţi la noi, iar plăntuţele de prin iarbă dau boabe albastre ca de faianţă. Şopârle mimetice, perceptibile doar ca un freamăt brusc al mozaicului şi lichenilor, dispar în găuri împăienjenite. Plante agăţătoare fac sex disperat cu zidurile. Dealuri împădurite greu, nici unul de aceeaşi nuanţă de verde, se adâncesc în lac, insule şi peninsule în valea albastră, din care se-nalţă ceaţa. Dar azi nu e nici urmă de abur, şi căsuţele risipite pe dealuri, sub insuportabila albăstrime cenuşie a munţilor, ard din toate ferestrele, sticlesc din toate culorile. Bucăţi mari din draperiile de la fereastra mea, imaculat de albe şi scrobite, sunt pete de soare insuportabil de privit.

Lucrez, citesc, fac dragoste, merg la masă ca să „socializez“ (dar, ca de obicei, vorbesc engleză tot mai prost pe măsură ce trece timpul), am început şi un fel de proiect poetic care miroase-a şarlatanie (aşa că o să aibă sigur succes), visez mult mai intens ca acasă — Cristina cu părul lung şi faţa roşie de la soarele crepuscular de pe Ştefan cel Mare colţ cu Dorobanţi, dansând pe stradă şi vorbindu-mi despre rochii, apoi o ascensiune în turnul Eiffel, cu liftul, printre tubulaturi ciudate, şi un vertij de înălţime greu de uitat — deci virtualizez, irealizez. Este Iowa City, Stuttgart, Amsterdam, sunt toate filmele în care-am locuit fără să trăiesc, trăgând în plămâni o fericire vezicantă.

11 feb. 1997 O carte e bună atunci când, citind-o, îţi dai seama că, de-o bună bucată de vreme, n-ai mai văzut nici o literă.

La Kabul există un minister „pentru promovarea Virtuţii şi pedepsirea Viciului“.

Mă-ndop cu suc şi napolitane „Loacker“ — adevăratul leit-motiv (lait-motive…) al acestor zile. În study Cristina loveşte-n claviatura computerului cu stupefiantă furie.

Greu de-nţeles cum n-a murit Márquez de plictiseală scriindu-şi cartea. Nu vreau să spun că ar fi proastă, dar lentoarea ei şi lumina egală, de lanternă magică, au ceva depresiv. Şi prea multă observaţie psihologică mărunt realistă: „înţelepciunea vieţii“. Pagini superbe, OK, mais… sufleul este prea omogen, prea făinos, crema e prea compactă. Cred că e Flaubert cel care şi-a vârât un pic cam mult coada aici.

14 feb. Cartea lui Márquez — mai am din ea vreo 50 de pagini — e pân-la urmă un fiasco banal. Şi care m-a şi-ntristat, căci, dacă reuşeşte-n ceva, e-n inducerea unei stări de greaţă şi repulsie la gândul curgerii inumane a timpului: ravagiile bătrâneţii, iluzia oricărui ideal, cinism şi necrofilie

— cu o vorbă antícvă: baroc fără speranţă, lipsit până şi de speranţa propriei lui împliniri estetice. Lungă cât o zi de post, cu o mare burtă la mijloc: descrierea câtorva zeci de „păsărele“ nu destul de memorabile; vidă ca un coridor în înserare, sentimentală, mă rog, cum e mai rău — o carte tristă. Reuşeşte cu adevărat acolo unde nu e adecvat să vorbeşti despre o reuşită: în eructarea cotidianului marital, a meschinăriei şi caraghioslâcului vieţii în doi, când, cu timpul, nu numai bărbatul şi femeia îmbătrânesc, dar şi dragostea lor devine de nerecunoscut, se umple de riduri şi negi, are ceva la prostată… încât până la urmă nu mai e dragoste, ci ruină.

Ieri, după mai multe zeci de pagini din substanţa asta atât de amară, pe când se-ntunecase de tot şi Cristina chinuia dincolo în draci computerul, am stins veioza şi m-am ghemuit sub pătura moale şi pufoasă. De când am împlinit 40 de ani s-a schimbat ceva profund în mine. Mă simt ca un copil bătrân, ca un caz fără scăpare. Nu mi-am mai simţit niciodată viaţa atât de închisă, de neputincioasă. Intru într-un rol pentru care nu sunt pregătit, de parcă m-aş fi trezit în corpul şi-n gândirea altuia. M-am gândit la lucruri atât de vechi, într-o lumină atât de nedesluşită, încât e cu neputinţă să fi fost din viaţa asta. Şi e de necrezut câtă emoţie, ce durere, ce strângere de viscere puteau însoţi aceste imagini ale trecutului, nu pentru că veneau din trecut, nici fiindcă întoarcerea acolo (unde?) nu mai este posibilă. E altceva, e o suferinţă dulce a minţii ataşată unei imagerii gingaşe, unor peisaje scufundate, din vise, din picturi vechi, din casele în care-am trăit odată. Mi-am amintit şi de câteva femei, în aceeaşi stare de amorţeală embrionară şi nostalgie, când aerul din cameră era aproape negru (doar un oliv întunecat către fereastră), şi când un tub lung de înserări îmi conecta întreaga viaţă la sistemul nervos al nostalgiei: Dana în penumbra magică a

holului casei enorme de pe Spătarului, faţa ei albă ca de dansatoare japoneză, Ioana, udă fleaşcă după o ploaie de primăvară, când ne-am adăpostit la liceul „Zoia“ şi când din corpul ei grăsuţ, auriu, în rochie înflorată, ieşeau aburi, Michi şi Sanda… Am gândit la viaţa-mi şi mi-a părut că ea cură… încet repovestită… Am suferit ca un câine bătut, până am aţipit îmbrăcat şi am pierdut sensul timpului. M-am trezit plângând, fără să scot nici un sunet şi fără lacrimi, şi totuşi niciodată plânsul n-a fost mai adevărat ca în abstracţiunea asta. Nopţile-astea am visat tot lucruri vechi: intram la primele mele ore, la 41, le vorbeam elevilor, dar era de fapt la 28, în sălile şi pe coridoarele ireale, hiperbolizate, pe care le văd aşa des în vis, aşa că eram deodată profesor şi elev, şi chiar ziduri şi bănci. Ieşeam, apoi, deodată cu elevii, în curtea şcolii, şi eram acum într-un pat moale, cleios, aşezat între ramurile unui dud din curte, şi eram femeie, înconjurat de fiinţe care-mi spuneau că un zeu mă va vizita ca să mă fecundeze, şi aşteptam venirea Lui într-o stare de langoare şi abandon. Nişte tuburi de cauciuc roz-pal pompau lapte în acea saltea ca o vată udă fleaşcă, şi eram deja gravidă, şi una dintre acele fiinţe se apropia cu o seringă: „Asta o să-ţi declanşeze contracţiile“… M-am trezit încurcat în alte gânduri, din alte vise.

Nimic nu-l aminteşte — sau prevesteşte — acum pe M.C. N-am strop de inspiraţie, mintea mi-e goală şi trecerea vremii atât de penibilă, încât joc la nesfârşit Patience. C’est de la boue, şi asta nu poate-nsemna decât începutul reîntoarcerii. Căci mai jos e stâncă goală.

5 mai Bineînţeles că nu mai ştiu să scriu (la propriu, să desenez adică literele) de vreme ce n-am mai scris un rând de aproape trei luni, nici aici, nici altundeva, cu excepţia lucrării de doctorat, pe care o târăsc mai departe cu imbecilitate de furnică. După o primăvară mizerabilă, în care ne-a

îngheţat măduva-n oase şi sufletu-n intestine, am intrat direct în genu-ăla de vară imensă şi uscată, cu câini trântiţi sub maşini şi rufe fluturând pe sârmă. Am trăit din amintiri, am citit prea puţin (memorabil — doar o carte: Sábato cu orbii lui cam out-of-fashion), am rămas câte un sfert de oră, de-atâtea ori, în starea aceea care nu-i nici privit în gol, nici meditaţie, nici reverie, ci auto-contenţie, am visat mult mai mult decât în perioada dinainte (când visam ziua, croşetând la *Orbitor*), dar încă nu magic — azi-noapte, însă, în vis, mi-am amintit secvenţa de vis precedentă şi, vorbind cu o prietenă cu hăinuţă roşie aprins, ţinându-i obrajii-n palme — ce senzaţie, obrajii ei graşi şi pufoşi — i-am spus disperat „Am halucinaţii, nu mai pot distinge între vis şi realitate, cred că am… schizofrenie“ (pauza dinaintea ultimului cuvânt substituia un altul, pe care nu l-am putut pronunţa, deşi îl ştiam bine) — mă joc pe computer şi mă-ncolăcesc cu fetele mele, mereu together, prin casa asta tot mai strâmtă. Am avut şi momente de isterie şi defulare — penibila scrisoare către Pleşu —, dar, overall, m-am simţit mai bine ca de obicei, mai lucid şi chiar mai tânăr. Excesele nocturne (vai, nu orgiastice, căci erotismul nostru e la pământ) din ultimele zile m-au terminat însă din nou; îmi simt membrele uşoare ca pline cu aer, şi cu un aer poluat încă. Acum sunt topit de oboseală.

Câteva luni, probabil, n-o să pot da drumul părţii a doua. Doctoratu-ăsta mă omoară, deşi încep să bănuiesc că-mi şi convine pe undeva, ca un soi de alibi, căci mi s-a făcut frică de *Orbitor*. Când o să mai acumulez destulă nebunie ca să-l duc (unde?) mai departe? Mi-e frică şi să nu acumulez prea multă. Căci ţăcăneala asta de scriere, aşa ilizibilă cum e (cu adevărat) a prins la lumea indescifrabilă ea însăşi, din jur, şi a creat o aşteptare pe care eu o simt vuind împrejurul meu. Dar chiar dacă n-aş aştepta decât eu, tot ar fi

insuportabil. Adevărul e că o carte ca *Orbitor* pur şi simplu nu se poate scrie. Sau se poate scrie, dar nu poate fi scrisă.

O să am ediţia a III-a a *Nostalgiei* în iunie, probabil în acelaşi timp cu ediţia maghiară. Cea germană vine şi ea prin septembrie. O. e la al doilea tiraj şi habar n-am cum se mai vinde. La anul, dacă lucrurile (şi mai cu seamă aparatul biologic al corpului meu, care slăbeşte ciudat, podidit de boleşniţe) merg bine, aş vrea să-mi public un extras din jurnal şi, poate, o reeditare a *Levantului*. După şapte ani ar cam fi cazul. Vreau şi să citesc, din nou, într-un ritm, cât de cât, decent.

Într-un articol despre cartierul Colentina, pe care voiam, iniţial, să-l descriu în tot sordidul lui: colea-n tină, ce să-i faci… m-am pomenit inserând fragmentul din roman cu casa de pe Silistra şi cu mama, deja pomenit şi în altă parte, ceea ce înseamnă că e cu adevărat un miez obsesiv, necunoscut sau nerecunoscut de mine până în ultimii ani. Dar nu asta m-a emoţionat de data asta, ci faptul că în articol am scris deodată că mă gândisem să cumpăr camera aceea de la etaj şi să mă mut în ea, lucru care până-n clipa în care l-am scris nu-mi trecuse niciodată prin minte şi care, după ce l-am scris, mi se pare că mi l-am dorit întotdeauna. Tare, tare mult, îmi dau seama acum, aş vrea să mai văd interioarele în care am trăit când eram mic, şi chiar să locuiesc acolo…

Herzog de Saul Bellow, nu cu mare entuziasm, după ce am abandonat (scârbit) *Regele arinilor*, cartea ciudat de prost scrisă a lui Tournier, şi după ce, mai ales, am citit din doască-n doască *O tolbă plină cu săgeţi* de Jeoffrey Archer, scrierea unui ins aparent oligofren.

11 mai Am terminat azi (hotărârea a fost de fapt luată azi-noapte într-o revoltă pateticoidă) cu

viciul care mi-a ruinat (în alianţă cu doctoratul) ultimii doi ani. Nu spui care, las biografii mei să-şi dea cu presupusul ca despre infatigabila silfidă bostandachiolescă. În cazul marelui autor al *Orbitorului*, ei or să se înşele în mod lamentabil, căci nu e vorba de băutură, femei, masturbare sau laudă de sine, dar, într-un fel, e ceva care le cuprindea pe toate (plus jocul la ruletă) ca efect al ruinării singurului templu în care mă-nchin. Nu, nu e vorba nici despre viciul literaturii. Destul însă cu asta. O eră nouă se deschide-acum în faţa ochilor mei închişi.

Veni frumoasa lună mai. Mase de aer cald flutură printre blocuri. Seve ies din crengi şi se-ntăresc în latexul frunzelor. Gunoaiele se-adună pe maidane şi put. Aerul e jumătate albastru şi jumătate galben. Totul e altfel, altfel, o, altfel… Eu însumi sunt altfel, altfel etc. Dar cum să mă mai percep când nimeni nu se mai percepe, când percepţia de sine a dispărut? Nu s-a văzut epocă mai disperată, deşi speranţa n-a fost mai mare nicicând, atât de mare, încât nici nu se mai poate numi speranţă, ci de-a dreptul certitudine. Şi câtă certitudine, atâta disperare.

16 mai *Dog-day afternoon*, cu Michael şi Coke. Frunzişul s-a făcut uluitor de gras. Luceşte autosuficient, reflectând capotele peste care se arcuieşte. Iar capotele-s aşa de încinse, încât le crapă vopseaua-n mii de frunze. Şi peste tot un azur tâmpit. Am avut zile de vânzoleală erotico-isterică prin Bucureştiul îngropat în praf ca piramidele-n deşert. Dineuri, recepţii, icre roşii, disidenţi şleahtici, saumon fumé, Petre Roman, shrimpi… Urmate de o oboseală simţită până în ultimul cartilaj. Azi nu puteam să stau pe scaun de oboseală. Inima, coloana, muşchii spatelui mă trăgeau în jos ca spre o plită încinsă. Mi-am mai revenit, dar nevoia de somn după o noapte în care am umblat din loc în loc prin camere întunecate,

cu un espresso dur ca zirconia-n inimă şi-n gând, mă omoară. Totul curge din inimă: inima voastră va deveni un izvor de oboseală… Oboseală vie, activă, neobosită oboseală.

M-am mai hlizit printr-o stupiditate antícă despre cât de stupizi sunt, chipurile, ceilalţi. Forget it. Totul s-a schimbat, şi efortul meu de a rămâne acelaşi frizează (da, ca la frizer) oniricul. Paginile astea abia, după douăzeci şi vreo patru de ani de jurnal, mă arată cu adevărat cum sunt. Omul cu creier de piele transpirată. Nu pot citi nimic, nu pot face nimic. Şi nu mi-e ruşine să-mi fie. Mă duc să mă-nec în coca-cola.

22 mai Cele 7 tipuri posibile de catastrofă după R. Thom: fald, întoarcere, coadă de rândunică, fluture, ombilic hiperbolic, ombilic eliptic şi ombilic parabolic.

7 iunie Opiul, în farmacologia populară: afion sau tiriac.

F. imp. pt. „O II“: ritualul decapitării bătrânilor la secetă etc., în Banatul sârbesc (din *Mythos şi Logos* de A. Oişteanu), p. 83 pt. decapitarea rituală.

Desiderio Monsú. Pseudonimul lui Didier Barra (n. Metz, 1590, m. Neapole după 1652). Din 1630 a lucrat la Neapole. „Desiderius Barra ex civitate Matheusi in Lotharingia“, 1647.

10 iun. Dintr-un uluitor Kafka, acelaşi şi altul decât îl ştiu din romane: „Răul este o iradiere a conştiinţei omeneşti în anumite situaţii de tranziţie. Nu anume lumea simţurilor este o părere, ci Răul ei, care, oricum, alcătuieşte pentru ochii noştri lumea simţurilor.“ (din *Proză scurtă postumă*).

Viziunea unei uşi, între pereţi de o grosime incalculabilă. Uşa e ea însăşi masivă, dar şi într-un fel graţioasă. Ciudat e materialul din care e construită: un singur bloc din ceva la fel de fin ca şi caolinul.

11 iun. „De la un anumit punct încolo nu mai există întoarcere. Punctul acela trebuie atins.“ Dar ritmul frazei în româneşte e defectuos. Figuri palide astă-noapte. Iar altădată, tot în zona asta mută, etalări de organe, cărnuri şi maţe, de un realism atroce, picurând sânge.

Scrisul meu degenerează, se puchineşte, ca mine însumi de când cu tăcerea asta. Dar o să mă-ntorc la literele rotunde şi mândre de altădată, cele fără nici o grabă, căci nerăbdarea (şi lenea)…

13 iunie Labirinturi subterane în Kafka (*Vizuina*), Sábato, Pynchon (cele de sub New York), Eminescu (în *Cezara*, *Tlá* mai ales). Reţeaua de sub Casa Poporului, legată de metrou — vezi Codrescu, *Gaura din steag*. Reţeaua de canale ale copiilor străzii. Herodot: sub piramide erau labirinturi.

O. e construit, mai mult sau mai puţin conştient, după două principii comprimate într-unul singur: simultanul de şah (fractali, holoni, telescopare, păpuşi ruseşti sau cum mai vrei; esenţial e că, deşi oponenţii maestrului într-un simultan sunt de sexe, vârste, competenţe etc. diferite, eşichierul e identic şi regulile inflexibile; poţi pierde sau remiza la unele mese, când sunt foarte multe, când eşti în criză de timp, când fetei i-a ieşit un sfârc afară din bluză, când ai văzut figura de neuitat a puştiului, cu pistrui mari şi perfect delimitaţi, într-un vis din noaptea anterioară, sau poţi să fii trimis la spital cu capul spart dacă un oponent nervos îţi dă cu eşichierul în ţeastă; în general, însă, cărămida mereu aceeaşi a jocului va fi piesa ta de construcţie şi poate fi recunoscută oricând şi la orice nivel) şi termitiera (haos, statistică, indeterminare, catastrofă, turbion). Dar, de fapt, O. nici nu e construit, ci construs sau distruit.

26 iunie Foucault, *A supraveghea şi a pedepsi*. Carcere, penitenciare, panopticum, Arhitectură

abstrusă. Temniţe. „Dungeons“. Să apară Victor doar într-un extrem de lung capitol, undeva în corpul aripei drepte? Sau în „Corpul“? Dar ce va fi corpul? Cum o să ies? Pe unde să scot cămaşa?

Doom.

La fel, Ariès, *Omul în faţa morţii*. Cimitire. Cripte. Cenotafuri. Nu catacombe.

30 iunie Insensibilitatea congenitală la durere. Victor (dublată de o obsesie a durerii, torturii etc.)?

Vise puternice, colorate, însoţite, indiferent de conţinutul lor, de o fericire grea şi intensă ca o cortină de aur.

2 iulie Din testamentul lui Sade: „…vreau să fiu îngropat fără nici o ceremonie, în primul crâng des ce se află pe dreapta în amintita pădure… Groapa odată acoperită, se vor semăna deasupra ghinde, pentru ca… urmele mormântului meu să dispară sub pământ, după cum sper că amintirea mea se va şterge din memoria oamenilor…“

Nu mai sunt un animal scriitor. Am căpătat o nerăbdare, un fel de dârdori ale input-ului cerebral care mă împiedică să dantelez literele cu mâna. Ce dracu, buclele astea sunt prea lente. Fum de ţigară îngheţat.

Ca să nu uit (după ce azi am vorbit şi s-a vorbit despre arabescurile arăbeşti şi despre ghicitul în postmodernism, adică două idei mai vechi pe care le-am văzut pâlpâind holografic în aer ca savarinele Garoafei. Mă edific, mă lămuresc şi mă limpezesc — de asemenea, mă clarific — zi de zi mai mult spre mai marea glorie a ignoranţei mele): opoziţia textualism/postmodernism este opoziţia lansator textual/atractor fractal. Of course, male/female, a. s. o.

26 iulie Două săptămâni la Washington. Un vis din seria caselor, atât de straniu. Muzee şi filme. *The Pillow Book* de Peter Greenaway, manierist până la greaţă, nu rău totuşi, pornind din Sei

Sonagon şi ajungând la spaţiul postindustrial, mediatic şi fără suflet al Japoniei de azi. Ferestre de computer, top-models, avioane enorme survolând suburbs pline de reclame luminoase, eco-terorişti, iar pe acest desktop frumoasa floare de cireş: poetesa care scrie pe piele, scrisul şi sexul, l'empire des signes… Mai adânc, perversiune, cruzime şi moarte. Cele două culturi care se scriu una pe alta fără a se putea şi citi: albul şi galbenul. Nu două rase, nu două civilizaţii, nu două culturi. Altceva, aşa cum femeia nu e bărbat. Totuşi nu o capodoperă. Miroase a documentar şi a făcătură. Alte filme: *Pulp Fiction* de Tarantino, *Usual Strangers* (pynchonian, căci paranoic. La fel ca-n *Mântuleasa* lui Eliade, povestea e folosită ca evadare din anchetă. În miez, hunul arhetipal, formidabilul Kaiser Sose…) şi *The Crying Game*, cel povestit de Liiceanu, cu travestitul neurotic. Numai teme, mituri şi atmosferă postmoderne.

Bătrânul plictisit de pe banca gării din Philadelphia, de sub reclama cu Stella Artois. Îmbrăcat într-un costum uşor, de vară, culoarea oului de raţă, şi cu penisul şi testiculele, albicioase, fără păr, scoase afară, ca să fie contemplate (moi şi flasce) de cei din tren.

De altfel, un Washington mai uman şi mai normal ca niciodată, un soi de grădină întinsă sub un cer idilic, plin de avioane. Soare şi umiditate, walkmane, vacanţă.

A apărut ediţia maghiară a *Nostalgiei*.

Versace şi Cunnanan.

Mason & Dixon, nou roman de Pynchon, zice-se genial. Am cumpărat însă *Vineland*, în paperback. Când o să reiau şi eu *Orbitor*, plăcinta asta imbecilă şi necesară? Când o să mă reiau măcar pe mine însumi, sclipitor şi fără de folos?

C.D.-ul găsit sprijinit de fereastra imensă a holului unui bloc.

Nil sperari.

28 iulie Anu-ăsta în care n-am scris nimic, cel mai fericit şi mai trist an al vieţii mele. Fundamental diferit de ceilalţi, câţi or fi fost, căci am depăşit 40 şi mă simt mai departe un adolescent, iar asta e monstruos, iar evidenţa contrariului e inacceptabilă. N-am mai avut niciodată în asemenea măsură fantasme ale sfârşitului şi epuizării, priviri atât de sus asupra lumii cu peizajele ei. Nebunescul inacceptabil, inimaginabil al încheierii vieţii de facto. Deşi maşinăria biologică în care sunt vârât nu se descurcă rău — ba mai bine ca niciodată — maşinăria psihologică scapă lumină şi urdori pe la garniturile de vechi cauciuc fărâmiţat. Deşi, iar, nu voi înnebuni niciodată (n-am decât în mod mediocru vocaţia vomei şi a urletului), sunt pustiitor de trist în vise.

Nu mai am răbdare să citesc, vreau să spun să trăiesc. Nu mai pot să merg mai departe, deşi vreau atât de mult. Nu mai aud ce-mi spun, nu ştiu al cui e capul cu gură tristă, de ţăran resemnat, din oglindă. Mutra resemnată a celui mai puţin resemnat om din lume, în acest iulie ploios, cu sentimentul unei morţi anunţate.

Răspunsul cred că este, ca întotdeauna, lectura, adunarea de nervozitate comprimată, de ură şi fard în mintea mea. Cu „sodom de îngeri“ brahicefali şi bradilalici ca scut.

31 iulie Tot ce pot să sper e să mă-ntorc cu încetul în lumea de la care am abdicat la fel de insesizabil. Poate că aş putea citi în fiecare zi câteva minute mai mult, dacă aş putea fi singur minutele astea. Mai bine zis, dacă aş mai putea să rămân singur cu mine: dacă aş mai fi în stare, dacă aş mai îndrăzni; dacă mi-ar trece deprimarea şi frica asta. Şi dacă zece litere una după alta ar mai reuşi să mă intereseze. Mi-am suspendat viaţa în literatură, de un an de zile, şi trăiesc în aer liber, în pustiu şi frig, ars de soare, bătut de vânturi…

Rătăcind în ploaie pe drumuri şerpuitoare. Nu există nimic, de fapt, în afara acelor fraze adevărate. Este ca o abstinenţă, ca o frustrare permanentă: ca şi când te-ai înţărcat de la speed, sau te-a părăsit femeia vieţii tale. Deodată, din dublă zeitate cu duble buze împreunate, cu dubli ochi de piatră împreunaţi, m-am văzut nimeni, ca şi când mi-aş vedea cadavrul.

Nu citesc mai mult de zece–cincisprezece minute pe zi. Nici n-am mai găsit (răbdare pentru) o carte cu adevărat bună. Singura mea şansă e să ies întreg din perioada asta. Mai sunt cinci luni până la sfârşitul anului. În timpu-ăsta am să-mi pot termina doctoratul (dar nu în ritmul de-acum), şi cu asta o să trântesc capacul celei mai mari găuri din viaţa mea de la armată încoace. Pentru că până nu termin lucrarea n-o să pot să reiau lucrul la roman. Nu ştiu dacă atunci o să fiu în stare — ştiu prea bine că doctoratul e o amânare care mi-a fost impusă de creierul meu şi de puterea înţeleaptă din miezul lui; dar e şi un pretext în faţa aproape imposibilei, disperatei sarcini de a face partea a doua a cărţii — dar în nici un caz n-o să pot face amândouă lucrurile deodată. Şi iată cum între mine, cartea mea şi scrierea circumstanţială, parazitară, a tezei de doctorat s-a format un triunghi nevrotic din care eu ies deposedat de însăşi fiinţa mea, cartea iese anulată, dar trăind fantasmatic în mintea mea (e singura care, de fapt, fie şi străvezie ca aerul, trăieşte), iar teza, paravanul, substitutul, proliferează calm ca un linţoliu pe o oglindă.

Un singur lucru e cu adevărat de neiertat în nebunia asta inutilă (sau utilă la un nivel deosebit de adânc, unde protejează de explozie ţevile prin care a curs *Orbitor*): faptul că aproape am abandonat jurnalul. Asta e pentru mine hula împotriva Sfântului Duh, a înseşi puterii ce mi s-a dat, ce face şi desface toate. Asta eu chiar nu am dreptul s-o fac, deşi stă-n puterea mea, aşa cum nu

am dreptul să încetez să respir. Jurnalul a fost de atâţi ani chiar duhul, respiraţia egală a minţii mele. De şase luni n-am scris aici nici trei pagini pe lună, iar în paginile astea n-am mai fost eu, nici umbra umbrei mele.

Cheia e, de fapt, timpul. Şi singurătatea.

Cât am scris pagina asta, am ţinut între degetele mâinii stângi o bilă de sticlă a Ioanei, perfect străvezie şi uşoară, ca de apă îngheţată. Aş vrea să fiu pătruns de lumina Dumnezeirii, cândva, cum intră în bila asta, liniştit, toate peisajele lumii.

Goldhagen, *Hitler's Willing Executioners*. Pâlcurile albe de femei din filmele de la muzeul Holocaustului.

Mausoleu — un cuvânt frumos folosit de Kafka. Dar construcţiile astea grave şi triste nu reuşesc să existe cu adevărat în mintea mea până nu le visez. Şi în ultimul timp iar nu mai aleg nimic din visele mele. Mă agăţ de somn cu o voluptate pe care n-am avut-o pentru nimic, niciodată, dorm ca înecatul somnuri pline de noroi şi de viermi, goale de orice fiinţare.

Ioana (mică adolescentă, cu sânişori ascuţiţi, deja vizibili prin bluze; s-a lungit ca din apă vara asta, a devenit ca o plăntuţă cu ochi mari şi frumoşi pe o faţă tot mai străină; sclipitor de inteligentă şi tot mai matură, tot mai Mircişor aşa cum mi-l aduc eu aminte): „Cum se văd lucrurile pe ele însele?“ Şi respingând apoi orice explicaţie, insistând că ştie cum le vedem noi, dar că trebuie să se vadă şi ele cumva, de vreme ce există… Ionuţa, singuratica noastră…

25 dec. (!!) Mama (tunsă scurt, cu părul subţire ca de pânză de păianjen): „Am visat noaptea trecută că-i spuneai lui tata că în doi ani o să ajungi cel mai bogat om din lume“. În situaţia mea, premoniţiile sunt îngrijorătoare. Nu-mi trebuie premoniţii. Mai liniştitor e visul meu de azi-noapte, când mă aflam în casa cuiva — nu-mi

amintesc cine, deşi ştiu că e important — în atmosfera aceea de emoţie intensă din toate visele cu case vechi, vii, adevărate, cum n-am avut în realitate niciodată. Şi acel ins, important dar indepingibil, după ce mi-a arătat dulcile organe interne ale acelei case (îmi fulgeră-n minte balcoane şi ferestre), mi-a spus să merg să văd oraşul. Căci eram într-un oraş străin. Am ieşit şi-am privit casa peste umăr: era foarte mare şi cu o arhitectură complicată. Frunzişul câtorva copaci bătrâni se revărsa peste ea. Din faţa ei pornea un drum de ţară, nepavat, prăfos, singurul care ducea spre oraş. Am luat-o prin ţărână, cu inima îndoită, căci mă simţeam străin şi singurătatea era totală. Câini mari, bălţaţi cu alb şi cu negru, se alergau hârjonindu-se sau stăteau în ţărână în grupuri ameninţătoare. Aveau să sară la mine dintr-o clipă-n alta. Mi-era limpede că nu o să pot ajunge-n oraş. Trei sau patru s-au luat deodată după mine. Unul, mai mic, negru, m-a muşcat de mână. Nu-mi venea să cred că am fost muşcat. Nu mă puteam gândi decât că o să trebuiască să merg la spital, pentru vaccinul antirabic. Mă durea foarte puţin. Şi deodată mi-am spus: „Dar visez! Nu e nimic real“. Asta fără să mă trezesc. Am fost uşurat şi aproape fericit.

26 dec. Am cerut un semn şi cred că mi s-a dat, dar nu pot şti dacă e „pentru mântuire sau pentru pierzanie“. De fapt, poate că înţelegi cu adevărat un semn când nu mai ştii deosebirea dintre cele două. E acum două noaptea şi urechile-mi ţiuie la fel de galben — cu o nuanţă, poate, mai deschis — ca aerul din cameră. E o linişte mută, mai mută ca oricare, dar galbenă. Sunt în aşternut. În oglindă e faţa mea, la fel de pletoasă ca a oricărui profet. Ochii mei ascunşi în valuri de păr negru. Am visat că o fetiţă s-a înecat cu o bomboană şi a murit. Am visat apoi că a murit S. Ieri seară, înainte de culcare — dar tot foarte târziu — am avut acel

semn. Am simţit deodată nevoia să merg în bucătărie. Nu am aprins lumina. Era aşa de-ntuneric, că numai fereastra se vedea, puţin mai palidă, pe zidul din faţă. Am deschis geamul şi deodată am văzut stelele: mai limpezi, mai ascuţite, mai tridimensionale ca oricând. Ace de lumină pură, plutind în volume mari de aer, nu prea sus, în orice caz părând mult sub bolta cerească. Figuri zodiacale, plutind clare în cerul vid, stele colorate, cum nu le-am văzut niciodată: una bleu, alta roşie, alta mare şi strălucitoare, de cinci ori mai mare decât celelalte. Pleiadele, înghesuite unele-n altele şi micuţe, nu mai păreau norişorul pâslos de altădată: fiecare punct sclipitor era distinct şi perfect vizibil. M-am răsucit cu totul spre cer şi, sprijinit cu spatele de pervaz, am privit stelele cu toată faţa. „Haide, începeţi, sunt gata!" ziceam în gând. Şi-ntr-adevăr mă simţeam gata pentru răpire, pentru transfigurare, pentru dezbrăcarea de putrezire şi îmbrăcarea în neputrezire. Stelele, cum le-am văzut eu azi-noapte, n-au fost din lumea noastră.

1998

1 ian. 1998 După cel mai steril an al vieţii mele poate că mi se va da puterea să merg mai departe. Ştiu că acum nu mai ştiu nimic despre mine, ca un prizonier ţinut într-o celulă fără oglindă şi ceas, dar mi-a rămas dorinţa de a mă reînvăţa/reinventa. Un an de ieşire totală din ficţiune şi iluzie, un an de „realitate“, mi-a reconfirmat că „viaţa adevărată“ e ficţiunea cea mai atroce şi că amurgul îngălbenit, de iarnă, cu benzi şi zdrenţe cenuşii în limpezimea lui, e proiectat de dinainte de începutul veacurilor. Nimic mai trist, mai sfâşietor de trist decât iluzia realităţii. Abia de când ai înţeles asta eşti matur şi eşti liber.

Stau în bucătărie, pe înnoptate, beau ness şi scriu aici după o atât de lungă întrerupere. Nu vreau să accept îngroşarea pielii mele, întristarea hidoasă a ochilor. În lipsa unui proiect, mă simt invadat de îmbătrânire, şi nu mai pot face faţă. Nu mai ştiu să scriu, să mă descriu. Nu vreau şi nu pot să mă accept: o să am patruzeci şi doi de ani. Socialmente sunt tot mai absent. Degeaba am scris câteva cărţi frumoase. Lumea s-a schimbat în întregime şi a-nghiţit efortul pe care-l împingeam uneori atât de (dincolo de) departe. Nimic nu mai e nimic pentru nimeni. Pentru ’98 (dar sănătatea mea e atât de fragilă şi mintea mea atât de frustrată, de derutată) mi-aş dori să-mi apară *Levantul* şi celălalt volum de versuri, să fac un contract în Franţa pentru *Orbitor*, să termin doctoratul şi să încep (chiar şi după luni de graviditate) aripa dreaptă a marelui flutur. Toate astea se vor face dacă voi fi sănătos. Şi poate şi altceva, ceva neaşteptat şi viclean şi miraculos, care să (-mi, ne) schimbe viaţa… Lucrurile în bizarul meu caz s-au încetinit considerabil şi poate că aşa e şi bine. Sunt în partea a doua a vieţii, pot să turbez negând-o —

dar aşa e. Sunt pentru că o simt. Toată schimbarea s-a întâmplat în anul absent al miezului vieţii mele, în anticlimaxul lui ’97. Când, în coconul dens al „vieţii adevărate“ mi s-au remodelat trăsăturile, firea, organele interne. Mă trag deja, uşor, din cel care-am fost, şi care rămâne o imago de substanţă sticloasă agăţată de-o rămurică.

4 ianuarie Nu ştiu cum să reconstruiesc artistul într-un material atât de dement, de iresponsabil, de dezorientat şi ceţos cum e viaţa mea de acum. Dimineaţă — şi de zile şi luni în şir — acces jalnic de paranoia: nu pot câştiga de pe urma scrisului meu etc. etc. E ceva greşit în lumea asta bla bla bla. Cu fiecare cuvânt şi val de adrenalină îl înfund şi mai mult în mizerie pe nenorocitul de adolescent care am fost şi căruia nu-i trecea măcar prin minte să-ntrebe vreodată: dar de fapt ce sunt banii ăştia de care vorbeşte toată lumea? Sunt alterat, înstrăinat — ca femeia care ştie că are în uter un embrion de monstru, şi îşi dă foc cu oroare. Încă sper că am să avortez, însă, insul matur din mine şi că supliciul focului nu va fi necesar. Trebuie să uit nebuniile astea, trebuie să redevin eu însumi. Să mă trezesc, să-mi reamintesc. Nu pentru bani şi confort am scris REM. Poveştile cele noi au să refuze să intre printr-o poartă de urinoar, chiar cu porţelanul lustruit ca oglinda. Să mă reconciliez cu mine, să mă-ntorc dracului la mine. Ultimul an mi-a arătat cine şi cum aş fi fost dacă n-aş fi scris niciodată: o javră urlând în cor cu javrele. Să-mi trag, în vis, palme peste obraji pân-o să mă trezesc la irealitate.

Să fac o mică poveste (10 pagini?) pentru *Lettre*? Poate ar merita să încerc, ca o primă învârtire a manivelei…

Scontez că voi reîncepe romanul către 1 iunie. Până atunci voi fi terminat definitiv cu doctoratul. Dar e posibil ca restaurarea creierului meu să fie mai migăloasă. Nu ştiu dacă nu sunt definitiv

corupt de aerul ăsta otrăvitor. Dacă după 16 ani ţi se resoarbe timusul şi eşti lăsat fără un scut fizic esenţial, ce scut mental şi moral se coboară după vârsta de 40?

Din nou *Războiul sfârşitului lumii* de Llosa.

Visez tunele şi caverne subterane prin care lunec ameţitor. Lumea absurdă din computer games.

Silvia. Încerc — încep — să reconstitui. Bucătăria de doar un metru pătrat din Floreasca. În şase luni va trebui să devin solidar cu cel de acum cinci ani, cel care începea O. fără să aibă habar ce face.

8 ian. Nu văd nimic înainte. Nu am nici speranţe, nici proiecte, nici dorinţe. N-am mai avut niciodată sentimentul ăsta al sfârşitului. Mă gândesc de multe ori la finalul comédiei. Nici măcar nu mi se pare interesant. Moartea mea, stingerea conştiinţei mele, trezirea mea din visu-ăsta inexplicabil, tot ce mă făcea altădată să încremenesc de teroare, acum îmi apar ca verosimile, reale, factuale: lucruri care se vor întâmpla. Nu se întâmplă numai fantomelor din visul meu (pentru care e natural să moară de vreme ce sunt deja moarte): mi se va întâmpla şi mie. Dovada inexistenţei mele, căci nu poţi muri dacă nu eşti — şi nu ai fost întotdeauna — absent. Dar nu de moarte e vorba aici. Nu e tema morţii, nu e nimic tragic şi patetic. Mi se pare, pur şi simplu, că am trăit destul. Filmul a avut deja momentul lui culminant. Cât mai poate ţine fără să te plictisească şi să te irite? Parcă aş fi la sfârşitul numărătorii, parcă aş fi dat de fundul sacului, şi în scris, şi în viaţă.

De fapt, viaţa mea e închisă. Am făcut — bune şi rele — ce era de făcut. Am o femeie şi un copil. Nu voi mai avea altceva. Am să declin către bătrâneţe. Nici o schimbare adevărată nu mai e cu putinţă. Socialmente mi-am umplut forma. Sigur, aş putea să decad, şi asta ar fi o soluţie. E unicul

sens posibil în care poţi acumula experienţe noi şi te poţi dezvolta interior. Mulţi, ajunşi la limita karmei lor, au ales calea asta. Sunt însă prea slab ca să-mi dau drumul. Am să merg, probabil, încetişor — dacă nu voi fi ridicat de pe pământ pân-atunci — pe drumul fără spini: un universitar tot mai în vârstă şi mai autist, un scriitor care nu mai are de ales decât dubiosul prestigiu local. Probabil că la 60 de ani or să-mi dea vreun premiu special al Uniunii scriitorilor. Fiindcă nu sunt şi n-o să fiu niciodată altceva decât autorul cărţilor mele, n-o să am vreodată acces la „succesul internaţional". Şi aici cred că am ajuns la — sau mă apropii de — limită. Or să-mi mai iasă câteva traduceri, care vor avea câteva cronici. Nici bani, nici prestigiu în plus. Cel mult am să pot trăi, material şi thymotic, liniştit, mai departe.

În scris, am să duc mai departe (sau, mai curând, mai aproape) *Orbitor*, din toate puterile mele. Dar mă tem că sarcina e atât de mare, încât o să-mi scrântesc mintea şi o să fac hernie în testiculele imaginarului de pomană. Poate doară căz cu şpirikismus aş putea urni cuirasatul mai încolo cu câteva degete. Sau cu credinţa care mută munţii din loc. Dar scrisul meu s-a modificat. Nici forma literelor nu mai e aceeaşi. Altădată buclele licăreau într-o tridimensionalitate lizibilă, inteligentă. Acum sunt ascuţite, întâmplătoare, desfigurate de nelinişte. Cum aş mai putea continua suprafeţele artiste, desenate cu migală, sub lupă, ale paginilor de acolo? Cum îmi ieşea, oare, ca literele să trimită codiţe şi cârcei de cerneală nu numai între ele, în planul paginii, dar şi între pagini, ca şi când nu ar exista decât ele, caligrafiate în vid, extinzându-şi sinapsele în toate părţile, încât cartea, lipsită de orice urmă de hârtie, era un burete de litere interconectate, de cuvinte plutind în aer, organizate în circuite şi reţele prin care curge lichidul ultramarin, de fraze ce se cheamă din colţuri diferite, intră-n rezonanţă, vibrează, modulează…

Nu mai ştiu cum făceam să dispară filele albe dintre straturile de bucle albastre, în aşa fel încât ele puteau depăşi masa critică şi fuziunea putea avea loc. Va trebui multă meditaţie ca să pot scrie fie şi prima literă a volumului următor. Chiar şi fiind la capătul lui însă (mi-aş da patru ani din viaţă ca să ajung acolo), am să fiu departe de final şi totul va reîncepe. Voi putea intra însă — mi se dă, poate, şansa asta — în al şaselea deceniu al vieţii având în urmă ce mi-am dorit întotdeauna: o mare carte, un mare roman. La cincizeci de ani (bănuiesc că înainte, cu un an sau doi) aş putea, dac-aş vrea… De-aş putea să vreau… ce-aş putea să iau… Dar mă opresc, fiindcă nu am nici un haz.

Sunt mereu atacat de câini în vis. Vin către mine, mă privesc cu ochii lor de om, şi îmi prind deodată degetele între colţi. Simt durerea şi îmi privesc apoi mâna, cu greu scoasă din gura javrei: e zgâriată şi cu băşicuţe de sânge. Noaptea trecută am avut o insomnie prelungită. Nu chinuitoare. Aproape plăcută, de fapt. Am rememorat poveştile mele de dragoste, amoroase, sentimentale, platonice, sexuale şi parasexuale — pe care le-am găsit în jur de 24. Suficiente, mi-am zis cu suficienţă. Am căzut apoi într-un vis neconex. În sala de baie a unui hotel de provincie (sau, mai degrabă, de cartier mărginaş al oraşului) m-am dezbrăcat şi atunci am văzut că pe piept — pe care mi-l vedeam ca pe al altuia, ca şi când aş fi privit în oglindă — îmi apăruseră, oribile, pustule şi ulceraţii însângerate. Foarte mirat, am început să mă şterg cu un prosop, şi într-adevăr pielea se curăţa, pe măsură ce un fel de viermi sau larve cădeau pe podea sau se striveau în prosop. Când m-am uitat mai bine, mirat dar deloc neliniştit, mi s-a părut că-nţeleg ce se petrecea. Când inspiram puternic, în pielea mea, devenită aproape străvezie, ieşeau nenumărate firişoare roşii, capilare ramificate ca într-o cuperoză întinsă peste coaste. Multe dintre ele se estompau la expiraţie, dar

câteva rămâneau şi se îngroşau, devenind viermii însângeraţi care-mi zdrenţuiau pielea pieptului. „Îmi trebuie spirt“, îmi trecea prin minte. „Doar cu spirt pot să-i omor.“

S-a lăsat noaptea şi nu există extratereştri, nici îngeri. Au fost nopţi înstelate şi zile violent luminoase, cu înserări delicate, roz şi azur. N-am mai fost vizitat, probabil că etapa asta a vieţii mele nu interesează pe nimeni.

12 apr. 1998 De trei luni n-am scris şi n-am gândit nimic. Singura conştiinţă a prezenţei mele între suprafeţele astea tari şi colorate, prin care nu-mi pot trece mâna oricât aş încerca — mâna: altă suprafaţă tare şi colorată — este teama care mă cuprinde uneori, nici ea prea dramatică: de fapt, ce fac eu? ce e cu mine? Am renunţat de ani întregi (ani!) la tot ce-mi dădea realitate înainte. Mi-am suspendat funcţiile vitale deliberat: de câţiva ani sunt, de fapt, în comă afectivă, intelectuală şi mult mai mult: în comă psihică adâncă şi poate nereversibilă. Uneori mi-e frică, şi mă văd atunci brusc: un ins de vârstă mijlocie, târât către altă vârstă, şi de acolo spre alta, un om cu viaţa închisă, care nu mai are de luptat pentru noi teritorii, ci ca să le păstreze pe cele vechi, contestate de toţi şi uneori smulse. Nu-mi arăt încă deplin vârsta şi nu mă obsedează cu adevărat, dar mă leagă şi mă face incapabil de apărare. Da, am trecut în defensivă, asta e marea schimbare de la 40 de ani. Curând voi fi cu spatele la zid, fără măcar să cred în cauza mea, dimpotrivă, crezând tot mai mult că ei au dreptate şi că n-am făcut nimic adevărat întreaga mea viaţă. Că totul a fost idiot şi greşit, pe o direcţie înfundată, ca o galerie de cariu, cu propriile mele elitre uscate. Nimeni n-o să mai ajungă acolo ca să descifreze semnele de pe ele, şi când lemnul va fi folosit, galeria mea o să fie socotită un defect, şi lemnul aruncat cu totul în foc. Apoi — corpul meu devine tot mai prezent

în mintea mea. Urechile îmi vâjâie nopţi întregi cu un urlet de fabrică, încât abia pot să adorm. Laringele s-a umflat şi pare plin de o carne nelalocul ei, ce mă-mpiedică să înghit normal (în ultima lună ameninţarea a mai diminuat). Uit tot mai mult din ce-am ştiut odată şi refuz orice nouă lectură, orice efort de memorie. E ca şi cum aş fi fost programat pentru cel mult 40 de ani şi mi s-ar semnala agasat că e cazul să mă potolesc.

Pe de altă parte, suspendarea asta a vieţii mele în ultimii doi ani, ce mi-a fost impusă nu de doctorat (să fim serioşi), ci de un ordin pâslos dar indiscutabil al minţii mele, pare o perioadă de odihnă intensă, de pregătire pasivă pentru un viitor efort exorbitant. E, sub placiditatea şi lenea mea de a gândi din ultima vreme, un fel de tensiune fără tensiune ea însăşi, o încordare fără efort şi dramatism (aşa cum se automutilează schizofrenul) — este o aşteptare obiectivă, neaşteptând nimic, sau „neaşteptându-se la nimic“, este o stare asemenea celei dinainte de a scrie un poem sau o pagină zilnică. E un pattern, o scânteiere de linii dematerializate, o structură care formează, încet, foiţe embrionare. Sper să fie aşa, deşi nu pot să cred că va fi aşa. Pentru că nu mai pot crede în realitatea mea, şi din ireal nu se poate forma acel embrion, singurul pe care aş vrea să-l formez în uterul minţii mele.

Aş face orice în loc să citesc. Lipsa de antrenament şi de orizont intelectual se simte deja bine în tot ce fac. Cu toate eforturile mele de coerenţă abia dacă mă menţin pe o relativă linie de plutire. Am scris câteva articole — nu rele. În Germania am fost în oarece formă şi am făcut figură de „nouă vedetă a literelor româneşti“. N. a avut toate cronicile pe care le poate avea o carte şi este, indiscutabil, un succes, de critică măcar. Însă nu-mi fac nici o iluzie că o să cresc astfel în ochii celor pentru care sunt un „duşman obiectiv“. Ştiu, sunt conştient că am pierdut ritmul, ştiu şi de ce,

măcar în parte. Poate că vara asta, în orice caz după încheierea doctoratului, o să-ncep un fel de acţiune de regenerare, de recuperare, asemenea unei femei care s-a delăsat şi a devenit o şleampătă, dar a cărei frumuseţe ar putea repede să reînceapă să se reprezinte pe sine. Mă tem, de fapt, cu adevărat numai de gândul că tipul de frumuseţe feminină s-a schimbat brusc şi că, oricâte eforturi aş face, n-aş reuşi decât să mă îndepărtez mai mult şi mai mult de ceea ce se-nţelege astăzi prin frumuseţe.

24 mai „Sufletul omenesc, în mod relativ, nu este legat deloc de materie. El poate să vadă şi în întuneric, şi pe cele foarte depărtate ca şi cum s-ar petrece aproape. Numai că noi nu-i dăm acestei însuşiri sufleteşti puterea şi libertatea necesară şi o strivim, ori prin ideile noastre încurcate ori prin gândurile noastre risipite. Dar când ne concentrăm în noi înşine, atunci ne retragem de la tot ce se petrece în jurul nostru şi mintea se subţiază. Atunci, sufletul nostru intră în rostul său şi lucrează în cel mai înalt grad. Astfel că aceasta este o lucrare firească. Am auzit de la răposatul meu duhovnic că şi oameni care nu agrează rugăciunea… văd lumina chiar şi în cea mai întunecoasă cameră. Văd cum aceasta iese din toate lucrurile, ating obiectele şi simt natura lor dublă (firească şi suprafirească) şi pătrund gândurile celorlalţi.“ Din *Pelerinul rus*. Şi tot acolo: „Rugăciunea inimii mă îndulcea atât de mult, încât nu credeam să fie cineva mai fericit decât mine şi nu ştiam cum putea fi o fericire mai mare, mai deplină, în împărăţia cerurilor… Oamenii, arborii, plantele, animalele, toate mi se păreau înrudite, în toate găseam icoana numelui lui Iisus Hristos. Mă simţeam uneori atât de uşor, încât mi se părea că nu am trup, şi parcă nu umblam, ci pluteam plin de bucurie prin văzduh. Uneori intram cu totul în mine însumi şi vedeam

limpede toate cele dinlăuntrul meu, minunându-mă de alcătuirea prea înţeleaptă a trupului omenesc. Alteori simţeam o bucurie atât de mare, parcă eram împărat…“

14 sept. 1998 Nu mai găsesc interfaţa dintre cuvinte şi mine însumi după trei ani de abandon şi ştergere. Mi se pare şi artificial, şi ridicol să ţin mai departe jurnal, când nici nu mai ştiu ce sau cine sunt şi nici să formez — ce bucle absurde — scrisul de mână. Odată ei se-ntrebau ce se petrece acolo unde „sângele devine gând“, dar problema mea se naşte-n altă parte, acolo unde procesele cerebrale devin text. Am trăit pur, fără strop de autoreflecţie, fără lecturi, fără singurătate, fără sentimente — căci nu mai am dreptul nici la dragoste, nici la propria mea viaţă — această avansare mecanică spre distrugere. Am scris ceva degradant: patru sute şaizeci de pagini de batjocorire de sine. Timp în care mi s-a atrofiat vitalitatea şi mi-a dispărut, ca la crocodilii muribunzi, mi s-a stins lumina din pupile. Mă-ntreb ce-a fost cu mine în aceşti ani şi pot să şi răspund, atât de simplu: n-a fost nimic. A fost moarte, o moarte care se-ndreaptă spre moarte. Am depăşit cu mult jumătatea vieţii. Mi se iau acum înapoi minunile ce mi s-au dat. Mi se apropie paharul amar de buze.

Totuşi există în mine, încă, dorinţa de reconstruire. Vreau, după enorma pauză de o mie de zile, să revin, să mă regăsesc, să reiau romanul care, în acest al patrulea deceniu al vieţii mele, e chiar viaţa mea, cea adevărată, fără de care mor zi de zi. Mai e un strop de nebunie în mine, şi care ar trebui să crească şi să se spargă ca o icră cu peştişor. Trăiesc o vreme crepusculară, dar o dată, cândva…

Mi-au ieşit şi două cărţi frumoase, una total lipsită de timp, fiindcă devastată de timp, cealaltă — o tristă şi adânc întipărită fosilă. Din altă lume.

Parc-aş avea nouăzeci de ani şi aş fi scris ceva între războaie. Nu sunt ale mele, nu le-am scris eu, cadavrele s-au răcit.

Cât am de scris aici? O sută de pagini pe an? Am de citit 150 de cărţi pe an? Câţi ani de-acum înainte?

Iartă-mi tâmpenia, e doar începutul, sunt primii paşi ai paraliticului. E doar prima pagină şi primul contact ochi în ochi. Am nevoie de mine, nu mai pot trăi fără mine.

15 sept. Zi ploioasă: e aşa întuneric, că abia văd să scriu. Maşina de spălat vase se zbate mârâind, robinetul picură, şi totuşi e mai mult decât linişte. E ataraxia bucătăriei mele externe, unde mi-am scris cărţile şi unde nu s-a auzit niciodată decât ţipătul metalului presat pe hârtie şi sângerând cerneală. Am fost trist în ultimul timp, m-am simţit ieşit cu totul din lumea mea, deformat, deposedat de jargonul meseriei mele şi de puterea creierului meu. M-am simţit terminat — şi sunt, fiecare rând scris aici spune asta: nu mai e nimic în tine, ai dispărut cu tot cu lumea ta. Sunt aici, în incinta caietului ăstuia, ca-ntr-un salon de gimnastică recuperatorie: peste săptămâni sau luni voi începe iar să-mi mişc (foarte, foarte puţin) oasele, cu dureri insuportabile la-ncheieturi, se va adăuga un strat de muşchi abia observabil peste carnea caşectică dinainte… Până să mă scol şi să umblu — dacă! —, până o să pot relua O. aşa cum trebuie el reluat, — o să înghit umilinţa anchilozei, a mişcărilor caraghioase, a poticnelilor penibile, a cârjelor şi cadrului de păşit. O să mor de fericire rânjind idiot când, opintindu-mă şi bâţâind, o să parcurg spaţiul dintre pat şi masă, un nenorocit de metru de duşumea. O să „reînvăţ“, ceea ce-nseamnă că o să învăţ prost, artificial, mersul, o să-l fac ca din carte, manierist şi robotizat, ca performat doar de cerebel fără controlul lui Klamm şi al lui Westwest. Dar altfel n-o să mai merg niciodată.

Citesc cu plăcere Dostoievski, sărind însă zeci de pagini şi oprindu-mă doar la anumite scene (deloc cele „tari“ şi clasice: să nu aud de Sonia, nici de secţia de poliţie; dar cât de vii şi de „tinere“ scenele de pe stradă, cu melancolia lor rusească: fata beată pândită de tânărul desfrânat, cântăreaţa şi flaşnetarul, mujicii adunaţi grămadă într-o piaţă, dar „în grupuri mici“, casa crimei revizitată, sub semnul lunii arămii, Svidrigailov împuşcându-se într-un tablou de Chirico…). Citesc chiar cu plăcere, lucru cu totul neobişnuit în ultimul an, când n-am mai suportat deloc literatura. Înţeleg atât de bine acum ce înseamnă un original şi un second-hand. Şi ştiu, şi exult la gândul că, odată, ce am crezut că e nou şi original în scrisul meu va diminua şi se va topi în „vuietul vremii“, iar lucrurile scrise ca umplutură sau în joacă, sau surprinse cu o privire laterală vor creşte şi se vor umfla sub lumina unei alte poetici, imprevizibile de acum. Deşi nimic din toate astea nu mai contează. Totul e să scriu, să reiau scrisul, să scap de retorica asta goală şi să scriu. E o îngrămădire de fantome în zona optică a minţii mele. Scrisul, oricum, oriunde şi oricând, le cheamă, şi ele scot frunţi şi pometi şi palme prin pagină, ca embosarea strigoiului în pereţii unei case bântuite.

Levantul se va juca pe scenă la-nceputul lui octombrie. Va fi destul de bizar, probabil, să-i văd pe iroi în carne, oase şi costume de epocă. Poate că o să mă simt chiar picat în Levant.

Am refuzat să fiu publicat în Franţa la o editură mică. Ce-am avut şi ce-am pierdut. De la Gallimard, Actes Sud şi Plon n-o să cobor, brusc, la… cum îi zice? No name.

Mâine plec la Oneşti pe o vreme scârboasă, cu ploaie îngheţată. Cum e mai rău.

20 sept. Am fost bolnav la Oneşti şi m-am întors înainte de vreme. Acum, deşi sunt bine, am rămas slăbit şi parcă pe altă lume. Am dormit

foarte mult noaptea trecută, iar azi la prânz am dormit iar, în camera întunecată de ploaia de-afară. Cel mai cald e în bucătărie acum, unde se coc cartofi în cuptor şi miros violent strugurii tămâioşi. Pe geam, aceeaşi culoare pluvială, galben-gri, al naibii de somnoroasă. Sunt într-un tablou de gen, mai ales că pisica lipăie din laptele ei şi robinetul picură… Nu-mi vine să cred că aici, exact pe colţul ăsta de masă cu muşama roz, — pe-atunci, însă, dacă ţin bine minte, crem cu vineţiu, parcă, şi şi mai demult galbenă cu picăţele roşii — am scris pagini ce mă uimesc şi mă sperie. N-am nici o pretenţie să reiau imediat nebunia de-atunci. Poate că de asta nici n-o reiau. Aveam atunci zeci (douăzeci) de ani de exersare a acestor bucle. Acum trasez conştient, artizanal, ce atunci trasam ca în vis. Dar, uite că, de când am terminat „P.R.“ — o nouă siglă, chiar dacă o provincie depărtată — e în mintea mea o fulguraţie de imagini: vise, amintiri, proiecte, chiar şi idei (foarte timid), care arată că zona se reconstruieşte. Fiindcă niciodată n-au fost importante imaginile, ci spaţiul gelatinos, volumul în care, şi datorită căruia, şi pentru care ele erau posibile. Şi acest spaţiu fără dimensiuni, plin de imagini fără fiinţă, se numeşte meditaţie. Asta mi-a lipsit de doi ani încoace. Ca atunci când muream de dragoste şi, serile, în Ştefan cel Mare, ca să pot supravieţui, îmi spuneam: „OK, îmi mai dau şase luni de suferinţă, dar după asta o să-mi revin“, şi-ntr-adevăr sufeream şase luni câineşte şi mai sufeream şase luni, dar îmi reveneam şi deodată pereţii camerei deveneau albi şi drepţi în locul bălţilor de sânge care fuseseră atâta vreme, îmi dau şi acum câteva luni ca mintea mea să poată să-şi cureţe opacităţile, să devină brusc plumb transparent, cristal de plumb prin care să pot privi înăuntru.

Vise destul de complexe, deocamdată fără mesaj. Mici nuvele cu inşi şi inse.

„Ochi pe care nu cutez să-i privesc în vise“ (aproape albaştri?) Lentilele de contact cu semne şi tatuaje.

M-am mai gândit să scriu acea „confesiune“ cu „cea mai urâtă faptă“ etc., dar, vorba tot a lui Dostoievski, „asta nu se poate scrie“. Dar Kafka a scris tocmai ce „nu putea scrie“ Dostoievski. Numai că nimeni nu poate scrie ceea ce Kafka n-a putut scrie. Căci — of course — ceea ce nu poate scrie Kafka se poate doar arăta. Şi eu pot, la o adică, arăta povestea aceea-ndepărtată, dar n-o pot scrie cum nu pot scrie mâna şi pixul ăsta cu care, totuşi, scriu. Niciodată nu mi-am scris viaţa. Am fost mereu opusul autobiografului. Ceea ce am scris a fost tot ce mi-am putut imagina mai depărtat şi mai deconectat de viaţa mea. Uneori am ajuns atât de departe, însă, încât scrisul meu, curbat ca şi spaţiul einsteinian, mi-a ajuns viaţa pe partea cealaltă a hipersferei şi s-a contopit cu ea. Câteva pagini din jurnal şi din *Orbitor* sunt viaţă scrisă şi scris viu.

Îmi adun puterile. Slavă Domnului că mi se permite. Uneori sunt plin de recunoştinţă şi sper ca El să mă privească în *acele* clipe, nu în marea de nepăsare care a fost mai toată viaţa mea. Marea de nesimţire — de amorţire-a simţirii — faţă de părinţi, de mine şi de mulţi din cei, totuşi, dragi.

Omuleţ somnoros, pisicuţa mea cu alb şi negru a stat tot timpul cât am scris aici ghemuită în poala mea. Suntem atât de asemănători: două mamifere la căldură şi adăpost, pe când afară plouă de rupe. Ne amestecăm căldura ca o mamă cu copilul ei. Ar putea fi chiar puiul meu, şi-am putea sta ghemuiţi adânc sub pământ, într-o vizuină uscată, ascultând ploaia răpăind pe frunzele pădurii. Ar veni miros de ferigă încrudată de ploaie şi noi am fi recunoscători, fără să ştim către cine, strânşi unu-n blana moale a celuilalt.

24 sept. Final bun de an în privinţa „rodului faptelor“, dar toţi avertizează: nu-ţi dori rodul faptei. Nu mi-l doresc. Dar sunt departe şi de faptă. Îmi simt pereţii craniului pe dinăuntru. La propriu. Mi se pare câteodată că, dacă mai există, creierul meu nu mai are contact cu oasele ţestei, ci levitează în centru, tocit de prea îndelungată frecare, ca o bilă de cauciuc într-un mouse vechi. Nu se mai produc contactele, ci doar, cel mult, dizgraţioase aderenţe care murdăresc geamul curb, parbrizul sclipitor al frunţii şi tâmplelor. Nu se adună nimic în mine. Dar tot aşa eram în America şi nu era în mine *Orbitor*. Avea doar să apară peste ani. Nu era nici *Travesti* măcar. Cărţile nu sunt în tine. Ele sunt interfeţe. Trebuie doi ca să apară al treilea, şi deocamdată nu e nici măcar unul. Cum e să te-ntâlneşti cu Dumnezeirea, să-ţi dai un *date* şi ea (el!) să vină? Asta ştiu doar câţiva, şi fiecare o (îl) descrie altfel. Dar cărţile mari nu apar decât printr-un efort sexual, prin buze contopite şi sexe bine împlântate unul în altul. Şi-apoi lumea germinează în pântecul tău cerebral.

Am văzut repetiţia *Levantului*, fără decoruri şi costume deocamdată. Impresia mea iniţială, de-a lungul spectacolului, a fost destul de nedefinită. Multe scene memorabile, dar în ansamblu, mi s-a părut, prea aglomerat şi scurtcircuitat narativ, un balet mai curând abstract, deşi viu şi sclipitor. Va fi un fel de feerie din care spectatorii vor pleca nedumeriţi şi nedecişi în privinţa sensului general al „piesei“. Dar un lucru e, pentru mine cel puţin, sigur: în seara de după spectacol şi în zilele care au urmat mi-am dorit tot mai mult să-l văd din nou. E un spectacol ce trebuie neapărat revăzut, iar şi iar. E un drog psihedelic care te prinde pe neaşteptate. Nu mai spun cât de dureros e fiecare pasaj lăsat pe dinafară. De fapt, spectacolul ar trebui să ţină vreo cinci ore, pe puţin, ca la curtea lui Ludwig. El e de două ori mai scurt decât i-ar trebui ca să-şi arate

toate rotiţele. Toată epopeea ar trebui să fie montată, într-o ultra-super-meta-producţie, un film sau o operă, sau mai bine o operă filmată panoramic. Sper din toată inima : 1. că piesa o să fie un succes. 2. că niciodată n-o să mai scriu atât de idiot.

Fteatru. Mă tot bate gândul, m-a umplut de echimoze. Şi tube roze. Ceva gen *Opereta* lui Gombrowicz. De roman sunt la mii de verste, dar o să răzbesc, doar cu o traistă, un toiag şi-o Evanghelie, ca pelerinul rus. Să nu scrii e o mare artă şi cine n-a deprins-o nu poate să scrie vreodată.

29 sept. Nelinişte şi tristeţe. S-a întors vechea boală. Nopţi frământate şi zile de mare frică. Mi-e frică de fiecare gest, de orice cuvânt, de fiecare senzaţie percepută. Din nou nu mai înţeleg nimic din viaţa mea. Şi cu cât încearcă alţii să mi-o facă mai coerentă, cu atât panica mea e mai mare. Sunt un impostor nenorocit câtă vreme nu scriu. De fapt, nici nu ştiu cine sunt. Umblu ca dementul pe străzi, în jacka mea de piele, prin soarele alb al toamnei, mă uit după femei şi fete tinere, dar nu sunt nici o clipă cineva, o persoană. Aş putea face orice, aş putea omorî sau bea până la dizolvarea ficatului, aş putea intra-n vorbă cu boschetarii ca să fiu măcar unul din ei. Dar n-aş fi niciodată nici măcar asta. M-a apucat stenahoria şi poate un fel de amok cerebral. Nu-mi mai încap în piele de tristeţe. M-aş arunca într-o poveste dulce şi atroce, aş iubi o femeie-păianjen şi m-aş lăsa înghiţit.

În loc de asta — socializez. Iarna la munte — Alpii cu frunţile de gheaţă… Telefoane „de afaceri“, cu inşi care sunt doar voci şi poziţii sociale. Întâlniri cu tot soiul de reprezentanţi de ei înşişi. Şi eu mă reprezint pe mine binişor: „Nu sunteţi poetul M.C.?“ „Ba da.“ Şi un zâmbet care arată falsă plăcere şi deloc falsă modestie. OK, sunt M.C. de vreme ce semăn cu poza lui. Dar tu

cine naiba eşti de intri cu cizmele în M.C.-itatea mea? Vor veni lansări, călătorii, premiere (L.), cursuri şi seminarii. Fiecare o lamă de cuţit pentru imbecila de mică sirenă. Ah, şi va urma şi „susţinerea tezei de doctorat“, în „cadrul“ căreia n-o să susţin nimic. Şi emisiuni TV. Şi nopţi de sex. Şi imaginea stelelor. Şi filme. Dar cred că intru-n balamuc dacă nu scriu.

Amintiri foarte vechi (dar mereu aceleaşi) îmi apar spontan în minte înainte să adorm, în momente de mare oboseală. Ceva pare să se-ntâmple sub sticla calmă a duramater-ului. Dar ca să-nţeleg ce se-ntâmplă cu adevărat acolo ar trebui să mă-ntâmplu eu însumi mai întâi. Şi asta nu mi s-a mai întâmplat de trei ani încoace, de la marele capitol final din O. Uit, oricum, cele văzute cu durere şi plăcere perversă pe când zac pe pat cu mâna peste faţă.

Citesc puţin şi sporadic, ratez moment cu moment şansa vieţii mele. Puţină adrenalină adunată-n stomac e răspunsul meu la tot şi la toate.

1 oct. Găsesc timp pentru orice (şi oricine), doar ca să mă adun şi să încep treaba — care? —, nu am timp şi resurse. De fapt, nu simt încă nevoia interioară de scris. Nu s-a aprins nici becul galben, darmite cel verde. Îmi vin însă idei (colaterale, e drept) de povestiri, atât de perfecte încât, evident, n-o să le scriu niciodată. Ar fi aşa: cea cu I.C., cea cu I.V. (de unde atâtea I.-uri?), cea cu fantasmările nocturne şi… mai care? Erau patru, dacă le-am numărat bine. Dar memoria mea are iar o perioadă de stupefiantă demisie. Mai ales în privinţa viselor, din nou intens trăite şi poate semnificative, dar uitate complet în câteva secunde, la trezire. În fine, toate poveştile astea ţin de o realitate exterioară şi nu sunt demne să fie scrise.

Am de gând să mă reconstruiesc mai întâi fizic, căci hardware-ul e la pământ. O să fac o cură de vitamine şi o să-ncerc să mă menajez pe cât

posibil. Să forţez, acum, e împotriva intereselor minţii mele, abrutizată de nefolosire. Şi mintea e parte din corp.

Vreau să recitesc prima parte din O. Trebuie, oricât de liber s-ar dezvolta restul, să respect nişte invariabile: nodurile şi deschiderile din „Aripa stângă“. Am să notez toate firele întrerupte pentru o eventuală relansare. Apoi, să inventariez toate ideile pe care nu le-am folosit (încă) şi care sunt notate în jurnal. Să nu uit că, de când am făcut faimoasa cutie de pantofi pe care scria „ORBITOR“ şi până am scris prima pagină au trecut ani. Sigur, nu vreau să mai fac o cutie, dar timer-ul îmi spune: deocamdată nu. Am de aşteptat dinamic. Motorul viziunii, delabrat de atâta vreme de mers nefiresc — aşa cum ai pune un motor cu reacţie să învârtă tamburul unei maşini de spălat — are nevoie de timp, de timp care merge invers, pentru ca piesele să se adune singure, să se sudeze şi înşurubeze şi lustruiască şi să înceapă vibraţia. Voi face timpul să curgă, o vreme, invers.

Toamna e, mai departe, plină de lumină. Stau în bucătărie, cu spatele la fereastra cu perdea spectrală. Sunt într-un film, simt gust de peliculă în aer, ca atunci când dădeam foc mingilor de ping-pong. De-afară vin voci îndepărtate de copii şi adolescenţi, şi zgomot de minge bătută. S-a dus viaţa vieţii mele. Acum sunt într-un film despre mine, romanţat insuportabil. Şi actorul nu-mi seamănă, în ciuda eforturilor machieusei.

3 oct. Serie de vise din care — performanţă! — am reţinut bruioane. În primul rând a revenit vernilul, sau olivul, mai curând, al veştedelor mele viziuni de altădată. Totul e întunecat, vesperal, sunt interioare aproape în beznă, iar lumina, câtă e, seamănă cu cea de pe altă lume a acelor goggles ce văd noaptea. Umbre, cafeniu şi oliv, se aşază una lângă alta, îngheţate, în odăi stranii, în care parcă am mai fost o dată. Şi a revenit, între aceste odăi şi

săli şi culoare din clădiri insondabile, Piscina, bazinul scufundat în noapte în care înot în cea mai tulburătoare singurătate. Sală de înot noaptea: aerul cafeniu, apa neagră, pereţii oliv… Eram altădată într-un spital cu piscină, înconjurat de alţi bolnavi, copii şi adulţi. Acolo era şi un bec galben, chior, ce dădea prea puţină lumină. Dar azi-noapte se petrecea o istorie de neurmărit, în care jurii de critică literară se ţineau într-un colţ de restaurant şi alături (în altă sală) era o piscină cu culoare de înot şi eu aveam inele pe toate degetele de la picioare: inele de aur filigranat (frunzuliţe şi lujeri delicaţi) cu pietre roşii şi mov, ca şi o mare şi frumoasă floare de sârmă de argint. Eram uimit: când îmi pusesem, şi de ce, inelele astea? Am început să mi le scot, când am observat că aveam câteva, mai mari şi mai grosolane, şi la degetele mâinilor. O discuţie cu Simona la telefon: avea voce de bărbat. Apoi iar perspectiva piscinei întunecate.

Zi mizerabilă, ploaie mocănească între blocuri. Oameni neobişnuit de urâţi la coadă la mezeluri. Frig umed şi „tristeţi atavice". Un urlet monoton de maşină de spălat undeva, în profunzimea blocului, la vecini. Uneori e de neînţeles cum poate fi totul atât de trist şi de fără speranţă.

Mi-a ieşit câte un nou tiraj la 2 CD şi la L.

Cum, devenind un om adevărat, ai distrus umanul din tine.

Nu sunt încă posedat, nu sunt destul de atrăgător, deşi stau în cea mai obscenă poziţie, cu emisferele cerebrale larg desfăcute, lăsând la vedere diamantul.

Nu, nu mă posed, nu mă conţin, nu mai sunt excitant, eu, pentru mine. Nu pot intra, în extaz, în mine însumi. Nu pot ieşi, orăcăind şi tremurând din membre, din carnea mea sfâşiată.

În ultimii ani se combină în mine ce e mai rău şi mai neproductiv din apucăturile Mariei şi ale lui Costel: un fel de devoţiune oarbă şi o visătorie indiferentă, amândouă forme de renunţare de sine,

de deschegare, dejghinare, disipare a personalităţii. Sunt, dar cu ochii în gol, şi totuşi văzându-mi de roboteala casnică şi de grijile celor din preajmă. Nici fericit, nici nefericit, nici vesel, nici trist. Furnică fără pleoape, ochi holbaţi care nu văd şi nu ştiu.

4 oct. Tocmai când, citind *Vizuina* lui Kafka, pierdusem şirul şi mă gândeam la felul în care se acuplează păianjenii păsărari (masculul ţese o „pânză spermatică“, o cocoloşeşte cu labele şi va trebui s-o introducă într-un orificiu de pe partea ventrală a femelei; pentru asta el trebuie s-o apuce şi s-o îndoaie pe spate, deşi e mai puternică şi mai voluminoasă ca el, şi să-i blocheze cu ghearele din faţă colţii veninoşi; apoi trebuie să se retragă rapid, şi chiar şi aşa sfârşeşte mai mereu devorat), un mic păianjen a căzut cu zgomot sec pe pagina compactă (supralicitez, dar ăsta e adevărul: exact pe cuvântul „duşman“) şi a rămas acolo încremenit, până când l-am grăbit, cu degetul, şi-a dispărut peste muchia cărţii.

Plouă de rupe pământul, şi stau în bucătărie, citind şi încâlcindu-mă-n gânduri. Lumina e aprinsă, deşi abia a trecut de prânz. Apa şiroieşte şi răpăie pe pervaz. Peste foaia asta de caiet lumina puternică a becului aruncă umbra unei mâini şi a unui vârf ascuţit de pix.

Infirmeria de la Voila. Odăile acelea psihice. Nu din lumea asta. Şi totuşi… poate că există acolo şi le-aş putea vedea. Ca şi casele copilăriei mele. Dar, dacă le-aş vedea cu adevărat, cu ochii mei, aş vedea acele odăi, culoarele şi scările şi paturile alea, pe care le văd, altfel, în vis? Căci eu nu caut imaginea, ci emoţia nebunească legată tocmai de incompletitudinea, de fantomaticul dulce al imaginilor pe jumătate reamintite, pe jumătate reconstruite de homunculul străveziu din bobul de perlă din holograma imaginarului meu.

Să recitesc *Vision & Prayer*. La fel, *Manechinele*.

Kafka: proza exponenţială. Nu în onirism, ci în puterea minţii de a dezvolta exponenţial o idee e miza lui. Doar prin telescoparea asta spargi limitele înţelegerii şi cristalizezi neînţelegerea ca pe un zid de cuarţ, spart la rândul său către o neînţelegere de o sută de ori mai mare, şi apoi către una de zece mii de ori.

6 oct. Problema mea este în întregime una de credinţă. Nu ştiu dacă mi-am pierdut credinţa în cisterna interioară de aur lichid — nu, cred că ea există mai departe acolo, în centru, departe de sfenoid şi parietale — dar în „cred că ea există“ nu mai accentuez cuvântul iniţial, ci pe „ea există“, un cuvânt unic, de fapt. Aşa că tocmai prin folosirea, aici, a cuvântului „cred“ ca dubitativ, ca aspect al unei opinii şi nu al unei credinţe, îmi neg credinţa, sau o ambiguizez, căci în realitate nu există decât femei pe jumătate gravide. Pe de altă parte, chiar dacă uterul e acolo, lipseşte vaginul. Nu mai cred că aş mai putea pătrunde acolo. Am fost acolo rarisim, totuşi mai des decât oricine. Am ajuns acolo foarte uşor când pereţii au fost groşi de bilioane de kilometri şi n-am putut pătrunde când au fost subţiri şi străvezii ca unghia. Şi, în fine, mi s-a năzărit că, de fapt, sunt în cisternă, şi că locul unde ar trebui să ajung dacă mi-aş relua căutarea ar fi lumea cerului albastru, a frunzişului verde şi-a blocurilor cenuşii. Într-un fel chiar aşa e, dar în ce fel? Şi în câte mii de feluri e o rătăcire penibilă? Mi-e imposibil, deci, să discern dacă nu vreau sau nu pot să mă-ntorc acolo.

Cea mai pură lumină de amurg de toamnă, pe fereastră. Beau o cafea tare, îmbătrânesc şi scriu de mână. Şi, of course, estetizez, estetizez… (bineînţeles, pentru că asta-ţi rămâne când nu mai ai credinţă: bigotismul).

Amnezia nocturnă mă supără cel mai tare: mă obsedează într-atât, că mă trezesc — sau semitrezesc — în toiul nopţii, cu visul limpede în minte, îl recapitulez, îmi propun să-l memorez în toate detaliile şi de cele mai multe ori îl uit, iar ce-mi mai aduc aminte e exasperant de plat. Unde sunt viziunile încremenitoare din adolescenţă? De azi-noapte, când am pierdut cu totul visul „central", lung şi liniar, mi-au rămas doar două colaterale: suntem, eu şi puştii de la cenaclu, într-un autobuz, trebuie să coborâm, şi un băiat ia de pe banchetă un colet lunguieţ. E de fapt un bebeluş de doar o lună–două, înfofolit în plăpumioară de satin. Mi se pare caraghios cum îl duce, aşa că i-l iau, petrecându-mi expert braţele în jurul lui: „Uite, aşa se ţine", spun triumfător, mirat şi eu ce bine l-am apucat, „se vede cine a avut". Şi, spre dimineaţă, Emil îmi povesteşte că a fost la o bursă sau un congres. „Şi ai luat ceva? Vreo diplomă sau vreun premiu?" „Nu tocmai", zice el cu modestie, „totuşi mi-au dat ceva." Am ştiut atunci că e o medalie de aur. Emil se scotocea într-un fel de portofel uzat, încărcat de hârţoage murdare, ca să mi-o arate. Totuşi n-a mai scos-o. Dar cuvintele „medalie de aur" au strălucit în mintea mea la fel de tare ca obiectul.

Nelinişte-ami scade uneori, dispare câte o zi întreagă, dar revine. E, acum, singurul meu bun. Azi am simţit-o din plin. Am umblat fără ţintă prin oraş cu un sentiment de singurătate şi umilinţă cum n-am mai avut de cincisprezece ani. Era multă lume şi totuşi nu era nimeni, era un peisaj în jur: soare, universitatea împresurată de chioşcuri şi tarabe, troleele cărându-şi încărcătura de hominizi — dar nimic adevărat. Aşteptam pe cineva, aveam nevoie de cineva. Priveam fundurile fetelor, buzele lor unsuroase de ruj şi ştiam că sunt mai departe, mai incompatibile decât dac-ar fi fost o proiecţie de lumină pe un ecran. Ştiam că nu e-n toată lumea, de asemenea, un prieten. Căruia aş putea

să-i spun (dac-aş şti) ce se petrece cu mine. Sunt fără speranţă, ca un bolnav fără speranţă. Nu mai am, ştiu, nici o ieşire. Un om terminat, cu viaţa închisă. Când am ajuns acasă am simţit că am mintea în piept şi-n braţe, şi că nu pot gândi, pentru că asta doare.

Din bătrânul K, absolut insuportabil în carnetele lui cu vârstături de geniu: „Sunt obişnuit să am toată încrederea în vizitiul meu. Când am ajuns la un zid înalt, alb, care se prelungea arcuindu-se lent într-o parte şi în sus care ne oprea mersul mai departe, după ce-am mers o vreme de-a lungul zidului pipăindu-l astfel, vizitiul spuse în cele din urmă: «E o frunte»".

Aştept liniştit, deşi asta-i o contradicţie în termeni. De fapt, aş putea spune, cu acelaşi rezultat, că sunt neliniştit şi că nu aştept nimic. Dacă s-ar petrece acum, aici, o minune, dacă în faţa mea perdeaua asta de la geamul bucătăriei s-ar sfâşia până sus, aş şti că visez. Ar urma uşurare sau disperare? Poate un zâmbet alb.

Scrisul înseamnă o limitare extraordinară, o restrângere a conştiinţei până-ntr-atât încât rupe orice legătură cu lumea. Refaci un uter în jurul tău. Închizi pleoapele şi aştepţi. E ca în hipnoză: totul dispare, în afară de vocea care comandă, şi care te hrăneşte cu voinţă străină ca un cordon ombilical. Atunci eşti tu însuţi, când vocea vorbeşte limpede în tine, iar tu stenografiezi înfrigurat.

7 oct. Noapte de insomnie, dezvrăjită de un vuiet continuu în ţeastă, „ca zgomotul unor ape mari". Frica, legând camere întunecate prin spaţii şi timp. Citesc mai departe Kafka, şi vreau să mă apuc şi de Céline, *De la un castel la altul*. Motorul se încălzeşte greu. Dar va începe până la urmă să vibreze ca un compresor. Am drog bun de data asta, care mă aruncă în acea stare, deocamdată vidă, dar ce contează e starea şi mai puţin plinul ei. Căci starea e, de fapt, plinul.

16 oct. Iarăşi singur, după o săptămână de agitaţie fără sens, după o noapte dramatică (o criză înspăimântătoare de ficat sau bilă, cu stare de rău ca în preajma morţii, cu mers la spital la patru dimineaţa, cu o rătăcire halucinantă prin ploaie şi beznă în curtea sinistră a spitalului, lătraţi de câini, căutând camera de gardă printre depozite şi centrale termice, cu o incredibilă scenă beckettiană când am găsit, în fine, camera de gardă — cei doi „medici", de fapt un fel de gropari, de brancardieri, doi monştri care şi-au bătut joc la propriu de noi —, cu o plecare indignată şi o întoarcere acasă, prin aceeaşi ploaie nocturnă, când porneau primele tramvaie), după, în fine, nouă zile în care n-am mai scris în jurnal şi nu mi-a mai fost mintea la scris — şi la nimic altceva, de altfel.

Nu mi-e bine, fizic. Iar mental — aceeaşi indiferenţă pentru oricine şi orice. Acelaşi sentiment că viaţa, de fapt, a trecut şi că, dacă voi mai trăi fie şi câteva zeci de ani, nu va mai fi viaţă, ci o zonă de rutină cotidiană. Zilnic mi-e jenă de faptul că mai exist. În plus, mă simt teribil de obosit. De multe ori îmi zic — nici nu-mi zic măcar, ci ştiu — că n-o să mai fac nimic, niciodată. Viaţa mea e închisă de parc-aş fi trăit o sută de ani. Doar scrisul — sau echivalentul lui în trăire, despre care nici nu-ndrăznesc să mai scriu (nu, asta nu mai e pentru mine, şi abia dacă mai cred că a fost vreodată) — mi-ar putea aduce un eşantion din Mircea de altădată, o autogrefă, o ieşire din degradarea asta. Dar mintea mea e stoarsă, şi nu văd momentul ăla în acelaşi timp banal şi dumnezeiesc în care-aş scrie prima pagină, prima literă.

Citesc distrat şi neîncrezător Céline. Mi se pare deocamdată o bălmăjeală senilă. O duc mai departe, totuşi, ca băiat conformist ce sunt.

Scriu, cu opinteli incredibile, de începător, articole, în care mă lovesc la tot pasul de faptul că nu am nici o opinie, că nu cred (în) nimic, că nu

mă interesează tema pe care scriu. E iarnă în mintea mea. Mă screm să storc un strop de sens dintr-un tub gol, răsucit la limită. Ies texte ambigue, în care pare că se înfruntă mai multe atitudini (de fapt, se aliază mai multe nepăsări). Totuşi ele sunt mai bune decât aproape tot ce se scrie azi în reviste, dovada unui dezastru intelectual cert. De ce scriu articolele-astea? Pentru că mă roagă amicii, şi ştiu că au nevoie, nu de mine, ci de numele meu, care sună tot mai tare, ca o tobă de circ, pe când eu mă-ntreb prin ce laparectomie aş putea să scap pentru totdeauna de el. Visul meu: un loc îndepărtat unde s-o iau de la capăt. O viaţă ulterioară.

Puţină cafea mi-a schimbat dispoziţia, o dată cu chimismul cerebral. Poate că n-ar mai trebui să-mi usuc creierul cu nes, care, de altfel, nici nu mai are efectul de altădată (ci, ca orice drog după perioada de surpriză, când mintea e prinsă cu garda jos, nu mai face ulterior decât să accentueze starea pe care deja o ai, şi care de cele mai multe ori e de abulie tâmpă).

23 oct. După o noapte cu somn agitat m-am trezit — oroare — tot M.C. Măcar m-am trezit devreme de data asta. La bucătărie geamurile sunt brumate aproape până sus şi lumina e aproape neagră. Vine frigul. Şi mintea mi-e îngheţată, deşi, ca-ntotdeauna foarte dimineaţa — înviorările din tabere şi din armată — e un fel de exaltare, un gaz hilariant în oasele mele. Mi-e drag să trăiesc în astfel de dimineţi cenuşii şi-ngheţate.

Am visat şi-am mondenizat. Mai întâi visele: dreams and ladies first. Eram undeva la munte, într-o localitate balneară cu arhitectură specifică: un fel de castelaşe destul de kitsch (dar pitoreşti pentru cei mai puţin pretenţioşi), vile pierdute-n vegetaţie… Cineva, sigur o femeie — deşi n-o vedeam — zice: „Ştii, noi aici avem o ciudăţenie: ne lipseşte un punct cardinal: nu avem estul.“

„Cum adică?“, zic eu. „Uite-aşa. Avem nordul (şi-n timpul ăsta vedeam un fel de panoramă a staţiunii rotindu-se cu partea de nord către mine), sudul, vestul, dar estul nu există, nu mai există.“ Şi-ntr-adevăr, când acea panoramă s-a mai întors o dată către mine, am văzut că acea zonă a oraşului era… altfel, diferită, ciudată. Parcă erau şi acolo construcţii şi arbori, dar nu erau la fel, ca şi când o parte din realitate ar fi fost înlocuită de ceva făcut pe calculator, asemenea acelor destul de artificioase lumi virtuale. Dar parcă nu numai desenul şi culorile erau diferite, ci mai ales sentimentul pe care ţi-l dădea lumea aceea străină: o emoţie, o nesiguranţă, un gol în piept. Deodată am înţeles despre ce era vorba. Fiinţe dintr-o altă lume se făcuseră stăpâne peste un punct cardinal din lumea noastră. Trebuia să mă apropii, să văd mai bine. Am planat cu mintea deasupra zonei de est a orăşelului, care cuprindea, acum am văzut mai bine, numai clădiri ultramarin: case, castele de apă, totul vopsit în aceeaşi culoare. Dar stăpânii zonei schimbau rapid culoarea clădirilor la trecerea mea, făcându-le să arate ca-n realitate, doar-doar mă vor putea înşela. Am coborât pe pământ, fără să mă întrupez, rămânând doar privire, am înaintat printre construcţii, am intrat într-una dintre ele şi acolo i-am văzut: făpturi umanoide, roşii, expresioniste, dar nu din realitate, ci dintr-un fel de desen animat. Fiinţe groteşti de benzi desenate, grafii colate pe visul meu.

OK, deşi nimic nu e spectaculos, parcă mai vin totuşi de-acasă.

Apoi, mondenisme: emisiuni TV, cenacluri, o faimă sterilă de care mă doare exact, nu în fund, ci în cur de-a dreptul. Marele scriitor. Preafericitul levantin. Cărţi citite canci, rânduri scrise puţine şi proaste. Inspiraţie, voinţă şi putirinţă zero. Nu există Viagra pentru impotenţii literari. Orice lucru cu care m-aş putea, la o adică, lăuda acum (că ţin cursuri bune, par examplu) e atât de exterior faţă

de ce-ar trebui să fie că-mi vine să-mi bat un cui în ţeastă. Sunt zero, un zero foarte admirat, ca mai toţi cei admiraţi. Căci doar când nu mai eşti devii, deviezi în ochii proşti ai proştilor. Şi dacă poţi îndura să fii un zero, e atroce să fii un zero adulat.

Unul dintre cele mai frumoase (folosesc special cuvântu-ăsta inexpresiv, căci orice expresivitate adăugată la cea care urmează e ridicolă) pasaje din toate literaturile mi-l reinventează pe Herman sub androginul nume Hermana: „Stăpânul viselor, marele Isachar, era aşezat în faţa oglinzii, cu spinarea lipită de suprafaţa ei, cu capul mult răsturnat pe spate şi cufundat adânc în oglindă. Atunci a apărut Hermana, stăpânul amurgului, şi s-a topit în pieptul lui Isachar, până când a dispărut cu totul acolo."

Aici e totul. E o intrare. Una dintre ele. *Wormhole*. *Quaphqa*. Niciodată n-o să scriu ceva pe sfert atât de perfect.

Când o să-i dau drumul cărţii? Mă gândesc la ea tot timpul, dar n-am curaj să-mi dau drumul, gol, tremurând ca varga, în copcă: nu ştiu cum o să ies de sub acoperişul gros de gheaţă. Aş vrea acum să fi terminat deja trilogia, să fiu în sfârşit liber pentru altceva, altcineva: pentru mine.

Dragostea e ca şi graviditatea: de la un punct încolo începe să se vadă.

24 oct. Bucurie, lumină, lejeritate — oricând şi mereu. Acel zâmbet, răspuns la zâmbet şi împurpurare. (Nimic real nu e, de fapt, şi exprimabil. Poţi pune în cuvinte doar ceea ce ţine de substanţa lor: irealitatea. E o şaradă aici. Răspunsul e un singur cuvânt pe care sper că tu n-o să-l ghiceşti niciodată.)

Două imense aripi, cu simetrie în oglindă: Mircea şi Victor (cel-uns-cu-mir şi cel-care-căsăpeşte). La mijloc — Herman: volum subţire, poem teribil, irespirabil, distrugător. Herr Mann. Aşa că a doua apariţie ar fi din două părţi: Corpul

şi Aripa dreaptă. Id est 100 pag. + 350 pag. Toată Opera (House): 800 pagini dincolo de lume şi literatură.

„Iconostas şi fragmentarium."

Pagina 120 cu Céline şi cartea tot nu-ncepe. Ceva parcă prinde să se-ntâmple, dar mocirla de cuvinte îneacă totul. Răbdarea mea e spre linia roşie. Am cumpărat însă şi *Raise High*… a lui Salinger în româneşte şi mă arunc pe ea imediat.

Seară de toamnă luminoasă, căzând peste blocuri şi gunoaie. Frunze desfigurate ning peste maşini. Noaptea vine foarte repede, cu striaţiile ei violet, şi totul e ca şi când aş fi murit de mult şi lumea ar merge înainte. Aşa cum va fi.

26 oct. Editura „Alfred Knopf" din USA (din grupul „Random House") se interesează de O. — asta ca să nu uit pura informaţie, căci altfel ar fi cel puţin inexplicabil să notez asta aici — în urma unui telefon — chiar după ce m-am întrerupt din citirea lui Seymour în româneşte, chiar după scrisoarea lui cu „toate stelele afară" şi cu „urmează-ţi inima". Dacă nu mă — încă — emoţionează, povestea asta sinucigaşă, sinuciderea asta literară a lui S (-eymore, -alinger) are însă efectul pe care nici o alta, perfectă şi obiectivă, nu l-ar produce asupra mea: îmi arată cât de mult şi de — de fapt, cât de uluitor, de incredibil m-am falsificat în ultimii ani, cât de criminal am fost cu mine, cu mintea şi cu viaţa mea. Ce măscărici împuţit sunt, ce zâmbet „afabil" de vopsea am pe faţă pentru toată lumea: să placi tuturor, să le fie bine tuturor, ce contează că am ajuns un burjui nenorocit, că nu mai pot scrie un rând — cui îi pasă? Cui i-ar păsa dacă n-aş mai gândi, simţi, trăi, iubi şi scrie niciodată în bruma de viaţă pe care-o mai am? Fă mereu pe plac tuturor, fii „normal", sociabil, „drăguţ" cu toată lumea, rubedenii, colegi, studenţi, lasă-te pe tine şi talentul tău pe ultimul plan, mereu, ca nu cumva să uiţi să speli

vasele, să porneşti copilul la şcoală, să-ţi faci orele la facultate, să închizi ochii la alte femei. Lasă-i pe toţi să se dezvolte şi să trăiască. N-are importanţă că tu nu mai trăieşti.

Am văzut ieri *Levantul*, care e frumos şi cuceritor. Aproape ca şi epopeea. Lumea e translucidă acolo, cum de altfel şi este.

28 oct. Încă o „pură informaţie“: voi apărea, probabil, toamna viitoare („la rentrée prochaine…“) în Francia, la „Denöel“ — aşa s-o scrie? It gives me a big pain in Oedipa Maas. Anyway.

Sunt tulburat, dar nu atât de tulburat cât mi-ar plăcea să fiu. Mă controlez, mă gândeam, mai bine ca oricând. Chiar dezamăgitor de mult, aşa cum vânătorul adevărat e dezamăgit de un safari în care nu coboară din jeepul blindat. Dar să trag leoaica de mustăţi nu-i de mine, pe de altă parte. Cu o singură labă mi-ar putea frânge gâtul.

Ce-o să-mi aducă ziua de azi? Cum va fi iarna care vine? Da, nu, poate. Ca la orice votare, nehotărâţii vor decide — pe naiba, sunt ultracriptic în pagina asta, mă-ntreb ce-nţelegi tu de-aici. Sper că eşti puzzled.

Seymour nu e o povestire, ci un act de umilinţă de-a dreptul umilitor. Nici eu n-aş mai fi scos capul în lume după un asemenea text. J.D. a scris aici pagini genial de proaste, prin care a ispăşit cine ştie ce vinovăţie. Chiar şi două-trei accente care sunau bine-n original sunt, la lectura în româneşte, de nerecunoscut. Stupefiantă epuizare, emoţionantă derută. Nu merge, nu merge nimic. La drept vorbind şi *Raise High*… e greoaie şi fără aripi. Totuşi e Salinger. Da, fireşte, suntem şacali nenorociţi gata să sfâşiem vânatul mare când a căzut.

1 noiembrie Amurg pretimpuriu, posomorât, de toamnă adâncă. Sunt atât de trist. N-am mai fost atât de sensibil, de vulnerabil — din studenţie.

Parcă totul se repetă şi se ia de la început. Mă umple o emoţie melancolică, o luminare blândă. Azi, în oglindă, arătam foarte tânăr şi chiar mă simt aşa. Cred că rareori am arătat mai bine (poate la 30, cu coama neagră care, şi ea, mi se reface rapid: în primăvară o să fiu iar pletos — dar ce va fi cu noi în iarna asta?). Vreau să mă odihnesc, să pot face faţă oricărei situaţii, să mă pot bucura de „frăgezirea“ asta interioară fără să o-mping către inacceptabil. Oh, dacă aş şti ce mai pot accepta şi ce nu. Iată-mă, exist din nou, chiar dacă m-am născut din nou doar pentru suferinţă şi neîmplinire. Mai feminin ca oricând.

Aş scrie — sau citi — poeme. Mi-e dor de poezie. Aş începe un volum de versuri dacă aş mai fi în interiorul poeziei şi dacă n-aş şti că trebuie să duc romanul mai departe. Asta în orice caz şi în orice stare emoţională. Trebuie să-mi dau un termen de când să încep lucrul. Zilele astea n-am făcut chiar nimic, am încercat doar să ascult ceea ce vorbeşte în mine. Dar, deşi vocea e atât de puternică, nu înţeleg, nu ştiu pe ce limbă îşi spune discursul. Sunt invadat de cuvinte chinuitor de intense şi expresive, dar fără sens.

2 nov. OK, azi a fost mult mai bine şi sunt incomparabil mai liniştit. Poate că sunt prea înclinat către patetisme. I think I can face it. With a little bit of luck. Au fost ceruri intens albastre, de toamnă senină şi îngheţată, cu frunze galbene căzând pe fondul cerului şi celelalte. S-au dus naibii preocupările mele intelectualiste de acum câtva timp, când beam bruderschaft cu Kafka. Sunt iarăşi puţoiul din liceu ce hoinăreşte pân peizaj fără să mai ştie nici cum îl cheamă. But — as I said — I think I can handle it. Căci nimic, CHIAR nimic nu contează. Totul — including tot ce am scris vreodată — e trist şi insignifiant. Mă-ntreb însă de câteva zile: cum am putut trăi (şi cum pot toţi trăi) în letargia asta?

E, în orice caz, o perioadă foarte specială a vieţii mele. Aproape că aş zice că mă redescopăr, că mă observ la modul experimental. Aproape că vreau — sinucigaş — să precipit lucrurile. E clar, m-a apucat amokul, mi s-a urât cu binele.

Ia uite, tocmai când ziceam că sunt mai potolit. Ce dracu se petrece în chimia minţii mele? Am s-ajung să mă împacheteze în cearceafuri reci şi o să scot aburi. Deocamdată să mă-mpachetez singur în ceva lectură de la frigider. Fie şi Céline, că altceva…

6 nov. M-am angajat pe un drum fără întoarcere. Oricum, viaţa mea era terminată. Am trăit şi am scris destul. Cred că atât mi s-a dat. Acum sunt asemenea cârmaciului de pe Titanic, care vede de departe aisbergul lucind ca un mare diamant în apa neagră şi se-ndreaptă către el, aproape ştiind ce face, fredonând ceva idiot. Deja presiunea e serioasă, dar eu încă nu sunt serios. Gluma nu s-a-ngroşat încă şi bomba nu ne-a explodat încă în faţă. De fapt, nu mai e nimic de scris aici. Absolut nimic.

Totuşi: ascult de câteva zile numai Cohen. Nu mai citesc, nu mai am răbdare, Of, Valahia, of, of, of… O soluţie supremă ar fi însă să scriu. Îmi lipseşte starea şi un model.

Să-ţi schimbi soarta (v. *Casa morţilor*).

13 nov. Vreme pluvioasă. Miros de zăpadă. Stau în pat, sub plapumă, cu luminile aprinse, cu pisica sfârâind pe burta mea. Azi lenevesc. Nu ies niciunde şi nu fac nimic. Mă-nvârtesc în jurul unei mari absenţe. Lumea mea calmă şi firească s-a desfăcut în jurul meu în bucăţi. Sub ele a apărut o lume nouă, neaşteptată, care mă emoţionează şi mă nelinişteşte ca un vis, o lume periculoasă, tristă şi dulce. Dar aici ea e inomabilă.

Curând o să încep să-mi recitesc O. şi să-ncerc să înţeleg, cât de cât, ce-ar mai trebui să fie. Nu ştiu dacă e bine ca hiatusul doctoral să fie urmat de

încă unul — cum să-i zic? — oniric (hai să respect convenţia). În primul rând, însă, nu ştiu dacă vreau într-adevăr să merg mai departe cu O. Şi, of course, nu ştiu dacă-mi mai pasă dacă vreau sau nu.

Seara, după o zi lipsă din viaţa mea. Important e că am fost calm most of the time şi că acum sunt chiar OK. Am o senzaţie de bine, de minte lejeră, de piatră luată de pe inimă. Sigur că senzaţia e pur subiectivă, nebazată pe nimic: piatra e acolo, dar n-o mai simt, deocamdată. Ba chiar încep să simt puţin şi inima de sub ea. Zvâc, zvâc…

Am citit din poemele, atât de adevărate, ale lui Bob Dylan. M-au întristat groaznic. Din Biblie nu pot citi. Roagă-te tu pentru mine.

19 nov. Zile şi nopţi dramatice, întâlniri şi explicaţii, stări emoţionale insuportabile. E imposibil să mai fac altceva decât rutina cea mai banală. Tot ce e în jurul meu e estompat ca într-o pâslă fierbinte. Mi se frânge inima clipă de clipă. Mă gândesc uneori ca la un paradis pierdut la liniştea plicticoasă de… Doamne, de numai acum o lună. De-atunci viaţa mea fierbe, şi nu mai ştiu nici cine sunt. Dacă n-aş suferi n-aş mai şti nici dacă exist. Mă agăţ de liste cu treburi de rezolvat, vorbesc cu pisica, încerc să găsesc vreun prieten care să mă înţeleagă, ca să mă pot elibera, măcar şi pentru câteva minute, de tristeţea asta îngustă şi aspră ca o cămaşă de forţă. Dar singura mea prietenă e tocmai ea. Singura pe care cuvintele mele o ating şi o rănesc. Viaţa mea s-a făcut ţăndări.

Dac-o să mai trăiesc, o să-mi amintesc de acest noiembrie.

26 nov. Parcă mă limpezesc niţel — nu mult. Iarna grea care s-a lăsat, zilele fulgerător de scurte, întunericul aproape continuu fac însă ca totul să fie straniu şi trist. Ce zile! Ce zile am apucat să trăiesc! N-aş fi crezut niciodată că viaţa mea ar

putea redeveni atât de emoţională, atât de vie, ca în prima adolescenţă. Femeile care sunt azi în viaţa mea sunt, totuşi, pentru mine, secundare faţă de cât sunt de uimit şi fascinat de mine însumi. Dumnezeule, sunt un foc de artificii emoţionale. Am slăbit ca un pisoi de atâta descărcare de pulsiuni semi-conştiente, semi-fericite, semi-dureroase… Exist din nou, după o lungă hibernare a inimii mele. Mi-e aproape indiferent dacă va fi Ioana sau Cristina sau altcineva. Voi fi eu în primul rând. Voi fi (şi sunt) liber din nou, disponibil din nou, chiar dacă o să plătesc asta cu pielea mea. Sunt ca o femeie îndrăgostită. Mă iubesc cu pasiune şi nu pot să renunţ la mine. De data asta merg până unde se poate merge. And beyond.

30 nov. Noapte de iarnă. E patru dimineaţa şi se termină luna cea mai fericită şi mai plină de suferinţă din viaţa mea. Cuvintele nu se mai corelează deloc aici cu emoţia şi chinul. Am fost şi sunt îndrăgostit de o fată cu care n-am făcut dragoste, dar cu care am avut zile de o frumuseţe de necrezut. Am provocat în jurul nostru dezordine şi suferinţă, am mers cât am putut de adânc în relaţia noastră, dar ţesătura socială a fost deocamdată mai rezistentă ca noi, şi nu ne-am putut elibera decât mâinile (ale ei — albe şi aproape fără linii în palmă), pe care ni le-am ţinut şi ni le-am mângâiat peste măsuţele cafenelelor şi în frigul sterilizant al parcurilor goale. Nu ştiu dacă o s-ajung să trăiesc vreodată lângă Ioana, ştiu însă că n-o să uit niciodată acest noiembrie, şi că nu se va putea să fim ţinuţi despărţiţi. „Peste ani şi ani, o, Diotima, iată…“ Acum ne-am oprit din efortul ăsta de rupere şi desprindere, dar va fi de-ajuns să ne revedem (în ianuarie, poate) — dar cum voi trăi până-n ianuarie? Totul e atât de înfiorător de trist, şi cuvintele nu vin deloc, nu pot scrie nici o vorbă. Sunt singur, în întunericul

dimineţii, în bucătăria în care a fost o dată şi Ioana, vara trecută, adică acum sute de ani. Tot ce a fost înaintea lunii ăsteia, de fapt s-a-ntâmplat în Australia acum sute de ani… Adevăraţi sunt doar ochii albaştri ai femeii mele, cu o pată cafenie în irisul drept, părul de culoarea spicului şi gura portocalie, cu gustul ei nemaiîntâlnit, unic. E singurul adevăr: fata asta pe care n-o cunosc şi n-o înţeleg, total deosebită de mine şi de orice, lumea asta care mi s-a deschis, pozele cu fraţii şi surorile ei în mijlocul dealurilor, pantelor, acolo pe Someş.

4 dec. Zile de acalmie, după o încercare de întrerupere a poveştii noastre. N-am putut sta despărţiţi mai mult de trei zile. Ieri, în barul boltit, a fost la fel sau mai bine ca înainte. Scriu acum cu caietul aşezat pe caloriferul fierbinte, care-i încinge spirala metalică. Afară e soare şi ger. Diseară Ioana vine iar la mine la curs. Stă cuminte în spatele sălii, desenează, mă priveşte… Mă apropii uneori de ea şi-i ating pe furiş mâna…

Bineînţeles că nu mai citesc şi nu mai scriu. Dar asta-i cam demultişor poveste. Ştiu că am să lucrez iar când am să reintru în stabilitate. Dar deocamdată nu vreau stabilitatea asta. Am avut-o mult prea mulţi ani.

Eram pe o stradă veche a Bucureştiului, cu case galbene şi pitoreşti, din cele cu molozul fărâmiţat scurgându-se aproape permanent de pe faţadele ornamentate. Mă aflam pe undeva (cum îmi spunea un soi de inefabil simţ de orientare, nelegat de peisaj ci mai curând de o intuiţie magnetică interioară) pe la Predoleanu. Căutam o cameră de închiriat, dar nu mi-am dat seama de asta decât când am sunat la uşa unei astfel de case străvechi, cu faţa decorată de cornuri ale abundenţei. Uşa s-a deschis şi am fost în faţa unor ţigăncuşe abia pubere. Le-am întrebat dacă e vreo cameră disponibilă în casa lor, iar ele, râzând, m-au dus la o femeie matură, care le-a spus să mă conducă prin

casă la cameră. Structurile interioare ale clădirii m-au năucit şi m-au fascinat: era una dintre acele case din visele mele, case psihice, în care mai fusesem cândva… Am trecut prin săli şi coridoare stranii, dar atât de ştiute, am ieşit într-o curte interioară în jurul căreia (Silistra?) forfoteau chiriaşii prin galerii complicate la etaj, am străbătut curtea şi am intrat în alt şir de-ncăperi, dar mult mai somptuoase, ca de palat. Ultima avea pe puţin 50 de metri lungime, era decorată cu fresce şi tapiserii pe pereţi iar în partea din spate avea un gigantic pat cu aşternutul pufos. „Asta e camera“, mi-a spus una dintre ţigăncuşe. „Nu, nu e ce vreau eu. E prea mare. Aş vrea alta, măcar pe jumătate mai mică, şi, apoi, să fie cu intrare separată.“ Dar în acea clădire nu mai era altă odaie de închiriat. A fost mult mai simplu să ies pe stradă. Am închis poarta în urma mea cam dezamăgit, dar şi uşurat în acelaşi timp: cum aş fi stat acolo, în ţigănie, în forfota aceea de chiriaşi?

16 dec. Sunt impregnat de Ioana, o văd moment de moment în faţa ochilor — sau în spatele lor —, o iubesc şi mi-e frică de ea, ştiu că nu voi putea s-o păstrez, că n-am forţa asta. Iubesc versurile ei, felul cum gândeşte şi cum vorbeşte, ochii ei care nu pot să mintă, făptura ei genuină, mânuţele ei înroşite de frig. Nu mai fac nimic altceva decât să simt, clipă de clipă, dragostea şi tandreţea — dar şi frica asta continuă. Am şaisprezece ani şi visez la Ioana, la corpul mare şi bălan (ăsta-i cuvântul) înfăşurat în aur al Ioanei. Corp nu pentru mine. Faţa ei e pentru mine şi va fi mereu, văzută în atâtea ipostaze, şi vocea ei, cu smieură şi mircea-aaa şi vaai, pelticeala ei, limbuţa ei ca de scoică.

Nu mai scriu şi nu mai citesc. Aştept întâlnirile cu Ioana, acum aproape zilnice. Am avut trei zile la Sinaia în care ne-am simţit ca şi când am fi trăit împreună de multă vreme. Am făcut poze în

zăpadă, pe un soare orbitor, pe fondul vilelor, al cerului violet de albastru şi al nuielelor din pomii desfrunziţi, am auzit zăpada scârţâindu-ne sub picioare pe când ne-ntorceam seara la vilă… Am stat de vorbă ore-n şir în băruleţe, privind cum se schimbă lumina şi cum reclama fluorescentă cu Lucky Strike se reflectă-n geam, suprapunându-se peste hotelul de vizavi — pe când tot ce-mi spunea Ioana (viaţa ei, trecutul ei) mă dureau şi mă neliniştеau, căci eu n-am fost acolo, şi ea a fost, atunci, fericită şi nefericită cu alt bărbat — şi eu încercând să-mi stăpânesc tristeţea privind fix o maşină, un taxi ce-aştepta-n înserarea roză.

23 dec. Suferinţă, vise prevestitoare (ne aruncăm împreună, de pe terasa blocului, prin puţul curţii interioare de la Scara Unu). Ieri altă Ioană, alta cu desăvârşire, alţi ochi, altă gură, alte (celelalte) cuvinte, o Ioană isterizată, vorbind în doi peri, provocându-mă, fucking with me. Încep să prevăd cursul lucrurilor şi finalul. Azi, poate, se va întâmpla sau poate mâine o să scriu „cât m-am înşelat ieri"… Nu pot să ştiu. O să-ncerc să fiu calm, să profit de cei 18 ani în plus şi să liniştesc situaţia, ca să pot vedea care e problema. Nu-mi fac iluzii. E mult mai naturală, acum, despărţirea noastră decât mersul mai departe (unde?). Sigur e că Ioana nu e aşa cum am crezut-o, că e cu totul şi cu totul altcineva, care e OK, dar nu cu mine. Aş prefera acum şi varianta cea mai proastă, numai să ştiu că e sigură şi definitivă. Chiar dacă mi-ar trebui un an pentru dezintoxicare.

29 dec. Animalele au ceva trist şi monstruos, zice Bioy Casares (*Dormind la soare*). O ceaşcă de nes, după multă vreme. Prima dată mă gândesc cu adevărat — adică mă gândesc cu acea gândire adevărată — la ce am de făcut mai departe pentru O. Va fi, poate, cartea atrocităţii, va fi *Maldoror* sau *Malpertuis*. Un capitol despre infern(uri), mai

adânc şi mai insuportabil decât în *A Portait*. Apoi Victor, Monstrul care curăţă carnea de pe oase, vie încă şi mustind de substanţa P. Visul de ieri noapte, cu cadavre şi muribunzi estropiaţi, goi, însângeraţi, întinşi, unii zbătându-se şi târându-se pe vechea şosea Ştefan cel Mare, cea din adâncul minţii mele. No limits. Tot restul secundar, până şi dragostea, până şi apocalipsul — căci ce ne pasă nouă de dragoste şi ruină? Ce sunt ele pentru schizofren, pentru autist, pentru fetus, pentru ochii goi ai pisicii?

Trăiesc neobişnuit, dar nu neobişnuit de intens — ci cu o lipsă de obişnuinţă, de repere, pe care abia dacă-mi amintesc că-mi era starea obişnuită în facultate, în epoca haotică, disperată şi eternizată (şi total iresponsabilă, căci n-aveam în faţa cui răspunde) când eram adolescent fără s-o recunosc. Trăiesc pas cu pas, văduvit de orice gândire frontală, de orice memorie de lungă durată. Ca Bird, adică, şi îndeobşte — nice word — ca orice artist, fiindcă, în fine, sunt artist, aşa cum devin artişti toţi marii mahări ai gândirii subterane după ce nu mai scriu nimic şi după ce lumina talamică li s-a stins. Rămâne atunci bohemul, cel ce delirează pe la mese şi se paradeşte cu bună ştiinţă. M-am construit atât de multă vreme, am rămas edificat (în legătură cu ce?) atât de mult timp încât, ca să evit păcatul mortal al trufiei, mă voi distruge oscior cu oscior şi sinapsă cu sinapsă. Ca la sfârşit să-i pot prezenta cu mândrie marelui mâncător de zgârciuri tributul meu: câteva zgârciuri murdare pe un făraş de aur masiv.

1999

13 ian. 1999 Toate poveştile mele continuă, cu excepţia celor mai multe, care s-au oprit pe drum. De fapt, doar una merge mai departe, împinsă de nu se ştie ce motivaţie: povestea complet necredibilă a dragostei dintre o fată blondă şi cu ochii albastru-cenuşii (cu o pată luminos brună pe irisul drept) şi un bărbat cu mult mai în vârstă, fost poet, fost prozator, actualmente absolut nimic. Ar putea fi povestea a doi copii total out of their minds sau a doi inşi calculaţi ca păianjenii. Frumos sau abject, pur sau cupid. Nu ne cunoaştem încă, sau cel puţin eu n-o cunosc, mi-e mai departe nelaîndemână şi străină ca o venusiană. Totul e ciudat şi totuşi totul avansează, şi n-aş putea spune nimic despre ce simt şi ce ştiu. Totul se poate termina mâine sau poate dura decenii. Sigur o iubesc (*sigur* o iubesc), dar aici nu asta e important, ci *cum* o iubesc, *ce* înseamnă dragostea asta pentru mine. Nu pot să răspund. E ca acea gândire din adâncul ne-minţii, de care vorbeau maeştrii Zen. Acum avem o casă comună şi începe o lungă — câteva luni — tranziţie către o viaţă comună. E de neimaginat ce urmează să se-ntâmple, şi de fapt totul e stupid de liniar. Dar, repet, de neimaginat. E ceva care ne-mpinge de la sine pe acest drum. Drumul există, e obiectiv: luni de trecere, în care voi sta tot mai mult cu ea, apoi oficializarea rupturii, cu scandalul parental — şi filial? — inevitabil, în fine convieţuirea şi refacerea treptată a ţesăturii sociale în jurul nostru. Povestea noastră are, probabil, încă din datele ei iniţiale, şi un ceas biologic, care-i va măsura durata vieţii. Dar este indecidabil pe cine favorizează datele iniţiale. E, poate, un echilibru de câştiguri şi pierderi care ar putea face ca povestea să dureze. În orice moment al ei poate interveni însă o asimetrie catastrofală. Da, suntem

foarte la început şi foarte marcaţi de distrugerea vieţilor noastre anterioare. Am fost împinşi unul spre altul de o atracţie ciudată şi puşi în contact: doi oameni cu prea puţine puncte comune, dar cu un interes aproape metodologic unul pentru celălalt. Doi exploratori care-şi sunt reciproc Antarctică sub calotă de gheaţă. Povestea rămâne hazardată, pe muche, indecidabilă. Probabil că aşa va şi rămâne, şi, în cazul fericit, forţa ei va fi cea a lamei de Toledo: subţirimea, flexibilitatea, oţelul cristalizat şi albastru.

10 feb. Sunt de cinci zile în noua locuinţă din Avrig, lângă Dimitrov. E şapte seara şi afară e deja noapte adâncă. În pat, întoarsă spre perete şi aproape invizibilă în umbra deasă din afara veiozei doarme Ioana. Dacă mă uit mai bine, văd acolo un umăr gol, bălan şi grăsuţ şi părul ei ca din „Naşterea Venerei". Respiră audibil, acum s-a-ntors, mă priveşte, îmi povesteşte un vis, râde… Parcă ar fi ştiut că scriu despre ea. O las deci baltă, deocamdată, cu scrisul, mai ales că tristeţea (ce trebuia să-mi fie personaj principal în pagina asta) începe să se risipească la vocea ei de răţişoară.

15 feb. Starea de provizorat şi senzaţia că sunt „undeva în străinătate" începe să cedeze, şi încep să mă simt normal în foarte micul nostru habitat. Ioana mi-a devenit neaşteptat de apropiată, relaţia noastră e acum mult mai firească şi mai flexibilă, grefa va fi, se pare, acceptată de organismul mefient al minţii mele. Totul merge, deci, din nou „se pare", spre bine. Dar mintea mea e afurisit de independentă şi întortocheată. Acum se impregnează de corpul Ioanei, de sexul ei, de orele de amor, cele mai adevărate şi mai dulci pe care le-am trăit vreodată. Totuşi, decupează, modifică şi mai ales omite. Mintea mea o fabrică pe Ioana după propria ei formă, o confruntă mereu cu cea exterioară şi se amuză şi se pasionează după amândouă. Ioana mă încântă ca un spectacol

estetic, e acum obiectul observaţiilor mele (pseudo)ştiinţifice, al curiozităţii mele în faţa unui animăluţ nou, nemaivăzut vreodată.

Îmi place mult, îmi place mirosul şi gustul ei, forma toracelui ei, faţa ei demachiată. Pasivitatea ei înşelătoare. Deşteptăciunea ei contextuală, foarte des surprinzătoare. Falia între masca superbă de blondă cu ochi albaştri, uşor ironică, uşor dulcică (dar tot mai puţin în ultimii ani; în poze, drăgălăşenia ei virează tot mai mult într-un fel de olimpianism matur, puternic, de fată stăpână pe ea însăşi) şi „muierea“ plină de ticuri regionale care ies uneori la suprafaţă, mai ales după demachiere: vehemenţa comică din vorbire, strâmbăturile expresive, accentele ironice. Apoi încă o falie, între muiere şi copilul auriu, cu ochi speriaţi, cu faţa roşie şi băieţoasă, cu expresii regionale, cu un râs în cascadă pe care-l ştiu aşa de bine. Ca şi când Ioana ar purta în ea şi le-ar scoate pe rând la suprafaţă straturile geologice ale vieţii ei, foarte net distincte unul de celălalt (poate, însă, doar pentru mine, care-i privesc viaţa şi feţele la tomograf, în „slides“ ce se suprapun după lungi perioade de evoluţie continuă).

Am început şi romanul — cu un soi de pohem destul de leşinat şi previzibil — şi încerc să fac şi un proiect pentru o carte comandată, un ghid al adolescentului, care mi-ar aduce, poate, pe lângă ceva bani (de fapt, pentru asta-l scriu în primul rând), şi plăcerea unei experienţe noi. S-ar putea să fie multă muncă şi bătaie de cap, dar şi a lot of fun. Naiba ştie. Azi o să văd cam ce-i de făcut. E vremea experienţelor încă neîncercate de mine. Ciudat că eu însumi (îmi închipui că) nu mă schimb, ci doar lumea din jurul creierului meu.

Dorm foarte agitat şi visez mult, în general reziduuri neinteresante, cenuşii, pe care am tendinţa să le uit repede. De două ori însă am avut aproximativ acelaşi vis: urcam nişte dealuri aurii, într-o atmosferă de mare lumină primăvăratică.

Foarte departe se zăreşte o cabană. În ultimul vis eram însoţit de o bătrână care mă-ndemna să urc, şi m-am oprit la jumătatea drumului, într-un parc plin de oameni eleganţi, bărbaţi şi femei, parcă din secolul trecut. Şi în visul precedent eram însoţit de cineva, dar acolo eu aveam iniţiativa.

Încerc să revin în literatură. Îmi va fi al naibii de greu, căci totul în mine e ruinat şi dat peste cap. Dar cel puţin nu mă mai simt atât de sfârşit ca acum câteva luni, ci am, dimpotrivă, un sentiment al luării de la capăt. Ultimul cerc poate că nu-l voi mai termina, „dar îl voi încerca oricum“.

18 feb. Privesc cum ninge furios pe fereastră, peste fabricile, depozitele şi blocurile de peste drum, şi cum fiecare fulg are în jurul lui un halo de ceaţă. Mă gândesc la mine, la viaţa mea. Sunt trist şi singur în camera asta unică, luminată de un bec. Beau vin roşu, încerc să mă adun, dar şi eu am în jur un halo umed de ceaţă. Nu mai sunt nimic, nici măcar suma mişcărilor mele. Încerc să stau liniştit, să-mi păstrez echilibrul, de parcă aş fi prins până la piept în nisipuri mişcătoare şi aş şti (ştiu) că orice agitaţie mă afundă mai repede şi mai sigur. Mai ştiu însă că şi stând nemişcat, oricum, mă afund. Parcă m-a încărcat cineva cu o energie demonică, pentru că, în situaţia mea, orice soluţie, orice alternativă duce către distrugerea unor inocenţi şi, până la urmă, şi la distrugerea mea.

Îmi mai pun un pahar. Vinul e aproape negru, cu o spumă vişinie la suprafaţă. Afară ceaţa e tot mai lăptoasă, blocul de vizavi aproape că nu se mai vede, zăpada cade udă şi nu se depune. Nu-mi vine să cred că am fost odată poet. Sunt degradat acum până la mineralele şi lichidele componente, câteva grăunţe de carbon, puţină urină, sânge uscat… Mă uitam ieri prin *Orbitor*: e, de fapt, o carte mult mai mare decât arată, de cel puţin 500 de pagini, dar şi rândurile strânse, cu litere meschine (fonturi de reţetă de farmacie) păstrează o forţă pe care o

uitasem cu totul. Atât de multă halucinaţie, viziune, poezie, atâta diversitate. Şi atâta autarhie. Cartea pare întreagă, să o continui pare nu doar absurd, ci şi imposibil. Doar dac-ai scrie direct cu lumină, şi direct pe scoarţa cerebrală a celui care citeşte. Iar eu nu pot scrie decât pe scoarţa mea cerebrală. Dar o să continui O. cu orice preţ şi orice ar ieşi. Şi chiar dacă n-o să mi-l publice nimeni niciodată.

Merg înainte, nu-mi pasă de nimic, mă bucur de fiecare sfert de atom de viaţă. Ninsoarea s-a mai potolit, o să vină primăvara cu noroaiele şi cerul ei albastru, o să-mi scriu cartea, o să văd ce va mai fi.

Alt proiect: „Din periodice“ (kestii şi interviuri risipite prin reviste. 200 pag. deloc neinteresante). Ce-ar mai fi? Jurnalul, volumul cu versuri grele, nimicul, ghidul adolescentului… Deci, cinci cărţi gata scrise. Apoi, *Orbitor II*. Apoi — anything, but anything.

Am mai citit ceva cărţi (rubrica asta a cam dispărut însă din jurnalul meu, cred că de jenă în primul rând… Dar, slavă Domnului, nu mai am nici computer, nici televizor, aşa că — deşi partidele de sex sunt lungi şi atrag după sine lene şi melancolie — găsesc acum mult mai mult timp, curiozitate şi plăcere pentru lectură), cele mai multe aşa cum îmi plac mie, deşi nu revelaţii: *De ce e sexul o plăcere?* de Jared Diamond, *Cum gândeşte creierul?* de un tip căruia, fiindcă nu mi-a plăcut opul, nu i-am reţinut numele, iar ca literatură îmi amintesc acum *Complexul lui Portnoy* (o clonă după *Moarte pe credit*) de Philip Roth şi *Deriva continentelor* (clonă proastă după orice imaginabil — de la Upton Sinclair la Marin Preda !!!) de Russel Banks, pe care prefaţatorul comite blasfemia să-l aşeze lângă Pynchon, cu care nu are absolut nimic în comun, decât materia organică din care sunt, bănuiesc, sculptaţi amândoi. Acum — un Bioy Casares foarte leşinat.

Mai am însă ceva relativ incitant, un studiu libertarian de filozofie morală: *Pledoarii imposibile* de Walter Block. Am mai răsfoit şi *Ţiganii* de Angus Fraser, foarte conformistă, şi un volum de *Scrisori* de Kafka, în general către familie, de genul „Dragii mei, aflaţi că eu sunt bine, ceea ce vă doresc şi vouă". Dar el nu era bine.

24 feb. Încerc să-mi revin ca scriitor. Nu merge grozav deocamdată: anchiloza e exact cât de serioasă credeam. Dar măcar vreau să scriu, nu mă mai sperie gândul la scris. Am deocamdată linişte, multe dimineţi libere, o schimbare în viaţă care aduce diversitate şi aer proaspăt… Şi mai ales: n-am televizor. Computerul şi televizorul mi-au ruinat literalmente creierul în ultimii ani. De două săptămâni — vor fi trei, de fapt, în curând — simt că mintea mi se expandează, striviturile se descongestionează, neuronii devin uşori şi pufoşi asemeni celor ai păpădiei. Am avut vise în aproape fiecare noapte, puternic colorate şi animate, nu şterse ca o gravură la mâna a n-şpea cum erau înainte. În ultimul, căutam un laptop şi am fost condus la un subsol al unei clădiri. Le-am spus unor băieţi de acolo cam ce aş vrea, şi ei au mers în depozit să vadă ce găsesc. Erau două: unul nici nu semăna a laptop, era un aparat complet diferit, cu o mulţime de steckere intrând în prize. Am renunţat şi am ieşit din depozit. Subsolul se schimbase acum în cantină studenţească şi erau o mulţime de mâncăruri şi dulciuri de vânzare. Am ieşit şi deodată m-am aflat într-un peisaj puternic tridimensional, un sistem de castelaşe şi vilişoare vechi, în plin soare, aflate la înălţimi diferite şi legate prin scări de piatră suitoare şi coborâtoare. Pe una din ele cobora Volodea. Mai era cineva cu el. Volo avea la subbraţ două perechi de pantofi şi una de papuci, de piele bună şi cu un fel de ornamente de metal încrustate în exteriorul

tălpilor. Mi le-a făcut cadou pe toate şi a plecat conversând mai departe cu celălalt ins. Eram încântat, dar şi contrariat de pantofii lui Volo. Am mers apoi, coborând scările la nişte prieteni, într-un interior ciudat de castel, plin de electronice, şi am continuat discuţia despre laptop-uri. Căci erau, de fapt, cei doi de la subsol.

Cel care vede toţi oamenii goi (în troleibuze, pe stradă). Raveca. Mâna care „se desface-n bucăţi“, cu degete ce se extind în cameră. Teroare totală: ea încearcă să le apuce cu cealaltă mână. Somnambulism. Stări de prostraţie. Epilepsie? Isterie? Tulburări ale visului (somn paradoxal)? Să mai citesc. (Arseni, despre epilepsii. În orice caz Arseni. E vital pentru mine.) Am nevoie de cazuri clinice. O. va fi neurologic sau nu va fi.

25 feb. Cum e să împarţi cuşca — inextricabilă — cu o leoaică? E OK până nu sângerezi. Cuvântul „inextricabil“ nu vine aici dintr-o fandacsie macaronică (atât de trist de reală în cazul meu), ci din nevoia de a evita o cacofonie, ca şi paranteza precedentă.

Încep, încă imperfect şi şovăitor (aici am şovăit între şovăitor şi eratic, ca să vezi cine mi-s), să simt pieliţa care înveleşte cuvintele, şi s-o şi rup uneori. Curge atunci un ser, şi băşica se turteşte, se lipeşte de structurile sârmoase dinăuntru, devine pe alocuri translucidă — marele, marele cuvânt şi unicul adevăr: nu transparent, ci translucid — şi dac-o sfâşii vezi, în fine, spinarea lucioasă, de miriapod, a cuvintelor. Încă, însă, îmi lipseşte simţul tactil pentru fapte. Dar încep să adun pentru cuib, par egzamplu ieri, când toate cele cinci pagini spectral-amurgice din novelă s-au expandat din vreo două rânduri seymouriene: când fratele — ah, şi jocul cu bile de sticlă în amurg e din Kafka, aşa că şi seymourianitatea coboară spre obscuritatea mustind de lumină iudaică de la care vine mântuirea — vine pe trotuar „înfăşurat în

amurg“, „ca o corabie“. Adun, îmi revine interesul pentru ficţiune, hotelul lunii şi alte imposturi. Aş scrie, pe lângă roman, şi alte lucruri, poveşti-articole de *Dilema* sau *Vineri*, pe care să le adun cândva, undeva.

Cum ai numi acea putere — care nu poate fi de fapt numită, căci pentru a o numi ar trebui s-o cuprinzi, şi ca s-o cuprinzi ar trebui să fii deasupra ei, ceea ce nu se poate — care mediază între forţă şi delicateţe, în viaţă şi-n artă, care face bărbatul tandru ca un copil şi femeia limpede văzătoare ca o chiromantă? Intelectione — înţelepciune… Meditatio — meditaţie… Amândouă sunt cuvinte stângace şi improprii. Ce face ca mintea să fie pururi adolescentă? Cine te duce în acel unic punct în care poţi fi un copil-matur şi un bărbat-femeie? Ce lucrează atunci în tine făcând să fii cu totul altceva decât copil, matur, bărbat şi femeie? Lună şi soare, timp şi spaţiu, dragoste şi gândire…

27 feb. Deocamdată textul meu (19 pagini până acum şi încă vreo 30, cel puţin, aş duce-o aşa, complet ininteligibil) e halucinaţie pură, nu ştiu cât de proaspătă. E ca şi când ar fi cu adevărat un text scris direct cu lumină. Ca şi când, adică, atingând eu în trecut plafonul halucinaţiei, l-aş folosi acum drept podea, ca şi când Tiepolo ar călca pe alegoriile lui, desenate acum pe o vastă pardoseală, şi ar încerca să-şi imagineze tavanul-de-deasupra-tavanurilor, sau tavanul-care-sfârşeşte-cu-ideea-de-tavan, şi ar imagina apoi schele pe care să urce, vopsele pe care să le folosească (şi ele ar trebui să termine-cu-ideea-de-vopsea etc.), şi în cele din urmă ar picta alegoria-care-să etc. etc. Asta însă doar în teorie, căci altfel sunt departe de ce puteam face *antan*.

Haruspicii. N-am destule lecturi. Ar trebui să am o bibliotecă la dispoziţie, şi n-am în casă decât vreo 10 cărţi inutile. Simt iar — nejustificat, însă; e doar un sentiment, un wishful thinking (nu

înseamnă că nu-i extraordinar de important) — că aş putea scrie ceva mare şi minunat. Ceva magnific, în sensul lupei „magnificatoare". Lupa ţesătorului.

28 feb. De ani de zile cel mai puternic şi poate singurul sentiment al meu este mila. Şi nu ştiu dacă „al meu" înseamnă aici „care-mi este permis" sau „de care sunt în stare"; nu ştiu, la fel, dacă mila e pentru mine (şi în mine) sau pentru alţii, dacă e pentru toţi sau doar pentru foarte puţini. Dar dragostea se schimbă în milă asemenea mustului sau asemenea vinului? Cert e că exact ceea ce numeam cândva dragoste prefer să numesc acum „compasiune adâncă". La fel, ba chiar mai periculoasă şi angajantă decât dragostea. Mă-ntreb în ce se va schimba (altera? înnobila?) şi mila când o să depăşesc 60 de ani.

22 martie Vise care curg în amintiri străvechi, care curg în vise şi se varsă în realitate, care curge în amintiri străvechi… Peste cartieru-ăsta cu fabrici, depozite şi cimitire de fiare vechi a ieşit o lumină egală, radios-lăptoasă. Parcă nu sunt în viaţa mea, da, parcă am pătruns în viaţa şi-n corpul altcuiva — viaţă ulterioară ca şi literatura (?) pe care o scriu, şi care nu mă mai arată pe mine, ci arată spre cu totul altă fiinţă. De fapt, am reuşit ce mi-am dorit mereu: să ies (să fiu dat afară) din viaţa şi din scrisul meu. Sunt, acum, aproape un sfânt, unul dintre acei ultra-înţelepţi ai simplicităţii, cretini copleşiţi de cosmos. Mă bucur de texturi şi de fibre de viaţă. Sunt vârstat de emoţii străine ca ale păianjenilor. Visez clădiri şi maidane în clarobscur, locuri care dor ca pielea şi transparente ca un cristalin. Şi mă simt din nou foarte, foarte tânăr, gata iar de toate isteriile, idioţiile, fanatismele. Dacă mi-e dor de ceva, acum, ştiu: simt un dor sinucigaş de singurătate. Probabil că se apropie momentul pe care l-am anticipat de atâta vreme, când o să trăiesc într-o

mansardă cu un scaun, o masă şi-un pat, fără nimeni, nu doar lângă mine, ci nici măcar departe de mine; fără nimeni. Gândurile astea din adolescenţă, de obicei, se întâmplă, pervers şi imprevizibil, dar sigur.

Câmpul vieţii mele s-a îngustat exact când credeam că se va lărgi la 360°. Am ajuns şi eu la osul sidefiu al frunţii, gros de miliarde de kilometri. No trespassing.

Vise cu vipere negre, viespi, păianjeni, câini turbaţi, cu sute de colţi în boturi. Dar nici măcar frică nu-mi e, nu mai ştiu ce e frica de moarte, răni, distrugere. Acum câteva nopţi s-a întrerupt curentul electric şi am rămas în sala de baie în ceea ce nu ai prea des ocazia să experimentezi: beznă absolută. Am stat vreo zece minute în beznă şi tăcere totală. Aş fi înnebunit altădată. Acum, însă, pur şi simplu mă bucuram, savuram cu voluptate catifeaua aceea neagră ca nimicul. Era atât de bună şi de inteligentă, de gânditoare, de adevărată. Orbii totali ştiu plăcerea nopţii adânci, feminine, poate.

23 martie Despre ce trăiesc în lumea sensibilă mi-e imposibil să spun ceva. Totul e atât de ambiguu şi neaşezat. Plutesc, sunt în starea pe care în mod normal n-o ai decât în adolescenţă. Şi, ca atunci, nu înţeleg nimic şi nu mă mai înţeleg. Nu ştiu dacă trăiesc, dacă iubesc („what it is? what it is?“), dacă scriu bine sau prost. Sunt fără însuşiri într-o tranziţie fără viitor, într-o tranzitivitate fără celălalt. Mi-am pierdut toată maturitatea fără să-mi regăsesc disponibilitatea de altădată. În plus, e o lipsă de repere obiective, de evenimente — dacă nu pun la socoteală ignobilul şi ignorabilul fapt că m-am făcut doctor (fără arginţi, asta în orice caz) —, şi mai ales o mare lipsă de inspiraţie în scris care mă derutează şi mai mult.

Recitesc *Toamna patriarhului* (de neatins) şi aştept să apară în 2-3 săptămâni P.R. — o cărţulie care nu-mi face cinste, dar care tot e ceva. Nu ştiu

cât de avansat aş fi fost azi cu O. 2 dacă n-aş fi făcut doctoratu-ăsta, dar aşa a fost să fie. Poate că mintea mea, totuşi, va mai străluci cândva, cumva.

24 martie Londra îngheţată din *Orlando* mi-a redeschis gustul multicolorelor şi naivelor tablouri de gen, al compoziţiilor cu peisaje ireale, transparente, cu perspective sintetice şi greşite. Cum am făcut în partea cu Dunav-ul îngheţat (şi el, şi încă mai abitir decât The Thames) din, de asemenea, O. Doamne, câte poveşti mai sunt de spus, iar eu băltesc într-o mocirlă cu lături de aur.

OK, (poate) Herman — care ştie totul de-a fir a păr — trage o linie iudaică de la Ishod la afuristul de Mircea, cu balamaua prin anul 175 d. C., adică la sosirea unei legiuni iudaice în Oltenia. Iahveh, vestitorii, mana, mutaţiile genetice, viziunea. Crap, dar cu mustăţi şi solzi de-adevăratelea şi tocmai bun de înghiţit, lapţii lui de peşte!

28 martie Ploaie ţârâită, sub un cer nici măcar prea întunecat, duminică tristă ca toate duminicile şi, mai mult ca sigur, ca restul de viaţă care mi-a rămas de trăit. Aşa cum stau lucrurile acum, mi-e limpede că n-am să mai pot fi fericit vreodată, şi până şi gândul că asta s-ar mai putea mi se pare absurd. De parcă Raskolnikov ar putea, oricâtă penitenţă ar face în Siberia, să-şi uite vreodată crimele. M-am jucat cu sufletul şi cu viaţa a două fiinţe dragi şi acum plătesc şi am să plătesc mereu, şi trecerea timpului n-o să estompeze nimic. Îmi doresc, de fapt, nefericirea adâncă de acum. E doar ce merit. Şi zi de zi merg tot mai în jos, şi totul se va termina acolo unde se termină şi ideea de „jos“. Mă rog lui Dumnezeu să mă lumineze şi să-mi arate drumul acolo unde în stânga e stâncă, jos prăpastie, în faţă un tigru şi-n spate un şarpe veninos. Acum m-am trântit la pământ şi aştept, şi până şi astfel păcătuiesc.

Scriu mai prost ca oricând, nu se vede nimic după 30 de pagini, numai pretenţii şi panglici. E

foarte greu, mi-e greu să mai trăiesc. E o cumpănă a vieţii mele şi o-ncercare din care, dacă ies teafăr, poate că mi se va mai arunca o privire. Dar uneori îmi vine să las totul şi să mor.

Mi-e inima grea. Ştiu acum ce înseamnă asta, cum am cunoscut pe pielea mea şi atâtea alte sentimente pe care le credeam numai feluri de a vorbi. Nu văd nici o ieşire, nu pot face faţă. Sunt mai mult mort decât viu. Poate c-ar trebui să-mi dau iar şase luni, ca altădată, după care totul, miraculos, să se limpezească şi să mă pot bucura iar de bucurie, şi să mă-ntristez de tristeţe…

14 aprilie Vise autoscopice două nopţi la rând. În primul, mă priveam din spate cum urc, în jacka mea de piele cafenie, nişte trepte spre nicăieri, spre cer. Azi-noapte totul s-a repetat chinuitor, reluat mereu şi mereu. Făceam un videoclip în care trebuia să trec printr-un culoar roşu, un coridor lung şi îngust, care dădea afară undeva, pe malul unei ape albastre. Aveam aceeaşi haină de piele pe mine. După ce am repetat ieşirea asta de mai multe ori, m-am gândit să mă-nlocuiască Sorin Gherguţ, „pentru că e mai pletos şi mai romantic". O decriptare? No, thanks.

Sunt acasă, în Nada Florilor, de câteva zile. Încerc să deznod ceea ce ştiu că nu poate fi decât tăiat. Dar eu nu sunt machedonu' ăla. Tot desfac la noduri zdrelindu-mi degetele, şi ele se-nnoadă mai tare pe măsură ce intru mai mult în panică. Va trece cumva şi epoca asta, cum trec toate.

Bineînţeles că nu pot lucra, şi n-am să pot multă vreme. Dar măcar câteva articolaşe aş face (dacă-i musai). Îmi merge prost, e cea mai jalnică etapă a vieţii mele de după adolescenţă, pentru că e a doua adolescenţă, şi ce e mai întâi dramă devine apoi farsă. Iar în farsă baia de sânge de la urmă e mai mare ca în dramă. Căci farsa şi tragedia sunt a filei două feţe.

Mă simt teribil de singur şi de vinovat şi chiar aş vrea să mor, dacă asta ar duce la stingerea suferinţei celorlalţi.

25 (poate) apr. Zile senine şi frumoase, urmate sistematic de un venin care îmi necrozează mintea, inima, îmi îmbătrâneşte şi-mi întristează corpul. Am ajuns în situaţia aceea atât de literară — credeam eu altădată — în care doi oameni se sfâşie cu voluptate pe sine şi pe celălalt. Unii chiar spun că aici ajunge, mărturisit sau nu, orice căsătorie. Nu ştiu cum nu înţelege ea, o fiinţă inteligentă, că nu are rost să mă infuzeze, la 2-3 zile, cu aceleaşi scene, cu aceleaşi „discuţii“ în care nimeni nu discută nimic, pentru că, la fel ca într-un vis, problema importantă devine marginală şi amănuntele iau deodată proporţii şi ocupă tot spaţiul. Ştiu că-i fac rău, dar e răul cel mai mic care-mi este mie în putinţă să i-l provoc. E cea mai mare limitare a răului de care sunt în stare acum. Într-un fel nu-i fac rău, ci o ocrotesc de adevăratul rău. Aşa cum cred eu, cum ştiu şi cum pot. Ştiu că acceptă raţional situaţia asta ciudată de viaţă în care suntem, dar că nu o poate accepta afectiv. Ştiu asta. E acelaşi lucru şi cu mine. Şi cu Ioana. E la fel cu toată lumea. Dar asta ar trebui să ştim toţi mai presus ca orice: că ne chinuim, pe noi şi pe ceilalţi, absolut în zadar, că trăim un coşmar destul de mare ca să-l facem noi şi mai mare. Ar trebui să ieşim din nevroză lent, nu brutal, căci brutalitatea (ştiu acum, după ce-am plecat de-acasă şi după ce m-am întors: două brutalităţi inutile) nu foloseşte la nimic.

Nu mă mai simt atât de vinovat, şi timp de câteva zile chiar mi-am regăsit un oarecare simţ al realităţii. Dar ştiu că nu voi fi lăsat să mă regăsesc. Căci ce-a însemnat vreodată, pentru oricine din jurul meu, liniştea mea sufletească? I-a păsat cuiva vreodată cum Dumnezeu s-au scris cărţile astea ale mele? Când le-am scris, cu ce resurse interioare,

cu ce soare liniştit deasupra? Probabil că s-au scris singure, când nu eram eu atent.

By the way, mi-a apărut şi nenorocita de carte la „Humanitas“, de care nu s-a bucurat nimeni şi care zace într-un teanc negru şi trist, cu o mutră neagră şi tristă pe copertă. Cartea asta care va fi batjocorită de toţi cretinii şi care mi-a adus atâta obidă şi-o să-mi aducă atâta ură.

Încep cu milă pagina asta albă (tu deja o vezi acoperită de litere care acum nu există, acum sunt doar trei rânduri acoperite şi restul alb şi gol) de parcă ar trebui să calc cu nişte galoşi noroiţi peste o zăpadă întinsă, uşor vălurită, de o puritate nespusă, sub un soare de iarnă egal ca de neon. Prin transparenţa foii văd umbrele literelor de dedesubt ca nişte plăntuţe care deja se împing să iasă prin zăpada udă şi cristalină. Dar niciodată nu se amestecă literele făcute cu pixul pe faţa şi reversul paginii albe. Chiar dacă prin porii hârtiei se prelinge puţin albastru, şi chiar dacă el se lipeşte de o buclă de dincolo, legând tridimensional două cuvinte scrise în sensuri opuse, ele nu vor fi unite, căci pasta nu transportă sens, ci miros chimic, mirosul caietelor mele. Orice caiet — şi jurnalele mai mult ca oricare — e un condensator, cu foiţe de staniol şi foiţe de pergament uleios, alternate la nesfârşit, şi care creează tensiune, care pot electrocuta mintea ce le atinge.

Iată, scrisul meu emană căldură şi gheaţa se topeşte. Mai puţin de o treime din câmpul de fulgi albi peste fulgi peste fulgi a mai rămas neatinsă. Acum, mai puţin de un sfert. N-a mai rămas, de fapt, decât un strâmt coridor, o limbă de gheţar, sub acelaşi soare egal, şi care duce către marele câmp virgin al paginii următoare, vizibilă în toată porozitatea ei dincolo de spirala de sârmă. Azi n-am să trec dincolo. Şi, oricât aş scrie (ce voi mai scrie?), va exista, la sfârşit, o pagină la fel de mare, pătrăţoasă şi albă ca şi asta de alături, peste care n-

o să mai păşesc. Ar putea fi chiar asta, de care mă mai desparte acum doar un rând, acum nici unul.

3 mai Auctorele în plină glorie, în glorioasa lună mai. Tristeţea adâncă a lunii mai, voluptatea presimţirii verii. Sunt cântecele păsărilor între blocuri, e fâşia de cer albastru deasupra blocurilor. E un soare rece. O să am 43 de ani peste câteva săptămâni. Sunt mai senin de la un timp, dar ştiu că e timp împrumutat, că e doar o amânare. Nu fac absolut nimic, trăiesc doar ce mi se dă de trăit, încerc să ţin foarte jos suferinţa şi nebunia. Reuşesc uneori să nu mă mai gândesc că sunt la pământ, că n-am mai scris nimic, că sunt o ruină. Că nimic nu există.

Pisica, în călduri, se tăvăleşte pe jos şi se freacă de piciorul meu. Nu sună nimeni la telefon. Nu voi avea scrisori cu veşti surprinzătoare, fericite. Ar trebui să mă adun, dar nu ştiu unde au dispărut bobiţele de argint viu în care mă reflect. Şi dacă ele toate s-ar aduna vreodată într-o sferă cât Casa Poporului — la ce bun? Ce mare brânză? Ce gaură în cer? De fapt, mi-a murit mintea, şi dorinţa mea vegetativă de a scrie e menţinută-n viaţă artificial. Să mă scoată dracului din plămânul de oţel! Să-mi scoată perfuziile. Uzzy, ce dracu mai stai?

Drumul către tanti naşa a lui Marian. Strada aia mocirloasă, gardurile de scândură, mirosul de leşie şi lături. Un loc total neexplorat, şi care frige la atingere. Trebuie să fie un fel de a-mi spune poveştile. Am pierdut câţiva ani cu un doctorat şi câteva luni cu o dragoste. Poate că totuşi nu le-am pierdut, şi vor conta cândva în scrisul meu, dacă voi mai scrie. Acum sunt ieşit din formă şi tulburat. Meditaţia — sub forma scrisului, cititului de literatură, visului şi reveriei — n-a mai fost hobby-ul meu preferat. Dar mă voi linişti şi-o să reiau proiectul ciudat al vieţii mele (şi nu al meu), ca şi planul pestriţ, minuţios şi randomizat al

romanului meu (la fel — nu conceput de mine, ci chiar de el).

10 mai M-am trezit la 7, mi-am dezinstalat jocurile din computer şi sunt, în general, pus pe fapte mari. Orice ar fi, chiar dacă o să-mi fie limpede că nu pot scrie (încă o paranteză: am încercat să reiau romanul dar n-am scris nici o literă în continuarea bizarei peltele mistico-manieriste pe care-am secretat-o în martie şi aprilie), am de gând să nu mă mai scol după 8, mai ales că e vremea caldă şi dimineţile au redevenit extrem de frumoase. Mă simt mai bine, n-am mai avut probleme de conştiinţă, m-am liniştit şi, în afara schizoidiei vieţii mele duble, nu mă mai tulbură nimic. Ştiu că am pierdut trei ani din viaţa mea: recte, că n-am mai făcut nimic după vârsta de 40, măcar în scrisul propriu-zis. Totuşi mi-a rămas speranţa. Încep, vag, să-mi aduc aminte cine sunt, sau cine am fost. Criza jumătăţii vieţii, cu toată prăbuşirea imaginii de sine, o să treacă — îi mai dau un an — şi voi putea fi eu însumi din nou. Bineînţeles că până n-o să scriu iar un lucru care să-mi placă, n-o să mă mai recunosc ca „eu însumi“. Mintea mea este acum goală, sunt în afara viziunii şi a literaturii, şi nici n-am cum să fiu altfel, căci n-am mai gândit în direcţia asta. De la o vreme sunt în „selva oscura“. Dar sper să scap de cele trei fiare şi să-mi scriu şi eu comédia.

Totuşi n-am trăit chiar degeaba anii ăştia. Am pe masă un teanc înalt din *Postmodernism*. Nu e zi în care să nu iau o carte grea şi elegantă, cu poza mea pe coperţi — ochiul stâng, cel nătâng, sub o sprânceană prea lăsată, o mustaţă groasă şi-o bărbie de ţăran de lângă Bucureşti — şi să nu citesc la-ntâmplare din ea. Sunt, totuşi, mândru de cartea asta care, şi ea, în felul ei, depăşeşte, de fapt, puterea minţii mele (acum până şi un articol de ziar e o provocare pentru neuronii mai ofiliţi).

Aş scrie o carte mică, un mic roman, cu desăvârşire obiectiv, scris sec şi fără panică. O carte firească, modestă şi adevărată ca un ciocan sau ca o bucată de stofă. Dar sunt uscat pe dinăuntru. Experienţa mea „de viaţă“ din ultima vreme nu-mi foloseşte la nimic în scris. Tocmai pentru că eu n-am recunoscut niciodată faptele de viaţă ca experienţe. Ele sunt incomensurabile cu scrisul şi cu lumea din scris. Trăind, n-am făcut decât să mă depeizez din literatură şi să mă găsesc acum singur şi paralizat, incapabil de o pagină bună.

Opt şi jumătate seara. Trăiesc deprimat între oameni deprimaţi şi ei. Sunt vremuri şi e o vârstă depresivă, în care abia mai ai forţa să respiri. Fiecare clipă te zdreleşte ca o boabă tare de piatră pe care calci. Nu ştiu când şi dacă tristeţea asta o să se mai ridice, fiindcă înaintez în vârstă şi tot ce e bun s-a dus, şi nu mai pot iubi sau scrie. Sau trăi, cum trăiam odată. Sunt complet singur, şi cu toate astea sunt tot mai singur pe zi ce trece, pe minut ce trece. Nu mă consolează nimic, nici dragostea unei fete cu corp mare şi blond, nici popularitatea mea printre puşti. Fiindcă mintea mea e obosită, deraiată, fără modele. Abia pot să-mi rezolv treburile curente, de unde Dumnezeu să scot O. II? Sunt, acum, cel de la 16 ani, care nu scrisese nimic şi care-ncerca stângaci să transmute obiectele-n litere, şi se mira că transmutaţia nu se produce la nici o manevră magică, aşa cum degeaba faci pase creionului ăstuia de pe birou: el n-o să se mişte cum îţi mişti degetul. 27 de ani, de atunci, mi-am întins reţeaua de nervi, ca păianjenii, între obiecte, ca să le fac să se mişte, să sublimeze în scris. Naiba să mă ia, mai bine făceam şi eu ceva folositor. Iar azi reţeaua s-a zgârcit şi păianjenul din ea s-a uscat, şi nu mai e literă pe care să n-o mai fi scris-o de zeci de mii de ori. Poate ar trebui să nu mai scriu, niciodată, decât cuvântul Nanei: nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu…

11 mai Nu mi-a mai ieşit trezitul la 7, după o noapte chinuitoare, cu aţipiri şi treziri şi stări de tensiune, şi frică subită, urmate de aceleaşi vise urâte, dar fără participare. Înaintez către vară, cu etrava rupând şi târând după ea crengi, păsări, balcoane şi cadre de ferestre. Mi-e frică de vara asta, mi-e frică de timpul care trece, am un nod fierbinte-n stomac cu gândul la singurătatea ce va urma.

Am să reîncep să scriu, dar să mă angajez, după ani de abandon, la ceva atât de greu ca *Orbitor* (greu mai ales acum, când lucrurile trebuie — ar trebui — să se adune) a fost nerezonabil, iar eşecul a urmat doar firesc. Paraliticul abia dezmorţit (o ţâră) n-o ia din loc să urce Himalaia, ci ar trebui să fie fericit dacă-şi poate lua singur o cană cu apă. Dacă mişcările lui, odată în roată dinţată, îşi reiau, cât de cât, fluiditatea. Îmi trebuie, mai mult ca orice, lectură. Am uitat cum se scrie, nu mai ţin minte ce manevre se fac în culise pentru ca interfaţa dintre creier şi lume — textul — să se poată ţese. Am pierdut cartoanele perforate şi am uitat tehnica perforării lor ca să iasă modelele de covor. Totul trebuie reamintit, reinventat. În primul rând eu însumi, un om care atâta vreme s-a definit doar prin literatura lui. Ai observat că exact din momentul în care am început să-mi zic cu naturaleţe — în articole, de pildă — scriitor, chiar de atunci am încetat să mai fiu?

Vreau să recitesc câteva cărţi mari, *Gravity's Rainbow* mai întâi de orice, şi *V*. Proză fantastică. Am visat sau există cartea masivă, în coperţi de piele cafenie, plină de proze fantastice? Dar am visat sau există cartea cu poze, despre Saltan (?), pe care-o citeam/din care mi se citea pe când stăteam în soare, pe geamul vilei din Floreasca?

Lucrul la roman nu mai poate să meargă la întâmplare (adică tocmai la-ntâmplare şi cu totul haotic) dacă vreau să iasă chiar o carte. Primul

lucru care trebuie făcut e o listă 1) a temelor ce trebuie continuate; 2) a scenelor pe care le-am imaginat. Apoi un rezervor de citate şi idei din jurnal. Apoi, un proiect general, un fel de plan, chiar şi vag, un „plan de semnificaţie“. E nevoie de toate astea, chiar dacă ele n-or să intre concret în carte decât cu 10% din concept, fiindcă am nevoie să „văd“ puţin cartea, să am o intuiţie a formei ei, a tonului, a ligaturilor. Cartea nu poate fi un plafon pictat, ci o elevaţie către el.

12 mai Singurătate adâncă, durere violentă, insuportabilă, nefericire cum n-am mai trăit din adolescenţă. Cred c-am să ies să beau singur o bere, în soare, pe o terasă. Iar nu mai e nimeni în viaţa mea. Totul e iar vid şi curat ca o celulă de penitenciar model. Mă doare în torace şi-n viscere, totul se chirceşte acolo de suferinţa asta neagră, care vine-n rafale ca vântul fierbinte ce anunţă furtuna, vara.

Încerc să lucrez, îmi recitesc (cu efecte emoţionale dezastruoase) jurnalele vechi — de acum 7 ani, când mă simţeam deja bătrân şi ieşit din literatură — ca să scot din ele ce ar putea folosi pentru O. II, de care deja-mi leg, nebuneşte, toate speranţele. Aceeaşi senzaţie amestecată: că aveam insight-uri uimitoare dar inutile, ca nişte explozii nucleare sub pământ. Că timpul nu e decât pământ, tot mai gros şi mai mat, straturi după straturi de pământ cu cârtiţe, râme şi pupe de cărăbuş, acoperindu-te ca pe îngropaţii de vii. Că, de fapt, fiecare foaie de jurnal (ca şi de literatură) le îngroapă pe cele dinainte şi le mucegăieşte prospeţimea şi sensul. Sunt adânc tulburat.

O voce psihică şoptindu-mi, acum două nopţi, în centrul minţii: „Mircea!“ O voce de femeie, (încă?) necunoscută, sau uitată. O şoaptă tare, ca o săgeată, căci fără nici un fel de sunet, nici o articulaţie. Doar sens, sensul numelui meu dezbrăcat de sunet.

Frică aproape permanentă, dar mai ales nopţile. E ceva în lume, s-a scurs ceva toxic în lumea noastră. Toţi cunoscuţii mei sunt suferinzi.

O zi întreagă de singurătate: asta nu mi s-a mai întâmplat de ani de zile, de la Amsterdam. N-am ieşit nicăieri şi n-am făcut mai nimic. Doar am suferit, am simţit, în obraji şi în şira spinării, fluxul ăsta de substanţă P. E ca şi când corpul tău astral ar fi jupuit de unul dintre straturile de curcubeu, pe viu şi cu anumită metodă. Şi n-am de ce să cred că e altceva decât începutul.

8 iunie Câteva vise destul de limpezi, deşi filtrate prin aceeaşi înstrăinare, aceeaşi îmbătrânire opacizantă a perlei minţii mele. Unul atroce, din care m-am trezit uşurat că fusese doar vis. E din seria viselor mele în care am comis o crimă şi sunt terorizat de remuşcare şi de teama de a nu fi descoperit. De data asta nu comisesem chiar eu crima. Eram într-un fel de tabără, într-o cameră cu paturi suprapuse în care dormeau mai mulţi adolescenţi. Un singur pat de lemn se afla între-un colţ şi era, fireşte, al meu. Un pat din tăblii de lemn furniruite, oarecum luminat, de parcă ar fi fost din altă realitate faţă de camera scufundată în penumbră neagră-verde. Pe pat, făceam dragoste cu I., goi amândoi. „Uite, putem folosi şi asta", zice ea şi îmi arată un penis adevărat, erect, cu testicule cu tot, dar detaşat de orice trup, pe care-l ţinea în mână. Dar, deşi din carne şi piele, el avea o culoare uşor pământie şi era cumva zbârcit, evident lipsit de viaţă adevărată. „Ce-i asta? De unde Dumnezeu îl ai?" o întreb, şi ea-mi zice, râzând cinic: „Dacă vrei, îţi arăt şi alte bucăţi." Şi scoate de sub pat o oribilă bucată de cadavru putred: un bazin de bărbat, un fel de felie cuprinzând şoldurile şi o parte din fese, în aceeaşi lumină portocalie în care se afla şi patul. De fapt, nu era o lumină proiectată asupra lor, ci ele luminau altfel decât restul obiectelor. Atunci am

privit şi eu sub pat şi am avut viziunea unui osuar melancolic: era acolo un cadavru întreg, cu fâşii de carne uscată pe oase, cu carcasa toracelui mumificată, luminând roşu-portocaliu în beznă. „A fost un hoţ care-a intrat în cameră acum câteva zile şi G. l-a omorât." Dumnezeule, dormisem câteva nopţi cu un cadavru sub pat! Trebuia neapărat să plec de acolo, chiar să-mi iau o cameră la hotel. Dar ce-aveam să fac, totuşi, cu G.? Să anunţ poliţia? Să-l acopăr? Oricum avea să se descopere totul. În cameră era acum şi G., perfect impasibil. Eram agitat, nu ştiam ce să fac. M-am trezit cu un sentiment dureros şi neplăcut, şi m-am destins imediat când am înţeles că a fost doar un vis.

Atacuri de groază cu câteva nopţi înainte: voi muri şi nu voi mai exista niciodată, voi dispărea pentru totdeauna. Cred că în aceeaşi noapte m-am rugat să se-ntâmple ceva, să fiu răpit, să se arate în camera mea neagră un mesager care să-mi transmită o înştiinţare bună sau rea. Am simţit pielea acestei lumi prea strâmtă pentru mine. E tot mai puţin oxigen, convulsiile au început şi vor urma contracţiile. Şi atunci, cum stăteam cu ochii-nchişi, am perceput prin pleoape, de două ori, nu drept în faţa ochilor, ci cumva lateral, o lumină ca de fulger. A durat câte 2-3 secunde, şi am avut sentimentul limpede că nu a fost endogenă, că s-a-ntâmplat chiar acolo, la câţiva metri de mine. Dar deschizând ochii — cu speranţă şi nu cu teamă — n-am întâlnit decât întuneric şi singurătate.

Am fost şi o săptămână la Tescani, în miezul verde-transparent al pădurilor (dar unde e pădurea din REM?) ocolit de câmpuri cu nesfârşite şiruri de cartofi şi de dealuri moldoveneşti. Am făcut focul sub stele. Luna pe cer trecea sfântă şi clară. A fost frumos şi iluzoriu ca un vis risipit spre dimineaţă. Sunt, acum, un om terminat.

Visele lucide, în care ştii că visezi. Se pare că atunci poţi cu adevărat să ai percepţii extrasenzoriale şi să călătoreşti în afara corpului

tău. Recitesc *Moartea ca linie a vieţii* de Lyall Watson. De asemenea, o *Istorie a infernurilor* de Georges Minois, destul de şcolărească.

9 iunie O idee care mi se părea foarte originală şi complet ţicnită („Dacă la o mie de ani de chinuri în infern ar fi un sfert de oră de pauză, totul ar deveni suportabil“) se dovedeşte a fi veche de când lumea: „Din Apocalipsa lui Pavel reia şi ideea iudaică a odihnei săptămânale în infern. Sfântul Pavel şi sfântul Mihai se alătură osândiţilor cerând lui Dumnezeu acest răgaz — *mitigatio poenarum*; zgomotul pe care-l fac este atât de mare, încât însuşi Cristos vine să vadă ce se întâmplă. Sfântul Pavel îi expune revendicările osândiţilor; părţile încep să discute; Cristos le aminteşte osândiţilor propriile sale suferinţe şi păcatele lor, dar în cele din urmă cedează: «în această zi în care am înviat din morţi vă acord pentru totdeauna, vouă care înduraţi chinurile iadului, odihna, timp de o zi şi o noapte.» Uriaşa uzină infernală se va opri deci în fiecare săptămână de sâmbătă seara până luni dimineaţa.“ (Minois, *Ist. infernurilor*)

12 iun. Acum două nopţi — un vis „esenţial“, nedus însă până la capăt. Cred că am dezvoltat mecanisme de apărare a minţii contra agresiunii din interior, căci de la un timp aşa mi se-ntâmplă: felul ăsta de vise e întrerupt de trezire în momentul critic, înaintea intrării în tunelul nebunesc (poate chiar al nebuniei sau a altceva mult mai îngrozitor). Eram într-un fel de oraş-cetate, noaptea, sub stele, într-o atmosferă de vrajă şi aşteptare intensă. Erau cerurile înstelate, sclipind ca diamantele, din atâtea vise ale mele: copleşitoare, deloc naturale, ceruri din alte lumi. Priveam către stele aşteptând să se-ntâmple ceva acolo, să sosească cineva. Când am ştiut însă că se va-ntâmpla, că e iminent să se întâmple (stelele se modificaseră într-un fel inexprimabil), am luat-o la

fugă pe străzile pustii ale orăşelului, printre ziduri galbene, trecând şi prin interioare la fel de tăcute, până am ajuns într-o zonă cu lumină de zi. Era, îmi dau seama abia acum, Scara 1, dar altfel decât în realitate, colată parcă pe un mediu străin. Eram pe „pod“, deasupra gropii, în dreptul porţii zidite. Şi deodată, de după colţ, a izvorât către mine un inimaginabil aer de aur, un râu de lumină vie, tremurătoare, sclipitoare din mii de mici particule purtate cu el (fluturi?). Veniseră, deci, erau aici, lumina lor curgea către mine, curând avea să mă înglobeze şi să mă preschimbe. Priveam încremenit, cu încântare extatică dar şi cu spaimă avalanşa de aur intens, plin de fluturi, ce venea, implacabil, spre mine. Când a fost la piciorul „podului“, m-am trezit, cu un efort de concentrare de care-mi aduc aminte. Fireşte, dormeam pe spate şi porţiunea aceea din spatele creştetului (pe care, dacă apăs, aproape că-mi simt creierul, atât e de fragilă — mai mult un cartilagiu) era toată congestionată, amorţită şi păstra o senzaţie de apăsare. De fapt, şi acum, când scriu, simt acelaşi lucru acolo, în acea zonă vulnerabilă a craniului meu: un fel de arsură apăsătoare ce difuzează spre ceafă.

E prima dată când — deşi azi nu sunt în stare să scriu nici un rând — întrezăresc o posibilă străpungere în roman. Foarte vagă, previzibilă, deja iterată, dar nu orbecăirea de pân-acum. Voi merge o vreme, după un început pur manierist — bila, oglinda şi lentila — pe un proustianiasm difuz, pentru ca miezul, încă imprevizibil, să fie, cum se şi cuvine, oniric şi vizionar. Cred însă că nu pot înainta fără drog.

22 iunie Bineînţeles, nu mai pot să scriu, viaţa şi fiinţa mea sunt complet terminate. N-am decât să stau liniştit: mă voi scufunda astfel lent, nu repede. Poate că dacă m-aş scufunda fulgerător, în chiar clipa asta, lăsând o literă formată doar pe

jumătate, totul ar fi aşa cum trebuie să fie. Sunt un „uomo finito“. O, dac-aş şti măcar că brutalitatea ar putea servi la ceva. Dar tandreţea e în situaţia de acum cea mai perversă brutalitate. Nu mai pot. Abia mai trăiesc, abia mai respir. Şi dacă n-ar provoca fiecare respiraţie a mea suferinţă celor la care ţin cel mai mult.

Nu-i doar vina mea că nu mai exist. Mintea şi imaginaţia m-au lăsat. Mi-a dispărut forţa aceea care-mi ţinea ideile, imaginile şi frazele împreună. Mi-a dispărut mai ales credinţa în mine. Sunt în vremuri de cumpănă. Sunt în panică. Nu mi-a fost niciodată frică aşa ca acum. Nu mai visez, nu mai trăiesc interior, viaţa (altădată atât de închisă mie) a devenit permisivă, persuasivă şi mă suge ca o pompă de vid. Ce să fac? Oricât m-aş forţa să scriu, de fapt nu scriu, ci şterg şi ce am scris vreodată: prin repetare, şablonizare, banalizare. Mi-e frică, frică! Sunt ca un afazic, ca un parkinsonian, ca un om care orbeşte treptat şi inexorabil. Vederea mea textuală are acum dioptrii cilindrice.

Nu văd, de exemplu, de ce-ar trebui să mai trăiesc (sau văd, dar ca prin sită).

La fereastra de la etaj a unei clădiri întunecate se arăta o fată în rochie de dantelă albă.

24 iun. Vise cu mulţimi, mulţimi foarte mari de oameni, fiecare cu înfăţişarea lui individuală. Iar apoi eram la fereastra camerei mele din Ştefan cel Mare şi vedeam — ca în atâtea vise precedente — tot oraşul, până în zare, numai case vechi, acoperite cu olane, aşa cum îl vedeam în adolescenţă. Dar mă simţeam absolut treaz (aşa un sentiment de realitate n-am mai avut niciodată în vis) şi de aceea foarte încurcat, contrariat: ştiam doar că nu era posibil să văd ceea ce vedeam: trebuia să fie un bloc interpus între mine şi oraş. Şi brusc blocul a apărut şi m-am simţit liniştit. Dar în momentele următoare mi s-a arătat iar panorama

oraşului, şi, cu un fel de spirit ştiinţific, m-am apucat să-l cercetez atent, casă cu casă, curte cu curte, ca să-mi dau seama dacă acela era cu adevărat oraşul din memoria mea. Şi nu era. Toate clădirile erau altfel: unele erau în întregime de tablă. Unde mă aşteptam să fie marea clădire roz era un maidan cu o curte îngustă şi-un stâlp de telegraf. Totul era altfel, doar imaginea de ansamblu mă putuse înşela. Nici atunci însă nu mi-a trecut prin minte că poate visez, atât de puternică era impresia de realitate, de spaţiu „tare“ şi obiectiv.

Lectura provoacă visele şi construieşte imaginarul, pentru că ea, prin excelenţă, e un exerciţiu de viziune: citind, ceea ce vezi cu adevărat sunt nişte semne negre pe o foaie albă, dar sprijinindu-te pe ele ca pe cofrajele unei fundaţii, construieşti în fictiv, translucid şi iluzoriu. Dimpotrivă, mediile electronice, care-ţi dau imaginile de-a gata, inhibă viziunea şi afabulaţia. Ele sterilizează creierul. Citesc, deci imaginez. Imaginez, deci exist.

Multă suferinţă, acum, când finalul se vede limpede. Vom divorţa vara asta. Nu va trebui decât (decât!) să facem faţă realităţii. Nu ştiu dacă sunt în stare, dar o vom face.

30, poate, iun. Aş vrea să mă ascund undeva, în spatele — să zicem — acelui zid dincolo de care nu mă mai pot vedea nici eu. Da, în primul rând de mine aş vrea să scap, după aceea de toţi ceilalţi. Să trăiesc ca Hölderlin, într-o odaie la etaj, până la adânci bătrâneţi, ieşind doar uneori printre holde arse de soare şi prin vii cu struguri copţi. Să nu mai ştiu, nu numai că am scris ceva vreodată, dar nici măcar că prin mintea bolnavă a cuiva a trecut vreodată ideea monstruoasă de a scrie. Să văd cărţi acolo, în rafturile bunei mele gazde, să le deschid sfios şi să mă-ntreb la ce servesc lucrurile astea pe care le luasem drept nişte cutii. Să privesc literele

şi să-ncep să plâng, şi aşa să mă găsească blânda femeie care a consimţit să-mi fie îngrijitoare şi mamă. Şi pe patul de agonie, la peste optzeci de ani, să agonizez aşa cum se cuvine, nici prea îndelung şi nici prea agitat, să agonizez decent şi onorabil, înconjurat de câţiva semeni nu prea îndureraţi. Să fie ora prânzului, să fie neutru şi senin.

Expresia feţei mele seamănă tot mai mult cu cea a nobilului din *Ghepardul* (cine era actorul?), şi de asemenea cu a bunicului meu şi a întregului leat de ţărani sudici din care vine: sfială, resemnare, tristeţe matură, dar nu înţeleaptă. De fapt, am fost mult mai matur la 30 de ani decât la 40, de parcă timpul curge acum înapoi.

6 iul. Câteva zile cu Ioana cea mică la Sinaia. Acasă mă aşteptau, fireşte, problemele mele. Dincolo de tot ce e de trecut cu vederea, de verdele şi albastrul intens al verii, de distrugerea minţii mele, de facerea şi desfacerea norilor — ar fi de notat (aici, unde, de fapt, nu mai notez nimic) un vis tulburător, atât de încâlcit încât, totuşi, nu mă aventurez să-l parcurg nici în memorie măcar. Escaladări de clădiri, interioare şi terase, structuri metalice şi subsoluri se asociau cu o temă erotică fără sexualitate manifestă. Apăreau multe fete tinere şi femei, era o rătăcire prin labirintul dragostei, era suferinţă şi bucurie, totul într-un film lung, neîntrerupt şi totuşi mereu fragmentat ca decoruri, personalităţi, insight. Două bucăţele semiindependente: vorbeam cu împăratul Chinei, care mă ruga să-i găsesc un înlocuitor la tron, el fiind deja foarte bătrân. Instantaneu m-am gândit la cineva şi am trimis să-l aducă, de oriunde-ar fi, „în douăzeci de secunde“. Tânărul (combinaţie de mai multe persoane reale) s-a şi arătat, foarte înalt şi voinic, ca un erou. Nu părea să se bucure de onoarea ce i se făcea. Am plecat cam nemulţumit de nerecunoştinţa lui. Coborând nişte scări am

văzut într-un balcon un grup de fete brune, ca nişte indience şi le-am aruncat în trecere: „Acum, că a venit noul împărat, nu mai aveţi voi loc la curte, o să plecaţi acasă şi-o să deveniţi nişte frumuseţi provinciale". În al doilea fragment am revăzut, ca în atâtea vise, coridorul subteran cu uşi de-o parte şi de alta, un dispensar care există adânc în mintea mea. L-am străbătut, cu un sentiment de singurătate totală, intimidat de adâncimea uriaşă la care era săpat şi, în uşa de sticlă din capătul celălalt, am dat de o soră care-i făcea o perfuzie unui bolnav nevăzut, în timp ce trăncănea continuu despre nu ştiu ce. Mi-a pus deodată ceva-n palmă şi m-a-mpins afară pe uşa batantă. Abia atunci m-am uitat: aveam în mână o perniţă de plastic transparent plină cu un lichid de culoarea ambrei.

Nu mai încerc să exist. În loc de asta, trăiesc pur şi simplu. Nu mai dau şi nu mai dă nimeni doi bani pe mine. S-a terminat definitiv cu M.C., ar trebui să scriu asta pe imense panouri şi-apoi să le fac bucăţele, şi bucăţile să le ard. E aşa greu să trăieşti când eşti un nimeni. Când ai ieşit din joc, complet curăţat.

Surpriză: îmi place ultima pagină din O. II! E prima dată când mi se-ntâmplă! Dumnezeule, se relansează povestea? Azi n-am linişte interioară, dar de mâine îmi cumpăr ness şi mă scol devreme. De luni, ani de zile nu mi-a mai plăcut sincer ceva scris de mine…

12 iul. Era o iluzie. De fapt, sunt ieşit total din literatură. Am 43 de ani şi am terminat cu tot ce era de spus. Iar dacă totuşi a mai rămas ceva în mine, e doar puţină viaţă (care, de la 3 noaptea, nu mai e şi-n Mircea Nedelciu. Să-l odihnească Dumnezeu). Ar trebui, ar fi trebuit să mor eu, nu Mircea.

Ieri, ca să fiu complet terminat, de parcă sentimentul de împotrivire şi vinovăţie legat de povestea cu Ioana n-ar fi fost de ajuns, am văzut

ceva de necrezut în troleu. Pentru mine, scena a început cu un scuipat perceput mai mult ca sunet şi văzut cu coada ochiului. Doi stropi m-au atins şi pe mine în ochi şi pe buză. Fusese-nainte gălăgie („Doamnă, vedeţi că vă umblă-n poşetă!“), dar am înţeles abia după aceea despre ce era vorba. Următorul lucru văzut de mine a fost — pe când maşina oprise în staţie la Făinari — cum un ins cobora şi cum un bătrân l-a lovit peste cap. Atunci tânărul (un ins cu figură literalmente bestială) s-a-ntors de pe scară şi i-a tras un pumn în figură bătrânului. Lumea ţipa. Apoi a scos deodată un cuţit mare, cu lama lată, şi a-nceput să lovească repede, sălbatic, înainte, în bara de sprijin de la coborâre şi-n servieta bătrânului. „Spuneţi Tatăl Nostru, îl omoară! A scos cuţitul, domnule!“, strigau toţi cei din preajmă. „Închide uşile! închide uşile!“, ţipau la şofer. Cu cel dintâi mai erau doi tipi, mai mărunţi. Au plecat până la urmă, cel mare rânjind oligofrenic, uitându-se-napoi cu ochii injectaţi. M-am gândit atunci să plec din Bucureşti, m-am gândit la Ionuţa, de asemenea m-am gândit să câştig bani, ca să fim, cât de cât, protejaţi.

14 iul. M-am culcat la 4 dimineaţa, după una dintre zecile de nopţi pierdute din ultimul timp, dar am dormit prost, urmărind în sub-minte un discurs lax şi monoton, din cele în care cuvintele sunt şi imagini. M-am trezit deodată — să fi trecut vreo oră — cu sentimentul limpede că e cineva lângă mine. Prin pleoapele închise văzusem o lumină în colţul camerei. M-a cuprins acel tremur, acele secuse ale pântecului şi pulpelor, însoţit (dar separat de el ca de un geam gros) de o frică paralizantă. Am încercat să mi le stăpânesc, mi-am oprit tremurul până la urmă, mi-am venit în fire, dar a persistat o senzaţie foarte stranie: din acel colţ nu prea îndepărtat veneau un fel de valuri de întuneric rece ca apa. Acum eram cu ochii deschişi şi nu vedeam decât câteva mobile dizolvate în

semiîntuneric, dar simţeam ceva nedefinit cu un simţ nou şi special. Mi se părea că vin şi un fel de lumini de acolo, dar nu era nimic descriptibil. Doar o prezenţă. Iar cearşaful care mă învelea devenise deodată foarte rece. După vreo zece minute m-am liniştit şi am recăzut în delirul acela posac pe care-l numesc acum somn şi vis.

Corespondenţa lui Kafka. „Răutatea“ lui.

15 iul. Pagini puternice despre copii şi părinţi. În general, o seriozitate neagră, activă, comprehensivă dar totuşi mereu întoarsă către situaţia proprie în corespondenţă. Aceeaşi minte paradoxală, geometrică, aceeaşi condescendenţă feroce — dar înşelătoare — faţă de sine şi acelaşi respect, înşelător şi el, faţă de ceilalţi. Mai presus de orice, o eleganţă de oţel, sau — oroare! — de fir de mătase neagră într-un portjartier. Dar n-am mintea destul de limpede ca să scriu ceva despre scrisul lui.

Azi am fost singur în casă, încă de dimineaţă, şi nimic nu mi s-ar părea mai voluptuos decât să prelungesc singurătatea asta până diseară, şi poate multe zile de aici încolo. De fapt, mi-am iubit întotdeauna singurătatea, fiindcă ea a fost mereu acelaşi lucru cu viaţa şi cu scrisul meu. N-am scris bine decât când am fost foarte singur, chiar şi căsătorit, chiar şi cu o iubită. Mi-e atât de bine drogat cu Soledad… Aş vrea atât de mult să mai apară ceva în mintea mea, să mai simt o dată — vreodată — că exist în iluzia asta totală. Aş vrea atât s-o pot lua de la capăt, să mi se mai dea o viaţă şi-o carte. Şi un alt creier decât conopida asta obscenă, plină de musculiţe pe care le dau drept monştri.

Stare de linişte adâncă, de bucurie evanescentă, de certitudine. Nu mi-a mai fost de luni de zile atât de bine psihic. Poate că ar fi bine să locuiesc de-acum singur undeva, numai eu cu mine, cu câteva

cărţi şi cu caietele astea. M-a obosit aventura asta ratată. Mi-e sete, sete de linişte.

21 iul. 53 de pagini de manuscris, şi scriu mai departe fără strălucire, fără nici o surpriză pentru mine, cu pagini care ar fi bune în scrisul altora. Nu e aici viziune adevărată şi pură: cel mult speculaţii scremute, în lipsa unei adevărate dispoziţii vizionare. Concentrarea, meditaţia, gravitatea, gravitaţia, greutatea lipsesc frazelor mele — acum atât de false şi inconsistente. Mă mir însă că pot stoarce şi atât din mine în perioada asta de infern meschin, în jegul vieţii mele de-acum. Mă mir, de fapt, că am rămas cu mintea întreagă după atât haos şi tulburare.

Ce se-ntâmplă, până la urmă, în viaţa mea concretă? Păi nu mare lucru: la toamnă, probabil, vom divorţa — şi aici chiar părăsim realitatea şi ne-ndreptăm spre un fel de telenovelă onirică — fiindcă, de fapt, nu pot crede că vom divorţa. Chiar nu pot să cred. Nu mai ştiu de ce divorţăm, e drept că nu ştiu nici ce ne-ar mai ţine împreună. Ioana, pe de altă parte, îmi place mult şi o respect şi mai mult, dar nu văd o viaţă a noastră comună. Nu ştiu de ce. Cu scrisul merge cum merge: sper mereu (dar sper cam degeaba) să-mi vină inspiraţia o dată cu întomnarea. Scriu prost, şi acum e cum vrei s-o iei: 1. bine că n-ai abandonat; 2. mai bine ai fi abandonat. E sfârşitul lui iulie, vreme toridă, toţi sunt plecaţi, nu se mişcă nimic. Aşa că băltesc şi eu într-un fel de anonimat aproape studenţesc. Nici o ştire interesantă (la Budapesta e un fiasco, mi s-au aprobat doar trei luni din toamna lui 2000), nici proiecte de nici un fel. Îmi scriu mai departe, căznit, articolele din *Curentul*, şi nimic altceva. O schimbare majoră, dacă va fi, va veni tot o dată cu toamna. Proiecte literare? Vagi şi neimportante: cartea experimentală, cartea mea de poeme lungi, jurnalul, poate „Nimic“ şi sonetele. Nimic relansator, nimic adevărat. Singurul lucru adevărat

din viaţa mea e faptul că sunt încă viu. Citesc foarte puţin, pierd enorm de multă vreme cu Ioana, n-am spor deloc la rezolvat probleme curente şi — this above all — sunt într-o criză financiară de zile mari: criză teribilă, monşer!

Îmi merge prost, prost, prost. Doar o revenire a forţei mele artistice — sau un fapt miraculos de viaţă exterioară — ar putea îndrepta situaţia asta irespirabilă. Şi încă n-am atins fundul lacului, încă nu mi-am îngropat tălpile în sulf: urmează divorţul, partajul, toată nebunia. Şi nebunia nebuniei de pe lume.

28 iulie Pare să fie un pic mai bine pentru toată lumea, dar eu m-am obişnuit cu logica vieţii mele de-acum şi cu alternanţa asta de crize şi relaxări. Problema nu e rezolvată, e la fel de acută ca acum zece luni, şi în plus e mai sâcâitoare şi mai tristă. E suportabil, totuşi. Când buba se va sparge nu va mai fi suportabil, măcar pentru unii dintre noi. Viaţa nu poate şi ea să dea premii la fiecare. Dar sper să nici nu ne cotonogească pe toţi.

Well. Câte ceva bun, sau spre bine: voi merge la Frankfurt toamna asta, poate şi la Paris. Peste două săptămâni va apărea *Orbitor* — aşa o să-i zică şi în franceză! — la „Denoël“, unde toţi par să fie încântaţi de carte şi speră la o presă excelentă şi chiar la un premiu. Eu vreau doar să văd cartea în franţozeşte. Nu mă mai îmbăt cu apă rece, căci ştiu eu moarea lor. Altă veste — o să merg în Ungaria, la Collegium Budapest, în octombrie 2000, e drept, doar pentru trei luni, dar sper într-o prelungire. Ce-o să fie însă până atunci cu noi, asta-i altceva.

Ieri a fost furtună de vară, a plouat şi toată noaptea, şi e, în fine, puţină răcoare după zile de topelniţă. Asta-mi mai deschide niţel şi mintea. Sper ca hidosul volum al doilea din O. să capete, în fine, la toamnă, ceva snagă, că deocamdată e un fel de borâtură diafană pe care doar porcii obişnuiţi cu mărgăritare ar putea-o adulmeca fără să

cârnească râturile într-o parte. Dar e ceva în loc de nimic.

Simt că-mi revin, totuşi. Cu toate problemele şi indeciziile, altul e aerul pe care-l respir acum. Vreau să mă scol mai devreme, să citesc mai mult şi să fac mult mai multă treabă decât de la o vreme încoace.

2 august A painted ship upon a painted ocean. Adică august, weekend-ul anului, în care nu mişcă nimic din principiu. Dar pentru criza noastră s-ar putea să fie o lună foarte importantă. Nu pot fi sigur, dar sunt semne că ţesuturile sfârtecate încep să se cicatrizeze, cam la toţi actanţii, şi afurisita de viaţă începe să redevină suportabilă, poate chiar frumoasă. August ar putea fi o lună de convalescenţă, un tampon cu sulfamidă. Au fost nouă luni de chin şi suferinţă, dar timpul, nu-i aşa, şterge lacrimile, şi telenovela ia sfârşit cu pupatul cunoscutei pieţe. Adică sper să fie aşa. Eu sunt, în toată ecuaţia asta, imponderabil, disponibil, deloc încărcat afectiv, dar uşor ameţit, plăcut ameţit de perspectiva unei vieţi noi, sau aproape. Am tânjit după singurătate, şi poate că voi reuşi să am un fel de. Şi poate că minţii mele îi voi cădea iar cu tronc. „Life, oh, life"… Da, ciudata, afurisita şi minunata viaţă… Cât ne-a schimbat experienţa asta, cât ne-a făcut de înţelegători, de toleranţi, cât de bun te face o trecere prin infern, dacă poţi scăpa de acolo. Acum parcă sunt renăscut. Restul e mult mai puţin important, căci tot restul stă în puterea mea. Atât am vrut să scriu aici despre asta: că a apărut, în fine, puţină (bună-) speranţă pentru toţi. Şi sper ca de data asta să nu fie doar aparenţă şi autoiluzionare.

Iubesc singurătatea. Mi-a lipsit mult. Un anumit fel de singurătate, o anume evanescenţă, când presimţi schimbarea de anotimp, sosirea toamnei, când te umple ca pe un pahar nostalgia. Acea emoţie de Iowa City, dulceaţa acelei îndepărtări,

când nucleul vieţii tale e de neatins, dar există, şi faptul că ştii că există te ţine în viaţă în ciuda continuei, delicatei suferinţe. Mi-e dor de ceva ce nu pot înţelege, nu ştiu de ce, de o ţară îndepărtată, poate de un univers îndepărtat.

Acum ştiu că aşa trebuia să se-ntâmple. Citesc din jurnalul de acum 2–3 ani. Nu mai puteam trăi aşa. Ne sufocam în propria linişte sufletească, precum nişte obezi în uleiul de sub piele. Viaţa noastră avea o grăsime inestetică pe pântece şi vergeturi pe pulpe. Am trecut, vrând-nevrând, printr-o cură de slăbire radicală, care-a ars tot ce era de ars. Să vedem ce vom face, de-acum, fiecare, cu proaspăta Naomi Campbell extrasă din blocul de celulită.

Câteva îngrijorări: prima e că nu mai văd bine. Am dificultăţi să disting scrisul foarte mic, corp 8, 6 etc. Îmi simt ochii obosiţi şi uneori văd tulbure. Apoi: memoria şi vorbirea. Am din nou, după câţiva ani buni, un val de slăbire a memoriei. Nu-mi amintesc cuvinte, reiau poveşti pe care le-am mai povestit, nu-mi mai amintesc deloc visele. Ieri, coborând din troleu, am văzut un papuc pe scară şi i-am spus Ioanei, fără să mă gândesc deloc: „Ia uite, cine şi-o fi uitat geanta aici?“ Mi-am dat seama imediat de greşeală şi am rămas uimit. Niciodată n-am mai făcut, dezinvolt şi convins, o astfel de substituire. În general, însă, starea mea e bună şi mă simt OK.

23 august Nici un rând aici de trei săptămâni, şi nici măcar n-am observat asta. În viaţa reală am fost la mare de două ori şi m-am făcut destul de negru, atât la piele cât şi la creier. Dar viaţa reală, din nou după sute de zile, nu mai are nici o importanţă pentru mine. Mă pregătesc să reintru, cu trufie şi răceală, în imaginarul pur; să trec iar prin oglindă, să-i dau dracului pe toţi şi pe toate. N-aş fi scris asta, însă, doar ieri, când — şi de câteva zile — mă chinuiau aceleaşi şi aceleaşi

obsesii ce ţin de imediatul situaţiei mele, de haosul meu emoţional, social, marital, amoros şi tâmpit, într-un cuvânt. Sunt sătul până-n gât de „criza" mea, banală, melodramatică, nedemnă, a doua mea greşeală (după P.R.) din ultima vreme.

Vreau, de fapt, doar să citesc şi să scriu. O lectură mai aplicată ca de obicei din Wittgenstein m-a făcut atent la mine, la câmpul meu vizual, let's say, şi mi-a arătat că, o dată cu vremea rece, aş putea redeveni şi eu rece, singur, stăpân pe mine, dincolo de sâcâielile zilnice (aici sunt grozav: numesc sâcâieli o dilemă care aproape că mă omoară de zece luni încoace. Dar, mă rog, am şi eu dreptul, în vizuina mea, la clipe de vitejie virtuală). Vreau să recitesc şi caietul brun, şi mai ales investigaţiile filozofice. Tipu-ăsta creţ şi antipatic, ultramărginit în mai toate domeniile, a avut, totuşi, şi cum a avut încă, o putere monstruoasă de gândire. Aş vrea să am nebunia lui sau a lui Kafka, să fiu în stare să lucrez ca ei, disperat, fără nici o nevoie de publicare, împotriva cursului vremii, să-mi însăilez acolo bâlbâiala imanentă, bruioanele fără sens dar vrăjite, ca un copist care-ar prinde cu urechea, din când în când, vocabulele unui limbaj divin, dar ar nota în acelaşi timp şi alte zgomote: vânt, păsări, cascade, într-un melanj fără-nceput şi sfârşit. Aş vrea să nu mai ţin seama (pentru O. II măcar) de nici o regulă şi nici o condiţionare, să mă lăţesc cât cuprinde în elucubraţiile mele, fără compoziţie, fără poveşti, fără roman, pur şi simplu fără roman. Să fac un text în care să cred, în sfârşit să poată fi pe bune ceea ce pân-acum e, de fapt, un *cheat*: „această carte ilizibilă, această carte". „Dar nu poci, e umbra umbrei" şi *caetera*.

Să scriu zilnic. Măcar atât, şi ar fi un progres enorm. Căci asta ar însemna „să fiu zilnic". Hein?

1 sept. O nouă toamnă începe, mai fără mine ca oricând. Vor urma 20 de ani de singurătate, sau 10 sau doar o lună — mi-e cu totul indiferent. Nimic,

pentru mine, nu mai înseamnă nimic. Va fi o lungă rutină, nişte biete succese, o involuţie lentă până la punctul în care nici n-o să mai fiu conştient de ea. O să divorţez. Asta nu-mi mai spune nimic. În ruina şi batjocura de acum a vieţii mele nu e decât un fapt prea firesc. Nici nu vreau să mă gândesc la asta. De fapt, toamna asta vreau să scriu aici — dincolo de lamentaţia iniţială (jegul paginii ăsteia) — doar lucruri concrete. Dacă, oricum, nu mai am treabă cu mine însumi, măcar să fac ceva de cât de câtă utilitate exterioară, fără iluzii, dar cu acribie. OK, vor fi câteva proiecte, şi măcar să le pot duce la capăt: 1. Poemele grele. 2. Cursul de Popular Culture. 3. Cartea pentru copii (?). 4. Tescanii (aproape-n întregime conceptul meu). 5. Diverse proiecte cu Mihaela. 6. Jurnalul pentru anul viitor. 7. Sonetele. 8. Nimic. 9. Articole. Ar fi ceva. Nu să le fac pe toate toamna asta, normal, dar măcar să meditez la ele şi să le structurez cum trebuie pentru următorii vreo doi ani. Aş putea face-n toamna şi iarna următoare 1, 2, 4, 5 (măcar un proiect, măcar şi numai pentru bani şi ca să văd cum e), poate şi 7. Restul la anul. Şi proiectul mare, insurmontabil deocamdată — dar să nu mai fiu atât de negativist faţă de el, „căci cine e acela care, îngrijorându-se, poate adăuga un cot la înălţimea lui?“ —, al romanului.

Totuşi semăn atât de mult cu cel de la 30 de ani în efigie: pletos, fără un fir alb — şi cele ce-mi apăruseră s-au dus ca prin minune — uscat şi brun, cu faţa subţire, ochi timizi şi naivi (cumva mereu şovăitori), mustaţă emblematică; nimic cu adevărat matur, un puşti în vârstă, îmbrăcat ca vai de el, nesemănând de fapt cu nimeni. Un om de nicăieri şi mergând spre nimic. Cred că s-au adăugat câteva linii în cărbune pe tâmple, în scobitura obrajilor, pe mărul lui Adam… Şi lucirea aceea fragedă a ochilor (ca de fată, acum 10 ani) s-a dus de parcă n-ar fi fost. În rest, timpul parcă n-a trecut peste omul scund şi costeliv, sau parcă a trecut

invers. Degenerarea este a encefalului, sec ca o nucă uscată acum.

12 sept., 1 noaptea Sper ca măcar pixu-ăsta să scrie. Sunt singur şi mă simt ciudat. E miez de noapte, lumină puternică în cameră, dar nu atât de intensă ca liniştea. Afară sunt stele, le-am văzut de pe balcon, aplecându-mă peste balustradă şi întorcând faţa spre cer. Viaţa mea e, prima dată după vreo 14–15 ani, stranie. Adică singură. Am locuit toată vremea asta în două corpuri. M-am întors cu totul în corpul meu. Sunt concret, stau la o masă concretă, dar nu sunt în realitate. Mi se pare că visez, că s-a răsturnat clepsidra vis–realitate. Fiindcă, atât cât mi le mai amintesc, visele mele sunt de o banalitate care înseamnă doar culoarea vieţii. Viaţa mea însă, în care iar sunt suspendat ca la 27 de ani (fără viitor şi cu o bucată de trecut prăbuşită ca un zid), şi-a pierdut schema corporală şi se lăţeşte în toate părţile. Trăiesc, la 40 de ani trăiesc din nou, cu toată frica şi voluptatea. Cu tot pericolul, cu tot mirosul ăsta de irealitate putredă. Dacă aş avea doar un cuvânt ca să spun esenţialul despre viaţa mea, aşa cum o trăiesc acum, aş spune: descreierată. Sunt un *descreierat*, un om care nu mai e în control. Bărbaţii înnebunesc la 40 de ani, e literalmente exact. Dar dacă n-ar înnebuni ar muri de disperare. Sunt fie extrem de trist, fie extrem de nervos, fie mă simt indecent de bine. Îmi rotesc stările interioare ca o coadă de păun. Sunt dat peste cap şi zălud ca o potaie scoasă în parc. Mă arunc în toate direcţiile, îmi provoc corpul şi mintea, şi cu toate astea sunt încremenit ca Shiva în dansul lui.

E deja 1 şi-un sfert, sunt complet îmbrăcat, patul nu e făcut iar paginile jurnalului meu, de douăzeci şi şase de ani încoace, au devenit prea multe şi prea încurcate ca să le citească vreodată cineva. Un sfert de secol de singurătate.

Am redevenit adolescent, şi poate că asta va fi o şansă. S-o iei de la capăt, să reîncepi, să-ţi tai mintea cu lama din nou, să înduri din nou reflectarea cerului în bălţi, primăvara, pe şinele de tramvai.

Dimineaţa. Scriu foarte prost, dar scriu. Am ajuns în starea aceea tristă de care nici măcar nu mi-era frică, pentru că o credeam cu neputinţă: să fiu deasupra scrisului meu. Sunt, acum, mult mai adevărat decât tot ce-aş putea exprima. Sunt ca Simeon amuţit în templu, la vederea îngerului. Dar eu nu mai pot crede c-o să spun vreodată „numele lui va fi Ioan“. Nu cred c-o să mi se mai dezlege vreodată limba.

Vise limpezi, fantastice, dar fără noimă. Elevaţie peste un deal cu construcţii de marmură. Temple, cu coloanele sfărâmate. În vârf ceva semănând a Parthenon. Acolo, oameni şi cai de marmură, dar vii. Bărbaţi goi de marmură, cu testiculele atârnând, călărind cai de marmură.

28 sept. Suferinţă şi confuzie. Se alege praful de viaţa noastră. Şi nu există vreo soluţie, lucrurile pur şi simplu nu pot fi oprite. E trist şi monoton ca o durere de măsele, nici măcar acută. E ca un desen de covor persan, care abia se mai vede sub murdărie şi praf. Anii noştri aproape strălucitori, aproape frumoşi, aproape fericiţi par să nu fi fost niciodată. Acum ne vom separa, pentru a doua oară, şi asta *cu necesitate*, pentru că, în ciuda nostalgiei de-acum, nu mai suntem capabili să ne bucurăm de viaţă împreună. Sunt, acum, momente foarte grele. Le vom depăşi totuşi şi-o s-o ducem mai departe fiindcă, oricum, pentru mine măcar, nu mai e cine ştie cât. Sunt cărat, târât cu forţa către o viaţă ulterioară.

Ieri noapte dormeam pe o cornişă a Casei Scânteii, la o înălţime ameţitoare, într-o complicată zonă arhitecturală. Acolo dormeam eu de obicei, era căminul meu într-un fel. Sub mine se

deschidea golul unei curţi interioare, iar dincolo, ziduri cu ferestre şi ieşinduri ciudate. Deodată traversa îngustă pe care stăteam s-a înclinat, gata să se prăbuşească, aşa că m-am ridicat şi am intrat în corpul clădirii. Acolo era un hol vast şi elegant ca un foaier de teatru, cu scări în spirală şi pereţi lambrisaţi. Nu ştiam unde să-mi fac culcuşul. Am găsit până la urmă, între balustrade de marmură, o banchetă de piele cafenie. Acolo m-am culcat (era către dimineaţă), şi am găsit şi nişte cearşafuri cu care m-am învelit. Curând s-a luminat şi diverşi inşi, ziarişti sosiţi la redacţii, au început să umble prin marele hol, uitându-se curioşi la mine.

30 sept. E mult mai bine, azi sunt lucid şi decis să merg mai departe. Am uitat multe dintre sursele de nelinişte, şi viaţa — acest obiect de consistenţa şi sticlirea gelatinei, măcar în ziua asta luminos-cenuşie (ah, toamnele, vai, ah, oh, cărţile mele de versuri de-al'dat…) — parcă mai promite totuşi ceva. Încerc să trăiesc mai departe, într-o lume schimbată, cu vitalitatea mea nici în creştere, nici scăzută şi totuşi altfel, căci orientată către altceva.

Mă uitam la televizor, alaltăieri noaptea. Era, pe „Discovery", un documentar despre experienţele făcute de CIA prin anii '60: recondiţionarea unor oameni după ştergerea memoriei cu electroşocuri. Şi despre drogarea altora cu LDS. Deodată mi s-a făcut rău. Am avut impresia că… totul devine *artificial*. Percepeam tot ce vedeam în jur ca existând în creierul meu şi nu în afară. Realitatea nu mai exista. Era o lumină ireală şi lucrurile erau doar imagini ce se aplatizau evident. Mi s-a făcut îngrozitor de frică. Era ceva mental, dar însoţit de o stare fizică indescriptibilă, un fel de înălţare în mine însumi, şi de un rău teribil, cu valuri de transpiraţie. Simţeam că-mi ies literalmente din minţi. M-am dus pe balcon. Era un cer înstelat, dar mult mai tare luminau ferestrele blocurilor vecine. Mi-era rău, rău, îmi imaginam că voi înnebuni, dar

încet, încet, m-am liniştit. A fost aproape ca acum un an, când am trecut pe lângă moarte.

Verde-nchis, mereu şi mereu: culoarea viselor mele în epoca asta tristă.

10 oct. Plimbări lungi prin lumină de toamnă, printr-un oraş trist-oriental, plin de hoţi şi de femei urâte. Tensiune interioară, exasperare în faţa vieţii şi a propriei, tot mai erodate, efigii. Nefericire aproape continuă — dar nu acum — şi sterilitate absolută. Cine a dispus ligatura căilor seminale ale minţii mele? Cui i-e frică de sperma pixului meu?

Ieri am fost din nou în pragul leşinului. Priveam oraşul de la înălţimea blocului din Avrig, îngrămădirea de clădiri, case şi fabrici, ce se-ntindea până-n depărtare, circulaţia de pe Pantelimon, toate sub un cer înalt, de necrezut de albastru, plin de nori scânteietori şi reci, şi meditam oarecum abstract şi metafizic, fără cuvinte, la… lume, univers, punctualitatea existenţei, când, dintr-un fel de impuls interior, mi-am deplasat puţin privirea spre stânga şi-am dat de peretele zugrăvit zgrunţuros, de o concreteţe halucinantă, al ferestrei. În asperitatea fractalică a peretelui erau prinse lame de mică, în unghiuri ciudate, ca nişte aripi de furnici zburătoare, sclipind drăceşte în soarele de octombrie. Privirea mi s-a fixat singură pe unul dintre aceşti solzi transparenţi, mare cât o unghie de copil, şi, cumva, am plonjat în el, m-am scufundat în substanţa lui dubioasă. Nu mai era în univers decât acea sclipire, care deodată mi-a întors viscerele pe dos. Am luptat aproape un minut cu leşinul, după care mi-am revenit.

Nu mă miră deloc starea mea psihică. E mai curând un miracol că sunt încă întreg la minte după ce toată schema vieţii mele, întregul meu sistem moral, capacităţile mele de dragoste, milă şi disperare au fost provocate, depăşite, şi întreaga maşină a fost în prag de explozie. De un an de zile

am făcut faţă, pe toate planurile (sterilitate în scris, despărţirea de Cristina, relaţia cu Ioana, pierderea prietenilor, atacurile furibunde ale cvasituturor împotriva P.R.), unor probleme pe care nici nu le visam, şi vremurile grele nici pe departe nu s-au sfârşit. Dacă mai pot părea stabil şi în control e fiindcă am avut de la-nceput o structură psihică solidă. Un ins mai labil ar fi fost de mult într-o boxă, cu un ac în venă. Sau la doi metri sub iarbă şi flori tăiate.

Aş avea nevoie disperată — ca să rămân M.C. şi să fac faţă vieţii — de o ieşire din mediul ăsta coroziv ca sângele insectelor veninoase. Lumea din jur chiar şi-a ieşit din minţi. Bucureştiul e o curte a gunoaielor debordând de mitocănime, subumanitate, duhoare şi pericol. Mi se pare enorm de mult încă un an în cloaca asta, până la primul liman, atât de limitat şi el în timp, Budapesta. Situaţia mea e fantastică, uneori nici mie nu-mi vine să cred: n-am bani, n-am maşină, n-am haine, am o casă-n ruine într-un ghetou muncitoresc plin de câini vagabonzi şi de figuri interlope, viaţa mea e sfâşiată şi destrămată ca o cârpă de spălat pe jos — şi totuşi sunt un om foarte cunoscut şi la noi, şi aiurea. Cerc barbar şi fără sentiment, problemul ăstei vieţi cu care lupt etc., etc. Şi totuşi nu *asta* m-apasă în primul rând, ci ura tuturor împotriva mea. Zecile de „cronici“ indescriptibile care au urmat *Postm.* Toţi cei ce nu s-au găsit la indice s-au repezit să se răzbune, făcând praf, la un mod de un jeg incredibil, nu numai amărâta asta de carte, ci pe mine întreg, ca persoană şi ca operă, încercând, pe cât se poate, să aneantizeze fiecare literă din numele meu. Fireşte, devenisem, cu timpul, din ce în ce mai nepopular din cauza „succesului“ meu, dar asta era mai ales situaţia cu concurenţa mea directă, optzeciştii mei iubiţi, şi, subacut, cu cei de după noi. Noua carte pare să-i fi iritat însă pe toţi, în frunte cu criticii şi mercenarii rubricilor din reviste. Pamflete, seriale, pe toate

tonurile, de la dispreţ la ură, de la suficienţă la condescendenţă… Am încercat să minimizez cât mai mult macerarea în adrenalină a organelor mele, nu am citit ce era mai delirant (din auzite), am zâmbit, chiar şi strâmb, la atacurile mai decente, dar de câteva ori am simţit totuşi că mă sufocă suferinţa şi indignarea. Iar de-acum va fi aşa: orice-aş mai scrie sau publica va fi atacat din principiu, cu o mereu întreţinută adversitate. Oriunde aş mai apărea în public voi fi interpelat şi insultat. Fiecare vorbă scrisă de mine în presă va trece din gură-n gură ca dovadă de ticăloşie. Şi aş vrea să cred că asta e doar paranoia.

Voluptate a somnului, dimineaţa. Visele alunecă unele peste altele, ca o apă fierbinte ce se-ntinde peste o calotă de gheaţă, o topeşte, ca să îngheţe şi ea apoi, curând linsă şi ea de un val fierbinte. Nu mă pot trezi când sună ceasul, rămân acolo, în iresponsabilitatea aceea pastelată, în sunetul frazelor fabricate de altul decât mine. Îmi trebuie mai bine de-o oră ca să dezlipesc de pe pielea mea acele tentacule, acele braţe de femeie, cele un miliard de vulve ale visului. Refuz atât de scârbit viaţa trează. Dacă-ar exista eternitatea, aş vrea să fie asemenea fluxului ăsta cald de imagini şi şoapte tremurate, la nesfârşit, la nesfârşit, la nesfârşit, la nesfârşit — nici o trezire, niciodată.

Enrique, acum o mie de ani, într-o scrisoare: „Mi se pare că toate iubitele/toţi iubiţii mei sunt îmbrăcaţi, când facem sex, în plastic transparent“ (cuvântul era „lovers“). Şi eu, când mă gândesc la mine însumi, când mai încerc să mă pipăi ca să văd dacă mai exist, mă simt înfăşurat în aceeaşi folie de plastic. Iar când scriu, e aceeaşi senzaţie: cuvintele sunt împachetate în folie transparentă, în film alimentar. Nu mă mai pot găsi, deşi mă văd atât de bine. Nu m-aş mai vedea.

23 oct. Luna a glisat ca pe o osie bine unsă: nimic, nimic, nimic în nici un domeniu. Un drum

inutil la Frankfurt, alte mărunţişuri inutile aici. Nimic citit, nimic scris, dar asta deja nici nu mai trebuie spus. Frigul ud şi-ntunecos al toamnei, tristeţe înnebunitoare. Ore de dragoste auprès de ma blonde. Ore de frecat jocurile pe computer, de fapt unul singur, acelaşi mereu, ca să fie totul şi mai grotesc. Şi sentimentul blând că povestea-i gata. Că niciodată — dar ştii deja discursul ăsta.

Poate că scrierea P.M. a fost o relaxare necesară în economia necunoscută a minţii mele. Un joc uşurel în timp ce ea nici nu era acolo. Toată perioada ce a urmat verii a fost, cu sentimentul ei de irealitate acută, o destindere care a reparat, poate, câţiva neuroni. Acum ei stau însă imobili, bine lustruiţi, cu biele-manivele strălucitoare între ei, cu lanţuri de bicicletă şi curele de transmisie, cu panouri de comandă, ecrane cu cristale lichide şi claviaturi de computer, toate gata de funcţionare dar nefuncţionând, toate o singură pittura metafisica, pentru că reţeaua de curent a oraşului a căzut de când nişte mari obiecte întunecate au apărut peste acoperişuri. Aşa e: peste mintea mea altădată fierbinte ca o coajă de bec a coborât întunericul. Un întuneric curat şi bine luminat în miezul căruia îmi murmur mantra la nesfârşit: *nada* care eşti în *nada*…

Mai am mai puţin de un an de trăit aici, în satul ăsta de ciment şi sticle goale, şi voi începe o serie de călătorii — dacă îmi vor ieşi pasienţele: Budapesta, Berlin şi (să fac demersurile) poate Washington. Oriunde, numai nu aici. Viaţa mea e din nou deschisă şi cu total enigmatice pagini de viitor, mai albe şi mai impenetrabile decât cele care mai rămân în caietu-ăsta. Dar şi paginile trecute dor de parcă-ar fi intestine curgând din burta mea sfâşiată. Am vrut să mai pot simţi ceva, chiar şi suferinţă, decât uscăciunea acelor ani, şi uite că mi s-a dat, şi mi s-a dat cu asupra de măsură. Uneori, ca acum, e suportabil. Vreau să mă-nstrăinez, să duc o viaţă de rătăcitor anii ăştia,

câţi oi mai avea de trăit. Aici se-nchide, it's closing time.

3 nov. Cred că intru în ape mai liniştite. Nu neapărat mai fertile însă. Am părăsit de mult, de fapt, ţara fertilităţii, oalele cu carne din Egipt, din Eghipet. Acum sunt însă în deşertul steril, plin de steril, de sterilete ruginite, de stereoscoape şi de volume desperecheate din Stere. Şi de cârlionţi de peliculă din filmele lui Stere Gulea. Mintea mea are acum picioruşe invizibile aproape de sârmă rigidă, cu care netezeşte cearceaful cotidian: lucruri de rezolvat, liste nesfârşite. Orice, dar nu faptele pentru care a fost făcută şi/sau antrenată. Dar nu-i nici o mirare, căci a stat de ani întregi în turnul foamei. Mai rău, al hranei cu chimicale şi radiaţii, al hranei pentru veselul neoplasm. Soluţii pentru revenire? Pentru decretinizare? Pentru rescânteiere? reconvertire, restauraţie? It's basic: câteva şuturi (OK, figurative) în sticla diavolească a micului ecran şi a şi mai micului (15") ecran. Atât, combinat doar cu lectura forţată a paginilor scrise de oameni mai senzitivi şi mai deştepţi ca mine. Forţată, n-am spus bine: până-ntr-acolo încât voma se vâră înapoi pe gât. Ce? Mai întâi *V.* Apoi *Faustus*. De ce am chef şi de ceva atât de jugănit ca (pe mă-sa de Bălos) *Impressions d'Afrique*? Affreuse Afrique fricative.

Sunt un mare schelet de calcar învelit în straturi moi, organice, mustind de lichide. Stau într-o grotă albă de beton. Printr-unul dintre pereţi se vede afară. Înfipte în stânca ţestei am două camere video gelatinoase cu irişi căprui. Transform foi laminate de pastă albă în maculatură. Toate literele au fost acolo, în rezerva de pix, înghesuite una-ntr-alta ca universul în singularitatea iniţială. Dacă-aş da filmul/timpul înapoi, pixul ar absorbi din nou literele ca un aspirator, iar nivelul pastei în tubul interior ar creşte. Caietul s-ar anti-scrie evreieşte, pagină cu pagină, până-ar rămâne iarăşi locul unde

nu se-ntâmplă nimic pentru că se-ntâmplă totul. Grădina potecilor ce se bifurcă. Astfel albul insuportabil şi negrul abominabil ar sta iar cuminţi unul lângă altul, în puritatea neamestecată dintru început. În filmul proiectat invers al umanităţii s-ar umple toate călimările, s-ar umecta benzile maşinilor de scris iar penele de gâscă s-ar reînfige în aripi şi-ar ajuta la zbor. Cărţi albe, papirusuri albe, oameni cu tot mai fragedă piele, cu neuroni în ţeste mai puţin încâlciţi, până când însuşi codul genetic ar fi anti-scris, s-ar face tot mai scurt şi mai rudimentar, până-ar rămâne o singură spiră şi s-ar duce şi aceea, aspirată într-o carne tot mai străvezie. S-ar retrage în rezerva pixului dumnezeiesc gazul şi praful interstelar, scrisul mărunt al universului subatomic, până ce toată cerneala din lume ar încăpea într-o singură călimară. Din cele de plastic din primii mei ani de şcoală, din care cerneala nu se putea vărsa niciodată.

O dimineaţă liniştită, prima după săptămâni întregi. Atât cer: trei ore de meditaţie şi scris dimineaţa şi trei ore de meditaţie şi citit după-amiaza. Şi — esenţial — o oră de vis tare şi limpede ca o cafea în miezul nopţii şi al minţii mele. Stau în bucătăria atât de schimbată, albă ca interioarele din finalul lui *2001* al lui Kubrik, am o cafea în faţă şi soarele intră cu forţă pe geam. Deşi o să intrăm curând în iarnă, parcă e doar începutul toamnei, atât de caldă e lumina asta albă. Pisica îşi spală blăniţa pe pervazul alb. E ca într-o pictură: o plantă cu frunze verzi în formă de lance, o pisică şi flacăra cerului de vară indiană. Aş vrea să fiu liniştit, liniştit, cu o fată aurie lângă mine, eliberat de zaţul unei vieţi trecute. Aş vrea multă uitare, aş vrea să avem viitor.

4 nov. Din nou senzaţia că sunt extrem de înalt, că ar trebui de fapt să văd podeaua mult mai de jos. Dar nu e doar atât: îmi *simt* fiecare os ca fiind

mai lung decât ar trebui, şi mai e ceva ciudat, o tensiune în ligamente şi-n piele, ca şi când totul ar fi crescut prea mult în câteva clipe.

Singurătatea îmi face bine, poate şi oxigenul tot mai puţin pe măsură ce-l consumă flacăra aragazului. Sigur cafeaua — deşi aş prefera un nes bun. Voi reintra în literatură, nu triumfător, ci modest, meticulos. Important e că voi fi iar acolo. Recitesc Lovecraft, unul dintre acei „pitoyable" vizionari care nu ştiu să scrie, pentru care totul e (de zece ori pe pagină) „înspăimântător", „terifiant", „monstruos", „inomabil", „nemăsurat". Toate cusăturile pe faţă şi totuşi, ca în Roussel, destulă forţă de conţinut ca să nu ajungă totul o prostie. Voi relua şi Pynchon, mai am şi alte lucruri. Nopţile mă trezesc des, dorm foarte prost, îmi amintesc limpede visele din blocul precedent de somn, dar din ele nu mai rămâne, la trezire, decât conştiinţa frustrată că am visat.

7 nov. Sunt atât de singur, încât până şi butoanele aragazului meu strălucesc. Trăiesc în aceeaşi unică singurătate care a străbătut viaţa mea, legând epocile numite cu nume de femei. Sunt atât de singur acum, că am văzut într-o fulgerare prăjitura ce avea lipită pe ea o jumătate de miez de nucă şi am simţit gustul copt al nucii, la ora cinci seara, la Voila, pe când ne-ndreptam din nou spre căsuţele cu clase din livada de meri, acum treizeci şi cinci de ani. Şi, în aceeaşi clipă, am văzut şi cerul de flacără al unui amurg şi mai îndepărtat, zărit poate prin zgârciul cald al burţii mamei mele şi prin amărâta ei de rochiţă de primăvară. Amurgul amniotic al unui fetus ce n-a crescut niciodată. E duminică, bucătăria e albă şi geometrică, fereastra e cu nori luminoşi, şi sunt absolut singur într-un oraş necunoscut. Nu cred că sunt în realitate, probabil că visez.

Aş vrea atât de mult să scriu, *simt* atât de mult, dar nu pot transforma nimic în dantelă de pastă.

Nici nu mai am vanitatea asta. Stau la masa din bucătărie, omul cel mai singur din toate secolele, deasupra muşamalei cu portocale, mandarine, struguri, banane, mere, pere. Prune. Nu mai ştiu cum am scris REM. Probabil aşezându-mă şi scriind. Pe fereastră ar trebui să văd coşuri de fabrică. Fabrici vechi, părăsite, cu ferestre în pătrate numeroase, cele mai multe sparte. Stive de sârme, traverse, ţevi, şine ruginite în fundul curţii, printre bălării. Magneţi curbi şi decupaje din fâşii de alamă. Ateliere de cărămidă-nnegrită, cu frontoane în mijlocul cărora sclipeşte o fereastră rotundă. Castele de apă în care poţi urca pe trepte-n spirală (în marele rezervor de sus se află de secole o fiinţă). Aş vrea să merg acolo, sub nori de păcură, să înţeleg, călcând peste mari robinete abandonate, aprinse brusc de amurg, ce se-ntâmplă, ce e cu mine, care este povestea. Şi când o să vină Amalia.

A fi scris e cel mai mare adversar al lui a scrie. La fel, a fi trăit faţă de a trăi. Căci genuinul, care e existenţa însăşi, dispare în faţa repetiţiei rituale, compulsive, perverse a experienţei. Ca să progresezi în scris şi în viaţă ar trebui să uiţi, nu *ce* ai trăit şi scris, căci asta e chiar carnea ta, ci *că* ai trăit şi scris. Nu poţi scrie o carte conştient că este a zecea ta carte. Trebuie mereu să fii convins, să *crezi* din toate puterile tale că e prima şi nici măcar prima, că e un exerciţiu pregătitor.

Cum se leagă duminica asta de toate duminicile singure din adolescenţa mea. Când mergeam la olimpiadă, la cine ştie ce liceu străin, şi mă-ntorceam apoi pe jos, prin cartiere necunoscute, cu părculeţe în care copacii erau negri şi lucioşi de ploaie. Nu aveam nici o speranţă, urma să fiu întreaga viaţă un om cu duminici singure.

10 nov. Crampa asta a scrisului continuă. Nu pot, pur şi simplu, să mai adaug o literă la manuscris. Cine-ar putea crede? Unii mă cred de-o

prolificitate monstruoasă. De fapt, am scris zece cărţi în exact douăzeci de ani. Ce ştiu numai eu e că motoarele s-au răcit: pe metalul cândva alb incandescent acum poţi să pui mâna. Crezusem că e din cauza monotoniei vieţii mele de pater familias; am întors lumea pe dos şi tot nu s-a petrecut absolut nimic. Nu e afară, e în mine. Şi nu e o criză de idei, de subiecte (căci şi acestea sunt exterioare), ci de mircea cărtărescu, de materie psihică şi mistică, de dracu ştie ce. Da, ştiu, e o criză de credinţă. A crede înseamnă, acum, ştiu, a locui într-o lume. Lumea mea s-a stins ca un neon, după ce a mai pâlpâit puţin. Ăsta eram eu? Etc. etc.

Azi vom face fotografii cu strălucitorul meu Canon nou-nouţ, în Herăstrăul devastat de toamnă. E toamnă adâncă, sunt rafale ude şi îngheţate, dimineaţa i-aproape-ntuneric. Era cel mai bun anotimp al meu, când cumpăram nes şi-mi veneau idei şi (ciudat) nu mă simţeam ultimul om de pe lume. Scriam fără să mă-ntreb dacă iese ceva sau nu, ca Pontormo, care-şi împăna jurnalele cu schiţe de capete, mâini — azi am desenat asta şi asta. Acum aerul e de sticlă groasă, cu tentă vernil. Aştept să te întâlnesc la Pavilionul de mostre şi s-o luăm hai-hui prin parc, pe lângă lac, să intrăm iar în barul cu mese de biliard, să bem iar bere Corona, să ne ţinem de mână, să demonstrăm matematic că există repetiţie, că lumea se reîntoarce etern. Şi-apoi poze cu firele tale de păr blond (te iubesc din nou) răsfirându-ţi-se pe paltonaş. Poze high definition color — farbpapierenbilder, dreptunghiuri subţiri alunecând în tăviţa cu revelator, decupate din calupul sticlos al vieţii noastre.

Îmi mai fac o cafea. Vor mai trece câteva ore frumoase din viaţa mea, totul pentru mine, zero pentru tine.

12 nov. Am din nou ce aştepta, dincolo de tot ce aştept de la mine. Dincolo şi de retorica asta goală, în care atât „retorică“, cât şi „goală“ (cât şi cacofonia dintre ele) sunt doar clişee nenorocite (în care şi „clişee“ şi „nenorocite“ sunt ş a m d — ş a m d însuşi un clişeu). Va să zică aştept, în trei zile, să nu iau premiul Uniunii Latine şi să scap de o grijă. Nu-l voi lua — deşi aş avea acum atâta nevoie de el — pentru că (între altele): 1. prezentarea mea, curriculumul, recenziile etc. sunt sub orice critică, şi aici am făcut o mare greşeală; 2. l-a luat Vona acum vreo doi ani, deci un alt român; 3. sunt în competiţie, între alţii, Lobo Antunes şi Carlos Fuentes; 4. nu sunt nimeni şi nimic. În favoarea mea e un singur punct (asta ca banc): 1. Cartea e bună (hă-hă-hă, e bun, şefule). Ce mai aştept, în afara zilei de luni, în care nu mă voi sinucide chiar dacă n-o să văd rumeguş pe jos, recte *n*-o să primesc telefonul care să-mi spună „Félicitation, Monsieur, vous êtes le lauréat“…? Păi, aştept, în primăvară, să văd dacă o să am un an liniştit şi prosper la Berlin (Doamne, câtă nevoie aş avea şi de asta!). Aici am deja mai multe speranţe, căci şi mai multe argumente. Aştept, apoi, cărţulia de la New York (care tot va fi ceva, prima ieşire, cum e ea, pe piaţa americană), dacă nu s-or răzgândi băieţii. Totul, cum vezi, se leagă de *abroad*. Pentru lumea noastră rumânească nu mai am ce spera. Aici literatura ar trebui ocrotită prin lege. Sau nu. It gives me a pain in my assos. La certitudini voi trece cele trei luni la Budapesta din octombrie viitor, care sper că se vor umfla la cel puţin 6. Va fi bine, totuşi, şi aşa. O semi-certitudine este apariţia, la anul, a *Orbitorului* în germană şi maghiară. Incertitudini sunt multe: că va mai exista lumea până la anul, că voi mai exista eu…

Citesc *Strigarea* lui Pynchon, cu destul interes dar nu cu pasiune. Traducerea e necomprehensivă

şi cartea nu a reuşit, până la treimea ei, să mă prindă. Trebuie s-o termin până duminică.

Transa începe să pogoare asupra umilului dumneavoastră servitor; nu şi imaginaţia. Not encore. Am, adică, reluat romanul novelistic „at all costs“, cu singura — iar — unică idee de a face una mie una pagini. Atât. Deocamdată mă târăsc pe unde altădată zburam ca un vultúr cu arípele sculate. Măcar am chef de scribălărit. De scrijălit în hârtie: sculpturi în hârtie versus în neuroni. Nimic nu are însă *touch*. Căldură adevărată. În condiţiile astea, când zac paralizat, să mă ocup cu organizarea luptelor de rădaşte şi a curselor de melci? Zmei îmi trebuie mie? Maybe yes, ca să vadă tot târgul cât de rău am ajuns. Fără mişto, acum: am lăsat baltă şi televizorul, şi jocurile pe computer, mă culc mai devreme, citesc, considerabil mai mult, deşi nu cât ar trebui. Intru într-un ritm de viaţă mai asemănător celui de al’dat. E posibil să mă pot salva de la ruinarea lentă a minţii mele din ultimii ani. Prima dată încep să cred că aş putea ieşi din strâmtoare, din *ananké*. Bye-bye Prix Union Latine (sau, acronim, PULA). Şi nu pentru punctele 1, 2, 3 din pagina precedentă, ci pentru ucigaşul punct 4, care, e drept, îmi bântuise cândva imaginarul: curriculumul în engleză! Şi muţenia la telefon în franceză. Blestem şi maledicţiune. Da’ măcar am scăpat de răsuceli în pat două zile (nopţi) de-acum încolo. Tot e ceva.

Totuşi, ratez în ultimul timp cu nonchalance ocazii după ocazii. Le ratez atât de prosteşte, că trebuie să fie o cabală, nu pot fi coincidenţe. Sau sunt compensaţii de vreun fel sau scuturi pentru rele adevărate. Doamne, ajută-mă să primesc totul din palma ta cu aceeaşi sfială.

13 nov. Himericul prix îmi apare peste tot (telefoane, veşti contradictorii, ştiri întretăiate, suspine aşijderea) aidoma cornetului poştal

Oedipei My Ass. Cum însă: 1. Nu am retrimis scrisoarea norocos-buclucaşă la încă şase tipi cel puţin; 2. Am abandonat broscuţa de (semi-semi-semi) preţioasă piatră verde — rezultă că (degetul la buza de jos ca pe o zdrângă) bâl-bâl-bâl.

Unul dintre cele două vise de azi-dimineaţă, când m-am trezit cu o erecţie, pe o lumină insuportabilă. Mergeam cu tramvaiul, un tramvai vechi, decupat din cine ştie ce amintire. Peisajul de pe geam, ca şi feelingul general, erau şi ele decupate de undeva. Era, oricum, pe Ştefan cel Mare, dar demult, în adâncul timpului. Un controlor vine spre mine, se aşază pe scaunul din spatele meu şi-mi cere abonamentul. „Nu cumva ai şi aşa ceva, tăticule?“ — făcea mişto, iar mâinile lui moi încercau să mi se aşeze pe pulpe. L-am respins de două ori. „Potoleşte-te, dom'le“, înainte să apuc să scot buletinul. El se-nghesuia mai departe în mine. „Uite-aici“, îi spun, arătându-i o foaie dactilografiată, împăturită. „E certificatul religios“. Insul se uită pe el, îl mai chemă şi pe-al doilea controlor, pe care nu-l observasem, şi conchiseră că actul bisericesc nu era suficient. În timp ce mă scotoceam după ceva mai concludent, l-am întrebat pe primul ins: „Eşti cumva homosexual? Mă interesează foarte tare asta. Te-ai născut aşa sau ai devenit mai târziu?“ „Ştii“, mi-a răspuns el serios şi puţin încurcat, „tata avea o malformaţie, îi lipsea ceva la un maxilar sau la cerul gurii. Avea acasă, de aceea, un aparat pentru respirat. Era prins pe masă, la nivelul mesei, cu o menghină. Uneori se conecta la el…“ N-a continuat povestea asta, pentru că între timp găsisem abonamentul, care însă n-avea fotografie. „Nu e valabil, dom'le, nu vezi în ce hal e?“ Dar eu nu le mai dădeam atenţie, găsisem în buzunar şi poza şi încercam s-o lipesc la loc. Cădea însă mereu. Atunci mi-am întors capul şi l-am privit pe controlor. Avea un cap masiv, cu părul tuns perie. Undeva, craniul avea o deformaţie melancolică.

Era masiv şi lent în întregime, ca un animal fără duşmani naturali. Pe buza de sus avea două umflături care, când lăsa capul în piept, îi transformau gura într-un bot uşor alungit.

Al doilea vis a fost chinuitor. Eram persecutat, eram plin de ură, frică, nelinişte. Nu-mi amintesc mare lucru.

16 nov. Scrisorile către Felice Bauer. O absurditate întreagă. Sute, mii de scrisori cu mărunţişuri, imposibil de parcurs sau de înţeles. De ce-şi strica mâna Kafka cu maculatura asta? Cum putea, în halul lui de epuizare fizică şi de nevroză, să scrie 2–3 pagini pe zi şi să le arunce în noapte? Surprinzătoare e însă maturitatea precoce a autorilor de acum aproape un secol: la 30 de ani erau scriitori deplini, care se comparau cu drepturi egale cu cei mari. La noi, şi la 40 eşti încă privit ca un puţoi.

Ieri o zi obositoare şi tristă. Luptându-mă cu telefonul mobil — să-l ţin în viaţă, căci de acolo trebuia să vină vocea angelică, l'annonciation… Tot tresărind, tot aşteptând… încercând apoi să-mi înăbuş amărăciunea şi frustrarea. Dar azi dimineaţă ele se întorseseră ca să-mi ardă inima, şi se vor mai întoarce câteva zile. Vidul fără margini al vieţii mele.

Ziua de azi nu are decât sarcina de a trece. Şi, dacă nu-i cer mai mult decât poate duce, să spele cu apele ei zona asta de greşeli şi ghinioane, pasa asta proastă (sau manipularea asta suspect de stângace — am observat până şi eu — a minţii mele) din ultima lună. Poate că voi fi lăsat o dată în pace. Poate voi mai trăi şi altceva decât sentimentul ăsta că se pune la cale meciul secolului: eu contra restului lumii. (Aveţi ceva pentru paranoia?)

17 nov. Magic moment, mereu, cel în care deschid jurnalul şi scriu, în bucătăria mică, supraîncălzită de aragaz. Nimic nu iubesc mai mult

decât liniştea asta, singurătatea asta în care globii oculari refuză să mai convergă şi lumea devine, în sfârşit, ce este ea cu adevărat, o pată difuză, o acuarelă cu toate culorile amestecate. Mereu va fi aşa, ora asta în care sunt, în sfârşit, singur va da consistenţă vieţii mele, tunel de vertebre singure. Totul e acum departe şi vechi — mai ales că azi-noapte a nins — ca zgomotele indistincte ce străbat fereastra, perdeaua şi aerul de până la mine, pe fundul căruia se văd dalele podelei. Se văd tremurând, ca printr-un lac cenuşiu, văzut cu coada unui ochi cu iris de asemenea cenuşiu. Mi-au lipsit atât de mult lectura şi meditaţia, până la schimbarea mea în altă persoană, în care nici nu mă mai recunoşteam, ca atunci când ţi se arată poza unui străin şi ţi se spune că e o oglindă. *Sunt*, de fapt, şi acum, acel străin, dar acum îmi aduc totuşi aminte că în carnea capului el are o carapace osoasă terifiantă (dinţi rânjiţi, orbite goale, suturi în zigzag), ce adăposteşte miezul gelatinos care sunt. Că acolo un miliard de oameni lipiţi conversează, şi conversaţia lor sunt eu. Iar în ţeasta fiecăruia un miliard de oameni conversează la fel, aceeaşi discuţie, acelaşi scandal, acelaşi consens. Suntem spermatozoizi, suntem în căutare. Seara îşi lasă mereu lapţii fluorescenţi peste noi. În scrotul lor, ouăle noastre văd în viitor. Văd viitorul ca pe un peisaj.

18 nov. Am cofeină în mine. Cum spuneam, am cofeină în mine cât să fac un caşalot să scrie ca Dylan Thomas, deşi cred că ar prefera să cânte ca Tom Waits. Ştiu şi ce ar cânta: you're innocent when you dream. By the way, unul dintre visele mele panoramice azi-noapte, dovadă că se trezeşte demonul prea multă vreme letargic. Deodată în faţa ochilor noştri s-a dezvelit imaginea unui fabulos fluviu, de o lăţime nemăsurată, într-o zi cenuşie ce-i făcea apele să lucească spumegând ca argintul. „Am ajuns la Dunăre“, i-am spus celui cu

care eram. „Nu, e Niprul“, mi-a răspuns. Eram foarte sus, vedeam curbura planetei şi, de-a lungul ei, mările Bering, Ohoţk, insulele Novaia Zemlea şi Franz Ferdinand. Am traversat fluviul, ce ducea la vale crăci enorme şi pietroaie.

Mă simt inspirat, neliniştit, romanul nu mă-ncape, m-am gândit să încep o carte de versuri dementă, ca pe vremuri, cu cascade de cascade, cu cascadori… Casque d'or. Mi-am zis apoi să mă potolesc şi (nu) m-am potolit. Ascult cu mare plăcere muzică, Bob Dylan şi Deep Purple, şi citesc *V*. Am şi o iubită blondă. Ce-mi mai pasă? Aş scrie, acuma pe bune, lucruri mari, nemaibricolate vreodat.

24 nov. Soare şi vânt puternic, dimineaţă geroasă de iarnă, deja. Mintea mi-e blocată şi atât de tristă, că aş prefera să n-o am deloc. Veşnica, veşnica poveste — fără sfârşit. Mi-am încâlcit definitiv viaţa şi acum mă simt chinuitor de singur, de dezorientat, de persecutat nici eu nu ştiu de cine. Am traversat o pasă neagră, cu o mulţime de ghinioane. M-am trezit deodată fără un ban, cu decizii grele de luat, aşa cum n-am mai fost de zece ani încoace. Şi cu o conştiinţă vinovată cum n-am mai avut. Nişte idioţi mi-au închis şi curentul electric, aşa că mă simt ca-n *Brasil*.

Azi n-am nimic să-mi spun mie însumi. Aşa că nu-mi voi spune nimic mie însumi. Dar ţie o să-ţi povestesc unul dintre cele două vise din noaptea trecută, căci al doilea şi-a luat zborul, probabil for good, azi dimineaţă, între trezire şi cafea. Treceam prin faţa unor tarabe încărcate de vechituri: cureluşe de piele, obiecte de alamă, încâlcite şi mirosind a stătut, pe care le vindeau nişte amărâţi, moldoveni poate. Printre obiecte delabrate, nedefinite, am zărit şi ceva interesant: un colier făcut din plăcuţe de lemn în formă de capete de negresă. Plăcuţele erau de un cafeniu cald la culoare, şi stilul african al lucrăturii mi se părea

fermecător. Ciudat cât de mult îmi doream colierul. Am început să mă târguiesc cu moldoveanul, care la început mi-a cerut o sută de lei, iar apoi l-a lăsat la optzeci. Mi se părea o sumă mare, aşa că probabil visul trebuie situat înainte de ’89, poate chiar mult înainte. L-am luat, şi deodată în spatele meu era o femeie. Atunci am observat că în partea stângă a galeriei prin care treceam era o clădire cu uşi din loc în loc, dar numai cadrul uşilor, fără acestea. Forfoteau oamenii care intrau şi ieşeau, luând-o apoi pe culoarul dintre tarabe şi acea ciudată clădire. Totul era într-un interior, poate un pasaj acoperit, în nici un caz în aer liber. Chiar în dreptul tarabei era uşa apartamentului meu, şi femeia (Ioana şi Cristina, alternând, distingându-se şi confundându-se) venise dinăuntru. „Să vezi ce bine am amenajat“, zicea. M-a tras de mână şi am intrat în cea mai frumoasă locuinţă din lume. Plafonul era foarte sus, şi camerele largi ca nişte hale. Pe jos, covoare groase, suprapuse, iar pereţii şi tavanul erau îmbrăcaţi în pânze străvezii, în aceleaşi tonuri delicate. Eram fericit: „Asta-i casa visată de mine“, am zis, şi-am făcut o piruetă ciudată în mijlocul camerei. Apoi am ieşit şi, faţă-n faţă cu fata care amenajase interiorul, i-am pus colierul la gât, cel cu capetele de negresă.

6 dec. Mă hrănesc cu cafea şi portocale, scriu puţin, citesc o ţâră, trăiesc un puzzle de sentimente. Mi-am ras mustaţa şi sunt altcineva (oricum eram altcineva, dar acum sunt *altcineva*). Am trăsăturile şi expresia tatălui meu acum, ceea ce nu e neapărat liniştitor. Ioana s-a insinuat (ce vrei să insinuezi?) până la urmă şi-n visele mele. Entitatea femelă glisează acum destul de hotărât către o faţă pictată pe un balon blond şi o voce de răţişoară pictată pe o gură cu surâs viclean. Am multe cărţi de citit, dar sunt pierdut în spaţiu şi

înecat în obligaţii. Nici până în josul paginii ăsteia nu pot s-ajung de treburi. Gata, get to work!

7 dec. Romanul meu romanţat chiar ar trebui să semene cu cortexul (marele şi adevăratul fluture). Uite şi dovada, luată din *Cum gândeşte creierul* de William H. Calvin: „privind suprafaţa (virtual întinsă) a cortexului e ca şi când ai privi un mozaic — o «peticeală» neobosită. La o privire mai atentă, fiecare petic ar apărea ca o structură repetată a unui tapet, dar, fiecare unitate a structurii fiind dinamică, e mai degrabă o structură spaţio-temporală care clipeşte decât una statică tradiţională. Graniţele dintre peticele învecinate pot fi uneori stabile, alteori mobile, asemenea unui front de luptă. Uneori unităţile unei structuri se sting într-o zonă, când matricele triunghiulare nu mai sincronizează punctele omoloage — şi o altă structură colonizează rapid teritoriul dezorganizat.“ E însăşi imaginea *Orbitorului* în toată simplitatea sa hipercomplexă.

13 dec. E destul de limpede ce înseamnă două fapte complementare: 1. din troleul 66, mergând spre Universitate şi privind vitrinele, m-am văzut, deodată, trecând pe trotuar. Eram chiar eu, cu vreo lună, probabil, decalat în timp, fiindcă aveam încă mustaţă; 2. În autoservirea „Angst“ de la Obor (şi numele s-a potrivit ca-n dramele expresioniste) mă rătăcisem printre rafturile cu crackers şi pateuri, când am văzut în faţa mea un tip ce mi s-a părut complet necunoscut, dar care m-a interesat subit, dintr-un motiv obscur. După secunde bune de confuzie am înţeles că eram eu însumi şi că mă vedeam într-o mare oglindă.

Lucrul cel mai important (poate chiar din ultimul meu deceniu) este că am o neobişnuită dorinţă de a scrie. Abia aştept să reîncep, să vină din nou cele 2–3 dimineţi pe săptămână în care să am linişte, o cafea în faţă, caietul şi pixul. Am simţit deodată, în noiembrie, că O. II prinde volum

— sunt aproape de prima sută — şi începe să aburească din el puţină nebunie, cu un strop de univers presărat pe deasupra ca zahărul pudră. Vreau să fac cartea asta, care acum este ce seul objet dont le néant s'honnore în viaţa mea, şi plămânul meu de oţel din care îmi iese afară doar capul.

14 dec. Scriu cu a zecea parte din puterile mele, dar poate că aşa trebuie făcută partea asta. Cred mai departe în mintea mea, mult mai lucidă decât mine, şi care ştie ce face chiar când nu face bine. Am sânge în cofeina care-mi circulă prin sistemul arterial. Dar foarte puţin şi diluat. Şi fiecare globulă roşie injectată şi ea cu cafea. Şi leucocitele devorând grăunţe aspre de nes. Aş vrea să fac lucruri nici visate vreodată.

Intrasem într-o casă foarte sumbră. Cred că era noapte. Clădirea era masivă şi totuşi ireală, luminată stins de, poate, un felinar. Se intra coborând trepte spre demisol, ca în anumite case englezeşti. Erau oameni în vârstă, dar cel puţin normali, cei care mă primeau. Nu pe ei îi căutam însă. Aveam un prieten, un adolescent, poate chiar eu însumi în adolescenţă, cel la care mă dusesem. Am trecut prin zone de-ntuneric, pe coridoare reci, şi am intrat în camera în care, la mijloc, poate pe un mare balansoar, se afla chircit acel tânăr. În cameră era la fel de întuneric, dar corpul palid şi translucid al acelui avorton lumina slab. Era decolorat ca un gândac de bucătărie. Trăsăturile nu le avea omeneşti. Era un vierme cu vagi şi monstruoase asemănări cu un om. Creste şi unghiuţe străvezii se întindeau, moi, din acel cilindru uşor îndoit, cu un cap cu ochi orbi. Prin piele se zărea peristaltismul unor organe, chiar nişte firişoare negre ca ale melcilor. Şi totuşi fiinţa lui era un fel de amestec indiscernabil de eu şi tu, de parcă vizitatorul şi cel vizitat ar fi avut o minte comună. Siamezi uniţi prin creier. O scârbă uriaşă

mă cuprinsese, mai ales că el m-a văzut, a venit spre mine şi a trebuit să privesc un obraz plin de vezicule cu lichid palid. Un gândac, o insectă cavernicolă, îmi spuneam, şi m-am trezit cu imaginile astea deprimante în minte şi — pentru că încă era noapte în cameră — pe retine.

15 dec. Zac cu-o voluptate şi-o uitare de sine care sunt adevărata măsură a oboselii (minţii) mele. Fericirea echivalează acum pentru mine cu orele lungi ale singurătăţii de dimineaţă. Citesc Borges, beau cafea, sunt tot mai surprins de neputinţa de a formula minime expresii ale trăirilor mele. Pisica mea atârnă zi şi noapte pe monitorul computerului, şi cred că, în voluptatea asta tâmpă, fiecare organ al nostru, nu numai creierul şi imaginaţia, e interşanjabil.

Ce face M. C. cel concret? Nu cine ştie ce. Trăieşte cu fetele lui — Ioana şi Ioana —, e tot mai furios şi mai frustrat de modul cum evoluează lumea, are ceva planuri cam lăsate-n paragină… Nu mai crede-n disguise-ul de universitar, nici în utilitatea cursurilor şi seminariilor. Crede, de fapt, în tot mai firave chestii. E asaltat tot mai insistent de amintiri vechi, nelocalizabile. Aproape că nu mai vede pe nimeni. Stă prost cu banii, mai prost ca oricând în ultimul deceniu. E, de fapt, iar sărac ca degetul. Are sentimentul paranoic că nu va ieşi nicicând la suprafaţă, că umblă ca o cârtiţă prin maţe de pământ. Că va plesni ca un fruct răscopt când va da de soare. Dacă va da.

A ieşit volumul colectiv „40238 Tescani“ care mi-e (şi cred că le e tuturor) perfect indiferent.

Trei cuvinte ar putea înlocui toată opera (târzie) a lui Borges: viaţa trece fulgerător. Prin asta, el e discipolul lui Kafka, mai competent în senectute şi agonie decât Beckett.

19 dec. Aseară, în zona din centru a Căii Moşilor, singura rămasă nedemolată, deasupra caselor vechi, negustoreşti şi a unor cupole de

biserică se densifica un cer roşu ca sângele, cu atât mai gros cu cât atingea mai net contururile negre ale acoperişurilor şi nuielele copacilor. „Aşa trebuie să fi fost amurgurile Crailor“, am spus, şi a sunat pedant şi livresc (mergeam la o petrecere). Era un frig de crăpau pietrele. Peste noapte ar fi putut să ningă, dar n-a nins, iar acum, când scriu, singur în casă, în zgomotul frigiderului, un soare orbitor vine prin geam, ricoşează-n tabla frigiderului şi-mi arde urechea şi obrazul. Nu ştiu cum am scris *Nostalgia* şi *Levantul*. Romanul de-acum (dar pe foaia de dincolo de spirala de sârmă, pe umbra lăsată de braţul meu, se proiectează un păienjeniş auriu: sunt dungile de aur şi miniu ale ceştii de nes, lăbărţate şi îngroşate pe hârtie)… va trebui să rămân cel puţin în viaţă vreo cinci ani de-acum încolo ca să aibă umbra umbrei unei şanse. Ca şi când nebunia ar fi zona luminoasă a lumii.

28 dec. Intervalu-ăsta mort, când uiţi şi cum arată străzile, şi cum se formează literele. Cenuşa asta în care ţi-e aruncat corpul jupuit şi ud. Toate speranţele s-au îngrămădit în spaţiul virtual şi utopic al anului viitor, de care de fapt nu te despart ţări şi mări, ci o membrană subţire ca vidul. Am murit de foarte multă vreme, dar asta nu mai e o noutate. Am scris aici mult mai mult decât anul trecut, şi în orice caz marea criză din ’96–’97 a trecut. Dar cu ce preţ! Cu câtă nebunie şi dezorganizare în viaţa mea, cu câte remuşcări… N-aş vrea acum decât să mi se regenereze structurile producătoare de lumi ale minţii mele, n-aş vrea decât să-mi duc mai departe scrierea asta, tapiseria cubică pe care acum mizez cel mai mult: un gram de creier pe un *chip* de diamant.

30 dec. Noaptea asta mi-am ţinut creierul în mâini. Eram într-un fel de clinică, pe un pat alb, şi aveam propriul meu creier în braţe, umed, cu lobii bine delimitaţi şi cu un fel de măduvioară, un tub de ţesut cerebral, în jurul lui. Trebuia să remediez

eu însumi o anomalie din structura lui, să extrag, poate, un început de tumoare. Simţeam o anumită teamă să manipulez aşa propriul meu creier. Atingeam câte o porţiune a lui şi aşteptam să văd efectele. La un moment dat un lob s-a desprins şi mi-a alunecat din mâini. Ştiam că părţile erau prinse cu şuruburi, dar nu-mi mai aminteam unde le pusesem. Mă chinuiam să ţin mai departe lobii împreună, dar alunecau în toate părţile.

Am reuşit să scriu o sută de pagini anul ăsta la roman, din care nu ştiu însă dac-o să iasă ceva vreodată. Şi vreo optzeci de pagini de jurnal. Sunt însă secat ca un ocean din care n-a mai rămas decât piatră şi câteva fosile încrustate-n ea. Nu ştiu dacă trebuie să mai trăiesc sau să mor. Nu mai sper nimic, nu mai am nici o speranţă. Sunt în fundul galeriei, cu spatele la zid.

Nu sunt nici un fel de sărbători. E un brad în sufragerie, de care nu se bucură nimeni. Nu am prieteni, au dispărut chiar toţi. Nu va fi nici un revelion. Nu va mai fi nimic. Am substituit unor ritualuri goale de sens un mare, inform neant. Probabil că este totuşi mai bine. Ştiu acum mai multe şi mai profund. Ştiu cu o mai bună aproximaţie cum te poţi scufunda în infern rămânând, pur şi simplu, cu ochii în gol.

2000

3 ian. 2000 O, an prezis atâta, măreţ reformator etc. etc. Aş vrea să scriu anul ăsta, câine-câineşte, cel puţin 150 de pagini la O. II, care merge din greşeală în greşeală, din dezamăgire-n dezolare, din neinspiraţie în nedigerabil, spre victoria finală mult visată. Aş vrea mult să nu abandonez, să nu mă las. Trebuie să citesc. Am nevoie acum de un efort de voinţă ca să ies din „selva oscura". Căci ce sens are rătăcirea dacă nu e compensată de o comédie? Aştept din nou o fecundare mai înaltă, după ani sterpi ca stânca. Vreau şi să scot câteva cărţi anu-ăsta, în lipsa unor scrieri originale: volumul de piese grele, jurnalul, poate o carte de versuri inedite şi poate enciclopedia zmei(e)lor. Nu trebuie să mă las depăşit, nu vreau să am ţărână în ochi. Vreau să rămân între cei mari şi-apoi să *fiu* între cei mari. E ceva însă care frânează, care nu mai ajută. Nu pot face clipul universal pe care-l presimt. Aş vrea să-mi revină credinţa, măcar cât un bob de muştar, dacă nu cât unul de briliant.

7 ian. Mintea mea, dacă este cineva diferit de mine (şi ea într-adevăr este bazilica exorbitantă prin naosul căreia rătăcesc ca un acarian invizibil), nu mai vrea, poate, decât să dispară. Ca un animal ursuz, deranjat pe când doarme, pare doar a mai mârâi surd din când în când. Poate că este excesul de cafea, sau gazele cu care-mi încălzesc bucătăria, dar în ultima lună am fost un stupuros, un inerţial, un depresiv fără depresiune, un paranoic fără delir de relaţie. Orice aş fi trăit şi orice aş fi spus, subliminal am simţit aceeaşi tristeţe adâncă, deloc tristeţe, aceeaşi jale, parcă a altuia, dar trăită totuşi de mine. M-am dizolvat în deznădejdea asta deloc patetică, mai curând minoră şi boantă, dar care nu mi-a mai lăsat loc

pentru nici un gând pozitiv, nici o bucurie pură. Am fost disforic şi mizantrop, m-am închis în casă, cu o repulsie tâmpită faţă de toţi şi de toate. Bineînţeles că nu pot s-o duc aşa mai departe. Trebuie să reîncep o dată să trăiesc, să gândesc, să exist. Nu pot să-mi adun mereu din ţărână fantezia, memoria, inteligenţa, scuipate ca după un pumn năucitor. Va trebui să-ncep o luptă, cât de ineficientă, cât de utopică.

12 ian. Un vis magic dintr-o lungă serie. Eram într-o cameră întunecată, cumva un amestec între cea de aici şi cea din Ştefan cel Mare, dar şi cu ceva diferit, oarecum vechi, dintr-o epocă trecută (ogive? un pat pe picioare de leu?). M-am trezit în acest pat, având alături o fată brună, cu faţa ovală, cu părul lins, prins în coadă la spate. Ştiam că e Ioana (N.), totuşi acum cred că aducea mult cu sora mea. Culcat pe spate, am privit o vreme în tavan şi apoi, împins parcă de un gând neformulat, m-am ridicat şi m-am dus la fereastră. Era noapte, mai luminoasă ca de obicei din cauza zăpezii de pe acoperişurile caselor. Căci vedeam, evident, marea de case, întinsă până-n zare, a Bucureştiului, cum se zărea de la fereastra camerei mele din Ştefan cel Mare înainte de construirea blocului de peste şosea. Atunci mi-am dat seama că e posibil să visez. Totuşi eram perfect lucid şi fiecare lucru era solid, realist, bine desenat şi la locul lui. Nu era o atmosferă, şi nu aveam o minte — de vis. Fascinat şi contrariat, m-am gândit că *trebuia* să fie acolo blocul ridicat acum 20 de ani, nu avea cum să fi dispărut, lăsând vederii panorama oraşului înzăpezit. Am observat abia mai târziu nişte fundaţii de beton şi fier forjat: Dumnezeule, blocul abia urma să se construiască. Ce se-ntâmpla? Am chemat-o atunci pe Ioana – Nicoleta. Stăteam amândoi la geam, în pijamale, ea mai micuţă decât mine şi nespus de delicată în penumbră. „S-ar putea să visăm“, i-am spus. „Sigur visăm. Uite,

patul nu trebuia să fie unde e, ci lângă peretele opus.“ Dar eu eram Mircea şi totul era real, real până-n ultima fibră. Apoi m-am trezit şi i-am povestit tot visul celei de lângă mine. Eram însă în aceeaşi cameră, cu patul pe acelaşi perete şi cu aceeaşi fiinţă brună şi micuţă lângă mine. Visam mai departe. Un asemenea vis îţi zdruncină puternic (dacă mai e nevoie) credinţa în realitate, căci totul e acolo la fel de adevărat ca şi în camera de alături. De-acolo, prin interludii confuze, am trecut într-un alt vis, de cu totul alt fel, dar la fel de concret şi de obsedant. Trecusem printr-un loc jegos şi plin de vechituri şi luasem pe mine pânze groase, prăfuite, de păianjeni. Când am ieşit la lumină, m-am cercetat bine, să nu am ceva păianjeni pe mine. Şi încă cum aveam! Vreo două–trei tarantule negre şi păroase, cu colţi roşii ca sângele, pe care le-am scuturat cu groază de pe mine. Era într-un cartier de blocuri nenorocite, cu copii care se jucau peste tot. Erau acum foarte mulţi păianjeni uriaşi, care se târau pe trotuarele însorite. „Curând îşi vor depune icrele“, mi-am zis şi, într-adevăr, din loc în loc, grămăjoare de spumă crem se lăţeau de-a lungul bordurilor. Copiii suflau cu putere în ele, şi icrele se umflau până ajungeau mari cât nişte saci, se ridicau în aer şi apoi buşeau de pământ, împrăştiind materie vâscoasă peste tot. M-am trezit şi eu, de sus până jos, muiat în icre de păianjen. Le simţeam şi-n gură, gust puternic, persistent, de icre. Scuipam îngreţoşat, şi gura mi se umplea la loc…

Mintea mi s-a deschis, am lucrat mult şi am de gând să scriu şi mai mult… poate chiar şi să citesc… Am reluat parcă, dincolo de orice, o legătură cu mine însumi care se întrerupsese de parcă un picior masiv ar fi călcat pe furtun. Dar până să redevin omul întreg şi artistul adevărat care a scris *Nostalgia* s-ar putea să mai trec prin câteva năpârliri chinuitoare. Citesc acum din Biblie, şi mă gândesc cât de mult depinde relaţia

mea cu El de relaţia mea cu mine. Căci eu sunt paznicul porţii spre El.

O cronică în *La Quinzaine*… despre *Orbitor*, favorabilă şi plată, îmi readuce speranţa că poate cartea o să mai fie citită şi de altcineva decât de Edgar Reichmann, căruia-i datorez atât. Aştept şi ediţiile nemţească şi ungurească, anu-ăsta. Poate că deceniul pe care-l am înainte o să aducă o ameliorare a situaţiei mele de autor cvasinecunoscut în lume. Dar, mai ales, sper c-o să scriu mai bine, că voi reîncepe să am o zonă şi-o problematică. Vreau nenumărate dimineţi de lucru, vreau o renaştere, vreau — oricât de imposibil ar părea — să-mi sar peste umbră, să fac ceva mai bun decât am făcut oricând. Aş vrea un nou pact, un nou ajutor de la un nou înger. O nouă luptă, o nouă privire ochi în ochi. O nouă rană ca un nou izvor de apă vie.

Mă amuză să scriu despre zmei şi zmăi, despre zmeul zmeilor şi zmeul zmeielor. Voi face cartea asta pentru copii aşa cum trebuie făcută. Dacă o s-o ilustreze Tudor Banuş, va ieşi o bijuterie.

24 ian. Zile cu Ioana, multă dragoste şi mult sex, multă poezie, înaintare de mână prin zăpada care a umplut lumea şi care cade mai departe ca-n anii vechi şi buni. Dimineaţa în cameră e penumbră verzuie de la florile de gheaţă din geamuri, şi dacă vorbeşti în aerul îngheţat se zăresc, abia zărite, vârteje de abur. Am avut ieşiri în oraş, singuri sau cu prieteni, la cârciumioare saxon-style şi la Pizza Hut. — A fost de parcă-am fi trăit în străinătate, lejer şi destins, cu destule resurse pentru orice… încep, poate, să-mi revin după atâtea sute de eclipse succesive, de soare, de lună şi de fiecare stea în parte, care s-au stins în ultimii ani în ritmul otrăvirii şi uscării neuronilor în ţeasta mea seacă. Poate că vor regenera şi — poate — mi se va mai da să scriu o carte, o poveste sau un poem neasemuit de frumoase.

Arsura aceea din creştet. După ce, cu o noapte în urmă, m-am trezit în toiul nopţii cu un sentiment de teamă şi rău inexprimabile, ieri am simţit aceeaşi continuă şi stranie alterare a realităţii fiinţei mele, provenind tot de la senzaţiile din moalele capului. Mi-am pipăit ore-n şir ţeasta până-am detectat sursa acelei suferinţe-sentiment, acelei stări fizico-psihice care mă chinuie din când în când. Nu e chiar în creştet, ci ceva mai jos, în spatele craniului. E o zonă cu dimensiuni precise, rotundă, cât un ban de 50 de lei. Acolo simt, la pipăit, un fel de congestie şi o durere uşoară, surdă şi alarmantă, ca şi când nu ţeasta ar fi cea dureroasă, ci chiar suprafaţa creierului, căci acolo craniul pare subţire ca o coajă de ou. De câte ori zona aceasta e presată mai mult timp (când citesc sau dorm pe spate), fie că am visele îngrozitoare pe care le-am povestit de-atâtea ori (mergând până la experienţe gen life after life), fie că, treaz fiind, mai ales serile, pe lumină artificială, mi se face rău, un rău special şi de care mi-e frică: lucrurile din cameră încep să nu mi se mai pară reale, ci construite de mintea mea. Simt că nu mai există lumea, că sunt în propria mea minte, mai bine zis că *nu sunt* acolo, că *e* acolo. E înspăimântător: simt că nu mai exist decât ca o imagine a unui om într-o poză. Dar e mult mai mult decât atât. În momentele acelea nu mai contează nimic. Încerc să-mi vin în fire şi nu pot. Mă mişc mecanic, asistând la mişcările mele ca şi când mi le-ar arăta cineva pe un ecran. Şi mereu, şi peste toate, acea arsură din spatele creştetului, pe care o simt şi acum, când stau în bucătărie şi scriu.

Vorbesc foarte greu, cu greşeli şi bâlbâieli, în ultimul timp, pentru că fiecare gând conştient pe care vreau să-l exprim e concurat de o mulţime de alte discursuri interioare, pe care abia reuşesc să le ţin acolo jos, la locul lor.

27 ian. Ger şi zăpadă, flori de gheaţă-n geamuri, adică vreme tocmai bună de citit din Biblie, la gura caloriferului electric, de meditat la viaţa toată, de înţeles că nu poţi înţelege nimic, că înţelesul şi ne-nţelesul îţi vor rămâne mereu obscure pentru că trăieşti într-o lume a obscurităţii, în care naşterea se apropie şi nu e putere, nici credinţă, pentru naştere. La fel, nu pot duce mai departe *Orbitor* pentru că nu cred în el, sau mai bine zis în mine, adică nu cred c-aş mai putea face ceva care să mă uimească. Nu mai cred în partea necunoscută din mine, în grotele neexplorate de-acolo. Nu mai pot spune decât ceea ce ştiu deja că voi spune. Toate mişcările strategiei mele scripturale sunt previzibile, cuminţi, comme il faut, ca în Márquez din ultimele volume. Şi totuşi, ca Cervantes, ca Gogol din *Suflete moarte*, ca Th. Mann din *Iosif* şi, mutatis mutandis, ca Hasek, va trebui să termin cartea chiar prin ceva foarte slab, mult sub partea ei entuziast-iniţială. Tăcerea nu e o bună încheiere pentru O., aşa cum e pentru *Cartea Milionarului*. Dimpotrivă, se va auzi în O. III (după marea calmă, de o frumuseţe spectrală, a lui O. II) un urlet de fiară, un urlet care *este* fiara.

27 apr. Trei luni absente, în care am scris o carte pentru copii, zămislită în deplină inconştienţă. Căci viaţa mea (mai trebuie s-o spun?) este acum revărsată peste buza de marmură lucioasă a cupei şi se pierde în pământul ierbos şi-ncâlcit de dedesubt. Nu ştiu de ce ar mai trebui trăită şi cine mai verifică (clefetind dintr-un sandvici sau citind plictisit ziarul) parametrii ei. Cred că, de fapt, nimeni, aşa cum, când experimentul s-a produs, fie că a reuşit, fie că nu, animalului mutilat i se injectează ceva în inimă şi e aruncat la gunoi. Pe cine mai interesează agonia lui, care pe el îl înalţă în suferinţă? Nici măcar pe el însuşi, decorticat cum este şi cu firele încă

înfipte în măduvă. Este numai durere, dar durerea lui nu contează în afara receptorilor durerii, este o durere înspăimântătoare pe care n-are cine s-o simtă. Deşi îndurerat, e anesteziat. Dar cât va dura anestezia?

E greu s-o iei de la capăt. Şi nu pentru că există probleme care-ţi depăşesc puterile, dimpotrivă, când ajungi s-o iei de la capăt aproape că nu mai există pentru tine probleme, lumea e pură şi simplă ca o bilă de sticlă. Dar în vid n-ai repere şi direcţii: de ce m-aş mişca mai curând încoace decât încolo? Ăsta e greul cel mare: CE să fac mai întâi? Singura strategie posibilă aici, unde strategiile se opresc umilite, este de genul FĂ CEVA. Strategie de furnică sau de orb. Mişcă-te, începe, de la un pai, de la un fir de praf. Nu mă-ntreb cum o să reconstruiesc lumea de la un fir de praf. Încep cu el riscând să termin tot cu el, să mor după ce l-am sculptat doar pe trei sferturi. Totuşi, dacă n-aş face nici asta, n-aş avea nici urma unei speranţe (oricum infime) să trec la o pietricică, la un munte, la o planetă, la un univers, la Dumnezeu.

Sunt acum la Berlin, într-o cameră mare şi albă. În jurul meu totul e confortabil, prietenos, e o voluptate a vieţuirii pe care-o ştiu din America şi din Amsterdam. Pe străzile din Mitte, cu clădiri pline de grafitti, valurile de vânt aduc miresme florale. Toţi pomii sunt în floare. Soarele de primăvară-vară cade şi pe străvechile clădiri din centru, cu statui şi coloane negre de funingine. Am fost pe Unter den Linden până la Alexanderplatz. Îmi place oraşu-ăsta cu care abia am făcut cunoştinţă. Dar nu cunosc pe nimeni, nu ştiu limba, sunt în starea aceea de voluptuoasă şi ruşinoasă neputinţă: cum se cumpără bilete? De unde se ia metroul? De unde să-ţi iei mâncare? Ştii că trebuie s-o scoţi la capăt, dar totul pare atât de greu. Voi sta cinci luni aici. Apoi, Budapesta. Apoi iar un an de Berlin. Nu ştiu ce va scoate din mine

Apusul când nimic nu (mai) e de scos. Doar pielea de romancier aş vrea să mi-o vând cât mai scump.

De fapt, va fi — dacă mi se va mai dărui ceva din vechea nebunie — vreme de scris. Aş vrea să scriu mult şi intens, să retrăiesc vechiul vis. Am în minte iar fulgerările de altădată. Cred că perioada asta de linişte şi izolare (de ce însă atâta frică?) e singura şansă ce mi se dă. Altfel, în praful şi gudronul frumoşilor Bucuresci, n-aş fi avut decât să-mi ţin zilele şi să strâng ochii la vechile impulsuri şi amintiri.

Corpul de clădire pe care-l văd pe geam e orbitor de alb. Şi complicat, în jocul lui de cornişe şi umbre. Totul e nou-nouţ aici, fiecare obiect e perfect şi funcţional. Unii Dumnezei se simt bine doar în curăţenie, alţii-n mizeria omenesc-prea-omenească. Şi n-ai putea spune care icoană e mai făcătoare de minuni: cea proaspăt cromată, cu sticla ştearsă zilnic, sau cea acoperită de un strat cucernic de jeg şi de fum. Dar singura minune e că încă trăiesc, încă pot simţi şi gândi, chiar şi sporadic, prost, încâlcit şi neatent. Atât acum. Am să mă obişnuiesc treptat să compromit din nou foi albe.

30 aprilie …şi de fapt, de câteva minute, 1 mai. Noapte de noapte mă trezesc cu dureri violente în spinare, între omoplaţi. Ca şi cum mi-ar plesni o vertebră în două. Asta dincolo de durerea reumatică aproape continuă din omoplatul stâng. Şi doar acum şase ani nu-nţelegeam gluma pe care-o tot auzeam: „Dacă după patruzeci de ani te trezeşti dimineaţa şi nu te doare nimic, înseamnă că ai murit.“ La 43 de ani s-a modificat poate, în sensul degradării, ceva din ceea ce ţine-n picioare vidul corpului meu. Şi, ca să sfârşesc aici cu acest început al epocii tânguielilor, să mai amintesc şi vuietul în urechi de fiecare seară, nu ca acum câteva luni, dar disturbant totuşi destul.

A trecut prima săptămână berlineză, în care n-am reuşit decât să mă aneantizez complet. O senzaţie de decompresurizare, de ameţeală de primăvară, o abandonare-ntr-un curent uşor, neangajant, o flanare pe străzi calde, înmiresmate, printre inşi îmbrăcaţi incredibil de lejer. O lipsă totală de centru, de continuitate. De sine, în cele din urmă. Oraşul e vast şi benign, amestecat dar unitar totuşi. Singurul termen de comparaţie pentru el rămâne Parisul. La fel de european, mai puţin monoton, dar şi mai puţin stylish. Am văzut azi muzeul Pergamon, cu fresca de necrezut a marelui altar (te duce gândul doar la Pompei şi Hiroshima), cu mai puţin spectaculoasa Poartă a lui Ishtar din Babilon şi cu drumul procesiunii, dar şi cu frizele primitive, zgâriate în piatră neagră-cenuşie, aduse din Asiria şi Sumer. Unele obiecte din Uruk m-au surprins prin asemănarea lor cu arta aztecă şi mayaşă. La fel de primitive, simbolic-artificioase şi stilizate. Impresionante rămân şi poarta cu coloane, pe două etaje, din Milet, giganticele coloane ale templului Atenei, sculpturile sepulcrale romane şi elenistice. Ultimele abandonaseră vechile canoane hieratice şi erau de un realism total, neliniştitor: oameni cu obraji de piatră. Ar fi putut fi oricare dintre turiştii din muzeu.

Viaţa mi s-a aplatizat şi nu numai în spatele meu, ci şi înainte: mă gândesc la fel de distrat şi indiferent la viitor ca şi la trecut. Nu mă mai pot percepe: sunt o fugară închegare a aerului din jur. Las acum urme urâte pe hârtie. Poate că e totuşi (îmi zic în momentele optimiste) năuceala schimbării, dubla năuceală, din ultimii ani şi de-acum, rotirea asta nebună a sensului vieţii mele, până la ruperea arcului şi dispariţia oricărui sens. Apoi, peste naufragiul ăsta comod şi vesel, un altul mai comod şi încă mai plăcut: ieşirea din lumea urii şi a murdăriei şi mutarea în buricul Europei, tocmai acum, când nu merit asta prin absolut nimic şi când nu mă pot bucura de liniştea, calmul şi

luxul de-aici. E totuşi mult mai bine acum decât cu câteva zile în urmă. Sper să fi rămas destul de puternic ca să mă readaptez şi să reapar ca-n filmele mute, negru de funingine şi zdrenţuit, din ruinele unei case explodate.

Citesc despre Berlin (vreau să ajung să cunosc bine oraşu-ăsta care-mi spune ceva cu adevărat), apoi povestirile lui Tournier — combinaţie bizară de intuiţie şi escrocherie — din *Piticul roşu* şi, ca întotdeauna, Biblia. Mai am nişte Calvino care mă plictiseşte de moarte.

Zilele care vin vom umbla prin oraş cât se poate de mult, cum am făcut şi pân-acum, când am bătut Unter den Linden, Alexanderplatz, Kudam…

4 mai Perioada de acomodare şi descoperire febrilă a locurilor a trecut şi mă-ntorc — sper să mi se mai dea puterea — la ale mele şi-n definitiv la *mine* cel mort şi pierdut ca fiul risipitor. Mi-am vizualizat craniul ca o casă ruinată, cu oasele-ngălbenite, cu cercevelele geamurilor putrede şi pline de filamente parazite, cu dinţii sparţi şi căzuţi… E vremea acum pentru restaurare, pentru ridicarea schelelor şi injectarea unui strop de nevroză între sprâncene.

Nu-mi mai amintesc practic nimic din vise. Dorm chinuit, mi-e teamă nopţile, aştept întâmplarea deloc întâmplătoare ce va veni.

Mă voi întoarce-ncet la jurnal, la roman, la o lume psihologică risipită de mult, la o artă despre care abia dacă mai ştiu că a existat. Poate că arta nu se uită, ca înotul sau mersul pe bicicletă, oricum e îndeajuns de uimitor că mâna mea nu uită să formeze liniile şi buclele ce poartă-n ele sens şi imagini. Şi dacă mâna mea proastă nu uită, de ce-ar uita mintea mea atât de limpede altădată? Ochiul lui Shiva se va crăpa până la urmă şi prin firul de privire albastră vor reveni acele fraze-obiecte care sunt imaginile interioare.

Poate că noi, concentrându-ne asupra scrisului, neputându-ne gândi decât la viitoarele cărţi, suntem ca un pilot ce se gândeşte să ţină cât mai mult avionul pe pista de decolare, încă o sută de metri şi încă una, mai repede şi mai repede, dar fără să-i treacă prin minte să tragă o dată de manşă pentru ca avionul să-şi ia zborul. Gândindu-ne doar la mântuirea prin scris, scăpăm poate adevărata şansă ce ni s-a dat, trăim în două dimensiuni, incapabili să o concepem pe-a treia.

5 mai Doi vizitatori în aceeaşi noapte, fără sentimentul atingerii cu altă lume. Primul era un bărbat cu părul cărunt la tâmple, şi a dispărut după o secundă. „E Croh", mi-am zis într-o străfulgerare, dar în fracţiunea următoare nu l-am mai recunoscut. De altfel, era un bărbat tânăr. Mi-am zis că e doar o fantasmă a minţii şi-am adormit liniştit. M-am trezit iarăşi brusc, cu un sentiment de hiperluciditate. Parcă se trezise nu numai creierul şi nu numai corpul meu, ci şi noaptea plină de obiecte din jur. Când am deschis ochii în beznă, l-am surprins: cu părul de culoarea mierii, faţă lătăreaţă cu pielea puţin pământie, ochi luminoşi. Tocmai îmi oferea, îmi dădea ceva, sau punea ceva pe patul Ioanei, la colţul căruia stătea. A fost parcă jenat să fie surprins, şi a dispărut după o ezitare. Sigur îmi oferise ceva cu dragoste. Nici el nu m-a speriat, deşi n-am putut lega apariţiile astea de teoria persistenţei ultimei imagini din vis: visasem, de fiecare dată, cu totul altceva înainte. Am dormit rău şi agitat toată noaptea, cu dureri reumatice şi vise ciudate. Într-unul eram invadaţi de inamici (stăteam într-o casă de ţară supradimensionată). I-am dat Ionuţei o brichetă — care era de fapt o armă puternică — şi i-am spus să iasă din casă şi s-o folosească. În alt vis era o carte pentru copii, cu benzi desenate înfăţişând o naştere. Se focaliza pe vulva femeii, şi din ea ieşea o spinare, o ceafă de copil cu cordon ombilical. Apoi copilul s-a

retras şi a ieşit cu capul înainte şi cu o mână, cum ai ieşi dintr-un sac. L-am luat pe braţe şi era acum o pungă de plastic cu un pui congelat. „Ce fac cu el? O să se sufoce“, spuneam, dar nu mă auzea nimeni.

Cred că romanul o să-l reiau cu puţin drog (un excelent nescafé classic), pentru că mi-a ajuns perioada asta de abstinenţă totală de cofeină, şi cred că am trecut în cealaltă extremă: de oglindire obiectivă şi tâmpă (pasivă şi tâmpă) a suprafeţelor din jur. Trebuie să mă trezesc şi să-mi croiesc din nou drum spre organele interne ale lui *psyché*. Insule, domuri, monoliţi şi propilee. Îmi trebuie focalizare mai puternică, rezoluţie mai mare, şi un strop de strop de credinţă.

7 mai Ieri noapte am deschis iar ochii larg în bezna camerei, care s-a umplut deodată de arabescuri colorate ca un ecran de computer. Se închegau, cu acea rezoluţie pe care numai realul o are, peisaje şi arbori şi stele ce treceau extrem de rapid, ca-ntr-un caleidoscop, unele-n altele. Până la urmă, tridimensional şi sclipitor în aerul camerei, rotind culori şi străluciri de parc-ar fi fost făcut din mii de bobiţe curcubeene, a rămas suspendat la picioarele patului un fel de fes, din cele purtate de evrei, sau mai curând de chirghizi. Se rotea încetişor în jurul axei lui, în sens invers acelor de ceasornic, pentru ca până la urmă să se micşoreze, ca şi când s-ar fi îndepărtat, şi să dispară cu desăvârşire. Am recăzut în somn şi am visat că eram într-o adunare şi nu puteam rămâne treaz, mi se-nchideau ochii şi mă străbătea lichidul fierbinte al somnului.

Trăiesc într-un grajd de marmură cu iesle de aur. Ce naiba ronţăi? Grâu pur, colivă, colaci, orez cu lapte? În nici un caz jar de pe tipsie. Ceva tâmpitor, moleşitor, depărtător de orbitor. O 2… E nu departe de mine, e la zece centimetri, îl văd şi mi se pare uşor şi accesibil. Numai că între noi e

un perete de zece centimetri grosime din cristal greu, incasabil. Cum e-ntre mine şi orice, ca şi când aş fi izolat, tantalic, şi de fântâna minţii mele, şi de crengile cu poame ale realităţii. Dar un lucru pe care-l am şi altul pe care nu-l am s-ar putea dovedi providenţiale: timp, televizor. Citesc destul de puţin, în comparaţie cu *acei* ani, dar de 3–4 ori mai mult, totuşi, decât în *ultimii* ani. Acum reiau *Lolita* ca exerciţiu de smerenie şi modestie, şi ca să-mi dau seama că, orice-aş face — ca Rudi Valentino cu oamenii cu ţâţe şi fese late — nu voi putea scrie toate capodoperele lumii, dar că merită totuşi să încerc. Am şi *Tropicul capricornului*.

12 mai Maran atha! (Domnul vine!)

Scriu pe o foaie catifelată de amurg, pe care degetele mele, ca şi arcul care ţine paginile, lasă urme lungi, cenuşii pe galbenul stins, cu vălurele foarte pal purpurii. Azi mi-am făcut prima ceaşcă de nes, şi nu fără oarecare efect, chiar dacă n-am scris apoi nici un rând. Dar tensiunea aceea dureroasă, de parcă în pântec ţi-ar fi crescut un arbore tânăr, care şi-ar fi-mpins crengile prin toate membrele tale şi ar fi deschis o mare inflorescenţă în ţeastă, a apărut şi m-a cufundat într-o transă mistică. Masca îmi devenise de cristal. Am închis ochii, scufundat într-un lichid denumit dumnezeire, şi mi-am simţit conturul corpului ca pe un desen vid. În ovalul gol şi alb al capului, un deget gros pusese o amprentă de aur. Am citit mult apoi din Epistole. Toate aveau un singur destinatar: Mircea.

Sunt frustrat de amputarea mea de vise. Mă trezesc brusc, după ore de moarte neinteresantă. Nu visez nimic, nici urma urmei vreunei imagini. Nici măcar ceva stupid, ordinar, ce visează toţi vânzătorii şi toate universitarele. Mai bine zis, nu-mi amintesc nimic, pentru că mi s-a-ntâmplat ca-n decursul zilei să-mi fulgere deodată-n minte ceva pe cât de emoţionant, pe-atât de evaziv, care-mi dă

inițial mari speranțe, dar care se resoarbe, amplificându-și taina (și-n nici un caz misterul sau enigma) și lăsându-mă nerezolvat, în ciuda masturbării cerebrale care urmează. Ce vise fantastice aveam odată, când eram viu și iubeam, visam și scriam, — totul cu sens, cu carne vie și pielița de pe buze transparentă ca o cornee. Mi le amintesc din când în când: erau fructele singurătății și ale suferinței, prin care, în semințe, se vedea acel hibrid de trecut și viitor care e visul. Acum sunt mort și uscat, mincinos și indiferent: ce mi-ar putea dărui Mircea (acela de care pomeneam)? Poate o seringă cu amină botulinică, dar nu ORAMA.

Citesc, în fine, ore-n șir, ca al'dat. Am dat gata *Lolita*, care nu mi-a mai spus la fel de mult, mai ales că spre fine, ca un soi de scârboase organe atavice, are câteva secțiuni autoprotectoare și autojustificative pe care editorul le-a voit (nabokoviene, nabokoviene, dar…) explicite: vezi, Doamne, Humbert ajunge, sub influența unui popă misterios, să-și regrete fapta și să aibă un oarecare insight că… i-a răpit Lolitei copilăria. Apoi, acea postfață infatuată și automulțumită, în care înșiră scenele de care e mândru… O lipsă de reale idei care m-a frapat și-n *Speak, memory*. Aproape că voiam să parafrazez: „*Lolita* e literatură, și prin urmare nu mă interesează“ (pe cine? pe Ion Barbu; nici dracu n-ar ghici, e Barbu despre Bacovia, apropo de lirism), când mi-am amintit ce afurisit de bun lanternist magic e rusnacul. Într-adevăr, nu desenul (flexibil și puternic și el, de altfel), ci gingașele, klimtienele impresii de aur și indigo, frazele din vârful buzelor (Nabokov: un snob puternic), the right mot in the right ort — fetița studiată ca un model, subtilele scene licențioase de stampă japoneză, asanarea a hectare de dicționar, ghid rutier, cod de culori (câte nuanțe de gri poate

să aibă un automobil)… Şi totuşi: e numai literatură şi prin urmare…

Citesc şi ceva ce nu se vrea literatură, ci „un şut în curul Artei şi al lui Dumnezeu“ (scrie pe coperta a IV-a, deşi în traducerea efectivă s-a renunţat la majuscule, iar cuvântul şocant a fost înlocuit cu „fundul“). Până aproape de pagina 100, unde am ajuns, nu s-a tras însă decât un singur şut, şi acela în curul propriului autor, un puţoi nici măcar superior, care iubeşte *Eternul soţ* al lui Dostoievski şi vreo 3–4 curve pariziene. Îi dau însă, fiind vorba de mult-lăudatul Henry Miller (amantul cam şters al lui Anaïs Nin), încă 200 de şanse, câte una pe pagină. Ce mituri de carton presat am moştenit… Şi totuşi, în stupoarea de-acum, nici măcar o mâzgălitură la voia-ntâmplării, cum e acest *Tropic al cancerului* n-aş putea face.

Am văzut două muzee. Cel egiptean, meschin acum după forţa şi liniştea albă a Pergamonului, cu un cap al lui Nefertiti banal ca Gioconda şi ca Venera lui Boticelli, cu sarcofage de granit masive ca adăposturile antiatomice, cu statui de diorit moale şi cu prinţese extraterestre, cu faţa trasă-napoi de greutatea, spre cei doi muşchiuleţi ai cefei, a craniului lăţit şi alungit). Într-o clădire identică de peste drum, cu aceeaşi cupolă înconjurată pe dinăuntru de o scară circulară, o minune de muzeu de artă modernă, „Picasso in his time“, de fapt, colecţia Berggruen: fireşte Picasso din toate perioadele, la fel de bun şi de ciudat-impersonal în toate (ce a simţit şi ce a gândit omul ăsta?), între care minunaţi, luminoşi şi rotitori ochi căprui ai unui portret cu faţa dislocată, apoi Klee, inegal, cam constipat uneori, superb altă dată (vezi „Faţada de moschee“), Giacometti, care nu-şi prea merită faima, o acuarelă leşinătoare de Cézanne, poate cel mai frumos tablou al colecţiei (numai movuri, rozuri şi lilá-uri), câţiva Matisse dintre care unul singur demn de el, vreo trei Van Gogh între care, iarăşi, doar unul adevărat, un Braque

(sau mai mulţi? toţi sunt la fel, şi la fel cu cubistul Picasso).

Am dormit la prânz, mă simt în bună formă fizică, dar azi am simţit pentru prima dată un uşor *ennui*, dacă s-o scrie şi s-o simţi aşa. E sastisirea străinătăţii, a-ndepărtării, a unei lumi cu care nu ai contacte, care nu-i a ta.

Sunt un vas pentru cinste sau pentru ruşine? Dar *sunt* un vas? *Sunt* un membru al unui trup? *Sunt* o mireasă pentru mire? Sunt orice intră-n sistemul ăsta de reprezentări? Mai e valabil sistemul ăsta? Va veni ziua urii? Va fi în noaptea asta (căci ziua Mâniei va fi, e scris, noaptea, când vin şi furii)? Va fi altceva decât un atac de cord pentru cel care-l suferă? Mai mult ca un cutremur pentru cel strivit de dărâmături? Vor fi răpiri? Voi fi răpit? Este o înviere? Voi învia?

14 mai Apostolii numiţi „vâslaşi la galere ai lui Hristos".

„Nu ştiţi că noi vom judeca pe îngeri?"

17 mai Am terminat şi submediocra felie de viaţă între două felii de baghetă franţuzească *Tropicul capricornului*, ternă înşirare de istorii cu curve alternate cu prăpăstioase cogitări despre OM, despre AMERICAN, despre PARIS şi despre MATISSE. Câteva pagini halucinant-vizionare sunt o regurgitare a lecturilor din Lautréamont şi suprarealişti. Totuşi, câteva istorioare simpatice, plus una în care, privind pe la spate pizda (nu se poate spune altfel în context) unei curve, se zăreşte acolo tot Parisul, inclusiv măgarul meu.

OK, l-am avut şi p-ăsta.

Pe la cinci a venit furtuna şi lumina care intra pe fereastră era palidă ca o pieliţă. Mi-am adus aminte de furtunile de vară de deasupra Bucureştiului, pe care le priveam de pe faimoasa fereastră din Ştefan cel Mare, apoi de obiceiul mamei de a pune hârtie albastră în geam, prinzând-

o în pioneze de tocurile ferestrelor. Se făcea atunci în cameră un întuneric violet, straniu şi visător, iar hârtia albastră neuniformă părea plină de norişori mai deschişi la culoare, prin care mă străduiam zadarnic să văd ceva din incendiul de august deafară. Până la urmă îmi rupeam degetele să scot o pioneză şi ridicam un colţ de hârtie. Ca şi când ar fi aşteptat presată de-o veşnicie, lumina ţâşnea ca un pumnal în cameră, lăsându-mi pete verzui pe retină. Pe pereţi apoi erau pete, peste tot unde priveam. Iar dacă lumina atingea oglinda, moartă până atunci ca o cutie întunecată, deodată ea căpăta volum scânteietor şi un fel de frenezie, ca un cub de apă tremurând în imponderabilitate. Acolo, roşietic şi copil, în pijama asudată, mă zăream şi pe mine, şi deodată nu-mi mai era atât de urât, căci acum eram doi.

19 mai Scriu mult, dar nu creativ, la roman, purtat doar de instinctul de moment şi sperând că, din mii de pietricele divers texturate şi colorate, se va ivi un desen general, dacă vei privi de la distanţa potrivită. Distanţa asta nu va fi altceva decât grosimea cărţii, decisivă, asemenea grosimii unei lentile, pentru focalizarea corectă. Cititorul va trebui, prin urmare, nu să citească *în* carte, ci *prin* ea şi dincolo de ea.

Mă simt foarte tânăr, foarte liniştit, deodată în stare (dar cât de înşelător e totul?) să exist iarăşi, în toate felurile. Mulţumesc, acum şi mereu, Celui ce mi-a dat lunile astea scoase din lume, albe şi calme ca pereţii acestei cochilii în care vieţuiesc. Nu ştiu dacă altfel aş mai fi rezistat mult în cangrena aceea dulce a oraşului de care abia-mi mai amintesc, cu 66-le şi Colentina lui.

Citesc distrat *Comisia specială* a lui Iovan, viespar oribil şi trist, care dă seama despre ticăloşirea omului în condiţii de constrângere, aglomerare şi lipsă de speranţe. Ca şobolanii care

se sfâşie-ntre ei sau se aruncă-n apă când trec de o anume densitate.

Femeile rase au cranii de zeiţe (Ioana).

23 mai M-am trezit foarte greu, după vise terne, în care scriam scenarii de film. Am recitit din roman, care începe să fie cu adevărat ilizibil, cum, ipocrit, am sperat mereu. Îmi trebuie acum o pauză de meditaţie, după ce am încheiat — 70 de pagini — povestea scopirii lui Vasili. Romanesc, ea nu se justifică. De asta, va trebui mai încolo consolidată. Poetic e OK, pentru că duce mai departe tema ascendenţei pe linie maternă, care va străbate cartea. Punctul nevralgic al romanului rămâne mai departe planul prezentului: Mircea scrie, îşi aminteşte/construieşte trecutul, dar el trebuie cu necesitate (ce pleonasm…) să şi acţioneze, căci se apropie revoluţia/apocalipsa şi curând Herman îi va face dezvăluiri, şi Victor va trebui să intre în scenă, şi tot mai mult, din memorialistică, volumul va deveni jurnal… Mai am, cred, pân-atunci, să termin partea I din O. II (vreo 30 pag.? cu ce?), apoi să fac partea centrală — marea rememorare, corpul propriu-zis, şi abia în partea a III-a voi introduce puternic tema lui Victor, legată de Amsterdam şi, poate, de infern. Va fi aşa: Mircea va avea discuţii cu Herman, se va dezvolta poate şi tema dragostei lui Herman pentru insa fără nume, în paralel cu marea parte a copilăriei, dar o vreme va hotărî să ignore, să refuleze cele revelate de acest atât de enigmatic personaj. Vor fi două poveşti de dragoste întreţesute, foarte realiste, aş vrea. De altfel, şi copilul Mircea va interfera cu tânărul Herman, căci nimic nu trebuie să fie teleghidat şi mecanic. E doar o compoziţie orientativă ce fac eu aici. Părţile ar trebui să fie mai scurte la-nceput, pentru ca unele să devină, ca şi pân-acum, poveşti aproape independente. Al treilea panou iese, deocamdată, din vederile mele, dar va trebui, după marea buclă

senină din partea centrală, să dea tot ce poate, să storc acolo untul din mine, să leg toate firele într-un nod solid, convingător, mai ales sublim-poetic, oricât de *phony* ar suna. În partea asta am început bine cu Casa Poporului şi va trebui să continuu tema asta, cu tensiunea crescând, puţin câte puţin, până la o vizibilitate suficientă. Nu trebuie deloc uitate celelalte fire, care se vor lega spre sfârşitul lui O. II: Ionel e securist, e latura grotescă a instituţiei, care-o camuflează pe cea demonică. Apoi, e tema tatălui, ascendenţă paternă, care poate fi, cred, totuşi epuizată într-un capitol, pentru că ea nu trebuie să concureze stâlpul de aur matern, ci să fie ca un fel de viţă ornamentală în jurul lui. Din fericire, am spaţiu destul pentru toate temele. Cartea va trăi însă în primul rând în microstructura ei, în splendoarea apelor ei schimbătoare. Doamne, permite-mi această carte! Această mie de pagini. Aceste cinci sute de ore. Aceste douăzeci de zile de orgasm, de urlet galben şi neîntrerupt.

Freud, interesant dar cam pisălog în *Totem şi tabu*, complet aberant în *Moise egipteanul* (deşi e valoroasă sugestia legăturii lui Moşe cu Aton/Adonai (?), zeul unic al enigmaticului Ikhnaton, dar nu aşa cum o interpretează Freud, ci exact invers: faraonul însuşi, ca şi Cirus şi alţi „barbari" evident vizitaţi de Dumnezeu în epocă, anticipează marea întâlnire a poporului ales cu cel care-l alege. E cu neputinţă să se producă o asemenea radicală cotitură a credinţei în lipsa unui real şi copleşitor contact cu dumnezeirea, orice ar fi aceasta) şi plicticos, pesimist, stoic, lax în *Angoasa în vremurile moderne*.

24 mai (cu oarecare nesiguranţă) De două zile recitesc la O. 2 şi încerc să-mi dau seama ce e de făcut mai departe, căci pur şi simplu să abandonez, cum mi-o strigă-n urechi bunul-simţ, nu e rezonabil, dovadă că lipsa crasă de bun-simţ a

produs mereu monştrii de circ şi de iad care sunt lumile paralele. Sau de trei parale. Nu-mi dau seama ce e de făcut mai departe. Deocamdată nu e rău, ba e chiar *prea* bine, adică eu, cel puţin, văd *prea* limpede unde vreau să bat. Dar amărâtul cititor! Dar nenorocitul traducător (că ştiu bini că n-o să iei o ţâgancî)! O, va fi o nebunie, ţi-o promit! Chiar dacă pân-acum totul e atât de dulce şi de prost văzut, că simţi durere la rădăcina vomerului — şi vomezi, ce să faci? Însă nu e ireparabil, şi asta e esenţial. Va ieşi, va ieşi, va ieşi. Er liebt mich, er liebt mich nicht…

Mi-e frică nopţile, când simt regresul în copilărie cum rareori l-am mai simţit. Înfund capul sub pătură, pradă unei înfiorări, unei angoase irezistibile: cât de solemn e totul în camerele astea cu plafon înalt, cu uşi supradimensionate, cu jaluzelele trase ca ferestrele oarbe ale unui cavou, cu o geană de lumină roşiatică într-un colţ! Şi uşa crăpată spune că se va arăta cineva în cadrul ei, sticlind în beznă. Mă dizolv în frică. Simt în păr atingeri de gheaţă, iar în câteva nopţi m-am simţit atât de limpede *palpat* de cineva prin pătură… Parcă aş dormi într-un enorm palat de piatră, singur cu bolţile şi cu statuile. Căci despre asta va fi vorba mai departe: Desiderio Monsú şi nebunia lui fără de margini. Cam des apare însă acest cuvânt — madness — pe lipiile astea din scame de celuloză presate, prinse unele de altele cu faimoasa — de-acum — spirală de sârmă.

25 mai Urnesc iarăşi romanul, urmând ca prima parte să fie gata până la 1 iulie. Partea asta mai are nevoie de ceva, nu ştiu de ce. O poveste, în sensul cel mai larg al cuvântului; sau o jumătate de poveste aruncată peste marea parte centrală şi reluată în partea a III-a. O să examinez candidatele, sau poate apare ceva nou (n-am mai avut de ani de zile o idee).

Azi-noapte, un coşmar dintr-o serie conturată destul de limpede. Spaţiul e-mpărţit în două: eu stau pe un fel de platformă, de obicei mai sus decât locul în care se petrece totul. Cea mai mare parte din spaţiu, în faţa mea, ocupă un fel de scenă joasă şi întunecată. Acolo se proiectează ceva, o întâmplare, visul propriu-zis, mereu neliniştitor sau dureros, aşa încât eu (care sunt în ambele părţi, simultan sau alternativ) mă implic doar pe jumătate, pe când cealaltă parte din mine doar asistă. Sunt aventuri confuze, din care se desprinde câte-un episod sau o imagine puternic afective. Astă-noapte era vorba (ca-ntotdeauna?) de un fel de joc (video-game). Parcă stăteam în faţa unui tablou de comandă, la o tejghea lungă, ce despărţea zonele spaţiului în cele două părţi. Dincolo, în semiîntuneric, se afla un fel de agregat, un mare mecanism de metal, ca un cleşte cu mulţi cilindri şi articulaţii, de vreo 10 metri lungime. Cineva (personaje ale visului cu care mă identificam, rămânând în acelaşi timp în afara jocului) trebuia să treacă pe sub uriaşul cleşte fără să păţească nimic. Dar iată că mecanismul (eu mânuiam de la panou personajele) deveni deodată extraordinar de mobil şi agresiv. Apuca şi rupea carne şi membre de pe nenorociţii care zbierau, îi făcea pur şi simplu bucăţi. Eram înnebunit de groază şi neputinţă.

29 mai Ancilia — scutul rotund căzut din cer al lui Numa Pompilius şi păstrat, după „dispariţia“ regelui, într-un templu („Palladium“?) din Roma. Când s-a pierdut?

Citesc în paralel — fără vreun interes special, dar aşa s-a-ntâmplat — *Declinul şi căderea Imperiului Roman* (sau cum îi zice) de Gibbon şi *Secvenţă romană* de Cisek. Lumea antică e complet opacă pentru mine.

Scriu tern şi manierist, prost dar mult. Pot colora, dar nu mai pot desena. Graţia şi ingeniul

din paginile vechi, ideile şi viziunea de-acolo sunt acum peste puterile mele. Dar tocmai din cauza asta trebuie să merg mai departe. E ca şi când, în timpul mersului, mi-ar fi căzut pedalele de la bicicletă. Acum n-am decât să ţin ghidonul ferm şi să-naintez din inerţie cât mai este posibil. Pot doar să sper că terenul declină în pantă.

30 mai M-am mai documentat din Pliniu, cam pe sărite, folosind internetul. Treaba e cam aşa: Romulus oferă o jertfă zeilor pe un câmp. În timpu-ăsta se iscă o furtună din senin: un nor gros şi negru de ploaie acoperă totul, tună, fulgeră şi trăsneşte, şi Romulus… dispare! Nu mai e găsit niciodată. Un senator jură că l-a văzut înălţându-se la cer, cu hainele şi armele sale. Pe când se ridica, i-a strigat că vrea să fie numit de-atunci Quirinus. În locul lui a fost ales rege sabinul Numa Pompilius. Despre el se spunea că trăieşte cu o nimfă, sau o zeiţă. În vremea lui a fost o mare ciumă. Într-o zi regelui i-a căzut din cer în braţe un „scut" oval, numit de aceea *ancilia*. Scutul avea, dacă am înţeles bine, două laturi ridicate una spre alta. Prin influenţa lui, ciuma a încetat. S-au mai făcut zece scuturi identice, ca nimeni să nu mai poată deosebi originalul. S-au numit „salii", după numele dansului cu care se scoteau la sărbători. Tot pe-atunci, Numa a prins două fiinţe care, după ce, încercând să scape, au luat tot felul de forme, i-au destăinuit cum poate să provoace trăsnete. N-am citit până la capăt, aşa că nu ştiu cum a murit Numa. Dar ancilia e un obiect pe urmele căruia ar trebui mers. Mai ales că (uitam): noua religie adusă romanilor de Numa cunoştea un singur Dumnezeu, nevăzut şi indescriptibil. Nici o imagine a sa nu putea fi făcută de oameni sau venerată de ei. Timp de 170 de ani în templele romane n-a figurat nici un chip de zeu, sculptat sau pictat. Asta cam dă de gândit…

31 mai Nopţi foarte agitate, în casă e ceva ameninţător, sau doar o „prezenţă impalpabilă“, cum ar spune un vechi şi înrăit în bullshit spiritist. Dar e o casă veche şi — cine ştie? Iar noaptea trecută, după vreo două atacuri paralizante de frică (şi aproape nebunie), am avut un vis în care eram în mijlocul unei camere, cu largi ferestre dând afară spre cerul înstelat, şi deodată am început să mă simt straniu, era ca şi când aş fi fost umplut cu o lumină acidă, agresivă, cu o revelaţie irezistibilă. „Doamne, Dumnezeule, nu mă lăsa, ai milă de mine“, am strigat pe când exaltarea aceea creştea până la paroxism în mine. Am căzut pe spate, străpuns de raze care veneau din toate părţile, şi atunci m-am trezit. Eram pe o parte şi nu pe spate, cum mi se-ntâmplă de obicei când am vise din astea. Pielea ţestei nu mi-era amorţită şi nu mă ardea, totuşi o simţeam uşor congestionată. Nu ca o cauză, ci ca o consecinţă a visului, mi-am zis, ceea ce deschide perspectiva ca în *toate* împrejurările visele acestea cu dizolvarea într-un soare epileptic să producă acele fenomene fizice, şi nu invers, cum am crezut pân-acum.

Azi n-am scris nimic şi ziua a curs către seară de parc-ar fi fost ziua altcuiva, din altă vreme. Am stat în pat privind pe geam cerurile intens albastre, cum nu le vezi la Bucureşti niciodată, pline de nori strălucitori de vară, bine conturaţi în înfoierea şi destrămarea lor. Ei se reflectă şi-n geamurile cu tocuri albe din cealaltă parte a curţii interioare, iar acolo par a curge mai repede, ca şi când vântul ar sufla numai în lumea virtuală a imaginilor reflectate-n ferestre. Sub aceste ceruri tehnicolor, clădirile vechi din Mitte, cu 3–4 etaje, frumos aliniate şi de diferite culori, par nişte decoruri de scânduri; faţade ale unor străzi clădite pe un platou de filmare. Atât de puternică e lumina, de tari sunt culorile. Câte o uriaşă şi bestială motocicletă Suzuki, cu caroseria zveltă şi puternică precum un piept de taur, reflectă şi ea, în lustrul ei roşu ca

sângele, perindarea încremenită a norilor. E o continuă duminică în aceste cele mai spectrale zile din viaţa mea.

Minunata frază a lui Scarlett O'Hara, cel mai bun panaceu pentru ce e în tine: „O să mă gândesc mâine la asta". Şi mâine, tot mâine.

3 iunie Am trecut peste aniversarea a 44 de ani (o să scriu la fel de indiferent şi 64? 74? nu-mi mai e teamă de vârsta cea adâncă) atât de lin şi de lipsit de resentiment, încât poate că într-adevăr criza a luat sfârşit. Să dea Domnul să fie aşa. Căci nu preţuim seninătatea decât când o merităm. N-am să notez aici decât coincidenţa, sper că semnificativă şi benignă, dacă nu profetică, a două texte. Unul este urarea pe care prietenul G.C. mi-a trimis-o prin fax: „…îţi fac chiar urarea reuşitei TOTALE (în sensul apropierii maxime de acel TOT care bănuiesc că nu e doar o viziune literară)". Celălalt, o frază din Zweig, banală şi adevărată: „Nu există fericire mai mare pentru soarta unui om decât să-şi descopere, la mijlocul existenţei sale, în anii creatori ai maturităţii, scopul propriei vieţi."

Faptul că nu sunt încă destul de copt pentru asta s-a văzut zilele trecute, când am suferit ca un câine pentru că P.M. n-a luat nici premiul Uniunii, nici premiul ASPRO. Acum, când reacţia asta stupidă (căci n-am moştenire împreună cu ei) mi-a trecut, n-am decât dispreţ pentru slăbiciunea, orgoliul şi meschinăria care mi-au ulcerat conştiinţa. După vreo 15 ani, ştiu iar acum că *singurul* lucru important (măcar până voi descoperi — dacă! — sau până mi se va descoperi acel sens înalt de care vorbeşte Zweig, şi care, ai dreptate, Gerhardt, *nu* este literatură) e să scriu. Bine şi adevărat. E din nou singura mea apărare, singurul refugiu.

Zile fierbinţi şi liniştite la Berlin, plimbări lungi cu Ioana, un week-end imens şi luminos înainte.

5 iunie Noapte albă, mai lucidă ca ziua, totuşi sterilă ca acea meditaţie care nu-i decât vid luminos. Spre dimineaţă mă frământam în privinţa romanului meu, redus la un fir inutil de nisip de anamorfoza aglomerării de sadism şi trandafiri din Gibbon. Mai spre dimineaţă, când prin crăpăturile transperantelor se vedeau zorii, abia distinşi de întunericul cald din jur, am adormit ca să visez că mergeam noaptea pe un necunoscut drum îngheţat. La capătul lui, luminată slab, dar ospitalieră în noaptea de iarnă, o librărie. Ce departe sunt însă de librăria subpământeană din Acel vis. Ce departe sunt de *acele* vise.

Nu voi fi, bineînţeles, decât din ce în ce mai singur. Îmi rămâne scrisul, dar cum şi ce poţi să scrii când eşti singur? Când te dor ochii după ore şi ore de citit? Când cu nimic nu te-ai ales din viaţa ta întreagă? Mi-e frică de ei, de primirea viitoarelor mele cărţi, de faptul că s-ar putea ca în câţiva ani să nu mai fiu nimic pentru nimeni. Şi nu numai (sau nu pentru că) toţi cei ce amendează, impersonal, acest *hybris* mă vor împiedica să mai exist, ci mai ales fiindcă viaţa şi disperarea aceea granuloasă din mine nu mai apar în paginile pe care le scriu. Dar ajunge.

11 iunie Drum la Frankfurt & back. Oraşul ni s-a părut (*honest*!) mai frumos decât Berlinul şi mult mai viu. Sky-scraperii sunt cum nu se poate mai frumoşi şi mai potriviţi cu locul. În ei, ca-ntr-un clişeu, se oglindesc norii pe cerul de deplină şi bine aşezată vară. Summer, my season. Ne-am plimbat prin centru, pe furnicarul Zeil, am stat pe o bancă-ntr-un scuar, lângă o veche statuie şi umbriţi de un gigant de sticlă, bându-ne Fanta, Pepsiul şi ronţăind napolitane cu alune, am urcat într-o galerie de magazine pierdută adânc în viitor (oţel, sticlă şi oglinzi)… Am văzut expoziţia Man Ray — bunul şi bătrânul avangardist-suprarealist, cu *obecte* gata făcute, cu bizare casete şi colaje, cu

împachetări, cu mătura pe post de balet franţuzesc, fierul de călcat cu o linie de cuie în talpă, în fine, tot bazarul la care te poţi aştepta. Nuduri în sensul de femei goale. Cu adevărat interesante portretele de artişti: Ginica Lupu, Jeems Joke, un Chirico degenerat până la vacuumul din ochii lui Birlic, faimosul Dali când abia îi lăstăriseră mustăţile, un Picasso care-ar fi putut fi taximetrist sau vânzător de butelii, un Tanguy punkist, imposibil de imaginat ca vatman, un Eluard contabil comunist, un Breton paranoic (nu şi critic), un Satie cu barbă, o Gertrude Stein fără. Un Man Ray doar cu jumătate. În fund (că bine zic) — partea sado-maso: femei (între care Venus din Milo) legate şi-nlăcrimate, Graţiile ameninţate de conuri, cilindri şi piramide, un falus de marmură cu două bile aşijderea. Bondage, corecţii fizice, feţe supuse şi rugătoare. Aici mi s-a deşteptat un oarece interes, mult mai puţin pentru masca lui de Sade ca fortăreaţă de cărămidă. El însuşi Bastilia. Altceva? Spaima de a trăi o viaţă ca artist fără să reuşeşti să spui aproape nimic despre tine. (Ah, rayografiile, câteva frumoase.)

Iar eu am visat cum erau arse corneele unui condamnat cu două lupe puternice, focalizate lent într-un singur punct, pe cei doi globi oculari. Şi cum un alt condamnat e uitat pentru eternitate într-o groapă plină-ochi cu păianjeni. E infernul care va să vină. Măcar în caietul geamăn, peste câteva pagini.

Viaţa noastră decurge mai departe în liniştea şi singurătatea de pe Auguststrasse. E duminică şi, într-adevăr, tăcere deplină. Mi-e sufletul greu. Sunt în convalescenţă după o boală lungă. Poate odată voi ieşi, voi putea umbla iar printre oameni, departe, unde nimeni nu mă ştie etc. etc. M-am gândit de altfel, pe jumătate în serios, să nu mă mai întorc (la ce?), să încerc să supravieţuiesc aici, în anonimat şi tăcere. Faptul că ştiu că nu voi putea trăi aici, că nu mă pot sinucide sau călugări

mă mai aduce la realitate. Sunt ce sunt, o, Doamne, şi toată singurătatea lumii e a mea.

Citesc o carte din ’63 despre tehnici de propagandă şi convertire în domenii atât de diferite ca prozelitismul religios, advertising-ul şi poliţia politică. Triste şi revoltătoare pagini despre „reeducarea“ în China şi despre tehnicile interogatoriului în Rusia.

Ce fel de „crize“ avea Pavel? În ultimul timp am senzaţia că în lumea asta e vorba şi se vorbeşte despre orice, în afară de lucrurile importante. Sunt frustrat de lipsa de informaţie în anumite probleme spre care m-aş duce cu toate puterile mele. Cel puţin, însă, ştiu acum ce caut. *Ce* cauţi?

Azi, la plajă, într-un parc, citind şi răsucindu-ne la soare. Când facem dragoste ne privim în ochi, în momentele cele mai intense, privesc în ochii tăi albaştri şi deodată —

14 iunie Cred că nici ceai negru nu pot să beau. Ieri a fost un infern. Cred că n-am fost în toate minţile. Iar azi-noapte n-am făcut altceva decât să ascult, la bucătărie, cu căştile pe urechi, Brassens, şi să mănânc cremă de ciocolată. Nici vorbă să pot adormi până pe la 3 noaptea. Acum e foarte linişte în camera mare şi albă, cu câteva mobile impersonale, pastelate şi emailate, prin colţuri. Doar prin fereastră se mai aud ciocănituri înfundate şi trosnete de la şantier. Peste toate, însă, ţiuitul din urechi, zgomotul sângelui curgând prin capilare, îmi înconjoară ţeasta ca o coroană de staniol. Aş vrea să regresez, să nu fi scris REM şi să-l scriu acum, să fiu la jumătate, să mă-ntreb ce joc vor juca în ziua a patra fetiţele. Dar peste ani voi invidia şi clipa asta, dimineaţa asta în care am mai adăugat două pagini (un cot, o subţioară cu toţi muşchii desenaţi corect) la O. II, fără speranţă şi fără teamă.

De câteva nopţi visez examene. Nu ştiu nimic, sunt lucruri complicate din istorie. Mă gândesc de

la cine să copiez, pe cine să-ntreb. Ce Dumnezeu am făcut de n-am învăţat lecţiile astea? Totuşi merg la şcoală, primim subiectele, m-apuc să scriu. Bazaconii, prostii, tot ce-mi trece prin cap. Regi cu nume inventate, concubine faimoase, inexistente. Ora se apropie de sfârşit şi n-am scris mai nimic. Nu pot nici să recitesc teza. De fiecare dată citesc altceva. Şi de ce-am scris cu roşu, ce m-a apucat? Nimic, decât o mare panică. Am să iau un doi cât mine de mare. Am să pic.

16 iunie Nebărbierit, netuns, cu şuviţe îndreptate în toate direcţiile, cu un zâmbet timid şi cam asimetric, cu pielea feţei pătată, gălbuie pe fălci, roşietică pe lângă nas, cu două dungi, ele însele asimetrice, săpate de-o parte şi de alta a gurii, cu o expresie tristă şi neatentă. Din sprâncene ies fire mai lungi, foarte negre, care se zbârlesc rebel. Totuşi nimic, sau aproape nimic de adult, şi asta-i încă bine. Pielea gâtului, încreţindu-se puţin moale sub mărul lui Adam, şi dinţii gălbui, încă întregi dar în stare proastă, arată însă limpede, la a doua privire, că Mircea nu mai e nici un puşti, deşi *asta* e şi-o să rămână până-n adâncul viitorului. Mici pete, prefigurare a oribilelor mâini de bătrân, pe braţe, care rămân însă armonioase şi cu pielea elastică. M-am îngrăşat, toate membrele îmi sunt mai pline, starea mea fizică e bună, cea morală se reface după dezastrul de acum vreo două-trei zile.

Nu mai am nici probleme cu ficatul (Ioana în schimb a cam păţit-o cu rinichii, dar sper că va fi bine) de când nu mai beau ness. În ultimul timp, într-adevăr, am mai multă grijă ca de obicei de starea mea fizică, pentru că de ea depinde scrisul meu. Am nevoie să fiu sănătos, cu mintea limpede (nu ca acum, după petrecerea de azi-noapte), ca să-mi pot duce cartea — care e iar totul pentru mine — mai departe, foarte departe. Şi eu într-adevăr scriu cu tot corpul, cu toate organele, cum a zis

cineva, ca şi când n-aş fi altceva decât un mare tub de pastă de pix. De aceea această mare euglena viridis a corpului meu trebuie să fie în formă.

Încă mai puţin de 10 pagini din caietu-ăsta, cu piticul ridicol de pe copertă şi cu spira lui de sârmă care taie filele (coperţile aproape că s-au desprins cu totul). L-am început acum aproape trei ani şi jumătate la Belaggio, de care-mi amintesc de parcă ieri aş fi fost în ilustrata aceea tehnicolor a lacului Como, între Alpi, în mijlocul chiparoşilor şi măslinilor. Au fost atunci ultimele momente bune ale fostului meu mariaj. Aş fi bănuit pe-atunci că, în mai puţin de doi ani, totul avea să se ducă de râpă? (Life, o life…)

Fapt e că totul trece în uitare şi că life trece în after life şi că everybody's got something to hide except for me and my monkey. Drept care am încheiat şi semnez.

Numa Pompiliu obţinea trăsnete din cepe, păr omenesc şi capete de peşte, după o reţetă obţinută de la Jupiter. „Eu am zis: «Sunteţi dumnezei. Toţi sunteţi fii ai Celui prea înalt»". Un psalm al lui David.

Zi trecută în somnolenţă, plictis, somn de după-amiază, zi făcută doar să treacă, la fel ca o bucată de zid alb. E aproape midnight, stau la masa de lucru şi sunt Mircea Cărtărescu.

19 iunie Ceaiul ăsta englezesc mă face nervos şi destul de agresiv; pe de altă parte nu ştiu cât mă ajută la scris. Fapt e că mi-e aproape imposibil să scriu fără nici un stimulent.

Am iar o perioadă de confuzie. Nu mai visez, sau visez exasperant de direct şi de banal, şi trăiesc de azi pe mâine, fără să mai încerc să-mi dau seama de situaţie. Până şi multaşteptatul computer a fost o dezamăgire. Ce să fac cu el, fără Internet şi fără jocuri? În general, ultimii doi ani se amestecă în mintea mea, ba chiar şi vremuri mai vechi, mi se năzăreşte uneori că aş fi la Amsterdam, altă dată

mă simt acasă… Sunt mereu neliniştit, viaţa mea a ieşit din ţâţâni…

Încerc să-mi păstrez capul măcar în scris, scriu din toate puterile, nu decisiv, dar destul de sus, satisfăcător, dacă ţii seama nu doar că nu poţi, ci nu *trebuie* să fii genial pe o mie de pagini, fiindcă o mie de pagini geniale înseamnă un butoi cu miere în care, eventual, să poţi fi conservat, în nici un caz să mănânci din ea zilnic, mereu şi mereu, şi nimic altceva.

Vor fi două luni de când sunt aici. Abia a zecea parte din timp. Timp împrumutat, de o frumuseţe fără margini, atât de sclipitoare încât *ştii* că nu e din viaţa ta.

Ce pot spera în momentul ăsta: 1. Să termin vol. II până la sfârşitul anului (dacă merg în ritmu-ăsta aproape erotico-eroic), sau măcar până la jumătatea lui 2001. În orice caz să-l public până la sfârşitul lui 2001. 2. Să public *Zmeii* cam tot pe-atunci, dacă Tudor merge cum trebuie. 3. Să văd *Travesti*-ul în italiană în aprox. o lună de zile. 4. Să-mi iasă la anul culegerea de articole (etc.). 5. Pentru la anul, în germană, *Orbitor* (dacă dă Dumnezeu să se pună Gerhardt o dată pe treabă şi dacă va mai exista Volk und Welt). 6. De asemenea, cărticica scopiţilor, pentru DAAD. Ar fi bestial… 7. *Nostalgia* în norvegiană, care o să-mi aducă şi 1 000 de dolari (din Italia, by the way, doar 400, ca să vezi cu ce cifre jalnice jonglăm). 8. *Orbitor* în maghiară, cât de curând (nici un sfanţ). 9. *Orbitor* în spaniolă, poate… 10. O primă ofertă de impresariat literar (să mă informez; să nu fie cine ştie ce (o)nanişti hipofizari. Păi nu-i cine ştie ce fiasco. Să vedem ce şi cât iese din toate astea, dar mai ales din ţeasta mea pe care-i scrijelită o ancoră (marele album George Grosz; Otto Dix mi se pare totuşi mai puternic şi mai imaginativ, buni sunt şi Kirchner şi Beckmann).

24 iunie Reintră Cedric, nu-nţeleg cum şi de ce, parcă din propria lui voinţă. L-a scuipat textul, pur şi simplu. Şi nici nu-mi dau seama ce are de gând. On verra. Cât despre mine, bruma de concentrare pe care-o căpătasem în sihăstria asta (sunt două luni) se risipeşte şi, dintr-un scriptor, am ajuns un descriptor, incapabil să intru (pe) sub pielea textului. Suprafeţe, lumini, dar nimic adevărat şi concret şi care să ducă undeva. Scriu câte puţin şi prudent, la fiecare paragraf simt nevoia s-o las pe ziua următoare, pregătesc mereu o suprafaţă mai mică de tencuială umedă, atât de mică încât nu poate cuprinde decât un gest, un cot, un ochi, o sanda. Unde e ansamblul, unde-i panoul de comandă, sau punctul înalt de unde vezi oştile lui Altdorfer? Nicăieri. Dizolvat în acele coate şi sandale. Căci unde-i punctul de comandă al creierului? În capul romanului meu va fi, e drept, un homuncul, dar nu cartezian. Şi nu în glanda pineală.

Un fel de tristeţe aproape continuă, sau mai bine zis o indiferenţă în privinţa soartei mele. Plutesc cu valul, agăţat de pluta şubredă a romanului meu, trei scânduri prost îmbinate. Şi un fel de somnolenţă care s-a extins, ca plumbul topit, curgându-mi din pleoape şi umplând lumea. Nu-mi imaginez, acum, un lucru care să mă bucure cu adevărat. M-am trezit zilele trecute invidiindu-l pe G., care-şi doreşte cu ardoare să plece iar în Namibia, peste un an sau doi. Ce bine, ce consolator trebuie să fie să-ţi doreşti ceva, să ai pentru ce trăi o vreme. Dar se poate trăi şi-ntre pereţii albi din Auguststrasse.

26 iunie Pisicuţa mea are 13 ani şi e mare de-acum. Să fie fericită.

Scriu incalificabil. Aproape că e un insectar de şabloane şi cacofonii. Nu se pot închega (uite: *închega*!) scene, nu văd gesturi şi locuri, mi-e cu neputinţă să fac povestea să înainteze. Ce va fi, de

fapt, la Amsterdam, care-ar trebui să fie un rezonant pentru New Orleans? Habar n-am şi nici nu-mi pasă. Ăsta e adevărul. Scriu hectare de pagini doar cu speranţa că într-o zi o să mă trezesc inspirat şi că o să fac să se *întâmple* ceva. Aştept tot timpul ca scrisul meu să facă o piruetă, să se-nfăşoare asupra lui şi să-nceapă să semnifice. Dar trec zeci de pagini şi lucrul nu se-ntâmplă, şi nici o imagine nu mă ia prin surprindere. În loc de-un buchet de flori proaspete împletesc o impresionantă coroană mortuară din flori de hârtie. Dar nici furios pe mine nu mai pot să fiu. Măcar de-aş putea. Fiindcă totul e ca viaţa mea de-acum: fals, fals, fals, fără speranţă, aşteptând să se sfârşească odată.

Citesc sceptic un Kurt Tucholski (din patriotism local: stau pe lângă strada cu numele lui), *Castelul Gripsholm*, deocamdată un divertisment, dar nu se ştie. Am mai dat de câteva texte interesante despre cazuri neurologice, descrise de Oliver Sacks în *Lettre* (unde am şi eu poezii pur şi simplu proaste). Stau şi eu bine, totuşi, la un capitol: la virgule.

29 iunie După o perioadă mai bună în scris, sunt iar la pământ. Iar viaţa e aici un ecran alb şi gol — nu se-ntâmplă *chiar* nimic, ca în celula monstrului sadic care va rămâne acolo chiar dacă afară vor fi incendii, cutremure şi revoluţii, căci mutarea din celulă înseamnă pentru el apocalipsa şi iadul. Am reînceput, totuşi, să citesc *V*, cu uşurinţă şi plăcere şi, în lipsa altor stimulente (de care am absolută nevoie şi de care sunt frustrat din cauza ficatului pe care-l simt, îl simt după fiecare exces), sper că-mi va face bine, dacă mă va şi pune la colţ, unde mi-e locul.

N-am mai ieşit la plimbare din cauza frigului şi cerului mereu mohorât, şi suport tot mai greu monotonia vieţii de-aici. Dac-aş avea inspiraţie sau măcar o onestă dorinţă de progres în scris nu m-aş

simţi frustrat, aşa însă mi se pare tot timpul că trec pe lângă viaţă şi că voi pierde marea şansă înfăşurată strâns în ea. Nu e totuşi ca la Amsterdam, unde sunt acum iar în ficţiune. Şi unde trebuie să se-ntâmple ceva, dar ce, numai Domnul ştie.

Amintiri străvechi (Voila) care încearcă să existe, care mă încearcă uneori şi nu mă găsesc potrivit. Rămân avortoni mnezici: oarece imagini, fără orgasmul participării afective de altădată, oarecare senzaţii care mă trimit acolo. Ca şi când pe culoarele minţii mele ar fi apărut săgeţi ce m-ar îndruma către anumite paliere şi uşi, dar ajuns acolo aş fi găsit fie uşa-ncuiată, fie dată de perete, dar în interior nefiind altceva decât însăşi camera mea, banală ca şi pielea de pe mine, din care tocmai plecasem în căutarea străvechii, difuzei mele copilării.

Difuzei şi străvechii mele tâmpenii. „I, me, mine". Toată ziua şi toată noaptea. Toată vara şi toată iarna. Ca şi când totul s-ar stinge deodată şi-aş levita în spaţiul cosmic, în negru şi beznă absolute, dar exact în poziţia în care stau acum la masă, şi mâna mea dreaptă ar mima scrisul şi m-aş rostogoli etern în neant, singur, singur, o singularitate.

9 iulie Nu pot lucra nimic din cauza unui urlet continuu, e bormaşină dentară, de la şantierul de dedesubt. M-a înnebunit. Mai ales că am băut un ceai verde care nu mi-a făcut bine, că am recitit din O. I şi mi s-a părut incomparabil mai bun decât prostiile seci din caietul cu pitic, că ieri mi s-a rupt o măsea, că mă simt ultimul dintre oameni, că nu mai pot trăi aşa. De ce am probleme cu ficatul? De ce nu mai pot bea nes? De ce am fost părăsit? Nu pot face *Orbitor* doar cu puterile mele. E mult prea mult. Am nevoie de ajutor. Ungurul vorbeşte la telefon dincolo de uşă. E mult mai cunoscut ca mine, şi n-a scris niciodată ceva atât de bun.

Rămân cu ochii-n gol peste pagină, şi rândurile desluşite de ochiul meu drept se separă de cele văzute de stângul, glisând uşor lateral şi intersectându-le strâmb. Şi mâna care le scrie e acum dublă, dar dublarea lumii s-a făcut cu preţul fantomizării ei. Două mâini fantomă, un pix fantomă, o masă imaterială. Apoi din rândurile de cerneală ies filamente ce împăienjenesc toată pagina. Prin degete se vede. Dublul nas fantomatic, dubla buză superioară se-nting şi ele în suspensia colorată. Ochii se-nchid, mintea îşi stinge culorile, viziunea nu s-a produs. Nefericirea urcă, se curbează peste buza paharului, se revarsă.

Alt centimetru de viaţă, trei ani şi cinci luni în grosimea unui centimetru de hârtie, o scândurică mâzgălită pe toate fibrele ei, e gata şi poate trece la stânga, alături de celelalte. Am patruzeci şi patru de ani şi scriu Trupul. Şi aştept un miracol. Deşi poate că miracolul e de faţă: încă trăiesc şi încă scriu, neadunat ca o privire în gol, totuşi viu. De cincisprezece ani am trecut de apexul minţii mele. Au fost apoi suişuri şi coborâşuri, ani grei, căci e aproape cu neputinţă să supravieţuieşti unei scrieri ca REM. *Levantul* şi *Orbitor* sunt cărţi disperate, instrumente ortopedice şi plămâni artificiali ce mi-au dat putinţa să mă mai mişc câteva nanosecunde pe acest pământ, să mai înghit câţiva atomi de oxigen, hidrogen şi azot. Scriu rău la O. II, care nu-şi ia până acum zborul, dar ce-aş fi dacă nu l-aş scrie? Concurenţa cu M. C. e mai mult decât pot duce, dar mă ţine în joc, aşa cum alergătorul cel mai prost poate avea, din când în când, iluzia că e în fruntea plutonului, deşi e cu câteva ture de stadion rămas în urmă. Sunt încă în joc, lupt încă pentru viaţa mea, chiar dacă aruncând armele şi fugind, căci fuga e o parte a luptei şi te ţine viu şi-ţi mai dă o şansă. Şi au mai fost apoi câteva subterfugii: *Travesti*, *Dragostea*, *PM*, *Zmeii*, *Nimic.* Şi mai e jurnalul.

Merg mai departe, poţi conta pe mine. Nu totul e bucurie şi triumf, nici pentru mine, nici pentru tine. Când şi următorul centimetru de viaţă va fi adăugat, aş vrea să am fericirea dincolo de cuvinte, de coarde vocale şi de orice lumină imaginabilă, să pot spune: „Am terminat *Orbitor* aşa cum se cuvine."

10 iulie Depresiune puternică azi, mai ales din exasperarea de a scrie total neinspirat. Cred că — dar pretexte sunt pe toate drumurile — zecile de ore de lectură din Pynchon, în loc să mă stimuleze, mi-au inhibat cu desăvârşire imaginarul. Am ajuns să-mi simt din nou interiorul cranian gol, cu osul uscat, cu fitilele nervilor optici atârnând înăuntru ca într-o lampă fără ulei. Cum să mai emane ochii mei vechea şi vezicanta lumină? Mai rezist o săptămână şi trec pe heavy heavy fuel — mi-ar plăcea, de fapt pe o pişoarcă de cafea, pe care vezica mea biliară, supărată rău pe mine în ultimul timp, sper s-o tolereze cu bine. Altfel va fi trist, căci zeul din mine pare sclerozat şi plin de boli dermatologice. De atât scărpinat, inclusiv în creier (ca acel copil — cumplită poveste — care a pariat cu alţii că are curaj să stea culcat lângă linie pe când trenul trecea şi care s-a ridicat şi scara ultimului vagon i-a retezat ţeasta, şi el şi-a dus mâna la cap şi şi-a simţit degetele intrând într-o gelatină moale, şi acela era creierul), nu mai are timp să vadă şi de scrisul celui care, la 44 de ani, cu teama şi scârba de bătrâneţe deja instilată în suflet, încearcă să reziste, să scrie mai departe şi să trăiască, ba chiar să întinerească mai departe, ascultând de vechile poveşti care spun că nimic nu-i adevărat şi-ntr-o zi o să-i cadă un fel de solzi de pe ochi şi va vedea o lumină nouă, atât de fină că, pe lângă lumina de-acum, ar fi ca un flux de fotoni pe lângă planetele pe care le lovesc în rafale, încălzindu-le şi orbindu-le.

Să-mi amintesc cumva, între atâtea alte amănunte, căci amănunte am cu carul, ce-mi lipseşte sunt doar nişte fleacuri: personaje, acţiune, motivaţii, psihologie, de câteva jocuri în spirală: jocul de răbdare, Piticot etc.

Sunt măcinat de tristeţe, pereţii ăştia sunt foarte albi şi Berlinul e vast sub ceruri şi mai vaste. Plimbări ca-n vis, vise cu o imagerie diformă, fetiţa mea care suferă într-un spital îndepărtat. Viaţa mea fără sens apropiindu-se de sfârşit. „Rage, rage against…“ what? Şi cum s-o faci când corzile vocale îţi sunt deja înnodate?

Dar Ioana radiază de fericire şi mă luminează şi pe mine cu corpul şi mâinile şi părul ei, cu marea, marea ei utopie. În care crede atât, încât ar putea ajunge reală.

13 iul. Ce e-n scorbură, dacă este ceva? Pagini olandeze destul de specioase. Dar încă deschise. De fapt, ce se-ntâmplă? Iarăşi sentimentul că textul se scrie singur, fără înţelegerea mea. Cel puţin însă o plăcere de pictor decorator, de peisagist în faţa şevaletului, şi asta nu e rău, căci proza noastră e cretin-socială şi aşa va pieri. The people? Je m'en fous. Trăncăneala lor nesfârşită? Scheisse!

Mă apropii din nou, ca — atenţie! — Weltanschauung de artistul pur care am fost. Nu ca puteri, deşi nimic n-aş vrea mai mult decât să mai fiu uluit, ca altădată, de puterile mele, ci în privinţa siguranţei neexaltate, aşezării calme în faţa paginii, ritmului bun de lucru. Atitudinii pozitive şi deschise faţă de scris. De-aici au ieşit toate textele mele adevărate de acum 15 ani. Diferenţa e că atunci o energie care nu venea din biata, subţirea mea ţeastă, întorcea în sine substanţa textului meu, o închidea, o rotunjea, o făcea perfectă ca o mare perlă naturală. Acum totul rămâne plan, uneori plat, deschis ca o pictură la care poţi mereu adăuga ceva pe margini. Să nu uit totuşi că e o diferenţă între ce scriu acum şi poveştile de altădată: curbura

e acum incomparabil mai largă, şi timp ca totul să se rotunjească mai e. Sper, cel puţin. Căci una e să pictezi un vas de porţelan şi alta să-ntinzi lumea pe o cupolă de bazilică. Şi încă nu lumea ta, ci un Deisis dumnezeiesc. Dar în care fiecare detaliu (şi detaliu al detaliului detaliului, căci romanul meu are o dimensiune optică evidentă — e un panopticum care s-ar vrea şi un pandemonium totodată), chiar invizibil de jos, de pe dalele mozaicate ale podelei, e migălit la fel de limpede ca pe vasul de porţelan.

Nu pot scrie ca Pynchon, dar *nu* sunt Pynchon. Şi Kafka *nu* era Tolstoi, nici n-ar fi putut, nici n-ar fi vrut să fie. Întrebarea este dacă mai pot scrie ca M. C.

Scriu despre iarnă, mi-e dor, ca de obicei în iulie, de iarnă şi de zăpezi.

20 iulie Acelaşi lucru-n fiecare noapte: nu vreau să mă culc, am impresia că nu-mi merit somnul. Fiecare zi trecută îmi pare goală ca o magazie goală. Parcă nu-i viaţa mea. Trăiesc parcă-n vid, în lipsă de sens şi de informaţie. Nu mă bucur pentru nimic şi mă supără (până la paranoia) numai nimicuri ignobile. Mintea mea e-nţepenită şi nu vrea să se urnească. Nimic de trăit, nimic de spus. Zile identice, uneori o zarvă inutilă (prieteni, petreceri) dar niciodată nimic. Scriu din datorie, mai adaug un rând, şi-ncă unul…

Tabloul manierist având un sex masculin în centru (Parmigianino?). Cartea nu se dezvoltă, partea amsterdameză e perturbată de divagaţia asta hibernală care nu ştiu unde duce (şi, Doamne, am nevoie de cafea, trebuie să-mi deschid mintea). Până nu ies la larg sunt cu totul sfârşit.

Moara de vânt stricată pe care mi-au cumpărat-o ai mei în ziua-aia memorabilă (prin ce?). Să fi avut şapte ani.

deja pe 21 iulie, adânc în noapte Discuţie îndelungată cu Ioana despre credinţă şi multe

altele: despre totala mea lipsă de inspiraţie, despre fantasma imposibilă a cărţii mele, despre cât de mult mi-e scârbă de mine. Şi iarăşi despre credinţă, eu eludând mereu ce era de eludat, dispărând, o dată cu tot ce sunt, în turpitudine. Mi-e ruşine de mine. Asta e tot. Sunt ca o coajă de ou golită de lichidele dense dinăuntru. Şi eu mi-am uitat numele, şi eu strig după Tine.

Storc mai greu ca oricând trei cuvinte din mintea asta terminată. L-am invidiat pe Nathan pentru amfetamina şi cocaina lui. Nu mă mai atinge degetul acela în creier. Degeaba trag doar eu, înhămat la monolitul de pe sanie. Măcar clinteşte-l din loc, măcar dă-i un primum movens.

Presimt ani de suferinţă, şi nu sunt încă destul de matur pentru ei. Nu sunt acum decât un paranoic chinuit, un om terminat, incapabil să mai existe, incapabil să mai spună orice despre el. Toate zilele curg la fel, toate paginile se umplu la fel, tăcerea ţiuie — Şi nimeni, niciodată, n-o să citească *asta*, slavă Domnului.

Cât despre tine — te-ai născut sub o stea nenorocită. Mult mai bine rămâneai acolo unde ai fost. O să-ţi pară rău. Oricum îţi pierzi vremea citind Marele Jurnal uluitor şi cretin.

cred că 23 iul. Bineînţeles că pierzi şirul zilelor când toate sunt identice şi nu ai nimic planificat. Trăiesc tot aşa şi voi trăi, poate, tot aşa şi tot aşa. Sigur asta nu se mai poate numi viaţă, ci doar o formă de moarte clinică în care defunctul mai poate vorbi uneori şi mai face câte-un duş. Dac-aş fi măcar deprimat, disperat — dac-aş fi măcar vicios, criminal sau abulic. Faţă de mine, Oblomov e un demiurg omniprezent şi ultraactiv. Nu pot scrie şi sunt părăsit de toate celelalte forţe. De două săptămâni fac o poveste gen *Amnarul fermecat*, dar fără cap şi coadă şi fără nici o legătură cu orbitorul ăsta complet orb de până-acum. Am început să tai pagini, să „lucrez“

manuscrisul ca un cabotin… Mă urăsc, m-aş lua la palme. Sunt în ultimul hal de tensiune nervoasă.

Şi n-am, aici, documentaţie, îmi trebuie neapărat planşele testului Rorschach, acum, pentru ce-am scris azi, mi-ar fi trebuit un tratat de fiziologie. Sper să primesc repede şi harta Amsterdamului. Mai ales îmi trebuie (şi aici e singurul meu punct tare) multă, multă inconştienţă ca să pot scrie mai departe. Mă deprimă şi culoarea asta roşie a pixului. Şi paginile prea albe şi prea groase. Voi relua Pynchon, dac-am să-l mai suport, fiindcă deja am toată spinarea ulcerată de sjambok-ul lui.

Mi-am luat cafea şi probabil că o să am mintea mai limpede de-acum încolo. Deşi voi mai râcâi doar cu linguriţa pe interiorul uscat al ţestei. Ce să mai scoţi când nu mai e nimic de scos. Bazinul unde odată se înmulţeau păstrăvii e acum atât de uscat, că nici broaştele râioase nu se mai îngroapă sub pietrele de pe fund.

24 iul. Pynchon mai departe. În curând ajung la splendidul episod „V in Love“ cu care el ştie să termine inubliabil cartea asta care nu-mi dă nici o şansă. Pe când eu devin tot mai oniric în sensul cel mai perdant al cuvântului. Dacă nu va avea un sâmbure extrem de concret, cartea asta de gelatină o să se ducă cu totul de râpă. Şi sâmburele ăsta trebuie să vină repede: povestire, personaje, căci nimeni n-ar mai putea suporta vorbăria nesfârşită, şi eu cu atât mai puţin. Acum am cafea şi prima doză injectată azi pare să-mi fi făcut bine.

Tipa aproape goală (doar un plastron care-i lăsa, de fapt, sânii mici şi ascuţiţi afară, şi cu o prelungire pe burtă, lăsându-i vulva rasă şi-ntunecată la vedere, ca şi fesele şi, de fapt, spatele-ntreg) care poza în târgul de vechituri, printre suveniruri, idoli negri şi artizanat antilez, blondă şi frumoasă, râzând mereu semi-îndrăzneţ, semi-stânjenit şi ţinând, de câte ori putea, o pălărie de fetru în dreptul pubisului ei animalic. S-o transfer

la Amsterdam, în Waterlooplein? Abia aştept să mă-ntorc din excursia pe gheaţă a lui Maarten, care nu ştiu, de fapt, unde duce. Chiar nu ştiu. Tot episodu-ăsta se scrie independent de mine, ca un vis.

Afară vremea se-ndreaptă, şi-ncep să am din nou speranţe. Între timp mi-au apărut două traduceri, despre care am fost prea amărât ca să pomenesc aici: *Travesti* în italiană, cu o copertă urâtă, nelăcuită nici măcar pentru exemplarele trimise mie, la Voland, Roma, şi *Orbitor*, cu titlul *Lumea oarbă* (complet neinspirat), dar cu o frumoasă copertă de lumini irizate, în maghiară, la Jelenkor. Din câte ştiu, mai trebuie să-mi apară, la anul, poate, *Nostalgia* în norvegiană şi (dacă Csejka binevoieşte să se-apuce odată) *Scopiţii* în germană, pentru DAAD. La anul celălalt ar trebui — tot prin osârdia deocamdată îndoielnică a lui Gerhardt — să iasă şi *Orbitor* în germană. Nu mai ştiu nimic de proiectul spaniol şi de intenţia lui Sorkin de a-mi face un volum de poeme în State. În ţară voi avea la anul, cred, doar cartea de poveşti cu zmei şi, poate, articolele şi interviurile. Urmând ca, dacă mă va ajuta Dumnezeu şi voi căpăta inspiraţie, în 02 să iasă şi partea a doua din *Orbitor*.

27 iul. Merg mai departe. E amuzant cum scade pasta în rezerva transparentă, cum se umplu în schimb paginile cu viermişori ciudat încârligaţi. Scriu zilnic, mult, mult mai limpede de când am cafea, şi am făcut chiar, după luni de zile sterpe, o mică imagine de care sunt mândru. Sunt, de altfel, incomparabil mai bine în toate privinţele (ficatul mă mai supără uneori, dar suportabil), problemele mele morale se limpezesc, uitarea vine, remuşcarea se restrânge şi se resoarbe. Ioana mi-e foarte dragă, pe Ionuţa abia o aştept, puternica paranoia legată de amărâta noastră viaţă literară s-

a stins şi ea, măcar pentru moment. Ştiu acum că nu sunt de acolo şi n-aş putea fi, n-aş fi lăsat să fiu chiar dacă aş vrea, căci de douăzeci de ani sunt o ofensă vie pentru mulţi dintre auctorii aceia. E providenţială ieşirea aceasta îndelungată din mijlocul lor.

Nu mi-e dor de casă. Nu m-aş mai întoarce niciodată dac-aş putea, şi e prima dată când gândesc aşa. La Bucureşti nu mai e nimic pentru mine. Părinţii mei s-au schimbat mult. Ionuţa ar putea sta aici foarte bine. În rest, pe cine sau ce mai am eu acolo? Doar probleme mai mici sau mai mari aşteptându-mă ca moartea pe cel din „tinereţe fără bătrâneţe“. Nu mai vreau acum decât să pot scrie bine, să pot termina în 2–3 ani *Orbitor*. Apoi vom mai vedea.

Succesiune de vise, între care unul atroce: pe un fel de pantă a unui deal erau câţiva iepuri, foarte antropomorfizaţi, ca un fel de iepuraşi de jucărie vii. Deodată apăru un animal între vulpe şi pisică, despre care ştiam că e de o ferocitate fără limite. Cu un gest uman şi bestial în acelaşi timp l-a apucat pe-un iepuraş de părul din creştet cu o labă şi-a-nceput să-l mănânce de viu. Ştiam că nu trebuie să mă uit, dar eram fascinat. Mi-era ruşine de mine şi simţeam o milă fizică, leşinătoare. Pisica rupea din carnea vie a iepurelui ce tremura şi lăcrima, până când toată faţa acestuia i-a fost inundată de un flux de gelatină transparentă. „I s-au scurs ochii“, m-am gândit, înnebunit de oroare.

31 iulie Vise la fel de stranii mai departe, imposibil de distins de foarte vechi amintiri, la rândul lor corodate şi contaminate de vise la fel de îndepărtate. Era mai curând o impresie: mai fusesem acolo, nu vedeam, ci revedeam ceea ce-mi fulgera în… ochi, memorie, nu ştiu. Doar când, încercând să păstrez cât mai mult imaginile fugare, rechemându-le mereu şi mereu în minte (asta chiar în timpul visului şi la trezire, cât încă nu

deschisesem ochii), le făceam să concorde cu un fel de scufundare-n trecut la adâncimea potrivită, aveam acea emoţie de confirmare: da, mai visasem — sau mai trăisem, what's the difference? — asta. Dar când? Şi o dată cu visu-ăsta chemam, din preajmă, probabil, şi alte scame şi fâşii de vise pe care le avusesem cândva, unele atât de reale… De data asta-mi aminteam în primul rând o lume unicoloră: o înserare sepia, dar un sepia mai curând spre crème, spre culoarea cafelei cu lapte. Mai întâi era Franţa, parcă eram în parcul enorm, cu peluze dreptunghiulare pierzându-se-n perspective late, de la Trocadéro (dar numele-ăsta nu se asocia cu visul). Parcă eram într-un grup — restrâns? — care făcea o excursie. Trebuia să trecem pe mare în Anglia şi apoi, cred, în Irlanda. Vedeam marea de aceeaşi culoare, învolburată, ameninţătoare, mai curând ca un fluviu cu ape noroioase. Cerul, deasupra, acoperit, tot de culoarea noroiului. Parcă frică, sigur senzaţia că am făcut odată acel drum. Apoi, *certitudinea* unui alt vis (?): acolo, în îndepărtata Irlandă, am umblat printr-un fel de clădire de piatră, cu camere dând una-ntr-alta, eu deschizând porţi după porţi. Acolo — un verzui întunecat, monoculoare de asemenea. Nu pot ţine imaginea asta mai mult de-o secundă în faţa ochilor, dar cât timp o prind, ştiu: am fost acolo, în vis sau într-o mitică, ultraîndepărtată zonă a vieţii mele, sau poate a altuia.

Am terminat *V* şi ştiu că nu mi (ţi, i) s-a lăsat nici o şansă. Doar lui şi-a mai lăsat un drum deschis: *Gravity's Rainbow*, pe care-am început-o acum. Şi eu mă târăsc prin ruinele tot mai indigeste ale minţii mele. Anch' io. Dar ştiu tot mai bine cine mi-s şi ce pot *acum*. N-am făcut niciodată ceva comparabil cu *cele mai bune* cărţi din lume, dar până acum mai aveam o speranţă. Pe naiba, ce scriu eu, n-am pierdut-o nici acum, în ciuda evidenţei, şi încerc să merg mai departe. Dar

sunt adormit într-o vale verde şi am două găuri arse în partea dreaptă.

17 aug. Ceva circumstanţe atenuante ar fi pentru faptul că prima notă din august e dincolo de jumătatea lunii. Şi-n primul rând venirea Ionuţei, în prezenţa căreia n-am putut scrie un rând, fiindcă ne-am chinuit să umplem cu cât mai multe exteriorităţi (cât de cât) amuzante cele 14 zile. Apoi, din motive psihologice: a fost vacanţă, meritată după atât de mult scris, mai mult — dacă nu mai bun — ca în orice altă perioadă a vieţii mele. Zilele au trecut fulgerător, cu pauză totală de gândire, aproape că şi de respiraţie, dar acum am reintrat în normal şi sper să ne ţină încă un an şi patru luni, cât vom mai fi (cinci chiar!) prin cele străinătăţuri. În perioada asta aş putea scrie pe puţin 600 de pagini la roman, adică aş putea termina al doilea volum şi-aş fi pe sfârşite şi cu ultimul. Iar dac-aş fi-n stare să scriu în medie măcar o pagină şi jumătate pe zi, aş avea toată trilogia gata. Să dea Dumnezeu să fie-aşa. Iarăşi cred în acest proiect şi vreau mai mult decât orice să-l duc la bun, foarte bun sfârşit.

Lectură extenuantă la *Gravity's*. Cred că e mai greu să citeşti un astfel de roman decât să-l scrii. Partea a doua, „Un Perm au Casino Hermann Göring“, e aproape ilizibilă, nu din cauza scriiturii, ci a aglomerării unor scene, multe onirice, cărora nu le vezi sensul. E o lume destructurată şi aluvionară, dar în sensul imaginarului american: *débris*-uri de filme hollywoodiene, cartoons, comic stripes, un fel de *Alice in Wonderland* care pierde mult în credibilitate, umanitate şi sens faţă de partea I. Simţi totuşi, cumva, că e OK, că partea asta aşa trebuia scrisă, dar şi că soarta cărţii se va decide pân-la urmă în partea a treia, marele voiaj în Zonă. Mă simt destul de influenţat în *Orbitor* de inevitabilul Pynchon. Nu sunt atât de bun ca el, pentru că el e prozator iar eu nu. Totuşi cred că

există în cartea mea lucruri care-mi aparţin şi pe care el nu ar fi putut sau nu s-ar fi sinchisit să le spună niciodată. Învăţ însă de la el chestiuni punctuale: alternanţa scenelor şi a descrierilor, felul în care pot fi intercalate viziuni într-un strat realist. Ce lipseşte pân-aici *Orbitorului* e o poveste unificatoare, cum e racheta pentru el, o coloană vertebrală narativă întinsă contrapunctic pe parcursul întregii cărţi şi susţinându-i enormul pântec. Eu sunt încă lax, căci povestea cu Ştiutorii, singură, nu poate inerva o mie de pagini de text îndesat. Mai am însă 2–3 aşi în mânecă, nu cu totul de ignorat. On verra.

Sunt foarte liniştit, cu excepţia unor vezicule amare de nefericire ce mi se sparg, tot mai rar însă, pe limbă. Uit tot mai mult viaţa anterioară, cea de-acum începe să capete rugozitate şi luciu, când strâng în braţe încep să simt un corp viu. De câţi ani îmi spun mereu că „încep să mă simt matur“? Da, poate s-a revărsat un val de maturitate peste mine. Simt acum însă, straniu, că el s-a retras şi că încep să mă usuc la soare, să-mi regăsesc puştismul, naivitatea şi visătoria de *atunci*, acel atât de greu, de dens, de dorit atunci, când visam mai limpede decât vedeam, şi scriam mai inteligent decât gândeam. Sunt bine şi fizic. Bucureştiul îmi apare-acum mai malign ca niciodată: ruinele Germaniei în ’45, ale Beirutului şi Ceceniei împreună. Voi sta cât mai departe de acizii şi praful lui, poate pentru totdeauna.

18 aug. Vis cu statui sculptate-n bucăţi mari şi grele de pirită. Doar faţa le era lustruită şi lucrată cu grijă, pe când blocul din jur era lăsat brut ca o floare de mină. În alt vis, o mulţime de figuri necunoscute, groteşti, totuşi verosimile, ce vorbeau şi cântau perfect autonome, ca şi când ar fi avut în spatele lor un program de inteligenţă artificială, o mică personalitate emergând din masa minţii mele pentru fiecare dintre ei.

Sunt foarte frustrat de lecturi, am nevoie de câteva cărţi stimulante, *nu* de literatură, care să-mi reorienteze imaginarul. Băltesc în ultimul timp, ca om al unei singure cărţi, şi asta se vede în faptul că nu mă surprinde nimic din cele scrise de mine (acele înfiorări ale părului de pe braţe etc.; dar, poate, îmi pun eu în funcţiune mecanismele de apărare, poate am devenit eu mai nesimţitor). În loc, de exemplu, să-naintez cu povestea, nu fac decât să intercalez insuportabile poheme în proză. Naiba s-o ia de treabă, ajung eu la un capăt.

Un lucru bun, poate, e că sunt aproape total deprivat senzorial: fiecare zi e la fel cu precedenta, nu se-ntâmplă nimic, paginile vieţii rămân albe dar nu imaculate, căci albul e însăşi macula), pielea Ioanei e albă… Zidurile casei berlineze sunt orbitor de albe, de asemenea. Acum, în liniştea asta înnebunitoare, cartea mea ar trebui să fie (dar nu este) manualul de şah al lui Zweig, salvarea de la moartea gândirii, chiar dacă o salvare mai mult decât specioasă.

Măcar fizic sunt bine, lumea-i departe, e august şi cerurile peste Germania — peste Zonă — sunt cele mai înflorite, mai lichide şi mai uşoare dintre toate cele văzute sau pictate vreodată.

Şi: azi-noapte Lulu trăia. Vorbeam amândoi, era matur, cam de vârsta mea, cum e şi firesc, dar mă-ntrebam mereu cum se face că e-n viaţă, fiindcă ştiam foarte bine că murise cu peste douăzeci de ani în urmă.

21 aug. Trecut de miezul nopţii. Dincolo de geamuri şi jaluzele plouă violent, apa curge prin burlane, câte-un fulger albeşte bucata de cer decupată de curtea interioară. Îmi place cum sună, cum miroase ploaia. Dacă reuşeşti s-o *simţi* cu adevărat se restabileşte o legătură. Nu cu natura sau alt bullshit, ci cu toate momentele, tot mai intense pe măsură ce urci spre trecut (da, asta-i direcţia, căci nu cobori, ci urci spre izvor), în care

ai ascultat, într-o cameră din sutele în care-ai dormit sau doar ai stat la geam, răpăitul ploii. Când ai privit prima oară când plouă? Nu în Silistra, nici în Floreasca (de unde-mi amintesc prima zăpadă, soare, cer albastru şi zăpada până la brâul meu pe străzile înguste, cu felinare), poate că — sigur că — în Ştefan cel Mare — înspăimântătoarele furtuni de peste oraş, urmate de limpezime, aer proaspăt şi umed, curcubeul conturat pe cerul încă vânăt. Sigur acea săptămână la Cumpătu — aveam 10 ani, sau pe acolo — în care a plouat practic tot timpul (nu, aveam doar 7 ani), în şiroaie roşietice, fără grabă, zi şi noapte, totul bej, totul pământiu, ţârâitul posac al ploii în bălţile monstruoase şi noroiul până peste cap. Apoi prima toamnă la liceu, mergând în costum şi cravată, aşteptând tramvaiul la colţ, la Galaţi (am visat de-atâtea ori cotitura aceea) şi privind în bălţi cum stropii fac cercuri intersectate şi, înghiţite de apă, pe asfaltul crăpat şi murdar. Şi scriind apoi veşnicele mele pastişe după Voronca: „cu pas grăbit ploaia descrie cercuri secante“…

22 aug. M-am trezit din somn, în miez de noapte, râzând ca un copil. Nu-mi amintesc să fi râs vreodată aşa de uşor şi de fericit. Căci râsul omului în toată firea păstrează urmele vitriolate ale marii mixturi ce formează „personalitatea“ lui, e impur, aproape mereu cu dâre de dispreţ şi resentiment. Pe deasupra, cu cât râzi mai tare, cu atât îţi simţi mai mult zgârciurile, pieliţele, muşchii, bucăţile de materie vie pe care râsul le întinde, le presează, le chinuie, le provoacă tensiuni şi torsiuni. Îmi amintesc că, privind la Stan şi Bran, coastele aproape mi se frângeau de râs, glota mi se bloca, îmi ţâşneau lacrimi de durere, cădeam de pe sofa şi mă tăvăleam pe covor ca apucat de-o durere insuportabilă de dinţi. Ce mai rămânea, în încâlceala asta anatomică şi fiziologică din *bucurie*? Din aerul auriu şi din

sentimentul de zbor care e, de fapt, esenţa râsului fericit? Ascultă râsul oamenilor: e de cele mai multe ori bestial, încărcat de spută şi damf ca sforăitul, horcăitul agoniei, grohăitul orgasmului. Poate că a fi spirit (orice ar însemna asta), a fi liber complet de sacul de maţe şi sânge, asta înseamnă: să râzi ca un copil, să-ţi râdă ochii, să ţi se bucure inima.

Am cumpărat o groază de discuri şi ascultăm tot timpul: „Band on the Run“*,* Lou Reed, Creedence. Dar şi multă muzică clasică. Mi-am cam pierdut obişnuinţa să ascult muzică, în ultimul timp sunt aproape total vizual, chiar — observam — şi muzica o traduc pe loc în grafisme şi graffiti, pe care le urmăresc desfăşurându-se-n timp ca şi cum s-ar întinde şi suprapune pe-o suprafaţă netedă, uşor curbă.

Romanul se apropie de masa critică şi nu mai pot înainta orbeşte. Mai am o parte amsterdameză şi imediat după asta trebuie să iau câteva decizii esenţiale.

Voi reitera (dar să-mi dea El aceeaşi putere de gândire) un flash filozofic din primul volum — care trebuie, e musai, recitit, şi e bine că-n trei săptămâni sunt acasă, căci mai am multe de pus la punct, cărţi de adunat, documentare — pe care vreau să-l împing mai departe, până la capăt, de fapt. E povestea cu obiectul tridimensional care-ar pătrunde perpendicular în spaţiul cu două dimensiuni, ca metaforă pentru încercarea de-a intui cum ar pătrunde în lumea noastră un obiect cu patru dimensiuni. Şi, de fapt, e simplu: *toţi* suntem aşa ceva. Corpul nostru adevărat, care străbate spaţiul acestei lumi, e cel ce începe cu concepţia şi sfârşeşte cu moartea, şi asta în cazul oricărui obiect. Toate fiinţele şi lucrurile trec perpendicular, traversează, de fapt, lumea. Ele sunt, în esenţă, totale şi fără moarte, căci a spune că mori e ca şi când ai spune că sub tălpi sau deasupra creştetului eşti mort. Suntem, de fapt, în

fiecare clipă, secţiuni tridimensionale ale unui corp cu patru dimensiuni (ultima, fireşte, e timpul). A gândi înseamnă a încerca să-nţelegi ce formă va avea secţiunea ta viitoare, adică a prospecta viitorul, a glisa cu anticipaţie deasupra propriului tău corp. Cu puţină inspiraţie, lucrurile se pot dezvolta şi pot căpăta expresivitate, palpabilitate ca a peştilor exotici din acvarii, care sunt perniţe elastice de carne.

26 aug. Am scris prea repede la roman şi, probabil — fiindcă n-am şi n-o să am prea curând o viziune sau măcar o lectură limpede a lui —, asta se va vedea din avion ca un şir de anomalii de creştere vasarelyene: bube, cute, încreţituri, în locul unei piei strălucitoare şi sănătoase. Şi, mai ales, asta dincolo de carte, n-am mai exercitat acea indefinibilă şi, chiar şi pentru mine, insesizabilă pe moment, artă a meditaţiei, a auto-gândirii (în ambele sensuri: gândire care gândeşte singură şi gândire despre sine însăşi), a autocuprinderii. N-am mai simţit acea luciditate, la rândul ei super-răcită, care ştia cine e mintea care o simte. În cuvinte simple şi ieftine — nu mai ştiu cine sunt eu, cine scrie zilnic la roman, încercând să prospecteze nişte filoane şi galerii, dar nereuşind decât să traseze iluzorii canale marţiene. De luni de zile am renunţat să mă mai gândesc la mine, la situaţia mea, la ce înseamnă viaţa mea în absolut. M-am ascuns cu totul în spatele autorului M. C. (păi cum? eu sunt M. C. şi scopul şi realitatea vieţii mele e scrierea cărţii. *Period*.), o termită care, lăsând meditaţia să-i curgă prin mandibule şi prin segmentele picioarelor, adaugă mereu pereţi şi conducte de aerisire grămezii de lut bătătorit, în speranţa că din avion va arăta ca o termitieră gigantică, vizibilă de pe Alfa Centauri. Şi dac-ar fi vizibilă de-acolo, ce gaură-n cer s-ar face? Oricum n-ar fi vizibilă din galaxia vecină, nici măcar ea vizibilă uneia şi mai depărtate.

De fapt, am şi o imagine, şi o stare socială: trăiesc în lumea civilizată, am un şir de trei burse ce se-ntind, practic, pe doi ani (cinci luni au şi trecut). Deocamdată levitez fără griji materiale, fără pondere, într-o lume aseptică, un Berlin pe care o să mi-l amintesc ca fermecător, şi care acum simte primii fiori ai toamnei ce se-apropie… E o singurătate-n doi, un balet lejer, o Ioană bălaie mereu lângă mine, mereu obraz lângă obraz, o casă spaţioasă şi mai ales nimic de făcut, nici măcar de depănat amintiri. Vom merge la Bucureşti, poate la mare, apoi la Budapesta, unde climatul social va fi poate mai animat (oricum diferit), şi vom trece iarna pe malurile înzăpezite ale Dunării, cărând după noi caietele noastre, romane, jurnale, făcând dragoste la zgomotul fulgilor de zăpadă bătând în geamuri, acoperindu-le de puf alb (Doamne, cât am aşteptat lumina zăpezii în fiecare an, de-acum o simt în intruziunea asta de toamnă de la sfârşitul lui august), plimbându-ne prin insula Margareta. Un autor român, simţindu-se foarte tânăr dar nemaifiind aşa, umblând prin lume, fără vocaţia prieteniilor şi fără prea multă luciditate — cum spuneam —, plimbându-şi halucinaţiile tot mai stinse, plătit ca să halucineze pe sute şi sute de pagini, pe ani şi ani de viaţă. În ţară poate că imaginea mea se estompează, dragostea şi ura devin o vagă amintire, iar aici, afară, sunt tot în faţa pragului, fără vreo reală ambiţie de a-l sări, fără speranţa — deşi sunt „la ora aceasta cel mai tradus autor român“ — că-şi va aduce cineva aminte de mine de la o carte la alta. Sunt în suspensie, în mijlocul unui salt, în apex, în crucea bolţii.

29 aug. În primele ore ale zilei. E, adică, noapte adâncă, toată clădirea doarme, nici o fereastră luminată în curtea interioară. Deasupra, un amestec mohorât de nori şi stele, netulburat de vreo coborâre de îngeri. Stau în bucătărie (mai

mare decât dormitorul multor oameni) cu o bere în faţă, un pahar care pare plin cu aur topit, şi o graţioasă sticlă verde cu etichetă roşie: Beck's. Sunt atât de singur. Poate de zeci de ani n-am mai fost aşa. Sunt la ora bilanţului şi nu sunt în stare să fac un bilanţ. Sunt doar imagini care-mi locuiesc deodată memoria: curtea vastă a morii, casa lui tataie din Tântava. Dar nimic de felul: iată cum a fost. Iată ce înseamnă. Ce-am înţeles trăind. Ce-am trăit.

Am, ca de obicei, o nevoie *disperată* de singurătate. Măcar din timp în timp câte-o doză. În loc să gândesc şi să încerc să-nţeleg, în ultima vreme mi-am anulat singurătatea scriind. Făcând imagini cu facilitatea stearpă a celui ce doar inventează, fără să descopere nimic. E un spital aici, cum îl visasem, mon rêve familier, fără medicaţie şi de-a dreptul fără stare civilă — dar n-am ştiut să profit de el. Căci nu poţi numi convalescenţă starea ce nu duce la vindecare, oricât de bine ţi-ar fi pe patul cu miros de muşama. Am scris „ca înecatul", luptându-mă pentru fiecare gură de aer, şi tocmai prin asta agonizând clipă de clipă.

Drumul spre Floreasca, pe Barbu Văcărescu, noaptea, cu troleul. În câte sute de vise l-am parcurs, în aceleaşi nopţi fierbinţi şi vântoase de vară. Mereu enigmatic, mereu pe lângă vile necunoscute, nici măcar destinaţia neştiind-o. Sau, în sens invers, străbătând oraşul întunecat, împărţit de careurile străzilor. Şi foşnetul copacilor în vântul cald…

Deja nu mai e nimeni lângă mine. I maybe must be high or low. Nu seamăn cu nimeni, nu merg cu nimeni pe acelaşi drum. Sunt eu cel dintotdeauna, uneori văd clar unitatea a tot ce-am scris vreodată: totul e la fel, de când nici eu nu ştiam ce-i cu mine şi pe cine mai pastişam, şi pân-acum (când nici eu nu ştiu ce-i cu mine etc.). Singurătatea mea în lumea literară de acum nu vine din invidia şi ura

celorlalţi, cum cred uneori, ci din lipsa semenilor, a vreunui grup la care să particip, din neputinţa de a spune: sunt din familia asta sau asta. Şi atunci *ce* sunt? E simplu de răspuns la asta: nimeni. Uxe Nime. Cpt. Nemo. Nu sunt *ceva*, şi prin urmare nu pot fi perceput. Nici măcar de mine însumi. Nu ştiu, chiar nu ştiu cine sunt, ce-i cu mine, în ce cred, nu mai ştiu nici ce simt. În unele momente, rare din fericire, simt emoţii cu atât mai puternice cu cât mai disociate. Şi mai ales o nefericire care uneori mă sufocă. Dar este *ea* adevărul meu? Dac-aş lua-o drept starea mea de fond, singura bazală şi reală, ar trebui să… (nici nu ştiu ce lucru violent sau greşit în mod ireparabil să fac). Din fericire, am răbdarea să aştept să treacă, pentru că viaţa mea de acum *nu* e nefericită, ci simte încă dreptul la opţiune şi speranţă.

Umbre galben-pal-aurii pe pagină: paharul de bere. Împrejur, bucătăria albă şi vernil, încremenită. Până şi perdeaua e nemişcată. Mai departe n-am somn. Nu mai ştiu când am scris atâtea pagini, atâtea poeme care-mi plac şi acum. Aş vrea să-l rog pe Dumnezeu să-mi mai permită să scriu pagini pe care să le iubesc şi de care să fiu mândru, chiar dacă nimic n-are importanţă şi nu e decât, cel mult, neştiinţă şi urâciune.

Îmi urlă urechile, ca de obicei, am 44 de ani şi încerc să rezist. Deocamdată fac faţă, a fost o fractură în viaţa mea şi acum osul, imobilizat, se acoperă de straturi concentrice de calcar: camerele astea albe.

31 aug. S-a dus vara lui 2000 şi va veni Budapesta cu Parlamentul înzăpezit şi Dunărea îngheţată în faţă, plină de poduri, ca-n poza din album. Viaţa mea nu merge mai departe, ea s-a oprit undeva pe drum şi continuă virtual, ca o linie punctată, ca un vas fantomă. Orice ating devine abur, iar dacă ating până şi pulberea asta străvezie, ea devine emoţie, iar emoţia se schimbă în frică.

Aşa că încerc să rămân măcar la stadiul de abur fără puncte de sprijin.

Muzeul de artă: sute şi sute de suprafeţe pe materia cărora s-a făcut totul ca lumina să se reflecte ca pe feţele de prelaţi, rănile de piroane, fierul de arbaletă, mătasea de prohab, petala de lalea, aripa de fluture. S-au inventat locuri — raiul, iadul —, radiaţii — aureolele —, situaţii: răstigniri, prezentări în templu, retezări de sâni; s-au reinventat feţe în gulere de dantelă şi cu turbane (eşarfe răsucite, cu un model de frunzuliţe verzi şi cu ape de satin albastru-pal). Dar baza optică sunt pigmenţii pe care creierul i-a folosit (căci Tarkovski are dreptate: orice pictură e o porţiune de creier, un ecorşeu poate de creier) la fel de inconştient şi cu un la fel de eclatant efect ca şi planta care dizolvă în sevă colorantul şi-l trimite-n petale şi ca fluturele care-l încrustează în solzii aripilor. Un motiv: femeia înlăcrimată. Doar femeia lăcrimează în pictura clasică, aşa cum doar ea alăptează. Lacrimile sunt boabe mari, străvezii (şi, pentru strălucire, tivite cu un fir de vopsea albă). Ele curg nestăvilit din ochii Mariei după moartea lui Isus, ai nu ştiu cărei sfinte ce-şi ţine la piept poalele însângerate pe când pe o tavă îi zac sânii ca două sonerii, ai Andromedei înlănţuite, cu carnea de perlă, fără apărare (Perseu e undeva în adânc, minuscul, albastru ca şi cerul, pe calul său înaripat) şi tot înlăcrimată, şi tot cu boabe mari, stropi de sticlă de data asta lipiţi pe faţa rugătoare a femeii, e modelul masochist al lui Man Ray. Plânse şi neajutorate, de multe ori legate sunt şi femeile din *pulp*-uri şi comic stripes: cele de care se apropie-ncet roata joagărului sau locomotiva.

Cred că doar copiii, în primii ani de viaţă, văd lumea în culorile tari şi nebuneşti, în tonurile lustruite şi-n valurile de lumină de aur ale retablurilor vechilor maeştri. Ai sentimentul că tot ce merită văzut (ba chiar şi văzul însuşi) s-a retras

în muzeu, pe când afară a rămas o cârpă spălăcită de curăţat pensulele.

Am terminat şi Julian Barnes, *Istoria lumii* — o şuşanea semi-fiction în care singurul lucru bun e *semi*. S-ar putea ca, din lipsă de altceva, să recitesc *Alesul* lui Th. Mann, din care nu-mi amintesc prea mult. De altfel, en passant, uit ca un ins mult mai bătrân, uit toate visele, la muzeu uitam tablourile pe măsură ce le vedeam şi, dacă mă reîntorceam din greşeală, într-o sală, le priveam din nou ca prima dată. Acum vreo două zile am uitat cu desăvârşire, după zece minute, câteva fraze pe care i le-am spus Ioanei şi m-am chinuit degeaba să le readuc în memorie. E tare plicticos ce se-ntâmplă.

2 sept. Pavel şi Mahomed (Moise, poate) sufereau de mari tulburări psihice — epilepsie în primele cazuri. Crize comiţiale, în orice caz. Probabil side-effects ale unor manipulări cerebrale. Dumnezeu îi spune lui Pavel ceva precis în privinţa asta: puterea mea se arată în slăbiciune. În contact cu puterea angelică sau divină, omul suferă mutilări: Iacob, de asemenea Moise (când Domnul „a vrut să-l ucidă"). Mărturiile acestei întâlniri între două — ce? rase? specii? civilizaţii? ordine existenţiale? de ce natură e divinitatea, dacă se poate vorbi de una singură? — sunt copleşitoare în Biblie. Aproape neechivoce. Şi totuşi incomprehensibile, ca un puzzle în care nu ţi se dă şi imaginea pe care trebuie s-o reproduci, şi unde îmbini 2–3 piese dintr-un loc, altele din altul, ştiind doar că trebuie să cauţi, neştiind însă ce. Ştii însă, lucru foarte important, că *există* o imagine, şi că probabil ochii tăi şi mintea ta ar putea-o percepe, cel puţin în linii generale, dacă ar avea destulă informaţie. Se spune însă că trebuie să ai calităţi speciale: dragoste (what it is? what it is?), credinţă… Curăţenie sufletească. Se spune că există şansa să treci pe un nivel mai înalt. Va urma distrugerea planetei şi selectarea unora dintre cei

morţi şi cei vii, aleşi după „har“ şi mai puţin după fapte, pentru a fi „transformaţi“, renăscuţi, „din apă şi duh“, şi-n cele din urmă strămutaţi în alte zone, pe un pământ nou de sub un cer nou, în Noul Ierusalim, ceresc. Semnul de recunoaştere va fi, atunci (dacă nu intervin modificări în plan), apartenenţa la creştinism, credinţa în Isus Hristos, chemarea numelui său. De-aici se desprind o mulţime de întrebări. Unele dintre ele numite de Pavel „nebuneşti“. Esenţială mi se pare mie acum căutarea, răbdarea, încercarea de a înţelege cu mintea noastră bună, dată nouă de Cel (sau Cei) de Sus. Căci cine caută găseşte, cine cere va primi, cine bate i se va deschide.

4 sept. (cred) Noapte îngrozitoare. În prima parte m-am chinuit să adorm, simţindu-mă ca un baton de plastilină pe care-l striveşti în pumn, iar apoi, de pe la 4 dimineaţa, am avut o serie de coşmaruri prin care, poate, am fost pedepsit (însă nici pe departe îndeajuns) pentru compulsiile monstruoase din seara precedentă. Am visat torturi de nesuportat, oameni cărora li se coase gura, înţepată cu un fel de seringă… Dar dincolo de imagini era ceva acru, apăsător, am visat urât. O insectă păroasă, ceva între lăcustă şi păianjen, neagră, mişcând într-o împletitură de fire albe.

M-am gândit la *acel* vis, la acea lume, la cei doi tineri care nu puteau fi decât vestitori. La crizele mele, la lumina având în centru „ceva mistic“, cum scriam atunci. La felul cum m-am trezit pe prundiş, în siguranţă, când era să mă-nec în Sabar. La căderea mea pe spate de la Voila. Cred că acum desluşesc ceva în toate acestea, ca şi când până acum le-ar fi-nvăluit o ceaţă. Caut, cel puţin atât fac cu sinceritate, dacă altceva nu e-n mine. Viaţa mea se deschide, se poate-nainta, chiar dacă, poate, marea poartă a artei mele, singura pe care-o ştiam, nu-mi va mai fi accesibilă. Acum, însă, ea

mi se pare ca uşiţa pentru trecerea pisicii deschisă-n partea de jos a adevăratei uşi.

La ceva tot a servit perpelirea de azi-noapte. Mi-am dat seama de un lucru simplu: că partea amsterdameză e finalul volumului (contrapartea celei vechi bucureştene) şi că partea ce urmează scrisă trebuie intercalată între cele două. Ea va fi, propriu-zis, trupul. Sau Trupul. Poate chiar TRUPUL.

De câteva zile plouă îngheţat sau burează, de parcă vremea ar şti că suntem în septembrie, ca a venit toamna. E o schimbare de lumină pe care ochiul interior, în şaua lui turcească, o percepe şi modifică reţeta licorii pe care mă constrânge s-o absorb. Plouă-n curtea interioară, albă, cu ferestre în care se răsfrâng norii, acum împâsliţi unu-ntr-altul într-un gri indistinct. Vom ieşi curând prin ploaie, suntem la Berlin, *tinereţea trece, singur veghez*.

7 sept. Mai sunt de scris vreo 30 de pagini la partea amsterdameză, şi cu mare grijă, căci sunt ultimele din volum şi trebuie să fie la fel de puternice ca şi finalul primului. Apoi trec la partea centrală, în miezul căreia va fi poemul „Trupul". Va trebui să pregătesc foarte atent partea asta, un mic roman în sine, 150 de pagini de amintire şi vis. Nu trebuie să iasă mai rău decât *Mendebilul* sau REM, cu care se va-nrudi, fără să semene. Deci aproape 200 de pagini, care sper să fie gata, D.V.T., până la sfârşitul verii viitoare, ca volumul să poată ieşi în 2001.

Unul dintre cele două vise de ieri noapte (primul era puternic şi bine desenat, dar cu o temă plată: mi se tăiase valiza şi mi se furaseră hainele): mă plimbam cu Ioana prin Berlin, noaptea, într-o beznă atât de mare, că nu se putea distinge aproape nimic în jur. Abia-ntr-un târziu, sub lumina gălbuie a unui felinar, am văzut un pod de piatră arcuit peste un râu. „Hai pe pod!" am zis şi am suit în

punctul cel mai de sus, de unde am privit o vreme apele negre. Dincolo se zărea, extrem de şters, conturul unei construcţii enorme. „E Domul“, am spus, înainte să-l recunosc cu adevărat, dar în câteva clipe lumina crescu şi am recunoscut, într-adevăr, marea biserică berlineză, în visul meu clădită parcă din ceaţă. Ne-am îndreptat spre ea şi am fost surprinşi să vedem că era, de fapt, Casa Scânteii, aşa cum mi-a apărut în atâtea vise: uriaşă, ruinată ca un castel vechi, şi făcută dintr-un fel de lut galben. Chiar în faţa noastră era o scară de piatră ce ducea spre un fel de pridvor, la primul etaj. Ioana a urcat, iar eu am rămas jos, în faţa clădirii. Atunci m-am gândit că, ruina fiind veche, era foarte posibil ca printre pietre să fie şerpi veninoşi. Când Ioana a coborât se făcuse ziuă deplină, cu ceruri albastre şi lumină puternică, aşa că am văzut, peste tot în jurul nostru, şopârle: varani uriaşi, iguane, guşteri verzi ca iarba. Am trecut cu frică printre ele şi am ajuns într-o staţie de autobuz, în plin oraş. În staţie era o mulţime de lume, era vară, toţi erau în cămăşi uşoare şi tricouri. Deodată s-au năpustit peste noi vreo zece–doisprezece oameni-hienă: hiene adevărate, foarte realist conturate de designerii visului, cu pete, cu botul lor respingător, cu labe lungi şi negre, doar că mergeau în picioare şi ajungeau, astfel, la statura unui om obişnuit. Erau, fireşte, complet grosolani şi necivilizaţi, făcându-şi loc cu coatele spre autobuz, spre indignarea — dar deloc spre mirarea — noastră.

Lumină vânătă de toamnă, singurătate, un început al acelei senzaţii de frig pe care-o ai în anotimpurile reci doar de la lumină, indiferent de cât arată termometrul. Vom merge la ultimele cumpărături din sejurul ăsta şi, în general, e lâncezeala şi melancolia de adio. Încă mai bine de un an o să trăim acest provizorat fericit, mai bun, cu mult mai bun decât fosta stabilitate. Mă simt obosit şi mi-e puţin greaţă, dar am lucrat, şi asta-

mi dă libertate pe ziua de azi. Ieri ne-am plimbat prin oraş, pe Kudam, unde, o dată cu schimbarea luminii, s-a reînviorat complet atmosfera. Rareori am fost mai fericit plimbându-mă, pur şi simplu, pe străzi. Am regăsit emoţia şi farmecul străinătăţii, aşa cum le simţeam — niciodată mai puternic — în voiajul prin America, acel apogeu al vieţii mele la care nu m-am mai gândit de mult, deşi mi-a fost în minte mereu.

8 sept. Într-o ejaculare elimini 2–4 cm^3 de spermă, şi cam tot atâta cerneală ejaculezi când scrii o carte.

Ascult multă muzică, sunt zăpăcit de schimbarea de anotimp, visez mult şi greţos de realist. Aş trăi o a doua adolescenţă, un al doilea voiaj în gol. Dar bateriile se golesc treptat, corpul nu e rechargeable, mercurul şi cadmiul se reciclează (căci asta e viaţa de apoi) şi tabla rugineşte în pace. Şi cei şaptesprezece peste care a căzut turnul nu erau mai păcătoşi decât ceilalţi.

E tristeţea sfârşitului unei vacanţe, a plecării acasă, e foiala şi neliniştea schimbării. Sunt mult mai multe care te-ntorc pe dos: amintiri, inflexiunile unui cântec, lumina şi cerurile de toamnă. Uneori merg la mormântul poetului care am fost şi mai pun pe placa rece o floricică. Cold cold ground.

Aş citi Vinea cum nu-ţi poţi dori decât când eşti un jalnic balot de carne vie. „Ţii minte, în tăcerea din arhondaric / Focu-şi închidea pleoapele câte una.“ Cum ascultă alţii călugărul din vechiul schit. Când eşti numai kitsch, rahat şi nostalgie. Când plângi cu capul pe masă. Gândindu-te la corăbiile ce pleacă din port, dorindu-ţi o viaţă de matroz.

20 sept., cred Trece timpul, urlă şi vâjâie, îmi încinge urechile, îmi jupoaie faţa. Sunt adânc disperat. Cuvintele nu-mi ajung şi nu am destul creier. Nu am destulă putere ca să spun cât de disperată e viaţa mea, acum. Câteva zile de

singurătate m-au întors pe dos. Mă trezesc, dimineţile, fără să ştiu cine sunt, unde mă aflu (sunt într-un Bucureşti sălbăticit şi complet distrus, un Groznâi unde ţi-e frică şi jale să trăieşti). Găsesc prin casă lucruri vechi, bucăţele din trupul meu de altădată. Tunelul maturizării a fost chinuitor, şi nu se termină, nu mi se mai dezlipesc alveolele plămânilor în aerul altei lumi. Nu pot ieşi din pielea mea veche, iar zonele dezgolite sunt carne vie. Nu sunt un succes. Nu mai aştept o stabilizare a metabolismului meu sufletesc. O să fiu mereu cel avortat din paradis, construindu-l pe măsură ce mă elimină, căci nici raiul n-a fost real. Scriam mai demult că sunt striat de accese de nefericire ca o zebră. Acum dungile negre sunt fondul, lăţite peste tot, şi abia dacă se mai văd fire albe ca aţele. Sunt, repet şi repet, la grea cumpănă, atât de grea, că nu-ndrăznesc nici cea mai mică mişcare şi nu mai aşez în tasul drept sau cel stâng nici un bob de coriandru. Mă doare sufletul, în momente ca ăsta nu poţi fi tu decât în clişee tâmpite, dar adevărate.

Chiar nu pot spune ce trăiesc acum. În loc, pot să descriu câteva lucruşoare. La baie clipoceşte maşina de spălat. Casa e distrusă, murdară şi vidă. Pe geamul deschis (spart) de la balcon vin lătrături, voci şi o muzică de mahala. Nu-mi vine să cred că am scris câteva cărţi, fiindcă sunt ars pe dinăuntru şi nu-mi amintesc nimic. E ca într-un vis. Tot ce mai ştiu e să desenez literele astea, pe care le vezi (tu, nimeni) aici. Aici, acum. Acum douăzeci şi cinci de ani eu le scriam. În adâncul timpului, la-nceput de mileniu, sau sfârşit, când nu mai contează nici dacă port cămaşă beige în carouri, nici dacă a venit Antihristul şi face mari semne. Dacă pe masa mea ar fi acum o substanţă letală cu acţiune instantanee, cred că şansele ar fi 50%. Voi avea curând şaptezeci de ani, într-o clipire din ochi, apoi optzeci şi cinci.

Am să ies, singur, în oraşu-ntomnat, cu lumină albă, care-mi plăcea odată atât de mult, care-mi reîncărca bateriile. Am să plătesc telefonul, am să mănânc ceva, citind distrat un ziar, minutele şi orele au să curgă. Oamenii cei mai urâţi din lume au să treacă fără să mă privească. Doamne, sunt în secolul trecut, viaţa mea e dusă şi se comemorează, din cincizeci în cincizeci de ani, momentul morţii mele (care nu mă mai sperie).

21 sept. Poluarea şi dezolarea oraşului ăstuia îmi dau o stare continuă de oboseală, dureri de oase şi de cap. Tot luciul străinătăţii (la fel de vizibil ca strălucirea feţei lui Moise) s-a dus de pe obrajii mei în nici două săptămâni, gropiţele mi-au dispărut, ca şi perniţele de grăsime. Sunt iar ascetul, portretul în cărbune, derizoriul Buffet. Chiar şi respiraţia mă doare, şi îmi simt continuu inima în torace, zbătându-se ca un animal neliniştit. Am visat azi-noapte că umblam printr-un fel de muzeu, care avea expus pe un fel de etajeră (dar totul era curgător şi straniu) un schelet de nou-născut, poate chiar de fetus. L-am luat cu mine, deşi ştiam că vor fi consecinţe, că e sinistru ce fac. Am îngrămădit oasele albe ca laptele în palme, iar în clipa următoare ţineam în mână un fel de păpuşă vie, larvară, supurândă şi moale, cu o mică faţă umană, cu fard albastru pe pleoape. Mi-era frică, dar nu numai frică, era ruşine şi culpabilitate, şi, de fapt, altceva, un sentiment apăsător şi fără nume. Trebuia să scap de fiinţa aceea nefastă. Am încercat s-o strivesc, s-o omor, dar n-am reuşit decât s-o rup în vreo trei–patru larve mai mici, cu chipuri de copii, ce se zbăteau gelatinos în palmele mele.

Telomeraza — enzima nemuririi.

7 oct. Privind mai pozitiv lucrurile, uite cum stau. Mai întâi, în toată partea de jos a casei nu era destulă lumină ca să pot scrie. Am făcut câteva modificări şi e mai bine, deşi prea multă lumină,

cu cerul ăsta budapestan întunecat şi plin de fleşe de biserici, nu e nici acum. Fiindcă sunt la Budapesta, chiar sub bastion, cea mai splendidă parte a oraşului, şi pe geamuri am un părculeţ înconjurat de copaci cu frunze galben-ruginite, case vechi cu acoperişuri de ţiglă şi, în zare, oraşul. În casa de oaspeţi nou-nouţă am inaugurat un apartament duplex absolut epatant, cu scară interioară ca-n filme, altfel mobilat sobru şi plăcut. E o plăcere să stai aici. Timp de o săptămână ne-am sucit şi ne-am învârtit în el, i-am învăţat entraiurile, am socializat la institut într-o engleză de colocvii internaţionale, am ieşit de câteva ori, nu prea departe, în oraş, am pierdut vremea. Adăugând şi perioada bucureşteană, urâtă şi stupidă, e peste o lună de când n-am mai făcut absolut nimic şi, ce-i mai rău, de când nu mai am răbdare nici măcar să mă gândesc că ar trebui să fac ceva. Fiindcă vreau să fiu organizat şi obiectiv pentru o vreme, în ciuda unui fel de neastâmpăr (steril cu totul) şi a unei oboseli suspecte, psihice în primul rând — acea oboseală de plumb care te apucă numai când multă vreme n-ai făcut nimic — să notez aici câteva frivolităţi realist-fotografice: mai întâi, am fost la Liiceanu şi am convenit să-i dau trei cărţi spre publicare anul viitor. Cu mare greutate, şi fără să mă mai uit prin el, m-am hotărât să-i dau jurnalul la dactilografiat. Abia în ianuarie, după ce o să lucrez pe el, o să-mi pot da seama dacă vreau cu adevărat să-l public sau nu, şi dacă da, va ieşi în aprilie–mai. Va fi apoi, poate E. Z., ceea ce nu-nseamnă excrementu' zilei, ci encicl. zmeilor, cu ilustraţii de T. B., carte scumpă în totului tot, cărămidă de gâtul editurii. Dar ei au vrut-o. Asta ar putea ieşi prin iunie (întâi), de ziua copiilor, a mea, a Ioanei şi a celorlalţi zmei.

Ultima va fi novela din popor, id est orbitorul leş al romanului meu, secondo tempo, dacă dă Domnul şi mă luminează să-l pot termina cum aş vrea. Şi asta ar fi prin octombrie. Adică a patra, a

şasea şi a zecea, cum i-ar plăcea şi lui (M)áttila Ghyka.

A ieşit soarele in the meantime. Cel mai mult seamănă cu America lumea de-aici, cu acea toamnă din ’90, de-acum exact zece ani adică — aceeaşi linişte, aceleaşi alei paşnice, aceleaşi viţe şi iederi de sânge pe ziduri. Mireasma şi pacea aceea. Să călătoreşti, să fii mereu pe drumuri, să te muţi dintr-o casă-ntr-alta… Să te simţi ca-ntr-un film cu acţiunea în întregime visată. Sau, ca la o mie opt sute şi…: să dispui de o mare avere, care să-ţi dea libertate…

Vorbeam însă de obiectivitate. Alte fapte. Aştept traducerea norvegiană a *Nostalgiei* şi, dacă va vrea în sfârşit Csejka, traducerea germană a *Orbitorului* (plus *Cina cea de taină*). Nu am alte propuneri, din câte-mi amintesc. Două foarte vagi: O. în spaniolă (dar de aproape un an n-au mai dat nici un semn) şi un volum de versuri în State, dar Sorkin a dispărut şi el in the haze). Apoi: nici nu m-am mai obosit să scriu că am primit premiul Asociaţiei scriitorilor pentru *Postm.*, un premiu ridicol, dezolant, care m-a îndepărtat şi mai mult de lumea de carton presat de acasă. Cele trei săptămâni trăite la Bucureşti mi-au făcut rău fizic şi mental, nu mă mai simt în stare să suport ruina aceea fără speranţă, pântecul veştejit de acasă. Pe care nu-l mai poţi privi nici măcar cu „patriotic sorrow“. E ca în profeţi: n-a mai rămas piatră pe piatră acolo, e cuib de arici şi de cucuvele. Dacă-mi voi putea câştiga vreodată o pâine în vest (Westwest), nici n-o să mă mai uit înapoi. Nici cu mânie măcar.

N-am linişte, nu sunt aşezat, e ceva ce se zbate-n mine. Nu ştiu când am să pot relua meditaţia şi scrisul. Deocamdată o să-mi umplu dimineţile, poate, citind, zgâriind aici.

8 oct. Mi-e imposibil să mă adun. Mintea mea e un ghem de ceaţă colorată. Orientată complet spre exterior, deşi, din obişnuinţă poate, vede şi

exteriorul ca pe un fel de interioritate — fapt riguros exact, de altfel —, ceea ce o plasează în zona neeuropeană şi ineficientă a contemplaţiei, orice am înţelege prin asta. Contemplu lumea fără să gândesc la ea, *sunt* copacii, bisericile, casele vechi, trecătorii, mâinile mele, liniştea ţiuitoare, rarele senzaţii kinestezice care formează acum această imanenţă. Hiperdur altădată, ca un sâmbure imposibil de spart, eul meu (eu, Mircea Cărtărescu — what it is? what it is?) e acum risipit în exterioritate, pe care o modelează fără să i se poată substitui. Nu ştiu dacă vreodată dispersia asta va înceta şi voi mai putea focaliza pe vreun obiect al minţii mele. Dacă voi mai fi pasionat de ceva, dacă voi mai găsi consecvenţă şi forţă undeva. Acum mă privesc de undeva din spate şi văd un bărbat de 44 de ani, în blugi şi cămaşă cadrilată, cu un pulover aruncat peste umeri, stând la un birou în faţa unei mari ferestre. Pe birou e o ceaşcă de cafea, câteva caiete, o listă cu socoteli încâlcite, o cutie de dischete. O lampă elegantă, un computer pe al cărui mouse scrie, ironic, „genius". E singurul genius rămas în univers. Liniştea e totală, podeaua cu parchet lustruit şi covorul striat, de lână cenuşie, o fac hipertotală. Prin fereastră (pe care se plimbă vreo două fiinţe abia vizibile) se văd copaci cu frunze arse de toamnă, un părcuşor cu masă de ping-pong din ciment, case cu acoperişuri ţuguiate, luminatoare, hornuri, într-o încălecare complicată. Mult mai departe (peste Dunăre, care de-aici nu se vede) sunt alte case, până la orizont. Bărbatul poartă plete, părul îi e bine spălat, lucios, răsucindu-se în şuviţe şi volute. De curând şi-a găsit vreo două fire albe împletite cu celelalte. Scrie în caiet, încearcă, poate, să forţeze, să se resoarbă în buclele scrisului. Cafeaua e deja a doua, deşi e dimineaţă. Dar nu forţează, ca altădată, din disperare, ci, poate, fiindcă a scrie e ultimul reflex care i-a mai rămas, după ce viaţa i-a fost luată. Scrie ca să fie, deşi nu mai înţelege de

mult ce-nseamnă asta, de ce trebuie să fie, de ce n-ar rămâne în dispersie şi contemplare. La fel, poate, ar rămâne şi fluturele la nesfârşit în crisalidă, dizolvat tot, cu fosta formă de vierme, atât de funcţională, complet deteriorată, dacă n-ar lucra ceva-n el, dincolo de ceea ce el vrea şi nu vrea, poate şi nu poate. Bărbatul de la masă aşteaptă să fie luat şi folosit aşa cum el foloseşte pixul, pentru incomprehensibile manevre pe o hârtie albă. Dar poate că pasta e terminată şi el e de mult aruncat la gunoi.

O carte la fel de strălucitoare ca retablul din Gand.

9 oct. O mare casă pictată, cu nume nemţesc, se ridica în mijlocul Budapestei. Zidurile erau albe, cu oarece ondulări art nouveau, şi erau în întregime acoperite cu păsări pictate ca în enciclopedii, multicolore şi sclipitoare. Din loc în loc şi mai ales la colţuri se aflau cilindri albi, subţiri, ca de hârtie, acoperiţi şi ei cu aceleaşi picturi. În jur, copaci rămuroşi, melancolici.

Sunt plictisit şi sătul de mine. Nu mai am ce stoarce. Şi sângele, şi sperma, şi măduva din oase mi le-am pus în scris. Ca să spună cineva că scrisul meu „e prea încheiat la toţi nasturii".

Ruine. Ţevăraie ruginită. Ustensile vechi, mâncate de piatră. Iarbă plină de urechelniţe. Un copil stă pe vine, trage de nişte fiare. Dedesubt apă ruginită, un cuib de păianjeni de apă. Deodată păianjenul ţâşneşte, urcă pe mâna copilului. Cerurile sunt cenuşii, e umed şi frig. Apoi e găsit un copil mort, cu buzele putrede.

Mai citesc şi din Biblie, ca-n fiecare seară. Poveşti cu Roboam şi Ieroboam, cu Abimelec şi Abigail şi, deodată, câte o revelaţie care deschide cu totul altă carte.

13 oct. Din cartea dr. K. Joseph, *The Naked Neuron*: Amintiri traumatice din copilărie pot fi stocate în emisfera dreaptă (lateralizate) şi rămase

inaccesibile pentru totdeauna sau pentru lungi perioade de timp. (Subconştientul freudian, poate cel jungian de asemenea, ar putea privi modul de lucru spaţial şi non-verbal al emisferei drepte, pe când conştiinţa raţională, secvenţială şi taxinomică ar fi localizată în emisfera stângă.) Emisfera stângă are tendinţa să nu depoziteze decât amintiri pozitive, celelalte rămânând în cea dreaptă. Emisfera dreaptă e emoţională şi spaţială. Din voce reţine inflexiunile melodice; nu poate vorbi, dar poate înjura, cânta, se poate ruga. Consoanele sunt procesate de emisfera stângă, vocalele de cea dreaptă. În cazul copiilor mici, experienţele lor neplăcute sunt stocate în emisfera dreaptă şi rămân acolo, nonverbalizate, datorită imaturităţii corpului calos dintre emisfere. Procesele non-verbale prin care experienţele trăite înainte de vârsta de patru ani au fost depozitate în memorie nu mai sunt accesibile adultului, care nu mai ştie să lucreze pe hardware-ul vechi. Poarta către amintirile din copilărie e zăvorâtă cu o cheie care s-a pierdut.

Apoi (din urmă): Fireşte, creierul nostru a evoluat, în mecanisme şi structuri moi succesive, din primii bulbi olfactivi, prezenţi încă la viermii plaţi (planaria, d. e.). Multe informaţii din zona de *gender* sunt viciate de o evidentă ideologie feministă (bărbatul e un ucigaş non-verbal, femeia o „hrănitoare“ paşnică şi verbalizată). Girusul angular din lobul parietal inferior — locul secvenţialităţii, taxinomiilor, descrierilor şi conceptelor. Cel mai nou ţesut cortical filo- şi ontogenetic. Pacienţii cu distrugeri ale zonei parietale drepte neagă jumătatea stângă a corpului, încearcă să scape de ea sau o consideră „o persoană care zace în pat cu ei“. Uneori o mângâie şi chiar încearcă să facă sex cu ea. OK.

14 oct. Un vis de acum câteva nopţi. Înotam într-un bazin dintr-un fel de sanatoriu pentru bolnavi. Am mai visat asta şi locurile îmi sunt

familiare, deşi nu ştiu ce poate să fie. Mai sunt destui inşi care-noată pe lângă mine, chiar atât de mulţi că ne stânjenim unii pe alţii. Îmi face plăcere să mă scufund sub apă, ţinându-mi respiraţia. Atunci îmi dau seama că bazinul e de fapt o cameră scufundată, o cameră veche, mare, umplută cu apă până aproape de tavan. Cobor 5–6 metri până la fund. Pereţii sunt vopsiţi în vernil şi există o uşă mare, bătrânească, vopsită şi ea, care duce în altă odaie. Uşa e întredeschisă, şi mă aventurez, înotând, în acel spaţiu, unde îmi dau seama că nu-mi mai pot ţine răsuflarea. Inspir atunci şi văd că acolo e aer, deşi nu-nţeleg cum e posibil, căci continuu să înot, şi chiar mă ridic până la tavanul acelei alte încăperi, cu desăvârşire goală.

E iar vreme frumoasă la Budapesta. Se poate trăi-n oraşu-ăsta. De pe fereastră se vede un părculeţ pentru copii, cu tot felul de instrumente de joacă, bântuit de bunici înalte şi elegante, cu totul diferite de ale noastre, cu copilaşi incredibil de mici păşind stângaci, de mânuţă şi sucindu-şi capul pe spate ca să privească faţa bătrânelor, cum ai privi spre orologiul dintr-un turn. Copacii s-au făcut aurii ca mierea dar crocanţi, foşnitori. E chiar pace, pace adâncă. Seara se-aprind deodată toate luminile, pe malul Dunării e feeric: mii de felinare, şi conturul de becuri al podurilor. Sus, pe dealuri, sub cerul înstelat, alte luminiţe.

15 oct. Sunt, în general, într-un moment de mare confuzie, de mare neputinţă de a mă înţelege şi a verbaliza. E un fel de nepăsare cu totul nouă faţă de mine, de soarta mea, chiar nu-mi pasă dacă voi muri chiar azi, de parcă aş fi devenit altul, un străin. Nu-mi pasă, de fapt, de nimic, nu vreau nimic, trăiesc clipa fără bucurie, memorie sau proiecte, ca şi când totul s-ar fi terminat, de fapt, de mult. Nu mă recunosc nici ca imagine, în oglinzi. Parcă sunt altul: când mă pieptăn, de pildă, parcă pieptăn pe altcineva. Dispersia fiinţei mele e

acum totală, şi nu ştiu dacă există destulă „masă critică“ pentru o readunare a acestei pulberi. Da, sunt praf şi pulbere acum.

18 oct. Câteva numere din *The Scientific American* şi o colecţie de cazuri neurologice, nu tocmai interesante (cred că ştiu acum cam tot ce-mi trebuie). Viaţă lentă, intrată deja în rutină, aici, la Budapesta. Un violent moment de criză (când O. 2 mi s-a părut o enormă tâmpenie, fără viitor şi fără speranţă, şi când am căzut iar în paranoia mea aproape naturală de-acum) pare să fi diminuat. Am şi câteva proiecte colaterale, deja, şi parc-aş vrea să mai ies din orbitoru-ăsta aburitor şi să-mi mai trosnesc puţin degetele humorului şi ironiei, chiar şi mai viulghere, cum se poartă acum. Mi s-a urât de metafizică, patafizică şi lungoare. Aş vrea să fiu mai pozitiv, mai denotativ, dar rana din pulpă nu mă lasă.

Sunt foarte curios cum ar putea arăta jurnalul meu dactilografiat şi pregătit de tipar. S-ar putea să am surprize.

O carte scurtă (200 pag.), foarte narativă, despre copiii străzii. O comandă, să zicem, deşi nu mi-a comandat-o nimeni. Povestea ar fi pur realistă (ce dracu, don' general…) şi dură. Linguriţa ar străpunge, pur şi simplu, coaja oului, fără *ira* şi studiu.

Theodoros. O pictură de epocă. Nu acum, însă.

Versuri. Dar asta… când va fi time for another cartoon.

Toate însă sunt, cum au mai fost, gâlceavă când nema putirinţă. Ia încearcă să-ţi imaginezi, nenică (vorba ăluia), măcar o fază sau măcar două vorbe pe care un tip le schimbă cu alt tip. Ai să vezi ce-i ăla realism şi cu ce se mănâncă naraţiunea clasică. Ţi-ar mai cădea puţin nasul.

Dacă lipseşte ceva formulei mele, e o structură fanatică. Să fi fost un fanatic, eram acum incomparabil mai sus. De asemenea, nu mi-ar fi

stricat o memorie măcar normală şi o inteligenţă brici (a mea e doar briceag). La activ? Un fel de încăpăţânare de buldog. Dă-i înainte, pereat mundus.

19 oct. M-am tuns foarte scurt. N-am mai arătat aşa de la 18 ani — şi chiar de vârsta aia mă simt. Acum e cerul acoperit, e frig, Ioana e-n toane proaste şi ascultăm „Take a Walk on the Wild Side“. Ieri am văzut pe Internet câteva culegeri de povestiri niciodată publicate oficial de Salinger (fabricate sau furate?), ca şi o stranie ediţie, zice-se oficială, cuprinzând vreo cinci povestiri, dar în… japoneză…

20 oct. Vis emoţionant, în care scriam un poem. Eram în faţa unei porţi de metal negru, seara, abia se mai vedea. Dincolo de gard era o curte şi-o casă veche. Am început să scriu pe poartă, cu creta. Cred că începea aşa: „Seară de toamnă / Melancolie“… îmi dădeam bine seama că versurile sunt banale, dar ele nu erau cuvinte, ci scriam parcă direct cu emoţii, iar cuvântul „melancolie“ era chiar acea lume de foarte adânc sub pământ. Urmau câteva versuri despre gura unei femei, şi totul se încheia cu „Lună plină“ sau „Lună rotundă“. Îmi priveam apoi poemul, dar nu-l mai puteam citi, pentru că se-ntunecase de tot. Încercam să-l recit din memorie, dar acolo totul era aleatoriu şi confuz. La trezire mi-am adus aminte de alte vise, în care scriam discursuri lungi, poeme, cine ştie ce alte texte, pe garduri, şi mai ales pe asfalt, şi literele se lăbărţau şi se ştergeau, îmi dădeam seama că n-a mai rămas nimic din ele. Apoi am visat că vorbeam (cuiva) despre păianjeni, spuneam „tarantulele, de exemplu, au creierul cât un sfert din corp, şi totuşi nu sunt inteligente“; vorbeam apoi despre scorpioni.

Mă relaxez. Azi nu lucrez la roman. Încerc să nu-mi pierd cumpătul în pustietatea asta. Vreau să mă dau înapoi cu un pas, cu zece paşi, şi să privesc

amestecu-ăsta de linii şi culori — da, şi volume, şi hipervolume — la care muncesc, căci am fost până-acum ca un pictor miop, cu nasul aproape atingând mortarul umed, desenând acolo firişoarele de păr şi stropii de sudoare de pe gâtul lui tata Noe, şi moleculele ce le compun, fără să-mi pese că va trebui să pictez tot corpul lui, şi toată arca, şi tot oceanul şi, departe, o geană de pământ şi, deasupra, un deisis cu sute de personaje din Biblie, şi că fresca este atât de amplă încât n-o cuprind cu privirile.

Sunt pe un punct al planetei, pe fundul oceanului planetar. Văd copaci ruginiţi de toamnă şi case vechi. E foarte linişte. Mai departe e sistemul solar, mai departe alte sisteme, altele… Aş vrea să fiu eliberat de orice griji materiale şi să pot începe să Te cunosc. Printre griji — cea de a scrie, de a iubi, de a fi om… Aş vrea să ajung vreodată unul dintre acei oameni singuri care încearcă să înţeleagă.

22 oct. Citesc o antologie de proză scurtă maghiară, deocamdată nu cine ştie ce relevantă — e şi-ntr-o imposibil de corectă franceză. Mai am, în româneşte, cărţi şi fragmente din Kukorelli, Esterházy şi Nádas. E o duminică plină de lumină, turlele de biserici sclipesc, cerul e de un albastru tare, împăienjenit de crengi cu foi veştede. Azi sunt leneş, plutesc în josul apelor. Cred că-ncep să mă trezesc dintr-un fel de congestie — provocată — a minţii, să fiu mai lucid, să simt pământ sub picioare. Aş vrea să scriu o carte cu adevărat matură. Poate că abia după vârsta de 50 de ani (când voi fi autorul *Levantului*, *Nostalgiei*, *Poemelor* şi celor trei volume masive din *Orbitor*) îmi voi permite, mi se va permite să scriu ceva cu adevărat minunat, ceva care să-nsemne cu adevărat foarte mult pentru foarte mulţi oameni. Aş fi fericit să pot scrie, însă, doar ceva care să însemne mult măcar pentru mine. Mai sunt cinci ani şi jumătate

până atunci, suficient să termin trilogia şi s-o organizez cum vreau eu. Să dea Dumnezeu să iasă bine.

24 oct. E de necrezut cât de uşor basculez de la încredere la disperare şi paranoia. Cât tremur interior, ce teamă mi-e că voi fi un dezastru. Ieri o simplă aluzie m-a întristat brusc şi m-a făcut să mă văd ce sunt: un dizgraţiat, ale cărui eforturi, ca ale celui ce se afundă-n nisipuri mişcătoare, sunt cu atât mai ineficiente cu cât mai intense. Tentaţia abandonului într-un somn fericit între gheţuri devine uneori dulce ca a corpului unei femei. Ce se va alege din tot scrisul meu? De ce nu mai pot scrie, de ce nu mai sunt fericit sau măcar senin scriind? Chiar nu mai ştiu nimic decât că trebuie să merg mai departe, să închei, cum o fi, cartea asta ca să pot fi iar eu însumi.

Mă simt obosit, am ochii roşii, îngustaţi ca de febră, gâtul mă supără, mi se pare că am slăbit. Şi mă plictisesc, viaţa asta e complet artificială. Sper să avem zilele astea Internet, să mai facem şi altceva decât rutina asta de azil de bătrâni. M-aş bucura să poată veni Florin & Cecilia, ar fi câteva zile mai animate.

Mă gândesc tot mai serios la o plecare în America, for good. Dacă ar fi şanse concrete, dac-aş putea avea acolo o casă a mea şi o slujbă, aş pleca imediat. La noi, là-bas, e o cauză pierdută. Poate c-am să fac oarece demersuri concrete.

Una dintre cele mai mari structuri din lume bazate pe şi generate de inspiraţia pură. Echivalentul unui sky-scraper new-yorkez sau al unei termitiere. Dar au apărut fisuri peste tot, căci inspiraţia nu calculează rezistenţa materialelor, şi mai ales a proiectantului. Nici cât pot duce culacii în spinare. Acum nici frazele despre nu mai rezistă.

28 (poate) oct. Bărbaţii ar avea criza de la mijlocul vieţii din cauza involuţiei creierului, de trei ori mai rapidă la acea vârstă decât a femeilor.

Simt asta pe pielea mea cât se poate de al dracului. Nopţile nu mai adorm, stau cu ochii-n tavan şi nu-mi vine să cred că s-a mai dus o zi. Cum să se ducă, dacă nici n-a existat, dacă n-am trăit, n-am simţit şi n-am imaginat nimic? Dacă nu va rămâne-n memoria mea, aşa cum nu-mi mai rămân visele?

Plimbare cu Ioana prin oraş, pe malul Dunării şi pe poduri la căderea serii. Faţade nesfârşite, baroce, neo-clasice şi art-nouveau de-a lungul fluviului, biserici cu două turle de-o parte şi de alta a frontonului, aer rece de iarnă, lumina coborând până la confidenţial, fără nici un strop de roz în ea, lumină gri şi rece de iarnă. Pustietate, pieţe foarte vaste, cu clădiri stranii, deja văzute, vânt rece, o tristeţe dulce cum n-am mai simţit. Acum e duminică, bat clopotele, e soare, vara indiană se lungeşte. Ioana cască şi răsfoieşte o carte în dormitorul de sus. În rest — viaţă, o, life… „Că tranversez străzili şi mă feresc maşinili, da eu nu mă mai feresc, că n-am la ce să mai trăiesc“, măi-măi-măi…

Lucrul, ani de zile, la o singură carte (dacă nu eşti Musil şi cartea aceea nu e însăşi respiraţia ta, circulaţia şi nutriţia şi reproducerea şi excreţia ta) îţi consumă creierul mai mult decât orice altceva, până şi decât deprivarea senzorială. Cum voi termina (într-un an?) O. 2, o să-ncerc să fac ceva cât mai diferit — chiar balet sau pus bombe — ah, visul dreptei simple al unei cărţi pe care s-o citească plângând şi Magda Cârneci, şi femeia care-i face curat… Un băiat iubea o fată, un iepure, un alt băiat, pe ta-su, pe mă-sa. Dar nu borhot poetic, nu Ionel T. şi Fănuş N. şi Mircea C. Dumnezeule, o poveste! Dar trăiesc şi voi mai trăi multă vreme într-un vid de evenimente, într-o lume extinsă dincolo de puterea mea de cuprindere, dar goală. Şi, de fapt, nu se poate trăi şi lucra decât în inversul ei, o lume mică şi semnificativă, impregnată de sentimente adevărate. Dac-aş avea măcar dragoste de sine, dac-aş fi

măcar egoist. Cred c-ar fi grozav să fiu egoist, să-mi pese de mine, măcar de mine. Cât de mult m-aş iubi, ce mare dragoste am trăi noi atunci. Dar privesc în oglindă şi zic: „Nu vrei să rămânem doar prieteni?“

1 nov. Ceruri budapestane cenuşii. Foarte încremenite. În ultimele zile am avut chiar idei şi am şi visat câteva vise, dar le-am uitat pe toate. Mare, de neumplut, gol interior. Pe când treceam pe Lanzhid mă gândeam cât de mult o stimula prezenţa atâtor poduri rata sinuciderilor la maghiari. Dunărea, dedesubt, nu pare mereu chiar aşa de rece şi de ostilă. Dar curba podurilor e aşa înaltă… E ploaie, bat nişte clopote. Eu scriu în fiecare dimineaţă, ca într-un vis. Uneori termin cele două pagini înainte de a mă fi dezmeticit bine. Cafeaua nu-mi mai foloseşte. *The Coffee of Exhaustion*. Ceva în textura copacilor îngălbeniţi şi a caselor vechi, cu faţade posomorâte, îmi aduce aminte de Voila, de pădurea aceea aproape mitică pentru mine şi de atât de enigmatica infirmerie. Nu ştiu când şi dacă o să apuc să scriu despre asta, şi, oricum, oricum, mi-e silă până la nu ştiu ce, la nebunie de „universul ficţional al lui M. C.“, fuck, fuck, fuck him.

Screen-saver cu peşti exotici. În trei caiete o să-mi încapă romanul. Unul cu pitici pe el, celălalt cu o copertă de lac roşu-neagră, iar al treilea încă inexistent, sau aşteptându-mă undeva, sub altele la fel, sau nefabricat încă. Mâine mă-ntâlnesc cu Kukorelly, căruia-i dedic acest alineat.

9 nov. Am întrerupt scrisul, de o săptămână, după ce am „terminat“ partea amsterdameză (vorba lui Catana: „ca dracu, taică, ca dracu“). Cine-ar putea înţelege vreodată ceva din ea? Eu în nici un caz. Aştept — şi-o să mai aştept vreo 20 de ani — să-mi fie explicată. Un singur fapt pare limpede, deşi n-a fost intenţionat: ambele personaje din astea 300 de pagini sfârşesc

amputate de sex, castrate, sterilizate. Cel ucis este timpul, polul vegetal. Totul, fireşte, depinde de partea centrală, care-ar trebui să fie cu totul altfel, dar pentru care încă nu găsesc energie, nici din creier, nici din corpul meu tot mai obosit.

„Cariera mea literară“ nu mă mai preocupă. Zilele-astea m-am simţit foarte detaşat de toate temerile şi resentimentele mele obişnuite. Nu-mi mai pasă câţi bani dau cei din ţară pe mine şi nu mai vreau să fac gaură-n cer în afară. Aş vrea doar acea glorie pe care Kafka o simţea câteodată împovărându-l ca un prea greu efod de mare preot. Să-mi placă pagina *asta*, pe care-o scriu acum. The rest? Not even dross.

Sunt foarte curios cum va arăta jurnalul meu tipărit. Asta chiar mă emoţionează. Căci nu mi-l închipui decât acolo, în caietele alea care putrezesc încet, fără lumină, în dulapul bibliotecii. Vor reuşi ele să comunice ceva (sau cu cineva)? Va musti-n ele ceea ce odată era sevă vie, prelinsă direct din pituitara mea? Nu mi-l imaginez sub 500 de pagini, pentru că are nevoie de spaţiu ca să respire. Şi-i trebuie şi o prefaţă, pe care-o s-o scriu după prima recitire a acelor caractere cu sau fără serife. Boustrophedon.

„E de necrezut cât de adânc am putut coborî“ şi „e de necrezut cât de mult am decăzut“ — sunt fraze echivalente? Care-i legătura dintre ele? Cât decazi când cobori în tine însuţi? Decădere, decadenţă, profunzime. Şi din străfunduri voi striga, voi chema, Te voi chema. Numai din acel punct unde am atins fundul focului şi-al apei cu palma. Chiar acea atingere e chemarea, căci lucrarea în slăbiciune se desăvârşeşte, şi unde e hoitul, acolo se vor aduna vulturii. (De la o vreme e o mare mişcare în gândirea mea. Încep să cred că încep să-nţeleg, şi asta e înspăimântător.)

Soare blând, nori pufoşi, toamnă lungă şi dulce peste Budapesta. Nu se-ntâmplă mai nimic la Collegium. Inşi adunaţi întâmplător, plăcuţi şi

mobili ca într-un vis. Multă vorbărie-n engleză, drumuri prin oraş. Dimineţi cu cafea şi scris. „Lucru“. Voi pleca peste o lună la Berlin, nu prea ştiu de ce. Voi face pân-atunci câteva lecturi, voi întâlni oameni (care vor fi miraţi de insignifianţa mea, căci mintea mea refuză să pornească în situaţii mondene). Autor român. Când vine vorba despre România se uită toţi spre mine. Atunci zic şi eu câteva vorbe.

Noaptea trecută am visat suspect de mult şi de puternic. Ca şi acum două nopţi când, de mână cu Ionuţa, căutam Tântava. Autobuzul ne lăsase în mijlocul unei incredibil de mari găuri de excavaţie, cred că de câţiva kilometri pătraţi. Un pământ roşu, ca de pe Marte, era pe fundul ei, şi pe el înaintam spre marginile abrupte ale gropii. Dincolo de margini, foarte sus profilate pe cer, se vedeau câteva aglomerări minuscule de case ţărăneşti. Care o fi fost Tântava? Urcăm costişa şi ne pomenim pe un drum. Şi deodată era noapte, Ionuţa dispăruse, iar eu eram singur sub stele.

Iar noaptea asta am avut, esenţial, două vise. M-am trezit după primul, gândindu-mă să scriu o povestire pornind de la el. Eram la şcoala 41 şi treceam printre bănci, verificam temele elevilor. Avuseseră ceva de desenat din lecţia precedentă. Fiecare desenase ce-i trecuse prin cap. Dar mi-a atras atenţia una dintre eleve, cu o figură atât de cunoscută mie (mi-a fost într-adevăr elevă: o fetiţă bună şi chinuită, care avea patru fraţi mai mici de care trebuia să aibă grijă, şi totuşi îşi făcea mereu temele): ea desenase, neverosimil de realist, un ciorchine de struguri cu boabe mari, galben-verzui, pe o farfurioară. Era atât de bine desenat, că am rupt o boabă şi-am crăpat-o, în gură, între limbă şi cerul gurii, simţind dulceaţa soiului Afuzali. Abia apoi mi-am dat seama de fraudă: fetiţa pictase un ciorchine de struguri direct pe un ciorchine adevărat. Pe fiecare boabă pictase o boabă, pe codiţă o codiţă etc. M-am trezit şi mă gândeam ce

idee bună pentru o povestire: o trimiteam acasă să vină cu taică-su, şi ea-l aducea, dar nu era el cu adevărat: pe tatăl ei, fetiţa îl pictase pe tatăl ei. Faţa pe faţă, mâinile pe mâini etc. Ştiam şi cum aveam să încep: „O vreme am fost profesor la o şcoală generală de la capătul Colentinei.“ Eram entuziasmat de idee.

Când am adormit la loc, am visat ceva nebunesc. La început veneam pe Ştefan cel Mare (stradă însorită şi cu acel ceva imposibil de descris care arată că lucrurile s-au petrecut demult, că strada e veche, de dinainte de lărgirea ei) cu M. Nedelciu, foarte tânăr şi drăguţ. Eram confuz, căci ştiam că a murit, nu-nţelegeam ce se-ntâmplă. Totuşi traversam, cu el, discutând prieteneşte, aleea Circului, dinspre blocul cu restaurantul Hora către cel alor mei. Cândva, în cursul acestei plimbări, Nedelciu s-a transformat în F. I. Acum îl ţineam cu braţul după spate, era mult mai înalt decât mine, cum şi e în realitate, şi purta o cămaşă verde. Plângeam, căci ştiam acum că murise, ciudat, mergeam pe lângă el şi totuşi murise… Am ajuns acasă singur, erau câteva femei acolo, în bucătărie, nu ştiu cine, iar eu vorbeam cu ele şi, totuşi, nu mă gândeam decât la moartea lui Florin. Deodată mi-a trecut prin minte că Florin, spiritul lui, era acolo, şi că am putea comunica. Le-am spus celor două tipe: „pot dovedi că Florin e aici!“. Şi l-am chemat pe nume. Atunci perdeaua de la geam s-a umflat puţin. Ne-am înfiorat cu toţii. L-am mai chemat o dată, şi perdeaua a-nceput să se zbată, deşi geamul era-nchis. „Vedeţi? De-acum nu ne mai putem îndoi.“ Mi-am dat seama că dacă lipeam urechea de geam, puteam auzi, foarte slab, în vibraţia sticlei, vocea lui Florin. Am conversat puţin. L-am întrebat dacă vrea nişte pepsi, şi-am început să torn câţiva stropi pe geam. Vocea a-nceput deodată să ţipe disperată (deşi la fel de slab şi de îndepărtat): „Prea mult! Prea mult“. Erau ţipete sfâşietoare, ca de infern. Apoi m-am gândit

ce soartă-l aşteaptă, şi ştiam că vor încerca să-l pună-n acelaşi cavou cu nevastă-sa …

În aceeaşi noapte m-am trezit deodată brusc, cu un ţiuit în urechi violent, şi eram lucid, ultra-lucid, de parcă nici n-aş fi dormit vreodată. Mi-e frică de asemenea treziri.

Citesc din nou din Biblie, în fiecare seară, şi nu mai am nici un dubiu, e aşa cum crezusem, şi totuşi detaliile sunt de o stranietate nelimitată. E o mixtură de tehnologie în parte inteligibilă şi de un fel de baroc aztec. Ornamente străine spiritului nostru, manevre ininteligibile, opacitate discursivă fără speranţă. E ca în space-operas: tehnologie şi Ev Mediu într-o lume imposibilă. Îmbinare de dragoste şi tiranie, de manipulare şi încredere. În primele cărţi ale lui Moise e esenţialul, marele mister, atât de greşit interpretat, al întâlnirii a două umanităţi care au evoluat inegal şi diferit. Nu mai încape nici o-ndoială. E o mare operaţie eugenică, o uriaşă însămânţare pneumică a umanităţii. Şi azi se arată roadele. Etc.

10 nov. Fumul aromat de la arderile de tot sunt numite expres „pâinea lui Dumnezeu“. Totul trebuie reluat şi refăcut arheologic. Ce poate, mă-ntreb din nou, să însemne „viaţa trupului este în sânge“. De ce nu trebuie consumat sânge? De ce „ispăşirile“ se fac cu sânge? De ce preoţilor li se însemnează lobul urechii, degetul arătător şi degetul mare din partea dreaptă cu sânge? Ieri, pe când urcam treptele bastionului, sub vastul cer budapestan, albastru şi plin de nori ca de vară (pe când azi e înnorat şi ploios), m-am gândit să încep să strâng material pentru o carte, să strâng şi zece ani, dar să pot începe cândva lucrul la ea. Despre ce se povesteşte cu adevărat în Biblie. M-am oprit pe trepte, am întors faţa spre cer şi am spus cu voce tare „Iată-mă!“ Nişte japonezi făceau poze puţin mai departe. „Close up, close up“, striga una.

Va trebui să selectez toate contextele în care apare Dumnezeu (sau îngerii săi, sau fiinţe enigmatice ca „oamenii lui Dumnezeu“ sau Melhisedec, preot în veac), avatarurile şi reconfirmările imaginii sale — căci aspecte multiple ale unei lumi străine: oameni, nave, instalaţii, au fost numite cu numele lui. Va trebui să-nţeleg sensul concret, pragmatic a ceea ce pare un ritual (şi s-a perpetuat ca un ridicol set de imagini şi acte fără sens în preoţia iudee şi creştină). Totul converge către ideea unei energii benefice, „slava“ care „sfinţeşte“ tot ce atinge, şi care emană din „nor“, umple casa întâlnirii, se revarsă peste capul uns al preoţilor, peste hrana lor, dar ucide fără milă, mecanic, tot ce e străin, „neconsacrat“, de parcă ar fi vorba de două entităţi diferite: una inumană, reactivă la anumiţi stimuli externi, cealaltă apropiată de oameni, doritoare să-i apere de cea dintâi. Despre cum funcţionează prima (poate) ar putea da o idee faptul că, atunci când s-a luat din duhul lui Moise şi s-a turnat peste cei 70 de bătrâni, duhul a venit şi peste cei doi care rămăseseră în tabără, ceea ce sugerează că fiecare izraelit — şi erau 600 000 de bărbaţi —, era înregistrat undeva şi, dacă numele lui figura pe o listă, era detectat oriunde s-ar fi găsit. (Să fi fost oare vorba într-adevăr de două entităţi: „Dumnezeu“ — ne-uman, străin, primejdios pentru oameni, să zicem un produs tehnologic complex sau o fiinţă vie diferită de modelul uman — şi oameni, poate modificaţi, dintre cei „răpiţi“ de-a lungul timpului (Enoh şi toţi ceilalţi, ceea ce-ar explica revenirea lor sub diferite nume, în diferite epoci?) Mai există şi „îngerii lui Dumnezeu“, precum cel care-i conduce pe evrei în pustie, norul-stâlp de foc. El e diferit de Dumnezeu însuşi, care se coboară uneori de asemenea într-un „stâlp de nor“. Adevăratul Dumnezeu, pe care Moise, Aaron şi bătrânii l-au văzut pe Sinai de departe, pare a fi, totuşi, uman şi e identic cu fiinţa

văzută de Ezechiel: trupul seamănă cu al omului şi are sub picioare „ceva ca o lucrare de safir“. El vorbeşte faţă-n faţă cu Moise, „ca un om cu prietenul său“. Dar e posibil şi ca unii dintre aceşti oameni să fie un fel de mijlocitori sau translatori, recrutaţi dintre băştinaşi. Sigur, totul pare foarte vulgar: teorii paleo-astronautice etc. Totuşi, oricât de copilăreşti ar fi, aceste interpretări sunt, în mod sigur, cu mult mai aproape de adevăr decât interpretarea mistică şi simbolică a faptelor în bisericile tradiţionale, simple rătăciri, reluări ritualizate ale unor gesturi şi imagini altădată funcţionale. Biblia pare, de fapt, a exista ca o enigmă ce nu poate fi rezolvată decât când s-au realizat nişte progrese, poate aşteptatele roade ale procesului eugenic. Într-un fel, ca piramidele sau lespezile de la Baalbek.

Plouă, dâre subţiri de apă pe geamuri. Cerul e atât de întunecat dimineaţa asta, încât, sub el, casele strălucesc ca în plin soare.

11 nov. Mă urmăreşte o frază citită nu ştiu unde: „…şi acum, iată-l acolo, *arătând absurd de tânăr…*“

Într-un test de personalitate, mi-a ieşit ca trăsătură esenţială răbdarea. Un ins calm, echilibrat, înţelegător, „care nu va face valuri niciodată“. Contradicţia lui Cărtărescu: căci în banalitatea şi conformismul firii mele — care se-arată peste tot — există o forţă ascunsă, care-ar fi rămas ascunsă şi faţă de mine dacă n-aş fi scris. E un punct care doare şi arde acolo-năuntru. O sferă de apă cu miez de foc. Şi lucru-ăsta nu poate rămâne ascuns, căci uneori miezul topit se extinde până la marginile fiinţei mele, până la piele, cornee şi unghii, şi atunci devin, eu întreg, miezul de foc al unei lumi de apă.

Azi-noapte am trecut pe lângă cea mai frumoasă noapte din lume. Lună plină, cer uriaş. Dunărea încărcată de lumini tremurătoare, Budapesta

iluminată ca într-o fairy tale, podurile tivite cu lumini ce şerpuiesc în apă… Reflectoare îndreptate spre cer. Întorcându-te acasă, prin minunea asta a lumii şi vieţii tale, lângă o femeie hiperfrumoasă care te iubeşte. Iar tu fiind nimeni, nimeni, incapabil să simţi noaptea şi fericirea ei pentru că simţi că eşti nimeni. N-ai meritat nimic din toate acestea pentru că ai crezut că nu le meriţi. Nu te-ai putut bucura de ele pentru că ai ştiut că nu te poţi bucura. Şi totuşi câtă fericire şi zâmbet copilăros îmi dai tu, Ioana. Abia aştept să ieşim la plimbare prin toamna asta de aur care nu se mai termină.

Am întâlnit câţiva oameni, Kukorelly (al cărui prim gest, probabil freudian, a fost să răstoarne pe faţa albă de masă un pahar plin cu vin roşu) şi Réz, un bătrân evreu din simpatica galerie Croh, Cornea, Mugur... Probabil că-l voi revedea şi pe Esterházy. Nu voi ajunge, desigur, la pretendentul la Nobel Nadas, dar vreau oricum să-l citesc. Cât de iubiţi şi de admiraţi sunt ei. Cât de mult sunt eu detestat în ţară. Poate pe drept cuvânt. Voi merge la Pécs, îl voi cunoaşte în fine pe Csiki — a cărui singură povestire pe care o ştiu mi-a plăcut —, voi pleca la Berlin unde-l voi cunoaşte sigur pe G. Konrad, poate şi pe alţii. Vor face cunoştinţă cu lipsa mea de personalitate, cu afabilitatea mea de proaspăt admis, cel mai mic în signifianţă, printre strălucitorii centreuropeni. Voi deveni, poate, cu timpul, românul comme il faut, care nu te contrazice, care stă cuminte în colţul lui, mai la fereală, în spatele plăcuţei cu România, unde oricum trebuia să stea cineva. Şi pentru asta cei din ţară ar fi-n stare să mă sfâşie de viu. Ca să termin aici cu activul şederii la Budapesta (la pasiv e un singur mare item: nu mi-am găsit drumul cu nefericita mea proză), să mai scriu că voi ţine un seminar despre postmodernism şi literatura maghiară (pe care am cam lăsat-o baltă în ultimele zile, dar vreau s-o reiau) şi voi face o lectură, nu ştiu deocamdată din ce, ar putea fi chiar versuri.

Va trebui, la capătul zilelor ăstora de întrerupere a scrisului, adică, probabil, cândva peste o săptămână (dar şi între timp), să găsesc puterea să meditez la ceea ce scriu, să merg până la capăt, chiar până la a mă-ntreba dacă merită să continui. Slavă Domnului, deocamdată, cu toată deruta şi dezamăgirea mea, simt că merită, dar rămân o mulţime de lucruri mult mai puţin radicale şi mai importante. Voi intra în miezul cărţii. *Ce* va fi acolo? Sunt o sută de decizii de luat. Acum nu mă simt în stare nici să ating punctu-ăsta, mi se face rău doar când mă gândesc. Foarte, foarte densă va fi ţesătura aici. Vor fi, concret, căsuţele nautilului, concentrare puternică pe părinţi şi pe *loci*: Silistra, Floreasca, Ştefan cel Mare. Naşa. Va fi Gavroche-ul de la şapte, al cărui nume nu mi-l aduc aminte (Jean?), cu cântecelele lui tâmpite. Va fi marele Herman, mai mare ca oricând. *The World According to Herman.* Va fi povestea lui de dragoste şi povestea lui Mircea (?) cu rusoaica (Amalia?). Două flori pure tăvălite prin noroi. Va intra iar Ionel (August Prostul al cărţii). Şi, atenţie, va fi tema *corpului* şi va trebui să se simtă asta (un poem central numit „corpul“?). Va fi mama la războiul de ţesut, va trebui să mai apară Vasilica, vor trebui continuate temele tikitan, quilibrex şi orbitor. Şi totuşi nimic nu va trebui fărâmiţat, ca pân-acum. Va fi, poate, un singur mare bloc prozastic, o singură enormă mişcare. Cartea trebuie să înainteze, motivele să se cheme unele pe altele. Planul real trebuie să avanseze cumva. Despre iudei şi fractali. Biblia ne povesteşte de Samson cum că muierea. Totul trebuie detailat, poate ar fi nevoie de un plan cât de vag, dar asta în cazul meu e contra naturii. Dar după *Orbitor*, dacă voi fi ajutat să-l termin, voi scrie idile, bucolice, vodeviluri, fabule, rondeluri.

14 nov. Singurătate disperată azi-noapte în vis. Mă gândeam: „Dumnezeule, e doar noiembrie, nu mai trece o dată vacanţa asta!“, în realitate mă simt bine, sunt odihnit şi echilibrat. Mă sfiesc încă să încep faimoasa parte. Cred că pauza se va lungi la două săptămâni şi apoi, ca de obicei, o să-ncep să scriu de frică. Bineînţeles, ce mă stinghereşte e că nu mai pot scrie de capul meu.

Ne gândim să ne retragem într-un loc frumos şi pustiu, să ne facem o casă de ţară (dar cu tot ce trebuie-n ea, including Internet). Nu sunt decât câteva mici dificultăţi, pe care nu le mai înşir aici. Cred că aş înnebuni acolo în trei luni sau mi-ar muri de tot mintea. Naiba ştie. Nici în Colentina nu e mai bine, oricum.

Visez, ca de obicei, să scriu poeme, poheme… Dacă n-aş fi scris decât poeme azi aş fi fost nimeni. Proza mea m-a creat, mi-a dat un nume şi o structură internă. Dar ea e în întregime poezie.

Trebuie să continue mai întâi planul prezentului scriiturii, cel mai slab şi mai nedeterminat pân-acum. Ce-a fost: un ins s-a izolat la ultimul etaj al unui bloc turn şi a-nceput să scrie un manuscris nesfârşit şi ilizibil. Uneori îl vizitează mama lui şi un alt ins numit Herman. Suntem în plin final al epocii Ceauşescu. Cel care scrie are aproximativ 30 de ani (’86). Dar nimeni nu putea „parazita“ pe atunci. Deci, el va primi amenzi, până când părinţii lui nu le vor mai putea plăti. Încep lucrările la Casa Poporului — o dată cu începutul volumului II. Bisericile sunt puse pe roate şi mutate. Se dărâmă în fine şi blocul de pe Uranus. Tipul (Mircea) se mută la părinţi o vreme (?) şi apoi e vizitat de securitate. I se confiscă manuscrisul şi face o criză îngrozitoare. E mutat la spitalul 9. Intervine Ionel securistul, şi i se dă manuscrisul înapoi. Mircea îl duce mai departe în ultimii doi ani ai lui Ceauşescu.

18 nov. Nici o ştire de la cei din ţară de foarte multă vreme. Pentru mentalitatea noastră de plugari sedentari, cel plecat e mort, dus pe ceea lume (nu altfel în povestirea lui Joyce). Vremea s-a posomorât de tot aici, crengile negre ale copacilor din parc sunt acum dezgustătoare, efectiv ca nişte labe de păianjeni. Cerul e trist şi plin de ascuţişuri de biserici. Mozaicul mesei de ping-pong din parc luceşte de apă. Burează uşor. Sunt la Budapesta, la biroul meu din faţa ferestrei care ajunge până la podea. Pe ecranul computerului meu trec peştişori exotici.

M-am simţit mult mai bine în ultimul timp, deşi am slăbit şi deşi vremea e depresivă. Parcă am şi dormit mai bine. Dar în mocirla minţii mele se acumulează nebunia, creşte peste diafragmă, îmi inundă inima, plămânii şi creierul. Imagini compulsive diabolice îmi vin ca o vomă pe gât de câte ori citesc Biblia, de câte ori trebuie să mă smeresc şi să cred. E insuportabil uneori.

Îmi trag răsuflarea înaintea marii plonjări în roman. Nu vreau încă să mă gândesc, ca să nu mi se facă frică. Dar sper ca în 7–8 luni să am volumu-ăsta-ncheiat, iar cam peste un an pe vremea asta să poată şi apărea.

21 nov. Une saison (quelques jours, quoi!) *en Enfer*. Cu consecinţe. Dar sunt atât de limpede acum. Je m'en — ca să merg mai departe cu franţuzeasca — fous! Je m'en fous. Bird şi-a trăit toată viaţa prin baruri, aproape fără să ştie cine e şi ce-i cu el. Johnny. Se poate şi aşa, se poate oricum. Până la urmă — dar mi-e totuna. OK. Sunt la Budapesta („Eu sunt Domnul").

Ceva dificultăţi cu faptul că sunt român (şi că sunt bărbat). E aşa sâcâitor să trăieşti toată viaţa cerându-ţi scuze. Cum îl chema pe dacul ăla nenorocit? „în nemernicia mea… le-am arătat romanilor drumul…" Şi-apoi molfăind ciolanul cu

poftă animalică. Bineînţeles se poate ajunge şi până acolo. Şi până colea, la Canossa.

În timp ce nevastă-sa era pe moarte (sau chiar murise), un tip din *Pastures of Heaven* citea cu mare plăcere, la căpătâiul ei, din nu mai ştiu ce istoric latin. Apoi, când şi-a dat seama de situaţie, s-a întristat foarte tare, dar tristeţea lui a ţinut doar cinci minute. „What – you – mean – by this?“

Cum am ajuns în josul paginii, mă gândesc să las restul deşteptăciunilor pe altă dată.

26 nov. Mi-am schimbat locul. Scriu acum într-o cămăruţă cât o celulă de puşcărie, albă, cu un pat îngust, o masă şi-un scaun. Mai e şi o etajeră de cărţi, aproape goală. Pe două ferestre din faţa mea, fără gratii, se vede ploaia ţârâită, iar dincolo de ea, foarte aproape, două case vechi, cu faţade galbene şi albe, cu balcoane pustii, în care aproape c-aş putea sări. Se vede, sus, şi puţin cer, între coşuri şi geamuri de mansardă, se văd acolo uneori păsări (ciori) trecând în zbor. Tristeţea, dezolarea ploii. Toamnă adâncă aici, la Budapesta, unde stau de-atâta vreme, cu sentimentul mereu reiterat al epuizării şi sfârşitului. Zidurile au crăpături, petice de tablă, tot felul de răsuflători, şi sunt pline de ferestre înalte şi înguste, cu jaluzele trase pe jumătate.

Ar trebui să reiau scrisul, dar sunt extrem de obosit. Porneşte de la inimă, îmi îngreunează oasele, spinarea şi ficatul. Mintea (după cum se vede, drag cititor) nu mă ajută, ceea ce nu e surprinzător. Cât timp n-am scris am trăit un fel de vid senzorial în care s-au îngrămădit orori şi himere. Sex, frică şi nebunie, în rafale şi vârtejuri. Fără-ndoială, dac-aş fi singur şi de capul meu aş înnebuni. Atât de adânc înfundat în closetul interior (fecalele şi aurul nu sunt identice, alchimic şi psihanalitic? constipaţia şi diareea nu sunt păcatele danteşti ale zgârceniei şi risipei?), între prezervative folosite şi bucăţi ude de hârtie

igienică, şi privind de-acolo, îngropat pân-la bărbie, prin tubul plin de clisă şi viermi, către scaunul găurit de deasupra, şi nevăzând nici măcar stele, ci păianjeni negri încremeniţi pe scândurile closetului dat cu var. Scrisul mă apără totuşi, oricât de chinuitor ar fi, e ca ritualurile marilor obsedaţi: ridicol dar vital, pentru că el opreşte angoasa.

Drum la Pécs, târg medieval turcit şi recreştinat, acum orăşel turistic bine întreţinut. Centrul istoric e galben şi melancolic, cu olane roşii, cu forme naiv-baroce. Sunt biserici catolice şi reformate, sunt şi moschei. Casele sunt pastelate, spaţiile verzi umede şi ruginite de toamnă. Sunt muzee, Vasarely şi Csontvary (amestec de geniu şi stupiditate ca mai toţi naivii, dar cu câteva pânze în care geniul e aproape pur şi cvasisurrealist: favorita mea înfăţişează o piaţetă făcută ca din piese de ARCO, un turn purtând în vârf un mare şi hipnotic cadran albastru. Alta, cu o clădire stacojie aflată sub drumul pe care păşeşte observatorul şi cu un golf azuriu, pare o prevestire a visului meu de acum câţiva ani, cu „Milano“. Dar nu cumpăr păsările şi cămilele şi turcii şi arabii lui, deşi le înţeleg ideea: să pictezi cu bucuria unui copil), ceva artă contemporană — deloc neinteresantă —, ceva clasici ai avangardei şi modernităţii. Dar arta secolului ăstuia e frustrantă şi previzibilă. N-aş putea trăi la Pécs, dar nici în altă parte. De mult nu mă mai simt nicăieri acasă. Poate că drumuri foarte lungi, în America de Sud, Noua Zeelandă sau în miezul galaxiilor — poate aşa va fi viaţa mea.

Citesc foarte distrat (căci internetul m-a distrus în ultima vreme) câte ceva din Joyce — bordelul, noaptea valpurgică, târfele, Stephen *hero* şi Bloom marele, tarele, soarele — şi aş vrea să reiau Pynchon. Nu prea am răbdare să mai citesc unguri. Îi cam înţeleg şi pe occidentali că e greu să fii interesat de poveşti care se petrec în locuri cu nume stranii între oameni cu nume şi mai stranii, şi

care reacţionează straniu de tot în împrejurări complet obscure. Decât Tandori mai bine Robbe-Grillet, măcar e de-al nostru şi nu ne poate face pocinoguri canonice.

27 nov. Am reluat O. 2 şi sper să-l duc la capăt în vreo 7–8 luni (id est iunie–iulie). E bine să scriu când sunt odihnit şi să nu-ncerc altfel. Sunt părţi grele în continuare, de fapt îmi trebuie puteri supracărtăreşti ca să fac/facem lucrurile cum trebuie. Scriu iar în absolut, fără să-mi pese de nimeni. Ideal ar fi să fiu adolescentul de acum 25 de ani cu puterile de-acum şi harul de peste încă 25.

Nefericita ţerişoară şi-a semnat singură, ieri, condamnarea pentru atât de multă vreme, încât poţi spune „eternă". S-a terminat cu iluziile. De-acum sunt două căi: trăieşti acolo, conştient de consecinţe, sau fugi. Fight or flight. Din fericire, avem un an de aşteptare înainte. Voyons (la machine tourner, les cerveaux sauter…)

28 nov. Scriu foarte slab; din fericire merge şi aşa în partea la care lucrez. Am ieşit, în fine, la suprafaţă, în plină epocă Ceauşescu.

Mai departe o viaţă haotică, la fel ca şi visele, fără nuclee limpezi şi fascinante, sau măcar semnificative. Nu par să vreau nimic, nu mă interesează cu adevărat nimic. Nu am credinţă, şi nu ştiu cui să mă rog să mi se mărească credinţa. Sunt coaja aruncată la gunoi a fostului M. C. But I'm alive anyway.

Cred că mi-e dor de Bucureşti. De imposibil de fericitele primăveri de atunci. Am fost fericit din multe motive, şi de fiecare dată în oraşul acela care s-a schimbat şi de care acum mi-e frică. Mi-e dor de Bucureştiul de-atunci, singurul în care-aş putea, în care pot fi fericit, şi care mi-e închis acum pentru totdeauna. El îşi arunca altfel lumina pe faţa mea: acum, fără lumina asta, sunt doar un *autor român* rătăcitor, fără centru, fără casă, fără

importanţă, nici în propriii lui ochi. N-a mai rămas din mine decât un fel de instinct vital, asemenea foamei şi dorinţei sexuale: simt feromonii paginii albe, ştiu că voi naviga spre burta ei.

2 dec. Budapesta pierdută în ceaţă. Ioana scrie jos, la computer, eu aici, în celulă, cu draperiile trase şi veioza aprinsă. N-am putere să exist. Nu văd nimic în viitor; dac-aş putea vedea măcar în trecut. Vom merge înapoi la Berlin, vom avea un uriaş an înainte, pe strada Storkwinkel, pe lângă Kurfürstendam, vom încerca să trăim şi să scriem. „Acasă“ va deveni, încet, un cuvânt fără sens pentru noi. Dacă lucrurile au să meargă prost în ţară vom trăi, tot restul vieţii, printre străini, vorbind limba lor şi trăind traiul lor. Cu viaţa ruptă-n două ca o râmă şi-ncercând străvechiul truc cu regenerarea. Nu-mi va fi, cred, prea greu, căci sentimentele mele sunt acum boante şi, în loc să taie-n carne vie, lasă doar urme vinete şi umflate. Încă nu înţeleg că sunt matur şi că jocul s-a terminat.

N-am mai citit de mult, mi-am lăsat baltă planurile şi m-am afundat din nou într-o trăire virtuală a vieţii. Fac faţă cu naturaleţe obligaţiilor de autoreprezentare, adică accept, zi de zi, să nu exist, să uit că exist şi că am existat. Alţii sunt călcaţi de maşini. Alţii mor de groază în război. Eu socializez liniştit.

7 dec. Screw the roses, send me thorns.

Ar exista în creier „God modules“, cluster de neuroni care permit experienţele religioase.

Scriu într-o poziţie imposibilă din cauza unei acute dureri de spate. Sunt extrem de obosit, şi obligaţiile (conferinţe, întâlniri etc.) nu se mai termină. Azi am scăpat însă de cea mai grea dintre ele: seminarul de două ore ţinut în engleză. Aş da orice să nu mai am nimic de făcut în seara asta, dar mă aşteaptă încă o întâlnire, încă două ore de conversat în engleză şi de băut bere.

17 dec. După 10 zile de la ultima însemnare situaţia e tot proastă. Decembrie a fost o lună imposibilă. Între timp am făcut un drum la Berlin, obositor şi nu prea fructuos, am luat o gripă insistentă, am fost la conferinţe şi am făcut o lectură, în atmosfera ireală a oraşului mohorât, unde a burat tot timpul. M-am întors acasă bolnav, Ioana s-a-mbolnăvit şi ea, casa a fost câteva zile un soi de lazaret lax şi dezordonat. N-am făcut altceva decât să zăcem, să privim curgerea norilor (aceiaşi la Amsterdam, la Berlin, la Budapesta — parcă am fi luat oraşele la colindat în ordine alfabetică: urmează poate Caracas, Canberra… —, aceeaşi curgere pe ceruri albastre, aceeaşi suferinţă atroce de rătăcitor) şi să ne curgă prin memorie norii coloraţi ai vieţii noastre i/anterioare. Acum, când scriu în cămăruţa de la etaj (Doamne, ce e viaţa mea?), văd norii indirect, curgând în fereastra reflectată în piciorul nichelat al veiozei de pe birou. Acum e soare puternic, în miezul iernii ăsteia în care încă n-a căzut nici un fulg de zăpadă. Dar mă simt în altă vreme, acolo adânc, cu Marton (care scrie scrisori cu cerneala şi grafia din secolele scufundate) şi cu Sterne, într-o lume de film istoric în care, uneori, viscoleşte.

Medicamentele mă ameţesc şi-mi dau un fel de somnolenţă. Ştiu că ar trebui să citesc, să scriu, să fac ceva cu adevărată pasiune. Prefer să zac, supus suferinţei ăsteia fără sens. Care nu se stinge, n-o să se stingă niciodată, pentru că ea este chiar întorsătura pe care-a luat-o viaţa mea. O nevroză blândă, constantă, luminând câteodată înşelător şi tulbure ca un val într-o apă murdară. Neagră. Fără graţie şi ingeniu. Şi cineva, de pe pod, scuipă foarte precis, atingând şi înspumând paie plutitoare, ghemotoace de hârtie cu scrisul spălat în jegul negru. (Mintea mea nu mai poate să gândească.)

2001

18 februarie 2001 Acum trebuie să uit repede că mi-am dat la Humanitas o bucată masivă de jurnal, fiindcă altfel am să iau drept literatură ceea ce fac aici şi n-o să mai pot scrie nici o literă. Mi-am trecut vremea în zona asta complet cenuşie — vreme, blocuri, viaţă, tot (cu foarte plăcuta excepţie a ieşirilor cu prietenii prin puzderia de băruleţe de care s-a umplut Bucureştiul) — lucrându-mi jurnalul, scoţând mult, prea mult, cred eu acum, din el, recitindu-l de câteva ori, fără să-mi pot face o idee despre noima lui şi mai ales a publicării lui. Fiindcă, de fapt, aici întrebarea nu e, ca în cazul unei cărţi de ficţiune, „e valoros"?, ci mai degrabă, „e oportun?" Cum justifici, dacă nu prin vanitate, hotărârea de a-l publica, aşa cum ţi-ai expune în public radiografia, mândru că ai schelet şi organe interne? Şi cum se-mpacă un jurnal publicat antum cu ideea de autenticitate şi de „neliterar" care-ar trebui să stea dedesubtul oricărui jurnal? Îmi pot găsi multe justificări, dar nu destule. Publicarea jurnalului meu nu va fi însă, aşa cum nu e nimic din ce-am publicat, un act de obedienţă la regulile şi cutumele spaţiului literar (lume şi text), ci un act de forţă, de forţare a unor uşi încuiate. Spargerea zidurilor cetăţii pentru a-l primi pe învingătorul la jocurile olimpice avea şi un sens simbolic: el însuşi spărsese normele forţei şi agilităţii, adică modificase regula jocului. Dar ce Johnny Bravo ridicol va trece prin spărtură, parodiindu-l pe pugilist, pe atlet?

De o lună-ntreagă zăcem în Bucureşti, cu bagajele făcute, aşteptând să primim o dată vizele pentru Berlin. N-am lucrat, practic nimic, n-am scris nici la roman, nici în jurnal, şi simt cât de greu o să fie să reiau scrisul. Măcar ştiu că ne aşteaptă 12 luni, timp aproape fără sfârşit (cel puţin privit din capătu-ăsta) de destindere şi de

lucru. Destul ca să pot termina, dac-o să-mi găsesc sursele şi resursele, O II.

Sunt banal acum ca un cleşte de unghii. Cât am stat aici am trăit dezordonat, cu dimineţi lălăite şi seri la televizor, fără să-ncerc măcar să fac altceva. Am citit puţin, pe apucate (recunosc, nu mai văd bine să citesc, o să fie cazul de ochelari. După atâţia dinţi pe care mi i-am pus de curând — în paralel şi în contact alegoric cu lucrul la jurnal —, continuă, văd, reificarea mea. Poate că n-o să ajung totuşi ca V, deşi viaţa este/poate fi lungă), cărţi ştiinţifice în general: fizică cuantică, antropologie, psihologie, dar şi vreo două romane şi ceva fragmente kafkiene. Parcă le-aş fi aruncat pe toate într-o apă neagră. Nu mă mai ţin minte, trebuie să mă reamintesc, să mă redescopăr sau să mă reinventez. Sunt ca marele paralizat care nu-şi mai simte corpul de la gât în jos: la fel, din toată viaţa mea au rămas un prezent fantomatic, un trecut de diapozitive aruncate grămadă într-o cutie de pantofi şi tot viitorul concentrat într-o singură imagine mentală: 12 luni la Berlin.

Scandaluri „di granda“ cu ai mei à cause de Ioana. Ceva mai moderate cu Cristina. Stress foarte mare într-o vreme, dar lucrurile s-au aplanat. Apoi, amuzamentul cu „cărtăreştii“, cu care era să intru într-un proces. Până la urmă s-au transformat însă în „cărtureşti“.

Într-o anchetă, un fel de joc de societate, *Orbitor* a ieşit pe locul 11 între romanele secolului XX (pe locul 7–8 după numărul de voturi) şi putea ieşi în primele 10 dacă nu lua voturi de la el *Nostalgia*. Nu-i rău pentru o carte ieşită de numai 5 ani. Patru inşi au văzut în O. romanul secolului. M. C., ca auctore, e pe locul 9, onorabil, zic eu. Între cei în viaţă, al doilea după nea brebenel. Între cei de după război, cred că al treilea (Preda, Breban). Asta cred că arată nu cât de bun romancier sunt, că, slavă Domnului şi vorba unui

amic, încă n-am nici un roman încheiat, ci cât de jalnic şi de pustiu e „câmpul literar“, chiar şi după 1960).

3 mar: Scriu într-o cameră uriaşă, orbitoare de lumină, din noua noastră casă berlineză. Am visat-o şi azi-noapte, transformată într-un palat (been there before) ale cărui camere tăcute şi goale — dar cu ce mobilier straniu — le exploram câte una. Suntem aici de trei zile, vremea alternează între o iarnă mohorâtă şi o primăvară strălucitoare şi am făcut deja multe lucruri în folosul „firmei“: M&I. Partea oribilă e că am fost, şi mai sunt încă, imposibil de bolnav, febră şi dureri de oase, slăbiciune generală şi neputinţă de a gândi, încât şi acum abia pot ţine pixul în mână. Din cauza asta abia dacă m-am putut bucura de minunatul oraş, la fel de liniştit, sincer şi deschis ca întotdeauna. Vom sta aici, în Storkwinkel, în cele trei camere cu o suprafaţă (dar mai ales cu un volum) uriaşe şi literalmente inundate de soare, timp de un an de zile, fapt care nu ne sperie, ci ne trezeşte un fel de frenezie, ca la gândul explorării unei lumi străine. Dar pe noi înşine ne vom explora. Nu ştiu cum va fi, dar ceva în mine simte că va fi the time of our lives, că vom scrie fabulos şi vom trăi cum ar trebui să trăiască fiinţele omeneşti ca să smulgă un zâmbet Dumnezeirii. Deocamdată sunt atât de minunate camerele astea văruite alb, cu tavanul la o înălţime uriaşă, ferestrele ocupând câte un perete întreg, orientate spre răsărit, de unde dungi şi dreptunghiuri de lumină pură coboară pe mochetă şi pe pereţi, ecourile vocilor în spaţiile astea în care te reîntorci în prima copilărie. O convalescenţă aici, privind pe ferestre copacii fără frunze, acoperişurile germane, ţuguiate şi-nzăpezite, cerul acum plin de o lumină gri şi totuşi puternică.

Scriu pe o mare masă de sticlă, pe care sunt aruncate numere masive din *Der Spiegel*, cu

chenare roşii şi ilustraţii groteşti (Goethe încornorându-se singur, cu degetele, în chip de Mefisto), peste care se arcuieşte o lampă cu postament greu de fontă. Alaltăieri seară am fost la doi paşi de premiul Nobel, şi premiul Nobel era o combinaţie de chinez maoist şi dandy rafinat, un tip Gao Xingjian, din care remarcabili erau doar pantofii de proastă calitate şi mâinile cu adevărat delicate şi frumoase, foarte timide, mult mai tinere decât premiul Nobel însuşi. Nu m-au interesat teoriile lui despre teatru, mai ales că erau exprimate în chineză şi traduse apoi în nemţeşte. Veniseră să-l vadă vreo 300 de inşi, mulţi chinezi, fireşte. Totul a avut însă un iz de falsitate şi jenă. Nici un vorbitor care l-a prezentat nu părea convins că bietul Gao era un scriitor adevărat, demn de supremul reflector. Iar el — cel mai puţin dintre toţi.

Simt că aici vom putea lucra serios. E mai mult decât linişte aici. E un fel de anamneză. Simt cu adevărat că odată am trăit într-o casă ca asta, îmi amintesc lucruri pe care nu ştiu să le fi trăit. Dar sunt anchilozat de atâtea luni de nemişcare şi va trebui să reiau totul atent, fără grabă, prin exerciţii uşoare, căci să-mi forţez acum mintea semiparalizată ar fi o malşansă. Aş da jos minunăţia fără nici un câştig.

Nu facem decât să rescriem, iar cei mai buni dintre noi reuşesc să rescrie cărţi care n-au fost scrise niciodată.

Sunt foarte jos, premisa necesară dacă vreau să ajung din nou foarte sus. Şi chiar vreau.

4 mar. Zăpadă neaşteptată, rapidă şi cu fulgi mari, peste un peisaj şcolăresc, cu case scoţând fum din hornuri, cu copaci albiţi, cu acoperişuri în trepte. În crengi — păsări mari şi negre. Ferestre negre şi umede, cu câte-o perdea atârnată neglijent. Iar acum ninge mai lent, de fapt direcţia şi viteza se schimbă de la o clipă la alta. E o

duminică tăcută, foarte albă, eu realmente nu exist, sau sunt doar amintirea zăpezii care cădea odată dincolo de Ştefan cel Mare, peste maghernițele negre şi „vilele“ verzi şi roz, suite unele peste altele până-n zare. Cerul e aici, însă, altfel decât atunci, un cenuşiu mat cu o idee de violet în apa lui îngheţată. În camere atât de mari ca asta în care scriu singurătatea sporeşte exponenţial. Cum ar fi să fiu din nou (ca-ntotdeauna) singur pe lume? Să am ţeasta plină de vocea mea?

Sunt convalescent, foarte slăbit de boală, ameţit şi bucuros de nemişcare. Mă simt leneş, gata să somnolez ore-ntregi la căldură privind globul alb ce atârnă enorm de sus în tavan, ca în spitalele şi şcolile mele. E infirmeria de la Voila, e o lume atât de veche pe punct de a exploda. Mi-e somn, sunt cumva fericit.

Ah, şi tot aşa ningea în Dudeşti-Cioplea, la Tanti Sica. În fundul curţii se ridicau nămeţi mai înalţi decât mine, munţi de zăpadă vălurită, neaşteptat de albastră noaptea. Săpam în ei tunele şi cazemate, cu mânuţele roşii, umede o clipă, ca apoi să se usuce instantaneu de fierbinţeala palmelor. Azor avea şi el blana îngheţată, cu părul aspru încâlcit în toate direcţiile, cu ochii lucind roşii în amurg. Când se-ntuneca aproape de tot eram tras cu sania pe străzi tăcute, printre case bătute de viscol. Ajungeam, înfofolit şi aproape adormit, în staţia de tramvai, unde stăteam în mormane de zăpadă o vreme nesfârşită, până când namila neagră se apropia legănându-se pe şine şi urcam în interiorul de lemn, mirosind a lemn proaspăt, unde adormeam în braţele unui tată uriaş şi mă trezeam după un timp nesfârşit, în staţia de acasă. Mergeam ca un automat de mână cu ei, urcam în liftul cu băltoace pe jos, tata descuia şi deodată eram acasă, în lumea mică şi singura adevărată. Tropăiam, ne scuturam de zăpadă, cineva-mi scotea căciuliţa şi fularul, obrajii îmi erau îngheţaţi…

Tanti Sica avea iarna, în loc de brad, un lămâiaş cu lămâi mici şi galbene, ţuguiate în partea de jos, pe care-l mai împodobea cu nuci poleite, spirale de plexiglas şi lanţuri făcute de Costel la şcoală din hârtie colorată, lucioasă. Lămâiaşul se afla în dormitorul mereu îngheţat, căci acolo nu se făcea focul. Noi stăteam în camera din faţă, unde soba duduia. Îmi plăcea la nebunie să fiu singur în odaia aia ciudată (ceilalţi erau la bucătărie) şi să scotocesc în toate sertarele. Vitrinele erau pline de minuni: casete, cutii cu puluri de table, peşti de sticlă. Mă jucam mult la maşina de cusut, îi desfăceam compartimentele pline de mecanisme. Sau mergeam pe culoarele dintre camere, îngheţate şi sumbre, pe ale căror geamuri se răsfirau fantastice flori de gheaţă… Acolo erau ghivecele cu flori, begonii şi cerceluşi cu tulpini transparente, erau tablouri cu căţei făcuţi din lână colorată… Ascultam, apoi, la radio, piese de teatru stranii, din care nu-nţelegeam nimic, iar când venea vremea de culcare, eram întins între cearşafuri ţepene şi mirosind a zăpadă, într-un frig înspăimântător. Mă ghemuiam acolo, aşternuturile se muiau încetişor de căldura băieţelului care, cu ochii încă deschişi, mai vedea lumini palide pe tavan şi mai auzea lătrături de câini, dar deja visa, deja aluneca în somn. Iar afară ningea toată noaptea, şi a doua zi totul era acoperit de zăpadă.

18 martie Vreme deprimantă la Berlin, dar nu sunt totuşi deprimat ci doar somnoros, în ciuda unei cafele şi a multă ciocolată foarte amară. Întoarcerea din Italia e ca trezirea dintr-un vis paradisiac sau dintr-un *trip* cu heroină şi regăsirea celor patru pereţi de piatră goală. Chiar cerul ăsta nemţesc, fără umor, din care pişorceşte un fel de burniţă, nu-ţi poate aminti altceva decât un tavan de celulă, de puşcărie infectă. Aici nu sunt nici tavane casetate şi aurite, nici acoperite de mii de figuri groteşti, nici presărate cu statui şi cu stele. E

doar vreme de beţie, de făcut sau de bătut copii sau, dacă ai aripi umede în spinare şi un fel de robă încreţită pe trup, de stat cu capul în palme într-un atelier absurd, lângă un clopot, o oaie, un compas şi un pătrat magic. Italia e altceva, şi Tonio Kröger ştia asta prea bine.

Roma nu mi-a plăcut prea mult la-nceput. Din maşina care mă aducea de la aeroport am văzut mai întâi periferii anonime, unde doar palmierii şi pinii spuneau ceva despre ce-ar fi trebuit să fie. Au apărut apoi vile masive, gălbui şi cărămizii, cu aceiaşi palmieri în curţile din faţă, cu obloanele închise. Sute şi mii de cuburi greoaie, puternice, ocupând câte o „insula“ întreagă, decorate şi individualizate prin câte-o şarpantă barocă, o fereastră rotundă sau o poartă sculptată. Prima ieşire-n oraş a fost noaptea, când realitatea era galben-negru, sculpturile enorme de la Fontana di Trevi sau din piaţa Navona îşi arătau lăboaiele palide, zulufii ca melci de piatră şi câte un sfert de faţă chinuită lucind în lumină, pe când restul se-nchidea-n întuneric la fel de puternic şi de tăcut. Străzi înguste ca tunelurile, case mereu prea masive, edificii şi biserici ca nişte miniaturi uriaşe, de parcă palatele din bucăţele de lemn strunjit ale copiilor ar fi căpătat realitate. Curbele şi volutele cumva prea geometrice, şi din acest motiv răspândind în jurul lor ceva morbid, de machetă, şi mai ales generând, ca nişte motoare ale unei tehnologii străine, linişte şi singurătate. Construcţii noi peste construcţii vechi, *din* construcţii vechi, coloane ştirbe integrate în faţade mai noi cu o mie de ani, biserici baroce între două case urâte de raport, cu marmura faţadei aliniată lor şi lipită de ele… Dimineaţa, traversând Tibrul, altă perspectivă, spaţiul mult mai larg, cerurile pline de lumină, pinii stăpâni pe toate orizonturile, castelul San Angelo în depărtare. Oraşul modern, inşi tuciurii cu ochelari negri, femei scunde şi măslinii, cu buze groase, scutere peste tot, urlând şi trecând

peste tine, prin tine, magazine de lenjerie obscenă. Şi, sprijinit de zidul oblic al Vaticanului, eu însumi cu ochelari de soare, în spatele unui grup de mici chinezoaice, la o coadă de o mie de oameni. Şi Muzeul Vaticanului: săli după săli după săli, hectare de pictură bună, proastă şi uluitoare, vârtej de fantasme şi inutilităţi şi preţiozităţi mitologice, de alegorii, de nevroze şi sâni şi torsuri şi fecioare şi prunci şi peisaje cu aceiaşi chiparoşi şi pini, cu aceleaşi ruine de marmură năpădite de ierburi. Popoare de magi târându-se la picioarele unui bebeluş, cirezi de boi uitându-se bovin din staul, stoluri de îngeri întinzând crini şi anunţând vestea cea bună. Bla-bla-bla. Apoi, picturi pe care le-ai văzut de-atâtea ori în albume, încât ţi se par legitime doar acolo: cum să vezi cu ochii tăi zugrăvelile subţiri ale lui messer Răfăilă: disputele filozofilor, Apolon şi cu musele, îngerul orbitor ce-l eliberează pe Sân Petrea dân dosul gratiilor… Incendiul în care dama cu ulciorul are braţe de luptător de circ. Pe culoare, hărţi şi tapiserii imposibil de mari şi de scorojite, statui la care nu se uită nimeni (tipi şi tipe de piatră, testicule de piatră şi câte-o puţulică zgârcită de piatră, fese între care anusul nu e figurat — cum ştiai şi tu, Poldy), sculptură şi pictură modernă mult urâtă — dar cu un Buffet excelent pe fond de foiţă de aur — şi, când deja îţi vezi oasele piciorului prin gheată şi pantaloni (tarsiene, metatarsiene, calcaneu, tibia, peroneu, toate din aceeaşi marmoră, căci avem toţi statuia noastră interioară), ultima provocare, inevitabila şi esenţiala Capelă Sixtină, cu judecata sufletelor pe un perete (corpuri grele care urcă la cer, neanderthalieni într-o peşteră, vârtej de cărnuri şi eşarfe în jurul Fiului, mai jos cineva cu o scară şi cineva cu o piele de om jupuită proaspăt), în dreapta prăbuşirea la fel de grea a corpurilor şi diavolii nu cine ştie cât de hidoşi. Circuitul sufletelor în natură. Şi multă carne pe suflete. Iar deasupra — culori foarte

frumoase, geniu din care rămâne atât de puţin: pete de pigment pe tencuiala unui tavan. Adam, Eva, şarpele, Dumnezeu, arca… Aceeaşi poveste spusă de mii de ori, aceleaşi greşeli groteşti, îmbrăcate în frumuseţe. OK. Tipi în uniforme, cu insigne şi centuri (diagonale?), privind ironic mulţimile ce se holbează pe pereţi, făcând câte un „Sssss!“ ciudat de sonor pentru ca vreun grup de puşti americani să se potolească. Şi afară, în primăvara intensă, plină de portocali şi pizzerii. Şi rătăcirea, din nou, prin oraşul de tencuieli scorojite. Străzi cu anticariate pline de scrinuri şi statui, gelaterii, curţi interioare enigmatice, cu câte un portal de zidărie şi o scăriţă cu ghivece de oleandri tânjind în umbră. Apoi conferinţe, lansări de carte, prostii. Bietul meu *Travesti*.

Apoi, Firenze. Fiasco aproape total. Toscana nu m-a impresionat, din tren. Depozite şi făbricuţe sordide. Case fără stil, ca pă la noi. Dealuri. Câmpuri. În compartiment, doi napolitani analfabeţi, vorbindu-şi dialectul cu mârlănia pictată pe feţe. Căutau de lucru în altă parte. Vreme câinoasă, cer mohorât. La câţiva paşi de la gară — Domul. Fără măsură, aproape ridicol de voluminos. Marmură pestriţă, un fel de felii de grena şi fistic pe zidurile colosale. Cârduri de turişti ca furnicuţele în jurul lui. Negri vânzând orice: brichete, ochelari, reproduceri de artă, fugăriţi de poliţie de colo-colo. Stau la o pensiune mizeră (dar scumpă), într-o odăiţă demnă de Raskolnikov. Umblu năuc prin burniţă, pe Ponte Maggiore, văd palatul Signoriei cu copia lui David în faţă (mai e şi un Ercul foarte coios), apoi, ca viespea în fagure, intru direct la Uffizi, unde stau trei ore într-o lume, iarăşi, de florentini, fecioare şi îngeri, mulţumind unui Dumnezeu omniprezent că mi-a dăruit ochi. Văd cea mai mare pictură a lumii, faţă de care etc. etc. Din gura lui Chloe curg flori. A doua zi, conferinţă, fireşte, şi apoi rătăcire pe străzi, intrări în enormele biserici, singurătate şi

tristeţe apăsătoare. Mănânc, ca ultimul om (ce naiba, mi-a ieşit în faţă când mi-era mai foame), la McDonald's. Se-ntunecă, plouă, marş spre casă cu un cornet de îngheţată din care-mi pică pe mâini.

19 martie Ploaie câinească, stropi mari lipiţi de geamuri, durere de spate, frică difuză: n-am să pot termina *Orbitor*. Azi e prima zi oficială de lucru şi am 11 luni înainte. Deocamdată sorb din cafea şi merg mai departe cu amărâtele, goalele pagini despre Italia, care dau măsura zevzeceniei mele actuale. Să scriu înainte, însă, că iubita mea e Venera (şi Flora, şi Adevărul din „Calomnia“) lui Boticelli şi că am avut cele mai minunate şi mai pasionate zile împreună. Să mai scriu că văd în toate visele hale uriaşe pictate în întregime. Vezi, repetiţiile şi manierismele astea sunt proba, de fapt, a nulităţii (inexistenţei) mele liniştite. Dacă nu le-aş folosi, ca pe nişte statui şi coloane de carton, orizontul ar fi parcă al animalelor de deşert.

La Pisa mă aşteaptă-n gară, cu bicicletele, Bruno şi Rodica şi mergem la hotel, o funebră încăpere cu vedere spre râu mi se repartizează — şi toată noaptea vor zdrăngăni obloanele la geamuri —, apoi ieşim în oraşul luminos şi fierbinte, ajungem în pieţe stranii, însemnate de ciudata cruce a cavalerilor de San Lorenzo, ne fotografiem peste faţade de asemenea baroce, de asemenea strunjite, intrăm în biserici romanice, cu grinzi „la o nemăsurată înălţime“ şi cu interiorul ca un bloc de gheaţă întunecată. Ajungem la complexul de pe iarba verde, plin de tarabe şi turişti, fireşte ne sare-n ochi turnul înclinat cu inelele lui, marmură albă şi pură, sculptată cu flori de zăpadă, apoi, la fel de albe şi buretoase de sculpturi, domul şi baptisteriul. Intrăm, înaintăm în imensităţi de umbră, pe întinderi de dale mozaicate, peste tot sunt mari picturi, oameni de vopsea repetând aceleaşi şi aceleaşi scene, peste tot altare, nişe, moaşte, sarcofage de piatră.

Mistica — o tehnologie dispărută. Marile retabluri — panouri de comandă incomprehensibile azi. Pisanii ar fi fost piraţi feroce şi şi-ar fi construit termitierele absurde din prăzile capturate, pe când erau încă oraş la mare. Apoi marea a fugit ea însăşi de ei. Intrăm şi în Campo Santo, cimitirul notabilităţilor, topit de o bombă germano-americană. Acelaşi funebru sculptat, pilaştri subţiri de piatră izolând o galerie în U de un covor de gazon, iar pe jos, sub paşii noştri, morminte: plăci masive de piatră cu inele de fier ruginit, inscripţii cu litere de alamă ultratocite şi desene din care nu se mai distinge nimic. Trecem peste morţi, fiecare lungit în cutia lui de fildeş. Pe pereţi au fost fresce, acum abia vizibile din loc în loc: personaje şi chiparoşi. Câte o aripă cu pene multicolore. Într-o sală, o mare frescă scăpată întreagă: judecata de Apoi, pictată, fireşte, de Maestrul Judecăţii de Apoi. Inşi putrezi ies din morminte sperând într-o soartă mai bună. Nimeresc însă în ghearele diavolilor, animale interesante, cu o anatomie paradoxală. Pe peretele opus, un peisaj frământat, ocru spre brun roşcat, plin de măslini şi anahoreţi ce-şi citesc unul altuia scripturile. Munţi plini de pustnici, fiecare cu bobul lui de muştar în ţeastă. Dar păsările cerului nu vin când le chemi, ci când le e foame. Ne-ntoarcem în oraş şi urmează inevitabila — dar ultima — conferinţă la facultate. Le spun parabole. Aşa merită. Seara cină însufleţită, foarte italiană, la Caverna. Mănânc faraoane fierte (bibilică: explic unui neofit în ale limbii române ce mai înseamnă bibilică la noi, şi înţelege că înseamnă „nebun la cap“; nu, nu, înseamnă chiar cap… Apoi, controversă în jurul expresiei „moaşă-ta pe gheaţă“. Apoi, povestea unui om leneş, cu „muieţi-s posmagii“, pornind de la nişte posmagi primiţi de Rodica împreună cu un pahar de lichid trandafiriu şi suspect). Hă-hă, ha-ha. Ieşim noaptea, sub stele pisane, ajungem pe Arno cel înţesat de faţade colorate şi mă retrag în

vasta mea locuinţă cu mobilier sculptat şi oglindă ovală, în care refuz să privesc. Sunt rupt de oboseală.

La Berlin tocmai am terminat cafeaua. Ţin pagina cu degetele mâinii stângi într-o poziţie atât de graţioasă şi neobişnuită, încât mă gândesc că sigur subconştientul meu a reţinut-o de la vreo fecioară parmigianină. De fapt, văd lumea descompusă în desen şi culoare. Printre nori răsărise o clipă soarele, dar minunea n-a durat. Cenuşa — puţin mai luminoasă totuşi, căci ne apropiem de amiază, îşi plimbă încă aglomerările peste tot. Sunt Mircea Cărtărescu, trebuie să scriu asta din când în când. Pe bărbie mi-a apărut un fel de micoză. Încerc disperat să ies la suprafaţa minţii mele. Scrie sau crapă, pentru mine nu e altă soluţie. Pentru alde noi.

La Pisa am semnat contractul pentru *Nostalgia* în italiană. Acelaşi gen de contract aproape umilitor, în care, în schimbul favoarei imense ce ţi se face de a fi tradus, tu, un nimeni, nu ţi se dă chiar nimic, de fapt ţi se dă atât de puţin încât mult mai onorabil ar fi să nu ţi se dea nimic. Nu eşti în poziţia de a negocia. Eşti nimeni. Fii fericit că apari. Cât despre sărăcie, ea face parte din mit. Ce să mai spun? Doar atât, că va fi a şasea limbă în care va spune Egor: „Şi mai ales, nu uita să visezi.“ But it doesn’t matter.

În zori plec cu Bruno la Napoli. Primăvară generoasă, totul e înflorit, portocalii şi italiencele îşi arată globurile pârguite în peisaj. Sudul e pe placul inimii mele. Apare marea, uşoară şi albăstruie ca apa minerală, se ivesc golfuri năpădite de vilişoare cubice şi dreptunghiulare, cu obloane verzi şi palmieri. Intrăm în Napoli prin partea nerecomandabilă: cei mai urâţi, mai jignitori zgârie-nori se înalţă, cenuşii şi căcănii, acolo unde eu aşteptam pitorescul încântător după care (e poi) mori. Din fericire, ieşim din gară, apoi din metrou, în mijlocul acestui farmec autentic,

incontestabil şi nesfârşit. Cineva i-a zis „oraş buretos“, şi-ntr-adevăr pare mâncat de sare şi de timp. Te miri cum clădirile, ultra-scorojite, arătându-şi sub tencuială piatra, şi ea macerată (un oraş marinat) mai stau în picioare, îşi mai pot purta balconaşele de fier forjat în care se usucă rufe pestriţe — peste tot, ca nişte drapele decorative: cearşafuri fluturând în vânt, fuste, chiloţi şi sutiene, pantaloni complet decoloraţi. Străzile sunt canale înguste între clădiri. Oamenii sunt din filme ultra-estetizate, fiecare colţ e o fotografie: băbuţe ce te urmăresc cu privirea pe după geamuri, meseriaşi care sculptează lemnul chiar în stradă, fete ce-şi strigă iubiţii de la balcon. Familii stând la masă în locuinţele de la parter ce dau chiar în stradă. Scuterele năpustindu-se prin străduţe aşa de strâmte încât motociclistul îşi freacă umerii de pereţi. Străzi comerciale cu tarabe pe care zac, moi şi ude ca nişte vulve excitate, caracatiţele şi calamarii. Patiserii unde meseriaşi în alb se năclăiesc de cocă şi fac duş cu făină. Măcelării unde se expun un fel de rulade de carne cu cap autentic de purcel. Bijuterii cu milioane de bucăţele de aur presărate cu zahăr tos. Piaţete cu cele mai neaşteptate clădiri: un palat transformat în biserică, un fel de paradis de faianţă albastră-portocalie pentru uzul măicuţelor, cu pilaştri acoperiţi de aceeaşi faianţă veche de trei secole şi cu portocali în care se caţără pisici. Un funicular (funiculi-funicula) duce la etajul oraşului, cu case mai aerisite, de unde vezi înghesuiala şi viermuiala de dedesubt ca un mare mozaic pestriţ, deasupra vezi acoperişul enorm al cerului intens albastru pe care se desenează şters dubla cocoaşă a Vezuviului. Golful, din păcate, plin acum de rade, nave şi macarale, nu mai e ca-n vechile stampe. Trebuie să te-ntorci în oraş ca să-i simţi iar frumuseţea şi să regresezi iar cu două–trei secole. Ceea ce am şi făcut. După inevitabila „prezentare“ la o librărie-cafenea, anunţată de un articol în

ziarul local, având titlul „*Travesti*, una piccola biblia gay“, după la fel de previzibila cină în miez de noapte, dorm ghemuit, cu *Istoria celor zece mii* în braţe, până în dimineaţa reîntoarcerii la Roma. Napoli a rămas, din tot periplul italian, cea mai suprarealǎ experienţă pentru mine.

Cum efectul cafelei s-a cam dus şi jegul ăsta de vreme nu mă mai îmbrânceşte spre scris, doar atât despre noua Romă: că am luat-o la picior de dimineaţă, pe o vreme de iulie, prin mijlocul parcului Borgia, nevenindu-mi să cred câte flori sunt deschise, am ajuns în piaţa del Popolo cu obelisc şi biserici gemene (din care una adăposteşte doi ultramediatizaţi Caravaggio cu lumină automată: bag moneda şi timp de un minut tablourile, altfel în bezna catifelată a absidei, se iluminează. Mare porcărie) şi am luat-o pe via del Corso, kilometri de magazine întrerupte de faţade de biserici, până în For. Acolo, între ruine, am meditat, fireşte, la deşertăciunea ambiţiilor omeneşti. Am ajuns până la Colosseum. Pe drum, soldaţi romani cu impresionante mantii de purpură făceau reclamă la îngheţată. O clipă reuşeau să te păcălească şi te transportau, trup şi suflet, *acolo*. În lumea aia de neînţeles, de nerespirat. Mi s-a făcut o poftă literalmente animalică să recitesc *Satyriconul*.

Şi dup-aia m-am întors la cubul masiv, flocos dar frumos al Academiei di Romania, m-am pus pe maşină şi direct la aeroport. Roma s-a derulat invers în faţa mea.

20 martie Importantă nota din 14 nov. Am recitit începutul la partea a II-a din O. 2, la care n-am mai scris de aproape 4 luni. Azi, prin urmare, am reluat oficial lucrul, ceea ce nu-nseamnă că am scris (sau voi scrie până-n aprilie, poate) vreo literă. Dar voi împinge transatlanticul mai departe. Mi se rupe dacă, lansat la apă, va face bâldâbâc. E

un sunet frumos. Da, viaţa mea va face bâldâbâc. Nici o viaţă nu face mai mult.

Azi-noapte a nins, acoperişurile sunt albe, ca şi jumătatea de sus a fiecărei crengi de copac. Tot acest alb te orbeşte în soarele intens şi matinal — căci mă scol devreme şi ziua care urmează devine deodată înaltă ca o catedrală. Mai bine zis ca un hangar ce ar avea, într-o absidă, statuia colosală, blondă şi goală a Ioanei. Sunt senin, am avut câteva zile de dragoste pasionată, printre cele mai frumoase ale legăturii noastre. Mă simt destins şi odihnit, şi sper că lucrurile vor merge bine aici. În ciuda unor neplăceri: dispariţia editurii „Volk und Welt“ (O., dacă mai iese — căci Csejka nu se grăbeşte, mă irită tot mai mult în ultimul timp — va ieşi la „Luchterhand“ sau aşa ceva; never heard of, dar se pare că destul de faimoasă cândva, în orice caz nu o necunoscută), încă nefuncţionarea ca lumea a computerului etc. Am însă deja trei lecturi aranjate şi bune perspective socio-literare. Căci, o mai spuneam, aş vrea să fiu mult mai activ, mult mai vizibil. Dar problema traducerilor rămâne foarte neplăcută şi mă sâcâie. O. ar fi trebuit deja să fie tradus, sau măcar început. Şi mai e şi volumul de versuri. Când o să le facă pe toate? He's gonna crucify me.

Cel mai greu va fi să mă-ntorc în literatură. Cred în O. 2, am recitit câteva pagini, zic eu, OK. Dar nu e de-ajuns să cred, ci în primul rând trebuie să cred în credinţa mea, şi în credinţa în credinţa mea, şi astfel la nesfârşit. Voi face cartea asta, dar în măsura în care se va face singură, în simplu contact cu mine. Pentru asta, trebuie să reîncep să exist. Să se estompeze totul, să rămână din orice doar contururi vagi, aurii, şi ele să se limpezească în azur auriu, într-un azur de aur topit, gazos, anâta, anika…

21 mar. Din nou sunt furios şi dezamăgit de cartea lui Delumeau, *Religiile lumii*. Sigur, poţi lua

deliruri în serios, toţi o facem, dar cum o fac ei mi-e profund antipatic. De ce trebuie să interpretezi, să aperi la modul ăsta împuţit franţuzesc, când faptele sunt atât de grăitoare? Shikşii sunt singurii graţioşi, până la urmă, din toate personajele *nebune de legat* care viermuiesc în cartea asta. Iar budiştii „Florii de Lotus“ şi-ai „Ornamentaţiei florale“ şi-ai „Năvodului lui Shiva“ sunt singurii a căror nebunie e, în realitate, hiperluciditate şi adevăr. Dar câtă ipocrizie filo-arabă şi cât fariseism ortodox! Citind capitolul despre ortodoxie auzi vocea dulce a popii ce trece cu botezul.

Intru in the mood. Citesc, recitesc din O. 2. Iau câte-o gură de O. 2. Sfiala mea o să mai dureze niţel, până voi începe să citesc în egală măsură şi-n mine. Acum doar stau liniştit, beau cafea şi ascult. Dincolo, o pisică foarte mare se aude uneori umblând prin casă. E din nou aici, and she came to stay.

22 mar. Nu îndrăznesc să încep. Deşi ieri mi s-a făcut greaţă vizualizând nebunii. Dar fără multă meditaţie nu pot face partea asta, care e miezul. Iar în miezul miezului trebuie să fie marea cupolă pictată. Căci, în definitiv orice simetrie e lepidopteriană. Ştiu ce e de făcut, trebuie doar să încep, 200 de pagini şi scap, deocamdată. Trebuie insinuată însă şi tema tatălui. Nu trebuie lăsat nimic pe dinafară. Spaţiu de manevră e, slavă Domnului: un triaj cât Calea Lactee.

23 martie Oarece prostituare: am făcut un textuleţ pentru un festival european, 6–7 minute de text (4 pag.) pentru care iau 1000 de dolari, mai mult decât câştig pe o carte. O zi de lucru din viaţa mea poate însemna deci, uneori, o mie de dolari, cât zilele oamenilor serioşi.

În rest, aceleaşi zile ude şi cenuşii la Berlin şi aceeaşi mereu amânată reluare a lucrului. Totuşi într-una din zilele astea o să-i dau drumul. Vreau şi

să-ncep să citesc iarăşi sistematic, şi în lipsă de altceva am să iau ce avem pe-aici: *Marele Gatsby*, poate şi *Quartetul Alexandria*. Un McEwen nu prea apetisant deocamdată. Nu-mi vine să apuc din bibliotecă marea cărămidă care aproape c-o rupe-n două a *Curcubeului* pynchonian. OK. Altceva: în oglindă am o mutră de clovn fără haz.

24 mar. Am scris trei pagini la roman, deşi nu mă dă, nici pomeneală, inspiraţia afară din casă. Noroc că e o parte obiectivă, de legătură, care poate fi scrisă — probabil aşa şi trebuie — într-un registru mai jos şi mai alb. Am spart gheaţa, asta e până la urmă important. În încă zece pagini termin balamaua asta textuală şi intru în miezul cărţii, sâmburele cireşii, cupola bazilicii şi corpul fluturelui. Roman în roman având în centru „evanghelia“ lui Herman (?). Nimic mai mult deocamdată aici. Doar că *eu* nu sunt încă destul de interesant. Have to work it out.

Gatsby pare prost tradus, nu ştiu ce Dumnezeu. E cu neputinţă să fie atât de convenţional şi de dulceag pe unele pagini (la lumina stelelor întinde mâinile spre casa iubitei lui şi *tremură* ca ultimul R. Vent.), iar în altele să arate atâta inteligenţă şi să aibă observaţii atât de amuzante şi fine. Cred că e ceva şi cu mine: nu mă mai pot lăsa purtat de o carte, îi văd imediat artificiul, deciziile facile şi efectele căutate cu tot dinadinsul. Soţii Lynch îşi iau replicile unul din gura altuia, sunt buni, dar *prea* ştiu că sunt buni ca să fie buni cu adevărat, nu? Totuşi, îmi amintesc ce catastrofă a fost *Tender Is The Night*. Aici, oricum, e mult mai bine, deşi totul e tăiat ca-n filmele anilor ’30, camera e fixă şi animaţia are ceva fabricat în studio. Da, pare un roman făcut în studio, fără naturaleţea vieţii, deşi încearcă disperat s-o imite. *Cotton Club*, care m-a dezamăgit la fel acum câteva seri, deşi deşi deşi.

Romanul (mss.) meu ca un joc cu obstacole, ca o grilă. Mulţi chemaţi, puţini aleşi. Cititorii se opresc pe drum, în diferite momente, abandonează şi ies din joc. Câţiva ajung spre final, unul singur primeşte coroana. Dar încă nu pot spune asta bine.

25 mar. Seară, crini imperiali pe masă, de o formă deosebită, roz închis cu alb rozaceu, cu petale încreţite pe margini şi stamine mai încărcate ca de obicei, cu tulpinele învelite în frunzuliţe triunghiulare. Aproape nu pot respira de parfumul lor. Pe ferestre e o ninsoare grăbită şi sclipitoare, acoperişurile şi aleile sunt albe. Beau puţină bere, e linişte totală în livingul uriaş, cu pereţi albi pe care de curând am pus, deasupra sofalei, afişul cu pictura Friedei Kahlo: gemene dar atât de deosebite, cu inimi anatomice văzute prin dantelele bluzei şi cu pensa-foarfecă neputând să oprească sângele din artera ce le uneşte pe cele două femei cu sprâncene-mbinate şi dâră de mustaţă pe buza de sus. Stropii fac o mică baltă în poala rochiei albe, impregnându-se-n ţesătură şi amestecându-se mai jos cu floricelele şi frunzuliţele, de asemenea roşii, de pe volanele rochiei. Jegos, meschin, neînsemnat ca un nasture de plapumă, medalionul cu fotografie aduce cu el sublima melodramă, tragedia de mahala. Ar fi putut fi Haia Sanis şi (dra) Nastasia, ţinându-se de mână, pe fond de nori grei, şi sângerând împreună. (Cât despre mine, cred că sunt cel din poză, alb-negru, indiferent şi îndepărtat, la adăpost de inimile care dogorăsc şi împrăştie sânge proaspăt, de ochii în lacrimi, năclăiţi de fard.)

Am văzut o casetă cu video-clipuri de Peter Gabriel, am scris câteva pagini la roman, am iubit-o pe Ioana şi acum, în adânc de noapte şi iarnă, sunt liniştit ca un pârâu îngheţat. Trăiesc de atâta vreme! Şi: o, e-atât de bine când pe drumuri ninse…

28 mar. Körper, coregrafie de Sasha Waltz. Infernul corpurilor goale. Care, când sunt multe şi-nghesuite, şi urcă şi coboară într-o levitaţie de pictură barocă şi borcan cu fetuşi, trimit la Judecata de Apoi şi la infern. Miros de moarte şi de formol. Te gândeşti la Locus Solus (şi la toţi suprarealiştii), la Beckett din *The Twofold Vibration*… E ceva indecent (dar complet nesexual), înjositor în folosirea corpurilor omeneşti, în îngrămădirea lor în spaţii claustrofobe, sunt imagini de holocaust şi carnagiu. Te mai gândeşti la corpurile lui Brauner, bărbaţi şi femei strâns lipiţi, iar în spate vulcanul erupe…

Şi pe 11 nov. e o însemnare importantă pentru O. 2. Dar eu (care am nevoie de O_2, de o mască prin tubul căreia vine, proaspăt, rece şi ilariant, O_2) nu mai ştiu să scriu. Sunt în ventru, în lipsă de concentrare şi de formă. Totul e prea simplu aici, prea întinzi mâna şi culegi perele coapte şi sânii tari, cu sfârcuri dulci în vârf. Am uitat nu numai să scriu, dar şi cum se-ntind rădăcinile către pământu-ăla jegos şi totuşi bogat din sud-est. Mi le-ntind acum, filamente palide, în azur, şi mă mir că nu ies din azur apă şi săruri, şi că inflorescenţele mele sunt fără culoare. Mi-am uitat (deşi scântei din ea îmi vin în orice moment, rapide şi confuze, şterse imediat cum apar; apoi, visele, pierdute, avortate tot timpul, cu câte o imagine doar reamintită o clipă dimineaţa) viaţa în România, larvară şi plină de jeg, viaţă de scurmător sub pământ. Totuşi doar acolo se poate suge viaţă. Sorry for these terrible pages. And particularly for that last verb. Suckin' n'… Sorry for appologizing like that.

Gatsby, care e de fapt o nuvelă, se termină totuşi minunat, cu o coadă inutilă (cine vine la înmormântare?) şi tocmai de aceea autentică şi impresionantă. Nu fi niciodată prea bun, prea poetic, prea deştept. Nick Carraway nu e, face

prostia la sfârşit să teoretizeze platitudini: noi, oamenii din Midwest, neadaptaţi la viaţa de pe coastă bla bla bla… Dar e o prostie vicleană, care dă al naibii de bine şi face povestea credibilă (deşi nu e), căci Brutus e un om cinstit.

29 mar. Deja „ilizibil“ e un cuvânt prea palid pentru *Orbitor*. Volumul al doilea va fi ilizibilul unei lumi cu o literatură ilizibilă, citită totuşi şi înţeleasă de toţi. Iar finalul părţii a treia va fi cartea cu un singur cititor. Ce nu va pricepe nimic, căci cartea va fi el însuşi.

Vreme câinoasă, ploaie ţârâită, pe masă o cafea care nu m-a trezit. Scriu puţin câte puţin, aş vrea să mă mişc liber dar nu se mai poate, fiindcă ce fac e o nebunie, dar paranoia, nu schizofrenie pură. Sistem delirant, care ţine delirul la un loc şi se topeşte în el. Sper să-mi iasă micul roman din centru. De el depinde tot. Dar va fi foarte greu. Fiindcă deocamdată nu am inspiraţie şi lumea cărţii mele e goală.

30 martie Foarte puţini oameni, îmi închipui, şi-au atins limitele interioare. Cei mai mulţi, bineînţeles, nu sunt măcar conştienţi de existenţa lor. Dar pentru cei ce fac zilnic efortul ăsta, problema obsedantă nu mai este să-şi atingă limitele, ci să mai poată supravieţui după aceea. Şi asta nu pentru că limita însăşi te ucide cu vreo descărcare de energie metafizică, ci fiindcă n-o poţi atinge, la drept vorbind, decât o dată. Când ai atins-o, ea dispare ca limită, rămânând totuşi de netrecut, iar viaţa ta ulterioară dispare şi ea ca viaţă, deşi poate continua zeci de ani. Eşti ca un înotător la un concurs olimpic: străbaţi bazinul cu o lungime de corp înaintea celorlalţi, fiind de fapt tot timpul în competiţie doar cu tine, şi deodată, din aceeaşi mişcare cu mişcările necesare înotului, atingi năprasnic cu degetele marginea, şi cronometrele se opresc, şi eşti învingător şi recordman mondial. Iar apoi îţi petreci zilele şi

nopţile în acelaşi bazin, refuzi să mai ieşi afară, încerci mereu şi mereu să mai simţi ce-ai simţit prima dată, te târăşti de-a lungul celor patru laturi atingând mereu şi mereu limitele tale interioare, dar luminile s-au stins şi nu mai este nici un concurs. Mai bine ai merge spre larg şi ai face acolo acrobaţii, piruete… Poate-ar fi cineva care să ţi le admire, fie şi numai portarul sau paznicul de noapte. (*Orbitor*: târârea mea disperată de-a lungul limitelor gândirii mele, într-un bazin din fundul pământului.)

Cu câteva zile în urmă, pe când priveam prin fereastra de la bucătărie cum ninge, mă gândeam la o posibilitate de fericire supremă pentru mine. Spre surprinderea mea (sinceră), tot ce-mi putea veni-n cap era un oraş, un mic oraş pe care să-l pot poseda total. Să pot intra în orice clipă, în orice casă şi orice minte. Oraşul fără acoperişuri al lui Lesage. Fericire de voyeur şi de cititor de romane.

N-am ajuns încă la interfaţa dintre gândire şi scris. Ce vreau să fac e cu totul altceva decât ce iese. Iar pentru partea care urmează îmi trebuie mai ales calităţi de iluzionist. Pe când eu nu mă pot lăuda acum decât cu jalnice skill-uri de profet. Iminente acum: Floreasca, mama la gherghef, Yoga omul-şarpe (intrarea în lumea din centru, căci cupola va fi cea ondulată, a Circului de Stat).

2 apr. S-a făcut definitiv primăvară, dar eu sunt răcit şi confuz. Cafeaua nu mai reuşeşte să-mi provoace transa de altădată. Scriu mult, dar foarte moale, fără nici o sclipire adevărată. E, de fapt, vreme de hoinăreală, căci zilele sunt foarte lungi deja şi calde, pline de lumină. Am trecut ieri, cu autobuzul, prin Tiergarten şi pădurea era literalmente încărcată de flori albastre, risipite pe pământul încă sterp altfel şi negru. Copacilor din dreptul ferestrei mele le-au dat muguri din care au ieşit deja smocuri de frunzuliţe umede, şi pe crengi s-a înverzit un fel de muşchi. Mai ales unul dintre

copaci e impresionant, pentru că pe trunchiul lui a urcat, de jur împrejur, o iederă bogată. E şi plin de păsări aici, gaiţe şi mierle mai ales. Ciripitul e continuu, toată ziua. Primăvara m-a făcut, fireşte, exaltat, fericit, recunoscător. Însă mintea mea pare că s-a oprit, ca unul dintre acei bulbi de lalea cumpăraţi altădată cu sume de necrezut, dar din care nu răsare nimic. Oricum, viaţa e acum de-a dreptul frumoasă şi am neastâmpărul unui căţel scos în parc. Aştept evenimente, simt că am perspective. Vreau cu adevărat să progresez anul ăsta, să exist mai mult ca de obicei. Am început şi germana mai sistematic şi mai optimist. Totuşi romanul rămâne lucrul crucial, diamantul din inel.

3 apr. Latura bănăţeană a feţei (şi a mâinilor, zice mama, dar aici nu sunt atât de subtil) mi s-a accentuat, lucru care mă face să-mi fiu antipatic şi tot mai. Fire albe în păr — e drept, doar câte unul la câteva luni, pe care-l caut şi-l smulg cu un fel de dispreţ. Sprâncenele îmi sunt tot mai stufoase. Însă schimbarea esenţială s-a petrecut cu gura, acum perfect asemănătoare celei a verilor mei, gemenii, care mă enerva atât de tare şi în realitate, dar mai cu seamă în pozele lor. Gura mea e acum cărnoasă, cu un fel de rictus pe jumătate sceptic, pe jumătate impertinent, un fel de înfumurare feminină şi cam prostească. Într-un cuvânt, când am masochismul să mă uit în oglindă, încep să mă-ndoiesc că mai sunt puştiul care mă simt (noroc că narcisismul ăsta întors pe dos mă apucă rar, aşa că iluzia se conservă). Dacă mă privesc în oglindă când port ochelarii de citit, nu mai ştiu ce să zic: insul de-acolo nu mai seamănă cu nimic, nici cu el însuşi măcar.

Nu am ce să citesc. După-mesele cam pierd vremea, şi asta nu-mi place. Noroc că e atât de cald şi aşa soare, că plimbările sunt o plăcere. Deja se merge în pulover, iar unii merg în cămaşă. Abia aştept să ieşim şi acum.

Cu cât e cineva mai asemănător cu mine în stil, cu atât se deosebeşte, de fapt, mai mult de mine. Simona Popescu, cu care se zice că seamăn — sau ea cu mine —, e de fapt mai diferită de mine decât — ştiu eu — Marin Preda, căci în zona noastră singurele care contează sunt nuanţele, nu culorile şi nici distincţia primară între văzători şi nevăzători.

6 apr. Jodorovski, *Santa Sangre*, mult din ce-aş vrea să fac şi eu în Sfânta Sfintelor, sub heruvimi. Extraordinar simbol al mamei şi fiului contopiţi în pantomima braţelor. Până la urmă o poveste de mahala sud-americană, violentă, incredibilă, kitsch, ridicată la dramatismul suprareal al artei autentice (fuck!). Nu mi s-a părut totuşi la fel de bun ca primele două, ale căror titluri le-am uitat. Sau, mai bine zis, nici unul nu e foarte bun luat separat; dar formează împreună o lume intens originală (deşi intens déjà vu). Am fost dezamăgit însă din nou de *Farmecul*… discret al lui Buñuel. Toate astea înseamnă că avem video şi sursă de casete şi că vom vedea filme.

Ar merita povestită (dar acum sunt stors de scrisul la roman) intrarea noastră într-un sex-shop, pereţii matlasaţi stacojiu, cabinele cu perdele date-ntr-o parte de la parter, scările ducând spre etaj, inşii cu care ne-am intersectat, toţi grăbiţi, toţi privind în jos, iar la etaj mii de casete pe coperta cărora mii de femei sugeau mii de sule, grupuri şi grămezi de corpuri goale se acuplau în dantele obscene, vulve roşii se deschideau peste tot ca actiniile de mare, anusuri penetrate de curând stăteau căscate ca nişte tunele, sperma ţâşnea pretutindeni, feţele leşinau de o plăcere mimată prost, limbile ieşeau ca să lingă, ţâţele ca să se umfle ca baloanele, burţile în luna a opta îşi arătau şi ele păroşenia de dedesubt… Femei legate, stropite cu urină, bătute cu biciuri negre… fetiţe abia pubere îşi desfăceau şi ele fesele cu propriile

palme, uitându-se înapoi cu ochii înceţoşaţi… Bărbaţi cu mutre de cretini intrau în toate găurile unei negrese trântite pe o blană de tigru… Urmau nesfârşite rafturi cu reviste (pule, pizde, monoton, obsedant, fără mizanscenă, fără imaginaţie, dânsa-ntr-însa infinit), apoi dessous-uri de plasă roşie şi muşama neagră, vulve de cauciuc, foarte realiste, în cutiuţe transparente de plastic, penisuri, fireşte, de toate lungimile şi culorile — de obicei grotesc de mari şi de groase, ca trompele de elefant… O pereche uitându-se pe furiş la noi, ea îngheţată de spaimă (grăsuţă, burgheză; tipul îi arăta vibratoarele). Dezamăgire şi silă totală. Fireşte, cu toată bunăvoinţa, n-am putut cumpăra nimic. Cu tot liberalismul. Am ieşit fericiţi la aer curat, pe Kurfürstenstrasse.

7 apr. Din sfaturile lui Herman (scriu pe fugă, fiindcă am părul ud — ideea mi-a venit în cadă): „Toţi autorii consacraţi îşi sfătuiesc discipolii să scrie despre ce cunosc. Eu i-aş sfătui exact invers: să scrie despre lucruri de care n-au habar. De pildă, ai putea scrie despre România, ţară cu un infrareal şi un suprareal fabuloase, dar fără strop de realitate, ca Liliput sau ca Oz. Despre ea nu poţi scrie decât în necunoştinţă de cauză, fiindcă cu cât te documentezi mai mult, cu atât înţelegi mai puţin. Singura ei imagine în care se va recunoaşte întru totul va fi cea întru totul mincinoasă." Bla-bla-bla, mi-a îngheţat ţestosul.

Amadeus: Hi-hi-hi-hi / The movie is wonderful and sucks.

Vise cu trenuri, mereu compartimente aglomerate de tren. Şi mereu uit ceva în ele.

9 apr. Pagini moi la roman, ca o cocă unsuroasă care te mânjeşte până la coate. Nici vorbă de viziune, de inspiraţie, de vişină culeasă de Felix dintr-un pom imaginar. Dar cred totuşi că tonul (tonusul) e bun şi că partea asta trebuie să fie mai terre-à-terre. Multe amintiri reale din jurul vârstei

de 3–4 ani. Mama şi gherghelul ei mistic. Abia acum vine însă greul părţii ăsteia: covorul tridimensional. Mă tem că n-am destulă forţă pentru cele 5–6 pagini care urmează. Şi care trebuie să fie un sâmbure greu (chiar al vişinei de mai sus).

În rest, zile goale, nopţi şi mai goale, cu visele şterse în duşmănie dimineaţa, plimbări prin oraş, cine somptuoase la câte-un prieten. Vreme extrem de schimbătoare, cu fulgerări alternative de aur şi cenuşă peste pomii deja înverziţi, unii plini de flori. Seri liniştite, cu filme şi lecţii de engleză (germana nu mă atrage, nu cred că voi ajunge s-o vorbesc vreodată), cu planuri de viitor, cu visat la America. Vid informaţional, nici o veste, nici o ştire, nici un progres. Amânarea la nesfârşit a traducerilor mele mă impacientează, ca şi indiferenţa „factorilor culturali". De fapt, nimănui nu-i pasă de literatură, nu mai există adevăraţi iubitori, un adevărat public. Mă-ntreb de ce mai dau bursele astea dacă nu din vanitatea de naţiune mare sau din dorinţa de a reduce impozitele. Văd peste tot blazare şi oboseală, nici un fel de viaţă adevărată a literaturii, nici un adevărat spaţiu literar.

11 apr. Din nou nu mai înţeleg lipsa de strălucire a minţii mele. Ieri am văzut cum doi virtuozi extraordinari au dat un concert remarcabil tehnic, dar lipsit de orice entuziasm. Era OK, suna bine, texturile tridimensionale erau întinse, uimitor de complexe, în faţa noastră, dar fără credinţă erau inutile ca nişte zdrenţe aruncate-ntr-un pod. Aş fi preferat nişte ageamii care să cânte cu inimă. E la fel şi cu mine. Clădesc tacticos una dintre cele mai mari monstruozităţi ale lumii. Am luat-o razna, asta ştiu de mult, dar nu mai am nici convingerea paranoică a nebunului, credinţa totală în vocea care-i spune: „Aruncă-te de pe pod!" Mie vocea asta nu-mi mai spune decât: „E bine, băiete; în

definitiv, dacă nu-ţi iese *Orbitor*, poate o să-ţi iasă cartea următoare. Nici o problemă."

16 apr. Făceam baie, când s-a format în mintea mea o idee limpede şi precisă, de parcă mi-ar fi spus-o o voce care s-ar fi transformat, pe măsura rostirii cuvintelor, în imagini: „Ai să poţi termina *Orbitor* numai dacă te vei rade pe cap şi-ţi vei unge craniul cu ulei". Stăteam în aburi, îmi priveam corpul sub apă şi nu-mi venea să cred. Era mai mult decât o voce sau o idee, era o evidenţă. Atunci am cerut un semn, ridicându-mă din apă şi privind împrejur. Şi l-am avut. A fost o fluturare albă de-a lungul marii ferestre cu geam opac a sălii de baie, urmată de câteva altele. Fulgi de zăpadă? Dar când intrasem în cadă cerul era senin. Poate fulgi de plopi, mi-am zis, ştiind totuşi bine că nu e vremea lor. Din neregularităţile translucide ale geamului curgeau mai departe pâlpâiri albe. Acesta să fi fost semnul? Am întredeschis geamul şi nu mi-a venit să cred: ningea! Ningea cu fulgi mari şi repezi, zăpadă de miez de aprilie peste copaci şi peste casele luminoase de sub cerul ca betonul. Apoi, în cursul zilei şi a doua zi am avut alte momente de viziune şi exaltare, atât de puternice încât aseară m-am întrebat dacă nu-mi pierd cumva minţile.

Sunt obsedat de roman. Îmi fulgeră mereu în minte amintiri adevărate şi semi-reale şi fabricate şi mă gândesc că poate bolta din centru ar trebui să se sprijine pe încă o coloană la final: vila. Adică, după povestea din Ştefan cel Mare, încadrată şi întreruptă şi ea de povestea lui Herman. Urmează, cred, imediat, prima parte cu Herman: începutul poveştii lui de dragoste şi consideraţii literare despre manuscrisul lui Mircea. Apoi marea poveste de la bloc. Va începe (va fi, aproape sigur, la pers. a III-a) cu Jean: despre credinţă, vopsirea ouălor, tata şi „cine l-a văzut" — şi mai multe despre tata, care va continua şi va ajunge la apogeu

în al treilea volum —, apoi despre şcoală, frize, legumele din hârtie lucioasă, rigla de plastic, defilările de 23 August, pionieria, ruşii şi nemţii, prietenii de la bloc, numărarea ţărilor socialiste, muncitorii şi copiii lor curaţi (Dumnezeule, unde-o să intre tot?), cântecelele şi prostioarele lui Jean. Apoi No-to-ko, menajeria. Focalizarea totală şi intensă pe circ. „O să facem şi noi spectacol acasă. Mămica o să sară în plasă" etc. Pitica, Yoga omul şarpe. Apoi totul pe relaţia cu pitica, Amalia cred. Între timp Herman. Poemul lui, „Corpul". Şi: Herman în lumea copiilor. Dumnezeu, Biblia, poporul iudeu. Dezastrul cu Amalia (cum?). Dezastrul cu Soile (sau Edith?) — cum? Nu e cazul să ştiu de pe-acum. Vor fi, de acum, 200 de pagini, aproximativ. Nu vreau să comprim nimic, dimpotrivă. Căci am timp şi editor, şi n-am nimic de pierdut. Undeva ar trebui să mai intre şi Ionel, cu scherzo-ul cărţii. Prin urmare, trupul va fi mai mare şi mai eteroclit decât prima aripă.

Am fost la slujba de înviere, pe un frig cumplit, într-o biserică îngheţată. Îngheţase parcă şi flacăra lumânărilor. Am stat în strane cu tapiţerie moale şi sprijinitoare pentru picioarele noastre îngheţate bocnă. Niciodată, cred, nu mi-a fost mai frig. Deasupra noastră, cum stăteam zgribuliţi ca nişte gândaci negri, era pictat în absida altarului un mare Dumnezeu Tatăl, atât de tânăr încât se confunda cu Isus, în stânga căruia era o carte cu doar câteva cuvinte latineşti, scrise cu aur, pe pagini. Mâna lui dreaptă zbura peste noi, binecuvântând. Slujba a fost o reminiscenţă simbolică, repetitivă şi „barbară" („când vă rugaţi, să nu folosiţi multe repetiţii, ca păgânii") a adevăratei slujbe din adevăratul cort, acoperit de adevărata slavă. Deşi mi-am făcut conştiincios sumedenie de cruci, deşi m-am străduit din răsputeri să pot simţi solemnitatea momentului, deşi mi-au dat lacrimile când am luat lumină, nu mi-am putut înăbuşi spiritul critic, vocea care-mi

spunea că totul e o parodie fără rost. „Voi vă-nchinaţi la ce nu cunoaşteţi“… N-am să mai repet experienţa asta. Oricât aş vrea, practica acestui cult nu e de mine. Nu-mi pot închide mintea şi inima nici măcar în faţa atotputerniciei lui Dumnezeu, căci El mi le-a dat ca să le ţin deschise. Nu mă simt rob, ci prieten. Nu am găsit decât în măsura în care a căuta înseamnă deja a fi găsit.

În afară de nebunia din mintea mea, de frica din momentul culcării — cel mai dramatic pentru mine, căci în loc să fie o recompensă, ca înainte, a devenit de 2–3 ani un chin: de ce să mă culc? Ce să fac cu ziua goală care-a trecut? Cum poţi dormi liniştit după ore şi ore fără sens? — sunt în rest indiferent şi steril. Citesc câte puţin, din cărţi care îndeobşte nu mă interesează (cel puţin mental nu mă mai consider un scriitor şi literatura mi se pare un domeniu de mult lăsat în urmă, rizibil ca o colecţie de cartonaşe cu fotbalişti, care te-a pasionat atât de mult în copilărie şi pe care-o găseşti, jegoasă şi prinsă cu elastic, în cine ştie ce fund de sertar), acum *Justine* a lui Durrell. Citesc mult din Biblie, care-i acum modelul nesăbuit a ceea ce aş vrea să fiu şi să fac de-acum înainte. Mintea mea e descompusă acum, dar sper că e perioada de lichefiere a organelor şi de refacere a schemei corporale din stadiul de nimfă, prin care poate trecem toţi uneori. Sau doar o singură dată.

Visez palid, descompus, fără nimic memorabil, cu vagi reflexe din perioada liceului, în ultima vreme. Sau de când eram profesor la şcoala 41. Nici măcar în vis nu mai am viaţă interioară.

Totuşi ce plăcut e aici, câtă libertate şi timp liber am. Ce minunată e Ioana, cu care mă joc toată ziua de parcă am fi doi colegi de cămin, lăsaţi de capul lor să împartă aceeaşi cameră. Ce dar preţios (de fapt, miraculos) ni s-a făcut! E ora prânzului acum, prima zi după Paşti, şi stau la masa mea de scris în faţa marii ferestre cu tocuri albe, întinsă pe tot peretele şi încorporând uşa spre balconaş în

împărţiri simetrice şi sofisticate. Afară pomii sunt înverziţi crud, fosforescent, iar peste lumina lor e o învălătucire călătoare de nori negri, doar cu câte o muche mai pătrunsă de soarele nevăzut de deasupra. Sunt singur, simt în spate vuietul tăcut al marii camere goale. Prin geam vine, foarte estompat, zgomotul de trafic de pe Kurfürstendam.

Castele de apă. Depouri. Mori electrice. Arhitectura industrială de secolul XIX. Ornamente peste structuri de oţel bătut în nituri. Ce e aici?

O amintire a unui vis. Sunt copil, urc la etaj (e un fel de spital? cămin? infirmerie?): acolo sunt numai fete, fete umede, abia ieşite din baie, cu prosoape în jurul corpurilor. Sunt sute, roze, cu părul ud, miros a săpun, forfotesc pe culoarul foarte lung, intră şi ies din camerele laterale, se uită mirate la mine. Eu caut pe cineva, nu găsesc, m-am rătăcit, mi-e frică de ele, cobor în cele din urmă pe altă scară, sunt pe alt culoar, al băieţilor. Stau şi eu într-o cameră, dar nu mai ştiu care. Pe culoar e pustiu, doar ghete plutind risipite în dreptul uşilor. Intru în camere, sunt goale, sunt multe paturi de fier, cu aşternuturi nefamiliare. Nu e asta camera mea, nici asta… Nu o găsesc, nu mai ştiu unde sunt, rătăcesc la alte etaje, pe alte culoare pustii…

Cred că zilele astea, prima dată după atâţia ani în care m-am simţit terminat şi fără viitor, am avut sentimentul unui nou început, al unei, chiar şi vagi şi neverosimile puteri de a lua totul de la capăt. Poate că încercările din ultimul timp au avut menirea să mă cureţe interior şi să-mi redea credinţa în mine.

19 apr. Am scris prea mult şi sunt secătuit complet. Singurele mele reflexe — primitive ca apucarea degetului care atinge pălmiţa nou-născutului — mă-ndreaptă spre locurile pe care ar trebui să le evit cel mai atent: spre lumile mult mai curate şi mai cinstite ale *Nostalgiei*. Am scris mult

şi aiurea, şi-acum a venit impasul cel mare. Trebuie să construiesc, şi eu n-am decât vopsele pentru pictarea interioarelor. Încerc să pictez pe aer, pe epúre de desen tehnic. Am ajuns în camera lui Herman, un soi de Sfânta Sfintelor a cărţii, şi acolo — nu ştiu ce se petrece acolo. Trag de timp, umplu pagini de elucubraţii, dar nu numai că nu vrea să se-ntâmple nimic, dar nici măcar Herman nu scoate o vorbă. Ce-i cu el? Cine e el? Ce vrea de la Mircea? Ce are să-i spună? Ce-i cu povestea lui de dragoste? Nu demarez, nu pot intra unde vreau să intru, alunec pe suprafeţe. Nu văd absolut nimic.

Nu-mi mai aminteam detalii din primul O. Ieri am fost silit să merg în bibliotecă şi să recitesc câteva pagini, din care am aflat că povestea de amor trebuie să fie între Paul (?!) şi… Katarina, nu Amalia, pitica de la circ, care trebuie să aibă un pui de panteră albă. Nu-mi aminteam de asta ca pământul. Multe alte lucruri mi-au dispărut din memorie. Cartea mi s-a părut stranie şi străină, până-ntr-acolo încât am simţit o invidie veninoasă la câteva pasaje. N-aş vrea decât s-o pot continua şi termina la acelaşi nivel. Pentru asta ar trebui să mă mai opresc din când în când, să răsuflu şi să mă dau înapoi, ca să cuprind ceea ce deja, mă tem, nu se mai poate cuprinde cu privirea. Şi, oricât aş creşte în volumul de-acum, trebuie să găsesc resurse să cresc şi mai mult în ultimul, în coroană.

Dimineaţa a fost plină de soare şi nori luminoşi, insule de azur s-au perindat pe cer, iar acum totul e-ntunecat şi vin fulgi furioşi de zăpadă. Vreme berlineză, cu care încă nu ne-am obişnuit şi încă ne uimeşte. Am mai văzut câteva filme în ultima vreme, între care *Omul elefant* al lui Lynch (dezamăgitor; ştiu, ştiu cât de subtilă parodie şi ce reconstrucţie a melodramei victoriene, ce splendide cadre alb-negru, totuşi nu ştiu de ce a trebuit să existe), *Cercul interior* de Koncealovski, pe care l-am înjurat atât cu Volodea la Washington,

dar care acum mi-a plăcut în ciuda clinciurilor pentru uz extern şi, tot revăzut, şi tot şters, dar ceva mai coerent ca prima dată, *After Hours*, pasul greşit al lui Scorsese. Am revăzut azi *Modern Times*, care te *sileşte* să izbucneşti în lacrimi ca un prost la câteva scene (cât de bine-i înţeleg pe artiştii porniţi din sărăcie). Mâine-mi pun hainele de duminică, fiindcă voi revedea *Cinci seri*, unul dintre cele mai minunate filme din memoria mea. Mai am *Deşertul roşu* (pe care-l voi vedea prima dată, cu excepţia câtorva scene) şi un film de televiziune al lui Greenaway, *Divina Commedia*, cânturile I-VIII. Voi scrie tot în pasaju-ăsta cât mi-e de frică: îmi scad puterile, scriu prost, prost stilistic, prost retoric, prost gramatical. Mi-e frică să nu ratez romanul, să nu întrerup zborul lui spre final. Mă grăbesc cât pot să termin partea asta cât de cât plauzibil, ca apoi să mă pot aduna un an, doi. Numai o vară îngăduiţi-mi, Parcelor…

Sunt, totuşi, inspirat, până la scris. Plesnesc de surescitare, umblu prin casă în sus şi-n jos ca-n desenele animate, îmi fac visuri de mărire şi nemurire — stimulate de lipsa de repere de-acum: sunt perfect singur, funciar singur —, dar nimic nu trece în formulare mentală, în acele bucle strălucitoare care se formează în faţa ochilor mei, tensionate de aceeaşi mână care-a scris Mane, Mane, Tekel, Fares, şi pe care le notez, după dictare în caiet. Proiectorul acelor volute s-a oprit, un pinion s-a rupt şi mintea mea e acum ţeapănă şi tăcută.

20 apr. Am văzut azi, pe Internet, vreo 20 de picturi de Desiderio Monsú: arhitecturi imaginare, faţade viermuind de statui, arcuri şi bolţi în clarobscur roşiatic, omenire măruntă, insignifiantă, în vreun colţ, dacă… François de Nomé şi Didier Barrá, dar primul pare adevăratul D. M. Să-mi revăd (stră)vechile jurnale, poate am notat undeva

where on earth am auzit eu de el. În orice caz, fără să-mi aduc aminte un milimetru pătrat din vreo pânză de-a lui, imageria lui mi s-a tatuat în creier şi a generat (poate) popoarele de statui din *Levantul* şi *Orbitor*. Am scris „poate“, fiindcă mi-au venit în minte visele mele, mult mai vechi, despre amintiri şi mai vechi, cu palate şi dale nesfârşite de piatră lustruită, cupole şi intarsii… Cred că a fost invers, de fapt, dacă nu o şi mai subtilă filiaţie: D.M. a venit pe imaginile din psihicul meu, le-a întărit, le-a restaurat, le-a redat culoarea şi strălucirea originară, ca apoi să dispară resorbit în ele. Să citesc mult mai mult despre.

21 apr. 366 pagini de manuscris la O. 2. Recitesc mereu de ici şi de colo. Are nevoie disperată de concreteţe. Mult prea multă mistică şi speculaţie. Centrul ar trebui să fie concret şi interesant. Discuţii cu Herman (dar nu sunt pregătit pentru ele) despre scris, cărţi, literatură. Bila de sticlă primită de la el „în adâncul timpului“. Foarte naturalista parte centrală. Jean über alles. Discuţiile cu Herman despre Biblie. Circul. Paul şi Katarina. Nu sunt destul de inspirat acum, dar poate „ce-a fost va mai fi“. Centrul ar trebui să salveze cartea. Ar trebui să fie un desen minunat, dar mintea mea nu colaborează. 140 de pagini încă. Ar fi 6–7 luni. Apoi — revizuire generală. Ştiu însă că nu va fi mult de revizuit.

23 apr. Hrabal, nu prea pe placul meu. Un fel de fugi comice, destul de tributare lui Hasek. Multă vervă, şi totuşi n-am râs niciodată până acum. Ar fi putut regiza comedii mute.

Cinci seri de Mihalkov, puternic şi impresionant până la capăt. Nu ştii de unde creşte, din lumina galben-verzuie, din acel chibrit care arde până la capăt cu flacără pur şi simplu mistică. Faptele sunt foarte obişnuite, scenariul nu străluceşte, dar

filmul rămâne extraordinar prin analiza nuanţelor depresiunii.

25 apr., cred Am recitit bucăţi mai mari din O. 2 şi nu ştiu cât o fi wishful thinking, dar nu mi se mai pare chiar un dezastru. Acum metoda nu mai poate şoca şi uimi, ca-n primul volum, căci e aceeaşi şi sunt (şi ei sunt) obişnuit cu ea. Totuşi, unele pagini mi s-au părut frumoase. Sunt destule de făcut: părţi inversate, repetiţii şi alte erori tehnice de corectat, dar textul în sine cred că e destul de substanţial. Suta de pagini din mijloc va fi determinantă. Ce tehnică ingenioasă de înălţare a cupolei voi folosi? Ce secrete brunelleschiene, bramanteşti? Încă 7–8 pagini, bănuiesc, şi dau drumul marelui miez. Să fiu foarte atent la detalii. Nici un capăt nu trebuie să atârne — *except* cele ce vor fi legate în volumul următor, transparentul, inconcevabilul O. 3!

Ceasul interior, busola interioară. Vocea interioară.

27 aprilie Hrabal nu mi-a spus ceva decât în două sau trei poveşti, pe când altele îi rulează metoda şi imageria în gol. Esenţa este commedia dell'arte: burlesc şi poetic întreţesute, duioşie chapliniană, dar şi grotesc avangardist. *Trenuri cu prioritate* nu mi-a plăcut chiar deloc, e o poveste cu nemţi răi şi sabotaje ca-n D.R. Popescu, deşi sunt câteva lucruri puternice: un fel de sadism contra animalelor (peste tot în Hrabal, de fapt), un erotism bizar: ştampilele aplicate pe fundul telegrafistei sunt doar substitutul edulcorat al fierului înroşit ce se folosea în epoci libertine. Feerii comico-erotice, cu lucruri nespus de frumoase (mai ales imagini de femei tinere, care fac câte ceva „cu gingăşie"), dar şi cu multe alunecări în facil gen text umoristic de almanah sau melodramă. Pierrot Lunaire combinat inextricabil cu Svejk.

O carte greşită şi uimitoare este şi *Invitaţie la eşafod* a lui Nabokov, un soi de butaforie avangardisto-kafkiană şi onirică, neluată-n serios nici de autorul însuşi, dar înţesată de atâtea observaţii şi mai ales atâtea formulări care-ţi taie respiraţia, că puţin îţi mai pasă de recuzita déjà déjà déjà vue. Când cineva pune pe masă o vază cu flori „udă“, când o fetiţă îşi dă deoparte şuviţele de pe frunte „cu degetele 4 şi 5 de la mână“, când doi amanţi mănâncă şi discută aşezaţi alături la masă, dar sub faţa de masă „e ceva patruped, încolăcit, turbat“… când eroul primeşte un plan de evadare desenat de un copil, cu imagini succesive de comics, în care luna la-nceput are colţul buzelor în jos, iar după evadare zâmbeşte… toate astea — şi sunt presărate pe fiecare pagină — te fac să mori de fericire şi să sari indulgent — ca şi naratorul — peste absurdismul şi pretenţia de parabolă a cărţii. Dar cu Nabokov e o problemă. Am citit *Darul*, *Lujin*, *Lolita*, câteva povestiri şi micul roman de-acum. Ah, şi autobiografia, *Vorbeşte, Memorie*. Nici o carte nu seamănă cu celelalte. Toate sunt „opere artistice“, autonome şi materiale. Ele nu vin dintr-o interioritate puternică, nu descriu nimic, nu sunt epifenomene ale unui peisaj interior. Nu există un „univers Nabokov“. Sunt mecanisme gen Tinguely, obiecte perfecte şi inutile, artefacturi de genul vechilor maşini de scris, sârmoase şi negre, care nu mai folosesc decât ca decoruri. Fiecare dintre ele e imanent şi (strident) artificială. Dar fiecare (în cine ştie ce fel de nepătruns) musteşte totuşi de viaţă adevărată, de parcă ar fi presărat de boabe de rouă: toate formulările punctuale formează reţele de înţelepciune şi de adevărată, puternică priză la realitate. Impersonal ca Shakespeare, Nabokov are ceva din ingeniul lui, dar şi enorm de multă inutilitate, deşertăciune.

În vis mi se tăia limba în ciozvârte de carne. Nu simţeam nimic însă, căci eram anesteziat, pe masa

de operaţie. Se tăia tot mai adânc, spre gâtlej, până ce au început să se vadă, în secţiunea groasă, vene retezate, goale de sânge. Răul era în laringe, dar nu se putea ajunge acolo fără operaţia asta. „Mi se va scoate şi laringele?“ — am întrebat. „Nu“, mi s-a răspuns, după o ezitare. Cum trebuia să interpretez asta?

Câteva uimitoare vorbe ale lui Codrescu despre mine, într-un interviu. Mă pune alături de Márquez, Nabokov şi Borges, ceea ce, dincolo de faptul că-i lipsit de bun-simţ, e foarte, foarte emoţionant. Pentru oamenii ăştia care cred în mine trebuie să scriu mai departe, să nu renunţ, să nu-i dezamăgesc. Aş vrea atât de mult să pot termina în forţă *Orbitor*, să poată fi o carte întreagă, măreaţă şi mişcătoare ca o a doua venire, ca o coborâre a cetăţii cereşti. Dar acum nici ultimul fir de praf de pe ultima cărămidă a acestei cetăţi nu mai ştiu cum să-l fac. Deşi-l văd atât de bine: formă neregulată de asteroid, gălbui-translucid, cu o pată feroasă mai întunecată la un capăt, o spărtură minusculă, sclipitoare, la altul şi un acarian cu picioarele ca nişte fire oarbe de păr locuindu-l singuratic, precum Micul Prinţ.

Nu scriu, am făcut o pauză de-o săptămână, întreruptă o dată doar, pentru două pagini greşit plasate. Nu-l văd pe Herman, nu ştiu cum ar trebui să vorbească şi nu-nţeleg bine rolul lui în carte. De fapt, peste el mi se suprapune Egor din *Rem*, supărător şi dezamăgitor. Am citit mult din carte zilele trecute, încerc să acumulez atmosferă, dar nu am încă destulă forţă ca să pot începe miezul volumului şi al cărţii.

Ar trebui să scriu mereu foarte bine, dar nu genial, sau măcar foarte prost, dar niciodată abject, căci judecata posterităţii e ca la patinajul artistic: nota cea mai mare şi cea mai mică nu se iau în calcul. (La fel mi-am suprimat şi eu în jurnalul publicat acutele şi başii, e drept, amândouă neauzibile cu urechi omeneşti.)

„O, nu, nu-mi linguşesc propria-mi persoană, nu stârnesc în sufletul meu zarvă fierbinte în cameră întunecoasă; nici un fel, nici un fel de dorinţi, în afară de dorinţa de a mă exprima, în ciuda muţeniei universale.“ (N.)

29 apr. El sonda manuscrisul meu cu o ţeavă subţire, ca pe straturile geologice sau ale calotei polare, şi apoi desfăcea longitudinal cilindrul extras: mostra, cu inelele ei mai luminoase şi mai întunecate, configura un spectru: al luminii interioare. Sau: el încerca manuscrisul meu plonjând în el vertical, sub timpuri şi mode, cum gospodina încearcă foietajul cu o scobitoare: s-a copt sau nu destul? (mostra inelată mai poate fi un cod de bare, un alfabet al nodurilor peruan — cum naiba le zice? — o succesiune de 0 şi 1. Ce Dumnezeu scrie pe verticala manuscrisului meu, perpendicular prin el?

Etc. etc. Fiecare astfel de lucruşor, ca şi orice firimitură sticloasă de vis, sunt preţioase acum, când mă hrănesc cu fărâmele meselor regale de altădată. Cât despre vise, fiecare trezire de peste noapte din ultima vreme mi-a confirmat dizolvarea lor aproape totală într-un fel de vorbărie fără sfârşit: îmi spun poveşti, asta fac toată noaptea, şi le ascult cu o plăcere bolnăvicioasă, indiferent cât de plicticoase, cât de inepte. Aproape nici o imagine nu rezistă în acidul sulfuric al acestei sintaxe. Nu mai văd nimic — aud, ascult, sunt numai urechi. O excepţie a fost acum 2–3 nopţi, când am avut viziunea unui Bucureşti nocturn, bine iluminat, de o frumuseţe lividă, dar şi imaginea asta, văzută de foarte sus, mă tem că nu era decât rememorarea Berlinului văzut din avion când m-am întors de la Roma…

Citesc, cu interes şi repulsie, *Viaţa e în altă parte* de Kundera.

30 apr. Am scris câteva zile de pomană. N-am reuşit să fac ca Herman să trăiască. L-am îngropat

în nişte discursuri insuportabil de pretenţioase. Capitolul trebuie reînceput şi regândit — mă întreb de fapt *cât* trebuie refăcut din carte. Bine măcar că mi-am dat seama.

Kundera, citit tot într-o zi, nul, nul şi neavenit în *La vie est ailleurs*. Nici măcar nu sunt rău scriind asta, ci doar bonom şi îngăduitor, fiindcă franţuzul ăsta-n burduf de ceh nu face decât — cum scriam şi mai demult — *vodeviluri*, graţioase, uşurele, cu minte de vrăbiuţă. Chiar şi pe teme grave, cum ar fi „poezia şi revoluţia". Personajul e făcut de rahat, cu graţie, de sus până jos într-o lume de fantoşe dezagregate. Ţi-e profund indiferent pe cine sărută sau trădează. Vai, şi legătura lui cu mama, ca a lui Baudelaire şi Rimbaud… ah, şi moartea care-l pândeşte ca pe Puşkin şi Lermontov… Singura, dar singura frază care mi-a rămas din roman este cea a lui Keats către Fanny: „Eşti a mea, trebuie să te laşi şi trasă pe roată dacă aşa vreau eu." Roman făcut, condus, sfătos şi incredibil de plat în concluzii, plat ca pieptul cu sfârcuri mici şi-ncreţite ale roşcatei (pe care-o beleşte de asemenea de orice unitate punând-o la sfârşit să aranjeze escapadele unui „misterios" personaj cvadragenar).

Cer intens de vară peste Berlin. Voi ieşi prima dată doar în jacka de blugi. Am fost frământat, năclăit de amintiri penibile ca după o poluţie nocturnă. Ar trebui să mă opresc, să şed la un loc o vreme şi să mă pipăi pe faţă, să-mi dau seama dacă nu m-am schimbat atât încât să-mi mai port numele doar prin fraudă. Prima dată mi-a fost cu adevărat frică de viitor, nu cerebrală, ci în stomac şi plex, aproape am plâns de frică. Ştiam că nu e alt drum decât cel care trece prin *Orbitor*, şi nu e alt *Orbitor* decât o lumină orbitoare. N-am voie să dezamăgesc.

1 mai Vis înspăimântător chiar la-nceputul nopţii trecute. O femeie avea o boală incurabilă,

probabil o tumoare la cap, care făcea ca faţa să i se strâmbe într-o grimasă nebunească, sălbatică. Colţi de animal îi ieşeau în afară, ochii i se holbau, o suferinţă agresivă se vedea pe faţa altfel — bănuiai — de fiinţă blândă şi tristă. O radiografie îi arăta oasele alburii ale craniului şi tumoarea din spatele urechii, o pată mai intensă, de parcă fumul albicios s-ar fi concentrat acolo. Dar radiografia era dublă, acum vedeam că nu era un singur ecran, ci două, şi că băieţelul ei avea aceeaşi boală, cu aceleaşi simptome. Urla mut la fel, rânjea la fel ca mama lui. Şi deodată eram într-un spital, vârât într-un fel de celulă cu gratii. Nu eram pacient, ci un fel de vizitator. Un pitic oligofren îmi aducea, una după alta, orori de neprivit, cadavre de copii, putreziciuni infecte, cranii trepanate, şi mi le arăta cu un fel de sadism tembel, rânjind şi bucurându-se de dezgustul meu. Veneau una după alta tăvi de inox pline de avortoni, acvarii cu oase sfărâmate, monştri uscaţi căraţi în braţe de acelaşi pitic. „Nu vreau să mă mai uit“, îi spuneam, „am văzut destul“. Mi-era rău şi greaţă. Când îl văd că vine cu un fel de mare focă de gelatină albastră, înflorită de un fel de mucegai, şi se aşază pe banca mea cu ea-n braţe. Forma aceea alungită mă scârbea mai mult ca toate ororile de până-atunci. „Du-te mai încolo“, i-am zis, căci foca putredă aproape că mă atingea cu botul. Dar piticul rânjea şi mai libidinos. Atunci m-am ridicat şi am dat de pământ cele câteva caiete pe care le avusesem în poală. „Eu sunt aici să învăţ, nu să vă bateţi joc de mine!“ Şi m-am repezit afară din celulă. M-am trezit pur şi simplu zguduit de visu-ăsta. Camera era ostilă şi-ntunecată în jur, iar capul mă durea ca niciodată.

3 mai 2001 Am refăcut azi, cu un efort îngrozitor, trăind şi rescriind cum n-am făcut-o eu niciodată — dacă nu vreau să-mi aduc aminte de perioada tristă când revizuiam *Lulu* (şi-ntr-adevăr

e ceva care leagă criza şi secătuirea de-atunci de cea de acum) — capitolul despre Herman, şi de-acum pot să intru sub marea cupolă. Vara lui ’64, acolo va fi apexul şi sub el Himera, cum într-un fel a şi fost. Totul mă-ntoarce mereu şi mereu acolo. Acum sunt prea obosit ca să înşir motivele ce vor intra aici (dar va fi şcoala cu tâmpeniile ei, pionierii, defilările de 23 August, lumea lui Jean, vizita la muzeul din şcoală, castanii din parc, jocurile din spatele blocului — găleata care ne urca pe scripete până la 8 —, familia, tata şi religia, cumetrii, şi apoi Herman, şi apoi circul, pitica… Multe altele, atât de multe încât vor forma, întinde-se cât s-o întinde — 150 pag.? — un mic roman de vară, scris vara), am însă destule ca să iasă ceva dens şi puternic, chiar dacă unii — pe care i-am bătut măr în vis azi-noapte — vor spune că e doar un remake după *Mendebilul*.

Mi-a mai venit inima la loc şi abia aştept să-i dau drumul. Marea poveste va fi întreruptă — de două ori? — de povestea lui Herman şi a Soilei (care e urmaşa finlandezei din REM, căci toate se leagă într-o lume unitară). Încă ignor modul de naraţiune şi sensul general al lucrurilor, dar… on verra. De-acum, Domnul cu mila.

Voi împlini 50 de ani scriind încă în caietul ăsta? Eu, 50 de ani? Nu-mi vine să cred. Mă simt mai departe — şi nici privitul în oglindă nu-mi zdruncină de tot imaginea asta — de 27, nici o lună mai mult. Voi mai avea copii? Voi mai scrie cărţi? Mi se va-ngădui — deşi nu o merit — să trăiesc bătrâneţea, despre care acum ştiu doar din cărţi? Nu ştiu: azi la Berlin e o zi inundată de lumină, muşcata de pe balcon se-ntinde din răsputeri către soare. Nu-i nici un nor pe cer. Atât trăiesc: clipa.

5 mai Zi ploioasă, mestecându-şi propria tristeţe. Sub balustrada de fier ruginit stau înşiraţi stropi de apă care încă încearcă să reflecte lumea

din jur. Numai că nu au ce reflecta, la ce reflecta. Lumea-i cum este şi ca dânsa suntem noi. Foarte departe, peste o-ncâlceală de acoperişuri şi frunziş crud, se vede o macara galbenă. E şi un arbore cu frunziş roşu. Deasupra, nori cenuşii cu zone mai lăptoase, de parcă mintea mea s-ar fi revărsat în afară, ca stomacul stelelor de mare, şi-ar digera acum peisajul. Voi sorbi apoi totul în mine, mă voi îngrăşa cu mâzgălelile astea.

Te rog mult, nu acum. Mai lasă-mă treizeci de ani pe planeta asta, sănătos dacă se poate, dă-mi voie să-ţi mai fac câteva daruri şi distruge-mă apoi dintr-o singură lovitură.

Am citit două scenarii. Aş vrea să fac o poveste simplă, tolstoiană, naiba să mă ia, ceva care să mişte şi pietrele. Dar tocmai asta e neînchipuit de greu. Căci e uşor să fii papagal şi greu să fii om. Ţi se dă o viaţă şi trebuie să faci ceva cu ea. Poţi fi clovn, profesor, vagabond, miliardar sau sfânt. La fel, dacă eşti scriitor, ţi se dau câteva cărţi, *puţine*. Ce ai să faci din ele? O evanghelie sau un best seller de autoservire? (Gândurile-astea ar fi nobile dacă: 1. nu ar trece cu necesitate prin mintea unui autor epuizat — vezi până şi Tolstoi; 2. nu ar fi semnul cel mai limpede al tendinţei spre incompetenţă, căci *nu* scriitorii scriu evanghelii; 3. aş fi în stare să scriu până şi ultimul „best-seller" de autoservire (de fapt sunt un autor care se zbate de un deceniu în magma miilor — sutelor? — de autori onorabili ce trăiesc din ajutorul social al fundaţiilor, fără speranţa de a respira vreodată un aer mai tare pe un pisc mai înalt); 4. n-ar putea exista şi clovni sublimi, şi există, şi miliardari sublimi, şi există etc.; de fapt, ceea ce nu există şi nu poate exista e un *scriitor* sublim, căci un fluture care-şi arde aripile-n lumânare nu e decât un cadavru carbonizat.)

Voisem să-nchei aici pe ziua de azi, dar nu mă pot stăpâni să nu scriu cât de încântat sunt de

caietul pe care l-am, abia, început. Aş vrea, mi-ar plăcea la nebunie, ca şi tu, cititorule, să ai caietu-ăsta-n mâini (ce voluptate, ce coperţi tari şi lăcuite, negre cu cotoare şi colţuri roşii, lucru nemţesc, bine legat, ce pagini mătăsoase, cu rânduri de dictando mai înguste ca de obicei, pe care însă nu le respect oricum! Ce volum masiv, greu, fascinant ca greutatea unei plăci groase de cristal, căci trebuie să fie vreo 400 de pagini, neobişnuit de solidare-ntre ele…), şi nu cartea tipărită, anonimă, în care şi gândul se aplatizează, pe care-o ţii acum în „mânuri". Când mă gândesc că, spre deosebire de caietul pe care eu formez acum litere cu pixul — şi ce dulci, ce moi şi ferme totodată sunt foile sub mica bilă de iridiu murdărită de pastă —, cartea ta e completă, şi că tu vei parcurge de-acum încolo, câteva zile-n şir, pagini pe care eu încă nu le-am scris, că tu *vezi* acum cum va fi viaţa mea timp de încă 3–4 ani, pe când eu n-am habar… Priveşte-n volumul cărţii. Dacă ea are 3–4 sute de pagini şi pe fiecare e murdărie neagră de cerneală, înseamnă că am supravieţuit încă nişte ani în lumea asta, că n-am căzut la pat, că nu m-am călugărit, că nu am plecat în Noua Zeelandă abandonând orice idee de literatură, până şi de jurnal. Înseamnă că sunt şanse ca eu să fiu încă în viaţă pe undeva, un autor care nu mai e tânăr, pe care l-ai putea suna sau căuta. N-ai vrea să ne-ntâlnim la o bere? Să discutăm despre gloria sau eşecul *Orbitorului*, pe atunci poate încheiat? Încerc, chiar încerc să mi te imaginez. Eşti şi-acum pe undeva, mai mult ca sigur în ţară, iar eu scriu pentru tine la Berlin, în faţa unui peisaj ploios. Şi tu vei avea, când citeşti pagina asta, câţiva ani mai mult. Şi tu ai supravieţuit, de vreme ce-ai ajuns să citeşti, de vreme ce ne-am încrucişat în cartea asta. Deşi s-ar putea (asta mă sperie cel mai tare) să nu ne vedem niciodată.

8 mai Îl simt pe Mircea de la 8 ani, despre care tocmai am început să scriu, nu ca pe mine la acea vârstă, ci ca pe fiul meu, pentru care am o dragoste necondiţionată. El trebuie cu orice preţ să trăiască.

Am început *Întâlnire cu Bonaparte* de Okudjava, care merită în continuare tot respectul meu. O proză cu adevărat minunată, ironic retorică, întreruptă de fermecătoare portrete şi „definiţii" lirice, a instrumentelor muzicale, a bucatelor de la ospeţe… Ruşii sunt însă specialişti în titluri care nu spun nimic: *Nopţi albe*, *Oblomov*, *Război şi pace*, *Suflete moarte*, *Călătoria diletanţilor*… *Sclava iubirii*. Probabil meditează mult până să-l găsească pe cel mai şters şi mai derutant. Noi, pe de altă parte — deşi nu suntem, faţă de ruşi „pe de altă parte", dacă nu cumva ne referim la părţi pe verticală —, suntem mari inventatori de titluri fără opere, ca faţadele enorme ale bisericilor italiene. *Orbitor* — ce zici?

12 mai Două vorbe. În scenele de la circ vor apărea (ca parte din spectacol) Mr. Swan şi (om-statuie) Maarten. Cumva. Şi va fi un voiaj „uluitor" în ţara Tikitan. Cumva cândva. Scriu fluvial, somnii îşi înting mustăţile-n nomol, scanează după viermi. Mircişor, cu duioşie paternă. Nimic viu, însă, pân-acum. Mult, mult ca Golemul, însă nu viu. Cred că trebuie să-i scriu ceva pe frunte.

Zile nesfârşit de lungi care trec fulgerător. Avioane cu reacţie se-ncrucişează pe ceruri, printre norii în întremare şi destrămare. Imense spaţii ultramarine-ntre ei. Şi atâta strălucire. Seara trecută (noaptea târziu, mai curând), bând bere pe iarbă, sub spectrul baroc al Domului luminat de jos în sus, arătând ca făcut doar din lumină cafenie. Nefericire, apoi fericire, apoi nefericire, apoi fericire, ca aprinderea licuricilor, codul lor canibal. Şi doar încă un singur lucru, oricât de siropos: la

planetariul de aici poţi cumpăra stele, le poţi da un nume şi le poţi face cadou.

16 sau 17 mai It looks like rain, and it tastes like it. Frământări în cuplu. Hăbăuceală într-un oraş pustiu pentru noi. Suntem uitaţi, ca şi anul trecut, de toată lumea. Nici o ştire, nici un impuls, nimic bun de citit, nici un lucru care cu adevărat să… Să ce?

Din nou *The Confort of Strangers*. OK sau nu, depinde ce pretenţii ai. Facem şi germană, cranţ, cranţ, cotorbanţ. Mai mergem şi la mail. Nimic nici de-acolo. Aş vrea să treacă anu-ăsta cu bine şi să mă trezesc cu încă atât de multe cărţi deja apărute, cu O. 2 terminat. Credeam că voi sui pe altă spiră, dar, pare-se, nu există altă spiră. La care Mircea aspiră. La 60 de ani, totuşi, si tout va bien şi dacă scriu ober-gail…

O petrecere. F. urcă pe un fel de estradă şi anunţă că noi doi vom citi câte-un text. Scoate chiar o foaie din buzunarul de la piept al cămăşii şi începe să citească un poem plin de imagini strălucitoare. Eu însă n-aveam nici un poem nou, şi nici n-aveam chef să citesc ceva, mai ales după focurile de artificii ale lui F. Nu-nţelegeam de ce mă băgase-n povestea asta. M-am dus repede într-o cameră de alături şi-am început să-mi frunzăresc cărţile de proză în căutarea unui pasaj potrivit. Ce nebunii scria-n ele! Textul se amesteca fluid cu imagini colorate, erau descrieri ale unor lumi inexistente… Nimic nu mi se părea bun să fie citit. Am lăsat-o baltă pân-la urmă, şi m-am întors în sala unde petrecerea era foarte exuberantă acum. Uitaseră toţi de momentul poetic, în aer erau serpentine şi baloane, toţi erau îmbrăcaţi pastelat… Stăteam sprijinit de un fel de bar, când deodată intră M. cu nevastă-sa, înalţi şi ciudaţi, altfel decât erau ei în realitate, cu feţe rotunde şi triste. Purtau haine întunecate. M-am repezit la ei cu mare, de neînţeles bucurie. I-am pupat şi,

râzând isteric, le-am spus cât mă bucur că-i văd din nou. „Dar ştii“, îmi spuse atunci unul din ei, „fata noastră a murit“. Mă priveau amândoi gravi, parcă reproşându-mi întâmpinarea atât de veselă.

28 mai Scriu intens, cu oarece metodă, la O. 2, care, zic eu, creşte. Ar putea chiar concura primul volum, dacă nu în precizie (pynchoniană), măcar în halucinaţie (cărtăresciană; dar Hrabal, din care tot citesc bouche-bée, e binevenit). Pentru că scriu aşa mult, cantitativ cel puţin e de departe recordul meu absolut: 4–5 pagini aproape zilnic, n-am mai simţit nevoia să notez şi aici cele ce (nu) s-au mai derulat in the meantime. De fapt, singurul lucru notabil cu adevărat (pe lângă ameţeala în faţa poeziei extraordinare a unor pagini din Hrabal, a picturilor lui naive cu cârnăţari, fabrici de bere şi fete pe velociped, cu bucle grele fluturându-le-n urmă) din ultimele zile a fost supărarea mea pe toată lumea şi panica în faţa deteriorării văzând cu ochii a imaginii mele în ţară, a depărtării tuturor, cu un fel de oroare sacră, de mine. Zile întregi nu m-a părăsit ghemul ăsta mustind de adrenalină din stomac: sunt diminuat, minimalizat, urât, dispreţuit de toţi etc. etc. etc. Şi asta chiar când mi-a apărut *Jurnalul*, cu prime ecouri foarte bune. Nu ştiu ce să fac, sunt hipersensibil, maladiv de suspicios în ultimul timp. Asta mă şi crispează, mă face neplăcut, e un cerc vicios din care ies tot mai rău. Nu dau atenţie succeselor, dar fiecare umbră devine scufundarea unui Titanic. Orice imbecil care aruncă o vorbă despre mine (chiar şi pe internet, Dumnezeule, chiar acolo am ajuns) mă ulcerează pur şi simplu, ca şi când aş avea pielea prinţesei cu bobul de mazăre. Trebuie neapărat să mă potolesc, că altfel o să ajung să cred eu însumi, ca Sábato în orbii lui, în Ştiutorii mei şi-o să-ncep să predic la un colţ de alimentară.

Totul a fost mai animat în ultimul timp, au apărut perspective de traduceri — poloneză şi, în

fine, engleză în statele alea foarte unite —, de călătorii — Heidelberg şi Frankfurt — şi, în consecinţă, tensiunea interioară s-a compensat cumva şi a scăzut. Natura a corespuns şi ea sentimentelor poetului: vântoasă cu soare, apoi ploioasă şi furtunoasă, dar nu, deocamdată, armagheddonicioasă sau apocaliptoasă sau kalokagatonicioasă sau apokolokintosicioasă. Norii berlinezi sunt altfel decât cei amsterdamezi, mai contemplativi, mai puţin preocupaţi de problemele practice de zi cu zi. Nori — Maria, faţă de norii — Marta din ’94 şi ’95. Dar în orice caz, peste cele două oraşe stăpân nu e soarele, ci norii.

Am reînceput să dorm bine, măseaua şi pielea feţei s-au potolit, doar visele se încăpăţânează să se şteargă dimineaţa cu desăvârşire. În afară de Ioana mea dragă, de care sunt tot mai lipit prin toate cele: amore, more, ore, re. E singurul vis pe care mi-l amintesc bine şi care mă urmăreşte întreaga zi. Ea chiar mi-a reînnoit viaţa şi mi-a dat a doua şansă acolo unde nu mai era decât un smochin uscat. Sau un toiag al lui Moise, din care se auzea ronţăitul cariilor.

Moment de teroare acum câteva seri. Eram cufundat cu păr cu tot în cada cu apă fierbinte, când am văzut pe tavan, chiar deasupra mea (dar tavanul e aici foarte sus), un păianjen negru ca smoala, foarte mare, cu labele întinse. Aburii căzii urcau către el. M-am spălat în grabă, fără să mai îndrăznesc să-mi iau ochii de la el.

30 mai Acelaşi amestec de scânteiere lichidă şi frunze de arţar (şi mici elice, încă verzi) la fereastra de la bucătărie. Linişte absolută aici, unde scriu câteodată pe masa de lemn masiv, plin de noduri. Acum e după-amiază, am făcut dragoste cu o fată aurie, ea doarme acum ghemuită în baia de lumină din living şi eu scriu aici, la umbră, în linişte totală, de cavou construit în pădure. O

pădure rară de stejar, cum își dorea Sade. Sade, dis-moi…

Cum poţi visa, şi în vis să te afli în întuneric total? Mersesem la o piscină şi trebuia să mă dezbrac în vestiar, alături de mulţi alţi inşi. Mă bucuram dinainte de senzaţia înotului într-o apă artificială, verde şi călduţă, cu puţin abur ridicându-se din ea. Dar deodată se stinse lumina. Mi-am zis că e normal, trebuia doar să ne dezbrăcăm. Stăteam, în vis, pe întuneric şi eram aşa de fascinat de asta, încât am şi uitat să-mi scot hainele, mai ales că aveam două pulovere unul peste altul. Când lumina s-a reaprins, eram în acelaşi vestiar, dar nici vorbă nu mai era de baie. Apăruseră mai mulţi inşi din lumea literară, între care litigiosul (de ieri) D., care trona, rotund şi-mbufnat, la o masă de brad, lungă, plină de lume. „Salut, D.“, i-am spus, „tocmai ţi-am trimis jurnalul meu, o să-l primeşti în câteva zile…“ Dar el zice „Nu-i nevoie, ţi l-am adus eu.“ Şi scoate dintr-o geantă neagră de muşama (şi el era îmbrăcat tot în negru, ca şi-n realitate, de fapt) un fel de almanah sau carte de telefoane, cu tot felul de poze alb-negru, foarte proaste, şi cu un titlu ilizibil, parcă unguresc, sau eston… Mi-am recunoscut cartea şi am întrebat: „Şi? L-ai citit? Cum e?“ Iar D., exact cum mi s-a relatat, „a strâmbat din nas“ şi-a tăcut duşmănos. „Bine, măi, dar i-ai lăudat pe Goma, pe Noica şi pe atâţia alţii pentru jurnale mult mai slabe ca ale mele.“ Eram indignat, voiam să adaug ceva şi despre jurnalele Monicăi Lovinescu şi al… Annei Frank, dar mi-am luat seama: „Admit, dacă autorii sunt oameni excepţionali, merită să scrii despre ei. Eu nu sunt un om excepţional, dar cred că aici mi-a reuşit ce-am încercat să fac“… Eram foarte obidit, îi simţeam pe toţi ostili, dispreţuitori. Am retrăit în vis paranoia acestor zile.

Vedem o mulţime de filme pe video, foarte mult Fellini, apoi Scorsese, un Koncealovski cam

şters… Relaţia mea cu vizualul rămâne mai departe nu foarte satisfăcătoare. În cazul meu liniile ecranului sunt din cerneală tipografică. E singurul meu halucinogen. Aspiri aburul cernelii negre-strălucitoare, neuscate încă, şi-ncepi să delirezi. Un Jodorovski, doi Greenaway, Nikita Mihalkov (cu magicul *Cinci seri*), doctorul Caligari… Aproape zilnic avem câte-un film, oldies but goldies.

6 iunie Insomnie totală. E 4,30 dimineaţa şi am văzut cum se varsă de ziuă, după ce am privit atâta timp luna plină, arzând electric peste Berlin. Acum beau un ceai şi-ncerc să-mi duc mai departe viaţa, scrisul, ciripitul ăsta straniu al cine ştie cărei păsări, imaginile violent colorate din camera mea şi cele albăstrii de afară, totul. Coada asta de păun pe care-o târăsc în urmă. Ştiu că sunt important, toţi suntem. N-am mai fost de mult înăuntrul meu, în basementu-ăla întunecat. De-a lungul anilor am scos atâtea vechituri de acolo (am 45 de ani şi-n timpul serviciului meu nu s-a-ntâmplat nimic deosebit), că acum trebuie să fie doar patru pereţi păienjeniţi, un tavan păienjenit, nişte ţevi, o podea cu linoleumul pătat de vopsea. Nimic de scos mai departe şi de dus la târgul de purici. În afara câtorva purici cât câinii, bineînţeles. Scoici cântând la acordeon în loc de urletul care-ţi umple timpanele de sânge. Chiar şi aşa, cămăruţa jegoasă e nespus de importantă. Căci ea îşi secretă obiectele interioare ca un pântec de femeie. Şi între două naşteri pântecul e gol, dar nu lipsit de speranţă. Şi pot trece ani şi speranţa să ardă acolo, în locul fetusului şi de forma lui, ajungând mai cărnoasă şi mai adevărată decât el. Şi deodată nu mai naşti un copil, ca toată lumea, ci o complet neîndreptăţită, dar reală, orăcăind şi dând din mânuţe, speranţă.

Trăim aici mai departe o singurătate greu de suportat. Zilele sunt uriaşe şi din ele se-alege

praful şi pulberea. Programul ne e stereotip, cu două drumuri pe săptămână la mail (azi, printre firitiseli, vreo două veşti bune), unul la bibliotecă, unul la cumpărături. Aproape nimic altceva. Am nervii întinşi, nu sunt în prea bune relaţii nici cu mine, mi-e urât uneori, mi-e frică altădată. Nu sunt sigur pe ce scriu, iar rezultatele celelalte întârzie, nu apar în ritmul pe care l-aş vrea. În ţară imaginea mea e extremă: unii mi-ar da Nobelul, alţii mi-ar vârî-n dos dinamita lui. E adevărat, sunt pe drum nu mai puţin de şase traduceri, ca şi două cărţi originale, dar termenele lor sunt vagi şi îndepărtate: poate încă o singură carte anul ăsta. *Jurnalul* a pornit, pare-se, cu dreptul, se vinde bine, e discutat, ar putea avea o mică vogă a lui. Abia-l aştept aici. Toate progresele astea se-ntâmplă însă ca-n vis: vin, trec, nu-nseamnă nimic. Nu creşti, ci te îngraşi, asta-ţi mai rămâne după ce ţi s-au osificat cartilagiile. Da, creşti în volum, în greutate, scrisul tău capătă fire albe la tâmple. Dar triumful acelei iluzii, pe care doar în adolescenţă o poţi avea: că te înalţi asimptotic şi că o să spargi bolta în ţăndări cu capul… Asta nu mai e pentru tine. De-acum te împlineşti, pe măsură ce mai împlineşti nişte ani, nişte cărţi. Îţi umpli forma, pompezi în destinul tău cu varice şi burţi căzute, şi nu-ţi mai vezi sexul niciodată.

10 iun. Îmi recitesc, de câteva zile, *Jurnalul* tipărit (carte groasă, 470 pag., cu faţa lui M. C. de atunci, pe culoare verde-cocleală: din cauza unghiului foarte bizar al pozei, fruntea pare uriaşă, de hidrocefal, nasul domină încă faţa, dar gura acoperită de mustaţă şi mai ales bărbia par a se retrage, încât tipul din poză devine echivalentul tipului din carte: un monstru aproape ne-terestru, de care M. C. de azi râde şi cu spatele), fără să-mi pot face vreo impresie. Câteva sclipiri într-un noroi de lamentaţii. Dar nu, în nici un caz izmeneli şi bullshit. E OK că m-am hotărât să-l public,

deşi… Nu vreau însă să intru acum în ghemul complicat al cazuisticii morale; aş fi făcut-o în *acel* jurnal, dar simt că mi-a mai venit niţică glagorie la cap de-atunci, aşa încât să pot răspunde lui „De ce?“ nu cu „pentru că fiindcă“, ci cu „de ce nu?“ în orice caz, azi va fi ultima zi pe care am de gând s-o pierd cu cartea asta.

12 iun. Ieri am avut una dintre cele mai dramatice zile din viaţa mea, iar azi m-am învârtit vreo oră în jurul jurnalului, nehotărât dacă să-l murdăresc cu jegul din mine şi din afară, l-am luat şi l-am pus la loc în bibliotecă, m-am uitat pe geam la copacii de sub cerul mereu încruntat al acestei ţări pe care încep s-o urăsc… Faptele n-au fost pe măsura reacţiei mele, dar ele au răscolit o suferinţă veche, acoperită de o resemnare mai nouă ca de o coajă subţire, sub care e sânge încă lichid. Nu am fost invitat la două festivaluri importante de literatură, la care au fost *toţi* invitaţi. De parcă nici n-aş exista, nici n-aş trăi de vreun an aici. Asta mi-a reamintit izolarea şi nepăsarea în care trăiesc. Nimeni, nimeni nu vrea să mă impună aici ca autor respectabil, măcar. Plătesc aici, şi peste tot, pentru faptul că vin din ţara de unde vin (ţara lui peşte), că fac parte dintr-o cultură aşa cum e, produsul, şi ea, al unui popor aşa cum e. Şi nu mai ştiu pentru ce plătesc. Dar singurătatea şi indiferenţa tuturor faţă de scrisul meu e plata. Uneori e peste puterile mele să-mi înfrâng obida asta, care mă va-nsoţi poate tot restul vieţii. În ţară sunt acum — lucru precipitat de trei ani încoace — oameni care mi-ar scoate ochii, deşi nici nu le-am spus vreodată un cuvânt neplăcut, iar aici, unde-ar trebui să existe o reţea care să vâneze, pur şi simplu, oamenii valoroşi, e o criminală, sastisită, cinică nepăsare. Poate chiar rea-voinţă. Toţi foştii autori din România stabiliţi aici au suferit, parcă, cine ştie ce afronturi din partea mea: abia dacă-mi întind o mână leneşă când ne vedem, absolut întâmplător.

Nici unul nu m-a-ntrebat vreodată: dar tu ce mai faci? cum supravieţuieşti în mizeria de-acolo? ce mai scrii? Se pare că nu interesez chiar pe nimeni. Am făcut, din cauza asta, o criză foarte urâtă ieri. Parcă se sfâşia lent totul în mine. Simţeam că nu pot înainta, că nu mă pot mişca, aşa cum vrei să fugi în vis şi nu poţi. Că e vremea naşterii şi nu e putere pentru naştere. Chiar şi singurul om care a crezut în mine şi a-ncercat să facă ceva, Gerhardt, pare acum bine desumflat. N-am reuşit s-o scot la capăt nici măcar cu *Nostalgia* (cum s-o fi făcut dacă editura n-a mizat pe ea şi n-a scos-o-n faţă?), ce să mai zicem de *Orbitor*, care nu-i place şi-n care nu crede? Nu pot cere de la el mai mult decât a făcut pân-acum. Iar el nu-i tocmai în miezul miezului aici. Cât de bine, de minunat trebuie să scrii ca să fii, în fine, descoperit de cineva? Ca să dea cineva, deşi eşti din România şi eşti aproape un cerşetor, doi bani pe tine. Cât o să mai dureze blestemu-ăsta? Trebuie să fii un bivol nesimţitor ca să înfrunţi batjocura asta, lumea asta în care fără un impresar poţi să fii oricât de bun, că vei cânta la colţul unei biserici, şi poporu-ăsta civilizat nu-ţi va arunca nici măcar bănuţi. Ce ridicol că în ţară toţi îşi închipuie că aici eu sunt băgat în sistem, că aş putea accede şi la cele mai mari premii… Şi cât or să râdă când o să mă-ntorc cu coada-ntre picioare, îngroşând rândurile celor care n-au răzbit niciodată şi care mor uitaţi până şi-n ţara lor.

…Şi măcar de-aş crede că mai sunt bun. Aici, altă sfâşiere, mai adâncă, pentru că propriile mele unghii murdare mă sfâşie. Damn it, damn it all… Trebuie să mă liniştesc, fiindcă, oricum, furia neputincioasă, umilinţa neputincioasă fac deliciul bâlciului cultural de la noi. Să-ncerc să scriu mai adevărat şi mai bine. Să fac cărţi mai bune. Nu-mi trece altceva prin cap. Relaţii nu ştiu şi nu pot să-mi fac, dimpotrivă, se-ntâmplă ceva mereu şi se destramă şi cele pe care le aveam. Sunt ca un sconcs care tânjeşte după prietenie şi dragoste, şi

toţi fug de el disperaţi. Sau ca… naiba să mă ia, sper să nu mai pătez vreodată foile-astea cu sucu-ăsta digestiv, fierea asta stoarsă din nefericirea, revolta mea. Nu pot urca mai sus, nu pot merge mai departe, ca o navetă lipsită de tubul gros al navei propulsoare.

13(?) iunie Mi-e, oricum, indiferent totul. Viaţa mea se ruinează şi nimic nu mai înseamnă ceva. Nu mai cred în mine, ca un posibil om central, ca un posibil embrion viu. Nu, totul e exact aşa cum spune cel mai imbecil dintre realişti: trăieşti şi mori, iar după moarte e atât întuneric, încât nici luminiţa vieţii tale n-a putut, n-a avut unde şi când să existe. Nimic nu există şi n-a existat vreodată. Sunt deja, de pe-acum, aruncat în groapa comună şi acoperit de var. Ştiu acum că nu voi cunoaşte adevărul, că nu sunt iubit, că sunt nu Isus, ci unul dintre incaşii de pe vremea lui, despărţit de el printr-un ocean şi neauzind despre el niciodată, ducându-şi viaţa lui care nu-nseamnă nimic şi murind şi nimeni nemaiauzind de el niciodată. N-a existat vreodată om mai părăsit, mai nefericit, mai nenorocit decât mine.

Nu sunt nici măcar dintre cei chemaţi, necum dintre aleşi. N-am fost socotit demn de măcar o privire. Am fost conceput, născut şi crescut să fiu carne de tun, să caut fără să găsesc, să plâng fără lacrimi şi uşurare. Să nu mi se descleşteze fălcile şi să pot spune măcar, „Doamne, ai milă de mine!“ Azi-noapte (după ce ieri m-am rugat ca un nebun, privind norii, să fiu scos de aici, să fiu o dată răpit, să mi se şteargă urma pe pământ) am crezut că se va-ntâmpla. Visam una dintre amestecăturile care-mi ţin loc de vise în ultimul timp. Deodată, retezat, în mintea mea s-a făcut linişte şi m-am trezit. Într-o singură clipă cineva intrase în mintea mea şi făcuse lumină. Venise clipa. Am deschis speriat ochii în întuneric. Aşteptam să fiu chemat pe nume, să văd la capul meu o siluetă alburie. Dar n-

a fost nimic. N-o să fie nimic, niciodată, dacă nu cumva o să înnebunesc şi-o să iau drept reale fantasmele din ochiul minţii mele.

Mă ucide şederea asta la Berlin, frustrarea asta de zi cu zi. În ultimul timp totul a mers din rău în mai rău şi nefericirea mea s-a umflat şi dă pe dinafară. Se întâmplă cu mine ceva rău. Sper să depăşesc, să scap.

14 iun. M-am liniştit mult. Poate chiar prea mult. Oricum, sunt acum sedat şi am şi-un strop de soare în artere. De fiecare dată, după căderile astea, privesc cu mirare în urmă: ce mi-a venit? Ce treabă am eu cu lucrurile astea triste, cu mersul trist al lumii? Şi, deşi legătura mea cu ele stă chiar în cuvântul „trist", care mă defineşte pe mine şi nu lumea, sau pe mine-n relaţie cu lumea, după ce trece criza îmi închipui că a trecut şi tristeţea. Dar, deşi paharul se limpezeşte, zaţul de pe fundul lui devine de fiecare dată mai gros. Jurnalul ăsta poate fi văzut şi ca un eşantion de foreză, un cilindru de substanţă mai luminoasă sau mai întunecată, cu tot mai mult bitum şi tot mai puţin cristal pe măsură ce forarea înaintează. Şi ea înaintează doar din speranţa că o dată se va aduna atât de mult bitum, atât de greu, atât de înspăimântător de fierbinte, încât vor începe să sclipească în el grăunţe brute de diamant. Nu ştiu spre ce mă duce mintea mea, care-a obosit şi i s-a dus luciul. Nici viaţa, odată carnavalescă, a sufletului meu. Nici tancheta de carne a corpului meu, cu tanchistul ei de acid lisergic. Sunt incredibil de obosit. Uit totul, visele mai ales, ca un copil căruia i s-a pus o mână pe ochi ca să nu vadă nenorocirea. Dar copilul se uită printre degete, şi ce vede i se pare mai puţin interesant decât degetele. Degetele de lumină ocrotitoare, pe ele vrea să le vadă mereu.

De la-nceputul lunii, de când au început şi problemele mele, paranoia patologică, pentru care-ar trebui să mă tratez, am şi slăbit mult. Mi-au

revenit ruminaţii (prosteşti, inutile) pe care le credeam oprite de mult. M-am trezit azi cu ele, proaspete, strălucitor ambalate. Sunt nebun, nu pot crede altceva. Şi cu ce plăcere masochistă le scoteam din hârtiuţele lor, din cofrajele moi de scârţâitoare. Vreau însă, e drept, e mai mult voinţă pură şi neputincioasă decât har şi autoritate, să-mi revin, să fac ca viaţa mea tot mai absurdă să nu se termine aici. „Să-mi rămână bucuria."

Cred că în două luni, cel mult — mai curând la începutul lui august — voi termina, cum-necum, şi volumul doi al *Orbitorului*. Nu ştiu ce e şi cum e. Aş vrea să fiu fericit şi mândru de el, dar nu sunt. Nu-l mai simt, a devenit altceva şi trebuie să devină înc-o dată altceva. Dacă nu-l vor ridica nişte pagini uriaşe (undeva, cumva), va cădea ca un copac, şi căderea lui va fi mare. După volumu-ăsta aş vrea să scriu repede, într-un an, poate, sau în cele şapte luni cât mai pot scrie fără griji, o carte mică, de 100 până la 150 de pagini. Nu ştiu despre ce sau cum, sau câtă putere mai e-n mine. Dar aş vrea să fie o carte luminoasă, o bucurie pentru citit. O poveste minunată, o poveste limpede, uşor de-nţeles şi totuşi intens artistică. Mă supraestimez, ştiu, dar numai aşa poţi crede că o vei face. Unde-am citit fraza, despre o femeie: „Se făcu frumoasă (sau ispititoare) cu gândul"? Până-atunci însă voi clădi cu atenţie şi gingăşie cupola palatului meu de cleştar. Urmează seara rădaştelor, apoi spectacolul Circului (care ar trebui să taie respiraţia), apoi continuarea poveştii de amor dintre H. şi S., apoi povestea cu liliputana (pe care n-o văd încă), apoi revenirea la planul 0 al naraţiunii (în camera lui Herman). Nu ştiu ce altceva. Am timp să-mi amintesc şi să inventez. Din fericire, există deja partea a treia, care cred că încheie bine cartea. Scontez că mai am vreo 100 de pagini de scris, în care trebuie să epuizez tot ce am de spus. Volumul va fi cam de 580 de pagini în manuscris (faţă de 460 — primul) şi, prin urmare,

păstrând intrarea la apă, de vreo 450, poate mai puţin, de pagini tipărit. Volumul trei e deocamdată complet inconcevabil pentru mintea mea care gâfâie-nnebunită. Să termin deocamdată ce am.

Să termin şi pagina asta scriind că *Pe drum*, atât de lăudatul şi „influenţialul“ roman al lui Kerouac e sau: 1. foarte prost; 2. foarte prost tradus; 3. ininteligibil pentru cel ce nu e american. Ar putea fi şi alte soluţii ale stupoarei mele la lectură, dar cred că prima e cea adevărată. Poate-o fi fost ceva în anii ’50, dar acum e o răsuflătură nenorocită, bună pentru snobat gagici trecute prin facultate şi poeţi boemi de provincie.

16 iun. Vuiet subteran. Mă străduiesc să-l ignor.

Azi-noapte-am deschis ochii brusc şi-am văzut bine, profilat pe draperiile întunecate, un bărbat care şedea în faţa patului Ioanei, privind gânditor spre noi. Era tânăr, de vreo 30 de ani, şi purta un costum ultramarin. Faţa-i era prelungă, ochii (poate albaştri pe o faţă smeadă) inteligenţi şi, mi s-a părut, plini de compasiune. Foarte ciudat era părul: cu cărare pe mijloc, cânepiu spre alb, cădea în bucle mărunte până pe umeri ca o perucă de avocat sau de nobil de dinainte de Mozart, ca perucile din teatrul lui Molière. Din cauza distanţei faţă de mine, era (părea) considerabil mai mic decât vechile mele cunoştinţe, ceea ce sporea sentimentul de realitate, de realism. L-am văzut bine vreo 3–4 secunde, timp în care m-am întrebat dacă a venit la Ioana sau tot la mine. Au urmat vise neplăcute, cu prunci estropiaţi, cu pisici liliputane, cât muştele, cu mama într-o postură sinistră. Continuă întunecarea mea, divorţul tot mai net al minţii mele de viaţa mea. Ce-o să-mi aducă înaintarea lentă, răsucită, a glontelui numit viitor în peretele tare al craniului meu?

Mă lupt totuşi pentru fiecare gură de aer, pentru fiecare silogism. Nu cedez, nu plutesc în voia

curentului. Şi chiar dac-aş pluti, aş face-o cu ghearele răşchirate, gata să mă agăţ de orice, chiar şi de tine.

Dacă m-aş ghemui şi m-aş încorda foarte tare şi aş rămâne aşa, poate n-aş mai înainta în vârstă.

19 iun. 167 pag. pân-acum la partea a doua. Urmează două părţi cu Mircea (de fapt, una impersonală, spectacolul de circ — precedat poate de şedinţa de partid şi partea cu Ionel şi Securitatea —, şi una asemănătoare cu cele dinainte, cu 23 August, contrapondere pentru carele alegorice din prima parte, dar undeva ar trebui şi o ieşire spre partea a III-a, cred că în zona Herman, de fapt) şi o parte finală cu Herman (copilul din ţeastă) + Biblia, măcar un început. Apoi — dar unde Dumnezeu? — reluarea primului plan: Mircea coboară la părinţi. Să fiu foarte atent la cronologii. Mai ales povestea cu Securitatea: când a fost iarmarocul? când Floreasca? şi când Circul? Am nevoie de mult mai multă concreteţe, documentare. Dar merg încet şi voi vedea pe parcurs. Mintea mea şi-a pierdut puterea speculativă. Sper să şi-o găsească pân-la urmă pe undeva. Totul e mai greu decât credeam şi-mi trebuie puteri suprareale ca să-mi iasă.

20 iun. Recitesc Biblia de la-nceput şi, fireşte, somnul mi s-a tulburat. Nu mai e totuşi frica de altădată, ci un fel de contrariere: e chiar aşa, chiar aşa cum am crezut, totul se verifică. Probabil că, dac-aş fi un om adevărat şi integru, ar trebui să las totul baltă, absolut tot ce înseamnă acum viaţa mea (oricum diminuată până la „o viaţă de buzunar“) şi să plec în căutarea lui Dumnezeu, cu totul altfel decât au făcut-o nefericiţii mistici, exaltaţi, nebuni care n-au reuşit decât să-şi distrugă mintea. Şi, dac-aş şti că totul e-n putinţa mea, şi dac-ar fi cu adevărat, aş dezgropa Ierusalimul ceresc cum a dezgropat Schliemann Troia. Totul e atât de simplu, dar mintea noastră refuză să focalizeze

destul de mult pe singura adevărată problemă. Nu căutăm, poate pentru că ne e frică de ce vom găsi. Dar sigur suntem material didactic, un mulaj pe care se simulează evoluţia. Toate marile cuvinte: Dumnezeu, credinţă, mântuire, sfinţenie — sunt interpretate greşit, sensul lor este altul. Dar… „dacă vom fi găsiţi luptând împotriva viului Dumnezeu?“ Oricum, aştept, sunt atent, cu bizara superstiţie că atenţia mea înseamnă automat atenţia lor către mine, ca un copil care închide ochii şi crede că nu-l mai vede nimeni. Ştiu (în fine): pagina asta va face să se spună că aveam „preocupări stranii“, expresie care nu lipseşte din anamneza bolnavilor mintali. Dar cu mine e altceva: ţeasta mea a crăpat, şi prin fisură creierul meu vede liber, pentru prima dată vede cu adevărat.

23 iun. „Interzis tuturor până la 60 de ani.“ Şi ciocolata cu nu ştiu câte straturi. Şi Marina Voica: incriederea.

Vreme de câine, din nou. Teii sunt în floare, dar se zburlesc, agitaţi, chinuiţi de un vânt ca o apă îngheţată. Ploile se reped deodată, pătând ferestrele, cad furios zece minute şi-apoi se opresc, dar cerul rămâne la fel de întunecat. Vremea asta ne-a adus la disperare. Nu se poate trăi sub cerul ăsta, care ţi se răsfrânge în tot ce eşti şi ce faci. Suntem deprimaţi de o lună-ncoace, nu mai ştim ce vrem, totul ne răneşte şi ne agită. Ştirile bune (rare, e drept) nu ne înveselesc, aproape că nici nu ne interesează, în schimb cea mai mică bănuială de afront devine certitudine şi catastrofă. A fost una dintre cele mai grele luni ale vieţii mele.

Nu mă interesează ce se va spune despre jurnal în ţară. Cum totul e ideologizat, totul e previzibil. În general, climatul literar e pervertit şi necredibil. Speranţele mele se leagă de exterior şi, ca de obicei, de scrisul propriu-zis. Dar mă doare cât de greşit sunt înţeles, cum se impune imaginea pe

care ei mi-o construiesc. Cum aş vrea să pot spune şi eu: „So you can stick your pins in that voo-doo doll: / I'm sorry, babe, it doesn't look like me at all"… Dar toată mascarada asta, toţi adversarii ăştia care odată mi-au fost prieteni şi care acum nu vor decât să mă diminueze cu orice preţ — toată îngrozitoarea mea situaţie de om singur, autor singur şi fără apărare, mă sperie şi mă răneşte. Dacă apare cea mai neverosimilă calomnie despre mine, e crezută şi spusă mai departe, pentru că ei *vor* să o creadă. *Vor* să creadă şi că scriu (din ce în ce mai) prost, *vor* să creadă că sunt oficial, manierist, academic sau cum m-or mai vedea, şi mă pot vedea oricum prin lentilele diforme ale resentimentelor lor. Cărţile mele, însă, şi nu ura lor, vor rămâne şi vor fi citite mai departe, dincolo de generaţie şi ideologie şi curente, ca obiecte de literatură pur şi simplu. Sau nu vor fi, dar în orice caz nici ura nu va rămâne.

La ce veşti bune mă refeream. Mai întâi, e posibil ca *Nostalgia* să apară-n Suedia (prin bunăvoinţa rară la români a Gabrielei) la o editură bună, Albert Bonniers, în colecţia prestigioasă (mi se spune) Panache. Să dea Dumnezeu să se facă. Să văd, într-un an, poate, prima mea apariţie suedeză. Apoi, Alain Martin — cu care însă am nişte diferende de copyright — ar vrea să publice din nou *Lulu*, dar i-am scris, pripit, poate, că aş vrea altă traducere. Nu ştiu ce să spun, aştept răspunsul lui. Prin urmare, socotesc eu, în următorii doi ani ar trebui să se întâmple o nouă diseminare a cărţilor mele în lume, un al doilea val, sper eu mai norocos decât primul. Totul avansează foarte lent, se coace la foc mic, speranţa nu e mare dar nici nu s-a stins cu desăvârşire. Se-ntâmplă, de fapt, tot ce se poate-ntâmpla în lipsa unui agent, a unei reţele, a unui interes pentru ţara de unde vin. Mai mult nu pot spera deocamdată. Vor fi, deci: 1. În ţară: Zmeii prin dec. sau

ianuarie, romanul în primăvară şi apoi mai vedem. 2. Afară: poemele în Germania prin toamnă, *Orbitor* în germană toamna viitoare; *Nostalgia* în Italia (la anul); *Nostalgia* în USA (nu ştiu unde şi când); *Nostalgia* în Polonia (nu ştiu dacă se va face, nu sunt traducători); *Travesti* în Ungaria (nu ştiu unde şi când); *Travesti* în Franţa (nu ştiu dacă se va face). Cum se vede, e un câmp de promisiuni, dintre care unele (cât mai multe, sper) vor deveni realitate. Abia după valu-ăsta, poate, voi urca puţin în topul (din mintea mea, deocamdată) al autorilor care, cât de cât, contează. Aştept, ca de obicei, scânteia ce-ar putea să aprindă totul. Pân-acum a scăpărat de câteva ori, dar s-a stins repede la suflul indiferenţei generale. Trebuie să fii, am mai spus-o, de câteva ori mai bun — sau mai nebun — decât un ins din lumea civilizată ca să te poţi impune ca şi el. Nimeni nu te cunoaşte când eşti străin, sărac, sfios şi made in Romania.

25 iunie Cum altora le e frică de moarte şi de boli incurabile, mie mi-e frică să nu ratez *Orbitor*. Mă trezesc cu frica asta şi mă culc cu ea. Ştiu că *Orbitor* e doar o carte, că nu e întreaga mea viaţă, şi totuşi mi-e insuportabil gândul că n-o să-l pot duce până la capăt cum trebuie. Lumea de-acolo, personajele, sunt ca poporul meu pe care-l conduc prin deşert ca să-l aşez într-o ţară bună, unde curge lapte şi miere. Ştiu că orice s-ar întâmpla, el trebuie să ajungă acolo şi să-şi întindă acolo corturile în jurul chivotului în care e un toiag înflorit şi un manuscris. Am un fel de instinct de conservare artistic: nu pot să nu termin cartea, cum n-aş putea să merg pe o scândură întinsă la o sută de metri înălţime. Sau cum fobicul nu poate ţine în palme un şoarece. E în organele mele, în sângele meu. E o frică la nivel celular şi nu doar cerebral sau afectiv. Ştiu că e aproape imposibil să termin

cartea asta cum trebuie ea terminată, pentru că într-un fel sunt parte din ea şi nu mă pot descrie în întregime pe mine însumi (ce va rămâne mereu pe dinafară, ca şi-n jurnalul meu? Simplu: eu însumi, aşa cum din câmpul vizual rămâne-n afară ochiul). Dar voi încerca, „oricum“. Scriu, deci, puţin câte puţin, practic zilnic, totul se desface imprevizibil, dar forţa din prima carte nu mai răzbeşte decât rar, în câte-o pagină izolată, şi, iarăşi, mi-e atât de frică. Nu e numai forţa, ci şi acea precizie rece, pynchoniană, care lipseşte aici aproape de tot. Trebuie neapărat făcut capitolul cu fractalii şi injectată puţină rigoare cam peste tot. Mi-e groază că voi fi luat drept un oniric, când de fapt realitatea mea este visul şi visul este realitatea. Pe când la onirici visul e miraculos şi dorit tocmai fiindcă e *altceva* decât realitatea.

Poate că-n două luni voi termina draft-ul cărţii, urmând tot soiul de revizuiri. Dar, Dumnezeule, cum se vede cartea asta din afară? *Ce* e-n ea, *ce* e ea?

26 iun. Ionuţa are azi 14 ani şi iese din copilărie. N-am văzut-o de-atâta vreme. Acum nu mă gândesc decât că aş vrea să aibă o viaţă fericită, să fie mulţumită de ea însăşi şi ocolită de nenoroc. Mi-e foarte dragă şi mă simt vinovat faţă de ea.

Şi-napoi la nebuniile mele. Ieri am fost năuc toată ziua, n-am putut fi atent mai mult de câteva minute la conversaţii, lumea-mprejur îşi întingea culorile una-n alta. Vuietul unui curent interior de nemulţumire, frustrare, probleme de toate felurile m-au făcut orb şi surd la realitate. Mereu e în mine o stare ca după plâns. Însă aseară m-am culcat în minte cu cele două pietre oraculare, Urim şi Thummim, despre care am citit mult pe internet, şi eram aproape adormit când mi-a ţâşnit brusc în memorie, ca un flash de culoare intensă, o imagine despre care am ştiut o fracţiune de secundă totul:

ce este, ce înseamnă, ce importanţă uriaşă avea pentru mine. În fracţiunea aceea am gândit (de fapt, am intuit fără gânduri, aşa cum gândeşti fără cuvinte) cu un fel de uriaşă fericire că am descoperit, am retrăit ceva esenţial, care-mi fusese până atunci ascuns. Am trăit apoi, în clipa următoare, cu panică, topirea treptată a acelei imagini-amintire. „Dispare, dispare"-mi spuneam, încercând din răsputeri s-o reţin până când o puteam depozita în memorie şi o puteam păstra în întreaga ei splendoare. Dar n-am reuşit. Mi-a rămas o semi-scenă care-ar putea fi orice, golită de orice sens: o zi extrem de luminoasă, o lumină violentă de plajă însorită, în care culorile devin vii şi pastelate (dar mai puternice decât le poate vedea un ochi normal: aşa cum le vezi în prima copilărie) şi doi bărbaţi aplecaţi asupra unor pietre cristaline, pe care de fapt nu le mai pot vizualiza, ca de altfel şi pe ei, reduşi la cuvintele „doi bărbaţi". Dar sunt convins că scena s-a întâmplat odată şi că a însemnat mult pentru mine. A fost ca un cutremur al minţii mele. Ştiu că am gândit imediat după aceea că s-ar putea să-mi fi erupt în memorie ceva dintr-o altă viaţă, pentru că sentimentul meu a fost de stranietate, de „out of this world". Dar şi prima copilărie e „altă viaţă".

Ieri l-am revăzut pe Raymond Federman după nouă ani. Nu m-a mai recunoscut, bineînţeles. Trecut acum bine de 70, toată asprimea frumoasă a trăsăturilor lui de altădată s-a dus într-un fel de luciu polizat: faţa moale şi sclipitoare ca de statuie, ochi stinşi: un bătrânel, la braţ cu o femeie, şi ea, devastată de timp. Învinşi de timp, târându-se pe asfalt ca doi melci, lăsând înapoi o apă subţire. De lângă Niagara au coborât în California şi vor coborî şi mai mult.

30 iun. În sfârşit, zile de vară autentică, teii sunt încărcaţi şi mirosul lor se ridică şi le fumegă deasupra, până-n balconul nostru unde, înghesuiţi,

ne bem cafeaua în trei (dacă adăugăm şi muşcata cea albă, singura noastră floare). E ultima zi din iunie şi o pace sămănătoristă, cu triluri de mierle şi olane roşii prin spuma verde a copacilor (şi vomitura cianotică a pastei de pix), s-a lăsat peste Berlin, peste creierul meu, peste inima mea în care nu mai e decât sânge. Oxigenat, neoxigenat. Nu fac nimic, sunt atât de absent încât nici nu ştiu de ce m-am apucat să scriu aici (poate fiindcă n-am vrut să scriu în roman). Un urât câteodată insuportabil e tot ce mai simt: e prea mult, prea mult gol, prea largi spaţii, prea rari atomii de aer. În cap n-am decât nebunii, gânduri de fiară şi de moron, dar catastrofa cea mare e că niciodată nu-mi mai amintesc ce visez, şi că până şi vagile mortăciuni aduse la mal de undele viselor mele sunt doar scoici băloase şi peşti împuţiţi, ordinari, guvizi şi stavrizi, fără solzi de jad, fără ochi de perle. Nu ştiu cât am să mai pot rezista, încerc, dar nu ştiu cât mai ţine barajul. Poate evadând în iulie o să fie mai bine.

3 iulie Vreme extraordinară, teii parcă s-au ţicnit, pompează din răsputeri mirosul lor care amestecă asprul şi galbenul, hârâitul şi dulcele. Azi-noapte se ridicase pe cer, între nori, o lună plină cum n-am mai văzut de zece ani: aproape albastră de atâta foc reflectat, spărgând şuviţele de nori cu lumina ei prea tare pentru ochi. Adăugând şi teii, şi liniştea desăvârşită — şi apele care plâng, clar isvorând în fântâne...

…I-am spus Ioanei să tragă puloverul meu pe ea şi am ieşit amândoi în balcon, dându-ne capetele peste cap ca să vedem toate stelele, apărând şi dispărând printre nori, părând că ele sunt cele care se mişcă, pe când norii stau pe loc.

Am terminat Vechiul Testament. Un lucru important în Zaharia (de câte ori citesc Biblia, parcă mi se deschid ochii iar şi iar, mereu desluşesc câte ceva care-mi fusese-nainte

imperceptibil): „Şi picioarele Lui vor sta în ziua aceea pe Muntele Măslinilor, care este în faţa Ierusalimului, spre răsărit; Muntele Măslinilor se va despica la mijloc, spre răsărit şi spre apus şi se va face o vale foarte mare; jumătate din munte se va trage înapoi spre miazănoapte, iar jumătate spre miazăzi." Ce se petrece, ce s-a petrecut în acea mare semilună, din Egipt şi până-n Mesopotamia? Acolo sunt piramidele, acolo e Baalbekul, acolo e Muntele Sion, acolo, în punctul cel mai de nord, e Edenul, acolo s-a oprit corabia lui Noe, acolo a fost potopul, acolo au fost distruse Sodoma şi Gomora. Acolo au umblat îngerii, şi toate oracolele spun că acolo se va reîntoarce Domnul în ziua mâniei. Povestea poporului lui Israel este reală şi implică lumi fizice, tehnologice, adevărate ca şi a noastră, susţinând culturi greu de înţeles, dar nu cu totul neumane. Supraumane, da, dar în sensul omului, nu al cine ştie cărei moluşte gânditoare. Citesc, prima dată în întregime, şi apocrifele etiopiene ale Cărţii lui Enoch, cu îngerii care se căsătoresc cu fiicele oamenilor şi „se contaminează" de umanitate. Dar mai ales cu uimitoare şi enorme palate de cristal staţionând în spaţiu.

…Şi cobor acum *foarte* pe pământ. *Jurnalul* meu, deşi atât de paşnic, a stârnit pasiuni şi polemici. Ce curios că una şi-aceeaşi scriere poate fi considerată de unii mare literatură şi de alţii gunoi, că unii pot vedea-n ea semnul unui autor adevărat, pasionat de scris, de arta lui, iar alţii opera unui monstru egocentric, meschin, narcisic, grandoman… Polemica e-n plină desfăşurare, unul câte unul din cei care, de doi–trei ani încoace, acumulează resentimente împotriva mea, răbufneşte în pagini atât de-ncărcate de ură, încât sunt, de fapt, înduioşătoare ca nişte plăgi deschise. Se vede cu ocazia asta cât de mult este ura un semn de suferinţă, de rană interioară, de orgoliu rănit, de disperată neputinţă. Nici vorbă să mă

supăr, de pildă, pe D. Dimpotrivă, aş vrea să limpezesc cauza suferinţei pe care i-am provocat-o fără să vreau şi să ştiu. Mulţi s-au simţit dispreţuiţi sau diminuaţi pentru că nu le apare numele, sau nu destul de des, în *Postmodernismul* meu, alţii pentru că li se pare că le fac concurenţă. Alţii — Dumnezeu ştie de ce. Dar e adevărat ce scrie Alex: mi-am făcut într-adevăr mulţi duşmani. Situaţia mea printre literaţii români e ambiguă, e, de fapt, un fel de scandal permanent. Sunt, pentru ei, „un caz“. Unul scrie zeci de articole pe an, şi mă umple în fiecare de bogdaproste, deşi nu i-am făcut niciodată vreun rău şi nu i-am răspuns niciodată. Altul încearcă să-mi opună neapărat alt scriitor. În general, cei care au scris cel mai laudativ despre mine până acum trei ani sunt acum cei mai „dezamăgiţi“, deşi între timp n-am scris nimic care să-i dezamăgească atât. Iar ca om, abia dacă am mai venit în contact cu ei. Sunt lucruri omeneşti însă, şi mă bucur că le pot înţelege.

4 iul. Ca-ntotdeauna, însă, mă-ntreb dacă nu cumva ei au dreptate, dacă nu sunt rău şi dezumanizat. Dar cum e abia cinci dimineaţa şi sunt cam dizzy după o petrecere, nu mă-ntreb prea tare. Ieri m-am gândit la răul pe care l-am făcut în viaţă, la cruzimea într-adevăr stupefiantă (de fapt, şi ea doar un fel de indiferenţă manipulativă uneori, alteori însă chiar sadism amestecat cu spaimă) faţă de fiinţe mici şi neajutorate — slavă Domnului, totul s-a redus la insecte şi melci, păianjeni… —, cruzime pe care mi-o amintesc din copilărie şi pe care nu mi-o explic, dar pe care-o regret enorm; la răutatea faţă de sora mea, la indiferenţa faţă de părinţii mei. Câteodată mă năpădeşte tot răul ăsta, de care până foarte de curând nici n-am fost conştient. Regret, da, foarte multe situaţii în care mi-au lipsit empatia şi mila, regret lipsa mea de căldură umană, trecerea mea prin viaţă cu năuceala specifică. Lipsa de dragoste

mai ales, până şi faţă de mine însumi, orice-ar zice ei. Nu, nu mă iubesc, nu mă admir, nu sunt într-un acord cu mine, ca o idilă tâmpită. Îmi pare rău că am fost şi sunt aşa, dar nu cred că sunt doar aşa. De când trăiesc o viaţă cât de cât conştientă, încerc să rămân de partea cea bună (şi nu mi-e foarte greu, căci nu cred că sunt, natural, un ticălos), dar ciudat e că tocmai din partea asta răul din tine se vede mai limpede, ca sub nişte mari lentile, şi, cu cât încerci să fii mai bun, cu atât te-nspăimântă şi te obsedează mai tare violenţa, nepăsarea, sadismul tău de altădată. Sigur că ele sunt umbrele personalităţii tale, prin care ea capătă volum (căci sfinţii, în ciuda lui Giotto & Co., au rămas întotdeauna bidimensionali), dar pe de altă parte sunt şi un fel de acumulare, de depunere de sedimente otrăvitoare în încheieturile minţii, care duc pân-la urmă la îmbătrânirea, zbârcirea ei emoţională. Ştiu, de mulţi ani încoace, că vor fi cândva aruncate într-o balanţă toate momentele vieţii tale în care ai rănit, fizic sau moral, în care-ai provocat suferinţă.

6 iul. Cel de azi-noapte a fost cu totul diferit de ceilalţi. Era un băieţel de vreo cinci ani, aşezat de-a dreptul în patul Ioanei, la vreo jumătate de metru de mine, perfect real, fără transluciditatea verzuie a altora, în culori naturale, aşa că am putut vedea bine părul lui lung, în şuviţe blonde, tuns model, oval, ca prinţii coroanei britanice când erau micuţi. Purta haine de lână, cenuşii sau cafenii, de foarte bună calitate. Când am deschis ochii, s-a întâmplat iarăşi ceva pentru prima dată: copilul n-a dispărut încremenit, ca şi ceilalţi, „topindu-se" în aerul întunecat, ci s-a-ntors deodată, încercând parcă să se ascundă de mine, să-şi ascundă trăsăturile în spatele părului, care-a fluturat rotindu-se prin faţa mea. Apariţia asta mi s-a părut plăcută şi mai ciudată ca altele. După câteva clipe, când copilul nu a mai fost în cameră, m-am gândit, nu ştiu de

ce, că s-ar fi putut să fi fost eu când eram de vârsta aceea. Mi s-a părut, în orice caz, foarte familiar ca trăsături. După vreo oră m-am trezit din nou, împins parcă de o tensiune interioară, şi am văzut tot un copil, parcă mai mic şi tuns scurt, totuşi (nu cred că era acelaşi), de data asta în spatele patului Ioanei. Şi el a-ncercat parcă să se ascundă.

Nu am mintea limpede. Îmi spuneam aseară că sunt „ca un copac uscat“. Nu mai ştiu unde să mă-ndrept ca să nu-mi mai tot calc pe urme. Am obosit storcându-mi mintea şi-ncercând să, încă, exist.

probabil 9 iul. M-am trezit brusc, cu un fel de zaţ în mine, pe o vreme jalnică, ploaie ca de sfârşit de toamnă, cer lăptos, faţa mea nerasă şi foarte palidă în oglinda de la baie, amestecătură de vise în memorie… Sometimes I think I've had enough …

De vreo două zile am un superb note-book „Toshiba“, care îmi mai ridică niţel self-esteem-ul cam şifonat în ultima vreme. Ca întotdeauna, mintea mea posacă şi perversă nu se poate, de fapt, bucura cu adevărat. Mi-aş fi dat altădată şi pielea de pe mine pentru lucruşorul ăsta de lux (pe care nu credeam serios că o să-l pot avea vreodată). Imediat cum a devenit însă al meu, entuziasmul mi s-a schimbat într-un fel de melancolie buimacă: OK, şi acum…? Ce-mi voi mai dori de-acum? Cu câţiva ani în urmă îmi doream cu ardoare o casă, visam numai case ce nu puteau fi ale mele. Acum nu-mi mai doresc şi nu mai cred în asta. Cred că singura mea dorinţă neliniştită a rămas legată de scris. Şi scrisul nu-mi merge în ultimul timp.

Un păienjenuţ minuscul a umblat încoace şi-ncolo, cât am scris pagina asta, pe suprafaţa luminată a mesei. Cât el sunt, eram, sub bolţile inconcevabile din spaţiul meu subteran.

11 iul. Nu pot nici să mă ating de paginile din roman. Stau în fiecare dimineaţă şi citesc din ultimele capitole, tot sperând că deodată am să

primesc *acel* impuls, dar nu se-ntâmplă nimic, aparatul nu e-n priză şi-l forţez degeaba. Nu pot scrie nici măcar în stilul tern din această parte a doua, ca să nu mai vorbesc de uimitoarea şi imposibila manieră (în cel mai strălucitor sens al cuvântului) din primul volum. Aştept, nu pot face altceva. Am încă trei capitole de scris şi odată şi-odată ele vor fi acolo, în grosimea caietului, ca şi când acolo ar fi fost dintotdeauna, sau ca şi când aş fi făcut *drag and drop* dintr-un folder de diamant. Mi-e uşor să-mi închipui romanul terminat, ameninţător, profetic, mai ales greu ca sticla de „plumb"; ce mi-e greu — imposibil, de fapt — e să scriu o literă după alta la el. Dar ce fericit voi fi în trei–patru ani (cinci?), când totul va fi gata şi s-o muta în el şi tata. Până atunci, între coperţile caietului în care scriu acum O. 2 se va mai desface poate o carte, despre care acum nu ştiu chiar nimic, dar care e-n mintea mea într-o formă seminală, obscură mai ales pentru mine. Nu cred că va fi vreunul dintre proiectele la care mă gândesc de atâta vreme, „Theodoros" (pentru care mi-ar trebui documentare prea serioasă pentru gustul meu) sau vreun altul asemenea lui. Sper să fie ceva nou, cu totul nou, una din acele cărţi ieşite din mine şi care înseamnă totul. Orice, numai *altfel* decât orbitor. Poate povestea cu pitica, aşa cum am văzut-o cândva în jurnal. Sau poate adevărata poveste a lui Dan Nebunul, cum n-am avut curaj s-o scriu niciodată. Deocamdată, însă, „one thing at a time". Finalul la O. 2, şi după asta mai vedem. Şi cât de uşor l-aş face cu nebunia de altădată. Aşa însă, fără lecturi, fără vise, fără un imaginar, mai ales fără limbaj de parcă mi-ar fi tăiat cineva limba, n-am nici o şansă. Din fericire pentru mine, *aşa trebuia* făcută partea asta. Altfel n-aş fi putut înainta nici zece rânduri în ea. A fost o parte rarefiată şi rapidă, un fel de bonus pentru

cititorul epuizat, ca umplutura moale, amorfă, de sub zahărul de caolin al bomboanei fondante.

14 iulie Acum două nopţi. Stăteam într-o cameră complet inundată, respiram apă. Deodată, pe gaura cheii de la uşa spre camera cealaltă şi pe sub uşă au început să se prelingă valuri diafane de sânge, făcând mici turbioane şi dizolvându-se-n apă. Trebuia să se fi petrecut o crimă îngrozitoare dincolo. Şi deodată uşa s-a deschis şi un corp gol de femeie, plutind pe spate la un metru de podea, a pătruns cu un fel de lentoare maiestuoasă în camera în care eram. Era ceva mai mare decât mărimea naturală, arămiu, cu părul lung fluturând, topindu-se-n apă, şi înconjurat de sânge. Mi se părea o privelişte mistică şi înspăimântătoare.

16 iul. „Da, plouă cum n-am mai văzut…“ De când n-am mai citit Bacovia, sau Arghezi? De când n-am mai citit poezie? Viaţa mea se consumă încet, ca un chibrit care arde, e acum destulă cenuşă în urmă ca să crezi că ai putea să-ţi faci o idee despre ce a fost ea, dar cine gândeşte astfel nu ştie nimic despre om. Căci nu-nţelegi tot mai mult pe măsură ce viaţa ta înaintează. Şi mai ales, *nu vrei* să-nţelegi, nu te mai interesează să înţelegi. Ai lăsat, ca un melc, o dâră de bale în urmă. Ai ajuns de la pietricica asta până la tulpiniţa aia. Iată viaţa ta. Restul e vorbărie, şi vorbăria de la o vreme nu te mai interesează.

Plouă greu peste Berlin, am avut o noapte stranie şi cu miros de pucioasă (H_2SO_3, dar ce mai ştiu din tot ce-am învăţat? Sau, pur şi simplu S, sulf?), Sodoma şi Hiroşima au dispărut. E întuneric în cameră de la nori şi ploaie. Nu am ce trăi şi ce citi. Alunec în josul paginii cum voi aluneca în josul vieţii, doar ca să umplu spaţiul care mi-a mai rămas, care mi s-a mai dat. Dar, în definitiv, pentru ce?

Aseară, pur şi simplu, din senin, atac de iritare extremă. Fără motiv, endogen, ca maimuţele Rhesus care-şi arată colţii când le trece un curent prin electrozii înfipţi, prin ţeastă, în amigdală (şi fixaţi cu plastic dentar).

21 iul. Câteva veşti bune; în general, pân' acum, o lună frumoasă (şi plină, azi-noapte), în contrast violent cu cea dinainte. Suntem în mâinile lui Dumnezeu, ne roteşte ca pe-o jucărie, ezită încă. Nu, nu ezită, aşteaptă încă. Voi primi cu Ionuţa şi planşele Rorschach, în sfârşit. Mă gândeam ca la mijlocul cărţii să inserez, fie pe două pagini faţă-n faţă, fie pe două postere împăturite, fie pe un poster independent (cu un poem?) una dintre planşe, unul dintre animalele cu aripi de cerneală. Pân-atunci, însă, să termin cartea, tecstu'.

25 iulie Acum două nopţi am… am primit Sfântul Duh! E adevărat, pe fondul unor lecturi intense din şi despre Scripturi. Dar cât de real şi firesc a fost totul! Eram pe o plajă, aerul era roşiatic-limpede, de înserare, dar cerul era deja nocturn, cu vechile mele stele din vis, arzând „ca diamantele". Mă rugam, repetam cu toată convingerea, cu inima neîmpărţită, „cere şi ţi se va da, caută şi vei găsi", iar în loc de „bate şi ţi se va deschide" ţin minte că spuneam „cunoaşte şi vei fi cunoscut". Şi deodată a fost ca o lumină de trăsnet care m-a lovit direct în creştet, dar o flacără mai moale şi mai lentă. Am simţit-o exaltat, cum îmi umple ţeasta şi cum mi se scurge în măduva spinării. Tot sistemul meu nervos lumina, străvăzându-se prin carnea translucidă. „Şi acum ce va fi?" îmi ziceam. „O să vorbesc în limbi? O să profeţesc?" în loc de asta, am leşinat pentru o vreme. M-am trezit pe aceeaşi plajă, lângă marea întunecată, am intrat într-o ceată de copii sau mai curând pitici… Am ajuns într-un sat, şi visul se destramă… A urmat altul, cu o imagine

indescriptibilă: treceam pe lângă faţade galbene, străvechi, o curte cu vechituri, o vitrină cu păpuşi din zdrenţe, în drum erau un fel de cărucioare de lemn… Era din realitate, fusesem acolo, totul mă emoţiona adânc. Mai erau două ţigăncuşe care se uitau grave la mine…

29 iul. Călduri ca-n România. Un drum la Frankfurt, obositor, inutil, multă băutură, petrecerile fără veselie ale celor de vârsta mea. Florile ne mor pe balcon, de trei ani ne-au murit toate florile. Sunt distrat, neatent, asocial, dar în acelaşi timp nu trăiesc nici interior (într-un fel, mi-e frică de asta). Azi-noapte m-a trezit o lumină bruscă şi un bubuit nimicitor, chiar deasupra noastră. Mi-a sărit inima, am avut viziunea începerii bruşte a unui război. Era doar o furtună de vară, dar o furtună cu un singur trăsnet (n-au mai fost altele), ca o câmpie cu un singur stejar. Dacă plouă, ne vom adăposti sub trăsnet. Am început din nou Dostoievski, *Idiotul*, după un şir de lecturi ratate: *Porumbelul* de Süskind (valorând mai puţin decât hârtia pe care e tipărită), *Ivona* a lui Gombrowicz (Ivona!) şi un Michaux altădată fascinant, acum *dull*, doar uneori cu o rugozitate încă interesantă. *Idiotul*, ca toate cărţile vechi, imită realitatea cu stângăcia sistematică, încăpăţânată şi imparţială a jocurilor 3D de azi pe computer. Dacă labirintul e la fel de fad, de impersonal, de unanim ca-n toate cărţile contemporane lui, în schimb ce şoarece îl străbate! Ce şoareci înnebuniţi, ce reacţii psihice li se induc prin electrozii implantaţi în amigdală şi hipocamp! Cum se-aruncă ei cu boturile în pereţi, mânjindu-i de sânge, încercând să sfredelească drum prin ei. Să-şi facă ieşiri unde nu există, prin definiţie, nici una. Jucării mecanice cu suflet viu.

O amintire de neunde: sunt invitat la un restaurant de către un ins. Stăm la o masă, într-un fel de separeu îngust, e poate toamnă şi printr-o

fereastră se văd poate copaci îngălbeniţi. Ni se aduce, în păhăruţe de cristal, o băutură roşie. Apoi, parcă, mâncăm ceva. Totul e ca un cadru din vis, dar ştiu că s-a petrecut în realitate. Unde? Când? Cu cine eram? Nu-mi pot da seama, deşi m-am gândit de multe ori.

Timpul se dilată, va veni Ionuţa, vom merge acasă… Mi-e inima grea, va trebui să-mi duc viaţa.

5 aug. Printre gâfâituri, într-o perioadă — totuşi benignă — de alergături de tot felul, abia mai apuc să strecor ceva şi aici, şi atunci îmbucătăţit, aruncat cu furca, în condiţii complet nefavorabile, chiar dacă (de când n-am mai scris cuvântu-ăsta) fericite. Aşadar, câte ceva mai frapant dintr-o epocă de Ionuţă, pălăvrăgeală, plimbări lungi, jocuri pe computer, filme (let alone griji de tot felul, dar mai ales financiare). Primul lucru priveşte chiar jocurile. Ieri, după ore-n şir de străbătut labirinturi 3D, după mii de adversari demolaţi (toţi cu feţe şi siluete de demoni, toţi târându-se, alergând, zburând peste suprafeţe de piatră şi lavă, toţi urlând inuman când sunt loviţi şi distruşi), când am încheiat jocul am simţit că-mi pierd minţile. Îmi simţeam interiorul craniului uscat, epuizat la extrem, îmi venea să fug şi să urlu. O groază uscată mă năpădise, întreaga mea raţiune încerca să-mi ţină psihicul la un loc… A fost ceva îngrozitor: la culcare, cum am închis ochii, mi s-au deschis în spatele lor, limpezi ca realitatea, culoarele, zidurile, lacurile, şi am văzut maimuţele roşii, înaripate, aruncând spre mine cu globuri de foc… Nu mi-am mai simţit niciodată mintea atât de epuizată.

Apoi am visat cele mai lungi, mai clare vise cu putinţă, deşi încâlcite ca sens până la indiscernabil şi absurd. O imagine m-a frapat mai mult ca orice. Eram în spatele blocului din Ştefan cel Mare, şi moara se demola, era acum o uriaşă ruină. Blocul se demola şi el, deşi toţi locatarii mai stăteau în

apartamente. Era tot îmbrăcat în schele. Era demult, mama era tânără.

Şi ultimul lucru. Am început azi să scriu despre reprezentaţia lui „Yoga, omul-şarpe“, şi după ce am scris o pagină am ieşit cu Ioanele — una pe role, copie fidelă dar mai arătoasă a Larei Croft — la plimbare şi am ajuns până în centru, la Zoo. Chiar în faţa bisericii, printre alte spectacole, mult mai „normale“ — peruani cântând din naiuri de toate mărimile (fireşte, „El condor pasa“; fireşte mici şi pletoşi, fireşte cu poncho-uri şi feţe de peoni), pictori făcând în faţa ta, cu spray-uri, tablouri galactice, nelipsitul cântăreţ cu Hare Krishna — am văzut deodată un Om-Şarpe! Timp de vreo juma' de oră s-a contorsionat în cele mai neînchipuite poziţii. Rune, pretutindeni rune…

8 august Vreme umedă, în care prinzi panariţiu şi mucegai. Scriu foarte puţin, în doze mici, cel mult o pagină deodată, şi nu reuşesc desprinderea. Ţopăi, mă arunc în aer, cad din nou. Nu reuşesc să zbor, poate fiindcă n-am aripi. Nici ce scriu aici nu se desprinde, scrisul rămâne lipit ca o clătită de pagină. Se arde acolo.

O să mergem peste zece zile în România, şi n-am pentru asta decât o strângere de inimă. Nu sunt iubit acolo. Nu mai am pe nimeni drag şi apropiat. Părinţii s-au depărtat de mine şi eu de ei, nu mai păstrăm decât nişte forme politicoase. Prietenii, în afară de foarte puţini, sunt figuri ale ceţei, oamenii care nu mai ţin la mine sunt mai resentimentari decât cei care n-au ţinut niciodată. Sunt ca o armată din care tot mai mulţi dezertează şi trec la duşman. Am să rămân foarte repede singur. Poate aşa şi trebuie.

Vis cu un scorpion gălbui-transparent. Era inevitabil să mă-nţepe. Nu-mi puteam trage mâna, deşi era lângă ea, o atingea, îşi pregătea acul. Eram paralizat de frică. Totul se petrecea într-un autobuz aglomerat, cineva îl scosese dintr-o geantă…

18 aug. …şi după zece zile care-au trecut ca un vârtej. Suntem iar numai noi doi, am reluat viaţa noastră „normală“, sihăstria ciudată şi benignă de aici. Am să-mi termin, în câteva săptămâni, cartea (dar va fi bună de publicare abia în câteva luni, deci mai mult ca sigur că va ieşi în primăvara lui 02), poate vom merge şi-n ţară prin octombrie.

Citesc iar *Karamazovii* — mirosul de pastă de pix şi de filă fragedă de caiet mi-au venit o clipă-mpreună şi mi-am dat seama cât îmi sunt de dragi, cum iubesc şi mirosul călduţ al computerului, când lucrezi la el mai multă vreme —, care nu reuşesc să mă prindă cu adevărat, cum n-au reuşit niciodată: prea masivă, prea obiectivă, prea clasică, prea tendenţioasă. Un fel de măreţie impersonală la care el a ajuns amputându-şi pulsiunile, acoperindu-le cu un fel de înţelepciune egală. Naratorul e calm, oricât de dramatice sunt lucrurile prezentate. Personajele sunt idei vorbitoare, simetrice, mereu identice sieşi. Alioşa nu se vede, Ivan nu convinge, Dmitri, cel mai primitiv, e şi cel mai viu. Şi totuşi forţa există, ea vine de undeva nelocalizată, din întreaga compoziţie, din gravitatea tematicii, chiar din defectele despre care vorbeam. Căci într-adevăr ca să creşti în generalitate trebuie să renunţi la un ton personal. Ca să te extinzi trebuie să accepţi o profunzime mai mică. Macrostructura e aici mult mai importantă decât microstructura textuală, dramatizarea decât expoziţia narată. Romanul nu este însă „culmea artei dostoievskiene“, ci o latură a ei, o tipică scriere „de senectute“, totalizantă, recapitulativă. Soluţiile cărţii sunt azi complet inactuale, chiar lăsând la o parte naţionalismul, pan-slavismul etc., tendinţa, adică.

Plouă din nou, de toamnă, fin şi ţârâit, peste acelaşi şi acelaşi peisaj. Câţiva pomi, câteva case. A trecut vara, cum trec dragostea, viaţa, toate. Fraza asta, frazele: cu cât mai stupide, mai şterse, mai clişeizate, cu atât mai emoţionante.

20 aug. Cortexul — cearşaf boţit, pe care tocmai s-a făcut dragoste.

25 aug. N-am mai plecat acasă. Trăim aici ultimele zile, caniculare, de vară. Complet neînclinat spre scris, încât doar 2–3 pagini vor rămâne poate din augustu-ăsta, totuşi frământat şi intens. Mi-am făcut mult sânge rău din cauza unei ştiri date la TV în România: că aş fi în favoarea… legalizării marijuanei! Am trimis dezminţiri etc. Stau bine însă cu moralul în privinţa stupidei discuţii din jurul jurnalului meu, care nu înseamnă, ele, discuţiile, decât că jurnalul e viu şi contrariază. Mai înseamnă că tot mai mulţi oameni de acolo (îndepărtatul acolo) se tem de mine şi-ncearcă — asemenea diavolilor mărunţi şi roşii care se agaţă de talerul Judecăţii — să echilibreze crescânda şi tot mai jenanta mea audienţă. Cât de mult aş fi vrut ca O.2 să fie într-adevăr orbitor… De fapt, aici e centrul dezamăgirii mele: nu ştiu ce e O. 2, nu ştiu cum e, nu ştiu nimic despre el. Nu văd nici un mâner obiectiv de care l-aş putea apuca dacă l-aş folosi ca scut, ca justificare, ca argument în faţa atâtor contestări. Vor urma pagini pe care nu le văd, ştiu doar că trebuie să taie răsuflarea, iar eu acum nu pot face aşa ceva. „I'd love to turn you on!" and so on (an on and on)…

Aştept, totuşi, dezmorţirea de toamnă, *rebound*-ul social şi artisticesc. O viaţă mai agitată, lucruri care, în fine, să se-ntâmple, viituri reci care să mă târască şi să mă ducă spre alte zone. Iar am, după câţiva ani, senzaţia aia, cu cât mai disperată cu atât mai placidă că îmi moare sufletul, că stau neputincios la căpătâiul cuiva drag. Am să ies mai mult, am să citesc mai mult — şi nu *Oblomov*, care e o anti-lectură, o bandă sucită oblomovistă ea însăşi —, am să mă trag de păr afară din mlaştină.

30 aug. Lumină puternică, daliniană, de toamnă, în care muşcata roşie de pe balcon pare

fluorescentă, iar părul Ioanei, pe fundalul de salcâmi şi tei, e chiar din fire sclipitoare de aur. Şi mai ales miros de toamnă, venind chiar din lumina asta albă şi aducând amestecul de tristeţe şi speranţă ce se formează întotdeauna în chiar primele zile ale recelui anotimp. Am scris foarte puţin aici luna asta, şi am avut încă şi mai puţin de spus. S-au dus zi după zi într-un fel de oboseală de a trăi şi gândi. Nimic nu m-a mai îndemnat să fiu eu însumi. Am scris automat la o carte de care sunt plictisit, dezamăgit, sătul, care s-a lungit fără rost şi fără să poată spune ce ar, aş fi vrut. Am scris, ca şi aici, cu o deformare semnificativă a grafiei mele, cu litere tot mai strâmbe, ca din sârmă de la dopurile de şampanie, după ce şi ultima picătură de lichid dumnezeiesc s-a dus. Am frunzărit cărţi fără să fiu acolo, le-am folosit ca să mă pot suporta încă şi încă o oră. Zilele au trecut şi au fost deodată nopţi adânci, fără tranziţia amurgului, în care mi-a lipsit justificarea şi dorinţa de a dormi. Nopţi pe care le-am simţit nemeritate, venite-n bătaie de joc, nopţi date mie de pomană. M-am chinuit să adorm ca să mai treacă nişte ore şi chiar au trecut, fără vreun vis care să însemne o cât de mică mişcare a celui adormit, agonic sau mort în mine. M-am suportat, am suferit viaţa ca pe un coleg de celulă cu care mai am de stat nas în nas vreo treizeci de ani. Dar n-am trăit şi n-am scris.

Vizavi de clădirea noastră e un cămin de oligofreni. Fete şi băieţi păşesc prin curte ca nişte urşi panda, cu acelaşi rânjet pe faţă, bucurându-se fără să ştie de ce, râzând cu acel râs pe care-l ai doar înainte să ştii că există râsul. Exact ca ei zâmbesc formelor nedesluşite din jurul meu, fără amintiri şi fără să mai aştept nimic.

2 sept. Am reluat Pynchon, tot mai silly, şi sper ca, în toamna asta, să duc în fine până la capăt „controversialul“ curcubeu. Mai sper şi să-mi vin în fire, să mă trezesc din amorţeală. Scriu calm,

egal, cred că fără greşeli (dacă nu cumva înaintez fără greşeli în Greşeală), am învăţat mult în ultimii ani, dar îmi lipseşte ingeniul de altădată. Dau OK, fără mândrie şi fără regret, fiecărei pagini. Si tout va bien, ar mai fi luna asta şi poate un pic din următoarea. Apoi, bucătărie.

Zile nesfârşit de lungi, nu ştii cu ce să le umpli. Monotonie care toceşte bila de iridiu cu care scrii: creierul. Pixul corpului tău începe să zgârie, foaia se rupe, dincolo de ea e alta…

3 sept. Emoţie violentă, lipsă de aer, frică, dar mai ales ceva inexplicabil, o durere psihică intensă, cu toate viscerele deodată, ca un dor intens şi fără împlinire. Trăim toţi sub pământ, în lumea care arde ca acizii. E de necrezut cum viaţa rezistă şi se-mpinge mai departe în cadavrul ăsta care mănâncă sânge, carne, minţi… Fotonii distrug ochiul, vibraţiile ruinează urechea, mângâierile ulcerează pielea, visele carbonizează mintea. Nimeni n-o să citească vreodată rândurile-astea.

Viziunea pe care am avut-o din adolescenţă: sunt între două plăci masive de metal, infinite ca întindere. Deocamdată ele sunt la kilometri distanţă, dar se apropie constant. Oricât aş zbura într-o parte sau alta, sunt tot la mijloc, între ele, căci ele sunt tot ce există: universul a scindat pur şi simplu în două, pe toată întinderea lui, ca să mă prindă la mijloc. Grosimea plăcilor e infinită, şi ceva le-mpinge constant una spre alta. Vor fi o dată atât de aproape încât îmi vor atinge pielea, apoi am să le simt presiunea pe toate oasele. Va urma încetişor strivirea, pocnetele, ţăndările. Organele se vor rupe şi-ntinde pe plăcile lustruite, între care vor mai rămâne centimetri, apoi milimetri. Catenele se vor desface, moleculele se vor sfărâma, atomii vor rezista o clipă şi se vor zdrobi şi ei. Nucleele au să plesnească în lung, ca sâmburii. Şi aşa mai departe, până la quarcuri şi stringuri, până ce pata corpului meu se va-ntinde

pe toată suprafaţa plăcilor şi universul va fi din nou întreg, masiv, una.

10 sept. Ce-nseamnă să fii ales. Cum poţi fi ales când nu există nici o alegere? Puii rechinului, care se devorează în corpul mamei. Rămâne cel mai puternic în fiecare din cele două „utere“, iar apoi cei doi sunt eliberaţi într-o cavitate comună. Acolo unul îl devorează pe celălalt. Se naşte „alesul“. Poate, în cap. următor, discuţie despre „alegere“ cu Herman. Deocamdată însă nu pot sfârşi partea cu circul, mă ucide.

Am făcut cald în casă, fiindcă toamna şi-a intrat bine în drepturi. Norii-s atât de jos, că vopsesc în gri frunzele din vârf ale copacilor. Vreme de beţie. De-aş putea să mă mai îmbăt cu ceva imagini, ca până la 30 de ani. Sau cu ceva idei poetice, ca pânla 40. Sau cu vodcă pur şi simplu. Acum însă mămbăt numai cu apă rece.

13 sept. De două zile stau numai în faţa televizorului, ca, probabil, toată lumea. A fost, pe 11, un uluitor atac terorist folosind o idee care mi s-a părut diabolică şi genială: deturnarea unor mari avioane civile, de cursă lungă, pline de combustibil, şi folosirea lor, cu pasageri cu tot, ca bombe pilotate de sinucigaşi. Aşa au fost distruse cele două turnuri ale World Trade Center în New York. Alte două avioane ar fi trebuit să distrugă, se pare, Casa Albă şi Air Force 1, dar au semi-ratat (unul a distrus, totuşi, o porţiune din Pentagon). Statele Unite şi NATO sunt în stare de război, deşi încă nu se ştie cu cine. Pentru toate astea, pentru miile de civili ucişi, nu există decât un cuvânt: diabolic. Este o conspiraţie sprijinită, fără-ndoială, de multe state. Nu cred într-o reţea sau o celulă izolată. O întreagă lume arabă e în spatele atentatului. Există probabil o armată de sinucigaşi potenţiali, complet brain-washed. Unii au acţionat deja, de vreo lună, în Israel. Au mai fost atacuri sinucigaşe, dar ele erau excepţia. Acum par a fi

regula, regula care schimbă toate regulile, pentru că, prin definiţie, inamicul, chiar şi teroristul, ar trebui să aibă instinct de conservare, şi în hăituirea lui mizezi pe asta. Ce-i poţi face însă unui om care nu preţuieşte nici viaţa lui, darmite pe-a altora? Virtual, ei nu pot fi opriţi. Nu poţi lua decât măsuri preventive: distrugerea reţelelor, logisticii, infrastructurii. E de necrezut ce eficienţă au aceste muşte, după care degeaba tragi cu tunul. Şi armatele civilizate au doar tunuri, le lipsesc pliciurile pentru muşte. Deocamdată aşteptăm cu răsuflarea tăiată urmarea. Totul, pân-acum, inculpă statele arabe, mai ales Afganistanul talibanilor. Se pare (dar eu nu cred) că în centru e prinţul arab Osama Bin Laden, care trăieşte-n Afganistan. În orice caz a fost o minte înspăimântător de inteligentă care a pus totul la cale, şi eu cred că ea poate să fi fost a unui *american* plin de ură de sine. Dacă n-a fost pân-acum o „clash of civilizations", s-ar putea să avem de-acum înainte sfărâmarea şi încleştarea presupuse de ea. Ce vor face americanii? Aşteptăm. Situaţia se dezvoltă.

20 sept. Puţine de spus, vise cu subterane şi arabi, ore-n şir în faţa televizorului, citit puţin şi în silă (*Counterpoint* şi *In cold blood*, răsfoite şi lăsate baltă: vechi, uzate moral, praf şi pulbere). Nici urmă de cogitare şi palpare de sine. Vremea e şi ea ploioasă, nu e nimic de făcut. În paralel cu uitatul la televizor mi-am concentrat şi eu forţele militare şi mai ales the intelligence agencies la rezolvarea zecilor de puzzles din *Myst.* Singurul lucru pozitiv e că am terminat uriaşul capitol cu circul şi Omul Şarpe şi Enoh şi celelalte, nu ştiu dacă bine, nu mai ştiu nimic sigur despre O. 2. Am făcut o pauză de câteva zile şi acum trebuie să trag foarte tare la ce-a mai rămas, două părţi nu prea mari (20 de pagini în total? aş putea termina chiar luna asta, dar mai probabil în octombrie), una care încheie panorama anului '65 văzută de Mircişor şi

ultima care rezolvă întâlnirea cu Herman şi situaţia în planul real a lui Mircea. Deocamdată însă n-am starea de spirit necesară pentru părţile-astea mai aerisite, căci sunt îmbâcsit de temeri şi de imagini. Şi de-atâta vreme mi-e urât, singurele mele aventuri sunt în vise.

22 sept. Şir de cronici comprehensive şi de bună-credinţă despre jurnalul meu, care încet-încet iese din capcana transformării lui — şi a mea — într-un *caz*. Dar e adevărat ce scriam mai demult, că publicarea bucăţii ăsteia din caietele mele o să-mi inhibe, cel puţin o vreme, dorinţa sau nevoia de a mai scrie aici. Pe de altă parte, e şi oroarea de a mă repeta, iar după 30 de ani de scris la linţoliul ăsta e aproape ilegitim să te-ntorci iar şi iar la bosele tale, să ţi le pipăi cu acelaşi cabotin aer savant, să rumegi aceeaşi substanţă ca un spanac fără gust. Mai ales că sunt din ce în ce mai uscat, mai neatent la orice pe lume, aşa că nu doar că mă repet, dar mă repet în forme tot mai inutile şi mai degradate.

26 sept. Probleme serioase de sănătate, care m-au chinuit permanent de vreo lună-ncoace. Nu e bine cu gâtul meu, şi deocamdată nu pot face nimic decât să mă rog să nu fie ceva într-adevăr grav. Nu mi-e propriu-zis frică, nu fiindcă aş fi acum mai înţelept, ci fiindcă mai toate reacţiile îmi sunt boante şi ceţoase. Moarte, catastrofă, război, nefericire: what it is, what it is… Când deja nu mai exişti, nici ca (o) inteligenţă, nici ca senzitivitate, e greu să-ţi spună ceva gândul că, fizic, ai să dispari. Nu-mi mai spune nimic nici un gând. Doar senzaţiile „dezagreabile" mă nelinişte sc. M-aş stinge liniştit dacă n-ar fi dezagreabil.

Scriu lent, calm, aşezat, sper să închei în vreo lună cu draftul părţii ăsteia. La TV suntem ameninţaţi cu războaie şi veşti de războaie, cu arme chimice şi bacteriologice, cu o lume arabă ca un brici luat cu-mprumut, gata să-şi treacă lama (a

şi trecut-o, retezând vieţi) peste creştetul nostru. E stârnit împotriva noastră „un popor ce nu e un popor“ şi apocalipsul ne luminează deja, de jos în sus, feţele.

28, cred, sept. Lecturi intermitente din cărţi de medicină cu planşe hidoase (corpul nostru înspăimântător, care ne ţine-n viaţă şi care ne va ucide), vise cu amfiteatre şi cu D.F., cu atmosfera magică a serilor la facultate, acum 23 de ani. Alte lecturi din Biblie, din profeţi. Dar este „aceeaşi nepăsare de oameni şi de tine“ care mă întristează şi mă îndepărtează de mine însumi. Deşi nici de faptul că nu-mi pasă de nimic nu-mi mai pasă prea mult. M-am obişnuit să mă las dus de curent, să fluture pe lângă mine, jaloane în vid, zilele şi nopţile. Scriu relativ mult, dar tern, neartistic, un fel de consemnări lipsite până şi de umbra unei asemănări cu graţia tensionată de altcândva. Gâfâi, sunt pe ultimele (zeci de) pagini şi cât vezi cu ochii se-ntinde o mare cu valuri egale. Aş putea scrie aşa mii de caiete care nu există, în loc de un singur vers, o singură tăietură cu lama a paginii. Da, o povestire care să fie o singură tăietură cu lama, pătrunsă prin zeci de pagini.

30 sept. Covoarele din Afganistan care ne-au amuzat atât de mult (şi care acum mi se par atât de semnificative, premonitorii şi înfricoşătoare). Au fost ţesute, cu mijloace tradiţionale, în timpul războiului cu ruşii. Culorile, parte din modele, lâna, erau aceleaşi, poate, de secole. Dar printre păsări şi flori şi motive abstracte — arabescuri ca pe orice covor oriental — se vedeau pistoale automate Kalaşnikov perfect desenate, tancuri şi inscripţii, probabil, din Coran. Ce pervertire a unei tradiţii, ce catastrofă pare a fi stropul de modernitate (armele, singurul lucru ce pare acceptabil din lumea civilizată) care-a atins lumea asta adânc pierdută-n istorie. Şi care, rezistentă asemenea scorpionilor, ar putea distruge ceea ce

numim civilizaţia. Covoarele erau întinse pe jos într-una dintre ultramodernele săli ale Muzeului de artă contemporană din Frankfurt. Contemporană cu cine? Trebuie să privim lucrurile aşa cum sunt: contemporană cu noi.

4 oct. Un şoricel într-un supermarket. E adevărat, magazinul era „Plus“, unul dintre cele ieftine, şi tot atât de adevărat e că micul animal, o sferă gri cu codiţă, părea bolnav sau şchiop. Stătea pur şi simplu-n lumină, lângă rafturile cu iaurturi cu fructe, abia făcând câţiva paşi pe lăbuţele roze. Treceau pe lângă el cărucioarele sclipitoare şi el nici nu se sinchisea. Până la urmă l-au văzut, casieriţa şi femeile de la coadă au început să vocifereze surescitate, a venit un bărbat (fireşte) care-a început să pocnească talpa pe podea chiar lângă şoarece, dar şi de data asta fiinţa aceea dezorientată abia dacă s-a mişcat. Toată lumea, feţele astea nefamiliare de nemţi, corpurile astea prea înalte, braţele astea încărcate de produse multicolore, se-nvârteau acum în jurul celui mai trist ghemotoc de materie vie. Nu ştiu ce-a mai fost cu el, ne-am luat şi noi rândul în coadă, am plătit şi-am plecat cu pungile noastre portocalii pe care scria „Plus“.

Copacii complet ruginiţi, toamnă adâncă, mâncată de ploaie.

Înainte să adorm şi complet fără voia mea, mă surprind în fiecare noapte rugându-mă: „Iartă-mă, Doamne, pentru tot răul pe care l-am făcut, cu voie sau fără voie.“ E ceea ce spune o voce ascunsă în mine şi mai adevărată decât ceea ce ştiu că sunt eu.

Am citit foarte puţin în ultimul timp. Un Şukşin care în tot ce are mai bun (*Călina roşie*) e o copie ştearsă a paginilor despre Dmitri Karamazov — în rest poveşti „simple şi emoţionante“ despre colhoznici, abia-abia dacă mai decente ideologic decât cele din plin stalinism, cele umoristice bune de pus la gazete de perete, cele triste prea triste. O

Adriana Bittel cu bună notaţie realistă. Un Huxley mecanic ca o treierătoare şi spiritual ca un… englez, ce mai… Dar nu sunt, zilele, lunile astea un cititor ideal. Nici pe departe. Mă duc în jos pe un plan înclinat, fără asperităţi, alunec ca un bob de apă pe o oglindă. Nimic paradoxal, graţios sau măcar adevărat n-a mai traversat sala dărăpănată a ţestei mele în toamna asta. Pe care totuşi o aşteptasem cum aştept orice toamnă: ca pe o minune.

9 oct. Am început ultimul capitol din O. 2, care va cuprinde deci exact 30 de secţiuni. Nu am nici cea mai modestă idee despre ce e vorba, despre impactul pe care l-ar putea avea la lectură. Nu ştiu decât că, bun, rău, inspirat, tern — l-am scris şi curând îl voi putea da la spate. Ultimul volum va trebui însă să fie din nou o nebunie şi o minune, chiar una în sensul cel mai direct al cuvântului. Cartea nu are, şi nici n-ar putea avea coerenţă scripturală sau compoziţională. Îmi iese din privire ca desenele de la Nazca. Nu am mijloace de elevaţie ca să-mi pot ghida volutele şi liniile perfect drepte de sus. Dimpotrivă, ele cresc organic de dedesubt, cum mi se văd apofizele şirei spinării prin piele. Cartea va fi coerentă în măsura-n care eu sunt coerent, ea e din nou o hartă a minţii mele, un lucru care e bun şi adevărat în măsura în care nu-l pot înţelege şi controla.

Probabil că până la sfârşitul lunii o să termin. N-a încăput tot ce trebuia spus aici, mai ales în partea centrală. Dar mă-ndoiesc că un outsider poate vedea ce lipseşte. Lectura e de zece ori mai superficială decât scrierea, chiar lectura cea mai specializată. Nu a intrat, esenţial, povestea cu Paul şi pitica, pentru care va fi loc, poate, în vol. 3. Nu a intrat nici istoria cu Dan Nebunul, care însă va veni mai bine după ce tema homoerotismului va pătrunde în carte prin povestea celor doi pictori. Poate că o dezvoltare a lor în partea a treia va

submina (benefic) neplăcuta compartimentare a cărţii, suprapunând asimetrii locale peste simetria generală. Nu exclud însă nici ideea de a dezvolta poveştile astea într-un mic roman separat, care să comunice subteran, ca şi celelalte, cu *Orbitor*, ca nişte planete în jurul soarelui.

Va urma multă muncă de redactare, de unificare, de scoatere şi introducere de text, de verificare a coerenţelor la nivel realist. Mai întâi, însă, vreo lună jumătate, cel puţin, de simplă introducere a textului în computer. Am cu ce mă distra până la sfârşitul anului, poate şi mai mult. Aşa încât, în luna martie, aş putea ieşi simultan (sau la o lună diferenţă, aşa ceva…) cu O. 2 şi cu zmeii. Abia după asta aş respira şi eu puţin.

Război, televizorul merge non-stop, viaţă interioară chircită…

16 oct. Am încheiat acum vreo 3 zile, ca de obicei pe neaşteptate, dar (aş zice, mai puţin ca de obicei) nestrălucitor şi obosit, volumul 2 din *Orbitor*.

Fizic sunt mult mai bine, dar clepsidra lui Sf. Pavel (sunt puternic când sunt slab) mă arată aşa cum sunt: gol interior, nepăsător, distrat. Am renunţat şi la cafea pentru o vreme, ceea ce mă face şi somnoros de dimineaţă până seara. Din fericire nu mai e nimic de scris pentru o vreme. Din fericire, aşa cum e, cartea e gata.

N-aş mai putea face nici un capitol. Acum vreau să-mi odihnesc mintea până o să se revolte de-atâta odihnă.

24 oct. Introduc text în computer cu o senzaţie de jenă acută, nu-mi place aproape nimic din însăilarea asta, tot ce pot să sper e că al doilea volum e de fapt un chiasm necesar între cele două aripi, asemenea chiasmului optic, în lipsa căruia fiecare ochi ar vedea plat şi altceva. Corpul propriu-zis e doar prelungitul indirect liber al lui Mircişor de la nouă ani, care-şi întinde piciorușe,

cotoare de aripi şi antene în toate părţile. Ca şi corpul negricios-livid al fluturilor, şi partea asta e prozaică, fără cine ştie ce strălucire, dar vitală pentru construcţia vieţuitoarei. Viziunea intensă, sintetică şi pură din primul volum e (necesarmente?) diminuată, nu prin intensitatea luminii ci prin stilul însuşi, ca de-un abajur, aici. Din fericire cartea e mare şi destul de bogată, încât ce se pierde-n detaliu se câştigă pe ansamblu, poate. Totul depinde, fireşte, de partea a III-a, care-ar trebui să fie mult mai bună decât aş putea-o scrie acum. Căci acum nu pot scrie chiar nimic, sunt steril şi scofâlcit interior. Nu mai ţin minte de când n-am mai corespondat — nici prin e-mail măcar — cu mine, cu mintea mea. Îmi trebuie o pauză lungă, de cel puţin un an, ca să pot să sper că voi duce cartea asta mai departe.

Toamnă clasică, splendidă şi banală ca un fototapet care-ar şi mirosi intens a toamnă. Eu, tot mai greoi, mai închis în gesturile, hainele, zâmbetele triste ale tatălui meu, în vorbele lui în doi peri, las să-mi cadă auriul luminii pe faţă şi pe note-book. Cobor în hol, la cutia poştală, şi de trei ori pe zi, verific mailul la prânz şi seara. Se-ntâmplă multe şi mi se pare că nu se petrece nimic. Citesc mai deloc, fără nici un apetit real, de curând un Belâi, *Petersburg*, care nu mi-a spus nimic — cel mult intuiţii rămase la jumătate şi o smuceală stilistică isteroidă —, nu gândesc, nu meditez, nu exist. Am primit ieri *Nostalgia* în norvegiană, frumoasă, lucioasă, devreme acasă. Cu un colţ vătămat de-o manipulare grosolană. N-am reuşit să mă bucur, deşi efortul mi-a umflat vinele la tâmple.

Mă-ntorc la frica mea patologică de la-ncheierea fiecărei cărţi. Mi-e frică de viitor, mă tem că n-am făcut nimic şi n-am să mai fac nimic. Inventez, în minte, cronici distrugătoare la carte. Scăderea catastrofală a reputaţiei mele. Dispreţul dând pe dinafară: iată-l pe Cărtărescu cel adevărat.

Aburitor. Supraevaluat excesiv. Umflat ca broasca lui La Fontaine. Elevantul. Şi tot ce s-a mai spus (manieră, artificiu, pagini „leşinate“), spus din nou de două ori mai sarcastic. Un antimodel pentru autorii tineri. O falsă glorie, oficializată şi-ncremenită (în proiect). Pur şi simplu (mi s-a spus şi asta) un prost. Mi-e frică de privirea mea, de zece ori mai rea decât a ăstora. Mi-e frică de mania mea de a pune virgulele exact. De „deşi“, de „căci“, de cristalizarea geometrică, previzibilă, a scrisului meu. De plictiseala viziunilor încălecate unele peste altele, de neconcludenţa onirismelor. De cruzime, de lipsă de suflet, de etică, de gândire. De megalomania mea, vai de capul ei… I-aş zice acum — care-o fi echivalentul adevărat în greacă? — minimomanie, paucomanie. Împuţinare şi jubilaţie la ideea de împuţinare. Ah, uitam, „un trădător al generaţiei lui“. Asta-i cea mai tare. Dar mi-e frică şi sunt gata să-mi asum până şi imbecilitatea asta, orice, de fapt.

M-am gândit la Voila, la cum ar putea trece minunea aia în pagini scrise. Mă gândesc la scris, ce pot să fac altceva în lumina asta albă de toamnă? M-am gândit şi la pisicuţa pe care am *omorât-o* cu mâna mea când am luat-o din casă, am coborât în lift cu ea-n braţe — n-o să pot uita ţipătul ei de disperare — şi, în spatele blocului, i-am dat drumul sub o maşină. E cea mai ruşinoasă şi mai chinuitoare amintire a mea. Deşi am făcut destul rău şi altor fiinţe nevinovate. De multe ori răul ăsta mă sufocă, mă face să nu mai pot vieţui. Câte vieţi mi-ar trebui ca să pot repara totul?

Vom ieşi în oraş, la plimbare, câteva ore, vom înainta mai departe prin iluzia asta atât de plăcută… Ne trăim, de fapt, viaţa, într-o pace frumoasă şi decentă, care nu va ţine la nesfârşit. Dar mai sunt, oricum, patru luni de vacanţă, iar apoi — capul la fund. Şi poate că aşa trebuie, aşa e bine, deşi e atât de mizer.

14 nov. A fost un drum hilar la München, unde-am dat de-un cuibuşor de nebunii cam prea verde pentru gustul meu, a fost, colateral, şi o gripă care ne-a scos din funcţiune pentru vreo săptămână. Apoi — muncă oarbă şi susţinută la perierea şi introducerea-n computer a cărţii, travaliu monoton, la normă (5–10 pagini pe zi, în fiecare zi), care n-a mai lăsat loc pentru altceva. Voi termina cam pe 20 decembrie, dar încă vreo săptămână, probabil, o să citesc cartea încercând să-nţeleg ce-ar mai trebui făcut, ce mai e de făcut, ce se mai poate face… Deocamdată O. 2 îmi iese din priviri, nu-nţeleg nimic. Şi poate nu din cauza cărţii, ci a minţii mele torpide şi abrutizate. O minte destinsă, care n-a mai avut de mult probleme irezolvabile de rezolvat. De pildă, nu-nţeleg ce caută-n cartea asta partea centrală cu „Mircişor“, care e (uneori) OK şi chiar amuzantă, dar cum ar putea fi Mircişor o faţă a lui Mircea — văduvitul, sumbrul etc.? Conexiuni care lipsesc, peste tot, racorduri de făcut. Dar nu totul poate fi legat cu totul, chiar şi artificial. Aş vrea atât de mult să-ţi duci pân-la capăt proiectul în mine!

Da Vinci (din Antonina Vallentin). Asupra lui s-a coborât/pogorât Duhul, pe când avea doi ani şi stătea într-un leagăn, afară, privind bolta albastră. Din cer a coborât rapid spre el o mare „pasăre“, care i-a deschis buzele cu coada. E posibil ca atunci să fi primit spiritul său inventiv, inexplicabil pentru un om neinstruit, la fel ca Betaleel, fiul lui Uri, fiul lui Hur din *Exod*: „L-am umplut cu Duhul lui Dumnezeu, în înţelepciune, pricepere şi cunoştinţă pentru tot felul de lucrări, să inventeze tot felul de lucrări de artă, să lucreze în aur, în argint şi bronz, să taie în pietre şi să le monteze, să lucreze în lemn şi să facă tot felul de lucrări.“ Un om „modificat“, influenţat psihic ca şi profeţii, ca apostolii care nu se gândeau la ce aveau să spună, căci vorbele „le erau puse-n gură“ de duhul ce-i anima. Duhul cobora sub formă de pasăre

(porumbel) sau limbi de foc. O mulţime de anomalii îl „extrag“ pe Leonardo din rasa lui. N-am nici o-ndoială că-n el sălăşluia o putere străină. De unde venea? Ioan al lui o arată. Da Vinci e stângaci, scrie în oglindă, desenele lui tehnice şi ideile de maşini sunt rupte de tot ce putea exista-n vremea lui. Nu pare să fi cunoscut femeia, deşi e cel mai frumos („dumnezeiesc“) bărbat din acel timp. Probabil o adâncă invertire, nu doar sexuală. O adâncă anomalie mentală. Nu distinge binele de rău, ba chiar are o propensiune sadică spre rău: injectează otrăvuri în trunchiul pomilor ca să obţină fructe otrăvite, visează la arme nimicitoare, la catastrofe prin care piere omenirea.

Diplohaploidia insectelor sociale. Femelele ies din ouă fecundate, deci sunt diploide (un set de cromozomi de la mamă şi unul de la tată). Ele sunt înrudite genetic prin 75% din genom, aşa-ncât sunt mai înrudite-ntre ele decât cu propriii lor urmaşi (doar 50%). Prin urmare, e mai avantajos pentru ele să aibă grijă unele de altele decât să producă urmaşi. De-aici a rezultat, prin selecţie naturală, sterilitatea albinelor, viespilor, furnicilor lucrătoare. Societăţile lor sunt mari comunităţi feminine, în care doar o femelă (sau câteva) se reproduce. Masculii sunt foarte puţini şi ies din ouă nefecundate. Sunt deci haploizi, adevăraţi spermatozoizi zburători. Ei sunt înrudiţi doar prin 25% din gene cu lucrătoarele, aşa-ncât nu sunt interesaţi să lucreze în colonie. E interesant că-n cazul oamenilor alternanţa diploid/haploid se petrece în timp: fiinţa umană e diploidă, dar ovulul şi sperma sunt haploide. (*Survival Strategies*, R. Gadaghar)

18 nov. Formulă folosită pentru divinaţie în Egipt. Cel ce întreabă îşi fardează ochii cu negru şi verde şi se suie pe acoperişul casei când e lună plină. „Hei, Sax, Amon, Sax, Abrasax / Tu eşti luna, stăpânul suprem al stelelor pe care le-ai

creat! Înţelege ce-ţi spun şi fă cum îţi spun. Apari! Than, Thana, Thanatha." (Tiki-than?)

22 nov. Prima zăpadă. E aproape 12 noaptea şi ninge furios, cu fulgi mari, acoperişurile sunt albe. N-am mai scris în jurnal de atâtea zile. Nu fac altceva decât să introduc text în computer, cu multe intervenţii pe textul pentru mine tot mai incomprehensibil. Acum e târziu şi televizorul merge, aceleaşi poveşti afgane, aceeaşi tristeţe globalizată. Am să scriu mai mult altă dată. Deocamdată, o pietricică, un fapt: mi-a ieşit cartea germană de versuri, subţire dar destul de frumoasă: „Selbstportrait in einer Streichholzflamme." Cred că n-am amintit aici nici alte astfel de lucruri concrete: apariţia cărţii norvegiene, *Nostalgien* (cu o poveste ciudată şi nelămurită încă deplin), proiectul de la Folio Gallimard, ratarea încă unei Uniuni Latine. Gute Nacht.

22 dec. Tot e bine. Credeam c-au trecut cel puţin două luni de când n-am mai scris nimic aici. Acum e a doua, de data asta zdravănă, zăpadă şi se apropie, necelebrate, sărbătorile. Între timp am muncit ca în puţine perioade din viaţa mea, dar în sfârşit partea a doua a *Orbitorului* e gata. Mai trebuie puricate câteva greşeli de dactilografie. Nu mă-ntreba deocamdată ce simt despre asta. Atât vreau să-ţi spun, că am simţit iar greaţa aia de la apropierea, concretă ca o criză de ficat, a nebuniei. E nebunesc ce fac eu, nebunesc, prostesc şi necesar. De câteva nopţi am halucinaţii, văd lumini, îmi fulgeră-n minte amintiri (a ce?) şi peisaje. Asemenea stări de rău şi de fericire-n acelaşi timp n-am mai avut din adolescenţă. Vise din care mi-au rămas ţăndări de o concreteţe imposibilă, totul culminând azi-noapte. Apoi, zile de neatenţie şi surmenaj total, dar şi de flash-uri emoţionale chinuitoare. Mă simt obosit, obosit psihic până dincolo de orice limită. Cartea asta m-a terminat.

Citesc *Vieţile* lui Vasari, am mai văzut pictură clasică, sunt impregnat de ea. Modernitatea se prăbuşeşte cu zgomot în jurul meu, dar mai ales în mine. Rămân mii de morţi şi aproape nici un rănit. Am mai cumpărat DVD-uri (ruinându-ne) şi-am mai văzut filme: *2001 — A Space Odyssey* şi *The Wall*. Am făcut o lectură tare din *Selbst…*, cu vreo mie de scriitori celebri în sală (plus câteva foste neveste) şi am avut ecouri/ecolalii în presa selectă (*F.A.Z.*, *Tagespiegel*).

Visul de azi-noapte. Sunt cu Ioana, fugim după un tren cu locomotivă cu aburi, străveche. Trenul pornise, dar conductorul o vede pe Ioana şi opreşte. „Dacă vrei să te iau, mă laşi să te…“ Ioana e indignată, eu săr la mecanic — enorm, mâncat de vărsat, negru pe faţă ca un miner. Vine spre mine gata să mă facă praf. Dar din cabină iese şi Iliuţă, vechi camarad de armată, miner adevărat, care mă pupă şi mă-mbrăţişează mânjindu-mă de funingine. Se potoleşte şi mecanicul, şi trenul ne duce la… Timişoara, un oraş cu blocuri foarte înalte, ridicate-ntr-o incintă înconjurată de un gard de beton. În faţa fiecărui bloc se află statui de ghips colorat, abstracte, ţipătoare. „Pe astea le face Nuca Sumănaru“, am spus eu. Treceam printre blocuri, şi de-aici începe nebunia visului. Căci blocurile aveau săpate un fel de găuri pe lângă zidurile lor, şi găurile erau pline de şerpi, inerţi, cu burţi livide, încolăciţi şi amestecaţi cu ţărâna, nemişcaţi. Ne-am refugiat în scările blocurilor şi-am încercat să urcăm la etaje, să anunţăm pe cineva, dar şi pe trepte, şi-n faţa uşilor de la apartamente erau şerpi, şerpi mari şi moi, abia mişcând, leneşi, din inele. „Să plecăm“, zise Ioana, şi ne-am îndreptat spre ieşirea incintei. Dar ieşirea era şi ea barată de un şarpe hidos. Ciudat, nici unul nu era agresiv, păreau ghiftuiţi, lăţiţi de propria lor greutate în pământul prăfos; totuşi nu puteam trece peste ei. M-am gândit că trebuie să mai fie, în

partea opusă, o ieşire. Şi acolo era un şarpe mare, încolăcit. Alţi şerpi mai mici stăteau, ca nişte râme, prin tufişuri şi gropi. Şi deodată m-am trezit pe un mare teren viran, roşu, rotund, şi-n locul Ioanei era acum mama. Şi tot terenul era ocupat de un şarpe incredibil de mare, gros cât să-l cuprinzi cu ambele braţe, frământând pământul şi frunzişul mort pe care stătea încolăcit în spirală. Coada i se făcea însă din ce în ce mai subţire: ultimii metri erau ca degetul mic… „Cât de lung o fi?“ întreb eu (nu-mi fusese nici o clipă teamă, eram doar curios şi nedumerit de atâta şerpălărime). „Păi, să vedem“, zice mama şi-ncepe să-şi înfăşoare coada şarpelui în jurul gâtului, ca pe-un colier cu mai multe rânduri de perle. „Mamă, ce faci? Nu-ţi dai seama că te poate sugruma?“, îi zic, şi apuc cu disperare de inelele din jurul gâtului ei. Aici m-a trezit Ioana. Niciodată nu-mi amintesc să mai fi visat şerpi. Nu-nţeleg. Visul a fost mai mult decât concret, a fost aproape realitate. Dar el nu seamănă cu visele mele. Parc-aş fi captat visul altcuiva, poate chiar asta a fost…

2002

7 ian. 2002 Cel puţin două luni am lucrat numai la curăţarea cărţii de scorii (deşi au fost mai puţine decât s-ar putea rezonabil crede), la domesticirea şi civilizarea ei. A ieşit ceva, poate mai mult decât m-am aşteptat. Sunt, oricum, mulţumit. Am din nou senzaţia aia curioasă de carte necesară, care trebuia oricum scrisă. Ea există acum, ca manuscris gata să fie trimis editurii. În două–trei luni ea va exista cu adevărat. Pot spune că am mai făcut ceva pe lumea asta. De-acum, până la volumul al treilea (pe care dacă-l voi publica înainte să-mplinesc 50 de ani, adică-n patru ani şi jumătate, va fi OK), am cam un an de recuperare, dezmeticire şi, poate, de scris o cărticică total diferită, nu ştiu încă de ce să m-apuc. Dar o carte mică, fără dezvoltări apocaliptice, pentru Dumnezeu… Fără Herman, fractali şi anamorfoze. Dar nici „un băiat iubea o fată“. Povestiri? Mai curând un long short story, de fapt, adevărata mea vocaţie în proză. În primul rând, fiindcă mă-ntorc la Bucureşti, în mediul acela ostil din atâtea puncte de vedere, aş vrea să citesc mult mai mult, să exist în literatură, să-mi simt din nou pielea mea narativă şi speculativă care mi s-a descuamat aici. Am trăit la Berlin cea mai „înstărită“ şi mai „sănătoasă“ parte a vieţii mele. Şi a fost pentru prima dată când n-am mai simţit viaţa în străinătate ca pe un interludiu. Aş putea trăi aici la nesfârşit. Dimpotrivă, Bucureştiul mi se pare acum un fel de aventură, o expediţie hazardată într-un teritoriu nepacificat şi de care mi-e puţin teamă. N-o să ajung până la a-mi lua un pachet de supravieţuire cu mine (ciocolată „Mars“ şi polog pentru ţânţari), dar inima-n dinţi tot mi-o voi lua, pentru orice eventualitate. Aşa, va fi şi mai aproape de creier.

Deci, într-o lună şi ceva mă-ntorc, ne-ntoarcem, la Bucureşti. Vom sta un an, timp în care planurile casnice, matrimoniale etc. vor avansa, cărţile se vor publica, o casă nouă vom avea — dacă Dumnezeu ne va ajuta. Foarte multe schimbări. Anul-macaz al vieţii mele. Ciudat cât de la-nceput mă simt cu toate, cât de disponibil sunt. Ce liniştit. În 2003 vom merge la Viena şi, posibil, în anii următori la Berlin. Deşi aş vrea mai departe să trăiesc în America… Vom învăţa germană, ceea ce nu strică nimănui. Vom trăi decent într-o ţară liniştită (sau invers). Nu-mi va lipsi nimic, în afară de M. C., care deja nu (mai) e aici, în caietu-ăsta, în rândurile astea. Dar pe pagina asta trium-falică nu e loc de lamentaţii. Noroc că se termină repede, încă două rânduri şi gata. În care mă grăbesc să scriu că am în faţă o muşcată fără flori, cu frunzele-ntinse cu disperare spre cerul cenuşiu ce se vede prin geam. Doar cuvântul „geam“ n-a mai încăput, şi a trecut aici, pe pagina următoare.

Citesc câteva compendii de psihiatrie, nu neinteresante. Am mai văzut câteva filme, între care *Forrest Gump*, *Face/off*. Marţi voi merge, poate, la un film despre Pynchon, nu ştiu încă ce fel de film. Luna şi jumătate care urmează va fi un preludiu relativ relaxat la plecare. Nu mai sunt multe de făcut pe-aici. Vreau să mă odihnesc, să mă-ntorc în cea mai bună formă, să am de unde să slăbesc. Să am de unde să mă enervez. Voi citi, voi scrie puţin şi destins, vom încerca să trăim frumos.

Mă bucur că Ioana e stenică, liniştită şi luminoasă, cum mi-am dorit întotdeauna să fie femeia cu care trăiesc. Sper să nu se schimbe cu vârsta, cum sper ca nici eu să nu mă schimb, decât, poate, ca să devin mai bun şi mai uman (azi-noapte, în vis, mă rugam cum n-am făcut-o niciodată, cu adevărată căinţă şi credinţă; se deschidea parcă în inima mea o poartă care nu fusese niciodată acolo).

11 ian. Stare disforică de care sunt deja sătul; aştept şi altceva de la creierul meu, în burta căruia îmi stă ghemuit sufletul. Alte toxine, căci astea nu mai au efect. Visez întâmplări fără noimă, la care mă uit prostit: nici bucurie, nici frică, nici nelinişte, nici oroare. Iar ziua nu mă trezesc cu adevărat. Nu ştiu unde sunt marginile mele, şi măcar de-aş şti unde mi-e centrul. Nu vreau să accept că tipul care se uită la mine din oglindă sunt eu. Nu mă recunosc în el, în vorbele mele, în afectele mele mimate. Am fost trimis în alt corp şi-n altă parodie de existenţă. Aici nu există instinctul revoltei, nici măcar asta. Singura mea şansă rămâne aceeaşi dintotdeauna, şi ea e legată de-o limbă moartă. Cui spun vorbele astea? Ţie. De ce?

Am văzut o aiureală simpatică, *The Meaning of Life*, care trebuie revăzută. Şi o farsă sinistră (la *kino* „Eis Zeit", un loc sordid şi întortocheat în Kreuzberg, un *underground* bun doar pentru filme porno), *Voyage into the Mind of mr. p.* (or whatever) despre Thomas Pynchon, după ei un soi de Forrest Gump combinat cu un travestit şi un agent CIA care scrie ca să mărturisească. Dar n-am destulă vervă acum ca să scriu despre şuşaneaua asta care ne-a văduvit de 10 euroi.

La depresia mea, de altfel blândă şi tălâmbă, a lucrat fireşte şi vremea bosumflată de-afară: soarele umblă creanga cine ştie pe unde, n-a mai dat pe-aici de două săptămâni. Umed şi cenuşă, frig ud de parc-ai sta în apă, în zai mai bine zis, dacă-mi amintesc bine cuvântul tehnic. Aş putea fi Holmes după paltonul şi şapca mea de fetru (Burberry), un Holmes înfofolit în ceaţă şi-n enigmă: unde-a dispărut el însuşi…

duminică, 13 ian. Câteva ore de zăpadă căzând din cer atât de bogat şi de constant, încât puteai crede că va dura mii de ani, că o eră glaciară va începe şi va continua până ce calota Antarcticii

se va extinde, cu lungi crăpături, peste tot globul, până ce Pământul va reflecta orbitor luna, pe când, de fapt, totul a-ncetat în două ore şi nu s-a depus nimic: Berlinul a rămas negru şi ud sub cerurile roşii ale serii înaintate. Să stai seara la marile geamuri, ca de spital, împărţite savant în casete de sticlă, şi să priveşti cum ninge (Dumnezeule, ce minunat ninge!) peste stradă, maşini şi casele de peste drum, peste copaci cu crengi pe jumătate albe. Şi mai ales cât de înverşunat ninge în lumina felinarelor şi-a farurilor de maşini. Şi-apoi să priveşti în sus şi să te mire serenitatea, puţin sfătoasă, puţin (auto)ironică, a ninsorii de pe cerul roz întunecat, fulgii constanţi, plutitori şi căzând totuşi neaşteptat de repede, venind de peste tot, parcă şi de jos în sus, pe tot cerul. Să simţi cu pulpele fierbinţeala caloriferelor şi cu fruntea gheaţa geamului. Să vrei să te bucuri ca un copil şi să nu mai fii în stare, dar să te bucure că măcar vrei, şi bucuria asta second-hand să-ţi rămână.

Pentru că am foarte mult timp, şi fiindcă sunt deprivat de lucru, emoţii fluctuante îmi provoacă mereu liniştea interioară. Ciudat că „o provoacă“ în ambele sensuri: o produc, dar o şi subminează. Şi, în definitiv, cine are nevoie de linişte interioară? Inşii ca mine au doar nevoie să poată privi senin, de deasupra norilor, agitaţia fronturilor atmosferice din adânc, acele întunecimi, trăsnete luminând pământul de la un capăt la altul. Dar aceea nu-i linişte interioară, aşa cum, bunăoară (ce-mi place cuvântu-ăsta, mai ales cum îl foloseşte Horia P. în discursuri orale) inteligenţa artistică nu-i inteligenţă nativă, genuină, pur şi simplu, ci uneori opusul ei.

17 ian. Vise lungi şi monotone ca nişte covoare orientale întinse pe dalele reci ale nopţilor mele. Morţi care se-ntorc, cu obraji pergamentoşi; sex ciudat, mai curând voyeurist decât activ. Ziua, câte-o imagine pe care nu pot s-o alung: seringi

îmi înţeapă inima, crabi cocotieri mi se suie pe cap şi-mi sfărâmă ţeasta ca să-mi absoarbă creierul. Zvâcnesc atunci din cap ca să-l dau jos pe cel mai mare dintre ei, ce-mi ţine craniul ca-ntr-o menghină.

Câteva veşti bune (romanul mi-a intrat în lucru şi-o să apară o dată cu zmeii în aprilie; voi merge la Leipzig pentru citirea unui eseu plătit exorbitant; *Nostalgia* va apărea în suedeză tot în aprilie) mi-au schimbat puţin starea de spirit, acel mood nervos şi depresiv, dar zgura a rămas şi e acolo, amărăciunea aia fără motiv şi fără leac.

Mi-ar fi cu neputinţă să scriu ceva acum. Sunt descărcat şi rece. Slavă Domnului că am terminat cartea, şi că a ieşit ceva, chiar dacă nu ce-am vrut eu (dar mai e timp şi mai e loc pentru asta în cele 350 de pagini de dincolo de uşă : apartamentul cel gol, nemobilat, cu pereţii netencuiţi, fără facilităţi instalate; în patru ani va trebui să pot locui în el, şi ce sunt patru ani?).

E măcar soare, „orbitor“ chiar. După săptămâni de întunecime. Dar pituitara (nume de pasăre) încă doarme. Şi-a tras creierul peste cap şi nu vrea să ajungă la ea nici o rază. Aseară şi azi-noapte a nins iar, se depusese peste tot… Era ca-n povestirile nordice cu copii pierduţi în orăşele burgheze îngropate-n zăpadă. La ferestrele înalte, bine luminate, siluete de oameni dansând.

20 ian. Eram în Italia, în piaţeta unui orăşel adormit, înconjurat de o mulţime de copii. În piaţetă se afla o clădire lungă şi scundă, în faţa căreia stăteau, ca la coadă, câteva zeci de vaci, aşteptând să intre pe uşa casei. Şi intrau în apă, căci casa era plină până la tavan de apă! Mergând de-a lungul ei şi privind prin nişte ferestruici deschise-n peretele văruit alb, vedeam cum vacile deveneau mari şi leneşe animale amfibii, „vaci de mare“, ce mai păstrau din animalul terestru doar botul umed, din care ieşea vârful unei limbi.

Animalele erau acum enorme, de 7–8 metri lungime, şi umpleau toată casa. Ciudat cum apa nu ieşea nici prin uşă, nici prin ferestrele fără geamuri. Rămânea înăuntrul marii hale ca o gelatină. Nu mă săturam privind vacile de mare, dar copiii m-au dus, de mână, spre spatele casei, unde am privit prin alte ferestre. Era o cameră din fund, unde animalele erau măcelărite de lucrători roşii la faţă şi asudaţi. Bucăţi mari, însângerate, ca nişte felii de peşte uriaş, zăceau pe tejghele de zinc. „Noi furăm tot timpul carne de-aici“, ziceau copiii. „Avem nişte furci şi le-nfigem pe geam în bucăţile astea. Dar măcelarii ştiu şi ne lasă.“

Plouă urât şi monoton, picăturile şiroiesc pe geamuri peste noaptea de-afară. N-am nimic de făcut şi, ca de obicei, nu-mi vine, n-am după ce să mă duc la culcare. Dar n-am nici cărţi de citit, e un plictis blând şi aproape plat ca o pernă prea subţire, pe care dormi, dar nu comod. Şi afară vântul urlă de-a dreptul livresc.

27 ian. Lună sterilă şi plină de veşti bune. Altfel — trăită liniştit, cu bucuria de a fi aici, cu Ioana, neatinşi de întâmplările lumii. Am somnolat, am făcut drumuri prin oraş, am risipit ore făcându-ne planuri pentru anii ce vor veni… Până iese cartea — în două luni, presupun — n-am să mă pot cu adevărat apuca de nimic. Mi-e deja frică de golul ăsta de după înălţarea unui monument/mormânt: ce va fi acum? În ce lume spectrală o să intru din nou? Deocamdată trebuie să scriu un eseu despre Balcani, şi asta o să-mi ia, poate, toată săptămâna care vine (azi e duminică). Vidul, care e numele adevărat al vremii de-acum — un vid deloc neinteresant sau inert, aşa cum în unele blocuri de cristal se răsucesc fulgerări de lumină ciudată: amintiri fragmentate, neaşteptate, aproape fotografice încolţesc şi invadează spaţiul aproape continuu: un maidan pe care jucam fotbal la liceu, cu o „beşă“ dezumflată, o scenă dintr-un

vis cu trenuri şi locomotive, un detaliu dintr-o pictură de Moroni: lângă un cap bărbos se deschide-o fereastră cu un peisaj atât de cunoscut de mine şi de trist: o casă cu balcon, un fronton cu fereastră rotundă, un turn ruinat, terminat brusc, şi pe care cresc copăcei… — se-ntinde şi-n paginile astea, ce nu mai pot cuprinde, în contrapondere, decât grăunţe de realitate: mi-a apărut un interviu (rău scris, căci nu mai am unitate interioară) în *România literară*, voi merge la sfârşitul lui martie la Leipzig, la Târgul de carte, pentru o lectură de versuri şi eseul de care am scris, voi lansa cartea de poezii în germană la Institutul Goethe din Bucureşti… Julian a găsit, se pare, editor pentru *Nostalgia* în Statele Unite, sau e pe cale de a găsi. Ar urma, deci, să-mi iasă-n total încă patru traduceri anul ăsta, şi cu cea americană, cinci. De asemenea, *Orbitor* în poche, la Gallimard. Adăugându-le şi pe cele două româneşti, O. 2 şi Zmeii, s-ar face şapte. Plus noua ediţie din *Travesti* — opt. Plus cele două suplimentări de tiraj (*Jurnalul* şi *Orbitor 1*) — mi-ar ieşi anu-ăsta nu mai puţin de 10 cărţi. Sigur, sistemul de numărare le-a umflat cifra. Oricum, va fi printre anii cei mai fructuoşi pe care i-am trăit vreodată. Pasivul triumfalismului ăstuia e însă atât de amplu şi de bogat, încât n-am curaj nici să-l privesc în faţă, darmite să-l schiţez aici.

5, cred, feb. Doar vreo 10 zile până plecăm acasă. Va urma, probabil, cea mai agitată jumătate de an din viaţa mea. Sunt mai multe lucruri de făcut decât intră, acum, în memoria mea de scurtă durată, dar principalele sunt: căsătoria, căutarea (şi eventual găsirea) unei case convenabile — dar pentru justificarea adjectivului ăstuia ar trebui să am de două ori mai mulţi bani — punerea la punct a celei vechi (un proces întreg cu dificultăţi extenuante), mutarea în cea nouă şi mobilarea ei

(un proces întreg etc. etc.), găsirea unui editor pentru Ioana, lucrul la *Orbitor* până-l văd tipărit, eventual şi la zmei, dacă editura nu renunţă la ei, reluarea slujbei, contacte cu nenumăraţi inşi pentru nenumărate chestiuni, consultări la medic (gâtul meu, ochii şi nasul Ioanei), ca să nu mai vorbesc de dificultatea enormă de a găsi o bancă în România, de a trăi acolo zi de zi. O să trebuiască să găsesc resurse psihice şi fizice, să rămân calm (imposibil), să nu mă isterizeze până apucăm să ieşim mai la larg.

Am scris eseul cu pricina, o treabă rezonabilă care o să-mi aducă neaşteptat de mulţi bani şi poate încă ceva. În rest, nu mai citesc (decât, la-ntâmplare, din Biblie, în fiecare seară) şi nu mă mai gândesc la scris. În van mai caut lumea în obositu-mi crier. Mă-ncurajează doar faptul că-mi iau viaţa de la-nceput, că, poate, voi debuta din nou şi voi scrie progresiv din nou şi-mi voi face din nou, cu tenacitate, un nume.

13 feb. Doar trei zile până la plecare. Nici nu ştiu de ce le număr. Plecarea din acest… din acest loc steril şi decupat afară din lume (ca spaţiul neoclasic în care ajunge, în final, astronautul lui Kubrik) nu-mi face nici o plăcere. Aş fi rămas aici for good. Dar nici resurse emoţionale ca să-mi pară rău că plec nu găsesc. Ce va fi la Bucureşti — dar ce e Bucureştiul? parcă n-am trăit niciodată acolo, parcă totul a fost o halucinaţie de o nanosecundă —, ce fel de viaţă o să fie acolo? Dar ce-nseamnă viaţă? Ce mai aştepţi, ce tot aştepţi? Sunt tot o mirare tăcută, abulică, am văzut destul, am trăit destul. *Maran, atha*!

Tot ce a fost înainte de Berlin mi se pare acum extrem de îndepărtat. Am avut o familie, am trăit în lumea literară românească, am avut speranţe şi antipatii. Am scris, scriam poezie. Purtam plete şi mustaţă, eram extrem de slab, cu faţa suptă şi fanatică. Dimineţile eram singur şi atunci îmi

porneam mintea şi simţeam cum se zguduia din toate arcurile ei când gândeam. Tot ce-am scris mai bun (inclusiv aici) a fost în dimineţile alea, în biata mea bucătărie. Şi din tot ce-am scris se va alege praful.

Acum nu doar că nu mai gândesc nimic (număr doar florile care cad) dar nu mai pot simţi nici milă, nici ură, nici devoţiune. Doar uneori pusee destrămate de emoţie intensă, fără chip şi nume. Ele sunt dureri, fericite şi chinuitoare, în diafragmă. De ani de zile n-am mai ieşit din confuzie. Şi totuşi firea mea e atât de puternică încât şi dacă mi-aş pierde cu adevărat minţile (cum simt tot mai des că s-ar putea întâmpla) cred că tot m-ar împinge înainte şi tot aş ajunge unde trebuie să ajung.

Acum e un soare orbitor afară, în ciuda norilor grei şi alburii. Camera asta enormă şi albă, în care-am trăit liniştit, e plină acum de soare galben de primăvară. Strâng ochii şi văd curcubee în gene. Am 45 de ani şi o să am curând 46. Nu accept asta, mă proptesc în călcâie, mă ţin de tocurile uşii, mă agăţ şi de-un fir de pai. Şi nu fiindcă mă îndrept spre moarte, ci fiindcă ştiu că nu e adevărat, că *nu* am vârsta asta, că sunt mereu mai adânc vârât într-o neruşinată minciună.

14 martie Praf pe buze, praf pe faţă, praf pe globii ochilor (de unde alunecă, în grunjuri ascuţite, spre colţul pleoapelor) — Bucureştiul. Nu sunt acasă, deşi scriu în faimoasa bucătărie, „la masa mea de brad“ din Nada Florilor. Alunec peste lumea însorită de-aici. Nu găsesc motivaţii, nici valori în ea. Eram mai aproape de prieteni la Berlin, dacă e vorba de prietenie. Şi nu vorbesc aici despre sărăcie, mizerie, ruină, lipsă de speranţă. Cu ele te obişnuieşti. Dar nu mai sunt de aici, nu mai aparţin. La întrebări simple ca „unde e casa ta? Care e trupul tău? Ce carte-ai vrea să citeşti? Dar ce-ai vrea, în general? Cum ar arăta

paradisul tău?“ nu mai ştiu să răspund. Mă găsesc în mijlocul unei lumi spectrale şi-al unei minţi care-a spus noapte bună. Ce dacă am scris aici, pe masa asta, *Nostalgia* şi *Levantul*? Cine le mai ţine minte? Eu în nici un caz.

M-am căsătorit de câteva zile, mi-am cumpărat şi o casă nouă, în centrul oraşului. Răspund cu da, da, şi nu, nu, tot restul e de la Satana. Deşi viaţa mea e cu totul deznădăjduită, ea are o parte plină de lumină (cum un spectral pahar de cristal are undeva o scânteiere curcubeană). Da, da, vreau să îmi revin, să iau viaţa de la-nceput, vreau să exist din nou, chiar şi în literatură („what it is, what it is…“), vreau să fiu cu Ioana, vreau să ne mutăm în casa cea nouă. Mi-a făcut plăcere luna asta să alerg necontenit pentru tot felul de acte şi alte lucruri, aşa cum îţi zgândări o rană ca să simţi că eşti, că e carne şi minte acolo, şi chiar am fost de o eficienţă rară, care va continua cu (tiens! chiar îmi place să mă gândesc) punerea noii locuinţe la punct — ca să fie locuibilă — şi cu vânzarea celei vechi. Când mă agit, suprafeţele transparente ale lui M. C., o fantomă, se-ncreţesc şi capătă astfel puţină densitate. Sub mintea mea adevărată, pasămite, ar fi o alta care păstrează automat funcţiile adaptării la realitate, aşa cum somnambulii văd camera înnoptată şi nu se lovesc de mobile. Aş vrea ca minţile-astea să se unifice din nou („pe mine, mie redă-mă“) ca să simt, o, Doamne, din nou că trăiesc pe lumea asta.

Am citit puţin, fără nici un entuziasm, de parcă toate cărţile scrise vreodată şi însuşi scrisul ar fi dispărut definitiv, şi nu m-am mai gândit nici o clipă la scrisul meu, la drumul pe care merg. Mă gândesc la Chirico, la Ensor, la Puccini… La toţi cei ce şi-au pierdut entuziasmul sau puterile pe parcurs. Ca gimnaştii care la 25 de ani sunt terminaţi, cu cariera în spate. Deja un puşti a scris despre mine că „după *Nostalgia* n-a mai dat nimic“. Mă-ntreb şi eu când am scris ultima oară

crezând cu nebunie în scrisul meu, aşezându-l în centrul lumilor. Dar azi mă-ntreb cu totul altceva, mai ales: what it is? what it is? Şi-n afară de „it's all show biz" nu mai găsesc nici eu nimic. Oamenii s-au schimbat, cei din generaţia mea s-au rărit, nu mai dai de ei (şi când dai, te-ntristezi: singuri, diminuaţi, semănând leit cu tine), s-a umplut de oameni tineri şi coloraţi, „recenţi" şi decenţi, care nu mai dau doi bani pe onirismele tale şi-n general pe inexplicabilul edificiu-n ruină al literaturii, ce încă mai stă-n picioare pentru că demolarea costă prea scump. Întrebarea ta „cine eşti?" se dublează mereu cu alta — sau aceeaşi, cu altă faţă —: *pentru cine eşti*? Când pentru tine însuţi ai fost destul, până la umilire, penitenţă şi vomă.

De pe masă îmi răspunde lucind mat ceaşca de cafea. Totuşi există terra ferma, îmi spune. Poate, dar unde găsesc mens ferma? În visele, mereu şi mereu cu fiare sălbatice? În tristeţea acestui gol? În dârele astea de pix negru, filamentu-ăsta subţire de excremente? OK, uite cum e cu scrisul: pentru că faraonul era zeu, toate dejecţiile lui se păstrau în vase sfinte. Tone de fecale şi urină, kilograme de unghii şi păr. Aşa ne păstrăm dejecţiile măreţei noastre minţi în cărţi. Reconstituie-l pe egiptean din fecalele lui! Spune cine eram, cum gândeam şi cum iubeam din cărţile mele!

Am slăbit pe puţin cinci kilograme în luna asta de când m-am întors. Aici, oricât ai cheltui, mănânci prost şi eşti otrăvit de gazele eşapamentelor. Cei care ţin la ficatul şi la dinţii şi la laringele lor ar prefera, şi azi, după două sute de ani, să fie argaţi în fericitele ţinuturi din vest decât bani în ticăloasa ţară rumânească, unde pieri cu zile. Iar oamenii pe care-i întâlneşti aici te-nchid, ca acum optzeci de ani, în acelaşi „cerc barbar şi fără sentiment". Aşa a fost aici şi aşa va fi. Arăt acum din nou aşa cum m-a văzut bucătăria asta întotdeauna: tras la faţă, încercănat, schiţat cu linii

groase şi grăbite de cărbune. De douăzeci de ani stau aici, Dumnezeule! Am stat aici, la masa asta, la 26 de ani, am bătut aici, la maşină, poeme delirante, mai târziu am legănat aici (pe când cu mâna cealaltă băteam încă la maşină) căruţul Ionuţei, întrebându-mă cu ce vocişoară o să vorbească… Nu-mi pot aminti, e prea chinuitor. Văd cum totul se sfărâmă şi trece şi nu poţi opri timpul, nu poţi salva nimic dintre malurile lui. Nici cărţi, nici iubiri, nici voci, nici vedenii —

19 martie Acelaşi haos bizar, acelaşi gol de relaţii şi de afecte. Se pare că nu mă mai cunoaşte nimeni în România. Mă mişc cu adevărat ca-n vis. Nu se-ntâmplă nimic, nu mă caută nimeni. Poate din aprilie să se mai urnească oarece lucruri. Ioana spune că încă nu s-a aflat că m-am întors, dar eu cred altceva. Că, de fapt, nu mai interesez pe nimeni, că nici măcar pielea nu mi-o mai vrea cineva. Am acum, iarăşi, mult timp, din acela „de calitate“ (dimineţi libere) pe care altădată le-aş fi folosit pentru scris. Acum nici nu pot visa la asta. Sunt luni de zile de când am terminat O. 2. Acum abia dacă pot înghiţi, forţat, puţină literatură. Dar nu pot scrie, n-am despre ce (şi mai ales „n-am la ce“) să scriu. Nu mai ştiu, de ani buni, nici un singur om care să iubească sincer şi total literatura în general, darmite pe cea făcută de mine. Voi începe să apăs un pic, să forţez, cu grijă, căci pârghiile sunt ruginite ca nişte andrele vechi, dar asta după ce mă-ntorc de la Leipzig, de lunea viitoare încolo. Am să mă gândesc la o carte mică, de 100 de pagini, diferită de *Orbitor* cât se poate de mult. O să scormonesc după ea în mine, în secătuitele mele mine. Dintre toate proiectele mele vechi, cred că doar „Theodoros“ a rămas complet neatins. Dar acum n-am putere pentru povestea asta. Mă gândesc şi la povestea lui unchiu' Nicu (Ştefan în REM), şi notez aici absolut impresionantele lui ultime zile — scriu ca un idiot,

pentru că aşa sunt acum. Paralizat de aproape 30 de ani, cu un picior amputat şi celălalt în mare pericol, suferind dureri permanente şi de neimaginat, total dependent de îngrijirile (şi ele de martiră) ale nevestei lui, în ultimele zile unchiu' Nicu începuse să aibă halucinaţii. În faţa patului şi drept în faţa ochilor lui era o bibliotecă. I se părea că stătea sus, căţărat pe bibliotecă, şi că priveşte de-acolo spre patul lui. Striga câte-o noapte-ntreagă: „Daţi-mă jos! Daţi-mă jos." Iar alteori „Cad! Vin în jos! Ajutor!" Tatălui meu i-a zis, când acesta l-a vizitat: „Ştii, Costele, mie îmi vine, aşa, mai tot timpul, să mă urc sus pe biblioteca asta…" Nurorii lui îi striga: „Trage-mă-n jos!" „Unde să te trag?" îl întreba ea. „În groapă!" Ce bine-mi amintesc — de două ori s-a-ntâmplat, cred că la interval de o lună sau aşa ceva — să văd în jurnalele vechi — cum am fost şi eu smuls din pat şi târât pe orizontală, ca şi când aş fi fost apucat de picioare de cineva; şi cum am umblat prin casa înnoptată, şi cum abia după aceea m-am trezit cu adevărat.

5 apr. Mă simt rău, gâtul şi ficatul îmi sunt făcute praf, nu am băut, bineînţeles, cafea, dar totuşi, mai ales fiindcă sunt singur în casă şi afară ninge — a berzelor — şi mârâie frigiderul, o să însăilez câteva rânduri, cât or să mă ţină puterile. Mă ajută şi faptul că, de necrezut, citesc, anume *Jurnalul* Virginiei Woolf, prima carte de literatură după luni de zile. Mai întâi să scriu că deprimarea şi lipsa mea de noimă continuă constant, ca o boală cronică, şi că nu le văd capătul. Sunt mereu trist, neatent, amnezic, banal ca un — ce? — ca un om peste care curge timpul. Mereu, mereu, fără întrerupere, orice-aş face, orice-aş scrie, oriunde-aş merge vin grămezile astea de timp peste mine. Zilele trec fără sens, nopţile mă trântesc ca un animal în pat ca să zac până dimineaţa. Şi nici măcar lumina vreunui vis — doar încâlceli şi

destrămări — nici măcar odihnă şi regenerare. De când m-am întors în ţară n-am făcut absolut nimic decât să ascult cum timpul freacă şi distruge totul. Cum totul se distruge în jurul meu, cum se-alege praful din bine şi rău, din bucurie şi suferinţă. Mediul de aici, praful şi dioxidul de carbon, mâncarea puţină şi proastă, alergăturile nesfârşite, toate-ţi înăbuşă bucuria de viaţă. La Berlin aveam sentimentul că am întinerit, că devenisem un puşti, scriam că „niciodată n-am fost într-o formă mai bună". Aici, în nici două luni, am ajuns într-un hal de slăbiciune de neînţeles. Am ieşit din casă aproape numai ca să rezolv tot soiul de lucruri în legătură cu casa nouă (şi e nimic faţă de ce mă aşteaptă, căci n-am intrat încă în ea ca să-ncepem reparaţiile), cu facultatea, cu editura, cu banii din diferite surse, m-am înghesuit prin tramvaie şi trolee alături de alţi oameni chinuiţi şi urâţi, m-am întors acasă, mereu, într-un hal de oboseală nemaitrăit de la şcoala 41 încoace. Acasă, din neputinţa de a face altceva, am luat-o din nou cu computerul, jocurile — droguri pentru cel care simte că-l înghite timpul. Asta m-a obosit şi mai rău. Ceea ce m-a dat gata a fost alergarea de câteva zile, pentru corectură, prin *Orbitor 2*, carte cu totul bizară pentru lumea de aici. E absurd, mi-am dat iar seama, să fac aşa ceva. Nu se potriveşte, nici cu sărăcia, nici cu cultura indiferenţei şi urii, nici cu grupusculele culturale, nici cu intelighenţia noastră eseistică. Sunt cu adevărat, ca orice se face aici serios, mărgăritare înaintea porcilor. Şi, poate, ca orice se face *acum* serios, indiferent de locul de pe pământ unde ai fost destul de neinspirat să începi lucrul. Asemenea scrieri pur şi simplu n-au ce să caute în lumea vedetelor de televiziune, a filmului de consum şi a muzicii-fabrică de bani. Sunt ridicole şi disproporţionate, n-are cine să le valorizeze şi să le cumpere. Ele n-au preţ într-o lume a marketingului, unde „preţul corect" e totul.

Prin *Orbitor* am mers cu totul împotriva aşteptărilor, împotriva intereselor mele însele, împotriva pieţei bunurilor (fie ele şi) simbolice. Şi, fiind *Orbitor* visul meu cel mai drag, vreau să-l duc la capăt în ciuda a orice. Cred că o să mă pot apuca de treabă imediat după 1 iunie, când o să recitesc primele două volume şi-o să-mi notez toate „capetele“ libere, căci fiecare buclă trebuie închisă într-un looping individual în marele feed-back al cărţii. Şi-mi rămân patru ani ca să termin cartea, fiindcă în mintea mea e, neclintit, termenul ei final: înainte să împlinesc 50 de ani, când voi fi încă un autor relativ tânăr. Între timp, aş putea scrie şi o carte scurtă, „Theodoros“ sau altceva, şi aş putea publica o culegere de articole, un volum de poezii (şi cândva şi marea antologie) şi, fireşte, în noiembrie, *Zmeii*. Dar nu mă văd în lumea românească. Sentimentul meu e că am fost uitat, că nu mai interesez. Abia dacă-mi mai apare numele prin reviste, nu mă sună şi nu mă caută nimeni… E într-un fel izolarea pe care mi-am dorit-o şi mi-am apărat-o mereu, dar mă şi sperie, pentru că lipsesc din oglindă, mă simt scos din joc şi dispărut. Şi n-am acum nici chef şi nici putere pentru o „întoarcere“, o serie a doua a unui vechi film de succes. Nu vreau să fiu „Fiul Omului Pisică“. Ceea ce-aş vrea e doar atât, simplu: să scriu literatură bună mai departe, în ciuda oricui şi a orice.

Dar asta a fost o paranteză. Voiam să spun că m-a obosit la limită parcurgerea celor 437 (!) de pagini ale cărţii, care cu adevărat cere un cititor ideal. În mod normal, e chiar aşa, în ciuda halviţei rarefiante a părţilor cu Mircişor: această carte ilizibilă and so on. Din cauza dificultăţii ei — nu conceptuale neapărat, ci mai ales senzoriale — ea va stârni reacţii violente de respingere, asemenea greţei celor care s-au ghiftuit cu prăjituri, *zeci* de prăjituri. E o carte care cade greu la stomac, pe care creierul n-o poate digera ca pe glucoză. Dar

indigestia cerebrală e singura garanţie că o carte rămâne acolo, înfiptă în creier (grefă pe creier) şi nu e purgată a doua zi în favoarea alteia. Mi-a plăcut să scriu O. 2 şi voi da şi izotopul O. 3 fără nici o concesie.

Ce nu trebuie să uiţi nici o clipă, orice s-ar întâmpla, oricât de bine ai scrie şi oricât succes ai avea, e că trăim într-o provincie nenorocită unde nimic nu înseamnă nimic şi nimănui nu-i pasă de nimeni. Ăsta e primul lucru care numeşte şi descrie lumea de-aici. În care n-ai ce căuta şi din care trebuie să scapi cu prima ocazie (dar important e să recunoşti ocazia când se iveşte).

Uitam un fapt — de fapt, nu-l uitasem, dar m-am simţit toată ziua atât de sleit şi bolnav, că nu am vrut să menţionez doar ceea ce n-aş fi-n stare să descriu —: că mi-am adus scannerul şi mi-am introdus în computer câteva zeci de poze vechi, plesnite, scrise pe spate, lipite cu scotch: părinţii mei la Govora, unde s-au cunoscut, el incredibil de tânăr şi frumos ca Rudi Valentino (nu exagerez), ea mai matură, plinuţă la faţă, senină şi cu acel aer de inteligenţă şi demnitate — totuşi, nimic scorţos, frumoşi ochi căprui doar —, eu la diverse vârste, pe sepia şi alb-negru… Am mărit pozele cât s-a putut, am privit locuri vechi, haine de care nu-mi mai aduc aminte, rude atât de îndepărtate în timp, încât strălucesc de tinereţe… Regret atât că nu sunt romancier, că, mai mult, nu mai sunt nimic, pentru că am simţit tot timpul, uitându-mă la pozele astea, vertijul trecutului, căderea în acea crevasă. Dar acum mă mir că mai pot forma literele măcar.

12 apr. În Diogene Laertios, foarte stranie viaţa lui Epimenide, filozof care, pe lângă faptul că *nu* a murit mâncat de păduchi (ca aproape toţi ceilalţi), a dormit într-o peşteră vreo şase decenii, asemenea lui Rip van Winkle, celor şapte adormiţi creştini, celui din Tinereţe fără bătrâneţe etc., şi în plus nu l-a văzut nimeni mâncând, bând sau defecând.

Există cu adevărat astfel de locuri unde „vremea nu vremuieşte“? Care e sămânţa de adevăr din toate poveştile astea?

Nichi a scris o pagină riscată şi minunată despre O. 2, în care spune că „nu există în toată literatura română“ o asemenea carte, inclasificabilă, a „unui mare poet“. Deşi sunt în ultimul timp stins şi blazat, departe de culoarea gloriei, am simţit din nou înfiorarea aceea veche, mândria de a fi eu însumi, M. C. de altădată şi de mereu. Dar viaţa mea de acum e opusul a ceea ce-ar trebui să fie pentru ca lucrurile să fie duse până la capăt. Mă-ntreb unde mai intră atâta oboseală. Nu fac decât să fug într-o parte şi-ntr-alta toată ziua, fără să-mi mai dau seama dacă e dimineaţă sau seară, cald sau frig, ploaie sau soare. Achit, semnez, rezolv, cumpăr materiale pentru zugrăvit, am de-a face cu muncitori care lucrează deja în noua casă. Şi asta fără să-mi fi revenit de tot din gripă, din criza de ficat, din cefaleele astea de Cefalú. Doar starea psihică mi-e mai luminoasă, pentru că Ioana mi-e tot mai dragă şi fiindcă aştept să-mi iasă cartea.

E patru după-masă şi-mi cade pixul din mână de oboseală. M-am sculat la 6 jumate. Am fugit în Kogălniceanu, apoi la podul Grant, apoi la *Sec. XXI*, şi iar acasă, unde mi-am încălzit câtăva vreme palmele la focul pal al computerului. Vor fi vreo două luni inutilizabile, în care îmi voi căptuşi casa cu vopsea, gresie şi faianţă.

Din nou despre Epimenide: era prezicător, iar după moarte spartanii i-au conservat corpul. Avea atunci între o sută cincizeci şi trei sute de ani. Nimfele îl hrăniseră cu o hrană specială, păstrată-ntr-o „copită de vacă“, din care-nghiţea câte puţin zilnic.

14 apr. De la-nceputul lunii nu s-a arătat soarele. Aceeaşi umezeală mohorâtă, tăvălită prin ciripit de vrăbii. Cu noi e destul de OK, în ciuda greutăţilor cu casa şi cu slujba Ioanei (la care să

adaug stânjeneala mea la gândul că nu pot câştiga mai nimic). Nu mai sunt însă depresiv, dimpotrivă, ieşit din boală cred că stau mai bine şi cu maimuţa, şi cu stăpânul ei, crabul parazit. Uau, şi aici, ca-n Diogene Laertios, zece rânduri de note finale: maimuţa trimite la „except for me and my monkey“, la „too much monkey bussines“ şi la „shock the monkey“, cât despre crabul parazit, îl vei găsi, comentator ultraerudit, într-una din cărţile mele de poheme, apoi reapare în O.1 (parcă) şi reprezintă… (Search and destroy). Dar ce reprezintă maimuţa? Până şi uau-ul iniţial e din Verdeş împărat. La muncă, nu la-ntins mâna… Şi merg mai departe: ne-am petrecut zilele în enorme hale cu faianţă şi gresie, vinarom şi cese… nu ştiu cum, distanţatori şi chit de cuţit, şmirghel şi curent ca-n largul mării, unde câte-o femeie cu faţa între târfă de bordel şi bocitoare de mahala, în halat albastru, bântuie agitând în mâini facturi zdrenţuite şi ordine de livrare şi chitanţe scrise mărunt cu pixul de parc-ar vrea să zboare cu penele astea ciudate. Dă ordine, ţipă după băieţii cu transportoarele: „încă opt cutii cu A 78952! Mai adu nişte BR 341!“ Iar în noroiul de-afară (noroi până şi pe cer) se-nghesuie Daciile papuc şi taxiurile galbene şi cârduri de clienţi de toate mâinile, între care şi o fată blondă, zgribulită, în cojocel albastru şi blugi, ca şi un tip la fo 4'jde ani, mărunt şi inexpresiv, în jackă albă cu guler negru. Chit, ipsos, oboseală, muncitori, zugravi ţigani cu favoriţi de lăutari, bani roşietici împărţiţi cu ambele mâini, teancuri de bani, şi-apoi acasă, fata blondă şi insul imposibil de localizat întinzându-se pe pat juma' de oră ca să zacă, apoi ridicându-se ca să facă socoteli peste socoteli, coloane după coloane de cifre, vorbind, ca intelectualii respectabili, despre vase de WC, clanţe, oglinzi, aplice, iar noaptea insul etc. etc. visând numai spaţii căptuşite cu faianţă în ape albăstrui. Nu ştiu ce a visat fata blondă, dar a plâns în somn.

În dimineţile astea libere cărora le dau drumul dintre degete risipitor şi inconştient, cum odată Lionardo elibera păsările din colivii în pieţele din Milano, am să încerc să-mi vin în fire, să scutur de pe mine stratu-ăsta de alge şi răgălii. Mintea mea încearcă să scape de corvoadă, şiroieşte ca un şarpe-n pământ. Un al treilea orbitor o sperie şi-o dezgustă, dar trebuie neapărat s-o pun la treabă, căci sunt mai mult de şase luni (şapte?) de când am pus punct, şi de la microgramu-ăla de pastă de pix încoace n-am mai făcut nici cel mai mic efort creativ, pe hârtie, în minte sau aiurea. Poate că am avut nevoie de golul ăsta, aşa cum riftul african a permis savana şi, în savană, specia cea nouă, bipedă, fără pene şi cu unghiile late. Dar începe să fie prea mult şi mă tem să nu mi se ducă ultimul luciu nepământean de pe piele înainte să apuc să mă apuc…

16 apr. Îmi scanez cronicile, mai întâi cele străine. M-a mirat să văd cu ocazia asta că, totuşi, *Orbitor* nu a fost nesemnalat în Franţa, cum aveam impresia. De fapt, a avut cel puţin două cronici frumoase, în *La Quinzaine* şi *Le Monde*, ceea ce nu e de colo, ca şi multe alte semnalări elogioase, în care revine formula „un roman extraordinar“. Că nu s-a produs declic-ul, asta e însă adevărat. S-ar fi putut produce în ’92, un pas a lipsit. Aşa, totul se va coace încet, în relativă obscuritate, poate mai temeinic totuşi. (Merg să schimb pixul, că de la ăsta mă dor degetele, deşi citesc pe el că „Jesus loves you“). E mult mai bine aşa. Am — ca să reiau — multe cronici şi cărţile se adună, dar lucrul nu-mi mai spune prea mult. Sunt într-o falie abulică din care nu ştiu cum o să ies. Îmi lipseşte luciditatea şi acel mic zeu, Enthousiasmos, cuibărit în piepturile „fericiţilor în nefericire“. Dar să ştiu că mă tai cu lama, singur, în feliuţe micrometrice, şi tot termin *Orbitor*, chiar dacă acum n-aş putea scrie nici un rezumat al *Caprei cu trei iezi*. Încerc

să citesc, şi mai ales încerc să-nţeleg din nou ce citesc, ca un ins care după un atac cerebral trebuie să reînveţe sunetele şi literele. Nu sper însă să şi particip prea curând la lecturile mele, căci sunt ieşit din literatură şi la porţile ei sunt inşi cu plete de aur şi săbii rotitoare în mâini. Aici, jos, zgârii coaja pământului şi nasc în dureri.

Ieri, dimineaţă dramatică. Stăteam la cafea, când Ioana vine-n bucătărie ca să bea un pahar cu apă. Dar brusc se lasă pe scaun şi-mi spune că i-e rău. N-am dat multă atenţie la-nceput, dar ea insista, şi mâinile-i atârnau pe lângă ea, inerte. „Am să leşin. Stropeşte-mă cu apă pe faţă.“ Atunci am înţeles, am sărit de pe scaun şi i-am aruncat câţiva pumni de apă pe faţă. „Mircea, leşin!“ Am ridicat-o şi am dus-o pe culoar spre dormitor. După doar doi paşi s-a năruit toată. Am târât-o până la pat şi, cu mult efort, am întins-o. Era rece şi albă ca o statuie. Ochii-i erau deschişi, dar ca ai morţilor, fără luciu. Bulbucul lor era concret, material, ca ochii de peşte. Buzele-i erau de culoarea pielii şi părul i se lipise de craniu cu o sudoare îngheţată. Scotea un fel de mârâit care nu era un sunet uman. Am fugit să chem salvarea, şi din living am auzit-o plângând, un plâns ciudat şi înfricoşător. M-am întors la ea şi niciodată n-am văzut pe cineva atât de palid, cu trăsături atât de schimbate şi adâncite în oasele feţei. Şi-a revenit în câteva minute, şi când am văzut-o zâmbind am început eu să plâng, isteric, fără lacrimi. A venit doctoriţa, care i-a făcut o injecţie cu glucoză în venă şi totul s-a terminat cu bine. Dar eu am umblat toată ziua ca-n vis. Cu toate că atunci nu mi-am pierdut cunoştinţa (ci doar am căzut pe podea), aşa mi s-a-ntâmplat şi mie cu trei–patru ani în urmă, tot din senin, fără vreun motiv aparent, dovadă a nocivităţii insidioase a locurilor de-aici.

Nu mai am răbdare până la sfârşitul lunii, care o să ne aducă apariţia cărţilor şi terminarea lucrărilor la apartament. Sigur că apoi vor începe altele:

mutarea, repararea şi vinderea casei de-aici, trimiterea cărţilor şi aşteptarea cronicilor etc. Abroad, lucrurile se petrec şovăitor şi cu-ncetineală. Spre sfârşitul lunii iese *Nostalgia* în suedeză şi ăsta e un lucru grozav, dar *Nostalgia* în italiană iese abia la anul, iar cărţile în maghiară şi engleză, ca să nu mai vorbesc de polonă, s-au cam dat la fund. Nu ştiu ce e de făcut, de unde-ar putea veni o relansare. Cât despre *Orbitor* în germană, unde am de trei ani contract, e o crimă şi o ruşine ce se întâmplă. Dar e o perioadă stearpă, în care trebuie să am răbdare. Şi asta în timp ce în ţară nişte naivi care răspund la o anchetă mă văd drept singurul român care ar putea să aspire la… ghici ciupercă ce e… Dar nu, eu tot iobag…

„Nici un scriitor creator nu-i poate înghiţi pe contemporanii săi (…) Modul în care receptezi o operă aparţinând unui scriitor în viaţă este rudimentar şi parţial, dacă se-ntâmplă ca şi tu să scrii în acelaşi gen." Aşa e, Ginny, dar nu intri în concurenţă directă decât cu o parte din cei „în viaţă", ca şi cu unii dintre cei morţi. Despre ceilalţi, numai lucruri bune…

Trăiesc lunile astea (nu că nu mi-ar plăcea) într-un foarte straniu anonimat. E ca şi când nimeni n-ar şti încă despre întoarcerea mea, sau nu i-ar păsa. Nimeni nu mă caută, nimeni nu scrie despre mine, nici măcar la mail-uri nu mi se mai răspunde. OK, îmi place, dar mă şi nelinişteşte, parcă aş fi murit pentru cei de aici.

Oricât dispreţ i-am arătat lui *Orlando* la ultima lectură, viaţa romanţată a lui Maarten patinatorul pe gheţuri verzui („de culoarea fisticului", aşa cum la Ginny lacul Trasimen are „culoarea ouălor de cufundar"!) vine cu siguranţă de acolo. Dar un lucru e totuşi limpede: englezoaica asta nu pricepea nimic. Ea rămâne până la urmă o victoriană reformată. Aceeaşi izmeneală, aceeaşi preocupare obsesivă cu societatea înaltă, aceleaşi

baliverne satirice. Şi o poezie care umple totul în pofida adevăratelor vederi ale autoarei, mereu ocupată cu „scene“, cu Ethel şi Roger şi tot soiul de alţi inşi inutili. Îi detestă pe Galsworthy sau pe Huxley, dar tocmai pentru că le seamănă.

17 apr. Geana genei unei dorinţe de a scrie. Asta după geana genei unui vis. Aveam nu mai mult de 17 ani şi aşteptam o fată (pe Michi?) la colţul unei case de cărămidă roşie, într-un cartier ciudat şi familiar totuşi, unul dintre cartierele din visele mele, cu un anumit fel de lumină şi de linişte, cu oameni atât de îndepărtaţi şi de închişi în sinea lor. Colţul clădirii era rotunjit ca un donjon, iar culoarea sa bătea către incandescent, era complet absorbită în înserare. Prin uşa întredeschisă vedeam o scară ce ducea la etaj. De-acolo ar fi trebuit să apară. Dar, după o lungă aşteptare, mi-am dat seama că nu mai vine. Am traversat piaţeta şi deodată am văzut-o ieşind, dintr-o casă identică primeia, dar aflată-n partea opusă a acelei zone complicate de oraş. Era tânără, dar cumva masivă, puloverul larg, cu ochiuri grosolane, nu-i masca pântecul proeminent.

Sunt foarte deprimat şi stresat, deşi ştiu că nu am voie. Am de gând azi să mă uit prin primele mele jurnale, de pe la 17–18 ani. Nu ştiu ce revelaţie aştept de acolo. Dar mă agăţ şi de-un fir de pai. Depresia mea vine acum din două surse caraghios de limpezi, ca din două robinete ce-şi amestecă apele într-o chiuvetă murdară. Prima e cronică, e nemulţumirea mea veche în privinţa situaţiei mele ca autor. Nu reuşesc, de peste un deceniu, să avansez, să înaintez, să intru în conştiinţa (fuck my style) amărâtului ăstuia de continent. Nu pot câştiga nici în imagine, nici financiar, vegetez într-o zonă de semi-umbră, cu cărţi ieşite la edituri mici, cu succese punctuale şi întâmplătoare, cu sentimentul că nu exist în memoria nimănui (nici în proiectele, nici în

intenţiile) şi că o iau mereu de la capăt — ca să zic singurul cuvânt care merge aici — de-a-mboulea. Şi sursa actuală, acută, de stres e situaţia casei ăsteia, a reparării ei în condiţiile în care sunt la limita limitei cu banii. Nu ştiu — în lipsa unui miracol — cum o s-o scot la capăt, căci nu e vorba doar de noul apartament: urmează repararea şi vânzarea celui vechi, din Nada Florilor. Cum? Cu ce bani? Nu pot împrumuta de nicăieri (vai, prietenii mei sunt mai săraci decât mine), nu sper să primesc bani de nicăieri, poate cu excepţia celor de la Folio, când vor veni. Câştig ceva mai mult de 100 de dolari pe lună, şi *nimic* altceva.

Cum se vede, nici nu mai vorbesc aici de „marea temă a jurnalului cărtărescian“, „lupta lui Mircea cu îngerul“. Mă lupt acum cu tot soiul de insecte sâcâitoare, şi care roiesc atât de compact în jurul meu, că nu mai pot zări acele aripi curcubeene.

Soarele nu a ieşit în luna aprilie. Nu l-am văzut la faţă. Am aprins în loc tot felul de becuri. Dar ele nu par să-i fi ţinut locul cu demnitate. Bruno mă tot cheamă în Italia, dar la vară n-o să am nici din ce să trăiesc aici. Din ’91–’92 n-am mai fost atât de strâns cu uşa.

19 apr. Deşi de două zile e soare şi aerul proaspăt şi cald, pentru prima oară primăvăratic, deşi înot în Coca-Cola, în pofida înţepăturilor din ficat, deşi am simţit ieri, întorcându-mă cu Ionuţa, noaptea, pe b-dul Lacul Tei, ea pe role, învârtindu-se-n jurul meu şi sporovăind, eu în pulover, cu mâinile-n buzunare — fericire pură, lejeritate de început de vară, totuşi nu pot să ies din puşcăria asta de parchet, gresie şi faianţă, şi mai ales de calcule peste calcule înnebunitoare, de zbatere ca peştii pe uscat. Coborârea în lumile astea de peşti mărunţi şi cu dinţi ca ácele, care-ţi lasă-ntr-o clipă scheletul gol, lumea meseriaşilor — zugrav român, vorba celui cu clondirul — e pentru mine o tortură

teribil de eficientă: spun tot, dau tot, scot tot, numai să scap cu pielea întreagă. Nu mai sunt aici nici autor, nici om, sunt un peşte şi eu, leneş, cu burta moale şi vulnerabilă, care speră doar să se poată ridica la timp din apele-alea mustind de neofalină şi sânge, târând după el şapte–opt piranhas încleştaţi de operculele lui. Acolo sus micii monştri se sufocă şi trebuie să dea drumul. Tolstoi supraveghind faianţarii, Cervantes cumpărând robinete, Kafka scoţând bani pentru Dyo şi Vinarom. Toţi ăştia au fost plini de bani în comparaţie cu mine (şi de încă ceva). Dar eu sunt viu şi încă mai pot plăti.

Pe lângă ocupaţiile astea înalt intelectuale şi sublim morale, m-am mai îndeletnicit dimineaţă şi cu hula, pe urmele înălţimii sale don Esteban de Móldova. I-am hulit, adică, pe toţi inimicii mei de-aici şi de aiurea. E aşa de tonic uneori să ai crize de paranoia, aşa înveselitor să te simţi persecutat! I-am condamnat pe toţi la moarte, i-am îngropat pân-la gât şi am trecut cu buldozerul, razant, recoltând grămezi de capete de rinoceri, mitocani, jigodii şi imbecili. De reacţionari rafinaţi şi de gorile cochete. Şi mereu imaginea asta centrală, şi ea furată de pe undeva, bineînţeles — de la Lennon —, căci nu mă deosebesc decât prin inexpresivitate şi absenţă de hectarele mele de gâturi fără cap: mă uit în oglindă şi nu văd pe nimeni.

Citesc a nu'ş câta oară *Bazele genetice…*, din care poate afla oricine câte ceva despre adenină, guanină, timină şi citoxină, respectiv uracil. Abia aştept să citesc *Orbitor 2 Le Corpse*. Şi să-l găsesc exquisite. Sâmbăta viitoare (azi e vineri) sper să avem casa gata, bună de umplut cu mobilă şi cu noi (mobila e problema…), ca şi cărţile apărute. A Ioanei, *Nordul*, a şi ieşit, de fapt, dar o s-o vedem abia luni.

E o minune să scriu aici, chiar şi aşa, fără pic de concentrare. Nu-i nimeni acum înăuntrul scrisului meu (oglindei mele), dar însuşi faptul că scriu înseamnă o firavă legătură cu adevăratul scris, cum gâfâitul plămânului artificial e o firavă legătură cu viaţa marelui comatos.

Fteatru, fireşte. Aici bovarismul meu e perfect. Ştiu bine că n-o să scriu niciodată măcar o scenă, măcar un dialog, dar îmi defilează prin ţeastă o languroasă carieră de dramaturg. Afişe mari şi frumoase pe geamurile Teatrului Mic (par egzamplu): „Glanda şi glandul. De Mircea C.“… Sau de Mireca, aşa cum mi-au scris peste tot numele la Leipzig. Uneori sunt tare idiot.

Starea mea în general bună, în ciuda stressului permanent, durează, uite, de vreo săptămână (de când am ieşit din gripă) şi pare stabilizată. Acum, vântul luminos de afară o sporeşte şi, Dumnezeule, încep chiar şi să simt câte ceva. „Puţină nevinovăţie, puţină depărtare.“ Aş vrea să iasă şi Ioana din starea ei de epuizare şi să putem începe să trăim un pic. Deşi am uitat de mult ce înseamnă asta. România e, din punctu-ăsta de vedere, un Hades, o ţară a umbrelor. Nimeni, absolut nimeni nu-şi trăieşte viaţa aici, nici cel bogat, nici cel sărac, nici cel faimos, nici cel obscur, nimeni. O termitieră de praf şi de pulbere, unde insectele palide aleargă cu ochii-n pământ. Sufocant, ca îngrozitoarea epocă a prohibiţiei, ca lumea industrială a vreunui obscur canton chinezesc, ca toate lumile implodate, depuse strat peste strat de moloz. Troia I, Troia II, Troia IV, Troia V… Cu toate astea, vom reuşi să ne bucurăm vara asta de viaţă, şi poate vom fi chiar izvor de viaţă şi apă vie, dacă ne ajută Cineva.

21 apr. O să mâzgălesc ceva aici fiindcă m-am învârtit azi două ore în jurul laptop-ului şi n-am fost în stare să scriu nici prima literă a unui articol pentru *Dilema*. Aşa că deocamdată am lăsat-o

baltă. Da 'nainte să scriu şi aici îmi fac un cappuccino, ultimul care a rămas (îmi place plicul mătăsos şi violet). De afară se aude o ceartă obscenă şi isterică. Se bat şi covoare şi se zugrăveşte, doar e înainte de Paşti. Sunt singur, ca de obicei, în casa asta pe care-o s-o lăsăm foarte curând în urmă ca pe o crustă năpârlită. A stat în jurul organelor mele interne timp de vreo nouăsprezece ani. Îmi pare-ntr-un fel rău de ea. Aici am scris aproape toate cărţile mele, aici, pe masa asta de bucătărie, auzind, timp de nouăsprezece ani, zgomotul liftului, ţârâitul apei la robinet, bâzâitul frigiderului, vocile de copii de afară. Aici a crescut Ionuţa, toate aici, în cartierul ăsta muncitoresc. În zece zile am putea să locuim deja acolo, în ombelico del mondo, în apartamentul pe care l-am făcut nou-nouţ. O să trecem, încetişor, în altă viaţă, după tranziţia asta de trei ani şi un pic. Dar să-mi fac totuşi cappuccino ăla.

OK. Apartamentu-ăsta nu prea mare dar simpatic, aflat într-un bloc din anii '60 aşezat ultracentral, cu Cişmigiul şi parcul de la Drept foarte aproape, cu Universitatea la două staţii, va fi, poate, pentru ani de zile, adresa noastră. Cumpărarea şi amenajarea lui ne-au secat complet bietele noastre resurse, dar într-un fel a fost şi un joc nu prea dificil şi uneori, dincolo de emoţii şi stress, chiar interesant. Dacă sâmbătă vom fi cu adevărat gata, repeziciunea şi calitatea lucrărilor vor merita efortul financiar exorbitant pentru standingul nostru. Abia aştept să văd casa asta goală, nou-nouţă, sclipind de frumuseţe. O să aibă tot ce-i trebuie ca să putem locui (aproape) ca oamenii, oricum, să nu ne mai fie jenă să chemăm prietenii la noi. But there's a but. Rămaşi literalmente fără nici un ban, nu ştiu cum o să reuşim să ne mutăm. Repulsia mea de a aduce acolo fie şi un singur obiect vechi, chiar provizoriu, e atât de mare, încât, în ciuda

absurdităţii ei, încă mă mai încearcă ideea să împrumut nişte bani de undeva până vând casa asta. De unde, don't ask me. Practic toţi amicii noştri sunt încă şi mai amărâţi ca noi. Dacă se va-ntâmpla o minune şi fac rost de cel puţin 7–8 sute de dolari, ne mutăm imediat, căci vom putea cumpăra strictul necesar. Dacă nu, vom aduce totuşi provizoriu câteva rable de pe-aici şi tot ne mutăm. Casa cealaltă o vom pune la punct pentru vânzare „pe datorie". Asta înseamnă că pe la jumătatea lunii viitoare am putea-o scoate la vânzare, şi că, with a little luck, o vom vinde într-o lună, maximum două. Totul e însă mult mai complicat decât pare aici, fiindcă, de exemplu, în casa asta veche sunt mobile şi lucruri care nu vor trece dincolo, şi care totuşi nu sunt de aruncat. Ce facem cu ele? And so on. Şi: după ce vom vinde casa, începe altă etapă, cumpărarea mobilierului şi a mii de lucruşoare necesare într-o casă nouă. Dar etapele grele încep de fapt de-aici încolo.

Vremea s-a făcut de vară. Stau mult pe balcon sau cu capul scos pe geam, mă uit la nori, mă uit la stele… Mă uit prin ferestrele blocului de vizavi. Nu e nimic nici de şi nici în capul meu. Nu sunt nici vesel, nici trist. Aştept trecerea orelor, căderea serii. Ieri am primit pe neaşteptate *Nostalgia* suedeză şi n-am simţit decât un mic fior de mândrie, nu mai mult de o clipă. Săptămâna care vine va ieşi, aproape sigur, şi *Orbitor 2*, pe care-l aştept în primul rând ca să-l recitesc (vreau să mai citesc şi ultima carte de povestiri a lui Márquez). Ce aştept după aceea? *Travesti* în maghiară, deja predat unei edituri, şi cam atât, după ştirea mea, anul ăsta. Până la ambiguii zmei. La anul, *Nostalgia* în italiană. Nu mai sper nimic cu O. În nemţeşte şi prea puţin cu N. În engleză şi polonă. O să trimit un *Orbitor* şi în Bulgaria.

Alaltăieri am citit, leneş, un caiet întreg din vechile mele jurnale. M.C. de 22–23 de ani nu-mi

e atât de străin pe cât credeam, are ochii mei şi ceva din idiosincraziile mele, dar e mult mai deştept şi mai antipatic. Îl văd însă ca prin sticla groasă a unei cutii dintr-un Zoo. Ce-mi pasă mie de Hecuba? Ce-s eu pentru ea şi ea pentru mine?

25 apr. Well, azi e joi şi poimâine ar trebui să fim gata, fapt de care mă cam îndoiesc, fiindcă micii paşi falşi s-au cam înmulţit în ultimul timp. Dar şi până marţi — când se intră în vreo săptămână de inactivitate (1 Mai, Paştile etc.) — ar fi bine. Suntem, da, destul de aproape de consumarea etapei ăsteia. Mutarea şi aranjarea casei vechi va fi pasul următor, afurisit şi el de greu, fiindcă banii s-au cam dus cu totul, iar ultimul va fi vânzarea casei şi cumpărarea mobilei pentru cea nouă. De fapt, abia suntem pe la jumătatea procesului. Vom şti însă că am făcut un lucru, cu toate sacrificiile pe care le-a presupus. În perioada asta, cum se şi vede, nu m-am mai putut gândi la nimic altceva, deşi condiţiile sunt nu foarte neprielnice: singur acasă până seara aproape-n fiecare zi, fără nimic de făcut, adică acel pântec de ceaţă şi lejeritate în care altădată visam cu creierul deschis.

Cel puţin depresia aproape continuă de altădată a mai cedat şi, cu toate că nu se poate respira în lumea culturală românească (locuită de toţi tâlharii aceia ciudaţi pe care-i curăţă Tezeu), cu toate că anarhia de-aici te face să te gândeşti la câte o frază din istoria medievală: „după căderea imperiului au urmat decenii de anarhie şi lupte fratricide“, cu toate că nu pot spera să am vreodată respectul sau măcar afabilitatea sau măcar obiectivitatea acestor oameni, mă simt totuşi bine în anonimatul de acum. Numai că nu pot scrie nici un rând. Mintea nu-mi mai porneşte. Încerc să citesc, ca să deschid vanele, dar, citind chiar texte care odată m-au entuziasmat şi modelat interior, acum îmi alunecă ochii peste pagină şi mă uit după muşte ca un

şcolar când se apropie vacanţa. Fiindcă e chiar aşa: mintea mea e-n vacanţă, ar face orice decât încă un efort. Ochii-mi rămân în gol şi pot trece ore în care un fel de screen-saver se perindă prin ţeasta mea, un vârtej abstract de pâslă luminoasă, o vată de zahăr din fibre moi de lumină.

26 apr. Noaptea, pe străzi dosnice şi noroioase, o noapte caldă de vară. Sunt cu C., poate şi cu altcineva, şi ne-ndreptăm către o mare fabrică dintre cele vechi, de cărămidă înnegrită, abia vizibilă pe cerul nocturn. Ferestre oarbe, un gard de tablă, mocirlă pe jos. Sporovăim în tăcerea absolută din jur, când, cu totul pe neaşteptate, C. se lasă pe vine şi se strecoară apoi, agilă, cu picioarele-nainte, printr-o foarte îngustă fereastră de demisol, aşezată, ca o fantă de cazemată, chiar pe pământ. Într-o clipă a fost înghiţită de uriaşa clădire, lăsându-mă cu gura căscată. Ce Dumnezeu caută acolo? Cum îşi închipuie c-o să se descurce în bezna aia totală? „Ei, merge şi ea la furat, ca atâtea altele", spune cineva lângă mine. „Se descurcă ea." Şi-ntr-adevăr, prin ferestrele acelea sinistre, oarbe, începură să se-aprindă lumini, lăsând să se vadă încăperi subterane cu pereţii vopsiţi vernil, în ulei, cu ţevi groase de-a lungul pereţilor, cu bancuri de lucru din scândură grosolană. Nu înţelegeam nimic. De ce să fure? Ce căuta acolo? Luminile se stinseră şi-am aşteptat vreo jumătate de oră pe uliţa aceea, privind mereu arhitectura întunecată din faţă. Eram sumbru şi nemulţumit. După o vreme, începură să se arate, sărind peste gard din curtea fabricii, mai multe fete, între ele şi C. Mergeam acum tăcuţi printr-un cartier de blocuri, cu un fantastic cer înstelat deasupra noastră. Şi cum priveam acele sute de mii de stele, am zărit printre ele ceva ca… un şotron zburător, un fel de zmeu mare cât un avion, alcătuit din pătrate colorate diferit, în nuanţe de portocaliu şi roşu mai ales. „Ah, e unul dintre

acele avioane experimentale, secrete, de spionaj“, mi-am zis. Dar nu era un avion, ci un fel de figură de origami, o mare însăilare de hârtie. Deodată am sărit şi l-am apucat de-o aripă, ce se-nclinase mult spre pământ. Aparatul s-a dezechilibrat şi-a intrat cu botul într-un balcon de bloc, rămânând eşuat acolo. Pilotul sări de la etajul patru, abandonându-l acolo.

Citesc cu plăcere poezie latină. Deşi totul se ruinează şi se uită, e minunat că există încă tomul ăsta de scrieri şi că poţi crede că te emoţionează vocile astea din altă lume, şi totuşi umane şi apropiate. Cine-l mai citeşte cu adevărat pe Tibullus şi câţi mai pot înţelege, stereoscopic, combinaţia de farmec adevărat şi farmec adăugat, perpendicular, peste cel genuin, de melancolia adâncă a trecerii timpului, a schimbării sensului cuvintelor, încât textele ies din matca lor şi înaintează spre noi ca acele ilustraţii de carton, supraadăugate şi pliate, din cărţile pentru copii sau din felicitări?

29 apr. Disconfort şi nemulţumire generalizată, ca-n perioadele mele de cea mai mare lipsă de inspiraţie, cele scufundate irespirabil sub suprafaţa vieţii. Mă termină, mai departe, poveştile cu casa, dar mai ales neputinţa măcar a unei singure idei de scris, a unei singure fraze expresive măcar. Cum făceam pe atunci? Ce erau experienţele extracorporale ale scrisului meu? Levitaţia aceea a literelor la un centimetru deasupra paginii? Cum reuşeam să scriu nu pe suprafaţa ultimei pagini, ci adâncindu-mi pixul în manuscris şi scriind perpendicular pe grosimea lui, text holografic în zece mii de dimensiuni? Nu mai ştiu, nu mai posed acea mistică. Acum mai răzui doar pagina albă cu lama, cu *lama sabactani*, în căutarea vreunui palimpsest. Nu-mi iese însă nimic — grămezi de steril, nici măcar ele sterile.

Aş vrea să mă joc puţin, să mă bucur puţin de viaţă şi de literatură. Aş vrea să fiu fericit (şi cred că vreau cu adevărat să mai am un copil, să cresc un băiat blond şi cu ochi frumoşi), orice, dar nu uscăciunea asta din mine. Mă gândeam şi să-ncep acum o carte, dar mi-am dat seama (sau aşa îmi închipui acum) că lucrul cel mai important — dincolo de care totul e halucinatoriu — e să termin, câtă vreme mai am putere, *Orbitor*, ceea ce-nseamnă să las baltă orice gogoriţe bovarice şi să mă apuc de ceea ce va fi O. 3, al treilea izotop al otrăvii tari pe care-o respirăm. Căci veţi trage-n piept focul transparent şi pur al unui aer fără azot şi fără hidrogen. Asta şi atât trebuie să-mi fie-ndeletnicirea până la 50 de ani, când vreau să privesc prima dată în urmă, la dâra mea de bale strălucitoare.

Toată noaptea vise în care m-am complăcut cu o voluptate maniacală. Nici urmă n-a rămas de ele acum. Dar serile simt o anticipare aproape sexuală a plăcerii visului, şi abia aştept să adorm. Mă trezesc uşor, ştiind că am visat mult, fascinant, sfâşietor de frumos, dar fără nici o amintire concretă.

Citesc Tournier, *Amanţii tăcuţi*, din care nu-mi aminteam absolut nimic dintr-o lectură precedentă (acum 7–8 ani). Am avut atunci dreptate — căci impresia mi-o amintesc: texte bricolate, cam conduse pe arhetip, cu intruziuni auctoriale (idei, tehnici căutate) absolut supărătoare, dar şi cu un fel de stabilitate şi consistenţă date de o mână evident profesională. Cam „făcute“, cam făcături.

8 mai Sunt revoltat de ineficienţa mea. Nu-mi intru-n ritm nici măcar pentru kestiile curente, nu mai vorbesc de celelalte, artisticeşti (ele-s reduse acum la zero, sau pe-aproape). Ziua mi-e fragmentată, seara nu fac nimic „din vocaţie sau prin mit“, bilanţul zilelor şi săptămânilor e patetic. Totuşi, câte ceva ar fi de zis, din vârful buzelor şi

cu destulă jenă: că am gătat-o cu renovarea căsuţei, care n-a ieşit rău (dar urmează şocul mutării şi multe altele, care ne vor scoate sufletul), că mi-au apărut O. 1 şi O. 2 — de-o săptămână deja, de fapt, dar Paştii au paralizat totul până acum, că *Nostalgia* suedeză are cronici excelente (o criticeasă cu pălărie verde scrie că „a fost copleşită“ de ea). Că maşinăria socializantă s-a pornit şi particip la emisiuni TV, ceremonii şi lansări. Că, până la proba contrarie, conflictele mele cu alţii par să se fi stins şi pot acum sta, neutru şi cam anonim, pe propriile picioare, între tabere şi ideologii (ce-i drept, destul de dâmboviţene). Ultimul lucru, de care nici nu-mi mai aminteam, e că am tradus un întreg volum de versuri, nu rău, al unui Charles Simic, un soi de Kafka sau Chirico sârbo-american. Am mai comis şi un articol pentru *Dilema* (deloc reuşit), am citit câteva pagini din Ghica… Va fi un drum lung până la prima literă din O. 3, mai ales însă până la primul neuron care-o să-nceapă (dacă!) să pâlpâie iar.

O fetiţă urlă afară ca din gură de şarpe. Ieri am ieşit şi eu pe balcon, fiindcă se-njurau doi ţigani (nu ştiu ce-aveau unul cu morţii celuilalt) şi-am văzut ceva destul de pitoresc. Dintr-un apartament de vizavi a ieşit pe balcon, scăldat în lumina aproape văratică, un bărbat blond, complet gol, care s-a uitat şi el după ţiganii de jos. A rămas apoi aşa, în aceea goală şi atârnândă, uitându-se distrat la pomi şi la cer. Lângă el a venit o fată brunetă, în tricou negru şi fustă, care s-a proptit în coate pe balustradă. Au stat aşa vreo jumătate de oră, pălăvrăgind paşnic şi uitându-se după porumbei. Iar la TV, seara (ca să închei în forţă momentul „erotic“), o fată şi doi băieţi, într-un film, se fac „fraţi de cruce“ pe malul lacului, noaptea, în spatele unei case impunătoare: se taie la încheietură şi-şi amestecă sângele. „Jurăm să nu ne

despărţim toată viaţa!…“ Apoi fata-l sărută pe unul din ei, ezită, şi cu o faţă extraordinară, pe care se vedea cea mai dulce emoţie, dorinţă şi delectare, îl sărută, de asemenea pe gură, şi pe cel de-al doilea, lăsându-se în braţele lor. Puternica mea fantasmă din *Travesti* şi O. 2, cu substrat ambiguu despre care ştiu totul.

9 mai Pagina de ieri este una dintre cele mai proaste pe care le-am scris vreodată, chiar socotind şi tâmpitele însăilări care au precedat (în zilele ploioase de la Sinaia) *Travesti*. Nu pricep ce-i cu mine. Sunt gol de mine însumi, de orice idee şi orice trăire. N-aş face decât să mă uit în uitare de sine pe geam, după pisici şi păsări. Înghit cuminte şi ceva literatură — Bioy Casares, de pildă — şi toată mi se pare bună, sau proastă, n-are importanţă. Beau cafea cu vadra sau nu beau deloc, e exact acelaşi lucru. Am lungi, minunate, răcoroase dimineţi libere, mai mult decât mi-am dorit vreodată, am dumnezeiasca singurătate, am bucătăria mea, încă o voi avea o săptămână, am jurnalul deschis, caietu-ăsta care-a văzut şi pagini mai bune. Dar am în acelaşi timp şi un fel de scleroză-n plăci a voinţei. Ce să (mai) scriu? Despre ce merită să scriu? Mă uit la cărţoiul abia publicat: 440 de pagini dense şi masive! Cine-o să-l citească (să nu zic: cine-o să-l trăiască…) vreodată? Sunt cărţile astea absurde: Proust, Musil. Dar pe-atunci cartea era-n centrul halucinariei, acum e la o periferie prăfoasă şi liniştită. Cine mai citeşte mai mult de câteva pagini în şir? Dar aşa cum se spune „cred pentru că e absurd“, scriu şi eu nebunia asta tocmai pentru că e o nebunie, pentru că e demenţa mea jalnică. (Între timp mi s-a făcut atât de ruşine de o frază de ieri, că, prima dată în jurnalul meu după 18 ani, am tăiat mai mult de cinci cuvinte deodată.)

Da, m-am cuminţit prosteşte şi insuportabil. La emisiunea de ieri zâmbeam ca o cocotă, ca un

oligofren, tuturor. Spuneam numai lucruri bine gândite şi judicioase. Chiar sunt, acum, un conformist, un om destins, perspectivist, înţelept la modul senil, gata să accepte orice (neprimind de fapt nimic cu adevărat), aş fi numai bun de preşedinte al Academiei. Sunt un afurisit de om civilizat. O să am 50 de ani şi îi merit…

E deja două după-amiază şi nu m-am putut apuca de absolut nimic. Încep să simt acele remuşcări seci, un fel de amintiri abstracte ale faptului că ar trebui să am remuşcări, şi care totuşi nu sunt mai puţin sâcâitoare şi dureroase. Nu ştiu ce să fac ca să mă scot din evidenta rea-voinţă a minţii, care mi se opune sfidător şi încăpăţânat ca un copil pe care-ţi vine să-l dai cu capul de toţi pereţii. Îmi reciteam amărâtul ăla de articol despre Gellu Naum, o biată însăilare, de fapt, cu o mirare de gorilă în faţa unei truse de acuarele. Nu înţelegeam cum putusem odată să fac acele imagini şi să emit acele idei. Pentru că n-aş vrea să crezi că mă plâng, ca altădată, că nu pot scrie *creativ*, că nu pot începe o povestire sau un roman. Nu, drăguţă, nici prin cap nu-mi trece aşa ceva. Am mustrări de conştiinţă că nu pot scrie *gunoi*: cea mai simplă prefaţă la o carte de versuri, cel mai bazal articol. Şi nici măcar asta nu e. Nu că nu le pot scrie: nu mă pot *apuca* măcar, nu pot să m-aşez în faţa computerului şi să deschid programul de scris. Nu pot gândi nici cea mai simplă frază. Niente, neant.

Liiceanu, despre mine, la o emisiune TV (pornind de la Noica şi de la oameni care-şi construiesc destinul indiferent de epocă şi de circumstanţele istorice): „Singurul autor de azi care face acest lucru, care scrie acum ca înainte de ’89, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, e Cărtărescu. El îşi construieşte netulburat de nimic proiectul lui interior cum îşi ţese firul… cine?… păianjenul!“ E frumos şi-n acelaşi timp ciudat,

pentru că asta întăreşte stereotipul cu mine ca autor aerian, apolitic, care a trecut pe lângă „frământările postdecembriste ale noastre, ale tuturor“, cum zicea altcineva, ca şi când ele nici n-ar fi fost. Adevărul e că… nu ştiu. Că totul e-n cărţile mele şi nu mi-a mai rămas nimic pe care să-l pot spune acum, de parc-aş mai elimina dân când în când bucăţi de placentă după o naştere grea. Niciodată o carte nu m-a mai lăsat atât de stors, de epuizat.

cred că 12 mai, duminică, în orice caz Să-mi fie învăţare de minte: „Alcătuirea de cărţi vaste e o nesăbuinţă obositoare şi aducătoare de sărăcie; să întinzi pe sute de pagini o idee a cărei perfectă expunere orală încape în câteva cuvinte.“ Asta spune Borges în prologul la *Grădina potecilor ce se bifurcă*, adăugând: „Cea mai bună metodă e să simulezi că aceste cărţi există deja şi să faci un rezumat sau un comentariu.“ Totuşi: scrii oare o carte doar ca să exprimi o idee? De ce-ar exista plante, oameni sau animale dacă harta lor genotipică ar fi suficientă? Pe de altă parte, orice carte, oricât de lungă, *este* într-un fel „un rezumat sau un comentariu“ al vastei, mult mai vastei enciclopedii a lumii, sau a lumii interioare, căci mereu „se poate descrie / cam unu la mie“. În sensu-ăsta Proust rezumă, mutatis mutandis, într-o singură frază de 13 volume arhivele subterane aproape infinite ale lui Marcel, un fel de Shambala de sub craniu. După *Orbitor*, însă, mă las de sado-masochismul literar. Mi-a ajuns (şi cât mai e încă înainte!).

Sunt singur acasă, ca de obicei, şi caroiajul linoleumului din bucătărie îmi aminteşte de odaia neo-clasică, albă şi tăcută (cum nu pot fi decât hipogeele săpate adânc în pământ sau în creier) din *2001*. Aş vrea să ies, să umblu ca un turist prin vara intens şofranie de-afară, aş vrea să fiu în şlapi şi tricou foarte larg, foarte subţire. Aş vrea să fie

viaţă substanţa din jurul meu, să nu disting în ea, ca funigeii, aţişoarele neuronilor, labele de broască sinaptice. Să fie vară ca atunci, la lac, în parcul Circului. Să am prieteni de vârsta mea cu care să mă lupt pe iarbă. Mă tem că nu mai există însă nimic afară din camera asta săpată în craniul meu. Cât am decăzut, cu ce nulitate vorbesc acum! Nu mă mai suport, fizic, miros urât, nu mai vreau să-mi fiu în preajmă! Ar fi o catastrofă să m-apuc acum de ceva. E o catastrofă şi-aşa. Nimic decât lectura nu mă mai poate ajuta, aşa că o să-ncerc să citesc forţat, măcar mai uit de mine o oră–două pe zi.

16 mai Prima carte pe care o înţeleg, după ani de zile — şi singurul semn adevărat de-nţelegere e zbârlirea părului pe braţe şi un fel de fericire foarte specială — e *Breakfast at Tiffany's* a lui Capote. Aceeaşi atmosferă din *Gatsby*, chiar aproape acelaşi final, acelaşi personaj (sau pe-aproape) din *Franny şi Zooey* (şi ciudatul detaliu comun al lui „fat Lady“), fără să poţi spune cine vine din cine. Poveştile astea americane atât de linse, de lustruite, încât sunt în acelaşi timp teribil de emoţionante, dar şi cumva previzibile (da, e mişcător, dar e *prea* mişcător, prea *căutat* mişcător, de parcă ar fi propriile lor parodii, ar spune Holden). Poveşti minunate cu ţicniţi, visători, idealişti, cărora, ca să fie artă mare, le lipseşte numai un strop de curaj în plus, curajul de a displace. Sau ar trebui să aibă ceva, foarte puţin, în minus: stropul de Hollywood picurat în fiecare. Totuşi, ca un scenarist bun, un „profesionist al scrisului“, Capote a scos de la mine ce-a vrut: fiorul părului de pe braţe, căldura din stomac. Anularea spiritului critic printr-un val de hormoni fericiţi.

Am şi visat, am avut chiar un foarte explicit vis erotic (sunt horny ca naiba toată ziua) cu o fată goală al cărei fund ridicat expunea o splendidă şi

tumefiată vulvă rasă, dar care, ca să poată face sex, trebuia să îmbrace peste propria ei piele încă una, identică — şi o vedeam cum, literalmente, intră în propria-i piele, şi-o trage peste cap, sâni şi şolduri, iar acum puteam să-i cuprind mijlocul şi să intru între petalele umede ale pelvisului ei golaş.

Am avut şi alte vise şi reverii nocturne, pe care mi le amintesc, dar dubla inexpresivitate, a faptelor şi a felului în care le mai pot scrie aici, îmi taie cheful unei explicitări.

30 mai De la pagina trecută (dar nici nu mai ştiu de ce scriu aici; trăsnetul înspăimântător pe care l-am auzit acum câteva minute — putea foarte bine să mă facă ţăndări. Nimic nu s-ar fi schimbat. Ar fi omorât un mort, ar fi pulverizat o pulbere) am vieţuit agitat ca o furnică în galeriile ei. Casa asta mi-a scos prin piele scheletul, îmi simt iar muchiile tari ale frunţii sub degete, sunt iar vechiul portret în cărbune. Mor de oboseală, chiar mor, sunt pe moarte. N-am fost în viaţa mea mai hăituit. Şi încă suntem departe de a ne fi liniştit în vreun fel, dimpotrivă, zilnic se ivesc alte şi alte orori care *trebuie* demantelate, fiindcă e musai. Chiar nu mai pot. Am făcut sute de lucruri împotriva voinţei şi firii mele, de fapt crime împotriva creierului meu, a scrisului meu. Am ajuns caşectic şi cu ochii fără pleoape. Azi m-am hotărât să nu ies din casă, fie ce-o fi, piară lumea. Aici sunt de acord cu Sábato (într-o carte patetică-n ambele sensuri, *Înainte de tăcere*, înşirare senilă de banalităţi, erori şi erori banale): lumea va pieri, a şi pierit. Ce dacă ţeava chiuvetei mele e spartă şi îmi inundă peretele? „Ce-are asta de-a face cu măreţia cosmosului?“ Şi dac-am să las totul şi-am să mă pierd în Canada sau în Australia? Voi percepe şi acolo lumina cu aceiaşi holbaţi globi oculari.

A fost şi un târg de carte cu scribălărimea-n floare adunată pe terasa de la Motor, cu lansări şi premii. N-am fost niciodată mai neatent şi mai

pasiv. Nu-mi pasă de nimeni şi de nimic, nici măcar de cărţile mele. Priveam cum se vinde O. 2: ca nişte bucăţi de brânză. Mii de cărţi pe care n-o să le citească nimeni. OK, vor citi primele zece pagini. N-or să ajungă, oricum, acolo unde se spune că n-or să treacă de primele zece pagini. Nu am încă nici o singură părere, orală sau scrisă, despre cartea asta. Nimeni nu pare s-o fi terminat, să-şi fi format măcar o intuiţie a ei. Dar îmi pasă de asta mai puţin ca oricând. Un puşti tâmpit şi agramat a transformat o discuţie cu mine într-un fel de articol care zicea, în esenţă, că dintr-un autor viu, inovator, admirat de tineri m-am transformat într-un „clasic în viaţă“, conservator şi liniştit. Probabil că aşa văd lucrurile mai toţi cei din catacombe. Dar se înşală, e mult mai rău. Numai eu ştiu cât de rău e, cât de mult m-am alterat în vremea din urmă. Nu sunt mai bun, ci mult mai rău decât amicii mei care se repetă sau n-au mai scris nimic: ei au stat pe loc, pe când eu am fost sorbit în propriul meu trecut şi acum am branhii şi respir prin ele lichidul unsuros din burta mamei. Când nu scriu nimic (sau scriu articole, un fel de a nu scrie nimic) înnebunesc că nu pot scrie proză. Când scriu proză, mă revolt că nu pot face poezie pe fiecare pagină. Când îmi iese o pagină de poezie (atât de sidefii şi de organice-n primul O., atât de rare în al doilea) mă dispreţuiesc că totul e pe hârtie, când ar trebui scrise de fapt pe o rogojină din lanţuri de ADN. Dac-aş fi arhanghelul Mihail aş avea mereu ochii înlăcrimaţi că nu sunt YHWH.

Vasile Andru, condus de un bărbat în negru cu o mare barbă răsfirată pe piept. Îl ducea de braţ, ca pe-un orb, pe culoarele aglomerate şi fără aer ale târgului de carte. Mărunt, cu ochii tulburi, spălaţi ca de-o apă ce se scurge, cu ochelari bătrâneşti şi buze cu salivă la colţuri, sfios şi cumva *autentic* ca un sfânt sau ca un venerabil călugăr. Bărbatul bărbos îmi vorbea în numele lui, cu veneraţie dar

fără emfază, cu un fel de dragoste uscată şi disfoliată. Păreau decupaţi din altă poveste şi lipiţi peste lumea pestriţă din Teatrul Naţional.

Am citit puţin în ultimul timp, Suetonius, *Cei doisprezece împăraţi* (inutile orice comentarii; Sade şi suprarealiştii pot vinde legume în piaţă). Sábato, o Evanghelie a lui Toma ce merită aprofundată, căci în ea Isus spune „Fiţi trecători“… Azi citesc, am multe, multe cărţi tencuite pe noptieră.

Aş vrea să fiu puternic când sunt slab. Aş muta acum munţii din loc.

Voi comite un pleonasm ca să descriu exact *Instinctul lui Ines* de Carlos Fuentes: bullshit pretenţios şi vulgar. Ca şi whisky-ul, romanul sud-american e cel mai bun şi cel mai prost din lume. Cel mai bun când e de marcă şi cel mai prost când e o falsificare pompoasă, cu etichetă aurie.

Ah, am uitat să spun că nu mai scriu în bucătăria mea din Nada Florilor, care, goală şi mirosind a vopsea, se pregăteşte să devină bucătăria altuia, care nu va ţine jurnal, ci într-o cameră străină dintr-o casă străină, pe care mă autosugestionez că deja o cred a mea. Dar nimic, nimic nu mai e al meu acum. Nu e decât dorul ăsta tâmpit şi inoportun. Aici e linişte, doar ciripit de păsări şi uguit de porumbei, pe ferestrele balconului închis se vede un oraş scund, acoperit cu olane, şi o turlă argintie de bisericuţă. Jumătate din vedere e acoperită însă de calcanul orb al unei case mari şi vechi, brăzdat de dâre înnegrite şi-ngălbenite de la intemperii. Câţi ani o să stau aici? Cât de bătrân o să ies de-aici? Căci locuinţele succesive sunt ca nişte tunele care-ţi ghidează corpul spre casa finală.

4 iunie Iritări şi probleme de toate felurile. E aproape imposibil să trăieşti aici, unde ţevile din perete se sparg şi poeţii tineri te dispreţuiesc. Aici eşti înlocuit aproape fără să-ţi dai seama de o mare

şi banală problemă de identitate. Dar voiam să notez nişte lucruri punctuale. Mai întâi, am citit cu compasiune cele 12 povestiri „călătoare“ ale lui Márquez, atât de subţirele încât ţi se face frig ţie, de parcă vezi, în zloată, într-o staţie de troleibuz, un bătrân îmbrăcat doar într-un maieu jerpelit (ce-i drept, de mătase). Apoi, acum câteva nopţi bune, o dublă apariţie pe care n-am găsit pân-acum timp s-o notez. Am deschis ochii în plină noapte, somat de un fel de strălucire bruscă a lucidităţii (cu durerea acră care o-nsoţeşte întotdeauna) şi am văzut limpede în cameră, păşind către mine dinspre uşa dormitorului, o femeie goală, blondă, semănând cu Ioana atât de mult, încât am întins piciorul ca să văd dacă e-n pat şi-am dat de piciorul ei. Era perfect corporală, o simţeam caldă, adevărată. A dispărut după câteva secunde. Fireşte că aici a fost un mixaj de vis şi real, dar de ce, dacă sunt mixaje, nu îmi apar decât fiinţe umane, perfect decupate din vis, perfect integrate în spaţiul real al camerei mele? Singura dată când am mai văzut ceva asemănător a fost atunci, la Tescani, după cina halucinogenă. A doua apariţie, de asemenea atipică, s-a produs în aceeaşi noapte şi cred că la doar câteva secunde de prima. Am apucat să-nchid ochii, am adormit instantaneu şi iarăşi m-a izbit răbufnirea aceea de luciditate. De data aceasta am văzut un bărbat gol până la brâu, foarte măsliniu la piele, poate ţigan, extrem de musculos şi cu torsul uns cu ulei, aflat într-un clarobscur dramatic, ca-n Delacroix. Altceva: mi-am recitit jurnalul de la 28–29 de ani ca să găsesc marele vis care m-a urmărit de-atunci ca „visul central al vieţii mele“, inexplicabil şi înmărmuritor. Cred acum că el a fost în primul rând inexprimabil, căci jumătatea de pagină care-l notează nu doar că e destul de plată, dar conţine fapte şi imagini pe care nu mi le mai aduceam aminte. Un cu totul alt vis era-n mintea mea, şi e chiar posibil să fi fost, cu adevărat, altul, din alt

timp şi alt loc, ascuns în cine ştie ce desiş al jurnalului meu. Căci îmi amintesc că în aceeaşi noapte am mai visat şi ceva cu Croh şi cu nişte femei dormind într-o lumină vernil, şi ştiu că am notat şi visul ăsta, pe care nu l-am regăsit acum.

Un tip ar fi citit *Orbitor II* în două–trei ore, în tren. Fireşte, îndrăzneşte să aibă păreri despre ea. Fireşte, e scârbit de „dulcegăria bombastică“ a paginilor pe care le-a înghiţit pe nemestecate printre hurducăieli. Alt tip mi-a telefonat ca să mă-ntrebe ce-am vrut să spun în *Travesti*, pentru că el dă teză din roman, fiind elev de liceu. „Ai citit cartea?“ „N-am apucat.“ „Cum ai făcut rost de numărul meu?“ „Păi, prin nişte relaţii…“ Junii corupţi mă uimesc. Ce mutaţii maligne s-au produs în ăştia cinci–şase ani? Cărui autor am îndrăznit eu vreodată să-i dau telefon? Alţi tipi, pe internet: e manierist (fireşte), se repetă (fireşte), dar… a învăţat ceva de la cei mai tineri poeţi: să exploreze obscenul şi sexualitatea. *No comments*. Dar totul e posibil când inginerul literar şi artistic declară ca pe nişte truisme că Homer, Dante sau Shakespeare sunt simboluri goale, căci în realitate nu-i mai citeşte nimeni. Sunt, ei, toţi inşii ăştia, noii demoni, cu Cioran în loc de pernă de căpătâi. „Scrisul are aceeaşi rădăcină cu incestul şi crima“, scrie unul pe coperta a patra a primei lui cărţi.

5 iunie Despre dragoste şi alţi demoni e o carte care pare ruptă, ca Eva, din coasta *Veacului de singurătate*, mai catolică şi mai creolă însă, mai indiscernabilă între splendoare şi putreziciune. E o pastişă superioară a primului Márquez, şi a patra carte la cel mai înalt nivel al lui, alături de *Veac*, *Toamna…* şi *Cronica*. Celelalte sunt cu una, două sau trei trepte mai jos. Bucuria liniştită de a citi o carte frumoasă, în locul fervorii de altădată. Totuşi, finalizare în înfiorarea veche şi atât de ştiută.

Ar fi trebuit să mă apuc deja de citit O. 1 şi O. 2, dar ce am făcut eu vreodată la vreme? Nu pot. Probabil că încă o lună n-am să pot. Spectralitatea tristă a verii mă-mpiedică de la orice fapt care nu e aparent. Sunt zile nesfârşit de lungi care trec într-o secundă. Singurătatea e fadă ca apa de la robinet. N-o să se mai întâmple absolut nimic adevărat până-n septembrie. Doar că o să acumulez fire albe, cearcăne şi aluniţe. Am 46 de ani şi norii de pe geam sunt aceiaşi de când aveam 5.

Mă-ntorceam cu Ioana prin noaptea caldă de vară bucureşteană. Era chiar de ziua noastră, şi cinasem la o grădină până târziu. Traversasem Cişmigiul (parcul nostru acum) şi ajunsesem, pe străduţe cu edificii nerenovate, în Calea Victoriei, luminată puternic de atâtea reclame. La Hilton grădina de vară era plină şi Jeep-uri dizgraţioase aşteptau parcate oblic în faţă. Ne ţineam de mână şi vorbeam despre prieteni, când am trecut pe lângă cei doi băieţi ghemuiţi în intrândul uşii unui magazin, încercând să doarmă acolo. La trecerea noastră, cum stăteau trântiţi pe plăcile reci de marmură, au ridicat capetele. Erau cam de-aceeaşi vârstă, copii ai străzii în veşnicele lor canadiene primite de la ajutoare. Dar unul dintre ei n-avea picioare. Şi e puţin spus. De fapt, părea un trucaj imposibil: trupul său era mic ca o cutie de pantofi din care ieşeau, normale, capul şi mâinile. Ne-a urmărit cu o privire de copil obişnuit: ochi negri, sprâncenele uşor îmbinate, trăsături deloc urâte, deloc lipsite de lumina interioară a unui copil crescut şi educat cu atenţie. Şocul era fulgerător şi paralizant. Ioana s-a uitat mult înapoi până a putut crede. Devenise indecent nu doar să-l compătimeşti, sau să-i dai bani. Era deja o indecenţă să mai trăieşti. Şi totuşi am trăit, iar după un sfert de oră, în ticăloşia noastră, îl uitasem (semăna cu mine în pozele alb-negru de la vârsta lui).

9 iun. Furtuni de vară, de o violenţă ce-ţi trezeşte o groază atavică, urmate de dimineţi ca-n Rimbaud. E duminică, stau la birou, beau un cappuccino şi încerc să nu uit că încă trăiesc (dar peste ani ce va însemna asta?), deşi n-am nici o dovadă palpabilă. Mintea mea e ca o pisică ameninţată cu palma: strânge ochii şi-şi lasă urechile pe spate, lipite de cap. Îşi apără analizatorii.

Am început să citesc, pentru O. 2, o carte despre *Legiunea străină* din Franţa. Istoria ei de la 1831 încoace. Poveşti feroce cu arabi şi mexicani. Pe „legionari“ ţi-i imaginezi ca pe-un soi de Van Damme duri, proaspăt raşi, daţi cu un after shave la modă („Diabolo“?). În realitate erau fraţi cu fotbaliştii vameşului: nişte caraghioşi cu cioc şi mustăţi de muşchetari, dar cu chipiul jandarmului din Saint-Tropez. Făceau mai ales prostii, până şi-n luptă, şi mureau mai ales de boli tropicale. Rămâi cu gura căscată: pentru ce trăiau şi mureau junii-ăştia ce până şi-n deşert îşi cărau târfele după ei? Nu ştiu ce-o să aleg din haosu-ăsta sângeros pentru roman (care roman?). Dacă dau drumul cărţii din toamnă — ceea ce-nseamnă că-mi mai dau 75 de zile de zăpăceală şi nefiinţă — aş avea o şansă să termin până pe 1 iunie 2006. Ar fi zece ani pe hârtie (1996–2006), în realitate treisprezece sau paisprezece. Acest al treilea volum, aripa asta dreaptă, trebuie să fie nu numai un roman separat, cu individualitatea lui, ca şi celelalte două, nu numai la fel de surprinzător şi de bun, dar într-un mod pe care numai miracolul îl (va) permite, va trebui să lege şi să încheie cartea, şi s-o propulseze mult dincolo de limitele legitime ale literaturii. Spre tine, dar nu ca un glonte-ndreptat spre pieptul tău, ci ca un deget întins către degetul tău întins — către marginea interioară a oglinzii. Căci e aşa de trist că niciodată, privindu-ne în oglindă, nu ne sare-n ochi evidenţa: că *noi* suntem în adâncul ei,

că lumea-i de partea cealaltă. Aşa cum şi e: de partea cealaltă a retinei noastre.

O… cum să-i zic? O halucinaţie foarte frecventă în ultima vreme: mi se pare că ies din mine puţin şi că mă răsucesc în mine însumi cu faţa-n jos… Pot levita, dar esenţial e să mă-ntorc, să mă pot privi. Va fi o vreme sau o clipă când voi sta exact deasupra corpului meu culcat cu faţa-n sus, şi-l voi privi ochi în ochi.

13 iun. Depresie, fireşte. Ce altceva? Şi, fireşte, confuzie. Îmi risipesc zilele, şi noaptea refuz să mai visez, de parcă aş folosi un condom de cauciuc pentru vise. Pentru un safer sex cu tot ce e-n jur, cu absolut nimic adică. Vreau să-ncep să mă gândesc la O. 3, la cum o s-arate minunea asta când o să fie gata. Nu sunt capabil încă. Nu mai sunt ajutat. Nu am decât să aştept.

Mă deprimă şi că scriu atât de prost aici. Sunt anii mei despuiaţi şi sterpi. Sper să se treacă peste ei. „A fost într-o stare de viaţă aparentă.“ Dar o stare reversibilă, şi iată ce minune i-a fost dat să mai scrie. Mai prost ca Farfuridi, mai canalie ca Caţavencu… Da, unghia îngerească s-a dus.

Voi citi o antologie de poezie austriacă, apoi *Cartea orelor* de Rilke (dacă o găsesc).

16 iun. Aseară, privind prin acoperişul de sticlă al balconului stelele, puţine şi prizărite din cauza luminii oraşului, încât luminiţele pâlpâitoare ale avioanelor erau mai vizibile decât ele, am simţit greaţa depersonalizării totale, a dizolvării în ţesutul colorat (absurd) şi sonor (la fel de absurd) al unui dat fără nume şi înţeles. Nu mai existam, priveam casa de vizavi, curţile interioare, acoperişurile de olane, firma ultramarină de la orizont, vârful luminat al Casei Poporului — singura ei parte care se vede de-aici — ca şi cum aş fi murit şi mi s-ar fi îngăduit să le privesc câteva clipe prin ochii altcuiva, la a cărui conştiinţă n-aş

fi avut acces. Ochi puri, văz pur, lipsite de instanţele care măsoară, cântăresc şi împart. Nimeni (nu) privea înnoptarea caldă, bucureşteană, ea exista doar, cum există peisajele de pe o planetă fără viaţă, sau fără viaţă a sufletului. Eram mai puţin conştient de sine decât omida care, înţepată cu un ac, se zbate şi încearcă să fugă. Nu credeam nici în propria mea existenţă, cum aş fi putut crede — crede cu adevărat, şi nu înţelege sau cunoaşte — în cea a lui Dumnezeu? De fapt mă simţeam părăsit cu totul, gol şi stors ca niciodată, şi nu simţeam totuşi, la gândul ăsta, nici teamă, nici tristeţe, nici disperare, nici (într-un fel) indiferenţă. Nici măcar nimic, de parcă n-aş fi avut noţiunea simţirii.

M-am culcat şi-am adormit instantaneu ca un animal. Am visat prima dată după câţiva ani, poate, un vis captivant, fantastic, pe care la trezirea în lumina orbitoare a dimineţii l-am recapitulat fericit şi l-am socotit cumva de bun augur, după care-am adormit la loc şi somnul cel nou mi-a anihilat orice memorie a visului, în afară de vagi sticliri anomice. Nu-mi pare însă rău, căci sentimentul de prevestire bună, de depăşire a unui prag m-a însoţit în orele următoare şi e încă puternic. E prima zi de când ne-am întors acasă când mi-am simţit bine contururile, când — în puternic contrast cu dizolvarea care a culminat ieri — am din nou sentimentul că voi trăi iar, că voi mai vedea acele zile. Nu sunt exaltat, ci liniştit, puternic chiar. Îmi simt epiderma gândirii. Simt structura ei interioară, poziţia ei în spaţiu. E de parcă M.C., dispărut undeva timp de luni de zile, s-ar fi lăsat iar, uşor ca o batistă, peste ţeasta mea, faţa mea. Şi s-ar fi resorbit în carnea şi osul lor.

Da, e prima dată când mă simt cu adevărat bine.

Afară e caniculă, în camere, în spatele draperiilor, un aer călduţ şi stătut. Vreme de scris, de imaginat lumi. În curând nu vom mai putea sta prin casă decât complet goi. Mi-e dor de mare, de

lumina aceea cu vălurele de vânt care trece peste tine pe plajă.

17 iun. Spaţiul întreg e suma tuturor lucrurilor relaţionate-ntre ele, iar timpul întreg e suma tuturor evenimentelor, adică a schimbării poziţiei lucrurilor între ele. Universul fizic ar putea fi definit atunci ca un super-lucru ce trăieşte un super-eveniment. Atunci graniţa dintre lucru şi eveniment trebuie să dispară, şi timpul cristalizează în spaţiu iar spaţiul lichefiat devine timp. Şi asta simultan şi izotopic. Şi mă gândesc la un pasaj din Evanghelia lui Toma: „Dacă vă-ntreabă care-i semnul Tatălui dinlăuntrul vostru, spuneţi-le: este în acelaşi timp o mişcare şi un repaos“ (citesc Mario Bunge, *Ştiinţă şi filosofie*).

Îmi amintesc (şi-n dimineaţa asta plouă disperat, aproape că rupe arborii) trei vise de azi-noapte, într-un fel de gradaţie a stânjenelii şi penibilului. Nu merită să le notez atent aici, deşi sunt primele pe care le-am reţinut de multă vreme, dar o să le schiţez totuşi. Primul e singurul mai coerent. Umblam fără ţintă printr-un cartier necunoscut. Mă afundam pe străzi întrebându-mă unde o să ies, când, pe neaşteptate, ca lipit peste restul faţadelor şi vitrinelor, mi s-a arătat un loc extrem de familiar (bineînţeles, îl cunoşteam bine doar în vis: în realitate nu-l pot situa nicăieri): două chioşcuri faţă-n faţă, de-o parte şi de alta a străzii, primul cu pateuri, celălalt cu mititei sau aşa ceva, în faţa cărora era o lungă coadă de gospodine. Trebuia să cumperi obligatoriu de la ambele chioşcuri. Mi-era foame, dar n-aveam chef să stau la coadă, aşa că am trecut printre femeile alea şi, în trecere, am muşcat din prăjiturica pe care o fetiţă de vreo zece ani o ţinea-n mână. O făcusem în joacă, dar am auzit-o plângându-se mamei sale, care-a spus şi celor din jur că mă legasem de fata ei. Între timp, eu coboram treptele către o zonă mai joasă a oraşului, împreună cu femei care stătuseră la coadă

şi acum mergeau acasă. „Copil idiot“, am spus cu voce tare, şi am început să mă justific faţă de bătrânele alea, care mă aprobau prietenos: nu voisem decât să fac ceva drăguţ, graţios, şi uite ce ieşise… în faţa mea străzile necunoscute se multiplicau, le străbăteam placid, fără să vreau să ajung nicăieri. Al doilea vis a fost cu Esterhazy, purtam o discuţie împreună, i-am spus că eu n-am făcut politică, n-am fost disident, că mi-am scris doar literatura. La care, foarte indignat, a intervenit Gerhardt Csejka spunând: „Dar nu-ţi dai seama ce spui? Totul e în defavoarea ta!“ Aveam un sentiment de puternică jenă şi culpabilitate.

Sunt, acum, liniştit. Poate odată voi reîncepe să scriu.

19 iun. şeş meot şişim şişa.

Am avut din nou o reacţie disproporţionat-paranoică la o cronică (nu răuvoitoare) la O. 2, e drept, prima cronică, de altfel o uluitoare dovadă a inutilităţii scrisului pe meleagurile astea. Chiar n-are nici un rost să scrii pentru ei (şi ăsta e totuşi dintre cei bunişori). O răstălmăcire jignitoare, o fuşereală a unei cărţi scrise totuşi având în minte un sens şi o miză. Ce-a ieşit? Bietul meu orbitor s-a transformat într-o carte de vacanţă, plăcută la lectură, poveşti peste poveşti (gen *Dosarele X*), ce-i drept, întrerupte regretabil pe alocuri de „deliruri“ „întinse pe zece pagini“, când puteau fi comprimate într-una singură. Nu sunt noutăţi faţă de primul volum. În al treilea, mi se recomandă să nu mai pomenesc de „Mircică“. Dar nu vreau să extind aici dezamăgirea de ieri. Singurul lucru care trebuie spus e, ca-ntotdeauna: stai deoparte de lumea lor. Nu intra-n jocul lor. Nu-i asculta, nu te-ntreba cu ce nou strat de mizerie te mai acoperă. Nu încerca să-i schimbi sau să le răspunzi. Nici o polemică, nici un semn în afară de strictul necesar: cărţile tale. Pentru că însăilarea acestui ins nu-i decât începutul. Vor veni cei cu adevărat veninoşi.

Dar vor muşca în gol şi-şi vor înfige acele într-o păpuşă umplută cu câlţi.

Brusli. Theodoros. Altdorfer. Tikitan. Desiderio.

Victor Victor Victor Victor Victor.

Ani au să treacă până-o să-ncep şi-o să-nchei a treia parte a cărţii ăsteia ce n-o să pară orbitoare nimănui. Fiindcă există deja cioburile afumate lipite de-a dreptul pe creiere. E drept, doar pe cele ale câtorva mutanţi, deocamdată, dar mutaţia se va răspândi-n populaţie şi va deveni foarte repede — generaţia următoare — dominantă.

Am şi probleme mari de memorie. În totului tot, sunt într-o perioadă foarte, foarte asemănătoare celei de după *Levantul*, care a cuprins câteva eşecuri rapide (poeme şi proze) şi un eşec agonizant, întins pe o lungă perioadă, *Travesti*. Toată tranziţia asta de până la *Orbitor* a ţinut atunci vreo cinci ani aproape cu totul sterili. Diferenţa e că în momentu-ăsta cu greu îmi pot permite o criză atât de lungă, fiindcă mă aflu nu în golul de după o carte, ci în mijlocul unei cărţi care trebuie dusă până la capăt. În acelaşi registru, cu aceleaşi mijloace. Nu pot tinde fundamental spre altceva. Şi-n plus, nu mai traversez mediul încurajator (dacă nu iubitor) de atunci, când eram încă o promisiune benignă — nu mi-o luasem încă în cap şi nu catindam la nobelu' românesc —, ci un mediu ostil şi coroziv, blazat de scrierile mele vechi şi nedorind să vadă din cele noi decât ce e rău şi diform.

Nu caut, în acest mare castel, camera interzisă. *Eu* sunt cel ce se află în ea. *Eu* aud, din ce în ce mai aproape, paşii celui ce mă va găsi.

Am mai scris cumva asta? Mă simt ca un cititor al unui roman poliţist, ajuns la pagina unde i se spune: în acest moment aveţi toate datele necesare descoperirii criminalului. De aici până la a-l găsi cu adevărat poate fi cale lungă, dar, citind, poţi trişa, poţi oricând să arunci o privire în viitor.

Când eşti în aventura vieţii, şi când n-ai (cum ai putea avea? ar însemna să ştii atunci cine-i criminalul) o minte profetică, va trebui să te opreşti şi să revezi totul, să reaşezi totul în toate combinaţiile cu putinţă. Apoi să mergi prudent mai departe prin grădina potecilor ce se bifurcă: dreapta, stânga, dreapta, dreapta, stânga… sus…

Tremur tot, atât de violent sunt testat.

28 iun. Erau doi. Unul însă complet mascat de celălalt. Nu l-am văzut bine decât pe cel care se aplecase peste patul meu, privindu-mă atent. Era chel, înalt, cred că gol până la brâu sau purtând un tricou de culoarea pielii. Ştiu sigur că n-au emers din visul din care am deschis brusc ochii, fiindcă-mi amintesc acel vis: nu erau în el oameni, ci peisaje în contraste foarte violente de culoare, mai ales largi pete de un roşu pe care cuvântul „roşu“ nu e-n stare să-l definească: ruj moale, lucruri sculptate în ruj moale. Prin urmare, ca-ntotdeauna, vizitatorii mei *nu* sunt ultima imagine a unui vis, rămasă pe retină sau în conştiinţă când deschid ochii. Căci sunt întotdeauna oameni, oameni normali, bine vizibili chiar şi-n întuneric, îmbrăcaţi obişnuit. Îi pot descrie sau desena pe toţi cu o precizie satisfăcătoare. Au dimensiuni umane, sunt concreţi până la real, sunt acolo, lângă mine. Când deschid brusc ochii pare că-i surprind, de fapt, căci se grăbesc să se topească-n întuneric şi-n locul lor rămâne tremurul, frica.

Şi tot brusc mi s-a născut în minte (pe când turnam apă din carafa albastră a filtrului) un gând: acum creierul meu e copt ca un fruct.

Am fost la Năsăud şi la Sângeorz-Băi, la Ioana acasă. Lumea aceea mirifică pe care-o asociam înainte cu Maramureşul. Coame de dealuri pline de fâneţe, clăile de fân şi casele de vară risipite pe verdele acela încreţit şi bombat, aerul aproape gelatinos, arhaismul acela, vechimea şi prospeţimea lumii de jur-împrejur. Uimirea de a fi

mai jos decât dealurile, ca atunci când am văzut prima dată marea. Apoi gări mici şi sărăcăcioase, ore-n şir de mers în vagoane incredibil de distruse, damful de vinilin şi de păcură al trenurilor, pe când pe fereastră ţi se proiectează paradisul în toată strălucirea lui. Casa Ioanei, fermentată în peisaj, pământurile din jur, livada rară şi neroditoare anul ăsta, gardurile sărite ca altădată la Abrud, copiii, culesul de fragi pe coastele de-a lungul cărora coboram spre Someş. Soarele cu lumină limpede de dimineaţă şi totuşi incendiindu-ne aproape literalmente părul. Locuri cu cartofi: plante verzi, insistente, escaladate stângaci de gândacii de Colorado. Cireşi jefuiţi în grabă (o fată, ghemuită în iarbă, veghează să nu vină cineva), impresia că eşti într-un film, poate rusesc, poate *Călăuza*. Masă cu cireşe, caş şi lapte de vacă. Animale înghesuite în grajd şi-n ocolul oilor, jegoase şi triste. Oamenii arată cel mai rău în frumuseţea pură întinsă roată în jur. Prost îmbrăcaţi şi fără bani. La rădăcina unui măr — piese ale unui fost televizor: circuite imprimate, sârme izolate, ebonită. Mâţe sălbatice şi ostile trântite în tindă. Avem un loc, undeva, pentru o căbănuţă. Acum e plin de iarbă şi de flori pirpirii.

4 iulie Mă gândesc să-ncep o carte mică, „de subiect“, şi ezit între mai multe proiecte, toate la fel de vagi. Sigur, o carte care să contrasteze cât se poate de mult cu O. Mă-ntreb însă unde-ar trebui să caut (în obositu-mi crier) inocenţa din străvechiul meu volum de povestiri. Şi ce sens ar avea o carte din care eu aş lipsi. Poate că am să-ncep „Brusli“ (cu acel exordium gen Salinger la care m-am tot gândit). Alte subiecte ar fi Theodoros — dar ar fi multă bătaie de cap cu documentaţia —, Voila (prea apropiat de O.), armata (nie), pitica (dar după O…) şi nişte kestii erotico-isterice care nu ţin pentru ce vreau eu — 100–150 de pagini şi în nici un caz mai mult. Cred

că Brusli, dac-o să existe vreodată, o să fie ce trebuie. Şi dacă voi fi-n stare să scot din el ceea ce deja începe să existe-n mintea mea.

Sunt cel puţin 8 luni de când am terminat O. 2 şi de când n-am mai scris nici un rând literar. Am trăit în schimb, mai întâi cu *Postm.*, apoi cu *Jurnalul*, iar acum chiar cu *Corpul*, o paranoia tot mai accentuată. În lumea literară de la noi rezistenţa împotriva scrisului meu a crescut exponenţial şi e bine alimentată. Practic simt asta zilnic, şi nu mă pot detaşa de sentimentele de nedreptate şi umilinţă pe care mi le produc cronici incredibile, oarbe şi surde, răuvoitoare şi distorsionante, sau numai de-a dreptul neînţelegătoare, ce tot vin în valuri şi nu se mai termină. Am suferit foarte mult în ultimii ani, şi e doar începutul. Nu pot spera decât că voi mai face vreodată ceva cu adevărat mare şi minunat, în ciuda tuturor. Va trebui să rezist şi să merg mai departe.

Vizitam vechiul bloc din Ştefan cel Mare. Era o vale lină, cu iarbă măruntă, în mijlocul căreia, izolat de orice idee de oraş, se ridica blocul, identic cu cel din realitate. Dar curând aveam să-mi dau seama de diferenţa care, totuşi, exista: spatele blocului era un mare zid orb, de cărămidă, ca o uriaşă rană cicatrizată. Nu mai erau acolo balcoane, ferestre, nimic. Schimbarea mă intriga, mai ales că o persoană de lângă mine mi-a spus: „Să vezi cât de diferit e şi-năuntru!“ Tata, îmbătrânit şi cărunt, cu părul sclipind în amurg, era şi el acolo.

Faţă gravă, teribil de atentă. Ochi nesănătos de strălucitori. Nebărbierit. Gură frumoasă, cărnoasă, senzuală. Păr buclat, încă fără fire albe. Mai ales un fel de aşteptare încordată.

Legătura dintre timus şi neotenie: mormolocii de broască crescuţi pe un mediu de timus nu se metamorfozează, crescând în schimb până la gigantism. Timusul poate fi deci răspunzător de

frânarea maturizării sexuale etc. dintre 5 şi 14 ani, perioada în care se produce aculturaţia umană.

8 iulie Mănânc caise. Încerc să fac faţă vieţii. Citesc ceva care rezonează cumva cu starea mea de spirit: *A Floating Opera*. Fiindcă n-are mai mult sens să te sinucizi decât să rămâi în viaţă. Acum sunt singur în casa asta albă, şi maturitatea şi-a strecurat deja zăbala în gura mea. Îmi rupe acum obrajii. Trebuie să merg încotro mă duce. I-am scăpat ani mulţi şi sunt recunoscător pentru ei. De-acum înainte — Domnul cu mila.

Am aliniat trei sâmburi mari de caisă, cu zdrenţe proaspete din carnea lor portocalie pe margini, pe capacul închis al note-book-ului meu. Sunt umezi pe jumătate şi lasă umbre vag semilunare. Nu ştiu de ce i-am pus aşa şi de ce, mai ales, scriu asta aici. Dar cele două fapte paralele converg, poate, la infinit. Sau au fost odată una şi-aceeaşi.

Caniculă mai departe. Oameni care rătăcesc goi prin apartamente cu supă în loc de aer. Nimeni nu sună, ca-n adolescenţă, nimeni nu te scoate la o bere. Prin pereţi se aud voci, dar nimeni nu face sex.

14 iulie Dacă scriu că „sunt într-o perioadă relaţională“ în opoziţie cu una creativă, nu fac decât să pun degetul pe locul dureros (deşi nu doare; e mai mult o mâncărime neliniştitoare, ca acea senzaţie din cap şi piept care te face să spui „nu ştiu ce e cu mine, simt că-mi pierd minţile“) al mediocrităţii mele. Nu pot gândi şi nu pot scrie, în schimb fac un comerţ obsesiv cu simboluri şi valori care, deşi produse cândva de mine, au căpătat coaja obiectivă a lucrurilor manufacturate de alţii. Cărţile mele sunt un fel de scară ce se-ntinde de la fuşteii limpezi ca gheaţa ai proiecţiilor ortogonale până la (literalmente) bucăţi din scoarţa mea cerebrală cusute-ntre coperţi făcute din propria mea piele. Am toată gama de la hartă la real thing, etalată frumos pe o tarabă de cămătar.

Ce fac acum e să trimit scrisori, mail-uri şi faxuri de reclamă, cereri de schimb, licitaţii, vânzări cu discount. Sunt negustor, îmi vând mintea în eşantioane mai mari sau mai mici. Şi aş fi mulţumit (în ciuda acelei nelinişti) să fac lucru-ăsta câte zile mai am de trăit dacă n-ar fi *certitudinea* că aşa nu se poate trăi.

Probleme mari de memorie, poate dominanta acestor luni. Nu-mi amintesc vise, nume, confund situaţii. M-am săturat de extenuarea şi tristeţea asta. Dialogul meu cu cărţile pe care le citesc e aproape la fel de frugal ca şi cu oamenii. Ceea ce procesează — cu un interes uneori real — memoria mea de scurtă durată nu se întipăreşte în plastilina crudă a celeilalte memorii. Lumea e mereu nouă pentru mine şi n-am ce face cu ea, căci lumea, ca şi eul, nu e interesantă. Interesantă e doar acea sofisticată combinare a lor, în bilioane de şuviţe-mpletite, numită realitate. Şi acest fapt e tautologic, căci interesant înseamnă, de fapt, real.

Sunt de exact patru luni înapoi în ţară, timp în care am cumpărat şi pus la punct casa, m-am căsătorit (foarte posibil deja avem un copil sub forma unei sfere celulare, deocamdată, şi al zâmbetului fericit, altfel decât orice altă expresie a ei, al Ioanei) şi am publicat volumul doi din *Orbitor* (deja de două luni şi fără un feed-back autentic până acum, dar cu unele reacţii punctuale extreme de tip „formidabil“ (dar fără acoperire într-o adevărată înţelegere) sau „dezamăgitor“, chiar „prost“ (dar fără o reală lectură). În lunile care vin sper ca noua fiinţă pe care-o vom aduce pe lume să crească în receptacolul ei, să ia formă umană şi — da, în ciuda oricăror lecturi ale mele din cărţi de neurofiziologie — suflet; simt că e foarte, foarte important că vine pe lume acest copil. Voi încerca şi să pornesc o nouă carte, profitând de starea mea complet non-asociativă (deci nu vor fi „deliruri“ în ea, ci fapte). Voi

publica *Zmeii*, pentru care însă nu mai am nici un entuziasm. Nu ştiu ce va mai fi în astea 7 luni până la plecarea la Viena. Doar că voi sta cinci zile în Suedia, la toamnă, ceea ce ar putea să nu fie lipsit de tâlc, pentru că „tâlcul zărilor e norul, ducăuşul, călătorul…“ Voi scrie un eseu despre GHETTO plătit încă mai bine decât cel despre Balcani, 6 pagini despre care nu ştiu acum nimic. Voi avea poate — apropo de perioada mea relaţională — încă vreo 2–3 contracte de traduceri: USA, Polonia, sper Germania sau Austria. Bruno va termina probabil *Nostalgia* italiană. Altceva e tot ce s-ar mai putea ivi.

Am citit Barth, *Varieteu pe apă*, carte a unui începător plin de talent. Ceea ce dă valoare cărţilor în general, nivelul filozofic, aici însă strică prin ostentaţie şi prin revolutul camusian al temei. Multe lucruri bune, însă, risipite în adâncimea cărţii.

21 iulie Niciodată nu m-am gândit mai mult şi mai senin la moarte. Senin deloc în sens stoic, senin doar pentru că fără nici un adevărat interes. Am râs de apocalipsă, de inutilii ochi exoftalmici, de răcnetele inutile. Căci, dacă doar tu eşti rupt şi mestecat de colţi bestiali, sau dacă un univers întreg piere prin foc şi prin gheaţă — este absolut acelaşi lucru. Sfârtecat, ars, strivit — şi apoi aceeaşi anomie. Sau mori în patul tău. Sau specia ta se stinge. Sau dormi, sau ţi-a murit numai mintea. Acum două–trei zile am rămas blocat în lift, la hotel, împreună cu alţi şapte inşi care respirau respiraţia celorlalţi. După zece minute aerul era fierbinte şi rar, îţi venea să te laşi pe vine ca să cauţi un gaz mai săţios. Mă gândeam doar la paginile din ziarele de-a doua zi. Mi-era indiferent dacă aveam să ne sufocăm. Dar simţeam cum începeau deja să-mi iasă glandele, muşchii şi oasele de sub control, de sub indiferentul meu

control asupra indiferenţei mele. În jumătate de oră s-ar fi format, poate, şi-n acel lift de metal încăpăţânat, tragica şi inutila piramidă de trupuri din camerele de gazare. Dar aş fi fost mort de mult când m-aş fi luptat să mă caţăr peste ceilalţi ca să mai sorb o adiere de aer.

Citesc totuşi mult mai mult decât înainte, două feluri de cărţi în principal: scrieri ştiinţifice care-ncearcă să surprindă poezia naturală a lumii (pe lângă care artele umane sunt un produs secundar şi niciodată la fel de inteligent) şi mai cu seamă psihologia ei, concentrată-n nuclee de apă şi pieliţe numite creiere, şi pe de altă parte cărţi de literatură, alese cu grijă, care să-mi elibereze sau să-mi potenţeze — to boost — dorinţa de a scrie. Am terminat ieri în microbuzul care ne aducea de la Sinaia (unde-am stat patru nopţi la Holliday Inn, într-o prisacă zbârnâind de profesoare) proza-poem a Aglayei Veteranyi, *De ce fierbe copilul în mămăligă*, text indiscernabil între un cumplit de trist document psihiatric şi poezie — suprarealistă, crudă şi viscerală — pe alocuri mare, ciudat de asemănătoare cu textele din *Familia Popescu*. O interpretare pre-mitică a lumii cum apare — dincolo de bine şi de rău — în desenele copiilor şi ale schizofrenilor sau în delirul sistematizat al parafrenicilor. O carte de o forţă poetică rară şi care cere lecturi ulterioare atente. Copilul în burta mamei (fierbând în mămăliga placentară — căci naşterea trimite în iad), Dumnezeu mâncând morţii pe sub pământ, ochii împunşi şi obrazul ars al păpuşilor, sadismul sexual, câinele decapitat — toate sunt semne ale unei fantasmagorii inocent criminale ce trăieşte-n oroare ca-n aerul pe care-l respiră. Imaginarul sado-masochist, mergând până la o disociere totală, se construieşte iarăşi ca la Cristian Popescu, pe o lume kitsch, de ţoape şi mitocani, de localuri populare, de artă trivială — circuri, cabareturi, spectacole porno, şi pe o contra-lume — cea mai slabă şi mai „făcută“ parte

a cărţii — a ghetto-ului românesc din „iepocă“. Fără-ndoială am citit o carte de poezie şi un roman. Alte repere: Teo Bobe, Gherguţ, Ioana spune că şi Herta Müller (pe care însă eu n-am citit-o). Mai trebuie să spun că iarăşi m-am simţit, ca de câte ori citesc ceva cu adevărat bun şi mişcător — inferior, livresc, incapabil de-a fi făcut ceva cu viaţa mea? Un impostor ca atâţi alţii, care mâzgăleşte degeaba hârtii cu capul murdar, obscen, al pixului?

Nu numai creierul, ci şi penisul şi-a împătrit dimensiunile în ultimii şase milioane de ani de evoluţie umană.

10 aug. Nimic schimbat în chimismul meu interior. Am fost câteva zile la mare, unde-am avut parte de elogii la fel de ruşinoase ca şi demolările de prin reviste, fiindcă lipsa de măsură şi de bun-simţ sunt la fel de răspunzătoare pentru piscuri şi prăpăstii. Crema aceea hipergrasă, hiperdulce, din care se fac floricelele de pe prăjituri. Nici măcar o singură vorbă însă din care măcar să bănuiesc că vreun ins mi-a citit, totuşi, cartea. Sau măcar un sfert din ea. Citat şi necitit, acolo am să ajung (şi eu)? De altfel, până şi mie mi-a fost complet opac textul cărţii ăsteia grele şi absurde când am deschis-o la-ntâmplare. E chiar cel mai disperat, mai à rebours lucru la care-aş fi putut să mă-nham. Elementul lichid a fost însă binevoitor cu noi, purtând, în zare, în ceaţă sclipitoare, câte-un vapor cenuşiu. Nisip de scoici sfărâmate, câte-o mică meduză pulsând, topită-n lumina acvatică. Mère de Guillaume Apollinaire.

Cel mic e acum „cât un bob de strugure“ şi are organele interne deja configurate. Îi bate deja inima, sau îi va bate curând. Vom aduce pe lume un copil. Îi priveam pe cei de pe plajă, goi şi infinit de delicaţi. Ochi mari şi atenţi. Degetele risipite în aer mult mai natural şi mai graţios decât ar face-o orice balerină, orice snob, orice magician. Chicote

de ghebos sau de gnom când erau spălaţi de valuri. Dar şi scremete şi zbierete indignate când nu li se executau ordinele. Gabriel, poate. Gabriela. Gabi. După douăzeci de ani, acum, în 2022, citeşte aici, Gabriel… a… Numai tu ştii, în clipa asta, dacă vei purta roz sau albastru, de parcă la o bombă cu ceas ar fi conectate două fire, roz şi albastru, şi unul ar trebui tăiat (şi a fost deja) cu muchiile de oţel unsuros ale unui patent.

Recitesc, încântat şi, de fapt, fericit, o carte pe care-am citit-o acum trei zile, în tren, adâncit în ea până s-a făcut noapte peste Bărăgan şi n-am mai văzut nici paginile, darmite literele: *Naturalis Historia* a lui Plinius, pentru care cuvântul „fabulos“ se potriveşte mai bine decât pentru *Veacul de singurătate*. Aglomerare de fapte şi imagini pornind din real, trecând prin credibil, îndoielnic şi neverosimil şi depăşind cu mult aceste graniţe, până la emergenţa unei lumi total diferite de a noastră şi care anulează categoriile sus-pomenite. Altă psihologie (şi cât de umană totuşi, cât de apropiată totuşi de scepticismul eroic de azi) produce altă imagine a lumii, de neînţeles pentru cel ce-a trecut prin Descartes şi prin Darwin. Şi iarăşi valabilă, înveselitoare pentru cei ce trec azi prin Tolkien şi prin jocurile de strategie pe computer. Iată pagina despre menstruaţie: „Dar nu cu uşurinţă se va putea descoperi ceva mai uimitor decât menstruaţia. La apropierea unei femei în această stare mustul se acreşte, atinse, seminţele viitoarelor roade devin sterile, altoiurile mor, plantele din grădini sunt arse, fructele copacilor sub care se aşază cad, luciul oglinzilor păleşte la o simplă reflectare a ei, vârful sabiei se toceşte, strălucirea fildeşului dispare, albinele mor în stupi, arama şi chiar fierul se acoperă numaidecât de rugină iar bronzul capătă un miros respingător, câinii care se ating de sângele menstrual ajung să turbeze şi muşcătura lor este

infectată cu o otravă fără lege. Ba chiar şi bitumenul… se risipeşte la atingerea unui fir contaminat cu un asemenea venin. Se spune că până şi furnicile, nişte fiinţe atât de mici, au capacitatea de a-l simţi şi aruncă grăunţele pe care le purtau în gură, nemaiapropiindu-se apoi de ele." Geografiile fanteziste, neamurile de oameni în nenumărate feluri monstruoşi, bestiariile moralizatoare îşi au originea aici, în această „imagine a lumii" pentru care nu există căsuţele care despart, în mintea noastră de azi, visul de realitate, legenda de adevăr, mitul de teoria ştiinţifică. Basne aglomerate pentru mirare şi admirare.

Înainte să plecăm la mare am lucrat din greu la cartea despre zmei, pentru care am inima îndoită. Îmi place textul ei, destul de original şi de haios, în ciuda micilor inflexiuni din M.H.S., îmi plac şi ilustraţiile. Şi totuşi ceva nu merge. Cred că relaţia ei cu mine, cu imaginea literaturii mele. Va fi o nouă ocazie să fiu minimalizat şi ironizat. Iată faţa lui comercială, iată cine este „zmeul literaturii de azi". Parcă-i aud. În definitiv, însă, am lucruri mult mai urgente la care să mă gândesc.

Cum trebuie să fie, acum, o carte care să te bântuie, să te hăituiască, să te facă, dacă eşti un adolescent singur şi avid, să te arunci în literatură? Bănuiala mea e că azi situaţia e inversată faţă de cea în care eram eu însumi un puşti mort după cărţi: vezi azi mii de cărţi pline de minuni, mustind de expresivitate, rătăcind, abătute şi dezamăgite, în căutarea vreunui ins care mai ştie încă să citească. Fiindcă specia asta pare să se fi stins. O rezervaţie naturală a cititorilor de literatură (până nu e prea târziu) ar trebui înfiinţată pe loc.

Subteranul cu canale de apă de la vila din Floreasca. Mi-l arată toate visele, deşi ştiu sigur că n-a existat în realitate. Şi-apoi, curtea ei interioară, cu o boltă întunecată peste etajele de sus.

11 aug. Aş putea scrie probabil la nesfârşit în spiritul a ce am scris de 20 de ani încoace dacă aş mai *crede* în valoarea, utilitatea, necesitatea, *sensul* scrisului de acest fel. De câte ori am însă o stare de inspiraţie incipientă sau o idee sau o imagine, ele se lovesc de o inerţie a minţii mele, care e poate lene sau neputinţă, dar cel mai mult seamănă cu un fel de blazare sau de agnosticism. Mintea mea priveşte scurt, de la-nălţime, propunerea mea de colaborare şi… tace ca şi când ar spune „Asta ai mai scris, şi mai bine încă, şi totul a rămas îngropat undeva în grosimea unei cărţi, fără nici o noimă, fără nici o însemnătate. Căci în definitiv nimic nu înseamnă nimic.“ Dar mintea mea priveşte chiar şi acest mic discurs de sus şi cu blazare, şi renunţă până şi la el. Tot ce-mi aruncă e, până la urmă, o privire semnificativă: oboseală, dispreţ, ironie. Este la fel ca-n credinţa religioasă. Am crezut mereu, cum am crezut că am mâini şi picioare, în poezie. La un moment dat s-a-ntâmplat ceva ca o paralizie, ca o agnozie somatică: n-am mai putut şi nu mai pot crede că poezia e un organ vital al corpului meu, al minţii mele. Încep (poate) să simt că mintea mea ar trebui să caute în altă parte, în altă ordine a lucrurilor, să caute cu *adevărat* şi nu în buclele astea de pix. Dar ea a căutat şi-nainte „cu adevărat“, câtă vreme a crezut din toate puterile. Căci mă-ntorc la-nceputul paginii ăsteia ca să-i exhib tautologia (de ce, în clipa asta, mi-a fulgerat prin minte că am mai scris odată textul de-aici, într-un vis? mi-am adus aminte cu limpezime şi-nfiorare că am mai scris cândva chiar sintagma asta, déjà cunoscută: să-i exhib tautologia — drace, scriind asta, încă un fulger de nostalgie chinuitoare…), şi îmi dau bine seama că tocmai „starea de inspiraţie incipientă“ de care vorbeam, „ideea sau imaginea“ sunt substitute derizorii pentru reala inspiraţie, pentru „lumina de sus“ de care vorbea W., aşa că ele sunt

de fapt una cu „inerţia minţii mele“. E vorba de impulsuri şi tensiuni care nu pot trece pragul actualizării pentru că sunt ele însele pragul. Tocmai ele ar fi trebuit depăşite prin autohipnoza, nebunia sau credinţa pe care le numim inspiraţie. Nu există aici stări incipiente sau jumătăţi de măsură. Nu poţi fi gravidă „aşa şi-aşa“. Nu scriu nu fiindcă n-am suficientă inspiraţie, ci pentru că nu scriu. Fiindcă dacă aş scrie, aş scrie.

Un vis din seria, din nou iterată după câţiva ani, a locuinţelor mele vechi. E, în esenţă, un bloc enorm, văzut din interior. Totul e alb, pereţii sunt la scara unui templu. Sunt pe un palier aflat în jurul unui gol central, fără nici o balustradă de protecţie. E pustietate totală. Ies din lift şi-o iau de-a lungul unei lespezi albe, ca şi pereţii, silindu-mă să stau cât mai departe de prăpastia din centru. Rău de înălţime şi groază extreme. Uşa apartamentului, una singură pe tot palierul, e singura dimensionată normal, şi de aceea pare mică între planurile nesfârşite ale pereţilor. E o firească uşă cafenie de la intrare. Mă îndrept către ea, dar la un moment dat podeaua are o fisură de vreo jumătate de metru. Nu e mult, dacă n-ar fi golul de dedesubt aş putea trece uşor peste ea. Aşa, însă, rămân încremenit acolo, împietrit de groază şi de un fel de sentiment de predestinare.

Însemnările postume ale lui Wittgenstein nu se ridică la-nălţimea a ceea ce-am mai citit de el, şi-n primul rând a caietului cafeniu. De fapt, sunt cugetări despre ceea ce ar trebui să se tacă: religie, muzică, poezie. M-au neliniştit lipsa lui de înţelegere pentru Freud, Mahler, Shakespeare. Dispreţul pentru înţelepciune. Meditează cu motoarele reduse despre predestinare, credinţă, frumos sau adevăr. Par, cumva, însemnări ale unui amator, inteligent dar nu genial. Rareori încearcă sincer „să-şi înţeleagă situaţia“, şi totuşi textul se aseamănă cu jurnalul şi însemnările postume ale lui Kafka. Ce este acolo stil şi tensiune e aici, însă,

mai curând creionare fără nerv. Caut să citez ceva aici şi abia dacă găsesc. Câteva frânturi de legătură cu gândirea lui lingvistică: „într-o conversaţie: cineva aruncă o minge; celălalt nu ştie: trebuie să i-o arunce înapoi sau să arunce unui al treilea, sau să o lase unde a căzut, sau să o bage în buzunar etc.“. Ah, ceva interesant: „Când filozofezi, trebuie să cobori în haos şi să te simţi bine acolo.“ Aici, netezirea la nesfârşit a cutelor limbajului şi o „atingere“ de postmodernism: a trăi confortabil în mijlocul haosului.

12 aug. Wittgenstein scrie: „vechea cultură va deveni un morman de moloz şi, în cele din urmă, o grămadă de cenuşă, dar spiritul va pluti deasupra cenuşii“. Dar spiritul însuşi e o noţiune care ţine de „vechea cultură“. *Ce* va pluti, atunci, deasupra cenuşii, în afară de tristeţea, nostalgia şi disperarea noastră? Şi asta în cel mai fericit dintre cazuri, căci e tot wishful thinking. De fapt, deasupra mormanului de cenuşă va pluti vidul.

13 august „Brusli“, o carte simplă. Dar nu un fake. Cât de mult o himeră? Cât aş vrea ca eu să fi fost Brusli? De asta depinde tot. Aş renaşte cu „Brusli“. Dialoguri. Să „văd“ un film. Va fi despre eroism, chiar aşa. Despre viaţa vieţuită în epoca virtualului. El va trebui să fie la fel de minunat şi de iubit ca Holden. Dar cum, în cultura noastră, unde loser-ii nu sunt nimic deosebit?

19 aug. Am început să vorbesc chiar şi amicilor despre „depresia mea“ (endogenă, nu mai încape vorbă…), ceea ce e un semn rău, ca să nu mai vorbesc de lipsa de gust. Dar adevărul e că nu mă mai recunosc, la propriu, la cât se poate de propriu: în locul meu a venit altcineva — chiar aşa cum am minţit odată într-un articol — care nu mi-e simpatic, pe care nu-l înţeleg, care mă-nnebuneşte prin placiditatea, conformismul, *absenţa* lui. Faptul că nu ştie să scrie şi că n-are

nici un strop de umanitate sau imaginaţie. Nu-l mai pot suferi în interiorul corpului meu. Ultima săptămână mi-a trecut în disperare şi confuzie. E în mine un fel de zaţ întunecat, un amestec de frică şi umilinţă. M-am rugat intens, în semi-trezie, la sfârşitul fiecărei zile. Pentru că nu mai pot, nu se mai poate. Ce mă fac? Văd cum alunec din zi în zi în conservatorism şi indiferenţă. Mi-e ruşine de mine, de fiecare cuvânt pe care-l spun. Nu mai sunt de nicăieri, nu mai sunt sigur de nimic. M-a dezechilibrat traiul aici, m-au contrariat şi m-au intimidat reacţiile de-aici la scrisul meu (cu ultimul număr din *Orizont* constat că nici măcar cronicile foarte laudative nu-mi liniştesc *frica* asta, până la urmă miezul nebuniei şi dezamăgirii mele de-acum: teama că n-am să mai pot scrie şi că, de altfel, n-am scris nimic adevărat niciodată). E prima oară când mi-e cu adevărat frică de asta ca de nimic pe lume. Simt că nu mai am o formă, că mi-a dispărut credinţa dătătoare de formă. Sunt dezorientat ca un bărbat care-ar ajunge impotent peste noapte, de la o zi la alta. Ba nu, ca un castrat, ca unul ce nu mai speră. De fapt, şi mai mult, mult mai mult: ca un bărbat întreg biologic, dar care deodată nu mai percepe feromonii dulci ai pielii femeii. Care nu mai e interesat. Care nu mai vrea. Care nu mai înţelege. Virtutea? O nerozie. Sexul? O nefericire…

Nu vreau să scriu asemenea pagini. E tot ce pot acum. Las una, două, trei zile de ruşine şi nefericire să treacă, dar în a patra sau a zecea *trebuie* să scriu, ca să nu plesnesc cu totul. Iar după ce scriu aş vrea să nu fi scris, să fi lăsat hârtia în demnitatea albeţii ei.

Am uitat poezia, flexibilitatea minţii mele s-a dus. Curând o să uit până şi ortografia, apoi n-am să mai ştiu să formez literele. Klee cu mâinile transformate de keratoză în gheare. Aproape de miezul creaţiei, dar nu îndeajuns de aproape. Sunt

alb, tot mai alb, de fapt în tot ce scriu acum scriu cu alb pe alb. E exact ca şi când n-aş scrie. Proiectele mele, Brusli sau O. 3, nu sunt acum departe de mine, aşa cum nu e departe de mintea ta ceva deja uitat. Cum nu sunt departe morţii de lumea albă. Problema minţii mele, care sincer nu ştie ce i se-ntâmplă, e acum de pură subzistenţă, de contractare şi relaxare, chiar pur vegetativă, a inimii. Am ajuns aici.

Mama, la aniversară: sub pielea pătată de bătrâneţe a-nflorit deodată faţa ei dulce de domnişoară. Nu-mi pasă dacă eu am să-mbătrânesc şi faţa mea o să se umple de pete, dar mama întinerind deodată, cu un singur zâmbet, cu ochii sclipind de bucurie — mi-a umplut sufletul de dragoste şi de revoltă. De spirit de negare: nu-i adevărat, n-au trecut anii-ăştia, totul a-ncremenit atunci, în cămăruţa din Silistra. Toată viaţa noastră a fost concentrată atunci şi aşa o să rămână mereu. Nu sunt în stare să cred că mama e bătrână acum.

20 aug. Stăteam aplecat deasupra feţei Ioanei, adormită, şi trăgeam pe fruntea şi obrajii ei, pe nasul şi bărbia ei, linii de tuş groase, orizontale, ce vălureau peste reliefurile ei puternice în semiobscuritate. Atunci am auzit-o tresărind în somn lângă mine şi m-am trezit. Stătea ridicată-n capul oaselor, confuză şi-nspăimântată.

N-am mai recunoscut-o pe C. văzând-o în fotografii. Faţă străină, siluetă străină. Toată lumina care-i venea odată din lumea în care o atrăsesem şi care nu-i aparţinea i s-a şters fără regrete de pe faţă şi umeri, ca bronzul unei veri la mare. Remuşcările mele, totuşi, rămân. Căci sunt — sau tind să devin în ultimul timp — campion judeţean la remuşcări. Culturist al remuşcărilor armonios repartizate pe biografie.

26 aug. De luni de zile sunt hipolucid. Poate chiar de ani, poate întreg O. 2 l-am scris în stare de hipoluciditate, de scufundare oarbă sub faţa lumii.

Când de fapt arta mare cere cealaltă zonă, de dincolo de firul oglinzii: hiperluciditatea. În care s-au impregnat câteva pagini din O. 1 şi câteva din REM.

Reiau Kafka de unde nu l-am lăsat niciodată.

Creşte singurătatea în jurul meu, ceea ce nu-i un disconfort, căci aurele celorlalţi, aproape toţi, îmi suflă propria aură, îi tulbură simetria şi ogiva. Când dormi cap lângă cap cu cineva aurele se contopesc, neuronii ies uşor prin porii ţestei şi-şi ating ramurile, şi păsările cerului îşi fac cuibul în ele. Sau se resping cu silă şi ură şi-atunci aurele se revarsă în părţi, peste pernele depărtate, duşmane parcă şi ele. Stropi de aur şi iod picură din ele pe podea.

29 aug. Citesc Kafka mai departe, scrierile târzii, dar cu o minte obosită, care se zdreleşte în acele ciudate menhire de obsidian. Nu-mi amintesc să fi simţit, ca acum, vreodată că nu pot intra până în miezul gândurilor lui, că sunt chiar atât de paradoxale şi-ntortocheate. Dimpotrivă, lecturile anterioare fuseseră exaltante, iar aforismele deveneau translucide în lumina minţii mele. Într-un fel, le-nţelegeam înainte de a le citi. Acum molfăi la ele cum încearcă un bătrân să moaie o coajă între gingii. Pentru că nu mai am contextul lor, nu mai simt încotro duc ele, sau dacă simt nu mai vreau să le urmez. Doar când, prin vreun miracol (cum înotătorii blocaţi sub crusta mării îngheţate pipăie disperat suprafaţa tulbure în căutarea copcii) voi ieşi la larg (sau voi intra la foarte îngust, ceea ce e totuna), doar atunci, în largul sau îngustimea asta, am să pot să-l înţeleg din nou, fiindcă de fapt noi doi suntem unul, şi suntem unul cu toţi ceilalţi. Acum pot urmări doar cum nebunia lui neagră se transformă, din când în când (sau transpiră din când în când) în cântecéle disperate. Sau cum visele lui bălăcite, de insomniac, trec în text deodată, prin sublimare,

fără vreo stare intermediară, dar şi fără similitudini. Sunt aceleaşi, dar în altă stare de agregare. Doar că fenomenul e invers sublimării solidelor în gaze. Nu ştiu dacă e posibilă transformarea instantanee a gazului în solid, fără starea lichidă de tranziţie, şi dacă fenomenul are un nume. Dar visul kafkian *îngheaţă* instantaneu în text. Adică-ntr-o gheaţă neagră, menhirele de obsidian de care vorbeam.

Nu îndrăznesc încă să-ncep nimic. Las orele şi zilele să treacă. Muşcatele de la geam, înflorite firav, tremură uşor sub cerul lipsit de veselie. Au fost zile aglomerate şi goale. Am fost în dispensare pustii, mirosind a mort, cu tot felul de reclame la medicamente lipite grosolan pe pereţi. Ne-am plimbat prin cartiere de case străvechi, gata să cadă la orice suflare de vânt. Ipsosul lor galben fărâmându-se vizibil şi căzându-le ca mătreaţa pe asfalt. Ornamentele lor de mausoleu. Kitsch-ul lor onorabil, precum al cine ştie cărui ciob de oală dintr-un sit arheologic preistoric. Ioana puternică asemeni unei zeiţe, cu protuberanţa pântecului deja vizibilă, adăpostind fetusul „cât un măr micuţ“, în greutate de 40 de grame. Acolo, în burta ei, e o fiinţă mai mult decât enigmatică. Are deja degeţele, iar peste ochi încep să-i coboare pleoapele. Se mişcă şi explorează, înghite lichid placentar, în curând va vedea lumina rară ce străvede prin burta întinsă ca o tobă. Fotonii pătrund prin rochiţă, prin textura chiloţilor, prin solzii de cheratină, prin celulele dermice şi prin grăsimea subiacentă, prin peretele muscular şi prin lichidul densificat, lovesc apoi ochii lui, ochii ei, şi-i modelează acolo. Iar noi în tot acest timp umblăm de mână prin oraşul pe care ea sau el îl va moşteni. Vedem case pe care-o să le vadă şi el, şi ea, el, ea. Trecem pe sub nori şi frunze care îi vor uimi. Îţi dăruiesc lumea, viermişor drag, triton iubit. Împărăţia lui Dumnezeu e aproape pentru

tine. Ferice de cel ce va mai răbda încă şapte mistice luni.

Sunt mult mai liniştit of late. Am avut câteva cronici bune la O. 2. În fine, cineva a dus cartea asta până la capăt. O astfel de carte se poartă greu, ca o sarcină. Iar dacă nu urmează naşterea, totul e în zadar. Poţi spune că n-ai citit-o. Sunt mereu recunoscător celor ce scriu bine despre mine. Nu pentru că am nevoie de confirmare (poate doar de confirmarea faptului că există încă un lucru numit literatură), ci fiindcă am nevoie de dragoste. Am nevoie să simt că sunt înconjurat de oameni care mă preţuiesc, pentru care merită să scriu. Nu orice yes-man, bineînţeles. Dar nici numai străini reci şi obiectivi.

Am fost mai apropiaţi ca oricând, Ioana şi cu mine. A fost şi Ionuţa pe-aici câteva zile, încă un copil, fetişoară mică şi triunghiulară ca a mea altădată, gură expresivă, ochi foarte atenţi. Uneori (când vorbeşte cu un necunoscut mai ales, un musafir al nostru, de pildă) are acea avântare a întregii fiinţe către el, acea inteligenţă şi atenţie şi solicitudine aproape de neînţeles în ochi, pe care i-o ştiu de când era foarte micuţă. E toată numai privire, numai dorinţă de a exista pentru celălalt. Deschidere absolută şi necondiţionată.

31 aug. *Orbitor* nu e o poveste, ci o hartă. Nu e dinamic, ci static şi simbolic. Cu toate acestea, parcurgerea lui nu se poate lipsi de dinamism: deşi e static, el provoacă dinamismul minţii care-l parcurge. Fără încordarea şi mobilitatea extremă a lecturii, *Orbitor* nu se desface, rămâne un ghemotoc zbârcit de posibilităţi. Căci o carte nu se ia singură, ci împreună cu mintea care-o parcurge.

„Scrisul ca rugăciune". Impresia unui ins îngropat într-un puţ subteran şi care sapă, extraordinar de inegal şi nesistematic în toate direcţiile: simple zgârieturi aici, tunele acolo… Totul însă la fel de insignifiant, căci pereţii par

infinit de groşi. Semnificaţia e aici doar groaza şi disperarea activă a săpatului.

1 sept. Tot mai puţine obiecte şi tot mai multe relaţii între ele. Cei din anii ’60 vedeau peste tot o reificare, se credeau invadaţi şi terorizaţi de obiecte. Azi avem o relaţionare a lumii, cu mult mai înspăimântătoare, căci obiectele le puteai mângâia sau distruge, pe când azi trăim într-un păienjeniş spectral. În virtualitate.

Fractalii Julia şi Elvis. Şi Mandelbrot.

Pură lumină de toamnă, care-mi aduce iar, ca-ntotdeauna, o euforie liniştită. E rece ca apa de la frigider şi uşoară ca un gaz fluturător. Sper să mă trezesc, cred că m-am şi trezit, poate-ntr-un alt vis. Mi se flexibilizează parcă încheieturile de atâta vreme anchilozate. Şi încă frazele mele n-au forţă. Lumină albă şi pură pe balconul meu vopsit în alb. Aruncă pete alburii până-n casă, pe luciul parchetului. Nu am interior. Cândva eram doar interior.

Ceva mă devorează bucată cu bucată-n ultimul timp. Inomabilul. Dar binecunoscutul. Do something about it. Simt chiar acum muşcături direct în creier. Şi-n măduva spinării.

Ah, nesul de altădată. Mirosul lui, eliberarea pe care ţi-o garanta. Un nes cu apă rece, în care bucăţile gălbui de cremă cafeinică se dizolvă-ncet, apoi spirale întunecate se lasă tot mai jos. Şi apoi ora de scris neomenesc, de scris direct cu — direct cu scris. Nu ştiu când o să mai pot fi atât de fericit vreodată. Dar acest vultur mi-a ros ficatul încet şi era gata să mă termine. Aş folosi acum orice drog şi aş accepta ruina şi hepatita şi ciroza şi pancreatita dac-aş şti că mai pot scrie ceva la fel de chinuitor de frumos ca REM. Sau ca multe pagini din O. 1. Sau ca *Levantul* (pe care încă nu ştiu cine l-a scris, deşi am făcut cercetări). În O. 2 am fost silit să construiesc — ceea ce înseamnă în sine un pas înapoi. Forţa n-a mai venit aici din singurul loc

legitim: din stereo-chimia frazelor, ci din structuri ample; nu din poezie, ci din proză. Dar îmi imaginez o casă a cărei structură de rezistenţă s-o formeze nu pilonii şi grinzile de beton, ci frescele delicate de pe ziduri.

Trăim o singurătate mai mare ca la Berlin. Suntem doar noi doi într-un oraş plin de necunoscuţi. Dar cel puţin undele de nefericire de luna trecută, care făceau să-mi şiroiască sânge din timpane parcă s-au mai potolit. Vreau să exist, vreau să simt, la cel mai umil-realist nivel al ei, viaţa. N-am mai simţit nimic de epoci întregi.

Sunt, în ultimele luni, paralizat de ezitarea între mai multe linii de urmat. Să-ncep o carte nouă? Şi care? Să fie „Brusli“ (şi cum? simplă ca bună ziua sau încărcată ca bună să-ţi fie inima?) sau „Theodoros“? Sau altceva? Sau să merg mai departe, imediat, cu *Orbitor*? Nu ştiu ce să fac, ce-ar fi mai bine de făcut. Trag de timp, scriu articole şi un soi de compuneri şcolare comandate de foarte sus (căci, cum spuneam, sunt pe cale de-a deveni românul de serviciu al literelor evropeneşti) şi plătite foarte gras — pentru mine, căci pentru ei… —, casc gura după muşte, fac orice în afară de ce-ar fi de făcut. Să „purced“, să purcel o dată la fapte. Să ascult Henry Purcell şi „Little Piggies“. Să le mai dau o dată mărgăritare. În orez cu lapte, ca să-şi spargă boiarii măselele.

6 sept. „ibis in cruce“

„Cât de mult m-am schimbat!“ Mă priveam în oglindă şi nu-mi venea să cred. Acum rememorez faţa pe care-o vedeam în vis şi mi-e total străină. În vis, însă, mă recunoşteam, deşi eram surprins de schimbare. De fapt, era o faţă care aducea cu a lui Kafka dintr-un anume portret fotografic (văzut pe computer acum câteva zile): faţă cu fălci proeminente, cu păr cânepiu, ochi inocenţi şi distanţi. *Nu* ai mei.

Mai târziu, în alt vis, găseam în iarbă monede mari, strălucitoare şi grele ca de argint. Nu făceam câţiva paşi fără să mai dau de câte una. „Dar asta se-ntâmplă doar când visez“, mi-am zis. „E limpede că visez, dar cât de real e totul!“ Imaginea lumii din jurul meu era, într-adevăr, impecabilă: atingeam lucrurile şi le simţeam duritatea, priveam în jur şi spaţiul se desfăşura-n toate părţile, cu culorile cele mai liniştitoare. Toată noaptea a fost, de fapt, stranie. Când am stins lumina şi s-a făcut beznă aproape completă, am simţit o teamă supranaturală. Ioana dormea lângă mine ca o statuie. Mi-era frică să-i privesc faţa. Am închis ochii şi-am văzut deodată insecte mari cât braţul meu şi ireproşabile anatomic. Arhitectura feţelor cu ochi tari, cu mandibule în mişcare, picioarele mecanice din aşchii de smoală. Pântecele negre cu pete de-un roşu violent. Fojgăiau peste mine, se apropiau de faţa mea. Omizi cu pediculi păroşi traversau pătura cu care eram învelit. Am văzut apoi naşteri, vulve desfăcându-se şi capete-nsângerate protrudând înspre lume. Copii alunecând din burţile ce rămâneau flasce. Şi alte şi alte imagini, înflorind unele din altele ca nişte oribile artificii în crizantemă. Le contemplam pasiv şi fascinat, total detaşat totuşi, cum ar contempla un mare acvariu peştii abisali din adâncul lui.

7 sept. Muriel Spark, *Lorzi şi*... nu ştiu mai ce. Eu nu pot citi aşa ceva. Am un teanc de poche-uri de la „Polirom“. Sper ca una sau două măcar să fie lizibile. Şi ce „blurbs“ au, de la ce ziare şi reviste! (Am citit acum câteva zile — îmi pare rău că nu găsesc citatul exact — pe spatele unei cărţi că „toţi marii scriitori ai lumii au fost realişti, toţi au prezentat viaţa aşa cum e…“ Gogomănia asta (pentru care un student de-al meu n-ar mai scoate capul în lume) era semnată *New York Herald*, sau aşa ceva. Ah, am găsit citatul, din *N.Y. Times*, ceea

ce e şi mai şi. E nec plus ultra. L-ar putea semna Ungheanu cu ambele picioare: „Scriitorii consideraţi nemuritori sau pur şi simplu foarte buni, cei care ne invadează mintea şi rămân acolo mult timp, au o trăsătură în comun: se îndreaptă într-o direcţie anume, purtându-ne şi pe noi cu ei… Cei mai mulţi sunt realişti şi descriu viaţa aşa cum este. Dar (pentru ca Gâgă să capete coroniţa de premiant, *nota mea*), tocmai pentru că fiecare rând al lor palpită de seva şi de sensul existenţei, simţi, pe lângă viaţa aşa cum este, viaţa aşa cum ar trebui să fie"… Compunere de elev mediocru pentru milioanele de mediocri spre care se-ndreaptă romanele, filmele, muzicile, fazele de azi. Fii măcar un milimetru peste suficienţa asta de servicii publice, şi-ai să fii trimis la editurile universitare, unde se strâng, ca puricii de plante, elitiştii. Cărţi simple pentru omul simplu şi criticul Simplicissimus.

Ce-ar fi de făcut. Cartea de articole etc., poate la „Polirom", că tot am pomenit-o. Neapărat cartea de versuri, fie antologie, fie numai textele grele, aşa cum avusesem de gând. Reeditarea *Levantului*. Ineditele mele poetice, poate-ntr-un singur volum, nu la „Humanitas". În doi ani, partea a II-a a *Jurnalului* (1997–2003). Mai târziu, 1983–1990 etc. Ar fi chiar tulpina sau şira spinării scrisului meu, locul de unde se vede bine şi capătă unitate. Ar mai fi: discutarea publicării *Orbitorului*, vol. 1, la Bonniers, în Suedia — prioritate absolută. *Orbitor 2* în Franţa, dacă mai vrea şi mai poate dl Paruit. Şi neapărat reeditarea *Nostalgiei* celei pocite de m-me L. Să fiu foarte lucid, foarte atent. E o perioadă necreativă, în care mintea mea ar putea face puţin management. De altfel, mă voi încerca şi-ntr-un strop de fandacsie „realistă", vorba lui *N.Y. Times*, „Brusli". Trebuie doar să-mi fac curaj să încep.

De luni încep a treia şi ultima corvoadă eseistico-internaţională, cele 15 pagini pentru Suedia. Well, you can do anything, but get off of my blue suede shoes (mi-e tare, tare dor de America, la fel ca-n fiecare toamnă; şi-n strânsă legătură, mi-e tare dor de Milk & Honey).

9 sept. Daniel Pennac, *Au bonheur des Ogres* — pas mal.

Premiul cu pricina se numeşte Premio Acerbi, e destul de cunoscut în Italia şi se dă, probabil, la vară. Nu e deloc „ca şi luat“ de mine, cum mi s-a spus, iar până la vară e foarte departe. Oricum, nu am putut afla în ce constă (o frumoasă diplomă de pus în cui?).

Concentrare adâncă (atât cât îmi permite zăpăceala mea de acum) asupra giulgiului şi a sudarium-ului din Oviedo. Omul „imprimat“ în negativ pe giulgiu a fost (este) cu certitudine Isus. E greu de exprimat frumuseţea şi nobleţea acestui corp uman de peste un metru şi optzeci, practic desăvârşit, ca şi când ar fi de fapt un prototip al omului. Faţa, în ciuda urmelor de tortură, e senină şi, de asemenea, ideală, liniştitoare, probabil foarte tânără în absenţa bărbii şi mustăţilor. Nu sunt mărci rasiale evidente. Chipul e „cristic“, cu neputinţă de găsit un cuvânt mai bun. Cu totul, acest om a avut o graţie complet străină locului şi epocii, dacă nu cumva acestei lumi. Ochii sunt, fireşte, închişi (unii văd şi bănuţi pe pleoape), dar ni-i putem imagina hipnotici şi fermi. Nu se ştie cum s-a format imaginea pe giulgiu. E un fel de proces holografic. Se pot, într-adevăr, obţine imagini în trei dimensiuni după ea. E formată din nenumăraţi „pixeli“ de culoare, imprimaţi foarte superficial pe firele de in ale giulgiului. Urmele de sânge şi de răni corespund în totalitate cu ceea ce ştim despre crucificarea lui Isus din Evanghelii. Sângele are grupa AB, masculin. RH negativ. Corespunde cu sângele din sudarium. Omul avea

edem pulmonar şi acumulare de lichid apos în pleură, din cauza torturii. De aceea din rana de suliţă a curs „sânge şi apă“. Imaginea e pur frontală şi dorsală, fără nici o imprimare laterală. Nu e influenţată (deformată) de eventuale cute sau de mularea giulgiului pe corp. Se pot zări oasele prin străveziul cărnii. În totului tot, pânza e o mărturie fantastică a adevărului Evangheliilor şi a Bibliei în general, o dovadă incontestabilă a enigmei în care trăim. Încet, ni se deschid ochii.

Sudarium-ul din Oviedo e una dintre cele două pânze, „prosoape“, cu care a fost şters sângele de pe faţa lui Isus în ziua crucificării. Cealaltă e la Roma şi-ar putea fi „veronica“ din legendele medievale. Pe sudarium se văd pete de sânge neregulate. Examinarea ştiinţifică a dus la conturarea coborârii de pe cruce şi punerii în mormânt a lui Isus. Corpul i-a fost înfăşurat în sudarium cam la o oră după moarte, când era încă pe cruce. Capul sângera, şi lichidul edemului pulmonar se scurgea pe nări şi pe gură. Apoi, Isus a fost coborât şi aşezat pe-o parte, timp de vreo trei sferturi de oră. A fost ridicat şi transportat câteva sute de metri, timp în care o mână i-a apăsat puternic nările, încercând să oprească hemoragia. În cele din urmă a fost aşezat cu faţa-n sus pe o suprafaţă plană. În tot acest timp capul i-a rămas înfăşurat în sudarium.

Recitesc atent Evangheliile. Ieri, Ioan, cea mai târzie şi mai „interioară“ spiritului cristic. Noaptea lui Nicodim, Lazăr, femeia prinsă-n adulter, izgonirea negustorilor din templu şi nunta din Cana (cred că şi atât de minunata întâmplare cu femeia samariteancă) sunt doar aici. Nu apar aici, însă, cuvântările către popor, pline de parabole. E, într-un fel, Evanghelia cercului interior, a unei iniţieri mai înalte.

10 sept. Poate un moment important al vieţii mele. Poate-ar trebui acum să simt (şi aseară

simţeam teamă şi cutremurare, pe balcon, privind cerul aproape roşu, simţeam de fapt cea mai pură nebunie, exact în centrul minţii) că această viaţă e *cu adevărat* un test labirint, un nivel al unui joc în care cheia e undeva iar lacătul altundeva, în altă zonă, după alte probleme şi obstacole. Aseară am simţit că am găsit cheia, în această lume construită doar pentru mine, în care nu exist decât eu, şi unde am de făcut nişte lucrări necunoscute. Haosul şi deznădejdea nu pot fi decât absolute până când, găsind cheia, recunoscând obiectul incomprehensibil pe care-l ţii în palmă drept cheie şi putând să crezi în asta cu tărie (deşi n-ai să ai certitudinea niciodată, până când nu vei ajunge-n faţa uşii şi nu vei descuia), nu înţelegi deodată *sensul* tău şi al lumii. Cheia e un nod paranoic, de fapt, care-ţi limpezeşte viaţa-nainte. Pentru că ea, departe de-a fi ieşirea, e simbolul ieşirii, deşi nu garantul ei. Dar, aşa cum de la naştere până ce afli cheia trăieşti cu speranţa de-a o găsi şi de a-nţelege situaţia-n care eşti (Kafka, un colecţionar de chei în lipsa oricărei porţi de ieşire), de când ai găsit cheia poţi visa deja la declicul pe care-l va face în broască, la capătul vieţii, poate. De câţiva ani caut orientat, îmi văd viaţa de sus, de unde e ea jucată şi supravegheată, înţeleg că nu scrisul meu e miza, că e-n joc cel înfăşurat în carnea şi limfa corpului meu, de care se lipeşte praful cosmic. Ştiu: trăiesc într-o mare gândire concentrată asupra mea. Încerc cu disperare s-o înţeleg. Ea-mi dă indicii din loc în loc, atunci când învăţ cum să le cer, în ce fel să le caut. Dar cum ar putea *credinţa* asta să nu-ţi ruineze scrisul şi viaţa?

Am deschis ochii azi-noapte, şi o faţă înspăimântătoare se ridica spre patul meu din adânc. Am văzut-o limpede, încercând să-mi înăbuş groaza.

Leonardo (al cărui „vis“ cu marea pasăre, o proto-amintire de fapt, este un semn al unei reale

alegeri şi transformări) s-ar fi gândit în 1492 să facă o replică a giulgiului, pe care să imprime propriul lui chip. What the hell is goin' on?

Îmi simt ţeasta goală şi uşoară de parc-ar fi una din conservele alea kitsch pe care scrie Air de Paris. Mi se interzice să fiu eu însumi. Cineva mi-a-mpietrit inima.

Furtună bruscă şi răvăşitoare afară. Am închis toate geamurile. Porumbeii freacă în zbor, izbiţi de rafale, olanele casei de vizavi. Sunt atât de singur, atât de disperat de steril.

Secondo Pia — prima fotografie, 1898. Apoi, în 1931, Giuseppe Enrie.

În momentul resurecţiei s-ar fi produs un „flux termic de neutroni", din care fiecare particulă ar fi descris un pixel pe pânză. Corpul s-a dematerializat brusc şi pânza care-l acoperea a căzut „prin" el. Imaginea s-a format în fracţiunea de secundă a acestei alunecări. În orice caz, urmele de sânge arată că giulgiul nu a fost vreodată desfăcut de pe corp.

Ploaie răpăitoare, fulgere şi trăsnete din cerul aproape negru acum. Scriu totuşi pe întuneric, sau mai curând luminat slab de ecranul computerului. Azi m-a întrebat cineva (doctoriţa: analizele arată că sunt nu un filozof ofticos, ci un măgar sănătos) dacă am vreo legătură cu scriitorul M.C. Nici una, ar fi trebuit să spun. Nu mai sunt el de mult, de fapt de ani de zile nu mai sunt (decât în rare pâlpâiri) nimeni. Printre lamele de jaluzea ale notaţiilor de-aici nu se vede în casă nimic.

Dar este pânza un simplu reziduu neintenţionat al învierii, sau un mesaj pentru alte vremi? Pentru vremea noastră, adică, sau pentru una ce va veni curând? E doar imaginea Lui totală, sau scrie şi altceva în această imensă hologramă?

Un fluture uriaş a intrat pe ferestra mea din furtună! Acum se odihneşte pe galerie. E extraordinar de frumos: mare şi triunghiular, cu aripile exterioare cafenii, cu model de scoarţă, iar

cele dinăuntru roşii cu dungi negre. Între timp a fluturat tăcut prin casă şi s-a aşezat exact pe titlul volumului *Dragostea*, unde e şi acum. Furtuna a fost năprasnică, dar acum s-a liniştit de tot. (I-am dat drumul să zboare în aerul întunecat de afară.)

11 sept. În fiecare dimineaţă mă închid în camera asta mică şi albă şi încerc să discern ce mai este în mine, ce s-ar mai putea face. Nu pot scrie un rând. Se adună timpul deasupra mea şi ştiu că n-o mai pot duce aşa multă vreme. Mi-e ruşine de mine, nu pot trăi când nu scriu. Dar nu ştiu dac-ar trebui să fac ceva care nu e-n mine, un text în falset (pentru ce?), aşa cum mi-am propus deliberat. Numai că nu pot să încep aşa ceva. Nu mă pot gândi la un subiect, nu ştiu cum ar putea fi fabricat un roman. Eu nu-l pot decât naşte, cu mintea aiurea, doar vomând uneori din cauza sarcinii. Cum să iasă dracului Brusli la ora cinci? Şi mai ales: de ce? Nu pot scrie astfel de cărţi. Dacă Brusli nu sunt eu, el pur şi simplu nu mă interesează, e un peisaj, nu un portret. Paginile mele sunt mereu aşezate pe verticală. De fapt, ar trebui să termin *Orbitor*, dar asta presupune să *încep Orbitor*, să-ncep cea mai intolerabilă parte a lui. „Dezvăluirile totale." Şi nu mă simt destul de întremat pentru asta. Într-o zi o să mă trezesc şi o să deschid un caiet — care-acum stă liniştit în cine ştie ce papetărie, la sute de kilometri distanţă (căci nu poţi găsi un caiet bun în România) — şi-am să scriu prima literă din viitoarele trei sute şi câte de pagini. Iar altădată, peste ani, o voi scrie pe ultima. Şi cartea asta grea, grea cu mine (în ambele sensuri, căci sunt partenerul ei şi fiul ei) va exista deodată în deplinătatea minunii şi tristeţii ei, înfăşurată în pielea ei de satin. Dar trebuie să citesc, să visez şi să rememorez mult pân-atunci. Şi să curgă multă apă pe Dâmboviţa.

Credeam că lucrurile vor începe să se mişte din septembrie, dar băltesc mai rău ca-nainte. Mesaje

şi telefoane rare şi depresive. Aproape că nu ne mai vedem cu nimeni. Trăim stereotip, în bucăţica noastră de oraş, fără prieteni, fără entuziasm. Cu perspective mai neclare ca oricând. Un plan de viaţă spălăcit, uitat într-un colţ al minţii. Aş vrea să plecăm în altă ţară, altă lume.

Totuşi *am nevoie* de o carte mică, un intermediar, cum au fost zmeii, cum a fost *Travesti*. E o nevoie psihologică, nu pot zămisli doi monştri unul după altul.

Lumea *va deveni* împărăţia Cerurilor, aşa cum ea devine, la Borges, Tlön. (Nu pot elabora, din păcate; intuiesc, de la o vreme, mult mai mult decât pot exprima. Am o singură problemă de articulare, un fel de disgrafie ciudată.)

Peste mai puţin de o oră vor cădea turnurile.

14 sept. Dimineaţă voluptuos liniştită, miros de fum, lumină rece de toamnă. Nu vreau să lucrez nimic, încerc doar să mă bucur de viaţă. Ca-ntr-un vechi poem al meu, „nimeni nu mă fute la cap cu nimic". Sunt uneori foarte luminos, foarte fericit. Mă ajută poate şi corpul meu de bărbat sănătos, de 46 de ani, care se întinde în spaţiu cu plăcerea celui care se-ntinde când se trezeşte din somn. E o lume misterioasă şi tristă ca o femeie cu care n-ai să interferezi niciodată, deşi v-aţi privit scurt în ochi iarna, în ninsoare, la Petersburg, fireşte. Sunt uneori atât de fericit, încât încep să-mi doresc să trăiesc mai departe. Nu am mai avut starea asta, cred, din Iowa City încoace, când eram plin de Coca-Cola şi nu ştiam că aveam să scriu, peste ani, *Orbitor*.

În asemenea momente am o halucinaţie kinestezică amuzantă: simt că mă ridic în aer şi mă rotesc şi răsucesc între podea şi tavan. Simt limpede asta, dacă-nchid ochii iluzia e totală.

Tot întomnarea asta bruscă îmi aminteşte de primele zile de facultate. Nu-mi aminteşte, mă teleportează acolo, în centrul răvăşitor al oraşului,

unde puştiul zăpăcit, ultraeuforic, fusese până atunci doar din greşeală. Acum oraşu-i aparţinea, era legitima lui moştenire, urma doar să-l exploreze, să-l explodeze, să-l interpreteze, să interfereze cu portjartierul lui de beton dantelat. Toate viitoarele mele poeme erau înghesuite în starea aia, starea asta.

Noii mistici. Gnoza de la Princeton. Studii despre conştiinţă, despre interferenţa minte/creier, minte/materie. Concepte esenţiale: energia de punct 0 (de la 0°K), holograma cuantică, non-localizarea/localitatea. Totul în corelaţie cu teoriile non-lineare, haos, fractali. Există o informaţie cuantică ne-locală, asemenea celei din lumea sub-atomică, dar extinsă la fenomene macroscopice, în tot universul. Toată informaţia e peste tot şi se transmite instantaneu. Orice obiect e o „hologramă“ care-şi conţine istoria şi reflectă mediile pe care le-a străbătut. Primim şi eliberăm informaţii permanent. Toate fenomenele Psi sunt reale şi se bazează pe informaţia cuantică. Subiectul influenţează mediul extern prin atenţie, intenţie, credinţă. În creier există „microtubuli“ prin care curge informaţia cuantică şi care pot da seamă de procesele conştiinţei — asemănătoare rezonanţei (reciprocitate şi simetrie între obiect şi subiect). Nume de urmărit: Penrose, Marcer, Schempp, Radin.

Recitesc, în original (aşa cum e cazul) *Franny şi Zooey* şi, de multe nopţi, intens, Evangheliile. Caută şi vei găsi. Cere şi ţi se va da, Nu numai picioarele, Doamne, ci şi trupul şi capul… De când am împlinit 46 de ani cred că pot zice că viaţa mea a trecut către altceva. De la simbol la real thing. Dar mai e cale lungă, şi calea asta, privită în perspectivă, se va densifica în uşa de ieşire căutată.

Mereu mi s-a părut mai straniu decât un film SF că sunt oameni care mă văd şi din spate, pentru care sunt un obiect tridimensional, că unii m-au

văzut când nu aveam încă un metru înălţime, că e un om în burta căruia am stat ghemuit…

Seară întunecată, deşi cu un front de nori roz undeva în adânc. O năvală de ciori a gonit toţi porumbeii din curtea interioară. Am dormit la prânz/pe seară, şi ieri şi azi, şi m-am trezit cu aceeaşi greutate apăsându-mi pe creier. Dar azi, pe când citeam paginile intricate, superinteligente, cu un hint de Kafka ultradecantat, ale lui Salinger, cine ştie ce fulger între neuronii lui şi ai mei — să fie cuvintele, prinse subliminal, „a four-year old child“, aflate mai jos pe pagină? — mi-a adus în minte o incomparabil de dulce şi de precisă şi de portocalie amintire, o fluturare înnebunitoare de portocaliu şi de *lume* străveche, ştearsă înainte de a o fi vizualizat şi înţeles cu adevărat. Totul însă îmi spunea că era de atunci, din acel sit arheologic, din acea felie, falie din Floreasca, de când stăteam la vilă. Avea mirosul de caramel şi tencuială galbenă al amintirilor — unele false — de-atunci.

Cum se poate un păcătos pocăi, de unde să ia energie pentru pocăire? Iar dacă-i este dată prin har, de sus, ea se va numi deja mântuire şi nu va mai avea nevoie de cenuşa din cap şi pumnii din piept. Mereu şi mereu bucla asta: nu te poţi pocăi dacă nu eşti deja mântuit. Mereu şi mereu jocul de-a liberul arbitru, ca o uşă pictată pe un perete.

19 sept. Citind Biblia, o voce tăgăduitoare şi blasfemică, fără-ndoială răul din mine, îmi sună-n ureche şi-mi aduce în conştiinţă imagini abjecte, insuportabile, care mă izbesc în stomac cu un val de oroare şi ură de sine. E un fel de spirit critic distorsionat, transformat în rea-credinţă, un fel de reacţie a păianjenului din coşul pieptului meu. Un răspuns peste timp al proastei mele educaţii, şi, fără-ndoială, a ceva dintotdeauna pervers în cromozomii şi-n carnea mea. Numai când citesc despre Isus mi se-ntâmplă asta, lucru care-mi confirmă diabolicul înspăimântat şi agresiv din

mine. Nu pot decât să strâng ochii şi să-mi cer iertare, să reneg vocea asta, să implor îndepărtarea ei din mine. Aproape că nu mai pot citi Evangheliile din cauza acestei batjocoriri permanente a tot ce e adevărat şi înalt, venite din partea putredă a sufletului meu. Nu pot decât să mă rog să fiu eliberat de acest ghimpe din carne, tot mai violent pe măsură ce cred că mă-ndrept spre adevăr, şi mai cu seamă să implor eliberarea din cealaltă, mai îngrozitoare strategie a răului din mine: împietrirea inimii, indiferenţa şi tocirea afectivă. Ochii închişi ca să nu vadă şi urechile strânse cu palmele ca să nu audă. În toată lupta asta nu am ca armă decât răbdarea, încrederea, adică, în mâna ce mă ţine de mână şi mă duce pe drumul cel bun.

Fiindcă, aşa cum urechea noastră e prea rudimentară ca să audă ultrasunetele, creierul nostru nu poate înţelege ultragândurile, căile ascunse ale Domnului, ce formează lumea sensibilă dimprejur. Încordarea de a le prinde, totuşi, fragmentar şi eliptic, duce la parabolele lui Crist şi ale lui Kafka, ce nu sunt altceva decât porţiunile în care ultragândirea coboară, ca bastonaşele inferioare ale lui p sau g, şi cei mai înalţi dintre oameni le pot atinge cu degetele, în cea mai înaltă dintre sărituri. Dar cum ai putea citi scrisul din cartea sfântă, şi cum l-ai putea înţelege, când nu poţi cunoaşte decât cel mult frecvenţa lui p, g, sau f în rândurile ce se-nalţă atât de sus deasupra ta? Putem reacţiona, interacţiona cu gândurile lui Dumnezeu, doar în aparenţă, privind doar ţintă în ochii lui şi încercând să desluşim inflexiunile vocii lui, ca un câine care ajunge să cunoască nu gândirea, ci obişnuinţele şi dispoziţiile stăpânului, şi care, când aude „adu mingea“, sare şi o aduce nu pentru că înţelege cuvintele, ci pentru că înţelege situaţia. Inflexiunile vocii lui Dumnezeu, de care ascultăm deşi nu-i înţelegem gândurile, constituie pentru noi

morala. Suntem morali când intuim contextul şi aducem mingea. Dar gândurile, căile şi planurile trec deasupra noastră, ducând cu ele, în lumea lor, adevărata mântuire, singura care, dacă ne-ar fi împărtăşită (dar Cel ce-a deschis ochii orbilor ar trebui pentru asta să deschidă şi creierul nebunilor, şi poate că Duhul Sfânt e chiar vederea ochiului închis în ţeastă), ne-ar face fiii Dumnezeului cel Prea înalt.

Nu pot, în continuare, începe nimic. Mi-am pierdut vremea cu întâlniri cu amici, pe terase însorite, cu dineuri diplomatice inutile, cu drumuri lungi în damful de smoală al urbei ăsteia care nu merită o asemenea toamnă deasupra. Singura noutate e destul de nesigură: Suhrkamp ar intenţiona să publice *Nostalgia* în poche şi *Orbitor* (trilogia…) în întregime. Dar contractele, dacă vor fi, se vor face în octombrie, la Târgul din Frankfurt. Mi-a venit şi corectura la zmei. Sfârşitul toamnei ăsteia pare rodnic, oricum nu va continua seceta de peste vară. Seceta însă rămâne în scris, unde Brusli e din ce în ce mai utopic, iar *Orbitor* are nevoie de o lungă pregătire prealabilă. Până atunci continui să scriu, ca să trăiesc, articole care, probabil, se citesc pe sine însele.

29 sept. Un Oneşti inutil, spălăcit şi probabil ultimul, măcar pentru mine. În duhoarea de compartiment clasa a doua aproape că nu mi-am ridicat ochii, la-ntoarcere, din *Incident la Antares*. Deşi multiplicaţii şi aceiaşi preşedinţi brazilieni, nu sunt neapărat mai interesanţi decât porumbul şi satele fugind sub cerul ud. Sau decât turma de bătrâni socialişti sau peremişti mânată la cine ştie ce-ntruniri de taină la Bucale.

Duminică blajină şi lenevoasă. Nu vreau să fac nimic, afară e oribil de ud, viaţa mea trece vâjâind. Într-un vis mergeam pe stradă cu doi inşi încercând să-i conving că Isus a fost cu adevărat Mesia. Azi-noapte m-am trezit şi-am văzut că, în

penumbră, Ioana avea o faţă monstruoasă, boţită, neagră ca antracitul. „Sunt vrăjit!“ mi-a trecut prin minte privind monstrul lângă care dormeam. Înnebunit de groază, am sărit în sus şi-atunci am văzut că luasem drept faţa Ioanei braţul cu care-şi acoperise ochii, şi pe care mâneca pijamalei făcea cute rânjite, sinistre în întuneric.

Am ieşit din depresie şi acum stau năucit lângă râpa ei ca atunci când curentul apei — sau soarta — m-a scos din Sabar, unde mă înecam, şi m-a lăsat, în genunchi, într-un loc cu apă mică, râzând ca prostul şi incapabil de cel mai mic gest. E în mine „în acelaşi timp o mişcare şi un repaos“, ca în câmpul energetic de punct zero ce formează „ţesătura lumii“. Sunt ca un imprimeu care s-a decolorat cu timpul până a-nceput să se vadă urzeala, pânza natur, şi-atunci am înţeles că sunt pânza şi că totul e pânza.

N-o să mai plecăm nicăieri la sfârşitul ăsta de an, cu excepţia drumurilor mele la Stockholm şi Berlin. O să încerc să mă adun, să mă reîntregesc inversând cumva timpul, aşa cum în filmele proiectate invers cioburile se adună de pe podea şi ţii iarăşi ceaşca în mână. Nu te poţi aduna nici tu altfel.

Am văzut capul celui mic mişcându-se neliniştit şi mânuţele lui cu degete albe plutind fantomatic prin dârele curgătoare, mereu închizându-se şi deschizându-se, ale ecografiei, şi picioarele încrucişate înţelept. Era treaz şi nu ştia, probabil, ce se întâmplă. Poate primea dinspre mamă valuri de emoţie chimică. Şi vorbeau aşa, ca de la pituitară la pituitară.

O să citesc *Jurnalul* Gabrielei Melinescu, ambele volume.

Un ins vrea să facă un film după o proză de-a mea. Nu mă dă entuziasmul afară din casă.

5 octombrie Akhnaton ar fi unul şi-acelaşi cu (în ordinea plauzibilităţii) Moise, Hermes

Trismegistos şi Oedip, ceea ce chiar şi pentru un faraon straniu e cam mult. Totuşi ceva foarte, foarte louche cu acest tânăr cu sâni şi şolduri de femeie, nepomenit printre membrii familiei în copilărie (la cât de strâmbi erau toţi din cauza consangvinităţii, un sindrom Marfan acolo n-ar fi contat prea mult), căsătorit cu Nefertiti, care din femeie devine brusc bărbat sau e substituit de un bărbat, după ce un strămoş nu prea îndepărtat al puştiului fusese faraon androgin (travestit), fiu al unei evreice din spiţa lui Iosif cu care împarte domnia şi poate şi patul, inventator al unei religii monoteiste şi constructor al unui oraş sacru, apoi dispărut el însuşi fără urmă, ca şi soţia, ca şi cumnatul (?) său coregent, lăsând în urmă un sarcofag mai mult decât enigmatic şi o mumie care nu era a lui. La câteva decenii după dispariţia lui Akhnaton apare Moise. Cred că mai degrabă nu faraonul însuşi, ci un mare preot iniţiat a fost cel ce-a condus poporul sfânt în pustiu. Ceva s-a petrecut acolo, în ultramisteriosul Sheol. De urmărit.

6 oct. Cum scriu? Scriu scriind.

Noapte albă din cauza unei răceli umede şi scârboase. Albă şi în privinţa activităţii cerebrale. Am pierdut zile-n şir, de parcă aş fi nemuritor şi mi-aş permite asta. Zile, luni, ani. Pentru că se scrie doar scriind, aşa cum se trăieşte respirând, nu scriu şi nu trăiesc. A fost lansarea splendidului *Jurnal* al Gabrielei, la care am vorbit destul de inspirat, a fost o recepţie unde toată lumea a flămânzit, a fost oarece agitaţie cu un proiect foarte suspect de publicare a unor poezii ale mele în Italia (de ce? cu ce ocazie?), dar s-a cam potolit. Au fost câteva întâlniri cu amici — expoziţia lui Leo, proustian–magic–impresionistă, imagini reflectate în apă —, apoi o bere Gösser (gut, besser, Gösser — Gödel, aş adăuga eu urcând pe culmile sublimului) cu Ioana, au fost scandaluri în

lumea literară care nu m-au implicat. Nu ştiu dacă să las în virtualitatea lor câteva veşti deocamdată creodice sau să le notez aici, forţând puţin şi riscând să le sperii. Totuşi (căci am fost mereu un gură-spartă şi am pierdut din asta): săptămâna care urmează se decide, la Târgul de carte din Frankfurt, care începe mâine, dacă editura Suhrkamp va publica (aşa cum se pare că a aflat Gerhardt) *Nostalgia* în poche şi cele două *Orbitoare* în hardcover, unul după altul. Cealaltă veste e niţel mai sigură: *Orbitor* ar apărea în Suedia tot la Bonniers… Un fragment va fi publicat sigur, oricum, într-o revistă literară. Considerând şi *Nostalgia* în Italia (poate Polonia şi America la anul), ar însemna că avansez şi că sunt pe drumul bun. Într-o lună voi şti mai limpede cum stau. Până atunci or să vină şi Zmeii, cum sunt ei. Nu pot să prevăd cum îmi vor deforma imaginea aici — dar e ultima mea preocupare.

Aproape şapte luni de la-ntoarcerea în patrie. Luni oarbe şi goale, pline de „realizări". Dar cât de multă irealizare. Ce diminuare, ce neputinţă de a pune degetul exact pe cuta aceea din creier care spune „eu". Am pus unghia murdară pe multe locuri, şi-n consecinţă am rânjit, am sughiţat, mi-am arătat furios caninii sau l-am văzut pe Dumnezeu. Dar n-am fost în stare să spun silaba asta de trei sunete, scrisă cu două.

A crede, în Wittgenstein, *Pagini despre religie*. Confuzia cu „cred că…", adică o confuzie cu un omonim, poate chiar un antonim. Căci primul e absolutul iar al doilea relativul. Crezi în sens religios fără să exprimi îndoiala din „cred că…", dimpotrivă. „Cred că Dumnezeu există" cuprinde un cu totul alt „cred" (şi nu o altă folosinţă; e ca broasca de la uşă şi cea din baltă) decât cel din „Cred că mi-am pierdut portofelul".

11 oct. Mi-e frică de viitorul meu ca auctore. Visez la vremurile fericite când eram în criză de

inspiraţie. Măcar eram atunci în literatură, ştiam ce vreau să fac, nu aşteptam decât detonarea, atingerea firelor. Azi în loc de barele de dinamită am nişte bare de salam picant, iar ceasul e un contor de apă. Pot să vină mii de scântei de la Duhul. Am pierdut poezia, poate pentru totdeauna. Nu mai ştiu (poate o consecinţă) cine mai sunt şi ce mai vreau. Şi dezastrul maxim de a nu mai visa. Nu mai visez, în schimb zilele îmi trec ca-n vis, lunile, anii.

Frig afară, frig şi-n casă. Ieri un ins a dat pâine la porumbeii din curtea interioară şi, când s-au apropiat, blânzi şi imprudenţi, a înşfăcat unul din ei. După câteva minute a prins, la fel, încă unul. I-a dus la subsolul blocului, în hruba fochistului, unde i-a jertfit, mai mult ca sigur, cu vreun briceag unsuros. Sau le-a sucit gâturile cu mâinile lui jegoase de muncitor. Sângele scurs din ciocurile lor, vinişoarele din ochii daţi peste cap sunt singurele pete de culoare în lumea asta îngheţată şi cenuşie.

17 oct. Am renunţat la cafea pentru câteva luni (până la sfârşitul anului?) şi consecinţele le simt deja. E o spărtură prin norii depresiei, o rupere a ciclului tristeţii. Mă simt mult mai normal, mai aşezat între obiecte. Cafeaua (care nici nu-mi place aşa cum o facem noi, la filtru, cu apa, probabil, prea puţin fierbinte) îmi dădea un fel de jale cotidiană, o neputinţă a bucuriei de viaţă. Sunt mult mai liber şi mai robust în gândire, fapt care nu-nseamnă că sunt şi mai inspirat. Nu, deloc, e ca şi când n-aş fi fost niciodată scriitor. Sunt, acum, pur şi simplu M.C., un ins oarecare, un om normal care vrea să-şi trăiască viaţa, un om simplu în week-end, liniştit şi mulţumit că are ce-i trebuie şi nu-l doare nimic. Ca una dintre pisicile din curtea noastră interioară, stând ghemuită pe vreo ladă şi uitându-se-n jur. Ea nu vrea nici să rămână-n amintirea cuiva, nici să-şi mântuiască sufletul. Nu

mă mai simt scriitor, dar cel puţin nu mă mai înăbuşă nelinişţea şi tristeţea.

Am avut câteva zile bune în ciuda mohorelii de-afară, am văzut câţiva prieteni, am băut chiar cu ei. Ne-am iubit mult, Ioana şi eu. Cel mic a-nceput să atingă uşor, cu pălmiţele, uterul mamei. L-a simţit ca pe nişte mici izbiri în clopotul interior.

24 oct. Ce să spun? Câteva vise. Câteva clipe de percepţie autentică a sinesteziei de toamnă. Un drum la Iaşi, oraş străin şi ciudat. Edificii singuratice. Brumaru, cu aerul lui de aristocrat decadent. Camera lui năpădită de praf şi de cărţi. Tristeţea acelei sofale roşii pe care doarme ghemuit, îngropat în manuscrise, ca Hagi Tudose pe comoara lui. Un drum până la Prut, râuleţ meschin între două Moldavii. Dealuri molcome, pârlite de soare, sărăcie lucie-n sate. Drum înapoi, extenuant, cu trenul (am citit tot Céline, *Moarte pe credit*). Într-un fel de halucinaţie nocturnă am văzut un om jupuit de viu. Pielea smulsă de pe el avea lipite şi rupturi de organe, ficaţi şi vene, era chinuitor să priveşti atâta atrocitate. Un alt vis era cu feţe de bebeluşi, băloase şi livide. Când îmi apropiam faţa începeau să mă vadă şi zâmbeau. Dar rămâneau hidoşi ca-n Giger.

În vreo două infime pusee m-am simţit şi inspirat, probabil iluzoriu. De fapt nu sunt în apele mele, n-am percepţia puterilor mele. Spuneam odată: „asemeni şarpelui Kaa din Kipling, forţa mea constă-n faptul că nu ştiu cât de mari îmi sunt puterile". Acum încep să le întrezăresc marginile. Din fericire, ceţos, cum îmi percep şi viitorul.

Şi… au apărut zmeii! *Enciclopedia zmeilor*, fandacsia mea şi-a lui Tudor. Habar n-am ce e-n ea. Basne, kestii. Nu ştiu nici măcar dacă are haz. Un colţişor colorat de kosmos, un solz cu sclipiri. Copertă puţin cam sobră şi hieratic surrealistă. Înăuntru ceva mai simpatică. Nu-mi pot închipui un public pentru ea. Cred că e singura carte fără

public-ţintă. Cei ce-o pot citi nu mai cred în zmei, iar cei ce cred în zmei n-o pot citi. Ce pot pentru ca să spun? O excentricitate care mi se va, poate, ierta.

29 oct. Lumină strălucitoare şi aer uscat. Amintirea încâlcită a unor vise clare, încă nu destul de expresive ca să merite povestite. În clipa-n care mă trezesc, de altfel, revăd în minte, comprimat, filmul nopţii şi decid fulgerător dacă să-l reţin sau să-l las să dispară. E ciudat, atunci, cum se dizolvă. Începe cu un fel de greaţă şi urmează un proces greoi, anevoios şi totuşi rapid, de parcă o gelatină s-ar resorbi într-un sol poros. Visul îmi intră la loc în creier, supt de el cu efort, şi rămâne acolo, umezindu-l. Când mintea mea e, apoi, limpede, simt încă, pe fundul ei, mâlul acela impregnat nu de vis, ci de remuşcarea de a-l fi lăsat să dispară. Căci acum nu mai ştiu dacă am ucis un şobolan lepros sau un fluture tropical cu cozi de rândunică, nu-mi mai pot aduce aminte nici eticheta de pe cutia goală. Tot ce ştiu acum e că visele mele, de câţiva ani încoace, nu mai au nici o legătură cu grandioasele, suprarealele viziuni de altădată.

Viaţa mea nocturnă a avut, cred, câteva etape pe care le-aş putea verifica în vechile jurnale. În liceu şi primii doi ani de facultate am avut vise terne, încâlcite, memorate detaliu cu detaliu dar fără enigmă şi poezie. Au urmat (suprapunându-se cu perioada mea cea mai imaginativă în scris) visele fantastice care nu veneau, ştiu acum, de pe lumea asta — palatele, cavităţile enorme în pământ, oraşele necunoscute, statuile, grandioasele peisaje cu ape tumultuoase, turnurile şi piscurile escaladate cu efort — care-au durat cam până la 30 de ani. Ele-au trecut aproape direct în substanţa cărţilor mele şi mai cu seamă a *Orbitorului*, care e în definitiv o carte de vise. A treia etapă a durat şi ea vreo zece ani şi a fost obsedată de case, casele

vechi ale copilăriei mele, o regresie uterină năucitor de nostalgică. De la patruzeci de ani încoace sunt dezamăgit cu totul de viaţa mea nocturnă. Singurele vise oarecum prezente în mintea mea sunt cele atroce, cu fiare sălbatice care se sfâşie reciproc, cu insecte veninoase, cu ace de seringă intrându-mi, rupându-mi organele interne, cu jupuiţi de vii urlând înspăimântător. Dar şi acestea puţine, pierdute între banalităţi uitate pe loc la trezire. Mintea mea de noapte şi-a pierdut inspiraţia.

Lumină albă, dimineaţă liniştită de sfârşit de octombrie. Se vede pământul, nimic nu se-ntâmplă. Abstinenţa de la cafea mă lasă bouche bée în faţa lumii. Flanez dintr-un loc într-altul, pierd vremea pe computer, cel mic a-nceput să-şi exerseze membrele acolo-n burtă şi-o să intre glorios în a şasea lună. E o viaţă nouă ce trăiesc acum faţă de vechea, uitata (şi uneori răbufnind chinuitor, totuşi) viaţă din Nada Florilor. De peste un an n-am mai făcut absolut nimic, şi asta nu e grav. Dar de peste un an n-am mai simţit nevoia, impulsul să fac ceva. Nu mi-a mai trecut prin minte un gând sau o imagine. N-am mai citit activ o carte. Dacă pot pune ceva la activul lunilor ăstora goale e doar refacerea somatică, odihna cerebrală şi musculară, un fel de plenitudine a vieţii pe care însă (fiindcă nu scriu) n-o pot numi fericire, deşi pentru oricine altul ar fi. Sunt sănătos, liniştit, puternic. De aceea nu sunt fericit.

Recitesc — la câteva zile după ce am citit-o — o carte grea, aproape incomprehensibilă, *Spaţiu, timp, univers* de Lee Smolin. E vorba despre gravitaţia cuantică, o teorie în curs de limpezire care ar trebui să unifice teoria relativităţii şi fizica cuantică. Locul acestei unificări este la scara Planck, cu 20 de ordine de mărime sub mărimea unui nucleu atomic. Acolo spaţiul şi timpul (complet desprinse de fundal şi depinzând doar de procese şi evenimente cauzale) se dovedesc a fi

granulare. „Atomul“ de spaţiu (lungimea Planck) ar fi de 10^{-33} cm, iar „atomul“ de timp, 10^{-43} secunde. Temperatura la scara Planck ar fi aproape infinită. Evoluând de la această scară, universul vizibil apare îngheţat. Ţesătura fundamentală a spaţiului e alcătuită din reţele de spin, structuri cauzale, conuri de lumină întreţesute, bucle şi corzi care, densificându-se, alcătuiesc procesele temporale aşa cum broderiile apar pe o ţesătură. Suntem toţi brodaţi pe canavaua multidimensională a lumii. Totul este însă incredibil de complicat, neelucidat încă, şi universul apare azi, în urma acestor cercetări, mult mai misterios şi mai chinuitor decât acum 20 de ani. Principiul antropic nu mai pare o capcană logică atât de ridicolă, pentru că şansa de apariţie a unei lumi care să permită dezvoltarea vieţii şi a conştiinţei e foarte aproape de zero.

Rating-ul *Nostalgiei* în „Amazon books“: cinci stele.

14 nov. Panică. Am ieşit prea mult în public, am vorbit prea mult, am existat social insuportabil de mult. M-am întors de la Stockholm jigărit şi epuizat sufleteşte. Conferinţe, lecturi, interviuri, poze, recepţii, sute de necunoscuţi care ţi se adresează, conversaţii la masă într-o limbă străină (trebuie să fii deştept şi decent, să-ţi cântăreşti fiecare cuvânt), peste somonul marinat şi brânza elveţiană. Feţe, îngrămădindu-se-n jur, zâmbetul social care ajunge să te doară şi colţurile buzelor să-ţi tremure, şi vocea interioară: fii atent, oricât ai fi de obosit, fă faţă, străduieşte-te să fii acolo. Apoi, noaptea târziu, în camera de hotel, singur ca un câine, schimbând canalele la TV într-o linişte şi-o umbră desăvârşite. Stând prostrat cu faţa luminată şi-mbeznată de televizor până la trei dimineaţa. Apoi iar bărbierit, îmbrăcat, orientare aproximativă pe străzi necunoscute, intrare-ntr-o clădire străină, şi iar feţe, iar mâini întinse, iar

interviuri. Un puşti blond, auctore şi el, timid şi el, notându-şi în caiet răspunsurile mele, de parcă n-ar fi reportofoane pe lume: sunteţi aproape necunoscut şi totuşi unii spun că sunteţi cel mai interesant autor care scrie astăzi în Europa. Acasă, după lungul lungul lungul zbor, alte ieşiri în public, alte telefoane şi invitaţii (iar tu ai încă în minte fantomaticul Stockholm, mari clădiri pătrate, stacojii, azurii şi cenuşii, turnuri şi catarge înălţate pe case, fortăreţe galbene ce dau locului un aer „marţial", vorba Gabrielei, totul sub un cer de oţel transparentizat de lumina nordului), şi în sfârşit, după trei zile, o oră în care pot scrie aici, în care pot spune cât mi-e de ruşine şi de frică de viaţa în care sunt, milimetru cu milimetru, târât. Am avut, fireşte, prieteni buni, Gabriela, Inger şi Dan, dar atât de puţine momente de răgaz cu ei. Am umblat mult pe străzi, prin frigul ud al Balticei, sub o ploaie încăpăţânată, m-am afundat în oraşu-ăsta ultraprosper, am intrat în biserici austere, mirosind a lemn (am şi aprins într-una o lumânare „de sufletul bunicului meu Badislav", şi-am atârnat-o în globul de aramă al arborelui vieţii), l-am privit pe Sf. Gheorghe ucigând un balaur foarte chinezesc într-o compoziţie în care singurul uman era calul, am văzut clădirea albastră unde se decernează premiile Nobel — un splendid Orfeu în faţă, gol şi cântând la o liră din două coarne lungi şi minunat arcuite — am trecut prin Piaţa Fânului şi am privit schimbarea gărzilor la Palatul Regal. Într-un amurg galben, trist şi demn, am văzut panorama oraşului vechi, turnuri şi cetăţui, braţe de apă şi poduri, întinse pe multe insule, până-n zare. Pe acelaşi amurg luminos, statuia ecvestră a nu ştiu cărui Gustav lucindu-şi arama în pustietate. Senzaţia că te afli atât de sus, în nord, încât într-o noapte totul ar putea fi complet acoperit de zăpadă şi ai putea merge, ca Münchhausen, pe deasupra turlelor şi giruetelor oraşului troienit. Fete blonde frumoase ca îngerii, aproape de necrezut de pure

ca trăsături, bărbaţi blonzi, tunşi foarte scurt, mult mai înalţi decât ele, rătăcind pe străzi cu capetele goale în ploaie. Restaurantele tuturor neamurilor de pe lume (cu o mare excepţie, deh, căci nici ei n-au pui în ţiglă şi plăcinte poale-n brâu, cât sunt ei de Şvezi) alternând cu mici magazine de un lux indecent. Totul scump, ex-orbitant la propriu, eu privind însă la lucruri ca unul care ştie — după Smolin — că nu există lucruri ci doar procese…

Limba, un fel de cântec oriental cu scurte şi repetate răbufniri de energie caldă, pâsloasă. Vocale închise, lungi, rostire cumva rituală, de parcă fiecare suedez ar fi conştient clipă de clipă că a vorbi este o mare taină. În avion şi-n hotel, în aproape acelaşi curent care-a făcut să mi se zbată continuu pleoapa stângă, am citit intens din *Procesul* lui Kafka şi, în engleză, din *Raise high* şi *Seymour*. Am mâncat, de fapt, cărţile. Iar nopţile am avut insuportabile vise cu şerpi şi torturi atroce, cu lesbiene sexagenare, goale şi grase ca morsele, făcând cap–coadă pe patul meu. Am avut şi am mai departe, tot în somn, dar parcă nu în vis, halucinaţii de o concreteţe imposibilă, oameni vii apărând în faţa mea, vii şi adevăraţi, fără putinţă de tăgadă, totul pe fondul unei epuizări nervoase din care nu mi-am venit încă în fire.

Chiar a doua zi după ce m-am întors am fost împreună la ecograf şi Ioana s-a lungit pe pat, cu burta albă descoperită, a fost dată cu gel şi i s-a plimbat scannerul peste curbura pântecelui. În conul de purici agitaţi de pe ecran am văzut copilaşul, adormit de data asta, cu mânuţele şi picioarele relaxate. I-am văzut bine coloana vertebrală, inima şi capul cu orbitele ochilor, i-am văzut (nu mai pot să amân şi să filez cărţile) şi sexul, rotunda pungă scrotală din care pornea-n sus (I de la Ion…) ceva ce nu mai lăsa urmă de îndoială. „Ia uitaţi-vă, e băiat!“ a zis doctorul, la care un fel de fericire cu totul nouă şi specială m-a făcut să izbucnesc în râs ca prostul şi s-o zgâlţâi de

picioare pe Ioana. Am fost fericiţi toată seara. Am perindat (şi cu Ionuţa, care-a trecut pe la noi) sute de nume, şi nici unul nu l-a putut învinge pe cel la care ne gândisem demult: Gabriel. Care se va naşte, probabil, pe la jumătatea lui martie şi care la anul, pe vremea asta, o să aibă opt luni şi-o să se pregătească să spună şi el ceva.

15 nov. O noiţă uriaşă de pe unghia arătătorului stâng se-nalţă lent strigându-mi ceva ce nu pot auzi. Cu detectorul acesta, cu semnul acesta am aţintit către diverse direcţii, inclusiv pieptul şi ţeasta mea, fără ca un şuvoi gros de lumină să ţâşnească, văzut sau nevăzut, din vârf.

Recitesc din Zmei până la balbuţie, cum reciteam şi din *Levantul*. Dar simt că e destul. În jumătatea asta de lună rămasă o să-ncerc să-mi gestionez puţin mai bine scrierile vechi şi să fac cele trei volume (sonete şi poeme vechi, poeme lungi şi publicistică), apoi să încep odată lucrul la O. 3, chiar şi în forma unei pre-gândiri a materialului. O să-mi iau inima-n dinţi şi-o să trec prin cele două cărţi ca să-mi dau (n-o să-mi dau) seama ce-i de făcut mai departe. Cât despre traduceri, nu se mişcă absolut nimic, totul e-nţepenit în cuie, n-am semnat cu Bonniers, nici cu Suhrkamp, nici cu polacii, nici cu yankeii, nici cu talienii. Niente, niente. Sigură e doar *Nostalgia* italiană, arvunită de pe vremea arvaniţilor. „Zmeii“ n-au, de asemenea, deocamdată nici o perspectivă. Sunt, oricât mi s-a părut că-naintez (ca) în vis, încă mult mai aproape de fâss-ul originar decât boom-ul din celălalt capăt. Căci sfârşitul lumii nu vine cu un pocnet, ci cu un scâncet.

16 nov. Sub ţeasta mea — ah, drace, cineva face vocalize într-un apartament apropiat — s-ar putea ţine congresul mondial al mediocrilor. Iar eu, ghemuit într-un colţişor, i-aş privi pe cei zece miliarde de delegaţi ca pe nişte zei de neînţeles, cum ar privi o maimuţă Rhesus călătorii dintr-un

metrou. Dacă m-ar numi cineva „mediocru“ i-aş săruta mâinile cu adâncă recunoştinţă, acum, când sunt de parcă n-aş fi şi n-aş fi fost. Nu respir aer, ci sulf. Nu trăiesc în norii tiviţi cu aur, nici pe coaja pământului, ci în abis, în adâncul uitării celei oarbe. Mi-e scârbă de mine ca de un groaznic pisălog ce se ţine de capul tău, ce a reuşit să intre sub pielea ta. Cum am să scap vreodată de nulitatea care-mi ţine creieru-n palme şi muşcă din el în fiecare zi mai mult?

Criză de sufocare şi panică azi-noapte.

Ioana mea şi Ionuţa mea. N-am mai scris de mult despre cea din urmă, poate fiindcă o percep tot mai mult ca pe un alt eu însumi. E între noi o dragoste fără cuvinte şi nedezminţită. Ionuţa, care are ochii mei şi felul meu de a gândi — poate şi ritmul oarecum special al vieţii mele — e lumina acestei vieţi, constanţa ei. Micuţă şi subţire, cu feţişoara numai ochi, atât de palidă că rujul de pe buze părea un colaj, mă aştepta în curtea Cantemirului. Şi era un fel de puternică magie, căci tot liceul, clădirea de cărămidă, sala de sport, panourile de baschet, puştii în grupuri pălăvrăgind la intrare, erau în afara timpului (identice cu cele de-acum 30 de ani), pe când mica adolescentă în jackă albastră care s-a repezit să mă sărute pe obraji era dintr-o lume cu mult mai nouă şi dintr-o întâmplare mai fericită şi mai tristă. Se trezeşte încet, foarte încet, ca şi mine. Va fi deplină cam în trei ani, poate.

Mult mai mult decât Mircea sunt Egor, sunt Herman. Monstrul străin care aşteaptă în mine. Ca şi Kafka, îmi înţeleg scrierile treptat şi mult după ce le-am scris.

Un mic fragment doar dintr-o extraordinară pagină către Felice: „Dacă mă analizez în legătură cu ţelul meu ultim reiese că nu tind într-atât să devin un om bun şi să corespund unei supreme judecăţi, ci cu totul dimpotrivă, tind să-mi formez o privire de ansamblu asupra întregii comunităţi a

oamenilor şi a animalelor, să desluşesc preferinţele, dorinţele, idealurile lor etice de bază, să le reduc la câteva reguli simple şi să evoluez apoi cât de iute-n această direcţie, astfel încât să ajung să le fiu tuturor pe plac, şi anume (aici intervine saltul) atât de pe plac, încât să pot în cele din urmă să-mi exhib în mod deschis, în faţa tuturor, fără a pierde iubirea generală, toate josniciile mele lăuntrice, ca unic păcătos neazvârlit în flăcări.“

17 nov. Azi încep lectura cea atât de îndelung amânată a *Orbitorului 1* şi *2*. Mai ales primul volum o să fie atât de nou pentru mine, de parcă nu doar că l-aş fi uitat de tot, dar nici n-ar fi scris de mine. Trebuie să fiu atent la fiecare rând şi fiecare detaliu, pentru ca o catastrofă ca a Feliciei să fie amortizată neştiut şi altele să nu se-ntâmple. O să-mi fie greu, deja mi-e greaţă, e frica să nu descopăr un abis de stupiditate, frica să nu-mi dogorască obrajii de ruşine, ca în atâtea rânduri. De fapt, *nu vreau* să recitesc, am amânat tortura asta cât am putut, şi nici acum nu ştiu dacă e chiar necesară. Ca să nu mai dau înapoi, scot chiar acum volumele şi mi le duc în dormitor, pe noptieră. Ar fi bine să-ncep partea a treia (a şaptea, de fapt, în ordinea lor, dacă toată cartea va avea nouă, şi atâtea va avea, plus, poate, un bonus final ce va trimite glonţul de diamant în Nirvana) înainte de naşterea lui Gabriel — străin nume, deocamdată —, ca să-mi fie apoi mai uşor, în lunile grele ce vor urma, să merg pe drumul lung şi cunoscut.

Până la 35 de ani miezul scrisului meu a fost androginul, himera de la polul sexului, monstrul vegetativ ce unea, în simultaneitate, bărbatul şi femeia. După acea vârstă — arbitrară, fireşte — şi mai cu seamă în *Orbitor*, el pare să fi fost înlocuit de ceva ce-aş numi antropotheul, hibridul om-zeu, aflat la polul cerebral (animal) şi manifestându-se în succesiune. Behold!

Am să notez când găsesc puţin timp o altă pagină necunoscută de mine (sau uitată, căci memoria mea e o răscolire, acum, de mocirle şi aluviuni mai cu seamă onirice) din jurnalul lui Kafka. Una din sclipirile lui scurte şi uluitoare pe care le iubesc atât.

„…eu ating deodată limitele strădaniilor omeneşti şi, de la înălţimea unde mă aflu, execut spontan cu o îndemânare pe care mi-am câştigat-o pe neştiute, numărul unui artist de circ pe care acum câţiva ani l-am admirat îndeosebi, şi iată mă aplec încet pe spate (…) şi îmi petrec trunchiul printre picioare, şi mă înalţ apoi, treptat, ţeapăn, iarăşi drept. Oare asta să fie chiar ultimul lucru care-i mai este dat omului?“ Tot citatu-ăsta (pe care l-am ratat din lenea de a transcrie — fiindcă scriu într-o poziţie proastă, în pat, sprijinit cu un cot de pernă) e precedat de o ascensiune-n paradis cu „trăsura planurilor mele“ şi e urmat de o prăbuşire-n infern. De fapt, e o divina commedia având în mijloc litera ciudată a artistului contorsionist.

19 nov. Mă simt ca acum vreo 30 de ani, când (ceva mai târziu de fapt, într-a 11-a şi-a 12-a la Cantemir) îmi scriam primele „romane“, fără să ştiu de ce şi cu ce o să umplu cele 200 de pagini. De fapt, spre zona aia lâncedă şi indecisă, când eram mult mai ruinat fizic şi mai distrus sufleteşte ca acum, duc şi pâlpâirile de memorie din timpul zilei, şi peizajele prin care, Ioana şi cu mine, ne-am preumblat în ultimele seri (vile, arbori descărnaţi, biserici profilându-se, negre şi geometrice, pe amurguri cu striaţii galbene şi azurii, apa halucinantă, galbenă şi ea ca flacăra de sodiu, clătinându-şi reflectările pe sub poduri, la Eroilor şi Izvor), şi mai cu seamă visele (alerg după un tramvai albastru, din cele vechi, care mă duce prin faţa blocului din Ştefan cel Mare, către misterioasa zonă de dincolo de Cinema Volga) din

ultimul timp. Parcă-mi adun, în mare secret, toate forţele ca să-l reconstruiesc pe cel care, „înainte să se construiască blocul de vizavi“, stătea cu picioarele pe calorifer, în camera lui cu fereastră triplă…

Ca în portretul faimosului Dorian, scrisul meu încărunţeşte, se cocârjează şi se umple de boli în locul meu. M-am umflat ca o broască profetică, iar el scade. Poezia a urcat în vasul vieţii şi a scăzut în cel al textului, fapt atroce, hidos şi inadmisibil, cum o ştiau, au ştiut-o toţi foarte bine. Seva s-a dus, a rămas lemnul fibros, în care se pot sculpta frunze şi flori, dar care nu mai dă frunze şi flori. Toiagul uscat, între alte 11, în faţa singurului miraculos şi adevărat. Un toiag anonim, chiar dacă ornat cu împletituri măiastre.

Nebunia *Orbitorului*. Chiar dacă ar fi o mare carte, cât de tristă o să-i fie soarta. Niciodată, nimeni n-o să se încumete dincolo de primul volum, aşa cum eu, care preţuiesc superlativ *Omul fără însuşiri* sau *Gravity's Rainbow*, nu le-am putut duce vreodată, oricât le-am reluat, dincolo de jumătate. Iar eu mă cred un cititor bine echipat pentru asemenea submersiuni.

Să citesc jurnalul lui M. Sebastian. Deşi lumea dintre războaie ne e, necesar, incomprehensibilă. Nu putem crede că a fost reală, aşa cum nu poţi crede-n realitatea unui film. E absurd să fi trăit Camil Petrescu sau Lovinescu. Chiar şi pozele lor par trucate. Cum să-l fi privit pe Camil, să fi dat mâna cu el? (Totuşi, eu i-am cunoscut pe Cioculescu, pe Papu, pe Al. Dima, pe Maria Banuş, pe Jebeleanu, pe Croh, care l-au văzut cu ochii lor.) Eu pot crede că Nichita sau Dimov sau Preda au trăit, dar pentru cei mai tineri (şi pe bună dreptate) ei sunt virtualităţi, încă mai mult decât personajele literare. Nimeni nu reînvie trecutul, cel mult îl reconstruieşte (sau, vorba lui M. Călinescu, îl construieşte pur şi simplu).

Euristică şi algoritm. Aplicând un algoritm la un joc, câştigi întotdeauna. Aplicând o euristică (atunci când nu e posibil un algoritm din cauza prea marii extinderi a spaţiului de căutare) câştigi *aproape* întotdeauna. Scriitura e, astfel, o euristică. Dacă ar fi un algoritm, harta s-ar suprapune punct cu punct lumii şi *ar fi* lumea, ca în Borges. Pentru personajele din carte, scriitura e, totuşi, un algoritm, căci pentru ele nu există nimic altceva. Unde noi vedem goluri şi pete albe, ele văd plenitudine. Lumea noastră ne pare şi ea completă, construită de Dumnezeu conform unui omnipotent algoritm. De fapt, însă, ea e produsul unei, de asemenea, dumnezeieşti bâjbâieli.

Orbitor 2 va apărea la anul la „Denoël".

20 nov. E seară şi sunt frânt de obosit. My mind is on the blink. Mi se zbate o pleoapă. Nu-nţeleg unde a dispărut lumea mea. Deasupra casei vechi de vizavi, peste unghiul negru al acoperişului ei, am văzut luna, perfect rotundă şi strălucitoare dar plină de pete, ca urmele de degete murdare pe un ecran de computer. Azi-noapte am adormit adânc, şi spre dimineaţă am visat-o pe D.T. Eram într-o cameră nedefinită, într-un aer cafeniu. Era goală şi o clipă i-am atins cu gura buzele, şi-am simţit senzaţia şi gustul atât de cunoscute ale buzelor altcuiva, ca şi când un alt vis s-ar fi suprapus peste primul. Buze pline, calde, portocalii, minunate, cum D. n-a avut niciodată. Îi mângâiam şi un sân aproape băieţesc, iarăşi nu al ei, un sân cafeniu cu sfârcul de un stacojiu aproape negru. Dar când m-am depărtat o clipă de ea, am văzut că-ntre pulpe avea un viermuş lung şi întunecat, fără-ndoială viril. Decrepitudine tristă a minţii mele: sigur, acum câteva zile am scris despre androginie aici. Mai mult, totul se leagă de incertitudinea în privinţa celui mic: băieţel sau fetiţă? Dar sunt vise, trei sau patru pe noapte, în loc de nimic. Măcar întreţin un dram de speranţă.

21 nov. Ascult Dylan. Sweet Melinda îţi fură vocea şi te lasă urlând la lună. Şi au murit fericiţi până la adânci bătrâneţi. Şi se-ntâmplă ceva, dar nu ştii ce este, nu-i aşa, domnule Cărtărescu?

Acumulez, ştiu asta, dar degetele-mi sunt înţepenite. Atâţia ani am tăiat lemne în loc să cânt la pian. Am uitat cum trebuie scris. Citind O. 1, sper să-mi aduc aminte cine am fost şi cum a fost scrisul meu. Dar cartea stă de două zile nedeschisă pe noptiera mea. Mi-e frică s-o ating, ca de una din cutiile alea cu un şarpe în ele. Sau ca şi când ar fi o placă de metal într-un cazan de apă clocotită, pentru ordalie… E un fel de nevroză, ştiu că nesimţirea mea de acum, abrutizarea minţii mele şi înceţoşarea ochilor mei vor fi spulberate de şocul *Orbitorului*. Şi ce voi înţelege, ce voi vedea atunci? Ultima imagine de care sunt mândru e undeva adânc în caietu-ăsta (un caiet deschis, scris până la jumătate, ce fidelă reprezentare a vieţii, şi cât de-nşelătoare totuşi!) La stânga, pagini scrise mărunt, îngreunate şi întinate de cerneală. În dreapta, pagini imaculate, pure, scrise doar virtual cu alb pe alb. Pe fiecare pagină sunt miliarde de texte posibile, astfel că fiecare punct al lor freamătă virtual ca un vid plin de vitalitate. În fiecare zi mai treci în stânga o pagină, violând-o, simplificând-o, batjocorind-o prin blasfemia şi delictul alegerii, căci ai ignorat terţina dantescă, versetele biblice, sonetul shakespearian şi miliarde, bilioane de alte miracole virtuale ca să-ţi mânjeşti tu inepţiile şovăitoare pe ele. Şi astfel literele se-ntăresc acolo, se rigidizează ca sinapsele neuronilor, formând tranşee inexorabile. Când îţi „cură“ viaţa pe dinaintea ochilor, te-nfunzi de fapt în şanţurile adânci ale literelor şi, din aceste tranşee nu poţi scoate măcar capul ca să vezi întinderea nesfârşită, înzăpezită, a paginii. Sau, ca un sarcopt al râiei, te târăşti prin galerii săpate-n piele, dar ignori în pielea *cărei* fiinţe, nu-nţelegi că

ești în însăși pielea vieții tale. Revăzându-ți trecutul, citești. Trăindu-ți viața, scrii. Privind către pagina albă, mare cât Siberia, din dreapta dublei oglinzi a clipei de-acum, poți *ști* dintr-o dată ce va fi (ce *este* deja) scris pe ea, cum libertinul, privindu-și amanta viitoare, încă decent îmbrăcată, a și posedat-o, cu un fior de bucurie, în virtual. Vom mai trăi multe zile, dar câte? Aici analogia se frânge, căci vedem și putem număra paginile albe rămase-n caiet, dar, în viața viețuită, în scrierea asta pe pagini ce apar pe măsură ce-s scrise, fiecare foaie poate fi cea din urmă, atât de departe în urmă, încât nici nu merită s-o caut. Paranteza de mai sus spune, mai bine decât aș putea spune eu, de ce n-am curajul (tupeul) să reiau *Orbitor*.

23 nov. Se lăsase seara. Rătăceam printr-un cartier îndepărtat, de case vechi, cam țărănești, unul dintre acele sate hibride de la marginea orașului. Locuisem cândva acolo. Dar mai curând decât să spun că știam locurile, aș spune că știam seara, cunoșteam exact culoarea ei stinsă, aceeași cu a nostalgiei mele. „S-au schimbat multe pe-aici", îi spun. Unii dintre foștii vecini își scoseseră casele-n vânzare, altele erau proaspăt renovate, împodobite cu zorzoane excentrice. Nici țipenie de om. Ruină și părăsire. Ne apropiam de vechea casă. O locuință cu etaj, din preajmă, forfotise odată de copii. Acum erau doar pereții goi, de cărămidă, -n picioare. Și un fel de foișor prin geamurile căruia se vedeau, în fundal, norii. Altă casă avea zidurile acoperite de pleduri de pânză albă și albastră. Casa asta era pur și simplu îmbrăcată în pânză. Era chiar cea de lângă casa unde locuisem atâta vreme. „Uite-o", îi zic. Mai mică decât toate celelalte, încă văzând-o pe dinafară ți se părea strâmtă. Ziduri cenușii și cu tencuiala umedă. Am intrat, chinuiți de emoție, pe când se întuneca tot mai mult. Ce lugubră era camera în care-am pătruns! Abia ne puteam învârti

prin ea. Ştiam că mai era una, dar acolo n-am intrat. „E mult mai strâmtă decât cea de-acum.“ O draperie încărcată de praf, coborând de foarte sus (căci camera, vedeam acum, era mult mai înaltă decât largă) despărţea un ungher. Am tras-o la o parte. Nu ascundea decât unul dintre vechile noastre fotolii de catifea reiată portocalie, acum străvechi, decolorat, pietrificat parcă. „Ia uite“, îi spuneam, „fotoliul nostru în care stăteam pe vremuri…“ A venit şi ea şi l-a privit lung, mişcată. Şi restul odăii, din ce în ce mai umbrită, era trist, trist şi chinuitor. Pe o mobilă veche se afla un fel de sculptură în lut ce reprezenta, limpede, jumătate din chipul Ionuţei: un ochi, o parte din nas şi din buze, părul vălurit. Lutul era cenuşiu, sec şi crăpat. Pe acest cap culcat se sprijineau degetele cu gheare ale unei uriaşe păsări împăiate, un bâtlan stând pe un singur picior şi pierzându-se-n înălţimea tavanului. Am ieşit pe holişorul prin care intrasem: „Uite şi aici capul Ionuţei!“ Da, era şi-aici, întreg de data asta şi tot culcat pe o parte, atât de minuţios modelat în materia aia buretoasă, că părea un cap adevărat, mumifiat sau îmbălsămat. „Da, cred că asta făcea C. pe atunci, când locuiam aici împreună. Când eu lucram, ea stătea cu Ionuţa-n camera cealaltă şi făcea portrete ale ei în lut.“ Nu-mi puteam lua ochii de la acel cap cu ochi ovali, scrijeliţi cu ceva ascuţit. Ea venise lângă mine şi priveam împreună. Acum noaptea era aproape totală.

25 nov. Am început lectura. Silvia. Apare chiar la-nceput, în oniric. Trebuie dusă până la capăt. Proteza (şi în general simbolistica ruinelor). Linia Tântavei, de asemenea, trebuie continuată, altfel, şi „epuizată“. Poşeta mamei, codiţele. Planul median al cărţii nu e deplin rezolvat: adolescentul cu picioarele pe calorifer, faţă-n faţă cu Bucureştiul. De ce-am început cu el? Bucureştiul, pe de altă

parte, e puternic şi OK la-nceputul cărţii, căci, în definitiv…

26 nov. Am uitat zeci de amănunte din cartea asta. Unele pagini sunt insuportabil de grele. E un fel de planetă grea şi fericită, puţin diformă, dar nu monstruoasă, ci având curbura benignă a unei gravide goale, văzută din profil. Coborând încet, ca un inel energetic, în jurul ei (ca acele cercuri de lumină ce însufleţeau femeia mecanică în Metropolis), i-am scanat faţa sculpturală, gâtul, claviculele, sânii grei şi lăptoşi, burta cu buricul scos ca un dop înainte, pentru ca, mai departe, să-mi rămână vulva, ce va fi şi locul atrocităţii, dar şi al minunii, pulpele cu vălurele de grăsime şi, poate, varicoase, genunchii mari şi puternici, tălpile lăţite de-atâta greutate. Ultima treime trebuie să păstreze şi să-ntregească desenul primelor două, dar să şi rupă foile şi să se reverse-n realitate ca amintirea unui vis urât. Nu poţi? Te obligăm.

Ceaţă groasă şi tristeţe adâncă în vis. O lume tristă şi afară. Porumbei zgribuliţi pe acoperiş, vizavi, cu penele date peste cap de rafalele de vânt. Azi citesc mai departe, termin măcar prima secţiune a cărţii. În ritmu-ăsta parcurg toată cartea (2 vol.) în vreo două săptămâni, ceea ce-nseamnă că de pe 10–15 dec. nu mai am nici măcar scuza asta transparentă. Doamne, ce povară, ce chinuitor se-ncepe o carte.

Dar şi dincolo de carte e un zaţ gros de tristeţe în mine.

De la Pynchon am învăţat să-mi tratez cititorul fără nici o milă. Iar el a-nvăţat de la Joyce. Care o ştie de la alchimişti. Şi ei, de la cel de trei ori mare.

Nefericita Felicia. Să văd ce-o să devină. Şi poate piticul văzut în tramvai, dar nu neapărat.

Nu sună nimeni, nu primesc mail-uri şi scrisori, sunt cu totul absent din reviste, nu exist în

gândurile şi planurile nimănui. Nici o singurătate nu e mai oribilă decât cea trăită în propria ţară. Aici simt exilul, aici sunt printre străini. Nu vreau decât să dispar cu adevărat, să mă şterg din amintirea lor. Aşa aţi făcut mereu, aşa o să faceţi întotdeauna.

Victoriţa hoaţa, cu obrazul ei scobit. Să fiu atent la mama lui Marcel şi Lumpă, în vol. 2. Sper că nu e la fel. Catana bătrânul mănâncă cenuşa din urna funerară a unei femei ca şi Cristian Vasile! Habar n-aveam. Mormântul de cristal. Spirala cohleară prin care merge Maria seamănă cu cea a cinei de taină a Scopiţilor. O altă spirală/fractal în O. 3? Vasilica apare într-un singur loc ca „tanti Sica". Florea trece Nistrul şi se-ntoarce abia în '51 de la ruşi. Da, templul grec „care avea să însemne atât de mult în viaţa ei" (a Mariei)! Inelul în formă de fluture al Mioarei Mironescu, dar de la austriacul ce fusese la pol. Poate să reapară.

vreo 5–6 dec. Ieri, drumuri prin lapoviţă, frig câinos, lumină de noroi, rafale de vânt şi de apă-ngheţată. Azi-noapte, viscolire, urlete prin aerisiri, din când în când tresăriri în somn la auzul elicii rotite de vânt a aerisitorului de la baie. Nimic nu e mai intim şi mai minunat ca atmosfera de iarnă, când stingi lumina şi asculţi, sub plapumă, viforul de afară. Deodată se formează tunelul acela al tuturor iernilor grele, şi eşti din nou copil între aşternuturi îngheţate. Acum ninge rar şi liniştit, solzii acoperişului de vizavi s-au tivit cu zăpadă, totul e sterp şi singuratic.

Am făcut un drum la Berlin, memorabil, patru zile într-un oraş mohorât. Am fost în Storkwinkel, am văzut casa unde-am fost atât de liberi şi fericiţi şi singuri un an de zile. Am fost până la intrare, am privit numele străin de pe soneria noastră. În camerele mari şi albe unde Herman şi Soile se-nfăţişau spectral, unde bântuiam şi noi, mult mai spectrali decât ei, stă acum un om străin. M-am

mai uitat o dată spre micul balcon galben de la 3, unde odată muşcatele noastre, roşie şi albă, se-ntindeau spre cerul berlinez. Am intrat prin autoservirile noastre, prin cea în care odată văzusem un şoricel, am trecut podul de peste liniile de metrou (cu cele patru coşuri ale fabricii din zare), am privit valurile de hârtie de-mpachetat din geamurile fostului restaurant rusesc, închis acum. O lume închisă, cum se va-nchide curând şi lumea noastră.

Nici un fel de viaţă intelectuală. Doar voluptatea cinică a vieţuirii în gerul iernii. Am întrerupt lectura din *Orbitor* pentru spicuiri, pe furate, în avion şi-n camere de hotel, a *Prânzului dezgolit*, care nu mi-a spus absolut nimic (în afara unui interes ştiinţific pentru efectele psihice ale diferitelor droguri). Totul vine din noaptea valpurgică a Circei din *Ulysses*, o salată obositoare şi monotonă de vesele crudităţi pe care nu le-am cumpărat. Câteva, foarte puţine adevărate viziuni: deformări groteşti de corpuri, creierul ca organ atavic, nenecesar şi dispensabil; apoi, ideea fiinţelor chimice, total controlabile. Insectizarea speciei. Ceva din spiritul călătoriilor lui Gulliver, cu ţări inventate. În general însă, un mişmaş confuz de zaţuri lingvistice. Pasibil de interpretări, dar lăsându-te impasibil.

Am visat mult nopţile astea, cum se-ntâmplă iarna, când tragi plapuma peste cap şi nu poţi scăpa totuşi de lumina difuză-a zăpezii (aşa cum în uter vezi lumina). M-am complăcut în vise întortocheate, pe care le-am trăit (indiferent de conţinutul lor) cu o plăcere extraordinară. Unul însă m-a neliniştit. Nu-mi amintesc începutul. Era parcă un oraş, un loc pustiu, într-o lumină portocalie de înserare. Ajuns la marginea lui, am găsit acolo o faleză abruptă, coborând vertical la sute de metri sub nivelul oraşului. O scară în unghiuri frânte, cu paliere între şirurile de trepte,

cobora de-a lungul peretelui stâncos. Ştiam că trebuie să ajung jos, aşa că am început să cobor acea scară, extrem de ciudată prin faptul că pe fiecare palier erau case, case ţărăneşti, chiar cu puţină curticică în jur. Coborai de pe scara oblică de-a dreptul în câte-o casă, şi ieşeai pe uşa ei ca să cobori mai departe. Pe marea faleză de cretă albă atârna de fapt un sat vertical. Ajuns într-una din case, în tinda putredă şi umbroasă, am privit pe geamurile mici lumina puternică a asfinţitului. Dar geamurile erau împăienjenite. Firele de mătase, dese şi rezistente, sclipeau şi-şi purtau în ele hidoasele animale cu opt picioare. Mi-era frică să deschid fereastra, deşi ştiam că trebuie să ies. Am încercat să rup cu degetele pânzele lipicioase, dar erau prea dese, şi păianjenii începeau să se agite. Atunci m-am îndreptat spre uşă, şi ea prinsă în fire de păianjen, mai rare însă aici. Când am apucat clanţa, am observat brusc, însă, cel mai mare păianjen, de vreo jumătate de metru lăţime, transparent ca o bomboană cu miere, ocupând toată partea de jos a uşii. Am dat repede drumul clanţei, livid de frică, dar până la urmă am tras brusc de marginea uşii şi m-am strecurat rapid afară. Dar era ultima casă a acelui sat suspendat, iar sub el o ultimă scară se oprea-n gol. Jos, la o distanţă incalculabilă, mărită de umbra serii, se zăreau, parcă, o şosea, nişte dealuri… Ce-aveam să fac, rămas acolo, între cer şi pământ?

În 20 de zile noiţa mea a luat altitudine şi pluteşte acum, într-o zare roz, pe la jumătatea unghiei. Ce-o fi dus la formarea singulară a acestui norişor? Pe toate celelalte unghii cerul e limpede şi pur. Niciunde nu bate vântul.

Se pare că la-nceputul anului viitor voi semna cu Suhrkamp, dar tocmai pentru primăvara lui 2004… Şi-am mai primit o ofertă din… Palma de Majorca. Nu ştiam că acolo, pe lângă funduri goale în slipuri vărgate, mai sunt şi edituri. *Orbitor* ar fi tradus în limba lui Mercédes şi Edmond Dantés.

Okay, de ce nu? Şi Lucarini a reapărut, nu se ştie de unde, şi vrea să facă volumul de poezii. Se fac, astfel, nu mai puţin de nouă oferte (sau proiecte) de traduceri, dar numai trei contracte semnate. Dar în seara asta de iarnă, după ce am fost fericit toată ziua ca un copil, nimic nu contează cu adevărat pentru mine din toată zona literară. Am patru ani şi privesc cu gura căscată ninsoarea viscolită de-afară.

La prânz ne-am pus paltoanele şi-am vrut să ieşim, dar un îngheţ atroce ne-a gonit înapoi după zece minute. Lame striate de gheaţă se-ntindeau peste bălţi, şi restul asfaltului era uscat şi dur. Am fi vrut să ajungem în Cişmigiu, să privim pustietatea lacului secat de pe marginea de asfalt.

8 dec. Cred că sunt singurul prozator pe care nu-l interesează oamenii (privesc un om cum aş privi un peisaj, i-am spus cuiva într-o sală sordidă de cafenea). Adevărul e că nu găsesc vreun motiv special să deosebesc oamenii de fundalul lor şi feţele oamenilor de oamenii înşişi. Ţin minte cât de şocat am fost când o colegă cu ochii cenuşii a spus într-un cenaclu că a) a scris o povestire în şase luni, şi b) că în tot acest timp a privit şi a ascultat oamenii din jurul ei. La toate acestea eu am gândit că a) în şase luni eu îmi schimbasem de trei ori radical modul de a gândi şi a scrie — aveam 17 ani şi scriam ca nebunul — şi b) că nu există oameni în jurul meu, şi că şi dacă ar exista, ar fi absurd să-i privesc sau să-i ascult. Abia mă pot auzi pe mine însumi.

Zile pierdute catastrofal, cu singura consecinţă bună că nebunia urcă în mine şi că nu mai pot s-o duc aşa prea multă vreme. Nu sunt singur niciodată, n-am linişte să mă adun. Mă irită totul în jur. Doar dimineaţa, în cadă, am avut o străfulgerare de luciditate. Cu capul dat pe spate, în apa caldă şi verde, cu părul — crescut până pe

umeri în ultima vreme — plutind întins în toată apa din jurul capului meu.

Volumul III va fi un obiect mecanic deosebit de delicat. Aici hialinul din prima parte (stilu-ăla sintetic care acum mi-e străin ca de pe altă planetă) şi soliditatea galbenă, puţin fărâmicioasă, din a doua nu mai ţin. Fapte, meraviglia. De la YHVH încoace, Artefacte (cel puţin ale tradiţiei Lumii Vechi): ancilia lui Pompiliu Numa (şi povestea lui Romulus ce se-nalţă la cer ca Ilie şi Isus, şi cere să i se zică de-atunci Quirinus (Quilibrex?), poate calul de fier şi inelul lui Gyges, Leonardo primind duhul, Giulgiul şi sudariul. Nebuniile lui Herman povestite de sine însuşi, Casa Poporului ca o capcană (ca labirintul de pe deal al lui Borges): Victor şi Mircea sunt atraşi pentru anihilarea ultimă. Operaţiunea „sărmanul Dionis“ acordă fin şi masculin. Paranoia devine totală. Totul se leagă cu tot (fireşte, holograma quantică şi cei doi fotoni „buclucaşi“). No limits and beyond.

Ger de neimaginat. Aşteptând, cu Ionuţa, un taxi în faţa blocului, craniul mi-a îngheţat instantaneu. Îl simţeam sculptat literalmente într-un bloc ud şi transparent de gheaţă.

10 dec. Flori de gheaţă, pufoase, până sus pe geamuri, unde se schimbă în sloiuri limpezi. Aerul pieţei Kogălniceanu era ieri atât de rece, încât mă durea inima.

Statuile lui Ionel, fireşte, de continuat. Marea literă M (de la Mircea şi Monsú). „Marele poet polonez din veacul al XVIII-lea“ care priveşte prin ochii lui Costel.

M-au nominalizatără la premiul pentru cea mai bună carte a anului. Dar cine să-mi mai dea mie vreun premiu? O să merg mâine seară să-l aplaud pe Patapievici.

15 dec. Vifor. Ace şi lame de zăpadă fulgerând furios în aceeaşi direcţie, printr-o lumină intensă şi albă. Cât despre mine, dâre de nefericire îmi

murdăresc obrajii, ca rimelul topit al femeilor care plâng. Nu se petrece nimic nou pe lume. Nou ar fi un singur lucru, dar tocmai el nu se petrece. N-am să încep anul ăsta cartea, ca el să rămână aşa: cel mai gol an al meu. Cel în care n-am scris nici un rând literar, nici măcar aici, unde nu contează.

L-am aplaudat, pân-la urmă, pe Liiceanu. Dar Nichi a vorbit atât de minunat despre mine încât n-aş fi dat mândria simţită atunci pe nimic. Măcar şi numai pentru el, şi tot trebuie să mă-mping mai departe prin ţeava cu ghinturi a armei ăsteia.

Regii Franţei şi ai Angliei vindecau scrofuloza în virtutea unui mir special cu care erau unşi, numit hremă. El provenea dintr-o „fiolă coborâtă din cer“ (din Alexandrian, *Istoria filosofiei oculte*). Ieri, *Matrix*. Pervertirea cinematografului ca artă prin adaptarea lui la sensibilitatea adolescentină (de teenager, mai curând). Te-nfurii când vezi contrastul dintre minunatele efecte speciale şi filozofia jignitor de rudimentară din spatele lor. Cum a fost expediată aici problema (şi povestea) Alesului. Ce-ai fi făcut tu din ea. Să fii ales, Alesul. Cel „chemat afară“ (— ecclesia). Deloc un participiu pasiv, căci pe ales nimeni nu-l alege. Mai bine zis, eşti Ales când nu există deasupra ta cineva care să te aleagă. Eşti Ales pentru că ai ales asta tu însuţi. Pentru că n-ai avut (şi n-ai) de ales. Eşti pentru că deja erai. „Pus deoparte din pântecele mamei tale.“ Pentru că atunci când s-a ţesut pânza marii tapiserii cu Cina cea de Taină, tu, Ioan, tu, Isus, tu, Iuda sau tu, Toma, ai fost ţesut în ea şi acolo vei rămâne „for as long as forever is“.

Am mai spus-o? Lumea creşte pe ochii noştri ca igrasia (pentru că ochii noştri sunt umezi de lacrimi: fericire, nefericire şi celelalte iluzii). Trebuie curăţate mucilagiile şi calcarul şi tartrul depuse ca să poţi vedea limpede. Şi curăţarea, odată pornită, merge mai departe pe drumul ştiut. Recitesc partea a treia din O. 1. Unitatea de ton cu anumite locuri din O. 2 e surprinzătoare pentru

mine. Este însă şi o diferenţă: în O. 1 descopeream lucrurile, şi de-aceea ele sunt oarecum bruşte şi imperfecte. În O. 2 ştiu drumul slăbitelor feţe. Merg mai lent, mai elaborat, totul sună mai plin. Mai puţin „crisp“ însă, mai mediat şi mai inautentic, pentru că din dilema asta nu se poate ieşi. E ca în sport: tinereţe versus experienţă.

Herman. Terasa blocului — loc misterios, încă nepus în valoare.

20 dec. A trecut parcă o lună de când n-am mai scris aici. Şi cum, din ce în ce mai mult, nu exist decât cu nasul vârât în paginile astea şi nu ştiu ce cred despre orice decât când încep să scriu, aici, despre acel lucru, n-am existat şi n-am avut păreri, valori, credinţe în toată această vreme. Am privit, în camera întunecată, cum luminează roşiatic zăpada prin fereastră. Am ieşit în oraşu-niernat ca să văd cum crengile copacilor, pe marginile şoselei, se ating ca nişte dendrite şi, evident, gândesc, căci creşte pe ele, pufoasă, înaltă şi udă, zăpada. Am visat burta aurie, umflată şi caldă, a Ioanei, şi mişcările energice, mult mai puternice decât le poate face el acum, ale micului băiat ce aşteaptă acolo. Plastic şi moale ca latexul, pântecul reliefa mereu un picioruş, un cot, o feţişoară ce se-mpingea să vadă, prin geamul gros şi cald, lumina cărămizie a zăpezii.

Am acum craniul complet gol pe dinăuntru. Cineva care şi-ar lipi urechea de deschizătura lui ventrală (ţinându-l în palmă, greu şi lucios, ca pe-un ghioc) ar auzi-n el urletul lumilor, valurile spumoase ale galaxiilor. But let’s put an end to this piece of shit.

Citesc *Mătuşa Julia şi condeierul*. Cartea-i minunată, dar de ce să scrii asemenea cărţi? Când atât de puţine cărţi merită scrise. Când nu poţi scrie mai mult de 3–4 adevărate…

Sunt atât de fericit când sunt singur. Când în jurul meu, pe un kilometru întreg, nu simt

rumoarea minţii, susurul ovarelor, trăsnetul adrenalinei nimănui. Cel mai bine aş gândi şi aş scrie, cred, undeva în mijlocul Antarcticii, unde pagina albă, uşor curbă, ar străluci-n jur până la marginea vederii.

22 dec. Vila de pe Puccini! Să ţin minte. E compartimentul de nautil încă neexplorat. Apoi, QUILIBREX. Ce-nseamnă asta? Fiole pline cu un lichid galben (de fapt, era „Nevrasthènine“, deşi ai mei au negat întotdeauna că a existat aşa ceva la noi în casă). „Quilibrex“ e, mi se pare, tot un medicament (să mă uit în dicţionarul psihiatric). Ce ciudat că despre lumea plată — etc. — am scris încă din primul volum, ca să o „umflu“ în finalul celui de-al doilea, cum sufli în drăcuşorii de hârtie ca să se desfacă. De ce n-aş scrie câteva rânduri, apropo, chiar despre ei şi despre alte „figuri de origami“ din folclorul şcolăresc, un fel de sequel al gadget-urilor — de pildă — din *Amélie*? (Scriu într-o poziţie incomodă şi-ntr-un loc inavuabil.) E menţionată Voila. Dar asta-n altă carte, vorba autorilor care se respectă. Academia Ştefan Gheorghiu (tata, de continuat şi explicitat). Tanti Estera? Colegă cu Costel? What the heck?

Tikitana. De dezvoltat într-o lume în sine.

Voila, din nou. Infirmeria. Cred că 2–3 pagini cel puţin sunt inevitabile (deşi se acumulează boleşniţele; dar, în definitiv, asta a fost viaţa mea. Slalom printre metehnele corpului meu subţire şi complicat ca un flipper. Născut cu greutatea de nici două kilograme, apoi dublă pneumonie, început de tuberculoză, posibil epilepsie genuină sau provocată de alte malfuncţii somatice sau psihice. Şi atâtea altele.

O. 3? „Nu mi-e frică de crocodil!“ (iar crocodilul, cu un fir subţire de voce: „Las’ că ne mai întâlnim noi!“).

26 dec. Disforie şi portocale, de parcă mi-ar fi urat cineva, anu-ăsta, „sărbători nefericite!“.

Nelinişte, paranoia, tristeţe şi, totuşi, imposibil de înţeles în ce fel (dar logic, logic is the stuff of stones) indiferenţă adâncă, acolo, -n adânc. Indiferenţă morală, indiscriminare, atât de pure că l-ar învineţi de invidie pe orice iluminat. Cine-ar fi venit azi-noapte să-mi ia gâtul, ar fi-ntâlnit ochi senini, foarte puţin curioşi. Aş fi reţinut, visător, forma lamei cuţitului, dar n-aş fi-nţeles, iar când aş fi priceput în sfârşit, aş fi consimţit, cuminte, fără multă bătaie de cap, aşa, ca-n Vişniec: „ăsta da, ăsta nu…“ Aş fi fost doar unul dintre ăştia. Cum poţi, cum se poate oare suferi atât într-o stare de atât de flască detaşare? Mi-am făcut griji în privinţa viitorului meu literar şi financiar (am rămas sărac şi fără prieteni într-o lume în care toţi misiţii culturali îşi fac vile şi-o ţin în chefuri), am visat chinuit şi întortocheat — în duhorile ce-nsoţesc mereu, ca un rău inevitabil, căldura apartamentelor suprapuse, ce comunică-ntre ele prin ţevi, aerisiri, crăpături, încât, ca-ntr-un organism colectiv, faci mereu schimb de dâre chimice şi feromoni cu vecinii, le-auzi gemetele când se-mplântă unii-n alţii, zbieretele când se-nfruntă şi scremetele la closet… Nu m-am putut reculege, dimpotrivă, ura, obscenitatea şi deznădejdea mi-au murdărit — dar fără să-mi atingă veşmântul din coajă subţire de gheaţă, inima de gheaţă şi ochiul din frunte de gheaţă — zilele astea sfinte. Da, sărbători nefericite în ceea ce-ar fi fost un dezastru psihic dacă nu i-aş fi fost „privitor ca la teatru“. Să mai spun că, la fel ca pentru alcoolic, drogat şi hiperexcitat sexual, lumea cu minunile ei şi marile ei întrebări s-a redus la nevoia de tărie, injecţie şi fese pălmuite? Că n-am avut puterea să privesc împrejur? Că am avut inima atât de grea, încât nimic, nici lumina măcar, nu i-a putut părăsi suprafaţa? Ce sunt acum decât un om care se duce la vale, care cade liber, şi asta de când nu mai crede în fermitatea pământului pe care odată stătea?

O imagine spre dimineaţă (de fapt, Ioana scrisese un poem despre asta): se-ndesesc oamenii-n viaţa mea. Li se suprapun vieţile fibroase, cu excrescenţe excentrice, până când din toată-mpletitura nu mai înţelegi nimic. E sindromul de resemnare: când, orice-ar face, cobaiul nu poate evita şocurile electrice, toate performanţele îi scad şi el ajunge rapid la marasm. Prea mult, prea mult şi prea fără sens. Scriu pagina asta ca să descarc o tensiune pe care nu ştiu s-o numesc. La drept vorbind, rădăcinile ei sunt banale, dezamăgitoare ca mine însumi: n-am scris nimic de paisprezece luni, de 420 de zile. În plus, trebuie să-ncep cea mai grea carte din viaţa mea, singura de care mi-a fost vreodată frică fizică, aşa cum mi-ar fi frică de-un scorpion. În plus, ultimele mele cărţi au fost primite cu o certă lipsă de interes (iar cele dinaintea lor cu ostilitate şi dispreţ). De fapt, de la *Orbitor 1* n-am mai simţit aprobarea publică pentru scrisul meu. Adică de aproape şapte ani. În plus, sunt tot mai anonim în oricare dintre lumile la care particip. Nu mai am prieteni, nici sprijinitori. La facultate sunt lector mai departe şi lector o să rămân, cu buzunarele doldora de cei 110 dolari pe lună, din care s-ar presupune că trăim, dacă nu i-aş da în întregime Ionuţei. Atunci, din ce trăim, de fapt? Răspunsul mă înnebuneşte, căci ştiu că e, de fapt, imposibil: din literatură. Din ceea ce scriu. Viziunile mele se transformă-n bani şi banii în pulpe umede de pui şi-n brânză şi-n ouă pe care le-ndesăm în gură şi ni se scurg pe tractul digestiv. Apoi celulele noastre ard grăsimile şi zaharurile lumilor imaginate de mine. Îmi mănânc, azi, propriul creier, zilnic, e hrana mea exclusivă. Îmi vând halucinaţiile, visele, opiniile şi dexterităţile. Dacă nu mi s-ar cumpăra, aş muri de foame, cu Ioana şi cel ciucit în ea. Niciodată n-aş fi crezut că o s-ajung să trăiesc exclusiv din scrisul meu artistic. E una din ideile cele mai demente pe care le poţi avea. În plus, trăim într-o Siberie

afectivă. Nu ştiu dacă azi, în ticăloasa lume în care suntem pedepsiţi să băltim, mai iubeşte cineva pe cineva, dar noi nu suntem iubiţi. Nu suntem doriţi, nu suntem respectaţi. Dacă ne-am lua catrafusele şi ne-am căra dracului în Noua Zeelandă, după un an n-ar mai şti nimeni de noi. De Sărbători nu ne-a sunat, nu ne-a scris aproape nimeni. Câţiva prieteni dintre cei mai apropiaţi ne-au făcut în cursul anului surprize stupefiante. Ştiu, „everybody's hustling for a buck and a dime", aşa a fost şi o să fie mereu. Cel ce produce valori e călcat în picioare, cel ce face comerţ cu ele, samsarul, animatorul, prelucrătorul, „producătorul" (care nu produce nimic) prosperă, şi copiii lui vor stropi din landrover copiii tăi. Sigur, ar trebui să fii fericit în extazul singurătăţii şi-al bogăţiei tale fantasmice, ar trebui să-i laşi să-şi adăpostească pântecul moale în căsoaiele de la munte, ar trebui nici măcar să nu-i vezi în jurul tău — şi *nu-i* văd, asta e replica mea: *nu* vă veţi vedea aici, oglinda asta e goală pentru voi, n-o să găsiţi aici „lucrurile care ne frământă pe toţi", n-o să primiţi doza de viermuială de nume, feţe şi bârfe din care vă construiţi lumea — dar coaja ta de gheaţă nu-i prea solidă şi uneori crapă o dată cu pielea şi organele tale interne. Vezi zilnic cum se iau premii nemeritate, cum se scriu cronici elogioase despre inşi ce nu le merită nici în vis, cum se organizează mediocritatea, cum fiecare firav izvor de prosperitate (ca să nu zic nimic de ugerii plini şi de minele de aur) e aspirat de lipitorile cele mai mizere. Nu exist, nici măcar ca simplu soldat, nici în Uniunea Scriitorilor, nici în Pen Club, nici în ASPRO, nici la universitate. Nu contez în nici o situaţie socială, nu intru în calculele nimănui, nu exist pentru nimeni. Umblu prin oraşul înzăpezit, cu fesul meu de rapper înfundat pân-la sprâncene, vânând imagini, visând la ochi albaştri, pe când în jurul meu „colegii mei", autori şi critici şi reputaţi istorici literari şi

academicieni şi filozofi şi oameni de televiziune, mult mai cu picioarele pe pământ, mai maturi, mai bine orientaţi au descoperit deja ţara făgăduinţei, unde curge lapte şi miere. A scrie, azi, e perdant. Cel mai bine le merge celor ce nu mai scriu nimic, care răstoarnă zilnic, pe-o parte şi pe alta, fânul relaţional al unei lumi ce pute a baltă şi a stătut. Unul, la o rubrică de literatură a unei reviste, scrie despre orice în afară de singurul lucru care *e*, cu adevărat, literatură: ficţiunea. Altul, la televizor, vorbeşte despre aceleaşi „mărturii“, irosind timpul pe care îl avea pentru a vorbi despre literatură. Să nu mai iubeşti literatura, s-o întâmpini cu ironie şi blazare (poezii şi romane „elitiste“, pentru intelectuali etc., de parcă arta a fost sau o să fie vreodată altceva), să nu-ţi pese că şi din cauza strâmbăturii tale din nas nu s-a mai scris nimic durabil de zece ani încoace — iată curentul cel mai evident în critica de azi, câtă mai e, împărtăşit de juni şi de îmbătrâniţii în rele deopotrivă.

Dar toate astea nu sunt decât protuberanţe de suprafaţă ale unui rău pe care nu pot pune degetul, căci în cele din urmă, cu toată dezolanta mascaradă a lumii româneşti de azi, răul meu e-n mine în primul rând, şi nu-n ea. Ar trebui să pot crede din nou în mine, iar pentru asta ar trebui să reîncep să scriu, căci altfel credinţa mea nu are de ce să se sprijine (vechile mele cărţi sunt lichefiate sub pământul greu al secolelor). Când voi scrie iar cum vreau eu, lumea va redeveni un accesoriu neînsemnat al costumului meu de paradă.

Altceva? Există şi altceva: zapping la televizor toată seara, reclamele cele mai prosteşti, multe, mai multe ca înseşi programele. Ţi-e ruşine că eşti om. Comedii pentru oligofreni, filme pentru sadici, show-uri pentru combinaţii fericite de nazişti şi voyeuri. Cine mai poate susţine că nu trăim, pe pielea noastră, „vesela apocalipsă“? Navigaţii pe Internet. Cauţi „Castalia“ şi dai de zeci de edituri, fabrici chimice, automobile, centre de calcul

numite aşa. Greu ajungi la Hesse. Plimbări lungi prin Bucureştiul înzăpezit, dându-te pe gheţuşuri negre în dreptul cinematografelor de pe bulevard, dând târcoale caselor vechi, enigmatice în amurg. Ai pătrunde în ele cu voluptate, le-ai explora trompele şi concavităţile. Nopţi în care priveşti lumea prin foaia de gheaţă-nflorată de pe geamurile balconului. Nu poţi deschide nici un geam: zăvoarele au peste ele un strat gros şi limpede de gheaţă, şi vine groase, rădăcinoase, transparente, le blochează coborând până pe podea. Singurul câştig (mare şi minunat) al iernii ăsteia a fost însăşi iarna, cu gerul ei înveselitor, cu toate reminiscenţele altor epoci, altor cărţi…

27 dec. Înaintez infim, lent ca un acarian, prin carte. (Ieri, la librăria Noi de la Dales, în căldura şi aglomeraţia binecuvântate după jumătate de oră de mers prin ger, cu lacrimile şiroindu-mi din ochi de frig şi deformând în luciul lor sutele şi miile de ornamente luminoase atârnate deasupra bulevardului înzăpezit, am răsfoit un frumos album despre lumea microscopică, în care insecte, paraziţi ai peştilor, sarcopţi ai râiei şi păduchi cu gheare încovoiate, ţinându-se de fire de păr cât copacii, îşi arătau, palide, monstruozitatea, dar şi perfecţiunea inginerească. Fiecare segment de picior, teacă de ac absorbant, ferăstrău, ghimpe, corn, mandibulă, de cele mai fantastice forme, era de fapt desăvârşit ca detaliile caroseriilor şi-ale accesoriilor de maşini, dar de-o mie de ori mai expresive şi, virtual, mai funcţionale. Am văzut faţă-n faţă, de mărimea capului meu, capul cu excrescenţe şi peri al furnicii, am simţit aproape-nfigându-mi-se în centrul feţei aparatul bestial de supt al căpuşei. Erau demoni, în cel mai literal sens al cuvântului, căci dacă vei căuta o lume a răului absolut, unde mila e un concept de neimaginat — aşa cum lumina dumnezeirii nu poate ajunge în infern nu pentru că ar fi prea slabă

pentru asta, ci pentru că *asta înseamnă* infernul — o vei găsi coborând în lumea de sub verzile, translucidele trunchiuri ale ierbii şi păpădiei.) Fata din Montevideo. Pe geamul ei, cât se poate de imprudent, se zăreşte o statuie ecvestră a lui Bolivar — care are toate şansele să nu existe-n realitate. Ei, şi? S-o înalţe de-acum încolo, ca să nu mai devieze de la realitatea mea.

Securiştii, în scherzo, aşa cum se şi cuvine. Circul care continuă

excelent în vol. 2 (fără vreo intenţie a mea conştientă de continuitate).

Un break-through, Doamne! Un efect-tunel către nr. 3…

Stăteam, ieri-noapte, pe pervazul unei ferestre aflate la ultimul etaj al unui bloc foarte înalt. Picioarele-mi atârnau în gol, iar în faţa ochilor mei se-ntindea până la orizont o mare ultramarină, pe care treceau vapoare şi veliere. Mi-era o frică tot mai mare să nu mă prăbuşesc, mai ales că pervazul de lemn se-nclina tot mai mult, prin zguduiri scurte. De fapt, nu era al ferestrei camerei noastre (locuiam acolo cu încă doi sau trei inşi, eram abia dacă adolescenţi), ci al unei mari schele de lemn întinsă pe toată suprafaţa blocului. Acum, schela începea să se prăbuşească. Marea, foarte adâncă sub mine, se pregătea să mă-nghită.

28 dec. Mici inadvertenţe: „imensul perete cu oase iliace *al lui Victor*; „Dan Nebunul înălţându-se cu scripetele…" (nimic de făcut). Fulcanelli (de reluat undeva, fie şi decorativ). Voila?

Gheţurile Antarcticii, undeva. Şi, fireşte, Witold Cartarowski.

Dionis. Oliveira. Mario şi Luigi.

Cele mai bune cărţi nu se pot povesti, aşa cum nimeni nu poate povesti lumea. Nu se pot nici măcar scrie, căci ele deja s-au scris.

Coşmar azi-noapte, după ceva vin roşu la o petrecere tristă. Într-o cameră întunecată se

refugiază un tânăr alb ca varul. E urmărit, pe scări în spirală, de o mulţime indignată. „Dar ce-a făcut?“, întreb. Toţi se cutremură de groază. „Răpeşte femei şi le duce-n camera lui *ca să le vadă ouăle*.“ Putea, adică, să zărească ovulele prin carnea pântecului lor. La ideea asta am simţit şi eu o oroare atât de mare, că m-am trezit şi am privit, speriat, minute-n şir prin colţurile dormitorului. Apoi, spre dimineaţă, gândul la biata gazdă a serii precedente (o fată bună, de altfel) îmi provoca o frică animalică. Ştiam acum, avea ochi rău, de fermecătoare!

30 dec. „Something's been making me blue“… Scriu în pat, pe când dincolo, în camera cu brăduţ — bomboanele din el deja mâncate, doar poleielile rămase — cântă „Smokey“, iar în bucătărie Ioana face sărmăluţe-n foi de viţă. Noul meu puseu depresiv s-a mai risipit azi, când am primit *Il Dizionario della libertà* şi formele pentru Wissenschaft. Şi scrisoarea lui Alain Paruit. Acum sunt OK, dar zilele trecute (vizita la Traian, cititul cărţii lor *Les Années folles*, totul) am fost permanent ars interior. Şi nici nu vreau să notez aici visul cumplit de azi-noapte. A fost un interviu pe care, ca de obicei, după ce l-am scris spontan, vărsându-mi amarul, vreau să-l schimb acum din temelii. De ce să le dau satisfacţie? Vederea şi mirosul sângelui care picură nu-i dă remuşcări fiarei, ci îi stârneşte şi mai mult sadismul. Voi redeveni, deci, la un pocnet de degete, tipul puternic şi jovial care-naintează-n literatură ca un tanc. Da, fără strălucire, puţin ţeapăn şi destul de cuminte, dar în picioare şi nu-n patru labe măcar.

Citind anii nebuni ai socialismului, haioasă dare de seamă despre personajul beckettian în care s-a schimbat Traian, „apendice al propriei poezii“, m-am scufundat în borcanul cu melancolie. Traian e un personaj şi trebuia să ajungă-ntr-o carte (ai senzaţia că e acelaşi înăuntru şi-n afara cărţii

Ştefaniei, perfect identic cu el însuşi). Dar eu nu sunt nimic. Sunt o bucată decupată din peisaj. Traian trăieşte, cu toate stereotipurile lui de insectă sau de Pierrot. E el însuşi, e altfel decât oricine altcineva. Închis în clipă ca-ntr-o boabă de elektron, dar *viu*. Ca Omul de Tinichea poate, dar la fel de curat interior. Despre mine nu se poate şi nu se va putea spune nimic. Traian îşi plimbă pe ici-colo propria lui legendă ca pe un afiş publicitar, e omul-sandvici al propriei lui vieţi, dar afişele mele sunt goale. Despre mine nu va scrie nimeni şi n-o să-şi aducă nimeni aminte nici cu tandreţe, nici cu duioşie, nici cu dragoste, mă tem că nici măcar cu scârbă sau ură. Eu nu sunt ţăcănit, nici generos, nu am cultul prieteniei şi nici nostalgia tinereţii. Nu-l admir pe Gheorghiu-Dej, „prietenul muncitorilor cu bască", şi Demi Moore mi-e adânc indiferentă, ca orice altceva pe lume, am ajuns să cred. Ca propria mea viaţă, ca propriile mele cărţi. Nu trăiesc în propria mea poezie, nu sunt nici măcar un impostor, căci n-am imposturat niciodată pe nimeni. Mi-a lăsat gura apă, ca beţivului care n-are voie să bea, după nebuniile lui Traian. Aş fi vrut să am eu closetul lui cu telecomandă, să fi pus eu, într-o noapte de chef orb, ceasul meu de aur în jurul peştelui împuţit. Până şi să-l pup pe Păunescu şi să-l adulez pe Breban aş fi vrut. Numai să trăiesc, să fiinţez cu adevărat, să fiu *cineva*, fără efort, aşa cum Traian, cum e el, a fost întotdeauna. Dar nu poţi avea totul nici măcar când eşti făcut să nu ai nimic. Pe el îl ştie afurisitul lui de cartier, lucru mai minunat decât să te ştie Europa.

Îmi doresc pentru 2003 prea multe şi prea grele lucruri ca să încapă aici. Să nu fie visul de-azi-noapte premonitoriu. Să se nască Gabriel fără probleme şi să fie totul bine. Iar apoi, dacă aceste prime condiţii, bazale, biologice, se realizează, îmi doresc în continuare *bucurie*. Nu-mi mai amintesc ce-nseamnă ea, dar o doresc ca să pot merge mai

departe. Sunt obosit de atâta întunecare inexplicabilă şi fără rost. În rest, toate vor decurge din asta: frumuseţea vieţii noastre-mpreună, scrisul nostru, totul. Poate că Dumnezeu, în ciuda răutăţii din sufletul meu, va ţine mai departe viaţa mea-n căuşul palmelor, ferind-o de vânt. Flacăra se va deforma, va tremura şi va trosni în zbaterea ei, dar poate că nu se va stinge încă.

2003

4 ian. Uimitoarea ipoteză (Crick). „Uimitoarea ipoteză este că «tu», bucuriile şi tristeţile tale, amintirile şi ambiţiile, simţul identităţii personale şi al voinţei libere sunt de fapt nimic altceva decât comportarea unui vast ansamblu de celule nervoase şi de molecule asociate.“ Cum ar fi formulat-o Alice a lui Lewis Carroll: „Nu eşti altceva decât un pachet de neuroni“.

Spălarea creierului: Erwin Cameron, „Mengele american”. În 1960. Au luat parte peste 200 de savanţi. „Comunicare ultraconceptuală“, destinată să înfrângă rezistenţa la schimbare. Ascultarea unei benzi înregistrate, droguri inhibitorii (monohidroclorida de piperidină — PCP, anestezic în medicina veterinară), electroşocuri şi comă insulinică, somn artificial continuu, curara şi LSD. Trebuia obţinut un creier „şters“ ca o bandă ştearsă de magnetofon.

Insula — lob al creierului aflat în profunzime, la intersecţia scizurii Rolando şi a scizurii Sylvius. Psalterium (lira) — un alt nume — frumos — pentru hipocamp.

14 ian. Living on borrow time (without a thought for tomorrow). Iarnă grea, cea mai grea din ultimii 10 ani, cu ger crâncen şi vântul urlând toată noaptea, cu ţurţuri maţi şi hipertrofiaţi,cu zăpadă-n care-ţi dispar picioarele. Plimbări serile, în aerul plumburiu sau roşietic al Cişmigiului. Sunt zece zile de când n-am mai scris aici. Au fost vizite, lansări de cărţi (ieri, Olga), oaspeţi (Danda, fetiţa lui Bogdan şi a Simonei, dându-ne un spectacol total: mers de divă, dans şi risipire peste faţă a perişorului blonziu) lungi interviuri pentru nu mai puţin de trei reviste, aplicaţia pentru Wissenschaftskolleg… Multă agitaţie oarbă într-un cuvânt, într-o perioadă cu zile scurte şi nopţi labirintice (dar nici un acces la camera interzisă) în

care vieţuirea mea conştientă de sine a fost nulă. Emisiuni TV, un fel de difuză recunoaştere care-nseamnă atât de puţin pentru mine (de fapt mă aduce la exasperare) în perioada asta sterilă. Dar adevăratele roade, singurele importante, se arată greu, cum se şi cuvine. Traducerile trec prin chinurile facerii, din cele nouă posibilităţi, nu am certitudine decât pentru una singură, *Nostalgia* italiană, care e pe apărute. Mai am două contracte, cartea de versuri din Italia şi *Orbitor 2* în Franţa. Nimic, însă, din Ungaria, o vagă promisiune din Germania, şi încă pentru anul viitor, ceva vag din Catalonia, vag din Polonia (ceva nu merge, voi şti mai multe-n curând), mai puţin decât vag din America şi Suedia. Probabil că o parte se vor face, totuşi, şi nu-i exclusă apariţia altor posibilităţi. Lipseşte, deocamdată, scânteia, dar e totuşi o creştere sănătoasă, lentă, aşa cum trebuie. Nu ştiu dacă aş putea gestiona o explozie. În orice caz, nu înainte să termin *Orbitor*.

…la care mă gândesc mereu, mai cu seamă în timp ce fac baie. Atunci, întins în cadă, cu capul scufundat în apă aproape în întregime, cu părul — acum deja *foarte* lung, ca la 25 de ani — plutindu-mi desfăcut în jur, sunt cel mai lucid. Doar atunci toate gândurile mele merg spre *ce am de făcut*. Până nu voi vedea încheiată partea a treia — coûte que coûte — n-o să am linişte, n-o să pot începe altceva, n-o să mă pot bucura de nimic.

O pastă, un clei, o unsoare, o dejecţie cloacală grea şi ruşinoasă îmi îmbălează-n ultimul timp ventriculii minţii. Mi se arată diavoli şi avortoni. Nu-mi pot reprima gânduri abjecte, mă trage-n jos o greutate imundă. Nu pot să-nţeleg ce vine de-acolo, de jos. De îngerul meu, de fusta lui mare şi albă s-a agăţat o enormă omidă cu pieliţa supurând. Încerc să rămân eu însumi, îmi trec sabia de iridiu (îngerul meu are sabie) prin carnea inelelor împăroşate. Ţâşneşte sânge, dar căngile nu

dau drumul. E chiar aşa: când nu scriu, iadul din mine se umflă şi dă pe dinafară. Aş scrie atât de mult şi de eficient, încât să-l golesc cu totul, să ajung la fundul haznalei, să o curăţ ca pe-un pahar, să o fac o casă proaspăt zugrăvită, în care să pot locui.

Gabriel e acum viabil, o fiinţă de două kilograme, compactă şi voinică, plutind în uterul dilatat până aproape de limită al Ioanei. Alternează somnul cu felii rare de vigilitate, în care deschide poate ochii, desluşind uneori o lumină magică, şi loveşte puternic cu pumnii şi cu genunchii în oul de carne ce-l înconjoară. L-am simţit azi-noapte bine, când am cuprins-o pe Ioana — adormită şi respirând greu — după mijloc, curbându-mi braţul peste burta ei. Mi s-a făcut frică: acolo era ceva viu care zvâcnea. Cineva străin, încă nu de pe lumea asta, care vine pe o cărare dintr-o ţară îndepărtată, crescând tot mai mult pe măsură ce se apropie (efect al perspectivei?) şi cu care ne vom trezi într-o zi la uşă. Ciocănitul lui rar şi fantastic l-am simţit azi-noapte în podul palmei.

Citesc pentru informaţie, *Istoria loviturilor de stat în România* (vol. 3). Năstruşnicele interpretări ale faptelor m-au lăsat perplex. Iudeo-masoneria în floare. O Germanie nazistă eufemizată. O Gardă de Fier cu faţă umană. Nişte evrei răi din Bucovina care dădeau cu pietre după români. Nişte unguri răi din Ardeal. Un Titulescu cam impotent, în schimb un Carol Caraiman priapic şi-un Antonescu cu nesfârşite rânduri de testicles. Naţionalismul ca principală valoare. Parlamentarismul ca Sodoma şi Gomora. Şi câte şi mai câte, de stă omul şi se minunează. Istoria lu' Rocambole.

Ah, şi o să merg, poate, în toamnă, câteva zile la Montpellier.

16 ian. Azi-noapte, Mircea Nedelciu, drăguţ, tânăr, zâmbitor, ca în cele mai bune zile ale lui. Ştiam că e mort, dar eram atât de bucuros să-l

revăd, că asta nu-nsemna nimic pentru mine. (Trebuie să-mi fac o cafea ca să merg azi mai departe.)

Ieri a fost o zi lungă şi carnavalescă. O masă la *Mofturile* Iolandei Malamen, într-o casă bătrânească schimbată-n bistrou, conversaţie şi hăhăială cu Tudor's family, iar apoi o-ntâlnire aproape conspirativă (noapte, atmosfera decrepită a amfiteatrului Hasdeu) cu studenţii. Cu ocazia asta am simţit iar cât de departe a mers schizofrenia mea (banana), split-ul minţii şi aproape şi trupului meu (gestual). Eram foarte departe, lăsasem în locul meu pe cineva care vorbea „sincer", „convingător", cu atât mai însufleţit cu cât sufletul era dus pe alte ape.

De câte ori vorbesc în public mi-e jenă de mine. Fiindcă niciodată n-am o imagine a mea în minte (cine sunt? în ce cred? ce părere am despre asta şi asta? Doamne, nu ştiu, asta ar trebui să spun dac-aş rămâne cu adevărat solidar cu trupul şi cu mintea mea. Nu ştiu! Nu ştiu.), mi-o fabric pe loc şi-o pun să salte mecanic, luminată de cele două sute de ochi de fete şi de băieţi.

Dar acum în casa asta mică şi albă e miros de cafea şi totul e bine.

Bila de sticlă din coaja castanei.

18 ian. Sentimente tulburi, în sensul indescriptibilităţii lor. Sfâşieri de lumină cu textura grosieră a unei pânze de sac şi un fel de surpări interioare stacojii. O lipsă de graţie şi de duct caligrafic în tot ce scriu. Tot mai rar doamna de Stijl desface cracii sub mine. Pe pulpele ei sunt pete vinete de la degetele altor bărbaţi. Charbovary. Charbovary c'est lui. Nici n-aş avea cum să fac faţă. Sunt supraponderal psihic, am vergeturi pe fundul homunculului meu. O delicată liposucţie ar scoate gărgăunii din mintea mea. Iar dacă las rahaturile la o parte aş vrea să spun (şi io ceva:) că sunt *isterizat*. Că realmente nu mai pot.

Că n-am mai scris nimic de un an şi trei luni, că număr zilele, că număr lunile şi anii. Că sunt pe death row. Pe jantă. Pe dric. Că-ntr-o dimineaţă am deschis ochii şi n-am mai găsit universul. Şi că nici dimineaţă nu era. Dacă nu scriu, dacă nu pornesc primăvara asta adunându-mi toate puterile care nu mi-au mai rămas, mă ia mama dracului, cât se poate de concret. Nu mai ţine (ah, nu mai ţine de mult).

De fapt, sunt îngenuncheat. Am capul plecat în ţărână adânc. Pământul mi-a capturat în fine creierul, ce altădată vagabonda prin alte lumi. Acum s-a plasat pe o orbită joasă. Oamenii văd acum o a doua lună pe cer. „Uite, iubito, creierul lui M.C. Nu-i aşa că-i frumos? Fie ca el să ne vegheze amorul.“ Şi creierul, în al doilea pătrar, luceşte sidefiu din circumvoluţii. Se va prăbuşi o dată peste pădurile din taiga… sau în plin ocean, ridicând munţi de apă.

Telefon de la Livius Ciocârlie. Cât de mult poate conta un cuvânt bun. *Orbitor 2* i-a plăcut, şi asta înseamnă pentru mine o garanţie. Şi mie-mi place ce citesc. Primele 40–50 de pagini au o lentoare maniacală, proustiană, şi nu putea fi altfel. Descripţii tăcute, lumi care se desfac încet, se descleiază dureros, ca să crape brusc în viziune. Anumite pagini cu mama sunt printre cele mai frumoase lucruri scrise de mine. De neegalat. Totuşi un cititor „normal“ trebuie că se surprinde des cu gându-n altă parte. Mi s-a-ntâmplat şi mie de vreo două ori să simt că pierd contactul cu pista.

30 ian. Am fost la Hamburg, în Walhalla. Vânturi ude pe malul apelor, ceaţă, nişte clădiri masive în zare. Nimic altceva vizibil. Compunerea mea de şcolar silitor a muiat inimile auditorului. Am fost — mi s-a spus unanim — „vedeta“ întrunirii celor 35 de autori din tot atâtea ţări. „Cum aţi reuşit să scrieţi un eseu atât de grozav?“

— m-a întrebat o tipă cu păr acaju, tăiat franţuzeşte. „Păi e simplu“, i-am răspuns. „Pentru mine 1 000 de euro înseamnă o grămadă de bani. Pentru ceilalţi, probabil că înseamnă mult mai puţin.“ A fost o deschidere a colocviului în gigantica sală a Primăriei, cu fresce marine pe pereţi şi colosale candelabre (în timpul discursurilor — preşedintele Germaniei, şefa Casei Literaturii, apoi lecturi Nadas (mai scârbit decât Constantinescu) şi Durs nu ştiu cum (un şmecheraş neamţ care a luat premiul Büchner cu versuri nu mai bune ca ale lui T.T.C.) — ca şi-n timpul concertului de cameră m-am uitat pe pereţi sau înapoi, la cei o mie de inşi în ţinută de seară, cu feţe de străini, ce se uitau şi ei la mine, străinul), au fost apoi lecturi, mese, drumuri prin ploaie şi seri triste, la televizor, într-o cameră de hotel de lux. M-am simţit detaşat de mine, uşor halucinat, în toate zilele acelea. După lectura mea am fost mai obosit decât oricând îmi aduc aminte. La masă am stat cu fruntea-n palme. Niciodată n-am avut mai mult succes însoţit de-o mai mare ruină sufletească. Barbara, care aproape că n-a ştiut că exist cât am stat la Berlin, era acum numai miere. Ilma Rakusa, venită pentru Nadas — un om care-a stat singur şi liniştit la o masă de cafenea, un om care poate iubeşte singurătatea, dar al cărui aspect scrobit, monden, cu părul lins ca al lui Di Caprio în *Titanic* nu mi-au plăcut (trebuie să citesc însă cartea lui tradusă la noi) — a stat îndelung de vorbă cu mine. Dar când stau singur, departe, mai multe zile, parcă-mi pierd minţile.

Scriu în pat, lungit pe burtă, aproape fără să văd literele, căci stau cu faţa prea aproape de ele. E nouă seara şi-mi ţiuie urechile, cu toate că-n bloc nu e niciodată linişte desăvârşită. Sunt foarte trist. Voi avea 47 de ani, foarte mulţi ani. Dar nu de asta sunt trist, dimpotrivă, mai curând vârsta e o consecinţă a stării mele de spirit. Ce lume confuză. Pe caloriferul vopsit alb atârnă la uscat două

maieuri şi nişte chiloţi cu (literale) floricele roz. Sunt obosit ca un câine.

Am terminat în avion — nu, de fapt în prima seară de singurătate la hotel — *În mers de rac* a lui Günther Grass. Crezusem că *Anestezie locală* e o carte slabă, dar ea avea străluciri de neon faţă de această poveste cusută cu aţă roz. Ratată, ratată cu desăvârşire. Ratată mai întâi în miezul ei imagistic, simbolic, etic şi ideologic — uciderea miilor de copii inocenţi prin scufundarea navei supraaglomerate care-i purta pe-o mare îngheţată e narată ticăit, prăfos, fără nici o graţie şi fără să lase urme mnezice —, şi mai cu seamă ratată în rama ei „de actualitate": puştii de pe Internet, crima, încarcerarea şi, deus ex machina, cuminţirea miraculoasă a „băiatului" sub buna influenţă a lecturilor. Paralelisme chinuite, un personaj simbolic rămas o simplă ţoapă (Germania tuturor extremismelor, nu-i aşa?), un narator ce nu se poate desprinde de neantul totalei mediocrităţi. Tot ce mi-a plăcut e povestea lui Marinesko, româno-rusul care le-a tras torpilele, mama lor de cotropitori! De-al nostru ca brazii subacvatici.

4 feb. cred Nu suport să-mi ascult CD-ul înregistrat cu vocea mea, cu oribila Zaraza, cu tot conformismul şi insignifianţa lui. Am lăsat-o pe Ioana să-l asculte. Nu-i a bună cu mine în ultimul timp. Imediat cum ies din literatură devin omul exterior care sunt, cel mai şters şi mai cuminte cu putinţă. Cel mai dispus la compromisuri, dacă nu etice direct, estetice în orice caz, şi prin asta încă mai grave. Nu pot înţelege ce e-n capul meu. Ce-nseamnă pentru mine scenariile şi CD-urile. În ce sunt absorbit? Imediat cum încetez să scriu, încep să nu mai cred în scris şi-n puterea mea de a scrie. Mă vâr în viaţă, reiau listele cu lucruri de rezolvat, calculele financiare, tot ce mă duce de râpă. Mă amestec cu gloata asta care trăieşte şi moare. Sunt carne din carnea lor, prostie din prostia lor,

prudenţă din prudenţa lor. Toţi trag de mine, nu ştiu ce vor de la mine. Iar eu mă complac să-i mulţumesc pe toţi. Dacă m-aş apuca odată de O. 3! Cred că doar asta m-ar scoate de-aici, de unde nu credeam să ajung vreodată. (Dar acum nu mai sunt capabil nici să respir normal, ce să mai spun despre a respira aur, sau informaţie îngheţată şi pură. De câteva luni tot scriu aici că nu mai pot, că mă asfixiez, că-mi mor zone întregi din creier. Trec zile şi nopţi în sub-viaţa asta. Sper din tot sufletul că o să putem pleca toamna viitoare (am trimis azi aplicaţia pentru Wiss.), fiindcă aici n-am să mai pot îndura prea mult.

În ultimul timp scriu mai mult seara, într-o stare de secătuire şi deprimare. Am reintrat într-o perioadă de contact neprotejat cu viaţa, de alergătură şi haos. De fapt, e un biet început faţă de ce-o să urmeze. Ar trebui să-mi adun puterili, căci e vorba să vând, în fine, casa veche, să fac faţă naşterii celui mic (într-o lună) şi primelor luni în trei, ca şi nenumăratelor hărţuieli „culturale şi artistice". Sunt în cel mai periculos punct al vieţii mele în scris: rezultatele atâtor ani de lucru şi singurătate se reped peste mine din toate părţile năruindu-mă sub ele, ca şi când m-aş îngrăşa deodată cu o sută de kilograme. Asta face să-mi plesnească oasele şi să mi se-nece rinichii-n grăsime. Să făptuieşti fără să doreşti rodul faptei — dar cum te poţi apăra de el? La un moment dat eşti smuls din colţul tău şi expus publicului: un păianjen cât o gorilă, într-o cuşcă de fier. Tot ce pot face — cât pot — e să-mi păstrez cumpătul. Dar înjur mult, toată ziua, sunt nervos şi chinuit.

Citesc de câteva nopţi jurnalul lui Sebastian, despre care n-am putere să scriu acum, în golu-ăsta. Doar atât: am dobândit prin el o lume despre care nu-mi spusese nimeni nici că a existat, nici cum. Anii 40 la noi, război, crime contra evreilor, josnice personaje literare, un oraş înfăşurat în praf, razii zilnice ale armatei ca-n America de Sud. O

gloată shakespeariană, în stare să iubească şi apoi să sfâşie în bucăţi. În centrul acestei lumi complet ireale pentru mine — un om foarte uman, foarte singur, foarte trist, semănând atât de bine cu Leopold Bloom. Nu un erou, mai curând un everyman modest, lucid cu modestie, bun cu modestie, artist de asemenea. Nu foarte talentat, nici foarte curajos, dar sincer şi clarvăzător în faţa nenorocirii. E cu neputinţă să nu-l iubeşti pe Sebastian, şi mai ales să nu ţi se pară odioşi cei din jurul lui (Camil şi Eliade mai ales) după ce citeşti acest, în definitiv, roman. Un roman gata făcut, copt, pentru cine întinde mâna. Abia citind cartea asta îmi dau seama cât de idioate sunt „ficţiunile" mele. Şi cum ar trebui să scriu dacă n-aş fi eu şi dac-aş mai avea un strop de snagă.

11 feb. Seri de o frumuseţe spectrală în ninsoarea din Cişmigiu. Iarnă psihică, fără nici un contact senzorial în afara frigului dat, parcă, de o doză de heroină. Aerul n-are nici el nimic real, deşi e singurul care se vede: roz întunecat, plin de epúrele clădirilor de hârtie. Şi totuşi totul e mai adevărat decât mine, de parcă eu (obiectu-ăsta vertical ce-naintează printre pomii plini de zăpadă) aş fi doar o bulă de aer în cana de sticlă a iernii.

„Vino să-l simţi acum", zice Ioana, şi-mi trage mâna pe burta ei bombată şi drăguţă ca o minge de plajă. „E viteaz nevoie mare!" Apăs palma pe pântecele tare şi deodată ceva îmi umple podul palmei, o gâlcă mişcătoare de parcă sub pielea Ioanei s-ar fi rostogolit un măr. Umflătura a migrat energic în jos, spre pubis, de-a lungul braţului meu, dându-mi iarăşi senzaţia aceea de frică în faţa celui deocamdată ascuns. Dacă masa pe care scriu sau pagina asta ar tresălta sub mâna mea, m-ar cutremura aceeaşi nelinişte. Burta Ioanei e acum un loc magic din univers, o singularitate unde orice cunoaştere încetează, fiind înlocuită de emoţie. E, de fapt, chiar centrul şi definiţia

fantasticului: o lume necunoscută pătrunde deodată în lumea noastră. I-a curbat de pe-acum un perete, şi-l va străbate-n curând.

S-a lăsat de mult noaptea şi urmează somnul cel fără istorie din ultimele săptămâni, faţa geamănă a vieţii mele fără istorie. Nici o imagine, nici un sens. Aş sta treaz câteva zile-n şir, doar să mai ajung să înşfac vreun vis. Nimic nu urăsc mai mult, asemenea copiilor, dar din cu totul alte motive, decât nopţile astea fade şi inutile, straturile astea de mocirlă din prăjitura cu cremă a minţii mele, ieşită de mult din garanţie.

Albert Bonnier a acceptat *Orbitor 1*. Va ieşi în primăvara lui 2004. Răspunsul de la Wissensch. o să-l am cam pe 1 iunie. Începutul ăsta de an mi-a adus o mulţime de gratii de aur la cuşcă.

15 feb. Mă-ntorc (chiar) cu dragoste la caietu-ăsta, care-a rămas, până la urmă, ultimul loc în care scriu, ultima legătură cu cel ce am fost şi ultimul fragment de interioritate din lumea mea. Exist pentru că scriu aici, lucrul ăsta e azi adevărat în cel mai concret sens al cuvântului. Om fără interese şi fără credinţe, împins pervers spre tot ce nu-i este propriu, cu visele furate sau secate, stau în umbra acestui frunziş de litere ca naufragiatul din caricaturi sub palmierul lui. Am să crăp aici şi scheletul meu se va adăuga scheletului de peşte de pe nisip, şi cu toate astea ce trăiesc e bucurie, pentru că… pentru că eu scriu *Paludes*. Tot caietul ăsta e *Paludes*, scrierea celui care, *recubans*… Măcar ştiu că după ce toate puterile mi se vor fi luat, totuşi, cât mai am mâini şi-mi mai pot aminti cum se fac literele cu pixu-ăsta albastru de doi bani, am să scriu aici rândurile-astea care nu contează. Aici nu mai trebuie să-mi port grimasa de mare autor, aici mon ass is mis à nu. (OK — Dimov le zicea *colembóle*.)

Astăzi şi ieri mi-a fost (mai) bine, am citit un pic — cât aş vrea să-l găsesc pe Catullus în latină

— şi cât i-am invidiat viaţa şi poezia — cât aş vrea să pot să-i cunosc pe atâţi inşi care sunt azi nimic mai mult decât literatură, căci toţi ajungem ţărână —, am simţit că pot respira mai bine. Poate şi fiindcă iar încerc să renunţ la cafea ca să ies de sub plafonul de nori.

Pe bibliotecă am o muşcată cu tulpinile putrede, înnegrite. Frunzele i s-au şrincuit şi uscat pe rând. Asta face cafeaua axonilor mei. Nervilor mei optici. Asta le face şi computerul. Îi usucă şi-i deprimă. De computer însă e mai greu de scăpat, căci e un drog cu mult mai subtil. S-a încastrat în metabolismul meu şi-mi mănâncă rezervele. Dimineaţa nici nu pot face ceva până nu-mi verific mail-ul. Şi apoi, din oră-n oră, câte-un shot. Şi maimuţa e-n spinarea mea cât capra. Dar cum te poţi întoarce, şi chiar de te-ai întoarce… a-nţelege nu mai poţi.

Munţi împăduriţi, înfloriţi, mirifici azi-noapte.

17 feb. Scriu într-o poziţie ciudată, heliotropică, aşa că literele se buclează şi ele cum pot. De trei zile nu mai beau cafea, şi peisajul prinde puţină culoare. Depresia şi senzaţia de craniu uscat au dispărut, şi, pe lângă asta, nu fără legătură, am început să văd frumuseţea detaliilor lumii. Am trăit ca-ntr-un bunker, iar acum văd cel puţin ferestrele false desenate cu cretă colorată pe zidurile de beton, şi chiar steluţele naive de zăpadă de dincolo. Şi ele desenate, cândva, de mâna mea de copil. Şi am reînceput şi să visez, în scenarii lungi şi-ncurcate, cu, doar, ochiuri de limpezime din care-mi amintesc acum: 1. Mă ascundeam de cineva, cu frenezia, pe jumătate teamă, pe jumătate bucurie smintită, pe care o ai când eşti copil şi te joci de-a ascunsul prin casă. Şi eram cu adevărat într-o casă supradimensionată, treceam din cameră-n cameră căutând o ascunzătoare, Cristi Giurconiu venea după mine — era vecinul meu şi totuşi mi-era o frică îngrozitoare să nu mă

găsească — până când, trăgând de o ultimă clanţă aflată mult deasupra creştetului meu, am nimerit afară. Acolo era un lung val de pământ, „o biută“, cum se zice-n armată, acoperit cu iarbă grasă şi verde. Nimic altceva în peisaj. Disperat, dar şi excitat de joc, m-am repezit de-a lungul biutei şi-am început să sap cu mâinile într-un loc, în pământul umed. Trebuia neapărat să m-ascund până nu apărea urmăritorul. Mi-am săpat pân-la urmă o cavitate rotundă, mirosind adânc a pământ, a râme şi rădăcini, iar pământul rămas l-am ridicat ca pe o perdea la intrare. Aşteptam acolo, ghemuit, cu inima bătând, să apară pericolul (căci ştiam că nu m-ar fi cruţat, în pofida jocului). Dar Cristi a trecut pe lângă mine, cum ţineam pământul, ca pe-o perdea, în dreptul intrării. Am fugit repede înapoi în casă şi m-am ascuns de data asta după o uşă uriaşă, ştiind însă că n-am nici o şansă. Şi-am fost, într-adevăr, repede găsit de o bătrână monstruoasă, care-a-ntins mâinile-n lături, umplând toată odaia. Nu mai aveam unde să fug. 2. Scriam o carte, ajunsesem pe la jumătatea ei. Textul era pe două coloane, iar hârtia — galbenă, de foarte bună calitate. De fapt, pe fila pe care tocmai mă uitam, textul era deja tipărit cu caractere delicate, sepia sau gri, şi cu un font rotunjit, foarte puţin comun. Ciudăţenia e că partea de jos a paginii nu mai cuprindea text, ci forma două casete inegale (pe prima coloană mai înaltă, pe-a doua doar de 3–4 rânduri) pline cu insecte: gândaci, păianjeni, larve, furnici, moarte şi presate cumva acolo, ca o-mpletitură respingătoare de elitre şi picioare putrede. Mă-ntrebam cum vor rezista la tipărire, dacă nu se vor strica de tot pân-atunci. Şi-atunci, privind pe fereastră, am văzut în geam, prinsă-ntr-o plasă deasă de păianjen, o larvă străvezie, de proteină lăptoasă, cu un ochi ca de vrabie. Mă uitam la ea din toate părţile, mi se părea extrem de semnificativă. 3. Umblam cu Ioana prin oraş. Apare troleul, extrem de aglomerat, eu alerg şi-l

prind, dar când se urneşte-mi dau seama că Ioana rămăsese jos. Eram acum cu altcineva, nevăzut. Am coborât la următoarea şi-n faţă mi se-ntindea un peisaj industrial: fabrici şi ateliere. „Iată Roma!“ mi-a spus femeia cu care eram. „Dar ca să ajungi la monumente trebuie să străbaţi zona industrială. Asta-ţi ia o zi.“ Şi-ntr-adevăr, am zărit departe, în ceaţă, nişte turnuri şi alte siluete de arhitectură medievală. Merita să trec prin zeci de cartiere mărginaşe ca să văd oraşul sfânt?

Ceea ce numesc suflet (amintiri străvechi şi vise) începe să abureascā oglinda.

Gabriel îşi anunţă sosirea: azi i-am cumpărat pătuţ (nu din cele de lemn, cu gratii — cum să stea el după gratii —, ci sofisticat, combinaţie de ţarc şi pătuţ, cu un frumos şi moale design), cădiţă şi chiar port-bébé, cu care-o să-l duc pe piept, pampers, „plăpumică“ (aşa cum spune Ioana), botoşei… între timp el îi vălureşte din când în când burta, sughite zguduind-o cu totul, visează ore-n şir, acolo, cu capu-n jos, în imponderabilitatea lui lichidă. De fapt, îmi imaginez lichidul placentar ca pe-un jeleu de culoarea ambrei, sau aşa cum am văzut eu apa străbătută de lumină a Sabarului când mi-am spus, scufundat total şi, practic, inconştient: „acum o să mor“.

Sunt foarte obosit fizic, am umblat azi întreaga zi prin gerul care nu ne mai lasă. Aş vrea să reîncep să scriu, mi-am făcut zilele astea planuri, am avut şi câteva rudimente de idei. Oricât încerc s-o neg, zilele astea mi-am simţit niţel vârsta, mai ales când mi-am văzut în oglindă faţa albă ca hârtia şi descuamată — deşi nu la fel de slabă ca altădat' —, ochii obosiţi şi asimetria gurii dând amărăciune micului zâmbet timid care e grimasa mea actuală. Nu supăra pe nimeni, fii pe placul oricui. Fii blând, fii trecător. Ca un pacient slăbit de boală într-un salon de spital (şi chiar aşa mă şi simt).

20 feb. Citesc Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne*. Lecturile mele, câte mai sunt, se orientează în ultimul timp către zona care mi-a fost mereu cea mai opacă (şi nu din cauza lipsei de cunoştinţe, ci „din vocaţie şi prin mit“), adică tocmai spre istorie, această învălmăşeală inextricabilă. Umanitatea: şuvoaie de oameni, generaţii, rase, culturi, măcinându-se şi distrugându-se unele pe altele în grote ale timpului, genealogii şi epopee derizorii, încleştări şi eroi despre care toţi au uitat. Am tot mai des viziunea epocilor fără memorie, sute de mii de ani, mii de generaţii care-au trăit şi au dispărut în afara unei poveşti care să le dea sens, improvizându-şi mereu, ca pe o colibă de frunze, povestea lor provizorie, fără trecut şi viitor. Au fost bărbaţi şi femei, buni şi răi, au fost tragedii, eroism, magie, triumfuri şi dezastre. Şi peste tot fericirea de a supravieţui, de a mai sorbi o gură de apă şi de aer. Şi totuşi n-a fost nimic, căci a lipsit lumina memoriei, care e un atribut al existenţei reale. Toate aceste nenumărate grupuri pestriţe, mereu în mişcare, au vieţuit ca acei bolnavi ce au pierdut memoria de lungă durată: trei minute de amintire, restul distrus pentru totdeauna. Aşa sunt şi eu de fapt, aşa e şi lumea mea, aşa suntem cu toţii. Memoria mea cuprinde, e drept, ceva mai mult, vreo opt mii de ani, o grosime de unghie în timp. Şi totuşi, abia dacă pot vedea cu două generaţii în urmă. Tatăl meu şi tatăl tatălui meu. Cine-au fost ceilalţi? Acarieni pe un fir de păr.

Azi reiau lectura din O. 2 şi văd ce se poate face. Am decăzut incredibil, şi n-am decăzut din înalt, ci din adânc, dintr-o altă decădere. De un an de zile îmi rabd viaţa, mă rabd, dar din ce în ce mai greu. Scriu sau dispar, am din nou alternativa asta (care nu are alternativă). Am să fac O. 3 chiar dacă eu însumi, nu Herman, o să nasc un fiu mare şi greu din ţeastă. (Vreau să-ţi spun un lucru: a fost singura perioadă din viaţa mea când în mod

deliberat şi criminal am lăsat timpul să treacă: m-am întins pe spate, plutind în apa tulbure, şi m-am lăsat purtat la vale. Am să-ncerc acum din nou, stângaci, mai mult ca sigur ridicol sau dezamăgitor din punctul tău de vedere, să înot, sau măcar să mă agăţ de ierburile de pe mal. Nu mă simt în stare, dar nu mai sunt în stare nici să las timpul, viaţa, puterile mele să treacă.)

Din Johnson, o idee la care nu m-am gândit: deformarea dimensiunilor şi a maselor în teoria einsteiniană e un analog al perspectivei în pictură. Dar aici, cui îi aparţine punctul de vedere? Demonului lui Maxwell? E istoria lumii una a anamorfozelor? E homunculul senzorio-motor un arhetip al ei?

Atenţie la genealogia Badislavilor. Vasili moare pe la 1880, în vârstă de vreo 45 de ani. Miron moare în 1899. Avea în jur de 33 de ani. Aşa-ncât fiul lui (ce trebuie neapărat făcut tot cu o tântăveancă) s-ar fi putut naşte pe la 1890, când Miron avea cam 24 de ani. Adică la 10 ani după moartea lui Vasili. E Badislav Dumitru, a cărui poveste ar merita poate spusă. Toate femeile se vor numi Maria. Deci, undeva, un episod cu Miron adult, apoi viaţa lui Badislav Dumitru.

23 feb. Suntem tot mai mult în aşteptarea naşterii. Ioana e cu totul absorbită de ce urmează să i se întâmple. Aproape că nu mai vorbim despre altceva. Eu sunt bine psihologic de la abolirea cafelei, dar nu mă pot apuca de nimic. Nu am starea în care nu am stare. În lipsa agresiunii chimice inhibiţiile îmi sunt prea mari, nu-mi pot relaxa cenzura. Ciudat e că de câteva zile — şi azi-noapte, mai ales, când m-am trezit speriat, cu fruntea îngheţată — am nişte senzaţii crude, ca nişte lame dure, în ficat. Ca şi când m-ar durea splina, dar în partea cealaltă. Nu paroxistice, dar în orice caz îngrijorătoare.

Trebuia să mă-ntâlnesc cu cineva la un bar. Am intrat în sală, care era de o dezolantă pustietate şi urâţenie. Pereţii murdari şi goi. Nici o mobilă în afară de o masă-ntr-un colţ, şi nici o fereastră. M-am aşezat la masă şi-am aşteptat. L-am văzut intrând pe singura uşă. Am observat imediat nu că avea un sacou ca al meu, ci că eu purtam unul ca al lui. Nu ştiusem până atunci cum sunt îmbrăcat. S-a aşezat şi-a început să-mi vorbească. Dar eu nu-mi puteam ridica ochii spre el şi nu îl puteam asculta. Mă năpădise una dintre cele mai stranii şi mai greu descriptibile senzaţii pe care le-am avut vreodată. Deşi eram acolo pentru acea întâlnire foarte importantă, am simţit că n-o puteam îndura. Era o senzaţie de urât uscat, de disperare liniştită. *Nu voiam să fiu acolo*. Nu acceptam nici acel spaţiu, nici situaţia în care eram. Voiam să nu se fi-ntâmplat, să nu se-ntâmple. Am simţit — mai ales când m-am trezit şi mi-am amintit visul — că am trăit ceea ce nimeni nu poate trăi având mintea întreagă. N-are nici o importanţă că a fost într-un vis. Am respirat o vreme nebunie pură.

Citesc mai departe, fascinat, *Istoria lumii moderne*. E o poveste a unor masacre pentru care iadul lui Dante e neîncăpător. Perioada dintre cele două războaie, pe care îndeobşte o asociem (sau o asociam) jazzului şi bucuriei vulgare de a trăi, a cunoscut de fapt cele mai sălbatice orori din istoria lumii. Johnson le atribuie a ceea ce el numeşte, cu totul ambiguu şi insuficient, „relativism moral". Cred că a fost vorba mai degrabă de alt mecanism: delegarea voinţei, puterii şi responsabilităţii individuale. Acceptarea condiţiei de instrument. Supunerea fără spirit critic la ordinele unei persoane care semnifică o idee. Dacă această persoană e un psihopat criminal (şi nu poate fi altceva, căci primul act monstruos e să pretinzi supunerea generală şi necondiţionată), urmează ceea ce nici un om nu-şi poate imagina că s-ar putea întâmpla unor fiinţe raţionale, cu trup, suflet

şi conştiinţă. A fost o vreme a fiarelor şi-a fascinaţiei faţă de fiare. La fel de neaşteptată e strânsa interdependenţă a acestor căi: nazism, fascism, comunism, învăţând unele de la altele, perfecţionându-se, comunicând, complotând…

Să ies din strâmtoarea asta, să ies o dată la larg.

27 feb. Până la urmă, şi tot mai mult către final, cartea lui Paul Johnson e destul de conservatoare şi unilaterală, dar pentru mine are meritul că-mi arată cum se văd lucrurile dintr-o astfel de perspectivă cam bătrânicios moralistă, dar până la urmă destul de cu picioarele pe pământ.

M-am întors la vremea când alergam zi de zi ca să rezolv nu ştiu ce şi câte probleme. Şi care era aproximativ în aceeaşi perioadă acum un an. Acum o iau din zori cu umblatul pe la tot felul de Circe financiare şi Scyle şi Caribde notariale, judecătoreşti, grefiereşti. Mă-ntabulez, vorba lui Zografi. Corabia mă-ntoarce acasă, îngheţat, pe întuneric, când nu mai vreau decât să mă trântesc în pat. În câteva zile vine şi Găbiţă, care-şi străvede deja tot mai nerăbdător picioruşele prin burta, devenită dură ca de cauciuc, a Ioanei. Evident că în vârtejul ăsta (dar tot aia ar fi fost şi fără el) nu sunt în stare de nimic. Mă-ntreb din nou cât de jos poţi coborî. Sunt ca o furnică rătăcită, ridicată de pe urma ei chimică şi dusă-n altă parte, unde nu sunt drumuri şi repere. Alerg bezmetic, la-ntâmplare, iar şansa de regăsire a drumului e zero (măcar însă — sper — nu tăiat în patru).

5 martie Astăzi, la ora 15, a venit pe lume Gabriel. E foarte târziu şi sunt epuizat (nu atât cât Ioana). Voi scrie aici doar că i-am văzut feţişoara, cum era aşezat, strâns în feşe, într-un acvariu de plexiglas: mică, literalmente ca de păpuşă, cu frunte înaltă, păr negru şi gură care mi s-a părut frumoasă. Avea ochii-nchişi şi plângea din răsputeri, cu o vocişoară cam slabă însă: doar la jumătate de oră de la naştere. Sper că, înfăţişându-

se-n noaptea asta deasupra cubului transparent, ursitoarele-i vor dărui sănătate, noroc şi-nţelepciune. Mi-e drag, foarte drag încă de-acum. Ioana era, literalmente, cea mai frumoasă lăuză din lume: capul sculptural, adâncit la tâmple de suferinţă, ochii transparenţi pe faţa palidă şi rece.

14 martie N-am mai scris nici o literă de o săptămână. Cel mic e acum acasă, colocatar rezonabil al dormitorului nostru, nu prea gălăgios dar nici absent de la datoria de a-şi exersa plămânii. Facem faţă, cu ceva stress şi ceva uzură, dar facem. Încet, ne vom relua viaţa, ne-o vom strecura iar printre degete (scriu cu un pix gras şi verde-fluorescent ca o omidă). Am visat lucruri. Am respirat, am mâncat, am defecat. Nu am trăit altfel decât Gabriel. Abia de ieri am început, nu prea convins, să-mi mai percep susurul interior. O mare tristeţe, o mare placiditate tristă erupe ca un lupus în corpul meu, îl face zdrenţe. Afară, pe geam, totul e din nou alb, a nins toată noaptea. Nimeni nu crede acum în primăvară mai mult decât în moş Crăciun sau în OZN-uri. N-o să mai vină.

Băiatul (pe care l-am privit atât de mult şi de concentrat, încât noaptea, când închideam ochii, mă simţeam transferat în el, ca în povestea cu axolotul) e deocamdată gălbui ca un chinezuţ, până şi pe cornee, din cauza unui icter fiziologic. Remarcabile la el sunt mai ales mâinile şi tălpile, foarte lungi, cu încheieturi flexibile, având o linie de „înţelepciune a formei“ care-o oglindeşte pe cea de pe faţă. Cum e deocamdată foarte mic, pielea pe el pare largă, face cute şi falduri unde-n curând se va depune dulcea grăsime subcutanată. Căpşorul e ca de păpuşă, şi trăsăturile lui te sperie mai întâi, pentru că nu sunt atât de sugar, cât de copil mare. Te priveşte drept în ochi, sever, cu buzele strânse (cel mai frumos lucru al lui e guriţa, asemănătoare cu a Ioanei — ca şi forma feţei), cu o expresie de

reală şi deconcertantă maturitate. Uneori mişcările gurii iau forma unui zâmbet cu gropiţe, dar nu e decât exersarea unei grimase printre altele.

Are însă abia nouă zile şi ar fi fastidios să scriu mai mult despre el. Îmi place să-l ţin în braţe, să-mi apropii faţa de-a lui aşa încât să mă poată vedea şi să ne-ncepem aşa istoria comună.

17 martie Nu mai exist. „Rămâi doar coaja celei pe care-o iau cu mine.“ Chiar nu mai exist, în cel mai curat sens al cuvântului. S-a-ntors undeva un comutator sau a murit cineva căruia-i fusesem drag. Acum o lună încă mai respiram, slab, e drept, nu abuream prea vizibil oglinda. Acum s-a-ntunecat oglinda din mine. M-am gândit mult în ultimul timp la-mbătrânire, la uitarea de sine pe care-o aduce. Mi-e dor de mine ca de-o iubită pe care ştiu că n-am s-o revăd, şi chiar dac-aş revedea-o…

Cel mic plânge noaptea, probabil din plictiseală, o chinuie pe Ioana. Ziua în schimb doarme dus. Eu nu mă simt prea obosit şi am destulă răbdare, dar cu acelaşi sentiment că se-ntâmplă asta pentru că nu sunt eu, pentru că e altcineva. Îmi plimb capul galvanizat la cumpărături, la cursuri, mă-nvârt fără treabă prin casă. Ioana spune că sunt cu mintea în altă parte. În realitate sunt cu mintea nicăieri.

Acum e 7 dimineaţa şi e un soare violent de primăvară. Ridicat peste clădirile cu aer de făbricuţe din zare, aşa cum l-am văzut odată (cândva) de pe balconul garsonierei de pe Avrig, când, roşu ca sângele, se-nălţa vizibil cu ochiul liber peste oraşul urât. Nu mai beau cafea din cauza ficatului, deşi tare mi-aş face acum nesul de pe vremuri, care-mi dinamita mintea. Sau mi-o inventa, ca şi cum valul seismic provocat ar fi luat formele înduioşătoare şi suprafireşti din *Solaris*.

Ies la Kogălniceanu, între blocuri vechi şi sub cerul azuriu. E lumină îngheţată şi-mi spun „Doamne, e primăvară din nou“. Dar nu simt

nimic, asemenea paralizaţilor senzorial, cărora li se-nfig ace în piele. Tot ce mai pot spera e că nu-i decât o paralizie de conversie, isteroidă, şi nu una reală. Şi că într-o zi voi reîncepe să trăiesc.

Nu mai am ştiri din lumea literară, nici vreun interes pentru ea. Câtă vreme nu scriu, sunt într-un fel de năuceală continuă. Ce mai înseamnă pentru mine revistele, cărţile chiar? Mi s-a propus să iau conducerea revistei *Deci*, copilul avortat al caţavencilor. Ca altădată a editurii „Eminescu“. Ce-am eu cu toate astea? Ce-mi pasă mie de ele?

5 apr. *Intelectualii* de Paul Johnson. Un război ciudat în Irak. O carte de versuri în Italia (*Quando hai bisogno d'amore*). Un volum de publicistică predat la editură. Un disc audio în curs de apariţie. Zile şi nopţi înghiţite pe nerăsuflate, oboseală de ocnă, nici o clipă de autoreflecţie. Cel mic cere, cere şi cere. Viaţa se arată fără văluri: pură, sterilă, repede sfârşită. O lună care-a zburat pe lângă noi, ritmată de manevrele hotărâte şi delicate ale unui corp de trei kile şi jumătate: îmbrăcat–dezbrăcat, baie, schimbat, hrănit. Şi da capo. Mă pasionează, îi urmăresc schimbările cu aviditate — dar e atât de greu. Alerg disperat pentru o mie de lucruri (marţi sper să terminăm definitiv diabolica operaţie de vânzare a casei), aprovizionez, fac curat, ajut. Dar măcar dorm nopţile, în timp ce Ioana… Gabi e OK, creşte mult în lungime (4 cm într-o lună) şi-n greutate, singura lui problemă rămâne icterul: are o formă rară, de lactaţie, care cedează mai greu). E liniştit, isteţ, deja nu prea mai sunt dubii în privinţa culorii ochilor (căprui-cărtărescu), deşi azi-noapte am visat că-i avea azurii. Şi-a umplut pielea, care-i cam atârna largă la naştere. Am ieşit de mai multe ori în parc, cu căruţul, am fost şi la prima vizită medicală. Când îi facem baie, ceea ce presupune o impresionantă recuzită, cu mari dificultăţi de instalare, are reflexe puternice de apărare: mânuţele zvâcnesc în sus, cu

degetele răşchirate, gata să se prindă de prosop sau de marginea cădiţei. Probabil protestează nu atât împotriva apei cât a oribilei culori, roşu-aprins, a cădiţei. Nici eu n-aş face baie liniştit în aşa ceva… în orice caz, deocamdată minunatele lui mânuţe sunt partea sa cea mai expresivă.

Sunt, altfel, complet distrus pe dinăuntru. E cumplit să trăieşti în realitatea imediată. Să fii condamnat la responsabilitate. Nici gândul că aş mai fi-n stare de ceva nu mi-a mai trecut prin minte. Încerc totuşi să nu cedez, să menţin — pentru vremuri mai bune — un tonus minimal.

Pe 31 martie a murit Mariana Marin, Madi a noastră, de care mă re-apropiasem mult în ultima vreme. Nu pot spune mai mult decât că a trăit şi a murit ca o poetă, aşa cum a ales de la bun început. După Nedelciu, e a doua pierdere catastrofală a generaţiei noastre. Suntem toţi în mâna Lui, şi ei măcar au apucat să-şi împlinească opera.

Viaţa mea s-a schimbat cu totul şi n-are sens să mă mai uit înapoi. Dacă mai am o şansă e undeva-n viitor, e-n faţa mea şi se-apropie cu o viteză ce-ţi taie respiraţia. Curând ne vom ciocni frontal.

6 apr. Dimineţile sunt relativ odihnit şi aş putea începe ceva. Sigur că nu oboseala e de vină dacă nu fac nimic — în definitiv va fi un an şi jumătate de vacancy, de leave of absence — ci dispariţia sentimentului de sine, fractura vieţii mele fantasmatice. Aş putea-ncerca să mă adun, să mă redefinesc, să-ncep să cred iar în mine şi-n scrisul meu. Dar însăşi fraza asta optativă arată că n-am cum să fiu hotărât, pentru că nu mă pot hotărî la asta. Plutesc în voia valurilor. M-am văzut deodată — un punct pe marea curbură de apă a lumii. Are vreun sens să-not într-o direcţie sau alta? Când direcţia unanimă e spre calmarii uriaşi din adânc? Tot încerc să mă hotărăsc să încep *Brusli*, doar ca să nu mai zac aşa. L-am şi-nceput, şi-n prima jumătate de pagină m-am încâlcit în ceva care nu era de-acolo. L-aş relua acum, dacă Gabriel n-ar

plânge din toţi rărunchii dincolo (el, care ieri a zâmbit ca o floare ce se deschide) şi dacă n-aş avea faimoasele „lucruri de rezolvat“. Nici nu ştiu dacă-n momente din astea, în loc să suport cu stoicism, n-ar fi mai bine, pur şi simplu, să disper, să mă isterizez — să răscolesc puţin mâlul de sub transparenţa asta suspectă — apă de ploaie.

Lapoviţă, vreme îngrozitoare.

7 apr. Soare de iarnă, pată tulbure şi insistentă în pâsla unui nor. M-am gândit la literatură ca la domeniul pierdut al marelui Meaulnes. Şi tu, Yvonne de Galais… M-am gândit şi la prima frază — şfichiuitor complicată, împletind un gryl kafkian în bentiţele creţe ale academiei vinciene, din *Strigarea lotului '49*. Şi la lumea ieşită din minţi — şi dintr-o minte sigură de sine ca un dragon de cavalerie — din *Gravity*. Poate c-ar trebui să-mi las iar plete lungi şi mustaţă ca să mă-ntorc acolo. Cum am scris *Levantul* sau *Orbitor*? Cine le-a scris? Cum s-au scris?

Mi-am făcut, scriam, cartea de texte publicate prin ziare. Are 65 de eseuri, articole, tablete etc. din ultimii zece ani (cu câteva excepţii mai vechi). N-am inclus cele douăzeci şi ceva de interviuri, care-ar putea fi o carte diferită (deloc inutilă, de altfel, şi pe care-o s-o fac la toamnă dacă asta are un cât de cât ecou), ca şi articolele teoretice mai vechi şi cele polemice, foarte puţine de altfel. Cred că a ieşit o carte cu un ton unitar, predominant „matur“ şi „înţelept“, un fel de programatică — deşi n-am programat-o deloc — miză pe experienţă în opoziţie cu fastidiosul experiment. Sunt confesiuni, scrieri despre autori şi despre literatură, articole de atitudine (soţietatea privită „cu ochii larg închişi“), eseuri, toate unificate de un fel de pasiune simplă, neemfatică, de a spune „eu“. Ce sunt eu, ce cred eu, ce gândesc eu. All through the day I, me, mine. Cred că e chiar o carte, şi o faţă nouă şi (pentru mine, măcar)

atrăgătoare a mea. Am reuşit să vorbesc aici despre dragoste şi despre milă cu un ton uman şi nu unul literar, ceea ce e nespus de greu, de fapt, cel mai greu lucru, cel mai uşor de ratat, în scris. Am scris despre tristeţe, frică, nefericire. M-am şi jucat uneori. Va fi o carte bogată, un dar făcut celui ce-o va cumpăra. Titlul e deocamdată — dar mai caut — „Pururi tânăr, înfăşurat în pixeli". E lung şi nememorabil. Totuşi are calitatea îmbinării celor două lumi: sublimul eminescian şi virtualitatea actuală. Aş fi vrut (închei) să fac o carte mai jucată, cu o prefaţă amplă, cu comentarii la aproape toate articolele, dar am preferat până la urmă, nu doar din lene, varianta clasică: un text-pilot, cel din catalogul „Humanitas", care dă cheia depresivă din ultimii ani, urmat de texte în ordine oarecum tematică, de fapt, prin atracţie destul de laxă, deşi nu chiar aruncate cu furca); fără aparat critic, fără menţiunea locului şi datei apariţiei — cu câteva excepţii când ele erau semnificative. Din tonul general sar afară câteva texte: „Ilustrate cu Monrepos Castle" e un joc postmodern, chiar un experiment din cele hulite-n prefaţă. *Zaraza* e… *Zaraza*, o povestioară. Raţiunea ei de a fi aici e că nu va mai fi în nici o altă carte, aşa cum „Păianjeni de pământ" rămâne îngropat în *Desant*. E drept, apare pe disc, chiar deschide, pentru ageamiii întru literatură, discul. Păi când îl bagă cineva în CD-playerul din maşină, o să-i gâghile urechile ceva plăcut. Iar ochiul i-l va gâghila coperta cu: una bucată pară, una bucată omidă curbată pe elipsa dulce a perii şi una bucată fluture alături (albiliţă cred, cu aripile lipite; ce minunată imagine în Arghezi: buzele sexuale ale femeii ca un flutur cu aripile lipite…). Barochismul specific vârstei.

17 apr. Destul că în viaţa cea comună nu fac decât să mă plâng. Aici am să scriu doar: încerc să rezist. OK, mă sufoc, dar un firişor de aer tot mai pătrunde. Gabriel e în cea mai mare parte a

timpului chinuit de labirintul moale al corpuşorului său. Crampe, foame, jilăveală, frică. Rareori puţină seninătate. E încă şofraniu, deşi a crescut bine în greutate şi lungime. Mi-e foarte drag, dar ne privim printr-o dublă extenuare. El, epuizat de o tortură strigătoare la cer — la propriu —, eu înnebunit de stress şi de nefericirea de a nu mai lucra. Aproape că de a nu mai trăi. Drumuri lungi ziua, prăbuşire în somn fără vise noaptea. Literalmente asta nu se poate numi viaţă.

E şi vid de veşti, de evenimente, de feţe. Ne sufocăm împreună într-o lume de platou de filmare, fără nici o realitate sau îndreptăţire. Mi-au ieşit iar peri albi la tâmple, după o remisiune complezentă de câţiva ani. E inutil să spun de ce: mormonii androgeni, cu liota lor de neveste, mă ocolesc de par-aş fi mâncat usturoi. Deh, să ai cu cine, să ai cu ce, dar să n-ai când, unde şi peace of mind pe deasupra.

Am *Păşunile raiului*, despre care am amintiri ce sper că vor rezista. Nu mai sunt însă mâncătorul de cărţi d'antan. O fandacsie mă-ndeamnă să recitesc şi gumele lui Rochie-Friptă. Despre care n-am nici un fel de amintire, cum cred că se şi cuvine.

18 apr. Din nou frig ca iarna, cu spic de zăpadă. Aerul e literalmente gri. Scriu aici pe genunchi, dimineaţa (dar cu luminile aprinse) şi cu încă două persoane în cameră (una din ele *nu* e Gabriel, nici cealaltă de altfel), lucru pe care nu-l credeam cu putinţă. Dar uite că se poate. Să nu-i dea Dumnezeu omului cât poate să-ndure — înţeleaptă vorbă. Aici, în cameră, eu scriu în jurnal, se citesc ziare, se conversează. Se aude zgomotul apei în ţevile de la baie. Pe geam văd un acoperiş umed. Pe hol, prin uşa de la intrare, aud vecini certăreţi. Singurul punct luminos e cel din vârful pixului meu, pix gras, roşu-transparent, sclipind în razele aplicei din tavan.

Am citit vreo 75 de pagini din *Păşunile raiului*: poveşti cam lente, cam şterse, deşi frumoase. Nimic cu adevărat viu în ele. Mi le aminteam ca dintr-un vis pe măsură ce avansam. Poveşti care vor să placă. Ar fi aşa: Steinbeck – Capote – Salinger. Toţi trei foarte buni, totuşi pe trepte diferite de ingeniu. Şi, evident, cu un număr invers proporţional de cititori.

De vreo 9 luni mă gândesc (fără să gândesc la ea activ şi adevărat) la *Brusli*, a cărui boală lungă a fost pân-la urmă moarte sigură. Mi-a fost mereu limpede şi de ce n-am să pot scrie *Brusli* vreodată, şi de ce ar trebui totuşi să-l scriu, şi în ce fel aş putea să-l scriu ca să-l fac nu o carte de subiect, ci o carte de mine. Dar cele trei limpezimi nu mi-au limpezit deloc problema. O las deci în plata anomiei. Cred c-am să duc mai departe lectura la O. 2.

1 mai Parcă de ani întregi n-am mai scris aici. Vieţuiesc, în mijlocul unei veri deja imoral de adânci, într-un fel de paradisiacă putrefacţie. Sunt una cu… viaţa mea, sunt un animal, o pisică-ntinzându-se pe o piatră-nsorită. Când nu era nimic de capul meu eram, fără s-o ştiu, o ultraconştiinţă faţă de starea mea de acum. Sunt copil din nou, zilele sunt din nou gigantice înaintea mea. Mă bucur de frunze şi de penele-ntoarse pe dos de vânt ale porumbeilor. Nu mai exist, înecat în fericire ca o viespe în miere. De ce oare când eşti fericit te simţi cel mai părăsit de Dumnezeu?

Soare şi linişte în curtea interioară. Voci îndepărtate, ciripit, căruţul arzând în soare pe balcon. Nimic de făcut, va veni cupola uriaşă de frunze şi aer albastru a verii. N-am să-mi permit nici un gând, nici un rând. Voi fi iar Mircişor dând roată lacului de la Circ, de data asta cu un Mircişor şi mai mic în braţe.

Am fost toţi un fel de trusă de accesorii pentru Gabriel. Frunze-n buze, lapte-n ţâţe. Am făcut

proiecte de retragere la Sângeorz, într-o vilişoară.

Am dormit chinuit, am făcut dragoste printre picături, am citit printre fulgi de plopi. I-am filmat ochii nedumeriţi lui Gabi şi frumuseţea mândră a mamei lui cu noua mea cameră video de la Metz (căci am fost la un festival literar la Mondorf unde s-au mâncat americani pe pâine şi s-a citit literatură de nivel Călăraşi, dar s-au plătit bănuţi buni pentru ea). Căci cretinismul nu-i cretinism fără o cameră video legată de gât, precum odinioară tranzistorul lui Grobei. Nu neg însă voluptatea scufundării în prostie, cum intri în mare prima dată, la-nceput de sezon.

Cu o săptămână-n urmă m-am găsit într-una dintre casele străvechi ale minţii mele. Ştiam, recunoşteam împărţirea odăilor, emoţia era aceeaşi ca în toate visele de acest fel. Ce miracol, eram iarăşi acolo! Stăteam într-un fel de hol între camera unde, *sigur* locuisem în prima copilărie şi o alta, faţă-n faţă cu ea, de asemenea cât se poate de familiară mie. „Pot să intru?“ l-am întrebat pe un bătrân, noul locatar al casei noastre. „Ştiţi, am locuit cândva aici. A fost prima mea odaie.“ Bătrânul era suspicios, dar m-a lăsat să-naintez totuşi în camera cu pereţii crem, largă şi prăfoasă, înaltă ca văzută de un copil foarte mic, în care ştiam (nu ştiam, ci *ştiam*) fiecare detaliu. „Da, aşa era, acum îmi aduc aminte… Da, şi papucii ăştia erau aici, şi pervazul e la fel…“ Nu erau însă imagini vizuale, ci o fericire leşinătoare spartă în obiecte şi suprafeţe. Apoi am început să explorez casa, *cu două intrări* (cum mi s-a arătat şi-n alte vise, mereu două intrări), între care se găseau coridoare, bucătării ca de cantină, săli ca nişte ateliere ciudate… Totul pustiu, într-o lumină de becuri chioare, care-ţi dădeau iluzia de miez de noapte. Şi eram chiar în mijlocul nopţii! „Acum am să ies pe uşa cealaltă“, îmi ziceam, „şi am să văd în sfârşit cum arăta casa pe dinafară.“ Am ieşit

într-un peisaj nocturn, undeva, poate, într-o veche zonă industrială. Am coborât trepte de metal spre un pământ mocirlos, pe care se ridicau barăci şi grămezi de fiare. M-am întors şi-am privit în fine casa, înălţată monstruos pe cerul nopţii. Era ca o mare fabrică de cărămidă roşie, cu fronton triunghiular. „Da, o recunosc, aici am stat când eram foarte mic!“ Şi deodată, din spatele casei, s-a ridicat un deal, ca o căpiţă ţuguiată de fân, şi-a rămas povârnit ameninţător deasupra clădirii. Priveam totul cu aviditate, da, da, aşa fusese…

Detalii ale vilei din Floreasca (de pe Rossini, şi nu Puccini, aflu) din spusele alor mei: bucătăria era minusculă, de un metru pătrat, cu o mică platformă pe care-ncăpea doar un reşou cu două ochiuri. Sufrageria destul de largă, dar dormitorul foarte mic. Între amândouă, o sobă de teracotă — aşa cum am văzut pe fereastră. Nu-mi mai amintesc, practic, nimic din acel interior. Dar multe scene de pe acea stradă, unde vreau să mântorc primăvara asta (şi pe Silistra de fapt, cu o neglijabilă şansă de a mai găsi casa-n picioare), încă-mi sunt vii în amintire.

6 sau 7 mai L-am întâlnit pe C. T. pe un drum prăfos, cu un soare palid deasupra. Am luat-o-mpreună spre casa lui, care s-a dovedit a fi o ruină sinistră, cu ghipsul fărâmicios şi galben, într-un cartier ţigănesc. Înăuntru era aproape-ntuneric. Era o singură odaie mare, pătrată şi goală, ai cărei pereţi erau cafenii, tapetaţi cu un fel de hârtie grosieră. Camera asta mă fascina, era ca într-o mină părăsită. „Săracul, în ce condiţii locuieşte“, mă gândeam. Pe singura mobilă, o măsuţă de scândură, era o farfurie cu nişte plăcinte slinoase. Din fundul camerei, de pe o saltea, s-au ridicat, în întuneric, două femei, soţia lui şi altcineva. Visul îşi pierde de-aici limpezimea. Ce cameră de coşmar.

Mă ridic în mici secuse, „ca iarba călcată-n picioare“. E vară adâncă, „of that true old enthusiastic breed“. Caniculă, asfalturi moi, curent insuportabil în autobuze. Drumuri lungi, fără sens, sub nori lungi pe şesuri. Bietul meu băiat suferă de căldură ca un căţel, e agitat şi urlăcios. Nu mai dormim aproape deloc. Are tălpiţe moi şi albe, un piept voinic şi faţa frumoasă, bine proporţionată, ca a Ioanei. Dar cei mai limpezi ochi căprui. Are ceva bărbătesc pe chip, deja, o lumină virilă care nu vine dinspre mine, ci e lumina altei rase. S-a albit considerabil şi e evident mai inteligent ca acum două săptămâni. Îşi poate folosi mânuţele pentru operaţiuni tip Desert Storm: dă jos jucăriile de cauciuc aşezate lângă el, reuşeşte să-şi aducă mâna la gură etc. Zâmbeşte, rar, e drept, căci firea lui e deocamdată mârâită, dar frumos de-ţi vine să-l înghiţi.

9 mai Sunt deja în vacanţa de vară. Adică zac, încins, cu ochii arşi de intensitatea luminii, plin de un fel de fericire fără vârstă. Aş putea avea, într-adevăr, şase ani sau paisprezece. Mă bucur cu luciditate şi aviditate de viaţă. În momente din astea — după-amiază, linişte-n bucătărie, un radio care merge dincolo, uguit de porumbei în curtea interioară — mă simt literalmente translocat în cireşul amar de la Tanti Sica din curte. În altă viaţă, în alta dintre vieţile mele interioare.

Beau o cafea care-aş fi vrut să fie un nes rece, frecat cu linguriţa-n paharul pântecos, de şampanie, şi-apoi inundat cu apa ce se tulbură tot mai mult. Amestecam zdrenţele de cremă până ce sus se ridica o spumă amară. Drojdiile coborau în spirală la fund şi ceea ce rămânea era o apă neagră şi-ngheţată ce, sorbită cu-ncetul, aducea inspirarea. Acum, însă, lichidul fierbinte nu mai deşteaptă „nici o schinteie în ochiu-adormit“…

Încet, îmi vin în fire. Nu-l mai privesc ca pe-un mutant pe autorul *Levantului*. Nu mai cred atât de

sincer că n-o să pot să scriu (sau, cum formulez mereu, „că n-o să mai scrie nimeni“) partea a treia din O. Revine treptat instrumentul cel mai necesar artistului: credinţa în sine. În lipsa lui, nici o altă cheie franceză, nici un patent universal nu ajută.

Mi-am citit manuscrisul ultimei cărţi (the latest, nu the last, sper), cea înfăşurată-ntr-un soi de pixeli roz-portocalii. E acolo un ton nou, un fel de căldură care poate fi înţelepciune sau zaharisească, dar în care îmi recunosc vocea de-acum. Mai comună, mai modestă, mai simplă. E totuşi o carte lipsită de orice importanţă, şi nici n-ar putea fi altfel, pentru că nu e o carte, ci o culegere de texte scrise ca să nu mor de foame.

Până pe 25, când îl baptizăm pe cel mic şi când se termină şi cursurile, o să continue agitaţia ultimei perioade. Vor veni iar muncitori pentru reparaţii, o să alerg iar pentru casa veche (deşi pe hârtie deja nu mai e a mea), pentru cărţile noastre, pentru înmatricularea copilului, şi-n general după alte potcoave de cai morţi. Dar vor veni apoi iunie, iulie şi august în care, chiar dacă flăcările iadului vor încinge Bucureştiu-ăsta nenorocit, am să renasc, am să citesc din nou, am să scriu, am să fiu om din nou. Vreau să revizitez Floreasca şi *Orbitor 2*. Să mă gândesc mai departe şi la Brusli (cine ştie?), să mă apuc cu-o mână de păr şi să mă trag afară din mlaştină.

Pe Splai, la cinci minute de blocul nostru, e o casă veche pe care pusesem de mult ochii. Aproape ruinată, cu ziduri galbene, pierdută-ntre arborii dintr-o curte sterilă. Ferestre improvizate şi putrede, o umbrelă „Cinzano“ pe o terasă, fire de telefon atârnând, două Dacii rablagite în spatele gardului ruginit. Dar casa în sine e de o poezie greoaie şi s-ar putea transforma, peste noapte, într-o minune de locuinţă. Are aripi ample, etaj şi, deasupra etajului, un mare şi turtit turn rotund, cu ferestre alternând cu creneluri. De curând, pe faţada ei a apărut un mare banner care arată că

marea şi nostalgica vilă e de vânzare. Am memorat numărul şi adresa de mail a agenţiei, am privit pagina web cu alte zeci de locuinţe pe care le poţi avea la preţurile derizorii de 200 000 –1 600 000 de parai. Am să negociez, am să-ncerc s-o iau la cel mai mic preţ. Bineînţeles, dacă îngeraşul meu, conjurat în stil Iaru, o să-mi trimită modestele sume. Voi fi foarte bătrân când o să privesc Dâmboviţa de sus, din foişor.

20 mai Am scos caietul de sub un vraf de cărţi, reviste şi agende adunate deasupra lui de atâtea milenii de nefolosire şi uitare. Eu însumi va trebui să fiu scos o dată, la fel, de sub ridicolul şi absurdul vieţii mele de-acum. Ce mai fac, ce mai e cu mine? Cu ce mai seamăn? Mi-ar trebui luni de studiu ca să pot spune. O dizertaţie postdoctorală de un miliard de pagini la două rânduri. Acum, un singur bit de informaţie, şi ăla mâncat de molii, m-ar epuiza, şi-ntr-adevăr, dacă *sunt* ceva acum, asta sunt: epuizat cu desăvârşire. Mâncat pe dinăuntru de propria mea viaţă sau de viaţa altcuiva. O ihneumonidă înţeapă buburuza exact între cojile ei de ţiplă cărămizie, şi vâră un ou adânc în carnea ei, care doare ca şi a noastră. Din ou creşte un vierme cu cioc zimţat care roade tot ce e moale, fără să se-atingă totuşi de ganglionii vitali (uite, încă pot merge şi pot mima vorbirea, aproape şi gândirea), până când din coccinelă rămâne doar bolta seacă. Doar borta rece ca gheaţa. Iar acel mare studiu despre mine va fi tocmai studiul cupolei rămase, spartă şi enigmatică în amurg, după ce viaţa strecurată-n ea a digerat tot, lăsând în urmă doar o podea cu găinaţuri ciudate. Doar când o să re-ncep să scriu am să re-ncep să ştiu cine sunt şi, mai ales, cine-am să fiu. Cunoaşterea mea nu va depăşi însă limita Bekenstein, căci suntem cu toţii condamnaţi la sfertodoxie.

Mental, am ajuns pe la vârsta de 28–29 de ani, adică ies cu-ncetul din adolescenţă şi devin un

bărbat tânăr, ceea ce e destul de trist. În orice caz, mult mai mult viitor se-ntinde-acum în faţa mea decât acum cinci ani, când era chiar sfârşitul. Dar viitorul meu nu există-n realitate, ci-n virtualul unei cărţi, „a song, a song!“

Observi că am re-recitit Smolin, după care-am încercat să recitesc Weinberg, dar n-a mai mers. Ceea ce mi se părea odată limita cunoaşterii în astro-fizică se dovedeşte (în „lumina“ teoriei gravitaţiei cuantice) a fi nici măcar adevărat. Într-o discuţie prostească la radio (căci iar s-au suit pe mine mass-mediile, pe care le gonesc ca pe muşte) am spus că „nu mi-am dorit niciodată în primul rând să scriu cărţi, ci să-nţeleg lumea, să aflu tot despre tot“. Urât şi banal spus, dar e aici unul dintre lucrurile în dreptul cărora scriu „da“ fără să-mi tremure mâna. Dacă scriu cărţi, e tot ca să pot înţelege şi ca să fiu înţeles. „Să Te cunosc pe deplin, cum şi eu sunt pe deplin cunoscut.“

Mereu mi se spune: foloseşti atâtea cuvinte! De unde Dumnezeu le scoţi? Şi mereu mă miră reacţia asta. *Asta* e problema? *Aici* e „originalitatea“ mea? „Mai curând voi ştiţi atât de puţine lucruri“, ar trebui să răspund. E mai puţin de mirare câte cuvinte „folosesc“ eu, cât ce limitate sunt cunoştinţele despre lume ale celor ce mă citesc. Traducătorii mei îmi trimit lungi liste cu cuvinte şi aluzii pe care ei nu le-au mai întâlnit sau nu le înţeleg. Criticii sunt insensibili la tot ce nu pare „literatură“ (personaje, viziune etc.) în cărţile mele. Cultura filozofică, teologică, ştiinţifică, tehnologică etc. etc. pare să fie cam lacunară în ce-i priveşte. Ţin minte că nici unul dintre criticii invitaţi n-a comentat, la o emisiune TV, afirmaţia mea că romanul *Orbitor* nu poate fi înţeles cu adevărat rămânând doar la literatură, că el consună cu dezvoltări din matematicile şi fizica actuală, cu ecuaţiile nelineare, teoria catastrofelor, a haosului, a fractalilor, cu hologramele cuantice etc. Şi totuşi un european mediu instruit ar trebui să ştie cum

arată lumea lui în clipa asta şi cum se rotunjeşte frontul cunoaşterii. Chiar şi la nivel de ştiinţă popularizată, chiar şi numai atât. Eu însumi ar trebui să-nţeleg infinit mai mult.

Şi-acum… back in the material world. Ascult Beatles, Gabi plânge în dormitor (înfloreşte pe zi ce trece, privirea îi e inteligentă şi vie, doarme neobişnuit de puţin, spune un „g" — sau „ng" limpezi şi exhilarante…), e o dimineaţă caldă de mai, preludiul unei zile în care nu voi face nimic. Cartea nu-mi va apărea atât de curând. Nici cea italiană nu se grăbeşte. Vor veni zilele târgului de carte, rătăciri printre standuri, feţe dezi- şi indezirabile, lansări, bere pe terase… M. C., aparent, încă mai mişcă din lăbuţe, trântit cum e cu faţa-n sus şi incapabil să se-ntoarcă. Nimeni nu ştie că astea două cuvinte, „Mircea Cărtărescu", au căpătat pentru el o sonoritate străină. Căci nimeni nu pare a-şi da seama că nimic nu e mai străin pentru un om decât un nume adunat pe-o carte.

Ieşit total din literatură, nici numele meu nu mi se mai potriveşte. „Ionescu de la etajul doi" îmi spune mai mult. Sunt Ionescu de la doi, ochelaristu-ăla care umblă mereu nebărbierit.

21 mai Fulger–beznă, fulger–beznă: Voila.

Se-ntinde, se strânge, se agită ca un gândăcel, îşi trage o mână spre gură cu cealaltă şi-ncearcă avid să-şi înghită degetele, tresare, răşchiră mânuţele bâţâindu-le-n lături pentru ca brusc, fără nici o tranziţie, să se liniştească, mâinile să-ncremenească şi micile degete albe să se relaxeze cu şovăieli ca de cornişe de melc sau de tentacule cărnoase de holoturie. Rămân deschise, cu liniile din palme boţite, două braţe încadrând căpşorul, pe pernă, ca două paranteze. Doi ochi închişi, cu gene fibroase, o gură mică şi cărnoasă mimând un supt abia vizibil.

Ca de obicei când intru iar în lumea literară — târgul (în care cam sufla vântul ieri) — complexele

de inferioritate mă termină. E grotesc: mă simt chiar ultimul dintre ei. Mi se pare că n-am scris nimic, sau nimic adevărat, niciodată. Că n-am personalitate, că scrisul meu n-are o direcţie. Şi mai ales mă simt singur şi lipsit de apărare. Starea mea continuă e un fel de nefericire speriată. Mă simt ieşit din joc, lipsit de interes, ca odinioară, în generală, când voiam şi eu să joc fotbal cu ceilalţi colegi, şi doi inşi, cei mai buni, făceau echipele strigându-i alternativ pe ceilalţi, care se aşezau în spatele lor lăsându-mă în cele din urmă singur. Şi totuşi îmi plăcea să joc la fel de mult ca şi lor, voiam să fiu în lume ca şi ei. Mergeam la umbră, sub duzi, la groapa de sărituri în lungime, şi mă uitam de-acolo la ei, care uitaseră de mult de ei înşişi şi de mine. Eu n-am jucat nici un joc niciodată, căci să joci înseamnă să fii mai întâi strigat, ales. Toată bucuria ulterioară depinde de chemarea de la-nceput. Am fost mereu, şi sunt tot mai mult, oriunde, în orice timp, un nechemat.

Am un nou program. Mă trezesc cel târziu la şapte, iar dacă cel mic e salon, vin la bucătărie (veşnica mea bucătărie unde-am scris de când mă ştiu), îmi fac o cafea şi, cu niţel noroc, apuc să însăilez — aici, deocamdată — câteva fraze. Nu mă deranjează că scriu prost — ieri neserios de prost —, de fapt, că fiecare frază a mea e ca un irecognoscibil portret în negativ. Ştiu că voi scrie sau voi crăpa. Acum e-atunci. Dacă acum cedez, o să-l cresc pe Gabi, cu duioşie paternă, douăzeci de ani şi-atât. Numai că frica asta e atât de sufocantă, încât ştiu că n-o să cedez. Dac-o să-mi public şi zona asta de jurnal, o s-o reduc la câteva pagini şi restul va fi liposupt. Cu ţeava şi cu pompa.

Ce mirat am fost, de câte ori am citit *Valurile*, de obsesia lui Brian de-a face fraze. Până n-am început *Orbitor*, în care fraza e totul, n-am ştiut ce înseamnă asta, şi-n orice caz, am privit calofilia, ca toată lumea, cu o sprânceană ridicată. Flaubert sau Proust made fools out of themselves migălind la

fraze „perfecte“. În *Nostalgia* mea geamul e curat, fără bulbuci. Nu există acolo nici o frază (sau foarte puţine şi imperfecte), oricum, nu de genul celor pe care le căuta Brian. Azi ştiu că fraza e centrul scrisului şi că asta nu e calofilie, ci magie. Am deschis ieri noua carte a lui M. H. S., *Cum se face*. Primele, chiar primele ei fraze sunt suple, tensionate, surprinzătoare, lucioase ca nişte arcuri. Nu cred că altcineva, la noi, poate scrie aşa. Cine poate face o astfel de imagine concentrată a unei minţi nu trebuie să mai arate şi că poate face personaje „vii“, scene dramatice etc., nici măcar că „are ceva de spus“. *Asta* are de spus, o incredibilă frază în care e tot atâta viaţă, moarte, înţelepciune, obscenitate şi derizoriu ca şi-n *Odiseea* sau în *Vita Nuova*.

Am scos din nou *Cărţile lui Enoch* de pe Internet, din păcate o versiune cu aparat critic nu prea serios. Le voi reciti în întregime. (Supra)veghetorii. Nephilim. Spiritele de foc ce puteau lua forme umane. Dar cât a scris Enoh însuşi şi cât e fals mistic şi doctrinar?

29 mai, dacă nu mă-nşel La 7 dimineaţa, ora mea normală de trezire în această nouă viaţă — *Brave New Life* —, soarele se arată brusc şi măreţ, „ca un acord wagnerian“, de peste muchia acoperişului cu olane de vizavi şi nu mai ai unde să te ascunzi, în casa noastră mică şi albă, de lumina lui proaspătă şi violentă. Chiar în clipa asta — dar clipa a trecut, îmbrâncită de alte clipe — m-a găsit şi mi-a aruncat fotoni clocotiţi pe o parte a feţei, filtraţi prin verdele noduros al muşcatei din geam. Muşcata e scufundată în nori, luminoşi şi călători, tot blocul e scufundat în vară.

Nu mai trăim, ceea ce ni se-ntâmplă e grotesc şi pervers, aşa cum femeia umflabilă e un simulacru de iubită. Suntem conectaţi la plămânul de oţel, la aparatul de dializă, la instalaţia de perfuzii şi pare

că, galvanizaţi, mai zvâcnim în folosul lui Gabriel, dar creierele noastre au deja întinse porţiuni necrozate. Căci, dacă neuronii mor după cinci minute de anoxie, după cât timp mor privaţi de lectură? Dar de medicaţie, dar de dialog cu tine însuţi? Dar de tandreţe şi viaţă de cuplu? Dar de ieşiri cu prietenii? E timp împrumutat, e o altă formă de vieţuire ce transpare prin carnea celei dintâi. Şi mă tem că aşteptarea „ieşirii la larg“ nu-i decât o credinţă-ntr-o utopie. Va fi aşa ani de zile. De-asta, n-are sens să aşteptăm îndobitociţi să treacă „perioada asta grea“. TREBUIE să lucrăm, chiar aşa, chiar în condiţiile astea. Nu vor fi, ani de zile, alte condiţii. Gabriel va fi o parte din noi, este deja, dar nu trebuie să devină totul. Îmi aduc aminte acum vremea când băteam la maşină în bucătărie cu căruţul lângă mine: scriam la *Levantul*, iar Ionuţa, nu mai mare de 6 luni, molfăia un biscuit. Nu ţin minte să fi avut dificultăţi, să fi simţit, ca acum, că nu mai sunt eu însumi. Ioana era mai liniştită, eu eram mai june, dar nu aici e diferenţa. Atunci eram în literatură. Acum sunt doar — de ani de zile — în frică, frica de ratare şi de smochinire interioară. Zilele trecute am simţit-o pură ca un drog ultradistilat.

Măcar finanţiar pare a fi mai bine, au curs ceva bănuţi din diverse expediente, care au compensat exorbitantele cheltuieli din ultimul timp. De douăzeci de ani trăiesc din venituri fluctuante (ce eufemism…), cu un singur salariu de 100 de dolari — care se duce şi el în alte părţi. Nu pot conta pe nici un ban, n-am nici o securitate financiară. În ultima vreme au sosit banii, e drept, dar şovăielnicul şuvoi se poate opri brusc forever.

La ASPRO am renunţat la premiul pentru *Orbitor* şi bine-am făcut: l-am primit însă de la AER. Zmeii au şi ei şansa lor la Uniune. Dacă totul decurge normal, nu vor lua nimic…

Am terminat şi predat *Pixelii*. La recitire cartea rezistă, e mai aproape de mine cel de-acum decât oricare alta. Dar va fi o carte trecută cu vederea.

1 iun. Biata noastră zi de naştere. Biata mea cuminţenie. Nu ne-a sunat aproape nimeni. Nu ne-am făcut nici un cadou. Nu nimic (ba da, ceva).

Ieri noapte, înainte de-a adormi, am auzit-o limpede pe mama chemându-mă de două ori pe nume. Era vocea ei de când era tânără, care-mi arunca numele, clar şi sclipitor, în centrul creierului, cum cade o pietricică într-un bazin cu apă. Splash! Mircea! Şi cercuri-cercuri în adâncul minţii.

Şi un vis spre dimineaţă, de o cruzime insuportabilă, dar fascinantă. Din vechea mea serie cu animale de pradă şi cu victimele lor, artificioase şi viu colorate ca un desen animat cu figuri din plastilină. O felină uriaşă, nu dintr-o specie existentă, sfâşie cu ghearele, pe îndelete, o erbivoră neidentificată, care-ncearcă să fugă mai departe zbierând de groază, ştiind că n-are scăpare. Şi asist la spintecarea ei de vie, la agonia ei înceată, ca la un film interior, de parcă ochiul meu intern ar avea, ca-n *A Clockwork Orange*, pleoapele lipite cu scotch şi-ar fi silit să rămână larg holbat.

2 iun. Mai am amintiri spontane doar din vise. Când sunt extrem de obosit — ceea ce-i starea mea normală acum — mi se deschid un fel de pori în pielea minţii şi, fulgerător, pentru mai puţin de o clipă, sunt purtat direct într-un vis. Nu în primii ani din copilărie, nu în viermuiala de pieliţe şi aţe umede a timpului vieţii mele, ci în vise pe care brusc mi le amintesc, ca nişte peisaje deschise deodată în faţa mea, unde înainte era un perete curb de os. Şi sunt deodată acolo, în lumile acelea de o zecime de secundă, în fabuloasele mele vise de altădată, cele atât de lungi şi de mirifice, încât nu mă-ndoiesc că au fost vieţi. Mi se-nfăţişează, ca

o sinteză ameţitoare, ca recapitularea din clipa morţii, lucruri de care-mi aduc aminte, ştiu că le-am visat, ştiu acele vise, ştiu că, trezindu-mă după ele, mi-am propus să le ţin minte, dar le-am uitat — ca să mă pomenesc acum, pentru câte-o clipă dilatată şi înnebunitor de dulce, chiar în miezul lor colorat. Un astfel de fulger brusc în amintire mi-a regăsit un vis cu banchize într-o apă verde, cu insule conice unde trebuie să ajung, cu nave înfruntând furtuna ca în *Seafarer*. Alunec tot mai des în vise vechi, mult mai grăitoare ca fadoarea văratică din jur, până când, poate, prapurul înstelat al minţii mele o să se sfâşie de tot, şi stelele-or să se topească în aurul unei singure mari lumini.

Acum câteva seri am fost silit să citesc câteva pagini din *Nostalgia* la o-ntâlnire cu nişte hidalgi. M-a surprins scriitura seacă de-acolo. E un fel de schelet de peşte cu multe oase, e ceva numai fibră. Cât de departe e *Orbitor* de modelul ăsta! *Orbitor* e organic, opulent şi tentacular. *Nostalgia* e din lumea asta, *Orbitor* nu e din lumea asta. Iar între ele *Travesti* pluteşte-ntre cer şi pământ ca mormântul lui Mahomed.

4 iun. Dacă m-ar vedea cineva… L-am pus pe Gabi pe salteaua din birou, am reuşit în fine să-l fac să închidă ochii, după o oră de joacă şi agitaţie browniană (acum se-mpinge-n călcâie şi reuşeşte să se rotească, încet, în jurul capului, prea greu ca să poată fi urnit din loc), şi-am stat apoi un sfert de oră nemişcat, în picioare, terorizat că s-ar putea trezi iar, timp în care n-am făcut decât să-l privesc cum tresare, se-ntinde, îşi trece mâinile peste faţă, rămâne cu degetele suspendate-n aer… A fost o odisee să fac cei doi paşi până la uşă pe parchetul care scârţâie şi trosneşte apocaliptic. Şi iată-mă aici, în bucătărie, scriind pe un colţ de masă, orbit de soare dar neîndrăznind să mă mişc… Gabi ne-a pus la respect, viaţa noastră depinde acum de

toanele acestui băieţel cu cap mare, cu o expresie, uneori, de bărbat adult (ca acele caricaturi de oameni politici cu capete uriaşe şi corpuri abia spânzurând, insignifiante, de ele) mai ales că acum i s-a rărit părul din faţă şi, asemeni chinezilor, mai păstrează doar şuviţe pe tâmple şi la ceafă… Acum mănâncă lacom şi des şi creşte exponenţial, după fiecare săptămână e altul. Vocalizarea i s-a schimbat şi ea total în ultimele zile, acum nu mai plânge cu adevărat, ci cheamă cu ţipete puternice şi rare, cu o vocişoară de băiat răguşit, pe un ton nici obraznic şi nici poruncitor, ci cumva urgent, imperios. Faţa, fruntea, craniul sunt minunat sculptate, iar ochii şi năsucul sunt, nici o îndoială, ai lui Mircişor. Ce caută ei pe chipul rotund, de motănel, pe capul parcă pus direct pe umeri? Şi unde mai e Mircişor pe corpul voinic, durduliu, cu tot ce trebuie: gropiţe la coate, pliuri la pulpiţe şi glezne, degetele mari de la picioare mereu ridicate? E ca şi când Mircişor ar sta în acest corp ca-n apa unei căzi, lăsând afară doar ochii şi năsucul. Restul e imers în curenţii tăcuţi ai organelor interne.

Îmi bag (băga-le-aş) în computer „sonetele“ de când eram june. E tot ce dispreţuiesc mai mult în poezie: tocmai lipsa a ceea ce face dintr-un text o poezie reală. Nu sunt poeme, n-au, mai toate, nici o interioritate şi nimic de comunicat. E un joc cu plasticitatea limbii, un voluptuos joc cu icoane fără şoapte tremurate. E condiţia mizeră a avangardelor. Nu ştiu dacă am să pot alege, din cele vreo 70, 50 cât de cât rezonabile. Habar n-am. Îmi suspend judecata până le am pe toate redactate. Sunt la fel de confuz ca întotdeauna în privinţa lor şi a volumului *Nimic*. Nu ştiu ce-i de făcut cu ele. Tocmai de-asta le-aş publica repede, ca să scap de nehotărârea asta. Dar am eu dreptul să public cărţi slabe? Şi are vreun sens?

Au ieşit casetele şi CD-urile, aşa de artificios numite *Parfumul aspru al ficţiunii* (o lectură

ratată, texte alese în grabă, citite toate şnur, în timp real, aşa că sunt, audibil, tot mai răguşit spre final: ceva complet neserios, care de aceea va avea succes la public), a ieşit şi *Nostalgia* italiană, pe care n-am văzut-o încă. Aşa că am trei traduceri şi-n Italia. O să-mi iasă şi cartea de articole şi articolaşe. *Multa*, dar nu *multum*. Sunt hărţuit şi de tot felul de proiecte de punere pe scenă (teatru şi „teatru liric“) a Zmeilor. Mai ce? Da, sonetele, cu Tudorică Jebe.

Dar aştept să mă dezmorţesc. Trezitul foarte devreme, pe o lumină galbenă orbitoare, de care e plină casa, m-ar putea scoate din teribila rutină a ultimelor luni. De-aş putea începe, de-aş începe ceva!

6 iun. Avalanşă de rezultate ale unei vechi munci: mi-a apărut *Nostalgia* italiană, de data asta o carte destul de atrăgătoare fizic, mi-au ieşit şi CD-urile (pluralul arată doar că am primit 5 bucăţi ca drepturi), şi, mai ales, *Nostalgia* a fost acceptată de editura new-yorkeză „New Directions“, faimoasă pentru intuiţiile ei (neo)avangardiste etc. Voi avea, în fine, la 13 ani după revoluţie, cartea mea în engleză, mai mult, în State! Cel mai frustrant vis al meu. Sper că sentimentul meu se va confirma: că *Nostalgia* e, de fapt, scrisă pentru America, şi că nicăieri nu va fi primită mai bine. În fine, o mirobolantă felicitare cu fluturi de la Gabriela îmi spune că traducerea suedeză a *Orbitorului* va începe la toamnă.

Azi-noapte, un whisky cu clinchet de gheaţă pe balcon a celebrat cele de mai sus. Şi mai sus, deasupra paginii, străluceau câteva stele.

15 iun. Bietul meu creier, bietul meu corp, bietul meu viitor. Cu mare greutate l-am adormit pe Gabi ca să pot însăila aici câteva biete rânduri. Nu pot citi, nu pot scrie, nu putem face dragoste, ne târâm picioarele printr-o dezolare fericită. Mă

doare ficatul de oboseală. Neras de trei zile, arăt ca un opioman asudat din Canton. Mototolit, putrefiat. Mintea mea se corupe de atâta, nu inactivitate, ci activitate contraproductivă, vânzoleală, agitaţie medulară, fără conexiuni mai sus. Nu ştiu în ce fel aş putea să mai gândesc şi să mai scriu vreodată. Cu toată lumea asta înghesuită-n mine, respirându-mi direct în gură, de fapt încercând să-mi respire faringele, traheea şi plămânii.

Sigur că Gabriel e drăguţ şi că Ioana e minunată şi că ne iubim cu toţii. Dar trăim ca o familie de ceferişti. Nici un gând în afara robotelii ăsteia continue, din zori până-n noapte and beyond. În plus, e o caniculă crâncenă, atât de intolerabilă, că ne-am decis, coûte que coûte, să n-o mai tolerăm. Aşa că de mâine o să avem aer condiţionat. Dacă adaug aici camera video şi computerul cel nou — echipat până-n dinţi —, am făcut totuşi un „salt de imagine“, dar de standing în primul rând, anu-ăsta. Tot ce se-ntâmplă, de fapt, pozitiv sunt efectele întârziate ale halucinării de altădată. Pentru că acum până şi extrem de rarele vise nu mai sunt decât de tipul „văd zmeură şi noaptea visez că mănânc zmeură“. Pozitiv e că mi-a apărut cartea, roşă-portocalie ca o poză de pe ambalajul vreunei imprimante, o carte tăcută ca un Mondrian. Dup-aia, am citit ceva la Clubul Prometheus, având mare succes cu un text de doi bani, dovadă a vremurilor pe care le trăim. Dup-aia, am încă o ofertă de ecranizat *Zaraza*, a patra de până acum. O altă ofertă de teatru după *Zmei*, şi o alta de operă bufă după aceiaşi tiranozauri zmeicioşi. Am fost şi la mai multe radiouri şi televiziuni, „vidouri şi parabolici“. Nu am mai apucat însă să citesc nici un rând (în afara unui catalog de computere şi a unei culegeri din poezia lui Trakl, răsfoită de fapt concomitent cu răsfoirea cinei: brânză şi roşii).

Scriu la măsuţa din sufragerie, afară se aude un elicopter, dincolo Gabriel doarme cu mânuţele pe

lângă cap, ca şi când s-ar preda. În casă e o dezordine dinamică, în contrast cu băltirea cu mormoloci din ţeasta mea. Am să-mi fac o cafea şi mai văd. Lumea va mai continua, poate, şi de mâine încolo.

16 iun. Scurtă întâlnire cu Steinar, nici atât de blond, nici atât de înalt cât îl ştiam. „În Norvegia şi Suedia, *Nostalgia* e o «cult book». Ai o reputaţie bine stabilită.“ Şi mai departe: „Un scriitor norvegian a spus că o să ai soarta lui Kafka: vei fi descoperit abia după moarte“… Dar eu, cum am spus-o de-atâtea ori, sunt, de ani de zile, inversul lui Kafka: nefericit în fericire, ceea ce — e singurul lucru pe care-l mai sper — ar putea fi în mod ciudat echivalent.

Frunze sfinţite de nuc în vaza de cristal. Ieri a fost Cincizecimea. Frunzele astea groase şi mirosind a tanin sunt, mi s-a explicat, simbolul limbilor de foc ce s-au lăsat peste cei „aproape cinci sute“ de întâi creştini reuniţi în bazilică. Suntem atât de primitivi! Convertim mereu tehnologia-n magie şi-n fantomatică, de parcă ea n-ar fi niciodată destul de fluidă ca să ne curgă, groasă ca melasa, în cranii.

E 7 dimineaţa. M-am trezit, ca-n fiecare zi, la 6, am adormit Mitzura şi-mi beau, în fine, cafeaua. Gabriel e plinuţ ca o portocală, n-are gâtişor, ci doar o guşă pliată complicat din care i se înalţă, micuţă şi despicată, bărbia şi apoi toată făţuca, buzele minunat desenate, cea de jos lată şi moale, cea de sus tensionată ca un arc, spaţiul neobişnuit de înalt între buze şi nări, parcurs de un şanţ adânc, năsucul deocamdată doar corect, imposibil de prezis forma lui finală şi apoi ochii, ochii atât de contradictorii. Aici mesajul meu genetic şi cel al Ioanei n-au colaborat, ci s-au ciocnit violent. Forma lor e cu totul străină clanului Cărtărescu: sunt foarte depărtaţi unul de celălalt, la kilometri distanţă, ai zice, iar forma lor e cea (cu totul

artificială) desenată în unele stampe turceşti şi persane: forma unor anumite seminţe, o curbă extrem de elastică şi de graţioasă. Culoarea, în schimb, e de la mine: un căprui spre kaki, cu striaţii sclipitoare, şi tot de la mine e expresia lor de concentrare serioasă, integră, aceeaşi expresie foarte intensă de pe faţa Ionuţei. Gabriel vorbeşte de vreo trei zile, pe limba lui, e drept, dar spune, în orice caz, ce are pe suflet. „Gh“ şi „hei“, şi „ai“, care existaseră izolate în vocabularul lui, sunt acum împletite în cascade sonore care pot dura minute-ntregi şi cufundate-ntr-un soi de bâiguială suindă şi coborândă, în care tonuri poruncitoare alternează cu scâncete şi modulaţii „constatative“.

...cândva în iunie Proiecte multe ca muştele al'dat: încă două zilele astea, şi parcă din ce în ce mai curioase. După film, operă şi teatru, iată că mai bifez două zone: teatrul „la microfon“ — cu, of course, *Levantul* cântul XI — unde îl voi impersona cavernos pe însuşi Auctorele — şi discul Eminescu, unde iarăşi îl voi impersona cavernos pe Uxe al nostru drag. Dacă-mi mai amintesc şi de impersonarea din *Parfumul aspru*, ca şi de altceva care mi-a trecut prin minte şi apoi am uitat, mă dezvolt mai multilateral ca societatea socialistă. A, am mai participat (cu un poem) şi la o expoziţie de pictură… Aduc deja cu acel soi ciudat de barzi.

19 iun. Culmea! Nişte juni unguri vor să facă un film după *Mendebilul*! Nu ştiu ce-o să iasă din atâtea kestii, dar măcar jumate de s-ar face şi tot ar fi ceva.

Traduc poeme de Cohen. Just for the hell of it.

Sunt complet uzat sufleteşte.

20 iun. În *Vatra*, Nicoleta Sălcudeanu are un articol despre *Orbitor. Corpul*, care arată cum stau lucrurile cu imaginea mea în provinţie (Brumaru-mi scrisese şi el de curând că la Iaşi sunt luat drept

un „dulce amator“). Din resentiment pentru „capitalişti“, scrie ea, a refuzat pân-acum să-mi citească bucoavnele. Şi-a construit un „Rică, fante de Obor“, mediatizat şi jucăuş, care n-o interesa. *Postmodernismul* (pe care de asemenea nu l-a citit) i-a întărit, prin schematismul lui (aflat din critica orală, se-nţelege) părerea despre superficialitatea mea. Se aştepta să găsească în *Orbitor* un fluture manierist, lenevos şi-mpodobit cu sclipiciuri. Dar a ieşit păianjenul, a tors-o-n zale gasteropodale şi-a păpat-o cât e ea de critic literar. Articolul e sincer şi frumos însă, dovadă că tot a mai rămas ceva nepăpat. El îmi spune ceea ce de altfel ştiam de mult: că pentru clujeni, ieşeni sau timişoreni am rămas poetul optzecist cu plete şi mustaţă, miorlăind la ode pentru vreo demoazelă. Ghiţă care guiţă pe oliţă, cum îmi sintetiza cândva poezia Nichita Danilov. „Sorry, baby, it doesn’t look like me at all.“

24 iun. Sunt total exterior. Mi s-a relaxat mintea ca un sfincter. Am gatism cerebral. Şi constipaţie onirică. Un fel de autism invers, o neputinţă de a comunica, nu cu cei din afară, ci cu cel din interior. În toate lunile astea am încercat să nu las nimic nefăcut, dar nu am făcut nimic: „Pe acestea să le faceţi, iar pe celelalte să nu le lăsaţi nefăcute.“ Am dat zeciuială din pătrunjel, dar nu l-am iubit pe Iehova, nu mi-am cinstit părinţii, n-am dat milostenie. Am fost peste tot unde am fost chemat, am răspuns tuturor mesajelor, am făcut să avanseze proiecte, dar n-am citit, n-am gândit, n-am visat şi n-am scris. Fariseu afurisit al literaturii. Îmi place să-mi facă oamenii plecăciuni în piaţă şi să-mi spună Rabi. „Maestrul Cărtărescu?“ „Da, la telefon.“ Speaking. Dintre toate cele lăsate nefăcute, cea mai gravă este încetarea desăvârşită a lecturilor. Nu mai citesc. Cred că n-aş mai citi nici dac-aş avea timp. Când mă uit pe o pagină văd literele, rândurile, ca o armată, sau ca un furnicar.

Mă uit la fiecare-n parte: ce drăgălaşe sunt. Nu mai fumegă sens, nu mai sublimează direct în lumi complete. Pe pagină sunt sute de litere negre, de tipar. Aceleaşi la Dante şi la Tomozei. Genomul lor diferă cu 2%. Nu mai văd diferenţe fundamentale între *Finnegan's Wake* şi documentaţia la aparatul meu de aer condiţionat. Arborele sequoia şi tenia sunt verii mei buni. De altfel, şi pentru critici *Orbitor* e cam acelaşi lucru cu… toată proza românească de azi. E făcut tot din litere şi e gândit tot de un om.

Cartea mea cea roşu-galbenă de articole e cu desăvârşire inexistentă. Nu s-a făcut nimic pentru ea, a fost publicată în silă, i-a fost făcută o copertă în silă, a ieşit vara în lânced şi plictiseală, are preţul prea mare. N-am văzut-o anunţată nicăieri. Şi totuşi n-o socotesc mai prejos de altele. Dacă voi n-o vreţi, eu o vreau.

„Unde odată apele feţei tale / Elicele-mi roteau, îţi bântuie fantoma…“ Mi-e dor de poezie, de Dylan Thomas şi chiar de Eliot, chiar şi-n traducerile idioate de unde-l ştim cu toţii. Aş sta un an şi m-aş reeduca, aş reînvăţa să trec de perdeaua de litere din pagină spre Sfânta Sfintelor.

28 iun. Iarăşi lecturi pe la cluburi, în subpământe, iar emisiuni la TV, iar interviuri, iar lucru la piesuleţe, cu actori atât de ştiuţi, de parcă-ar fi propriile lor sosii. Iar granule de biată bucurie printre granule amare: oameni care vin şi-mi spun: „*Orbitor* e cel mai frumos lucru pe care l-am citit vreodată“; „Am venit de la Cluj special ca să vă cunosc“; „Am visat scene din *Orbitor* când eram fetiţă.“ Iar contrastu-ăsta criminal pentru ochi dintre cine-am fost pe când nu mă zăream şi cine sunt şi nu e. Ar fi atât de simplu, ar trebui doar să încep ceva, să scriu acum o pagină într-un caiet nou ca să reîncep să exist. Dar tocmai asta nu se poate, fiindcă, Valéry avea dreptate, primul vers nu-l scrii niciodată tu. Eşti ca un câine dresat să

găsească-n pământ, după miros, cremoasele trufe. Dacă nu sunt trufe în zonă, olfacţia hiperestezică nu-i foloseşte la nimic. Căci nu fabricăm, ci găsim. Sau, măcar, fabricăm restul după ce găsim un fragment insondabil şi fascinant ca-n *Myst.*

E mare şi greu, cu un cap rotund de motănel, cu o expresie de blazare concesivă: da, vorbeşte tu, spune ce vrei, tot eu ştiu mai bine. Ţine jucăriile în faţa ochilor cu amândouă mânuţele. Dacă-l ridici ca să se sprijine în picioare e nespus de fericit. Vocalizează confuz, furios că nu poate articula mai bine. Atât de stranie e expresia ochilor mei pe un căpşor de brahicefal. Şi cred c-am să mă-ntorc mereu şi mereu la arcul perfect, clasic, al buziţei de sus, cu vârfuleţul atât de dulce din mijloc sprijinit pe buza de jos, mult mai lată, crăpată, lenevoasă. Acum doarme cu mâinile-n cruce, cu picioarele în poziţia broscuţei, iar eu sunt în bucătărie unde abia am apucat să beau cafeaua. S-a crăpat de o nouă zi, e un soare tânăr, insuportabil.

30 iun. Când îi fac suc de portocale lui Gabriel, cojesc portocalele până la pieliţa albă, ruptă pe alocuri şi vădind carnea lor fibroasă, sticloasă, mustind portocaliu. Jupoi şi pielea albă, cu moliciuni de piele de căprioară pentru şters ochelarii şi ajung la fructul tare şi elastic ca un ou de fiinţă extraterestră, compartimentat vizibil în felii strâns lipite-ntre ele. Vâr degetele-n orificiul de la pol şi trag voluptuos, până jumătăţile se desfac dulce şi umed, cu stropi mari ieşiţi din loc în loc şi tremurând pe pieliţele pline de nervuri. Jumătăţile le fac şi pe ele-n două, şi storc fiecare sfert de portocală în pumn, încet, deasupra unei ceşti de porţelan cu interiorul perfect uscat. Simt cum membranele se rup, cum rezistenţele cedează, cum ceva încă rezistă de parc-aş strivi între degete un mic animal viu, iar apoi sângele lui oranj, apos, începe să şiroiască în ceaşcă, s-o umple de o spumă bătută, apetisantă. Printre degete-mi ţâşnesc

jeturi subţiri, acide, care-mi nimeresc pe buze şi-n sprâncene. Storc tot mai puternic, întorc substanţa pâslos-terciuită şi-o storc din nou, până nu mai curge nimic şi-n palma fleaşcă de suc îmi rămâne un fel de pachet de fibre purtând încă urma degetelor mele. Îi dau drumul în coşul de gunoi şi-mi spăl apoi mâinile uleios-lipicioase, mirosind a sevă din adânc.

Radu Cosaşu, ieri — după Livius Ciocârlie, iată altă voce la telefon care mă bucură şi mă mişcă —: „Cartea ta e încă mai bună decât *Jurnalul* şi chiar, dacă-mi permiţi, decât *Orbitor*. Am plâns cu adevărat la povestea bietului Călin Angelescu." Bineînţeles că nu e aşa, dar în epoca asta de nisip şi pietriş orice încurajare e bună, mai ales când vine de la un om pe care-l preţuieşti.

Cu sucul de portocale pe care m-am năpustit pe aproape o pagină (sunt nescris, ce vreţi…) voiam de fapt să spun că am acum creierul stors până la acea papiotă-ncurcată de fibre care se-aruncă la găleată. Tot sucul de aur lichid mi-a fost prelevat din vene, din epididim şi din glandele salivare. „Rămâi doar coaja celei pe care-o iau cu mine./ Ţi-am supt adânc esenţa şi te-am goli de tine./ Plec numai cu splendoarea şi frumuseţea ta." Nu mai am nimic de dat; cal bătrân şi şchiop, aştept să fiu dus pe şanţ. *Maran atha*!

Am citit traducerile din Cohen, aproape cu vocea lui, la Club Prometheus. Nici versurile, nici traducerile n-au fost cine ştie ce, dar au fost primite cu mare însufleţire. Mi-au fost smulse din mâini. Apoi… fulger–beznă, fulger–beznă…

De la un timp mă simt extenuat şi fericit.

1 iul. Trezit de la 5 dimineaţa, beau o cafea în livingul livid. Soarele nu se vede încă. În camera din stânga şi cea din dreapta dorm două fiinţe lipsite de apărare. Nici eu nu le pot apăra, deşi veghez, le veghez somnul. Fiindcă eu sunt cel care doarme cel mai adânc. Aş vrea să-mi pun acum,

singur cu mine, ordine-n gânduri, în viaţă. Să-ncerc să-nţeleg ce mi se-ntâmplă, de ce sunt înţepenit aici, de ce nu pot ieşi din trapa asta. Dar ca să-ţi pui ordine-n gânduri trebuie să ai o reprezentare interioară a ordinii, ceea ce-nseamnă că de fapt nu-ţi poţi pune ordine-n gânduri dacă nu există deja ordine-n ele. Mereu cercurile astea, mereu Münchhausen apucându-se de guler ca să se tragă afară din mlaştină. Cercuri vicioase, vârtejuri ale minţii care-ţi apar şi din care nu-ţi mai poţi desprinde privirea în momentele cele mai disperate ale vieţii tale. Fiindcă disperarea n-are nimic a face cu tabloul unei fiziologii răvăşite: păr smuls, mâini frânte, ochi exoftalmici, lacrimi şi ţipete. Eşti disperat când mintea ta cade-n capcana adâncă a chietudinii. Când e fermecată de ea însăşi, împăcată cu ea însăşi. Până şi gândul ăsta ar trebui să-ţi fie insuportabil. Inele de carne: baronul ce se trage de guler (sau de păr), hogea ce-şi înfige, vii, vecinici, dinţii în sine, Ouroboros paralogic şi înspăimântător. Locurile rele în care vremea nu vremuieşte: la zâne, la ţigănci, în peştera celor şapte adormiţi.

Brusc, într-o clipită de ochi, soarele s-a arătat şi a invadat camera. Pixul face acum o umbră lungă şi ascuţită pe pagina accidentată de lumina razantă. În lumina asta mi se năzăreşte că văd, pe pagina cealaltă, literele, cuvintele şi frazele pe care le voi scrie abia mâine, embosate uşor ca nişte umflături pe o piele de copil.

Am nevoie de lectură ca de aer. Acum, câteva sonete de Michelagnolo, către Tomasso Cavalieri, scrise-n vremurile când Dumnezeu şi Sânpetru mai umblau pe pământ. Lionardo şi Michelangelo şi Răfăilă.

6 iulie Sunt de eficienţa haotică a înecatului. Mă zbat, mă agit, mă agăţ de toate paiele. Cine m-ar vedea din afară ar putea crede că asistă la spectacolul unei magnifice vitalităţi. Când, de fapt,

e agonia. Lucrez, asud, ies obiecte din mâinile mele. Am rezultate. Şi, de fapt, totul nu e nici măcar gunoi. E gunoi cerebral, gunoi transparent şi cristalin care dispare ascuns cum numai marea meduzele când plimbă. Produc obiecte de culoarea vieţii, aşa de bine camuflate, încât în cel mai bun caz nu există.

7 iulie Am cumpărat câteva cărţi pe banii luaţi pe un articol despre cea mai minunată femeie (sau pioneză, sau banchiză, nu-mi amintesc bine) din lume (sau doar din patul meu). Un fel de semi-fiction de Márquez, *Ştiri despre o răpire*, apoi *Onoarea pierdută* a lui Böll (din care nu mai ţin minte nimic), *O păpuşă rusească*, povestiri de Bioy Casares, *O istorie a canibalismului* de Cătălin Avramescu şi *Atlantida* de un tip Carnac. Asupra ultimei m-am aruncat deja, dar e cam aţoasă. Totuşi, Tula, Thule, Ath(u)lantida a fost acolo, în faţa Coloanelor lui Hercule. Ei să fi fost uriaşii, eroii din vechime? Colonia lăsată aici de veghetorii conduşi de Semyaza, şi care şi-a corupt sângele celest şi şi-a-ncurcat căile pe Pământ? Şi care-a fost distrusă prin marele potop, cumulat cu foc căzut din cer?

Câştig bani. Pierd neuroni. E un schimb, până la urmă, cinstit. Asta am vândut întotdeauna. Zer de neuroni impregnat în foi umede, în pieliţe tatuate. Din asta mi-am ţinut zilele.

14 iulie Încerc să nu mă mai plâng, deşi sunt într-o stare de plâns, să nu mă mai victimizez, cu toate că sunt o nenorocită de victimă. Tot ce mi-a mai rămas e mintea asta bună a mea, care nu m-a lăsat niciodată, dar sunt prea aproape totuşi de disperare ca să-i mai percep radiaţia. În locul atât de banalizatelor lamentaţii (şi ca un tratament, mă tem că la fel de banalizat, pentru ele) să-nşir aici, ca de obicei, fapte. Fapte şi plângeri, atâta sunt, asta-i alternativa mea acum. Fapte mărunte ca să

uit de sfâşierea şi sfârşeala, frustrarea şi neputinţa interioare.

Am citit câte ceva, o poveste semnată de Márquez, dar care putea fi scrisă de oricine (traficanţi de droguri într-o ţară mai nenorocită chiar şi decât România, unde te-ntrebi „cum a mai rămas om trăitor în tine“), o lungă scriere despre canibali din care reiese manipularea imaginilor pe tot spectrul ideologic, de la monstrul lipsit de lege, milă şi omenie până la bunul sălbatic, cu un pisc — sau abis — de relativism moral în figura lui Sade (un veritabil, literal demon) şi cam atât. Mă voi apuca (adică o să mă apuc) şi de Bioy Casares, deşi fantasticul lui mi s-a părut mereu mecanic şi fad. Am ieşit, cu copil cu tot, de două ori, la terase unde ne-a apucat ploaia şi unde l-am chinuit pe cel mic gratuit. Am primit oameni în vizită. Totul într-un haos de senzaţii şi-ntr-o totală lipsă de sine. Am visat enormi gândaci de bucătărie — cât nişte pantofi cu număr mare — stând melancolici pe pereţi şi drapaţi în aripi de molie, iar într-o noapte m-am trezit terifiat după un vis cu sufocare (cineva se aşezase pe capul meu şi am făcut un efort uriaş să mă eliberez /să mă trezesc). Am terminat de introdus în computer cele 68 de sonete, dintre care am ales 50, cred că o selecţie identică celei din 1979 sau aşa ceva. Sunt tipice texte de avangardă tăvălite prin suprarealism, care nu-mi mai spun nimic azi. Seamănă cu aproape toate textele artistice produse de 30 de ani încoace: încercări, eboşe, experimente, dicteu, hazard, joc cu tehnica, tradiţia, demitizare, sfidare — şi nimeni în interior. De fapt, fără un interior în care-ar putea fi cineva, „eu“, să zicem. I le-am dat lui Tudor să le ilustreze, aşa că la toamnă am putea avea o „carte frumoasă, fără de folos“. Am mai rezolvat atât de multe lucruri, încât lista mea nu mai cuprinde acum decât o singură intrare. Mai încerc să las baltă un exces care mă sâcâie. Dar totul e doar din exasperare, aşa cum animalul tărcat se-nvârte-n

cuşcă. Apoi — mi s-a propus să conduc cenaclul U. S. Am timp de gândire, dar n-am habar ce-ar trebui să fac. Pentru ce câştig (şi *ce fel* de câştig) merită să bagi mâna într-un cuib de viespi? Ce-are asta a face cu mine?

19 iul. Iarăşi zorii, cerul luminat parcă de un bec aflat dincolo de el, învolburare galbenă, ecumenică. De fapt, dimineaţa nu răsare soarele, răsare cerul. Şi uneori răsar şi eu, anomic, singur cum n-a mai fost cineva vreodată. Îmi fac o cafea singură, stau pe un scaun singur la o masă pe care e un caiet. Mimez viaţa, port pe tot corpul tatuajul mimetic al vieţii, culorile ei de camuflaj. Imit viespea fără să am strop de venin în viscere. Mai mimez şi scrisul, şi visele, şi gândirea. Singurul lucru adevărat în mine e oboseala.

E 6 dimineaţa, e zgomot îndepărtat de maşini, sunt uguieli de porumbei în curtea interioară.

Fiul meu, aproape la fel de neajutorat ca şi mine, doarme ghemuit în adâncul casei. Iubita mea doarme dezvelită, cu membrele-ntinse, cu faţa întoarsă. Cu ochii mari bătând închişi. Dar ei sunt extraordinar de departe, mult dincolo de orizont.

Cum trebuie să scrie cel care a trăit pe pământ? Nu ştiu, de unde să ştiu eu, care-am trăit pe nori? Tot ce ştiu (aşa cum pisica, dacă-i arăţi ceva cu degetul, se uită la deget — cum toţi privim, extaziaţi, lumea, care e degetul lui Dumnezeu) e că scriu urât, cu litere amestecate, strâmbe şi inegale, că pagina arată frământat şi aleatoriu. Altădată, sub un scris armonios şi egal se afla adâncul, gelatina plină de peşti şi calmari. Scrisul meu de acum îmi vine abia până la genunchi, e ca apa plină de murdării a Cişmigiului. Când altădată era apa-ngheţată de sub calota Polului Nord.

Aş putea-ncepe să traduc versurile lui Cohen, pe care le citesc, cu intermitenţe necesare, de milieu făcut mai mult din găuri decât din aţă glasată, de câteva zile. Nu sunt, din câte-mi dau seama,

neinteresante. Ciudat amestec de graţie şi enzime, de personal şi impersonal. S-ar putea urni şi alte proiecte. Aş putea, de pildă, publica *Nimic* (dar trebuie-ntâi băgat în computer). Cu asta, practic (în afară de jurnal), aş avea publicată integrala textelor mele, including the lesser ones. Şi aş avea publicate, inclusiv *Levantul*, şapte volume de versuri integrale. Fără, adică, antologii. Iar cărţile mele de autor s-ar ridica la 16. Dac-o să am puterea să-mi duc până la capăt proiectele în care sunt deja (fără să-mi bat joc de ele), în trei sau patru ani, publicând încă două calupuri de jurnal, plus O. 3, plus Brusli (ah, Brusli!) — aş ajunge la 20 de cărţi de autor, fără a socoti femeile şi copiii.

Mister G. are 8 kilograme şi 64 cm. la vârsta, azi, de patru luni şi jumătate. A crescut ca din lapte, şi mai departe va creşte şi ca din orez, morcovi, suc de mere, „supiţă" şi alte utopii. Fetişoara lui e inteligentă şi (mi se pare mie) scandalos de frumoasă, cu ochi orientali şi ceva ce nici nu pot descrie, nişte însemne sub ochi, pe pometi, pe care le vezi la junii primi din filme. În plus — să nu uiţi bretelele, draga mea — gropiţa din bărbie. Slavă Domnului că a avut mamă frumoasă. Şi-o are şi mai şi. Iar de la tată are culoarea şi expresia ochilor. E ca şi când seriozitatea ar fi o culoare, un pigment pentru irişi.

Răspunsul de la Wiss.-kolleg s-a amânat pentru noiembrie. Nu e un semn bun. Ar fi important să stăm încă un an liniştiţi în Berlin. Asta nu mi-ar scrie automat romanul, dar i-aş da măcar o şansă. Din *Historia Naturalis*: „Această substanţă (mierea) provine din aer, mai ales la răsăritul constelaţiilor şi cu deosebire atunci când Sirius străluceşte cel mai tare, dar niciodată înaintea răsăritului Pleiadelor şi către dimineaţă. Prin urmare, la răsăritul aurorei frunzele arborilor sunt găsite umede de miere. De asemenea, oamenii care stau dimineaţa în aer liber îşi dau seama că hainele

lor sunt unse, iar părul lipit din pricina unui lichid, care reprezintă fie sudoarea stelelor, fie saliva aştrilor, fie o secreţie a aerului care se purifică“…

27 iul. Drum la Sinaia cu polonezii. Câte-ar fi de spus, cât de puţin îmi pasă. Pe drumul de-ntoarcere, discuţii lungi cu S. şi B. S. e cu totul absorbită în vacuola suprarealistă. Rune, pretutindeni rune. *Domnul Naum* şi *Doamna Ligia*, cum vorbesc despre profeţii lor cei intraţi într-o sectă milenaristă. Coincidenţe revelatoare, mâini care se mişcă singure, întâlniri imposibile, cuvinte deodată sărindu-ţi în ochi de pe ziduri. „Uite, vorbim despre domnul Naum şi —“ îmi arată un chioşc pe care scrie GN — gaze naturale. Autocarul trece ca fulgerul pe lângă acest tulburător semn... Alexandrian, Brauner, Stanciu, păsări care intră-n casă când moare cineva. Nadja. Zenobia. On and on and on. Dimpotrivă, B. îmi arată tot ce se construieşte de-a lungul drumului. Ce progres extraordinar, ce ritm al schimbărilor. Depozite, reprezentanţe de firme străine, vile somptuoase, terenuri de golf chiar. Metro, Prisma, păduri de panouri publicitare. On and on and on. Două personaje, două utopii. Non serviam.

Insomnii întrerupte de kind of delusions. Sau illusions. Amândouă de fapt. Acum câteva nopţi mă vedeam filmat de cineva din afară: eram, într-un fel de cutie din rame de lemn, în care abia încăpeam. Trebuia să ies, să-l privesc în faţă pe cel care dispunea astfel de mine, care mă controla, mă studia. M-am zbătut până am ieşit şi, printr-un culoar îngust, am dat într-un fel de curte interioară. Acolo se afla acea fiinţă. O vedeam fantomatică în faţa mea, aşa cum îţi vezi nasul: un profil străveziu, uluitor de frumos şi de nobil, androgin. „Spune-mi, acum pentru totdeauna, există cu adevărat lumea voastră superioară? Şi vom ajunge cu toţii acolo odată?“ Mă privea fără să-mi

răspundă, dar surâsul ochilor strălucitori făcea cât o mie de afirmaţii.

4 aug. Jurnalul meu începe să semene cu al lui Charlie din *Flowers for Algernon*: după un vârf — de fapt un platou de câţiva ani — încep să simt inexorabil degradarea. Oricâte eforturi de gândire şi mnezice aş face, nu pot contracara distrugerea asta. Deja ce scriu aici seamănă tot mai mult cu mişmaşul de date exterioare (sau interioare, privite ca şi când ar fi în afara mea) din jurnalele de mai demult, din vremea *Nostalgiei* şi *Travesti*-ului. Părăsesc, cu trup, suflet şi stil, galaxia leneşă, imens policromă, numită *Orbitor*. Şi totuşi, cu orice preţ, perioada *Orbitorului* va trebui să meargă câţiva ani mai departe, ca să poată al treilea panou să existe. Dacă el nu va fi în cele din urmă scânteietor ca la Gand, va fi ca şi când am trăit şi-am murit degeaba.

Păpuşa rusească de Bioy Casares — bucle inutile, ca de burete de sârmă, fără nici un interes. Nici măcar fantastic, nici alegoric, şi un realism sărac ca degetul.

Ultimele trei minute de Paul Davies. Lumea va dispărea prin foc şi prin gheaţă. Mintea mea se întinde şi ea, tot mai diluată şi mai rece, tot mai plină de black holes. Foarte curând totul o să tacă.

Dintr-un text necrofil, depresiv şi uscat de Beckett (presărat de-a lungul unui film) reţin doar o frază: „mirosul dulceag al cadavrelor e preferabil mirosurilor celor vii, de picioare şi subţiori nespălate, prepuţuri cleioase şi ovare îmbătrânite“. N-am mai citit de mult un text expresiv, curgând expresiv fără efort, *fiind* expresiv şi nu hotărât să fie.

Viaţa mea nocturnă. Rătăciri prin camere tăcute şi negre. Scrutări ale ferestrelor de dincolo de-ale mele, unde se petrec copulaţii incerte în lumină albastră de televizor. Apoi mă-nchid în odaia mea,

unde e-ntuneric total. Stau acolo, în întuneric total, fericit şi dizolvat în noapte. Nu mai există timp. Aş sta acolo mereu. Dar ies, şi neliniştea, beţia minţii mele mă-mping iar prin camerele îmbeznate. Mă culc foarte târziu, ud cearşaful de transpiraţie, îl strâng tot sub mine. Nu visez niciodată nimic.

8 aug. …dar apar în schimb în visele altora, de parcă m-aş vedea deodată la fereastra de vizavi. Noaptea trecută Cezar a visat că era urmărit de cineva şi că fugea pe scări în jos într-un bloc. Deodată, pe un palier, i-am ieşit în faţă şi el s-a simţit imediat în siguranţă. Când a apărut urmăritorul, „am pus fluturii pe el". Cum ai zice „a pus câinii pe cineva". După ce individul a fugit urmărit (şi sfâşiat?) de fluturi, m-am întors spre Cezar şi i-am spus: „A avut noroc, puteam să pun moliile pe el, şi astea sunt mult mai feroce…" Cu gândul ăsta s-a trezit dimineaţă: „Mircea a pus fluturii pe cineva şi m-a salvat". Apoi mi-a trimis un mail, la care-am răspuns prompt, căci conexiunile dintre neuronii mei sunt sabotate acum de cele pe Internet. Nu mai visez, dar sunt visat. Nu mai scriu vise-n caiete, dar primesc vise e-mailate.

Ioana — câteva ore mai târziu — îmi povesteşte că a văzut pe Discovery un reportaj „drăguţ" despre un ins care salva fluturi. Găsea pe jos, zbătându-se-n iarbă, fluturi cu solzişorii duşi pe aripi sau cu o aripioară deşirată-n ghimpi şi le înlocuia aripile bolnave cu altele, ale unor fluturi conservaţi în insectare. Aşa, a pus unei molii cafenii, cu puţin clei, o superbă aripă albastră electric de la un fluture amazonian. Şi molia a zburat cu aripa cea nouă! Tipul nu făcea decât asta, era un „catcher in the rye" al fluturilor betegi.

Ionuţa ura fluturii (că doar oricând se putea-ntâmpla oroarea de a le vedea ochii…); Gabriel nu ştie încă nici ce sunt. Nu ştie încă nimic. Nici cine-i mama, nici cine-i tata, nici cine-i el însuşi. Dar

zâmbeşte larg de câte ori ne vede, râde în hohote la clovneriile noastre, simte o plăcere de nespus dacă e luat în braţe sau pus în picioare. Acum se poate prinde de degetele mele şi se trage până se ridică-n şezut sau chiar în picioare. Deşi capu-i atârnă greu, mai ales cu obrăjorii lăţiţi, de hârciog, şi cu guşuliţa mereu umflată, îl înalţă cu ambiţie când stă pe burtă. E atent, „măsurat“ în manifestări, doarme puţin ziua şi se plictiseşte repede când e lăsat singur. Îi place să fie distrat, evident, dar n-are nimic din drăgălăşenia tălâmbă a celor mai mulţi bebeluşi. Nici Ionuţa n-a avut-o. Dar, dacă Ionuţa era mai vioaie, Gabriel e mai impulsiv, mai autoritar, mai puţin stenic. Are deja un fel de forţă liniştită în privire, ca de patrician obez, dar maiestuos. E masiv, compact la trup şi greu ca un bolovan. Toată masculinitatea asta a lui, străină de mine, vine din spiţa celtică a Ioanei. Azi m-a făcut să râd, la rândul meu, în hohote: vârâse-n gură tot capul brotacului de cauciuc şi-l sugea până scotea piuituri caraghioase. În tot timpu-ăsta se uita la mine cu o seriozitate de Buster Keaton. Mi-e foarte, foarte drag, deşi ne-a lăsat văduvi de tot timpul liber.

Pixelii au un succes neaşteptat şi imaginea mea s-a consolidat în spaţiul Carpato-Danubiano-Pontic. De la Nistru pân-la Tisa. Mai contează că nu exist nicăieri altundeva, nici cât să chiorăşti un şoarece? În enciclopedia Encarta nu există *nici un singur* scriitor român de după război. Dacă la poloni se merge până la Stasiuk, la noi ultimul — din cei 3–4 — e Arghezi. O singură frază cuprinde toată literatura română contemporană: „în perioada comunistă literatura română a fost realist-socialistă, cu excepţia unei scurte perioade de liberalizare după 1960“. Ce ruşine. Nici un singur scriitor român (cu excepţia lui Ionescu şi Eliade) nu are articol propriu.

16 aug. Iată ce fac concret (un concret format la rândul lui din găuri, ca podeaua lui Wittgenstein): până pe la 11, absolut nimic. E ca o conspiraţie ridicol de făţişă împotriva oricărei şanse de-a face ceva, orice: dacă sunt „de gardă“ noaptea, mă scol la 7 o dată cu G., îi dau să mănânce, îl schimb şi-l culc din nou lângă mine, şi dormim alături, respiraţie-n respiraţie, până pe la 9. Singurul bonus e că-i sărut din când în când căpşorul cu păr încâlcit de transpiraţie. Ne sculăm, mănâncă iar, ne jucăm… Se trezeşte apoi Ioana şi, de-acum, pierdem vremea-mpreună: cumpărături, kestii, şi se face ora prânzului. Dacă nu sunt „de gardă“, mă scol pe la ora 10 şi pierd vremea cu Ioana: cumpărături, kestii… După-amiază ne-am văzut mai în fiecare zi cu diverşi amici, ceea ce-nseamnă bere, cafea, o conversaţie aleatorie, nemişcată ca şi aerul cald în care e sculptată grădina. Niente. Niente ovejuna. Obosiţi şi scârbiţi de atâta bere, ieşim totuşi din nou pe seară în parc, umblăm două ore pe alei sub uriaşul cer de peste Casa Poporului, vorbim mult fără să ne privim: proiecte literare şi imobiliare. Frustrări. O nefericire amestecată cu fericire, la fel ca zdrenţele de nori de deasupra. Ne-ntoarcem apoi, cu copilul în braţe, prin noaptea plină de faruri de maşini şi declanşăm complicatul ritual al fiecărei seri: prepararea laptelui, baia de seară, culcarea. Unde-ncap în rotativa asta (aceeaşi şi-aceeaşi în fiecare zi) lecturile, dragostea, sentimentul prezenţei de sine, scrisul creativ, meditaţia? Nu-ncap. Nici un vârf de ac nu încape. Iar nopţile mă sucesc în pat şi nu pot închide ochii, dar nici nu pot gândi, nu-mi mai găsesc mintea. Cel mai stupid de tern discurs interior, în semitrezie, îmi ţine loc de vise: imaginar de ceferist, de sarcopt al râiei. Cât o poţi duce în puşcăria asta? Cât de mult timp voi mai spune: „OK, e doar o perioadă, trebuie să rezist, să las timpul să curgă“? Căci nu e-n firea mea să-l las să curgă, pân-acum am apucat timpul şi l-am ţinut

strâns, l-am silit să joace după cum i-am cântat. Acum dansez greoi, nu de bunăvoie, ca ursul pe tabla încinsă.

Măcar mi-am câştigat subzistenţa vara asta. Am făcut două kestii (vorba mea) care ne-au adus ceva bani — teatrul după *Levantul* la radio şi discul cu Eminescu inedit —, am mai făcut o traducere după poeţi luxemburghezi foarte luxoşi şi burghezi, mi-am pregătit sonetele, urmează să-mi pregătesc şi antologia pentru sfârşitul anului, am mai scris vreo câteva articole… Am tradus mult şi inutil din Cohen… Cred că în condiţiile de-acum nici nu se prea putea face mai mult. Da, am mai scris şi-n jurnal. Am urmărit atent toate liniile ce duc spre exterior şi se văd nişte rezultate. *Travesti* ar putea, de exemplu, să fie tradus în State. Numai că august nu e paradisul contactelor şi e-mailurilor.

17 aug. Dimineaţă ploioasă, semn de întomnare, cu toate că vara o să-şi vândă pielea de fotoni şi frunze încă scump multă vreme. (Fotoni şi frunze. Imaginarul meu a regresat către epoca vag poundiană, vag eliotiană de acum 27 de ani, când începusem Căderea. Au fost de-ajuns şase luni de renunţare şi abandon ca să-mi cadă toţi muşchii fortifiaţi cu atâta trudă. Mii de ore de sală, ca să-mi curgă iar pieile pe mine.) Dar inexorabil o să vină vremea rece, a puloverelor, călătoriilor şi — ideal — inspiraţiei. Sunt atât de frustrat. Aştept atâtea lucruri toamna asta. Sunt ca un june care aşteaptă, singur în garsoniera lui, să vină tipa, îşi imaginează cele mai excitante situaţii — ce-o să-i facă, ce-o să vadă, cum o s-o pună — şi ea nu vine, sau, dacă vine, nu-l lasă, sau dacă-l lasă (cea mai proastă variantă), el îşi dă drumul cum pune mâna pe ea, sau nu are erecţie, sau vin părinţii-n control, sau îi inundă cei de deasupra, sau e un cutremur, sau, ca-n Harms, ea — hop! — cheleşte deodată… în octombrie voi merge la Roma şi-n alte oraşe italiene, iar apoi în sudul Franţei. O să-

mi plimb cadavrul galvanizat pe-acolo. O să mă acopere sfiala şi ruşinea în faţa propriei mele obrăznicii. De când nu mai scriu, m-aş ascunde de mine undeva, aş ieşi din pielea mea şi-aş intra în vreo cămară sau pivniţă. Ca să putrezesc acolo ca Sylvia Plath.

Când m-am trezit, în dimineaţa asta, *n-am vrut să-mi amintesc visele*! E prima dată când mi se-ntâmplă să *vreau* să le uit. Şi nu fiindcă-ar fi fost terifiante, jenante sau neplăcute în vreun alt fel. Ştiu precis că nu din cauza asta am vrut să le uit. Dar nu ştiu de ce. Am simţit poate repulsie la veşnica mea disperată-ncercare de a-mi aminti tot. Sau poate teamă de încă o dezamăgire: iar vise terne şi stupide ca viaţa mea de acum. Le-am şters din minte — în câteva secunde oricum s-ar fi şters singure — şi-am fost mândru de mine ca sinucigaşul care se simte prima oară-n viaţa lui curajos.

Dacă oamenii ar fi responsabili şi şi-ar cunoaşte priorităţile, s-ar declanşa zilele astea o mare acţiune mondială, mediatizată intens: „Salvaţi mintea lui M. C.! Acum, până nu e prea târziu!“ Ar fi concerte-maraton de muzică rock în beneficiul ei, mitinguri şi pichetări, femei-sandwich, goale pe sub cele două mari panouri pe care-ar scrie: „Daţi o şansă minţii lui Cărtărescu!“ şi „Salvaţi o minte-n pericol!“ Verzii, anarhiştii, marxiştii şi neonaziştii s-ar încăiera cu poliţia pentru biata, biata mea minte în extincţie. Tunuri de apă, gloanţe de cauciuc, faruri, vitrine, fotografii…

„Cu ce mă asemuiţi voi?“ „Eşti asemenea lui Platonov, cel mai strălucit dintre prietenii porniţi împreună, şi eşuat într-o gubernie-ndepărtată, în braţele unei femei care (nici o consolare aici) îl iubeşte cu multă iubire.“

30 aug. Nu mai am, fizic, timp să mai scriu aici. Şi n-am nici spaţiu. Casa mişună de fiinţe care dorm, umblă, trosnesc parchetul, cer —

pretind — atenţie. Sunt sufocat de ele, they're killing me softly. În ultimele două săptămâni m-am rotit, ca o stea obeză în jurul unei pitice albe, pe lângă Gabriel, „frumuseţe compactă“, privind cum se umanizează. Printre picături cât mingile de fotbal, am mai citit câte ceva, complet absurd şi la-ntâmplare: *Onoarea pierdută a Katharinei Blum*, o poveste deloc cusută cu aţă albă (cum e *Racul* lui Grass), ci cu aţă fluorescentă, fosforescentă, naiba ştie, încât minciuna pe care o denunţă e inocenţă pură faţă de imensa minciună, manipulare şi rea-credinţă a acestei naraţiuni. Dar nu merită să obliterez pagina cu pixul prea mult: Kathy, draga de ea, cu bunică RDG-istă, cu mamă alcoolică şi tată „de stânga“, cu un apartament (ne)justificat de scump pentru o menajeră, cu câteva zeci de mii de kilometri nejustificaţi pe kilometrajul maşinii (dar justificaţi de narator: fata se plimba fără ţintă prin ploaie), cu o detailată cunoaştere a planului locuinţei ei, cu — aproape exclusiv — simpatizanţi de stânga între patroni, cu cheile unui apartament dăruite de un „domn vizitator“ şi cu cadouri scumpe de la el, se amorezează nebuneşte, într-o singură noapte, de un bandit, şi-o trage cu el şi, după câteva zile, asasinează un ziarist din presa de scandal. Şi să vezi ce interesant îl cunoscuse, dragă, pe bandit. Absolut întâmplător! La petrecerea dată de o mătuşă, două fete, verişoarele Katharinei, s-au ruşinat să vină singure, aşa că… au agăţat doi necunoscuţi într-o cârciumă, unul fiind banditul, altul — un poliţist care-l urmărea. Tocmai la party-ul ăsta a picat şi cinstita, nepătata, inocenta Katharină. Măi, să fie, câte coincidenţe! Iar naratorul prestidigitează jucându-se de-a sursele, ecluzele, canalele colectoare, vânzându-ne o poveste falsă de la un capăt la altul, ca un caricatural avocat al apărării de altădată. Bineînţeles, deşi l-a împuşcat pe cel ce i-a pătat onoarea, eroina iese eroină, o moarte acolo nu contează când e vorba de onoare… A doua crimă e

la nivelul scriiturii: mecanică, jurnalistică, lipsită de umor. Că bine zicea Stasiuk, vezi, tânăr, tânăr, da' copt, serios băiat: „Arătaţi-mi şi mie pe cineva care iubeşte o carte nemţească".

Şi recitesc *Istoria infernurilor* de Minois, utilă.

Orbitor o să apară-n bulgăreşte, în decembrie o să fac un scurt drum la Stuttgart… am mai scris câte un articolaş… am dat ceva pentru *Lettre*… Acum mă apuc să-mi revăd textele pentru antologia de poezie. Merg de parcă aş sta. A fost un august insuportabil pe care l-am suportat, căci ursul nu joacă de bunăvoie. Nu ne-am mai văzut aproape cu nimeni. Am plimbat, serile, băieţelul prin Cişmigiu; am zăcut prin casa întoarsă pe dos, am îndurat, stoic, viaţa asta moartă, cu gândul ieşirii la larg.

Gabriel e benign, tot mai uman, mai inteligent, mai consistent senzorio-motor. În câteva zile presimt *acel* salt. Evident, înţelege deja situaţii şi cuvinte foarte uzuale. Dar… „zi cu zi pe întinderea stepelor…", zi după zi identice, rutina complicată, somnul frânt în moduli incongruenţi, lipsa sufocantă de timp şi spaţiu personal, lipsa acută, înnebunitoare pentru mine, de singurătate… Dacă n-aş şti că e o situaţie temporară — şi dacă el n-ar fi gigea — şi dacă Ioana n-ar fi OK — dacă dacă dacă

10 sept. Sunt la a doua cafea şi la al treilea volum de versuri pe care-l corectez pentru publicare. E toamnă din cele vechi, amorsate şi gata să explodeze. Mă simt mai înalt cu jumătate de kilometru, mustesc de o inspiraţie virtuală, nu-mi mai încap în piele. Aş înghiţi amfetamine şi ecstasy cu pumnii, cu cupele de excavator. N-am mai fost de mult aici. Citind poezie (mai cu seamă acum, toamna, în lumina şi aerul rece care pentru mine sunt droguri), poezie din cea veche şi adevărată de când eram poet, îmi dau seama iarăşi că arta asta este înspăimântător de decăzută, că

trece printr-o strâmtoare biologică poate fatală. Semnul cel mai clar e că motorul ei, aproape imposibil de pornit din nou, atât de dezamăgit de sine însuşi, e pura şi simpla credinţă în poezie, credinţa că e important să scrii poezie, împotriva oricui şi a orice. În alte zone credinţa e bazală, subînţeleasă; aici este aproape imposibilă. Devii automat poet prin credinţă şi aproape fără fapte, atât de greu e să mai crezi în poezie. De-aici decurge că doar în condiţii foarte speciale (ca o specie tristă care inventează pentru-mperechere ritualuri atât de complicate încât descendenţi aproape că nu mai apar) ar mai putea apărea un poet: un om tânăr, singur, neiubit, fără şanse şi speranţe. Lumea de azi împiedică producerea unui asemenea specimen. Şi poate că bine face.

N-am mai putut scrie aici sau aiurea, deşi am vrut în fiecare zi. Viaţa mea mi-a scăpat din mână. E un fel de edem care se lăţeşte fără noimă (şi totuşi uneori sunt imposibil de fericit). Zi după zi, zi după zi. Au fost călduri insuportabile şi n-am putut pleca nicăieri. A fost tot timpul lume în jurul meu. Nu mi-am putut auzi vocea interioară (sau a amuţit). Lucrez mult la proiecte pur exterioare, care nu cer minte, inimă şi literatură. Acum o săptămână — şi ţinându-mă câteva zile bune — am trecut printr-o criză de nervi, cu totul şi cu totul patologică. O isterie imposibil de reprimat sau de ascuns. Am făcut de fapt ca toţi dracii. Am vrut să mor şi să nu se mai audă de mine. Dar am depăşit momentul ei cel mai greu şi… iată-mă gata să merg mai departe. Chiar dacă am 47 de ani. Chiar dacă n-am mai scris de doi ani nici o literă şi practic n-am mai citit nimic cu adevărat. Şi chiar dacă — dar asta chiar nu contează — simt tot mai puternic ostilitatea mediului literar de la noi faţă de mine. „Opinia confraţilor dumneavoastră nu vă e favorabilă“ (o voce pedantă din public). Daţi-mi timp, două ore pe zi în care uşa să fie-nchisă, şi voi

ridica pământul. În noiembrie o să ştiu dacă mi se va mai da timp.

Ieşind prin întomnare, pe Magheru, cu Gabriel în port-bébé (obrăjorul sprijinit de pieptul meu, pleoapele cu gene lungi închise, picioruşele cu ghete moi şi mici atârnând) şi cu Ioana lângă mine, vorbind la nesfârşit, colindând librăriile, holbându-ne-n vitrine, complet anonimi… Ioana maturizată, cu părul mai închis la culoare ca înainte, dar cu acelaşi profil care-n lumina adevărată a serii e magic de parcă o femeie minunată dintr-un film ar deveni tangibilă şi s-ar apropia la câţiva centimetri de faţa ta; zâmbetul Ioanei despre care nici acum nu pot crede că e pentru mine; coada ei împletită la spate, pantalonii ei bufanţi de pânză roşie… Eu foarte pletos, de multe ori neras, arătând dur — cum n-am arătat eu niciodată — cu ochelari de mafioso, în tricouri trendy… Dar totul dizolvat în toamnă şi-n amintiri vechi, adevărate şi imaginare, de parcă am fi povestiţi de cineva, de parcă nu ni s-ar întâmpla nouă. Şi totuşi zilele astea, de la 1 septembrie-ncoace, sunt singurele reale de luni de zile, fiindcă sunt primele în care-am simţit furie, exaltare, entuziasm, dragoste şi duioşie, topite-n emoţia continuă a schimbării de anotimp. Plimbările pe bulevarde, în mijlocul circulaţiei, al reclamelor, al tipilor şi tipelor cu ceva scris mereu pe tricouri, ochii atenţi, măriţi de uimire ai lui Gabriel — cu totul alt copil săptămână de săptămână — şi nevoia lui argheziană de a pipăi totul, vântul care ne umflă părul, stropii de ploaie care vin din ceruri totuşi albastre, sentimentul că eşti în străinătate, că eşti turist zălud, desprins de orice relaţii cu lumea prin care treci — n-am mai trăit asta de ani de zile (acum a intrat o clipă Ioana, în tricoul gri foarte larg dăruit mie cândva de Volo, rujată cu un ruj de iarnă cumpărat azi, şi mi-a spus că Gabriel stă singur pe podea, ascultând muzică, fascinat de ea. Apoi mi-a zâmbit cu cel mai

modest, mai timid, mai bun şi mai frumos zâmbet al ei).

Citesc mai departe *Istoria infernurilor*, evit, nu-nţeleg de ce, poate ca să nu le irosesc din lipsă de timp şi de linişte interioară, cărţile de literatură. Îmi verific mail-ul de câteva ori pe zi. Aştept veşti, dar totul, ca de obicei, merge lent, atât de lent de parcă stă pe loc.

Toamna asta o să am toate cărţile de proză (inclusiv Zmeii) reeditate într-un look unitar, antologia de poezie în două volume şi sonetele. Poate-o să-mi fac, la moldoveni, şi *Nimicul*. Şine ştie? Afară, ar putea să iasă *Orbitor* în bulgăreşte. În primăvară, poate *Orbitor II* în Franţa. Nu ştiu de soarta celorlalte cărţi.

14 sept. Faţa mi s-a modelat parcă după faimoasa poză bumbutziană: în oglinda liftului aveam ieri ochi neiertători, în formă de fante înguste, întunecate, ca date cu rimel, şi buze de idol. Muşchii obrajilor împietriţi, pielea cheratinizată, păr lung, nefiresc de negru. O mască a lipsei de speranţă, impenetrabilă şi absurdă. Iar arăt a poet, iar păcălesc, fără să mă mai pot păcăli pe mine însumi

Lucru la antologie. Nu mi-am citit propriu-zis poemele; ele au defilat prin faţa ochilor mei de corector. Dar n-am îndoieli în privinţa poeziei mele. Atât cât poate da această artă, a dat. Şi puţin mai mult. Apexul scrisului meu a fost exact unde se cădea să fie: între 23 şi 33 de ani, cu o creastă inaccesibilă la 28. Around 40 am avut alt vârf. Şi mergem mai departe (scriu toate astea pe când juniorul urlă din răsputeri, la doar un metru de mine…) Curând parantezele astea au să fie mai ample decât restul.

Ora 6 şi e aproape întuneric. Plouă greu, şi singura lumină filtrată prin ploaie e galbenul acela bolnav de pe la 1900. Sepia-ngălbenită a pozelor vechi. Plutesc prin camerele astea obscure. Am

senzori care detectează pereţii. Altfel aş trece prin ei, aş trece şi prin peretele de plumb din jurul meu, gros de un miliard de miliarde de kilometri. Şi apoi cel de diamant, de tot atâţia ani-lumină.

17 sept. Perioada asta mi-a distrus nervii. M-am lăudat întotdeauna cu un psihic puternic, dar acum sunt o ruină, bună pentru tranchilizat. Trăiesc într-o atmosferă de gemete, urlete şi alte soiuri de vociferări aproape continue care mi-au făcut ţăndări şi restul de minte pe care-l mai aveam. Nu e vina bietului Gabriel, care mi-e la fel de drag şi pe care-l îngrijesc cu aceeaşi bucurie ca întotdeauna. Sunt, doar, lucruri pe care pur şi simplu nu le pot îndura, pe care nervii mei, aşa cum sunt ei, nu le pot cuprinde. Dac-aş îngriji de dimineaţă până seara un copil tăcut, şi încă aş înnebuni la gândul că nu fac nimic, că n-am timp să exist. Ar fi însă doar un gând exterior, pe când aşa, suferă corpul meu şi mintea mea deopotrivă. Şi n-am cui să mă plâng, Ioana e şi mai chinuită iar aici nu mai pot exprima nici cele mai simple lucruri. Uite, măcar să-l spun repede pe cel mai simplu dintre cele simple: sunt foarte nefericit. Mor literalmente de nefericire.

O şoaptă azi-noapte, o frază neînţeleasă rostită deasupra capului meu. Şi greşesc când scriu „rostită“, pentru că n-o rostea nimeni: o şoaptă, o frază-ntreagă suspendată câteva secunde deasupra capului meu. În ea era vorba despre noapte, mi se spunea ceva despre acea noapte. Şoapta m-a trezit din somn, şi la doar o clipă după ce a dispărut din aer cel mic a-nceput să ţipe în pătuţul lui.

20 sept. Mereu vise cu trenuri, întâmplări obscure în compartimente, feţe şi trupuri necunoscute, gări scufundate-n obscuritate… Oraşe alcătuite doar din 2–3 clădiri în jurul gării… Cobor dintr-un tren într-un loc necunoscut, un peron pustiu, abia dibuiesc drumul până la casa de bilete… Acolo, -n cutia ei de sticlă prăfoasă e o

funcţionară opulentă, îmbrăcată prea elegant pentru ceea ce face. Vorbim într-o limbă străină, îmi arată bani străini, neidentificabili, apoi iese şi mă-nsoţeşte; e mult mai înaltă şi mai voinică decât mine. Eleganţa ei e demodată, e toată rotundă şi provincială. O însoţesc în magazine alimentare scufundate în întuneric, dar nu mi-e foame. Deşi n-o doresc, îi propun să mergem la ea acasă (dar am mereu în minte că trebuie să iau din nou trenul în sens invers, că am greşit gara şi că aş vrea să fiu acasă). Urcăm într-un lift mult prea puternic luminat — aşa că efectul nu diferă prea tare de umbra deasă, sepia, dinainte — şi pătrundem într-un apartament plin de oameni şi mobile ciudate. Urmează scene erotice imposibile, apoi din nou la gară, iar în tren, neştiind încotro mă-ndrept…

22 sept. Viaţă cu atât mai rarefiată cu cât mai încărcată, pentru că se umple treptat de goluri. Încerc să mă adun de pe jos ca un boxeur plin de sânge. Umblu prin toamnă încercând să-mi revin, vânând nu imagini, ca Allen (Julian mi-a trimis un *Howl* cu autograf, pe care-o să fiu mai atent cui îl dau, la rândul meu), ci raţiuni de a trăi. Am o familie fericită, un băieţel cu adevărat minunat, o iubită mereu mai apropiată, am o lume care nu m-a rănit deocamdată prea tare, deşi-n cele din urmă mă va ucide (But cloudy, cloudy is the stuff of stones). Dacă n-aş fi auctore („scrie-mi-ar numele pe mormânt…“) aş fi unul dintre oamenii cei mai împliniţi. De ce mereu te condamnă la nefericire exact ce iubeşti mai mult? De fapt, mă condamnă mult mai mult nulitatea fiecărui rând pe care mai apuc să-l scriu. Căci şi arta jurnalului e a unui timp generos şi dilatat.

După ce acum două zile Gabriel a căzut din pat din cauza mea, cu mine alături, am avut noaptea următoare un vis din care-mi amintesc porţiuni. Eram într-o clădire în formă de cupolă, cu un culoar care urca în spirală, ca-n cupola Reichstag-

ului, de-a lungul mai multor etaje. Îl duceam pe Gabriel în braţe, sau mai bine zis cumva la subţioară, şi urcam pe panta uşor înclinată. Mă aflam, credeam eu, într-un fel de spital, şi pe-ambele părţi erau într-adevăr uşi ca de saloane. Le priveam ferestrele cenuşii, zăbrelite, când mi-am dat seama că-l pierdusem pe drum pe copil! Nu mai aveam sub braţ decât un fel de capac bombat, de metal, în care, ştiam acum, stătuse cumva copilul. O disperare îngrozitoare m-a cuprins şi-am luat-o înapoi, plângând în hohote, să-l caut pe Gabriel. Unde să-l mai găsesc? Coborând, la fiecare etaj era tot mai întuneric, mergeam până la urmă, în fugă, pe lângă nişte case cu grădiniţă în faţă. Într-una dintre ele erau mai mulţi copii pe o grămadă de nisip. „Tati!“ mă strigă unul dintre ei. Îl regăsisem pe Gabriel, şi eram prea fericit ca să-mi dau seama cât de ciudat arăta. Căci copilaşul de 2–3 ani care mi-a sărit în braţe era îmbrăcat în fetiţă şi avea craniul crunt deformat. De-a lungul lui, din frunte până la ceafă, avea o creastă de os înaltă de câţiva centimetri, iar pe-o parte o umflătură rotundă cât un pumn strâns. „Aha, aici sunt centrii vorbirii şi-ai înţelegerii“, mi-am zis. „De la-nceput se vede cât de inteligent o să fie copilu-ăsta.“ Şi-ntr-adevăr, Gabriel vorbea cu o voce ciudată, şi mult peste nivelul unui copil ca el…

„Plurivers“, titlul cam pervers pe care-l are deocamdată antologia mea. E drept, şi cu pixelii s-au obişnuit oamenii când n-au mai avut încotro, şi cu *Exuviile*, şi cu *Haosmosul*. Dar să am bunul-simţ să mai caut.

29 sept. Din nou *Gnoza de la Princeton* de Ruyer, cu ceva mai multă atenţie (decât merită) de data asta. Poate de-acolo, din Gödel, Gamov şi alţii ca ei, au ieşit noile dezvoltări în fizică, metafizică, patafizică, dada-fizică etc. — despre hologramele cuantice, microtubuli, interacţiuni

non-locale sau energie de nivel zero. Toată cunoaşterea ştiinţifică actuală înseamnă explorare, fir cu fir, a spatelui carpetei, care e materia. Faţa ei, conştiinţa (ale cărei puncte de culoare sau noduri de aţă sunt conştiinţele noastre individuale) rămâne complet necunoscută, pentru că ea nu poate fi explorată, ci doar trăită.

Ieri, la o terasă de pe malul lacului din Cişmigiu, o fată foarte tânără mi-a cerut un autograf pe o cartelă de metrou…

Scriu în bucătărie, cu caietul sprijinit pe-o carte de bucate. Maşina de spălat munceşte şi uguie. Nefericirea mi se umflă şi dă-n foc, viaţa mi se termină.

Scriu articole numai şi numai fiindcă mă roagă prietenii — texte fără nici un interes, scrise alb, fiindcă eu nu mai sunt aici — ies din casă numai ca să-l plimb pe cel mic, câteodată nu-mi vine să cred cât de fantastică e perioada asta. Ce aventură, Iţic, ce aventură! Când singura strategie posibilă ca să-mi păstrez cât de cât mintea întreagă a fost să nu mă mai gândesc la scris. Iar asta presupune să nu-mi mai înţeleg situaţia. Să nu mai vreau să am de-a face cu mine.

Adânc, înapoi, în timp (căci ce ştiu eu mai mult decât galeria săpată de mine în mediul dens al timpului?), îmi plăcea atât de mult să pun două scaune cu spetezele una spre alta, la vreun metru distanţă, şi să-ntind un cearşaf deasupra, secretând astfel din filierele minţii mele un spaţiu de-o intimitate umbroasă şi totuşi plină de lumină albă, o lume pe măsura mea din care n-aş mai fi ieşit niciodată. Şi-ale cărei contururi nu mai răsar prin suprafaţa rigidizată a scrisului meu, cuprins de rigoarea logică a morţii. Acum sunt cel mai rău scriitor din lume.

Gabriel are, de ieri, doi dinţişori strălucitor de albi pe gingia de jos. E greu să-i vedem, căci şi-i apără asiduu cu limba. Dar uneori râde cu toată guriţa, dezvelindu-le crestuţele zimţate ca de

minuscule scoici. E foarte voinic pentru vârsta lui, iar ochii îi sunt tot mai speciali, mai neasemănători cu ai mei sau cu ai oricui altcuiva. Olimpieni dar trişti, atenţi dar duşi, totuşi, într-o lume interioară. Îl iubesc din ce în ce mai mult — fruct tomnatic şi buflei… Nu ştiu dacă-l voi apuca la 25 de ani, oricum de pe la 15 va avea un tată vârstnic… Nu ştiu de ce scriu asta, de vreme ce n-o simt deloc şi nu pot s-o cred. Şi la 85 de ani voi fi un tată tânăr pentru Gabriel. Şi la 95 şi etţetera, căci în definitiv astea nu-s decât cifre.

Nopţi cu lună — în Bucureşti sau pe oceanul Atlantic. Cărţi întregi despre nopţi cu lună. Dar eu — mai este sufletu-mi din copilărie? Ce emblematică şi de neuitat e, în viaţa mea, acea noapte când mă-ntorceam între părinţi şi de mână cu ei, pe străduţe cu case vechi, cu o lună enormă deasupra, ce părea să se mişte în ritmul paşilor noştri. În urmă, umbrele noastre, două foarte lungi şi una scurtă, se întindeau până-n josul străzilor pustii. De unde veneam? Mi-e imposibil să-mi amintesc, cu neuronii de cauciuc, de zgârci de elastic, care-mi umplu acum craniul. Dar cred c-aş leşina de nostalgie dac-aş auzi la radio, deodată, „Nopţi cu lună-n Bucureşti“. Doamne, -ţi mulţumesc că toate astea nu s-au pierdut, că mica frază s-a făcut auzită. Dar atât de mult altele — aproape toate — au rămas în carcerele subterane de unde se-aud doar, tot mai rar, urlete-năbuşite, sfâşietoare.

Ofertă de publicare a *Nostalgiei* în Slovenia.

23 oct. Suntem iar acasă şi Gabriel e din nou cu noi. Şi e atât de bine. Ne-am adunat de pe drumuri lungi şi extenuante, în care-am văzut şi-am trăit multe. Sunt fericit aproape continuu de câteva zile, deşi am ajuns aproape analfabet, sau tocmai pentru că. Aici, în casa mea, cu femeia şi copilul meu, cum stau de zeci de mii de ani. Soarta omului nu e să scrie romane, nu neapărat. Nici să obţină

recunoaşterea lumii literare. Băiatul doarme acum, Ioana scrie şi ea, dincolo, în caietul ei, eu scriu aici, pe foile astea şi nu în interiorul lor, ca altădată. După atâta vreme, pixul ăsta, la fel de ordinar ca toate cu care am scris vreodată (dar cât de galben!) mi se pare un instrument din altă lume. Mai ştiu cum se foloseşte, dar ca prin vis, cred că mai degrabă degetele mele i-au păstrat memoria.

S-a-ntâmplat ceva cu mine în perioada asta, ceva pregătit multă vreme (un an?) şi totuşi brusc şi neaşteptat. S-a schimbat geometria corpului meu, aerul din jurul minţii mele. Am intrat în toamnă, am început să ştiu asta, încep şi s-o recunosc faţă de mine. Seamăn tot mai mult cu tatăl meu, şi la trăsături, şi la fire: ceva distant şi oţios, un fel de-nţelepciune abstractă, în lipsa oricărui gând. Sau în prezenţa unuia singur: iată, se împlineşte. Da, e aşa cum se spune. Şi eu merg pe acelaşi drum. Dacă mai am vreo dorinţă, e una de obşte, cred că singura care ne uneşte pe toţi: să stau undeva, departe, într-un adăpost, lângă foc, pe când afară urlă vântul.

Cei doi dinţişori ai lui Gabriel sunt acum foarte respectabili şi au acel alb mat, ca de lamă de calcar, al dinţilor Ioanei. Din fericire, nu străveziul friabil al bietei mele danturi. Nici o legătură cu pisoiul subdezvoltat şi speriat de acum câteva luni. Acum are o faţă lată şi ciudat de gravă, ochi atenţi, un fel de ahtiere în mişcări când urmăreşte ceva. Plesneşte atunci de nerăbdare, se târăşte ca un soldat pe terenul sigur al covorului, ajunge la parchet, se trage mai departe, cu ambiţie, ud fleaşcă la ceafă, până înşfacă lucrul pe care l-a vrut. Atunci triumfă şi aşteaptă recunoaşterea generală. E mare, neobişnuit de voinic. Nu seamănă deloc cu mine, slavă Domnului, în afara culorii ochilor. Şi până şi pe ei i-aş fi vrut albaştri. Dar nu seamănă, curios, nici cu Ioana. E încă-nvelit (cum vorbeam ieri cu Şerban Foarţă) în acea cărniţă inefabilă, de fruct, în acea ambiguitate a

începutului. Am pornit cu el, la noul drum, cu sentimente pozitive, nu ne mai temem de greutăţi şi nu mai suntem obsedaţi de gândul ratării. Va fi cum va fi. Iar dacă o să stea dimineţile, cum începe să se contureze, cu altcineva, poate că şi sterilitatea noastră de atâtea luni (chinuitoare, aşa e) se va termina.

Am visat o fetiţă-ciclop, deloc neobişnuită şi chiar foarte drăguţă cu ochiul ei mare, căprui, în mijlocul unei frunţi de culoarea şi duritatea fildeşului. Am avut şi alte vise de o mare limpezime şi insignifianţă.

A fost, deci, Roma, a fost Padova, a fost Veneţia. Dar nu mai sunt odăile uriaşe din Storkwinkel în care să scrii despre ele. Aici, în Vasile Pârvan, vioara mea se reduce ridicol la un băţ şi o goarnă de tinichea. Vreţi rezonanţa de acaju a zecilor de straturi de lac suprapuse? Căutaţi-le în grosimea, în adâncimea acestui caiet, cu vreo opt sute de zile în urmă. Sau nu le mai căutaţi deloc. Am fost, Ioana şi cu mine, două puncte minuscule într-o dezordine arhitecturală, doi turişti cu camerele foto de gât, fojgăind de ici-colo, hăituiţi şi înfometaţi. A fost din nou Vaticanul, a fost prima dată San-Pietro cu nemăsura bolţilor şi-a volumelor, cu Pietà părând propria ei copie de plastic, cu baldachinul lui Bernini ca nişte labe de insectă marţiană. Ieşind apoi, cu faţa zgârcită de soare, în albeaţa dureroasă a marii pieţe dintre coloane. Alte pieţe apoi, a Spaniei dominată de o uriaşă reclamă la Citroën, Piazza del Popolo cu cei doi Caravaggi, ca doi gemeni într-un pântec, în biserica gravidă simetrică în oglindă cu cea stearpă — dar, ca tipa din Rilke, borţoasa avea acum sexu-nchis —, Piazza Navona cu minunea de marchetărie-n marmură a bisericii lui Borromini (în interiorul ei ai vrea să trăieşti şi să tot trăieşti)… Forul, Colosseumul, Palatinul, Quirinalul cu expoziţia „Pittura Metafisica”— mai mult Chirico la un loc

decât am văzut vreodată, din cel bun de la-nceput, între care o pictură care mi-a ars inima, având în mijloc o cutie cu bomboane învelite-n stanioluri de cele vechi, mătăsoase, cu modele peste culorile acelea pe care metalul subţire le face incandescente, şi-apoi mult Ernst, Magritte, Picasso şi alţii care-au mers pe urmele profetului, dar fără clarviziunea lui magică, autosuficientă — drumuri nesfârşite cu tramvaiul, apoi muncă: la televiziune, interviuri în presă, conferinţe, şedinţe foto, lectură la festivalul de poezie (succes real) şi apoi, mercenar, la Poetry Slam (onorabil loc 7 din 15 punkisto-performero-ţicnito-artişti, înfăşuraţi nu ca mine în pixeli, ci-n accesorii între care acul de siguranţă era cel mai banal).

Destul cu Roma. La Padova am văzut o veche cafenea vieneză legată cumva, cruciş, de Stendhal (care-a greşit, într-o carte a lui, numele patronului), o străveche universitate, un palazzo cu multe coloane (dar am pierdut filmul, iar memoria mea fără proteza asta e ca o gingie în veşnică molfăială) şi mai ales — scopul drumului nostru chinuitor într-o maşină prea mică şi pentru jumătate din câţi am încăput în ea — capela zgârcitului care s-a vrut cenzurat din paginile infernului dantesc. Dar Giotto cel ce suie nu l-a şters, parţial, decât pe Cimabue, c-aşa-i în tenis.

Scriu mai departe, după-amiaza, cu acelaşi pix din care curge o mucozitate ultramarină. Spuneam că a lu' Scrovegnio a-ncercat să-i ia ochii lui Doamne-Doamne cu puţină vopsea proaspătă aplicată în interiorul unui fel de mare cufăr ca să scape de oarece neplăceri într-un şanţ infernal unde erau colectaţi cămătarii ca el. Usura poundiană nu se duce însă cu neofalină şi nu se lasă acoperită nici măcar de minunate scene în care mamele pruncilor ucişi de Irod plâng cu lacrimi transparente şi un apostol îşi descheie şiretul ghetei aşteptând să fie spălat pe picioare de învăţătorul lui. Şi-n care Maria cu Isus în braţe are

privire de acvilă. Şi-n care cele două rubedenii însărcinate se apleacă adânc peste burţi ca să-şi sărute obrajii. Iar deasupra un cer simplu, din steluţe de poleială aşezate egal pe un cer înnoptat. Giotto cel ce suie. Primul ai cărui globi oculari au convers uşor unul către altul, astfel că turnurile au devenit rotunde şi nimburile s-au desprins din perete cu smalţul lor de aur cu tot. În pinacotecă un frumos Luini (iarăşi un link poundian) şi două remarcabile statui din care una doar schiţată. Dar după ce-ai văzut Apollo şi Laokoon, după ce-ai văzut, după geamul ei securizat, Pietà…

E 6 seara şi parc-au trecut 3 zile de azi-dimineaţă. Prima zi cu Gabriel. Acum două ore Ioana s-a întors de la plimbare cu băieţelul în port-bébé şi cu o umbrelă nouă, abia cumpărată. Când s-a uitat mai bine la ea, pe mânerul ei scria cu litere aurii 666. A dus-o la ghenă, apoi a luat-o şi de acolo şi a aruncat-o departe, în curtea interioară. Aproape imediat pe Gabriel l-a apucat un fel de isterie înspăimântătoare: a-nceput să urle inconsolabil, cu lacrimi şiroindu-i şi-n cele din urmă făcând de-a dreptul spumă la gură. A rămas în starea asta mai bine de o oră, iar acum e mai liniştit, dar plânge mai departe. No comments. Ora asta mi-a secătuit atât de mult puterile, că o las pe mâine cu Venezia (care, oricum, e la fel de greu de descris onest cum te-ai apuca să cânţi onest *Eine Kleine Nachtmusik* sau *Für Elise*). Iar să citesc — nu mai am nici un fel de apetit sau antrenament. Cel mult mai înghit uneori câteva pagini din *Caietul albastru*. Multivers. Plurivers. PLURIVERS.

26 oct. Ieri a nins. Zăpada s-a despărţit de apa-ngheţată şi a rămas uşoară şi pură, fulgi rari, care-au tărcat o vreme curtea interioară. La geamul de vizavi, după plecarea fetei ce nu se-ntorcea-n mansarda ei decât ca să se schimbe şi să facă dragoste, a rămas un buchet de flori uscate, încă foarte albastre.

Tot ieri Gabriel — care e-n zodia aruncării lucrurilor pe jos şi-a ţopăirii-n pătuţ, în picioare, ca un maimuţel îmbrăcat — a-nvăţat să mă găsească din priviri la-ntrebarea „Unde-i tata?“ Viaţa noastră e mai departe foarte grea, frustrantă, isterizată şi fericită.

E un fel de imponderabilitate a îniernării, un soi de rarefiere a vieţii interioare. Visele mele, cât îmi aduc aminte, se derulează în raţia 16 : 9 şi în tente cenuşii şi metalice. E prima oară când visez panoramic, scene realiste, dar fără nimic de arătat. Ionuţa trebuia să aibă grijă de un pui de pisică alb şi de unul negru, eu îmi întâlneam nişte rubedenii.

În labirintul veneţian ne-am rătăcit şi noi, ne-am văzut şi noi feţele-n verdele lăptos, atât de special, al apei canalelor. Ne-au rămas străzile extrem de-nguste, extrem de erodate, cu ziduri mâncate până la cărămidă. O casă era din vechile mele vise: singuratică, jupuită de tencuială, cu obloanele trase. Un pod se oprea într-un perete orb, şi asta era tot. Rufe-ntinse-ntre case la etaj, ca la Napoli. În rest, prăvălii cu măşti şi sticlărie de Murano (millefiori ca-n Klimt), cu creioane şi papetărie. Iar în restul restului turişti, imperiul lui Cook. Lumea văzută prin (tele)obiective. Un singur alt detaliu: din vârful campanilei se vedeau pe apa smălţată verde a lagunei insule încărcate de case, biserici, clopotniţe, Lido, Murano, sute şi mii de faţade albe, sinilii, stacojii, întoarse spre oraşul ihtiform. Ireal, dar nu funebru, nici carnavalesc. Foarte, foarte nostalgic. Veneţia e unul dintre oraşele pe care sigur le-ai visat cândva. Simţi asta intens la câte-o răspântie singuratică, departe de forfota din San Marco. E-n tencuiala de un azur nefiresc, în grinzile negre de sub plafoane, în rufele-ntinse peste canale. În faţadele maure. Îmi închipui o pompă care ar suge de pe străzi fiecare obiect contemporan, ca şi pe toţi turiştii, şi-ar lăsa oraşul gol şi ruinat, cu portaluri unde pătrunde luna, înălbind pereţii. S-ar mânca aşa, înfăşurat în

pânză de păianjen şi-n mătasea broaştei, milenii de-acum înapoi.

29 oct. Nu am condiţii de lucru, nici măcar (sau mai ales) ca să mă gândesc să lucrez. Nu pot începe nimic, sunt ani — deja pot spune asta, dar cui o spun? — de când n-am mai scris, n-am mai citit, n-am putut înainta nici cu o literă. Mi s-a retras totul, ca lui Iov, şi zac acum pe grămada fostelor mele scrieri, scărpinându-mă cu *Zaraza*. Aici am ajuns. You are here. Dimineţile-mi pierd vremea cu Gabriel, serile… aştept să treacă ziua. Nopţile mă dezamăgesc cel mai tare. Nu mai sunt eu, literalmente, mă locuieşte un brutar, un împletitor de coşuri. N-a fost nimic, niciodată adevărat în mine. După poartă zace-o-ntreagă ţară moartă.

„…o clasicizare melancolică a celui ce a vrut totul de la poezie“… Nici nu se poate prohod mai clar şi mai trist. Da, poate că am vrut totul de la poezie… nu-mi mai amintesc… acum îmbrăţişez frasinii în pădure (sau mestecenii?) şi oamenii zic că sunt nebun, dar eu sunt fericit etc. etc. L-am pus atât de mult la lucru pe Pound în ultimul timp, că mă-ntreb dacă n-o fi vremea să-l recitesc. Ce mult aş vrea să fiu din nou în literatură, să mă reîntorc de unde n-am plecat niciodată.

Primesc tot mai multe semne „din public“: scrisori exaltate, inşi care mă opresc pe stradă ca să-mi spună că. Neînţelegerile astea îmi fac tot atâta sânge rău ca şi cronicile duşmănoase. E ca şi când aş semăna foarte mult cu un actor sau cu un fotbalist faimos şi oamenii mi-ar cere autografe.

1 nov. (dar unde mi-or fi ochelarii?) Mă scald într-un fel de apă suspectă: invitaţii la TV (refuz cel puţin trei sferturi, totuşi), interviuri, scrisorele de amor de la cetitoare fervente, alte pasiuni declarate oral pe sordide culoare de facultate, cronici proaste la *Pixeli*, cuvinte bune pe mail — nu angajează cu nimic, n’est-ce pas? — şi

alte lucruşoare de-astea soioase. Şi totuşi, ele sunt singura faţă mai animată a vieţii mele actuale, care de fapt nu se poate numi viaţă.

Totuşi, acum trei nopţi — şi n-am găsit până-acum un sfert de oră să-l notez, aşa că impresia iniţială s-a cam ofilit — un vis fantastic a spart, prima oară după ani de zile, oroarea şi băltirea asta. Visul meu pleacă, e drept (şi asta-i reduce din lumina lui magică) dintr-o foarte concretă situaţie: s-a vorbit mult la televizor despre erupţiile solare din acest moment, faimoasele pete ce apar la 11 ani o dată. Am văzut în seara precedentă visului imagini ale soarelui, filmat de foarte aproape, cu suprafaţa topită, incandescentă, străbătută de curenţi şi aruncând jerbe, punţi, limbi de plasmă în spaţiu. În vis, câmpul meu vizual era mult mai vast ca-n realitate, de parc-aş fi văzut cu toată faţa, nu doar cu ochii. Totul era ca proiectat pe un ecran tridimensional care-ţi tăia răsuflarea, care dădea fiecărui detaliu ceva grandios, de parcă spaţiul vizual ar fi trecut direct în spaţiul logic şi aş fi văzut deodată cu întreg creierul.

Eram într-o sală, de restaurant poate (şi la masă cu noi mai erau M. şi soţia lui — pe care de fapt n-o cunosc —, şi care bea un vin extrem de scump: 200 de Euro sticla), când am simţit nevoia să privesc pe fereastră. Ce am văzut m-a uimit şi m-a umplut de bucurie: „Ioana, vino să vezi şi tu, sunt doi sori pe cer!“. Deasupra acoperişurilor bucureştene se vedea, într-adevăr, coborât foarte jos şi clocotind roşiatic, soarele văzut în seara precedentă la TV, iar alături o altă sferă, mai palidă, extrem de concretă şi ea, joasă şi ameninţătoare. „Nu cred că e luna, uneori luna apare concomitent cu soarele… Sau ar putea fi tot soarele, reflectat în geam…“

3 nov. Lucrurile nu merg bine, Ioana are probleme care complică mult lucrurile (depresie, claustrofobie, excrescenţe obsesionale legate —

cum? — de cel mic…), timpul meu se fărâmiţează mai departe ca un rumeguş umed. Ca de-atâtea ori, eu trebuie să-mi reprim orice mentaţie exotică, pentru că trebuie să rămân foarte bine aşezat pe picioare. Ciudat că am trăit întotdeauna lângă fiinţe nevrotice, mai slabe până şi decât mine, aşa încât, departe de a fi cel menajat şi ocrotit, am fost cel care ocroteşte şi menajează. Mă simt însă bine — prin ce minune? —, foarte odihnit şi pozitiv, aşa că, măcar la suprafaţă, mă pot descurca.

Nici măcar să termin visul nu am apucat. Am ieşit deci, amândoi, lăsându-i pe ceilalaţi la masă. Erau străzile unui oraş necunoscut. Erau clădiri vechi, de cărămidă smălţată şi arbori încremeniţi. Pe cer nu mai era acum decât soarele cel aflat în fierbere, bilă de lavă clocotită înfăşurată într-un fel de ceaţă stranie: fotosfera. „În curând vor începe erupţiile“, spunea cineva. Aveam să fim carbonizaţi, căci soarele nu era acum mult mai sus ca acoperişurile şi crengile din vârf ale copacilor. Îl priveam cu teamă, şi deodată de pe suprafaţa lui a ţâşnit o limbă de flacără evanescentă, care-a măturat pământul, la câteva străzi de noi, poate. Acum am văzut că oraşul era gol, spectral, nu mai era nimeni pe străzi. Am luat-o la fugă pe străzi tot mai ciudate şi cu toate astea mai familiare. Ne înfundam, urmăriţi de soarele incandescent, într-un cartier pe care-l ştiam cu un fel de intuiţie interioară, fără să recunosc nici un detaliu al lui. „Să ne grăbim, trebuie să intrăm undeva!“ i-am strigat Ioanei. Am trecut pe sub nişte bolţi, am ajuns într-o curte interioară, am dat apoi în alta, zidurile de cărămidă erau mâncate de timp şi incredibil de adevărate, şi-n fine am ajuns în faţa unei porţi de lemn sculptat pe care — se pare — o căutasem în tot acest timp. „Hai, că de-aici ştiu drumul.“ Cum era să nu-l ştiu? Era de fapt poarta clădirii în care locuisem când eram mic! Da, eram *acasă*, eram în cartierul meu atât de iubit cândva. Am intrat şi-am dat de o scară lată ce cobora la

subsol, mărginită de pereţi vopsiţi vernil în ulei. Ştiam că subsolul e inundat, ştiam poate din alte vise, în care canale pline cu o apă întunecată se ramificau, de-a lungul unor ţevi galbene, la subsolul vilei din Floreasca… La subsol am dat de o sală foarte largă, având pe jos un mozaic de faianţă. Structura pereţilor era complicată, cu multe tablouri electrice şi cabluri groase, izolate, alergând de-a lungul lor. Podeaua era într-adevăr acoperită cu un strat de-o palmă de apă-ngheţată şi foarte străvezie. Aerul era şi el glacial. „Dar măcar aici suntem în siguranţă." Ce prăpăd trebuie să fi fost afară, ce pârjol universal… Deodată am văzut că nu eram singuri în sală. Un alt cuplu, un băiat şi-o fată, foarte tineri, se adăpostiseră şi ei în acea subterană luminată net ca o farmacie. După o vreme, am ieşit. Am deschis uşa de lemn masiv, cu sculpturi încâlcite, şi, când să păşim afară, ne-am tras speriaţi înapoi: pe prag, în faţa pantofilor noştri, se afla o mică sferă incandescentă, cât o minge de ping-piong, care tremura pe loc. Am înţeles imediat: era soarele, care-şi irosise masa gigantică tot erupând peste oraş. Ne urmărise-n tot acest timp, dar când ne dăduse-n fine de urmă, nu mai era decât o bilă ridicolă. Am păşit peste ea afară. Oraşul era acum o colecţie de ruine vitrificate.

Al treilea dinţişor şi-a rupt şi el drum, cu destul chin, prin gingia de sus a lui Găbiţă şi sticleşte acum la câte un chicotit. De asemenea, de ieri mergem de-a buşilea, cel puţin câţiva paşi. Suntem tot mai aproape. Ieri — o plimbare feerică prin uriaşul parc înserat. Casa Poporului se ridica pământie sub lună, ca un templu aztec. Copacii ruginiţi se-ngrămădeau către orizont, extrem de departe, lăsând cerul gol deasupra noastră. Vorbeam cu Ioana, în umbra cafenie, pe deasupra căruţului cu cel mic adormit. Eram extraordinar de mici. Trăiam pe o sferă dintre alte bilioane de

sfere, iar deasupra noastră o altă sferă lumina galben intens.

5 nov. Toate amintirile mele cu adevărat tulburătoare sunt din perioadele de singurătate. Recitesc corespondenţa lui Joyce.

Azi-noapte, fantastică dioramă. Priveam un vast, foarte vast peisaj, care era un fel de artefact, o proiecţie artistică, un soi de hologramă. Eram pe un ţărm de mare, iar departe, în larg, se ridica o insulă de cristal galben, foarte limpede şi evanescent, cu două vârfuri muntoase. Totul era irizat şi construit parcă doar din lumină.

De azi o să am zilnic 3–4 ore de linişte dimineaţa. Dar multă vreme am să zac cu oasele rupte, chiar şi aşa.

6 nov. Vise în cascadă, de parcă anotimpul secetos al minţii mele ar lăsa loc musonilor. Noaptea asta am stat în faţa plutonului de execuţie. Nu ştiu cine, ce putere, mă condamnase — pentru ce? — la moarte. Şi am fost împuşcat. Mai târziu mă gândeam: „Iată cum e să mori. O durere violent-n piept şi apoi tăcere.“ Am căzut şi-am fost abandonat pe acel câmp. Dar după un timp am înţeles că încă trăiesc. Deşi glontele era-n mine, m-am ridicat şi am mers spre primele case ale oraşului. Acolo am intrat într-o clădire, apoi într-o sală plină de lume. Erau poeţi, era un fel de spectacol literar. Am luat-o pe I. P. deoparte. Am ieşit cu ea pe străzi (se făcuse deja noapte). I-am destăinuit în şoaptă faptul că am fost împuşcat. Ştiam că ea n-o să mă trădeze. Am condus-o până la ea acasă (vile stranii, cu coloniţe şi arabescuri) şi-apoi am mers şi eu la ai mei. Toţi s-au bucurat să mă vadă că trăiesc — vocea cu care m-am anunţat când am intrat în apartament era străină de mine, behăită, cu palatale ciudate — şi o vreme mi-am reluat vechea viaţă. Era pe vremea când locuiam cu părinţii şi cu sora mea. Dar deodată m-au cuprins îndoielile, şi de-aici visul devine de un

verism cu totul neobişnuit. Mă văzuseră oameni la acea adunare. Se ştia deci că sunt viu. Aveau să vină după mine. Dar aveau oare dreptul să mă mai împuşte o dată? Că doar la cei spânzuraţi, dacă se rupe funia… Doar că puterea care mă condamnase era discreţionară, nu se-ncurca în tradiţii şi cavalerisme. Sigur aveau să mă caute, aici în primul rând. Am intrat în panică. Trebuia să dispar. „Îmbrăcaţi-vă-n doliu şi puneţi pe perete o poză de-a mea îndoliată!“ — le-am strigat alor mei. Şi-am început să mă gândesc unde să fug. Aveam parcă nişte rude la munte, undeva… Aveam să stau ascuns acolo, poate ani de zile. Sau zidit între doi pereţi… Până se va schimba conducerea. Dar aveau ei să-şi pună viaţa-n pericol pentru mine? Şi cum aveam s-ajung acolo? Peste tot erau controale, agenţii aveau fireşte fotografia mea. Gândeam toate astea atât de chibzuit şi de logic, încât am acum senzaţia că totul mi s-a întâmplat în realitate. Pe când întorceam pe toate feţele planurile mele disperate, am auzit zgomote în curte (apartamentul devenise o casă mare în mijlocul unei pajişti). Un gard de jur-împrejur lăsa doar două intrări. La una dintre ele se postase deja un grup de tineri cu bâte în mâini. Erau 7–8, îmbrăcaţi sport şi, ciudat, foarte veseli. Dar pe mine m-a cuprins groaza şi-am luat-o la fugă în direcţie opusă. La cealaltă poartă m-a oprit un alt grup, care m-a luat aproape pe sus, sucindu-mi mâinile la spate. Eram prins.

Scriu într-o uriaşă singurătate. Într-o nepăsare totală. E total absurd să dăruiesc — cui? — cartea asta de o mie de pagini. S-o dăruiesc intranzitiv, aşa cum zici „plouă“. Nu mai avem nici cei 2–3 prieteni din ultima vreme. Când ne-ntâlnim, nu mai avem ce să ne spunem. Ioana e mereu de o tristeţe chimică, dar cu lacrimi adevărate. Prozac-ul, pentru ea, are gura cu colţurile-n jos, deocamdată măcar. Nici vorbă de beatitudinea tâmpă cu care e asociat. Eu — la ora asta sunt persoana cea mai îndepărtată de mine. Aş putea fi

un cambodgian sau un jupiterian. Ieşit din literatură, sunt ca un peşte ce se sufocă pe ţărm. Mă simt foarte, foarte singur, ceea ce e opusul liniştii şi izolării pe care le doresc, oricât ar fi de neînţeles. Nu-mi doresc nimic mai mult decât singurătatea, dar nu vreau să fiu singur. Ştiu, ca-ntotdeauna, că totul — absolut totul, de la roiurile de galaxii la spaţiul Planck — ar deveni secundar dac-aş începe odată să scriu.

Corespondenţa lui Joyce mi-a făcut poftă de *Ulysses* pur şi simplu fizic: îmi curg balele să-l mai citesc o dată. Vreau să recitesc şi *Lotul 49*. Mi-am mai vârât nasul prin „Iluminărili“ lui Rimbaud. Din păcate, toate în româneşte, ceea ce-i ruşinos.

Joyce îşi califică episodul „Penelopa“ cu termenul „post-uman“.

„Circe o să rămână cel mai oribil lucru din literatură, doar dacă nu mai ai pe suflet ceva şi mai rău…“ — Stanislaus (un băiat de treabă).

Plouă greu în noapte, căci am ajuns la capătul zilei. Cei care scriu mi se par asemeni cu zeii.

9 nov. Alături de multe alte ciudăţenii din corespondenţa lui Joyce — pe care, fireşte, o citesc printre picăturile obligaţiei mele de dădacă, de vedetă culturală TV, de gazdă pentru tot soiul de vizitatori şi de navigator pe Web în căutarea proiectului M 12: în mai multe rânduri minerii (!!) vor să-l invite pe scriitor ca să le vorbească, şi chiar îi dăruiesc (sau au de gând) mai multe tone de cărbune. Şi-apoi, în 1928 (!) ambasada sovietică îl contactează pentru o proiectată traducere şi o vizită „là-bas“…

Aflu de tot mai mulţi scriitori care-au murit mai tineri decât sunt eu acum. Nu-mi vine să cred că au devenit faimoşi trăind atât de puţin. Bontempelli şi Fitzgerald la 44.

Unele asemănări de metodă Joyce – Roussel.

13 nov. Momente foarte grele. Insomnie chinuitoare. Gabriel plânge nopţile şi-n general e mârâit şi posac, Ioana are mari probleme şi a slăbit nefiresc. Nu-nţeleg cum o mai ducem aşa, cu toate că se poate, sigur, şi mult mai rău. E teribil de greu să creşti un copil fără nici un ajutor, clipă de clipă şi zi de zi. Am şi muncit mult la tot felul de prostii urgente şi necesare, sunt iar lipit şi-nfăşurat în pânză cleioasă de păianjen. Nu pot compara perioada asta decât cu armata de la 18–19 ani, dar atunci aveam încă trupul şi mintea flexibile. Totuşi, deşi sunt nedormit, uzat, frustrat şi-ntr-un cuvânt disperat dincolo de orice limită, măcar sunt sănătos şi lucid, aşa că ţin, de bine, de rău, nava pe linia de plutire, la minima rezistenţă, fără un gând la scrisul meu şi la viaţa mea.

În două săptămâni o să apară *Plurivers*, care e pentru mine mult mai mult decât o simplă antologie: e cartea mea de poezie lirică (una dintre cărţile mele cele mai bune şi mai adevărate), care doar aşa, restituită practic in integrum poate sta lângă *Levantul*, *Nostalgia* şi *Orbitor*, în primul plan al scrisului meu. Bineînţeles, nimeni nu va-nţelege asta, pentru că nimeni n-are aici timp să-nţeleagă nimic. Am fost alaltăieri la sediul Uniunii Scriitorilor, la o întrunire de premiere (şi de premier): într-o sală arhiplină abia cunoşteam câţiva oameni. S-au rostit discursuri tâmpite şi absurde, ca pe vremuri, am schimbat vorbe cu oameni cu care n-am, practic, un limbaj comun. Dacă ei sunt scriitorii, eu n-am ce căuta printre ei: bătrânei plângăreţi, bătrânele rujate greşit, bărboşi aroganţi (necunoscuţi), puşti cu mutre de frizeri. Evident, nici o speranţă, nimic de făcut. Sute de ani de-ar dura această monstruozitate, ea ar merge tot pe făgaşul ei cel vechi de când primul românaş a-nvăţat să scrie şi să citească.

Or să-mi iasă şi *Sonetele* cam tot pe-atunci, şi mă gândesc ceva mai hotărât ca de obicei să scot

în primăvară şi *Nimic*, pe care însă mi-e teribil de lene să-l vâr în computer — şi nici n-am timp, cum nu mai am timp nici să respir. S-ar zice că tot am făcut ceva în ultima vreme, deşi mintea şi trupul meu sunt ferfeniţă.

Sunt un fel de *Die Hard* al literaturii, un fel de n-ar mai fi. Cred că singurul mod de a merge mai departe, spre inconcevabilul venitor luminos, ar fi exilul, cel adevărat, în alte ţări de soare pline, căci exilul jegos de acum, în propria mea ţară şi cultură, nu e decât, vorba lui Brassens, „mourir de mort lente“. D'accord.

17 nov. Atâta vreme cât nu mă gândesc la scris şi la lumea literară, totul merge strună. Nu e chiar aşa de greu să-l manipulezi (!) pe cel mic, nici să respiri în această lume. Partea proastă e că uneori… îmi mai aduc aminte de…

Gabi e din ce în ce mai mare şi mai gras. Nici nu se poate mişca bine din cauza asta. E, mai departe, grav, meticulos, atent la lucrurile din jur, nu prea interesat de comunicare. A lăsat-o baltă de tot cu vocalizările, reduse acum la un fel de răcnete şi mârâituri de mică primată cu blană. Când zâmbeşte, iese soarele. Dar ochişorii lui orientali sunt de cele mai multe ori leneşi şi trişti. „Visători“, spune Ioana, eu zic trişti. Ne-am apropiat mult, eu mă identific cu el aproape desăvârşit, e mai tot timpul în braţele mele. Ne-nvârtim şi ne sucim prin casă, revizităm de o sută de ori aceleaşi obiecte interesante: comutatoarele, cheia din uşă şi cele de la bibliotecă, magnetul în formă de casă olandeză de pe uşa frigiderului. Scoatem împreună şi aruncăm pe jos discurile şi casetele video. Sărim în pat şi umblăm prin casă sprijiniţi de subţiori. Acum avem şi o bălţată tricicletă galben-albastră…

Am corectat *Sonetele*, care vor fi o carte arătoasă (dar nu-mi plac mai mult de 25–30 din ele, pe când, practic, toate desenele lui Tudor sunt

poetice şi sclipitoare). Am mai scris şi o să mai scriu câte ceva „for a living“. Iarăşi mi s-a plimbat prin cap Brusli, mai atrăgător ca oricând. Heaven knows, my son…

22 nov. Ieri, zi de un penibil total. Reacţie inexplicabilă, dostoievskiană, într-o situaţie neechivocă. Mi-e jenă de mine însumi. Nu pot scrie mai mult, pentru că nu mai pot uita altfel. Sunt câteodată un imbecil sinistru, fără limite.

Anomaliile din viaţa mea. Să văd jurnalele vechi. Aş putea scrie despre asta. Dar n-am timp nici măcar să mă gândesc. Am scris azi vreo 5 pagini dintr-o poveste-nepoveste, încercând s-o înghesui în limita a 2 000 de cuvinte. A dat însă pe dinafară. Poate ieşi ceva, de fapt, de vreo 20 de pagini. Dar totul trebuie reluat şi scris altfel.

Sunt demoralizat. Nu mi s-a şters jena faţă de mine însumi, şi bănuiesc că nu mi se va şterge până nu public „circul de purici“. Mère de Guillaume Apollinaire.

Marele Zid şi Marele Atractor. Universul vizibil nu e, se pare, fractalic. Ei, dacă nu e, va fi.

Cu două nopţi în urmă, un vis cu cutremur, cu zgâlţâieli atât de zdravene, încât nu-mi pot explica faptul că nu m-am trezit. Nu pot crede că a fost doar vis. Dacă senzaţiile alea de zguduire le-am avut în vis, nu mai pot crede în realitatea nici unei senzaţii.

Citesc atent o carte pe care doar am fuşerit-o acum vreo doi ani: *Doar şase numere*, de Martin Rees. Mi se pare acum foarte cuprinzătoare. Recitesc şi… *Gargantua*! Dar în ce condiţii, în ce viaţă nebunească. Uneori simt că nu mai pot, că se duce până la capăt o crimă.

25 nov. „canibalism galactic“…

Am scris povestea lui I. F. şi mi-a ieşit aproape mediocră, ceea ce nu-i de ici, de colo, în halul în care sunt. Ieri — crize repetate de nervi, cu sentimentul că voi ceda din clipă-n clipă. Voi avea

mai departe câteva zile pline — pline cu goluri, ca de obicei. Voyons!

Am o carte a lui Radu Lupan despre Proust şi Joyce pe care o s-o-nghit pe mestecate. Ce-mi pasă de modernism şi postmodernism când e vorba de ei?

10 dec. De două săptămâni caut puţin timp să notez un vis. De-atunci, şi el a pălit, şi uzura mea a avansat. Totuşi: era pe-nserat. Mă întorsesem în Colentina, pe Nada Florilor, ca să văd dacă nu am mai primit cumva scrisori acolo. Locurile erau pustii şi spectrale, cufundate într-un amurg strălucitor. Rătăceam printre blocurile din spate, împreună (deodată) cu un puşti, poate cu Liviu, cel din copilăria mea. El mă conducea, voia cu tot dinadinsul să-mi arate ceva acolo. Am ajuns la o clădire veche, cu acoperiş de ţiglă ridicat la câteva etaje deasupra. Pe faţada sclipind roşiatic în înserare era o scară de incendiu cu inele rotunde. Am urcat-o, în urma lui, până la ultimul etaj, patru, poate, unde ne-am aşezat pe pervazul unei ferestre oblonite. Obloanele de lemn erau vechi şi strâmbe. Am deschis o aripă, şi-n spatele ei fereastra era zidită cu cărămidă grosolană. „Nu putem intra, trebuie să coborâm“, zice copilul, şi am fi făcut-o dacă nu trăgeam de aripa cealaltă. Fereastra era de fapt zidită doar în partea stângă. În dreapta n-avea nici măcar geam, doar cercevele de lemn înnegrit de ani şi ploi. Am coborât pe-acolo în odaia întunecată, lambrisată cu lemn, cu mobile de lemn, un pat şi nişte dulapuri, încremenite de singurătate. Totuşi, deşi poate de decenii nu mai intrase nimeni, acolo (uşă nu se vedea) interiorul era curat, fără fir de praf. Eram fericit, fericit să stau acolo, departe de bătaia de inimă a lumii, în liniştea aceea întunecată. Aveam să urc de câte ori voiam, de-atunci încolo, în acel adăpost. Gândul că el exista mi se părea infinit consolator. Am ieşit cu greu şi-am stat mult pe pervaz, cu picioarele-

atârnând în gol, pe când aerul se-nroşea tot mai tare.

Asta am visat în Stuttgart, într-o cameră minusculă de hotel, într-o lume în care nimeni nu m-a aşteptat şi-n care-am trecut printr-un şir de dezastre. Singurul fapt consolator e că am participat — de la egal la egal, ca să rămân modest — la o discuţie despre utilitatea artistului, cu doi autori chiar importanţi, E. Cavazzoni (după a cărui carte şi-a făcut Fellini ultimul film — *La voce della luna*) şi Buch, germanul pe care l-am mai întâlnit de câteva ori. Întoarcerea a fost un coşmar: avionul pierdut, paltonul furat în aeroport etc. A fost apoi un drum la Timişoara, o lansare — cartea cu Tudor — cu 500 de inşi în aula universităţii, cu peste o sută de cărţi semnate, cu o foarte vie discuţie cu sala, cu floarea urbei (Foarţă, Mihăieş, Tolcea) în formă de zile mari. Dar oboseala s-a adunat din greu în ceea ce presupun că au rămas oasele mele. Nu ştiu când o să mă adun de pe drumuri. Acum Gabriel e iar la noi, ceea ce-nseamnă, literalmente, nici o clipă de linişte, nici o şansă de singurătate.

După ce acum vreo lună, punând capul pe pieptul Ioanei, am auzit distinct un ţiuit, ca o lamă de oţel îndoită şi eliberată brusc, acum două nopţi, *dormind* lângă ea, am avut deodată, în vis, sentimentul că nu era ceva în ordine, de fapt „că o lege a fizicii fusese violată“. Se-ntâmplase ceva incredibil, ceva ce nu-mi mai amintesc, fapt e că m-am trezit şi-atunci am auzit limpede un fel de gâlgâit greu care, mi-am dat seama deschizând ochii, venea dinspre umărul şi gâtul Ioanei, dar cumva din exteriorul lor, ca şi când s-ar fi produs în micul spaţiu dintre mine şi ea. Cum se numeşte acel sindrom?

12 dec. Alte lansări de carte (aceleaşi sonete cu aceleaşi desene), alte emisiuni TV, alte interviuri. O anchetă la *R. L.*: ce v-ar face să vă lăsaţi de

scris? Ce naiba, nu mă las de scris, dar nu scriu, pentru că… Azi-noapte cântam pe o scenă în faţa a sute de mii de oameni, era un fel de festival rock într-o sală, apoi deodată sala s-a umplut de fum, flăcări furioase au început să lichefieze pereţii de sticlă…

E iarnă din cele în care se produce, ar zice Andrei, „the disappearence of the outside“: nu mai ieşi deloc din casă, n-ai de ce, afară totul e îngheţat şi alb-negru. Ca în prima copilărie, universul devine casnic, e bârlogul în care iernezi, cu capul în palme, la lumina pâlpâitoare a caloriferelor, pe când în ţeasta ta hibernează şi conopida visătoare a minţii tale. E 11 dimineaţa, Gabriel doarme dincolo, Ioana doarme şi ea, singur veghez. Viziuni de zăpadă vălurită, troienită, de steluţe ce te izbesc în faţă cu o viteză nemaipomenită… cu o energie de zece mii de gigaelectronvolţi…

Tot caietul ăsta al jurnalului, pe care o să-l închei poate înainte de anul nou, n-a fost decât un lung şi steril tunel (n-am scris aproape nimic, în afara buclelor de culoarea spicului copt ale lui Gabriel) între vechiul caiet al străvechiului *Orbitor* şi — poate (zic aşa ca şi când aş spune „poate, cine ştie, am o rudă hiperbogată în America, e pe moarte şi m-a lăsat unic moştenitor…“) — un nou dar, un nou miracol prin nimic meritat. Oh, wake up, mon âme!

13 dec. M-am trezit foarte neliniştit şi cu senzaţia de arsură în creştet care mi-a-nsoţit mereu cele mai atipice vise (întotdeauna cele cu ieşiri extracorporale; acum, mai puţin intensă ca de obicei, căci şi groaza a fost moderată). Vorbisem cu o femeie care era însoţită de o altă persoană, pe care, inexplicabil, n-o puteam vedea. Pur şi simplu nu-mi puteam îndrepta privirile spre ea. Cu mare efort puteam să-i zăresc silueta foarte ştearsă, cum vezi cu coada ochiului, deşi era drept în faţa mea, la câţiva paşi distanţă. Deodată am făcut efortul

vieţii mele, ochii mi s-au eliberat de ciudata fascinaţie şi am putut să-l văd. Eram chiar eu. Nu o imagine, nici un spectru virtual. Eram eu însumi, concret, material, de parcă eu aş fi fost altcineva şi l-aş fi întâlnit pe M. C. Purtam sacoul pepit, de vară, de la Steilmann, şi eram tuns scurt. Păream (aveam să verific) şi puţin mai scund decât mine, cel care-l priveam. Încremenit, nu atât de faptul că eram chiar eu, cât de extraordinara mea tridimensionalitate — aşa cum nimeni nu se vede vreodată — m-am gândit să verific, nu ştiu ce, dar aveam nevoie de o confirmare. Şi-am văzut la stânga o oglindă în care mă reflectam. Cine era acolo, eu sau el? M-am apropiat de oglindă şi, curând, mi-am dat seama că imaginea nu reproducea gesturile mele, şi că nici nu era de fapt o imagine. Era tot eu, acelaşi M. C. real şi obiectiv, un lucru viu de pe lume. Am ajuns faţă-n faţă cu el, aşa mi-am dat seama că era cu puţin „mai scund". „Mircea", i-am zis, „ce faci aici?" întrebarea a răsunat violent în sala cu pereţi albi. Eram la 20 de centimetri de acel om identic cu mine. Ne priveam în ochi. Teroarea a urcat brusc şi m-am trezit. A fost un episod dintr-o noapte confuză şi agitată, bălăceală de insomnie, onirism şi adâncă nefericire.

Gabriel e mult mai inteligent acum. Nu doar o inteligenţă corporală (mânuieşte lucrurile cu mare dexteritate, umblă-n patru labe ca întors cu cheiţa, se ridică-n picioare într-o clipă, agăţându-se de mobile, merge-n picioare ţinut de mânuţă): azi Ioana i-a spus „Ia-l pe ţâr-ţâr (telefonul) şi dă-i-l lui tata!" Nu mi-a venit să cred când a făcut asta. Privirile, grimasele, toată viaţa sufletească ştanţată-n cutele corpuşorului său viguros s-au diversificat enorm. Cunoaşte numele a o mulţime de lucruri, înţelege comenzi simple, se bucură când poate face bine un lucru. Se pregăteşte de marea etapă care urmează: folosirea limbajului. De două săptămâni, mai ales la supărare, spune

limpede „mama“. Deja nu mai fac faţă cu notarea progreselor. I-au rămas neschimbaţi, ca o marcă a produsului, ochii negri, serioşi-prea-serioşi, prea puţin dispuşi la expresii jucăuşe. Gabriel nu s-a jucat, de fapt, niciodată, deşi are zeci de jucării. Doar a explorat: cabluri, chei, balamale, clanţe, mânere — iată ce-l pasionează la nesfârşit. Priveşte videoclipurile la TV şi ştie câteva pe de rost (tresare de la primele imagini şi le vede până la capăt). Cu bietele văcuţe, broscuţe, ursuleţi etc. etc. de pluş, ca şi cu cuburile şi tricicleta — nu se joacă niciodată. I-a rămas neschimbată şi guriţa, cu totul specială, cărnoasă şi spiritualizată totuşi, gura mamei lui. Fireşte, în afară de cei şase dinţişori crescuţi doi câte doi, între care e acum o strungăreaţă iubăreaţă de tot hazul.

14 dec. În 2–3 zile termin caietu-ăsta, felia asta groasă şi insipidă de viaţă. Dezastrul calm de aici se va prelungi şi mai departe, la nesfârşit, dacă n-o să se întâmple ceva radical fericit în situaţia mea. Sper că se va întâmpla o schimbare. Doamne, nu e vorba de coborârea Ta şi de redempţiune, ci doar de o biată rezolvare a unei biete situaţii de viaţă. Fă să fiu singur în casa asta de la 8 la 14 în fiecare zi! Fă minunea asta, care nu-mi va scrie cărţile, dar fără de care n-o să le mai scriu. Am fost sufocat anii ăştia, am fost ca un atlet care trebuie să alerge şi să sară şi să lupte pe când cineva îl călăreşte şi-l strânge de gât. Nici să se urnească din loc n-a îndrăznit.

18 dec. Un gol istoric se întinde. N-am făcut, trei zile la rând, decât să mă ocup de Gabriel, zi şi noapte. Aş fi scris „până la pierderea identităţii de sine“, dac-aş mai şti ce înseamnă asta, dac-aş mai înţelege acest limbaj. A nins, puţin, fără ca asta să-mi spună ceva, am citit puţin din Lao Tze. Am făcut multă şi ameţitoare dragoste, căci tratamentul Ioanei este o reuşită aproape magică. E de necrezut

ce linişte interioară, câtă răbdare şi calm i-a adus, fără efecte secundare vizibile.

Am uitat complet de mine ca auctore. E condiţia supravieţuirii. Cuvântul-cheie e „deocamdată“ (sau „temporar“). Nu ştiu cât de reversibil e procesul, dacă nu implică distrugeri masive (ca o privare de oxigen) în zona artistă a minţii mele, dacă mintea mea nu va rămâne cu paralizii şi şchiopătări ireversibile. Am fost de câteva ori, zilele astea, atât de obosit încât am intrat de-a dreptu-n oniric. Am revisat vise vechi şi uitate.

28 dec. Scurtă informare despre droguri din Burroughs. Sunt de altfel iar înfundat în (propriu-mi) creier până la gât. E şi sezonul care cere asta, căci iarna, când e cu adevărat iarnă, grea şi înnămeţită — am văzut azi, atârnând de un balcon de deasupra unui magazin de blănărie, o orgă de ţurţuri de peste un metru lungime şi groşi ca pe mână, sticlind în soarele crud — e pentru cerebrologi un apocalips de steluţe neuronale. Căci zăpada e un cortex şi iarna gândeşte „aşezată în lotus“, cum scriam odinioară.

Am umblat prin furtuni de zăpadă, cu lame de gheaţă răzuindu-mi corneele, cu formaţiuni transparente prinzându-mi viţele de păr. Am mers mai mult cu spatele, izbit de furioase, imperioase rafale. Mă imaginam, cum traversam şine înzăpezite şi depăşeam taxiuri blocate de nămeţi, undeva în sălbăticie, departe nu doar în spaţiu, ci şi în timp. Rătăceam, dincolo de cercul polar, cu zeci de mii de ani în urmă. Cu sute de mii de ani. Pustiu şi ger până la marginea lumii. Creste de zăpadă, mamuţi îngheţaţi, trântiţi pe-o rână. Movile de zăpadă fină, urletul vântului neoprit de nimic. Umblu zi şi noapte sub stelele distribuite uniform şi sub aurorele boreale. Nu pot muri, umblu la nesfârşit, aplecat în faţă, sprijinit de vântul aproape solid, ca un fantomatic perete-ngheţat. Nu e nici un om, nici nu va mai fi vreodată; sunt uluitor de

fericit. Aerul plin de praf de zăpadă îmi umple căile respiratorii. Aşa va fi de-acum întotdeauna.

Crăciunul ne-a adus singurătate, depresie (nu mai avem cu adevărat prieteni, ne sprijinim doar unul pe altul) şi discuţii despre credinţă. Ca şi sexul, credinţa e un subiect în care alegerea cuvintelor e mai importantă decât ideea însăşi. Într-un fel, aici ideea depinde de cuvinte mai mult decât oriunde, căci denudată de ele ea este inexprimabilă, în sensul că nu există nişte imagini minimale transmisibile cu o exprimare minimal-denotativă. Credinţa, ca şi sexul, seamănă cu roata aparent solidă a unei elice ce se roteşte rapid. Golurile diluează plinul până la transluciditate. Din vârtejul frazelor ia naştere ideea (întotdeauna greşită) despre credinţă. De aceea, dacă nu poţi construi hiperfraze, hiperimagini care să mimeze denotativul (printr-o densitate infinită de conotaţii), nu vei face, esenţial — oricât de sofisticat sofist ai fi — decât să descrii îngeri înaripaţi, madone înlăcrămate şi bătrâni de zile cu un ceaslov legat în marochin deschis în poală. Şi aşa vei înţelege ceea ce înţeleptul cu ochi oblici ştiuse mult înainte, anume că „vorbele frumoase nu sunt sincere / şi vorbele sincere nu sunt frumoase“.

Aici se termină, oficial, paginile liniate, şi, deci, caietul ăsta negru cu colţuri roşii, dar am să scriu şi pe pagina velină, ultimissima, care urmează şi care, pe verso, e cernită elegant. N-am să fac nici un bilanţ (a ce?), nici n-am să-mi pun vreo dorinţă, căci azi sunt mai departe ca oricând de „nostalgiile şi utopiile pe celuloză“. Încă trăiesc, incredibil, încă trăiesc! Atât va fi mesajul meu pe astă ultimă pagină. Am zgâriat până la stratul ultim al realităţii şi asta scria acolo, cu spray ieftin şi duct de graffiti stângaci: bucură-te că eşti viu. Nu te mai plânge de nimic. Eşti un ochi încă deschis al Celui ce ne-nconjoară. Nu contează la ce priveşti sau dacă viziunea ţi-e înlăcrimată. Vezi lumina, încă o vezi.

Bucură-te cât eşti încă o parte din Dumnezeu. Eşti obosit, nefericit, distrus de viaţă, speranţele îţi vor fi tot mai călcate-n picioare, urmele tale pe pământ se vor şterge (lumea însăşi va dispărea fără urmă), dar eşti minunat, participi la minune câtă vreme exişti, cât mai poţi să-ţi desfaci, ca un păun, câmpul vizual înainte.

Au fost aici doi ani şi opt luni de viaţă. Aici am respirat eu, M. C., peste paginile astea, aici am folosit sute de ore ca să desenez bucle pe hârtie. Căci ce e jurnalul meu, în definitiv, decât o lungă, exagerat de lungă scrijelitură pe un perete de celulă, pe un monument istoric, pe lemnul unei bănci din parc sau pe coaja unui copac, de fapt o inscripţie strâmbă pe zidul zgrunţuros al existenţei, care inscripţie, în prea multe cuvinte, nu spune de fapt decât ce spune puşcăriaşul sau vandalul sau şcolarul cu briceag: am fost aici. Eu, Mircea Cărtărescu, am fost aici.

Table of Contents

Table of Contents